

ספר

אֲשֶׁר בַּנְחַל

חלק קיא

וְהוּא קִבֵּץ מִכְתָּבִים וּשְׂאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת אֲשֶׁר בַּנְחַל הַנּוֹבֵעַ מִקּוֹר חֲכָמָה
וְסִדְתָּם, עֲנִינִים נוֹרָאִים וְנִפְלְאִים, מַעֲצוֹת יְקָרוֹת, הַתְּחִזְקוֹת
וְהַתְּעוֹרְרוֹת לְהִתְקַרֵּב אֶל ה' יִתְבַּרְךָ בְּכֹל דְרָגָה וְדְרָגָה מִכֹּל מְקוֹם
שֶׁהוּא, יִדְוֶה מִי שִׁיחֶיהָ.

בְּנֵי וּמְיֻסָּד עַל פִּי הַבְּרִי

רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא, אֹר הַנְּנוֹז וְהַצָּפוֹן

בּוֹצִינָא קְדִישָׁא עִילָאָה, אֲדוֹנֵנוּ, מוֹרְנוּ וְרַבֵּנוּ

רַבֵּי נַחְמָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וְעַל פִּי תַלְמִידוֹ מוֹרְנוּ הַנְּאֻז הַקְּדוֹשׁ, אֹר נִפְלָא, אֲשֶׁר כָּל רֹו לֹא אֲנִים

לִיה

רַבֵּי נֵתָן מִבְּרֶסְלֵב, זְכוֹתוֹ יִגַּן עֲלֵינוּ

וּמְשַׁלֵּב בְּפִסְקֵי תוֹרָה, נְבִיאִים, כְּתוּבִים וּמֵאֲמָרֵי חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים

מְנַמְרָא מְדַרְשִׁים וְזוֹהַר הַקְּדוֹשׁ

חֻבְּכָא לְדַפּוּס עַל יְרֵי

חֲסִידֵי בְּרֶסְלֵב

עִיר הַקְּדוֹשׁ יְרוּשָׁלַיִם תּוֹבֵב"א

שְׁנַת תַּשְׁע"ג לַפ"ק.

הכתובת להשיג את הספר הזה
ועוד ספרים של אדמו"ר מוהר"ן מברסלב זי"ע
וספרי מוהר"אש הצדיק מיבנאל
עיר ברסלב בגליל

* * *

הוצא לאור על ידי
"ניצני הקודש הוצאה לאור"
יבנאל ת.ד. 599

טל: *5610

פקס: 077-3182015

דואר אלקטרוני: hkodsh1@gmail.com

* * *

להזמנות ספר זה וספרים נוספים
עם אפשרות משלוחים עד בית הלקוח
תוך 48 שעות

בקרו באתרנו החדש

www.HTZDIK.com

פְּתַח דְבָר

הַגְּהָה חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", נִדְפְּסוּ כְּכֹר כַּמָּה פְּעָמִים בְּכַמָּה מִהֲדוּרוֹת, וְנִתְפַּשְׁטוּ מְאֹד בְּעוֹלָם, עַד שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שְׂמַחִיִּים וּמְחַזְקִים עֲצָמָם עִם סְפָרִים אֱלוֹ, וְכָל חַיּוֹתָם וְהַתְמַדְתָּם בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, הֵיא רַק עַל יָדָם, וּמָה גַם שְׁאֲפְלוּ אֶת הַנְּהַגְתָּם בְּגִשְׁמִיּוֹת הֵם גַּם-כֵּן לִוְקָחִים מִסְפָּרִים אֱלוֹ, כִּי הַסְפָּרִים מְדַבְּרִים אֶל הָאָדָם כְּדָבָר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ, וְהָאֵב אֶל בְּנוֹ, וְהָרֵב אֶל תַּלְמִידוֹ.

וְהַגְּהָה סְפָרִים אֱלֶה נִדְפְּסוּ עַד עֵתָה שְׁלֹא כְּסֵדֶר הַשָּׁנִים, רַק בְּכָל כְּרִיף מְעַרְבִים מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, וְכֵן חֲסֵרִים הַרְבֵּה מִכְתָּבִים מִכַּמָּה שָׁנִים, לְזֹאת לְקַחְנוּ עַל עֲצָמָנוּ לְסֵדֶר אֶת כָּל חֲלָקֵי שְׁאֵלוֹת וּתְשׁוּבוֹת "אֲשֶׁר בִּנְחָל", מִהַמְּכַתֵּב הָרִאשׁוֹן שְׁנִדְפַּס עַד עֵתָה, דְבָר הַמְּסַתֵּכֶם בִּיּוֹתֵר מְשֻׁבְּעִים אֲלֵף מִכְתָּבִים, וְסִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים עַל-פִּי סֵדֶר הַשָּׁנִים, וְכֵן הוֹסַפְנוּ מִכְתָּבִים רַבִּים שֶׁהִגִּיעוּ לְיַדֵּינוּ אַחֲרֵי-כֵן מִכְתָּב יָד, אֲשֶׁר טָרַם רָאוּ אֶת עֵינֵי הַדְּפוּס, וְכִמּוֹ-כֵן סִדְרָנוּ אֶת הַמְּכַתָּבִים בְּהַדְפָּסָה מְחֻדָּשֶׁת עִם נִקּוּד בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי, וְהַכְּנִסְנוּ אֶת כָּל מְרָאֵי הַמְּקוֹמוֹת מִפְּסוּקֵי תַנ"ךְ וּבְחֻמְיָנוּ הַקְּדוּשִׁים ו"ל, כְּאֲשֶׁר עֵינֵיכֶם תִּרְאִינָה, גַּם הוֹסַפְנוּ מִפְּתַח הָעֲנִינִים עַל

כָּל מִכְתָּב וּמִכְתָּב, הַמְבִיא תְּמִצִּית הַנוֹשָׂאִים שְׂמֵדְבַר עֲלֵיהֶם
בַּמִּכְתָּב.

וּלְאַחַר עֲמַל וַיְגִיעָה רַבָּה, אָנוּ מִדְּפִיִּסִים עֲתָה אֶת כְּרֶךְ קִי"א,
וּמִקְוִים לְהוֹצִיא אַחֲרָיו אֶת כָּל שְׂאֵר הַכְּרָכִים כְּפִי סֵדֶר
הַשָּׁנִים, כְּרֶךְ אַחַר כְּרֶךְ, וּבְלִבְנוֹ תִקְנֶה, שְׁכַל מִי שִׁיקְרָא בְּזָה,
יִהְיֶה וַיִּחְיֶה אֶת עֲצָמוֹ מְאֹד, כִּי מִכְתָּבִים אֵלוֹ הֵם אוֹצֵר כְּלֵי
חֻמְדָּה, הַפּוֹתְחִים דְּרֶךְ חֲדָשָׁה בְּפְרוּשִׁים נִפְלְאִים עַל פְּסוּקֵי
תנ"ך וְעַל מֵאֲמָרֵי חַז"ל הַקְּדוֹשִׁים בְּגִמְרָא וּמְדַרְשִׁים וּבִזְהַר
הַקְּדוֹשׁ וְכוּ', וְגִלּוּיִים חֲדָשִׁים בְּהַשְׁגוֹת אֱלֻקוֹת, מְלַבְּשִׁים
בְּכַמָּה לְבוּשִׁים מְלֻבּוּשִׁים שׁוֹנִים, עַד אֲשֶׁר אֶפְלוּ הִירוּד
וְהַנְּמֹךְ בְּיֹתֵר, יוֹכֵל גַּם-כֵּן לְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּאִפְן נִפְלָא וְנִעְלָה מְאֹד, מִשְׁכַּל עֲלִיוֹן לְשְׁכַל
תַּחְתּוֹן, מֵעִילָא לְעִלּוּל, כְּאֲשֶׁר יוֹדֶה מִי שְׂרָגִיל בְּהֶם.

וְכָל הַמִּכְתָּבִים הֵם עֲצוֹת נוֹרְאוֹת וְנִפְלְאוֹת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם
יִתְבַּרֵךְ, אֵיךְ לְהַחֲזִיק מֵעַמֵּד עַל כָּל מַה שְׁעוֹבֵר עָלָיו
בְּרוּחַנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, בְּפִרְטֵי פִרְטִיּוֹת, וְנוֹתְנִים עֲצוֹת נִפְלְאוֹת
אֵיךְ לְהַתְמוּדֵד עִם כָּל בְּעִיּוֹת הַחַיִּים שְׁעוֹבֵרוֹת עַל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם מִקְטָן וְעַד גְּדוֹל.

אֲשֶׁרֵי מִי שִׁיתְּמִיד בְּהֶם, וְאִזּוֹ יִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ עֲרֻבוֹת,
נְעִימוֹת, יְדִידוֹת, זִיו וְחִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וַיִּזְכֶּה
לְאֲשֶׁר אֲמַתִּי וְנִצְחִי לְאוֹר בְּאוֹר הַחַיִּים, חִבְלִים נִפְלוּ לָנוּ
בְּנְעִימִים, אוֹר הַגְּנוּז וְהַצָּפוֹן שְׁעָלָיו נֶאֱמַר עֵינַי לֹא רָאִתָּה
אֲלֵקִים זִוְלָתֶיךָ יַעֲשֶׂה, וַיִּזְכֶּה לְגֵאֲלָה שִׁלְמִ'ה', אָמֵן וְאָמֵן!

הַמוֹצִיאִים לְאוֹר

הַקְדָּמָה

מבוא בלקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס"א: על-ידי אמונת חכמים יכולין להוציא משפטינו לאור.

הינו מכל הלמודים שאדם לומד, צריך שיקבל ויוציא מהם משפטי אמת, שלא יהיה משפט מעקל, שיקבל וילמד מכל הלמודים שלומד משפטי הנהגות, שידע איך להתנהג — הן לעצמו והן לאחרים, שמתנהגים לפי דעתו כל אחד ואחד כפי בחינתו, וכפי הממשלה והרבנות שיש לו, הן לרב או למעט, וכל זה זוכים על-ידי אמונת חכמים וכו'.

והנה עקר שלמות אמונת חכמים הוא, כשיזכה לסלק את דעת עצמו לגמרי, וידע ויבין באמת באיזה מעמד ומצב אני נמצא, ועל-כן עלי לסלק את דעתי לגמרי, וכל מה שאומר לי החכם הרב האמת, אני צריך לקבל עלי כל אשר יאמר שהוא זה — דבר קטן ודבר גדול, ולבלי לנטות, חס ושלום, מדבריו ימין ושמאל, וכמו שאמרו חכמינו, זכרונו לברכה (ספרי, שופטים יא): אפלו אומר לה על ימין שהוא שמאל וכו'; ולהשליך מאתו כל החכמות, ולסלק דעתו כאלו אין לו שום שכל בלעדי אשר יקבל מהצדיק והרב שבדור. וכל זמן שנשארו אצלו שכל עצמו, הוא אינו בשלמות ואינו מקשר ומקרב לצדיק, אבל כשזוכה לבטל את עצמו לגמרי אל

הצדיק והרב האמת, אז יכול לקבל ממנו עצות על כל דבר, הן לו והן לאחרים – החפצים לשמע בקולו (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קכג), וגם יזכה ליצאת משגעונו ומשטיותיו, שנדבקו בו על-ידי עוונותיו (עין שיחות-הר"ן, סימן סז), כי הצדיק הוא מלא עצות וחדושים נוראים ונפלאים מגדול ועד קטן, דרי מעלה ודרי מטה, ועל-כן עלינו רק להעתיק דברי הצדיק בפשוטם ולהלבישם בכלים מכלים שונים לכל השואלים אותנו דבר השם, ולבלי לומר ולהמציא סברות פרסיות וכו', כי כל אלו החולקים על הצדיק, למודם הוא ממותרות, אשר משם יוצא משפט מעקל, ולא די שאינם יכולים אפלו להנהיג את עצמן, מפל שכן שאינם יכולים להנהיג את אחרים וכו'.

ועל-כן העקר לשוב על פגם אמונת חכמים, וכשאחד שואל איזה דבר או איזו עצה בעבודת השם, העקר להשיב דברי הצדיק האמת, ועל-ידי שזה מקשה ושואל, וזה משיב ומתרץ את השאלה, על-ידי-זה נעשה ספר שאלות ותשובות, ועל-ידי-זה יתחדשו הרבה ספרים לגלות ולפרסם את הרב האמת, שהוא שכל הכולל כל העולמות וכל הדרגות וכו'.

ואמר רבנו ז"ל: יש כמה ספרים עכשו וגם עתידיים להיות עוד כמה ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג עליהם, חס ושלום (עין לקוטי-הלכות, קדושין, הלכה א), כי רק הספרים המדברים מחקירות צריכין להרחיקם כמטחי קשת, ולבערם מביתו בבעור חמץ ושאר ויותר ויותר וכו', וראוי לגזר שלא להדפיסם עוד, כי שורפים נשמות הקוראים בהם וכו', אבל כל הספרים ההולכים בדרכי התורה הקדושה, בדרך אבותינו, בדרך האמונה הקדושה, בודאי מצוה גדולה להדפיסם להרבות ספרים בחול היים, כי כל ספר שמדבר מעניני תורה הן בדרך פשט, או דרוש, או רמז, או סוד, או פרוש, או באור, או ספרי הפוסקים ושאלות ותשובות, או

ספרי מוסר ואגדות וכיוצא בהם, בלם נכוחים למבין, וכלם צריכים לעולם, בלם אהובים, בלם קדושים, כי כלם מדברים מרצונו יתברך, הנעלם בתורה ובמצוות, ובדאי אסור לקוץ ברבוי ספרים, כמו שנמצאים קצת, אשר עינם צרה כשרואים שנתחדש עוד איזה ספר חדש, ועתק יוצא מפיהם כאלו מצטערים על הראשונים, שכבר יש הרבה ספרים, ולמה להם עוד; ובאמת לא בדעת ידברו, כי "לכל זמן ועת לכל חפץ" (קהלת ג, א), כי מי יכריח אותם ללמד זה הספר, ואם לא יהיה להם פנאי ללמד זה הספר החדש, רק יבלו ימיהם בספרים שיש מכבר, מי ימחה בידם, ומה אכפת להם, שיש עוד ספרים בעולם, אולי יש בני-אדם שמסגל להם זה הספר דוקא, כמו שרואים בחוש, שיש בני-אדם שיש להם חיות מספר זה, ויש בני-אדם שמחיה אותם ספר אחר, וגם באדם אחד בעצמו יש שנויים בין הזמן, לפעמים מתעורר להשם יתברך על-ידי דבר זה שבספר זה, ולפעמים אינו יכול להתעורר כי אם על-ידי דברי תורה ומוסר שבספר אחר, וגם מי שנפשו חשקה בתורה, ומבלה ימיו עליה כראוי כי לכה נוצר, יש פנאי בימי האדם אשר הוא חי על פני האדמה לעין ולהביט בספרים הרבה מאוד, כמו שראינו כמה גדולים, שהיו בקיאים בכמה ספרים הרבה מאוד, ולמה לא נלמד קל וחסר מהגוים, שלא קבלו את התורה הקדושה, וכל עניני חכמתם בעסקי העולם הזה, שהוא הכל וריק, צל עובר, ואף-על-פי-כן יש להם הרבה ספרים באריכות גדולה מאוד, ובכל מדינה ומדינה נתחדשים אצלם ספריהם הרבה מאוד בכל שנה וכמעט בכל יום, ואינם קצים ברבוי ספריהם, ומדוע נבגד אנחנו, חס ושלום, להקפיד, חס ושלום, על רבוי הספרים של התורה הקדושה, אשר היא חיינו וארץ ימינו בעולם הזה ובעולם הבא, לעולם שכלו ארץ וטוב לעולמי עד ולנצח

נצחים?! והלא כמה תחבולות עושים וכמה ספרים לאלפים ולרבבות מחברים בשביל עסקי העולם הזה, קל וחומר בן בנו של קל וחומר כמה אלפי אלפים ורב רבי רבבות רבבות וכו' ספרים עד אין קץ, אנו צריכים לחבר ולהדפיס בשביל התכלית האחרונה לעולם הבא, כי אנו צריכים להכין לעצמנו צידה לדרךנו הרחוקה מאד מאד, וכבר נלכדו רבים מאד מאד בתאוות העולם הזה ובהבליו ובטעיותיו וכו', וכמה ספרים ותחבולות אין מספר אנו צריכים לחדש בכל יום, כדי למצא עצה ותחבולה להציל את נפשותינו ונפש בנינו ובנותינו והתלויים בנו להציל כלם מני שחת, ולהחיותם על פני האדמה בחיים נצחיים, לקרבם אל התורה ואל העבודה, וגם כי העולם אומרים בשם הבעל-שם-טוב הקדוש, כי תורת ה' תמימה, כי לא נגעו בה עדין.

נמצא, שכל הספרים הקדושים והנוראים שכבר נמצאים בעולם, עדין לא נגעו בעצם התורה, ועתה ראה והבן כמה ספרים צריכים עוד, עד שנתחיל לגע בתורה, מכל שכן וכל שכן לבוא לחדריה ולירד לעמקה, על-בן כל הספרים הקדושים שחברו עד הנה, עדין אינם חלק אחד מאלף מעמק רבוי הספרים שיתגלו עוד, בעת שיתגלו סתרי ורזי התורה האמתיים, על-בן צריכים להזהר לא ללעג ולבזות שום ספר ההולך על-פי דרך התורה הקדושה, על-פי הגמרא והמדרשים וספרי הזהר הקדוש והאריז"ל, כי כלם צריכים לעולם, וגם כי יש כמה וכמה מדינות ועירות של ישראל, ובמקומות אלו מתפשטים אלו הספרים והם מחיין את עצמן בהם, ובמקומות אחרים מחיין את עצמן בספרים אחרים. דיקא וכו'.

וְהִנֵּה תַּמְצִית הַסֵּפֶר הַזֶּה הִיא מִכְתָּבִים, אֲשֶׁר נִכְתְּבוּ לַמְּקַרְבִּים חֲדָשִׁים, אֲשֶׁר, תְּהִלָּה לְאֵל, בָּאִים וּמִתְקַרְבִּים אֶל הָאֹר הַגָּנוּז וְהַנֶּעְלָם, אֹרֹו שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, וּמְרִיצִים מִכְתָּבֵיהֶם לְהוֹרוֹתָם הַדְרָה, לְרֵאוֹת אֹר וּלְצֵאת מֵהַחֶשֶׁךְ וְהָרַע שֶׁנִּלְכְּדוּ בוֹ וְכוּ, וְכוּ, וְהַמְּכַתְּבִים הָאֵלֹו נִכְתְּבוּ תְּשׁוּבוֹת עַל מִכְתָּבֵיהֶם.

וּבְאֵמֶת לֹא נִתְחַדַּשׁ בוֹ שׁוּם דְּבָר, כְּאֲשֶׁר יִרְאֶה הַרוֹאֶה, רַק נִלְקַט מִכָּל סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל בְּכָלִים מִכָּלִים שׁוֹנִים, וּבְדֶרֶךְ הַרְפָּא אֲשֶׁר מְעַרְב כֶּמָּה סָמִים יַחַד (עֵינִי לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), כִּי כָּל הַרְפּוּאוֹת הֵן הַרְפָּבוֹת, דִּהְיִנוּ שְׁלוֹקָחִים סָם פְּלוּנִי וְעָשָׁב פְּלוּנִי בְּמִדָּה וּבְמִשְׁקָל כֶּךָ וְכָה, וְכֵן עָשָׁב אַחַר, שְׁמִשְׁקָלוֹ כֶּךָ וְכָה, וְכֵן שׁוֹקְלִים מִכֶּמָּה מֵיָנִים, וְכָל עָשָׁב וְעָשָׁב יֵשׁ לוֹ כַּח אַחַר, וּמְעַרְבִין אֵלֹו הַמֵּיָנִים בְּיַחַד, וְעוֹשִׂין מֵהֶם הַהַרְפָּבָה, וְזֹאת הַהַרְפָּבָה יֵשׁ לָהּ כַּח לְרִפְּא הַחוֹלְאָת, כִּי עֵקֶר הַרְפּוּאָה הוּא עַל-יַדֵּי הַרְפָּבָה דִּיקָא, שֶׁנַּעֲשֶׂה לָהּ כַּח אַחַר חֲדָשׁ, עַל-יַדֵּי הַכַּח שְׁקָבְלָה מִכָּל אֵלֹו הַעֲשָׁבִים שֶׁנִּתְעַרְבוּ, וּבְזֶה הַכַּח הַחֲדָשׁ שֶׁל הַהַרְפָּבָה דוֹקָא מְרַפְּאִין כָּל מֵיָנִי חוֹלְאוֹת וְכוּ, עֵינִי שָׁם; וְדָבָר זֶה יָכוֹל כָּל אֶחָד מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וּמְחֻיָּב לַעֲשׂוֹתוֹ — לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת הַצְּדִיק הָאֵמֶת בְּעוֹלָם, וּלְהַצִּיל נַפְשׁוֹת מֵרַדַּת שַׁחַת, וּבִפְרָט אִם בָּא אֶחָד וְשׁוֹאֵל אוֹתוֹ, מִטָּל עָלָיו חַיּוּב לַעֲנוֹת לוֹ, כִּי הַרְבֵּה דוֹרוֹת תְּלוּיִים בְּנַפְשׁ זוֹ, וְאִם תִּרְחַקְהוּ בַּעֲנֻה שֶׁל שְׁקָר, אַתָּה הוֹרֵג אוֹתוֹ וְכָל הַתְּלוּיִים בוֹ וְכוּ, וְזֶהוּ הַחֶסֶד הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר בְּעוֹלָם, וְאִין עוֹד חֶסֶד גָּדוֹל מִזֶּה — כְּשׁוֹזְכִין לְהַכְנִיס אֶת הַדַּעַת הָאֵמֶת בְּחִבְרָיו, וּבִפְרָט בְּעֵתִים הַלְלוּ אֲשֶׁר הַחֶשֶׁךְ וְהָאֲפֵלָה נִתְפַּשְׁטוּ בְּעוֹלָם, וּנְתַקִּים בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים (אֵיכָה ד, א): "תִּשְׁתַּפְּכֵנָה אֲבֵנֵי קֹדֶשׁ בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת", דִּהְיִנוּ יִשְׂרָאֵל קְדוֹשִׁים מִתְּגַלְגָּלִים, רַחֲמָנָא לְצַלָן, בְּרֵאשׁ כָּל חוּצוֹת, וּבִפְרָטִיּוֹת נַעֲרֵי יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר עוֹבְרִים

עליהם בעתים הללו נסיונות כאלו, אשר לא שערום אבותינו ואבות אבותינו בלי שום גזמא כלל, ממש כמו בדור המבול, רחמנא לצלן, ואין מי שירחם עליהם כלל, כי נתפשטו ספרי מינות ונאוף לאלפים ולרבבות, אשר רבים נתפסו בזה ביודעים ובלא יודעים, רחמנא לצלן, וחברא חברי אית ליה, וחברא דחברי חברי אית ליה, ואחד מכשיל את חברו, ושום ראש ישיבה ומשגיח אינו יודע מזה כלל (או עושה את עצמו כאינו יודע), ועל-ידי-זה נשקעים יותר ויותר, השם יתברך ירחם; על-כן ההכרח להרחיב את הדבור בכמה מיני דבורים, באשר אמר רבנו ז"ל, למוהרנ"ת ז"ל: כשיגיע בכתובתו לענין "אמונה" או "צדיק", ירחיב את העט, כי אי אפשר להנצל ולצאת מהחשך, כי אם על-ידי התקרבות אל הצדיק האמת, אשר מגלה אמונתו יתברך, אמתתו יתברך ורחמנותו יתברך, כי הוא הרופא האמתי, הרופא הממחה מאוד מאוד (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ל), והוא ואנשיו יכולים לירד אל כל מיני צנורות של הסטרא אחרא להכניעה, לשברה ולבטלה, ולהרים את הנפשות שנשקעו שם (עין לקוטי-מוהר"ן, חלק א, סימן ח).

על-כן אשרי הזוכה להתקרב אל הצדיק האמת מיחידי הדורות, שהוא גמר כל התקונים וכו', שהוא תקות כל בית ישראל, ותקות כל הדורות ותקות כל העולמות וכו', נחל הנובע בו מקור החכמה הקדומה היוצאת משלש ראשונות דעתיק וכו', גאלתן של ישראל וכו', ואל אנשיו היקרים שבכל דור, שהם צדיקי האמת שבדור, כי כל אחד מאנשיו הוא איבר לצדיק, ובהתחברותם יחד, שם כל הצדיק וכו'.

ואז יזכה לתקון אמתו ונצחיו, ויזכה להתגלות האור הגנוז, אשר עין לא ראתה אלקים זולתך יעשה ויזכה לגאולה שלמה, אמן בן יהי רצון!

סֵפֶר אֲשֶׁר בִּנְחַל כֶּרֶךְ קִיא

כה תתקעה.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר חיי-שרה, י"ט חשוון ה'תשנ"ח.

שלום רב אף ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אודות השעור, את יכולה לתקתק את זה, כי כפי הנראה, בעזרתו ותברך, יהיה לי על כל פרשה מפרשת השבוע כמה מצוות, הן דאורייתא והן דרבנן, ועוד שיחות יפות, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שזה יצא דבר נפלא. לזאת ראו לתקתק את מה שאני שולח, כדי שלא יאבד, וצריכים לנקד את זה, והספר נקרא "מי הנחל", וזה יהיה מסדר על פרשיות השבוע, דבר נפלא מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

יותר מאחר אשלח מכתב ל... כי אני ממהר אף השעור.

כה תתקעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֵר חַיֵּי-שְׂרָה, י"ט חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

מְאֹד מְאֹד אָנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּרְאִי לְחֻזַּק אֶת בְּעֵלְךָ, כִּי אֵין זֶה חֲכָמָה לְהִיּוֹת שָׂבוּר, אֲדַרְבֶּה צְרִיכִים לְחֻזַּק אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְאָנִי לֹא יוֹדֵעַ לְמָה נִכְנָסָה בּוֹ מִחֻשְׁבָּה כְּזוֹ וְכוּ' וְכוּ', הֲרִי סוּף כָּל סוּף אַתָּם הַעֲיִנִים שְׁלִי, וְכִשְׁהַעֲיִנִים כּוֹאֲבוֹת וְכוּ', כָּל הָרֹאשׁ בְּסִתְרֵי-חַרְת וְכוּ', וְעַל-כֵּן אָנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, תִּרְאוּ לְחֻזַּק אֶחָד אֶת הַשָּׁנִי, וְאֵל תִּפְלוּ בְּאִיזָה דְּכַאוֹן, חֵס וְשְׁלוֹם.

לְדַעֲתִי, זֶה כֵּן יָפָה לַעֲשׂוֹת כְּמָה תְּמוֹנוֹת, כִּי זֶה יִמְשֹׁךְ אֶת הַעֵינַי, וְאִף אֶחָד אֵינוֹ חוֹשֵׁב, חֵס וְשְׁלוֹם, לְחַתֵּר תַּחֲתֵכֶם, אֲלֵא אֲדַרְבֶּה, אֲנַחְנוּ רוֹצִים לַעֲזֹר מֵה שְׁיוֹתֵר, שְׂיִצֵּא מֵהַכַּח אֶל הַפְּעַל הַהֲדַפְסָה בְּשִׂיא הַיָּפִי.

אֶת הַשְּׁעוֹר שֶׁתִּקְתְּקֵת אֹדוֹת "אֲמוֹנַת חֲכָמִים", רְאִי לְנַדַּר וְלִשְׁלַח אֶת זֶה לִיבְנֵאֵל, וְתִצְנָנְרִי מֵה שֶׁצָּרִיךְ לַצְנָנְרִי, וְכֵן לְתַקֵּן וְלִשְׁפֹּר אֶת הַלְשׁוֹן, וּפֶה אָנִי שׁוֹלַח לְךָ עֲמוּד, כְּדֵי שֶׁתּוֹכְלִי לְהַכְנִיס אֶת הַמְרָאִי מִקּוֹמוֹת.

הַכֶּפֶל הַדָּבָר, רְאִי לְחֻזַּק אֶת בְּעֵלְךָ, כִּי הוּא יִקָּר בְּעֵינֵי מְאֹד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כה תתקעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רִבְעֵי לְסֵדֵר חַיֵּי-שְׂרָה, י"ט חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יָאִיר.

לְנֹכַח קַבְלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! הַהֶפְסְדִים שֶׁיֵּשׁ לִי עַל יָמַינִי וְעַל שְׂמֵאל — זֶה אֵין מְלִים לְפָרֵשׁ לָךְ, אֲבָל מָה לַעֲשׂוֹת, שֶׁהַכֹּל יִהְיֶה כְּפֶרֶת עֲוֹנוֹת, וּמוֹבָא בְּזִהַר הַקְּדוּשׁ: אֵית מָאן דְּפָרַע בְּגוּפוֹ, וְאֵית מָאן דְּפָרַע בְּמַמוֹנֹו, וְתֵאמִין לִי, שְׁבֻדָּאֵי עֲדִיף שִׁיְהִיָּה בְּמַמוֹן מִשִּׁיְהִיָּה בְּגוּף, חַס וְשְׁלוֹם, חַס וְשְׁלוֹם.

בְּוֹדָאֵי אֶת הַחֹב שֶׁל ... וְ... שְׁנֵי הַגֵּיִסִים יִצְטָרְכוּ לְשֵׁלֵם טְפִין טְפִין, חֲמִשָּׁת אֲלָפִים ש"ח בְּפַעַם אַחַת, וְכָךְ נִתְפַטֵּר מִהַחֹב הַזֶּה בְּתַשְׁעָה תְּשֻׁלוּמִין.

בְּעֲנִין הַהִגְרָלוֹת, בְּוֹדָאֵי אֲנִי אֲעוֹרֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ, שִׁיְחַזְּרוּ אֶת הַפְּנֻקְסִים, וְכִכָּה יִכְנֹס שְׁפַע, אֲבָל אַתָּה צָרִיף לְהַבִּין, כִּי כָּלֵם עֲנִיִים, וְהֵם צָרִיכִים חֲמִשִּׁים אַחוֹז כְּדָרְךָ מְשַׁלַּח, שְׁמַגִּיעַ לוֹ חֲמִשִּׁים אַחוֹז, וְכָךְ יִהְיֶה לָהֶם חֲשֶׁק לְמַכֵּר, וְלִכְּן אַתָּה לֹא צָרִיף לְהִתְבַּלְבֵּל מֵאֵף אֶחָד, מָה זֶה קָשׁוּר לְגַמְרֵי אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר, וְאַתָּה צָרִיף לְרֵאוֹת שְׁכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ יִקְחוּ, אִם מִיִּשְׁהוּ אֵינֹו רוֹצֵה לְקַחַת, מָה בְּכָךְ? זֶה לֹא סוּף הָעוֹלָם, אֲנִי לֹא יוֹדַע לְמָה אַתָּה נִשְׁפָּר, אֲסוּר לְהִיּוֹת שְׁבוּר מִשׁוּם דְּבָר, אֲדַרְבֵּה רְאֵה לְעֹזֵר לְכֹל אֶחָד מִה שְׂרָק רוֹצִים, לְקַחַת פְּנֻקְסֵי הַגְּרָלוֹת וְכוּ', וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שְׁיִכְנֹס שְׁפַע, וְנִזְכָּה לְצֵאת מִכָּל הַחֹבוֹת.

אוֹדוֹת ... כְּדָאֵי לַעֲשׂוֹת לוֹ אֶת הַשְּׁלֵשָׁה שְׁמוֹת, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא נִפְסִיד עַל יְדוֹ, רַק צָרִיכִים לְעוֹרֵר אוֹתוֹ שִׁיִּגְמֹר אֶת הָעֲבוּדָה, וְשִׁתְּהִיָּה עֲבוּדָה מְקֻצְעִית, לֹא סִתָּם שְׁטַחִית, שִׁיעֲשֵׂה אֶת זֶה יְפָה מֵאֵד כְּמוֹ שֶׁהוּא עֹבֵד לְמוֹעֲצָה.

בְּעֲנִין הַמְּקוֹה, לְדַעֲתִי, זֶה לֹא יֵלֶךְ, כִּי ... גֵּרוּ יְאִיר, לְקַח אֶת הַמְּצוּה הַזֶּה עַל עַצְמוֹ, וְהוּא עוֹבֵד לְשֵׁם שְׁמַיִם, וְאֵל תִּחְשַׁב שְׁזוֹ עֲבוּדָה קְלָה, יְכוּלִים לְהִיּוֹת לֵילוֹת שְׁלָמִים שֶׁהוּא עוֹר לְנִקּוֹת אֶת

הַמְקִנָה, וְעַל-כֵּן אֵל תַּעֲשֶׂה שׁוּם דְּבַר מִבְּלֵי לְהַתִּיעֵץ אֹתוֹ בְּעֵנִין
הַמְקִנָה, כִּי אִם הוּא יִשְׁבֵּר, לֹא יִהְיֶה לָנוּ מְקִנָה לְגַמְרֵי.

עֲקֻרֹנִית בְּעֵנִין הַנְּהוּל בְּבֵית וּבְבֵית-הַמְדַרְשׁ, וּבְקוֹמָה הַעֲלִיּוֹנָה,
זֶה גַם-כֵּן לֹא כָל-כֹּף פְּשׁוּט, כִּי ... מְנַקֶּה נְקִיוֹן יְסוּדִי, וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ
אִם הוּא יוּכַל לַעֲמֹד בְּזֶה, וְעַל-כֵּן אֶתָּה צָרִיךְ לְכַתֵּב אֹתוֹ חוּזָה תְּנַאֲי
כְּפוּל, שְׁלֹקֵחַ עַל עֲצָמוֹ לְנִקּוֹת אֶת בֵּית-הַכְּנֶסֶת וְאֶת בֵּית-הַמְדַרְשׁ
לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה, וְאֶת הַשְּׂרוּתִים וְכוּ', וּלְסַדֵּר אֶת הַסְּפָרִים, וּלְתַקֵּן מֵה
שְׁצָרִיךְ לְהִיּוֹת מְתַקֵּן, וְאִזּוֹ אִם הוּא חוֹתֵם לָךְ, כְּדָאִי לְנִסּוֹת אוֹתוֹ, וְזֶה
לֹא סְכוּם גְּדוּל, כִּי אֲנִי רוֹצֶה שֶׁבֵּית-הַמְדַרְשׁ שְׁלָנוּ יִהְיֶה מְבָרִיק, שְׁנֵה
מְשַׁכֵּן הַשְּׂכִינָה.

עַל מֵה שֶׁבִּקְשָׁתָּ לְכַתֵּב לִּי ... תַּחֲיָה, אֲנִי כוֹתֵב לָךְ מְכַתֵּב, וְאֲנִי
מְקִנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכִּי טוֹב.

הַעֲקֹר רָאָה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכֹל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבָעוּלָם, כִּי סוּף
כָּל סוּף אַחַר הַרַע יְבוֹא הַטוֹב, וְאֲנִי מְקִנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂיִהְיֶה לָנוּ שְׂפַע, וְנִתְחִיל לְרוּץ עִם הַבְּנִיָּה, וְשִׁלָּא יִהְיֶה שׁוּם עֲפוּב,
כִּי כָּבֵר אֵין לִי כֹחַ, אֲנִי שְׁבוּר בְּזֶה מְאֹד, אֵיךְ שְׁעָבְדוּ עֲלֵי וְכוּ', וְאֵיךְ
שְׁגָנְבוּ מִמֶּנִּי סְכוּמִים רְצִינִיִּים, וְעַכְשָׁו אֲנִי צָרִיךְ לְשִׁבֹר אֶת הָרֹאשׁ
אֵיךְ לְשַׁלֵּם אֶת זֶה.

נָא וְנָא תְכַנִּיס אֶת עֲצָמָךְ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַרֵךְ, וְתִדַּע
שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם בְּהַשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וְכָל מֵה
שְׁקוֹרָה עִם הָאָדָם, זֶה רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵךְ.

פֹּה תִקְבַּל מְכַתֵּב בְּעֵבוּר ... מְנַתִּיבוֹת, וְתִרְאֶה לְהַעֲבִיר אֶת זֶה
אֵלַיָּה, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה, שֶׁתִּמְלֹא אֶת כָּל נְתִיבוֹת עִם קוּנְטְרָסִים,
וְשִׁלָּא תַתְּבִישׁ מֵאֵף אֶחָד, וְכֵן שֶׁתִּמְכֹּר כְּרֻטִיסֵי הַגְּרָלָה, וּמֵה גַם כְּדָאִי
לְגִיס עוֹד אֲנָשִׁים, שְׁגַם הֵם יִלְכוּ לְשֵׁם מְצוּהָ, וְכֵן כְּתַבְתִּי מְכַתֵּב לִּי ...
תַּחֲיָה מְאִילָת, שְׁגַם הִיא תַעֲשֶׂה פְעִילוֹת שֵׁם, וּלְהַפִּיץ אֶת
הַקוּנְטְרָסִים, וְכֵן אֶת הַהַגְרָלוֹת, וְאֲנִי מְקִנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכֵּן
יִהְיֶה לָנוּ שְׂפַע לְהַחְזִיר אֶת כָּל הַחֻבוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזּוּק אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי סוּף כָּל סוּף רַחֲמָנוּת גְּדוּלָּה עֲלֶיךָ, כִּי הִיא אֵינָה חִיְבַת כָּלֵל בְּזֵה שְׁמַעְקֵלִים לָכֶם דְּבָרִים, וְלֹא־שָׂה זֶה מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְקַבֵּל.

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

וְאֲנִי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּתְּקֵן אֶת הַחֲלוּנוֹת לְמִטָּה בְּעֶזְרַת הַנְּשִׁים, וְאֶת הַדְּלֵת, וְכֵן לְצַבֵּעַ, וְהַכֵּל יִהְיֶה מְבָרִיק, כִּי אֲנִי רוֹצָה שֶׁהַמְּקוֹם שְׁלֵנוּ יִהְיֶה אַרְמוֹן קָטָן, אֲבָל נָקִי כְּמוֹ אַרְמוֹן הַמֶּלֶךְ.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פֹּה תִקְבַּל כַּמָּה מְכַתְּבִים, וְתִמְסַר אוֹתָם לִיעָדָם, וְתַכְתֵּב לִי אִם בְּצִעַתְךָ אֶת כָּל מָה שְׁבִקְשָׁתִי, לְרַבּוֹת לְמַסֵּר אֶת הַמְּכַתְּבִים.

כה תתקעח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׂרָה, י"ט חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יָאִיר וְיִזְרַח לְנִצְחָה.

עֲכָשׁוּ שְׁמַעְתִּי שְׁמוּעָה לֹא טוֹבָה, שְׂאֵתָה רוֹצָה לְעֹזֵב אֶת עֵירְךָ, וְלָלַכְתָּ לְגוּר בִּירוּשָׁלַיִם וְכו'.

אִם אֲמַנֵּם בְּנֻדָּאֵי בְּנֻתְךָ לְטוֹבָה, כִּי אֵתָה רוֹצָה לְהַתְּעֵלוֹת בִּירְאֵת שָׁמַיִם, וְשָׁם בִּירוּשָׁלַיִם תִּזְכָּה לָזֶה, אַךְ מֵצִד שְׁנֵי תַדַּע לְךָ, שְׁמַעְשִׂיךָ אֵינָם רְצוּיִים בְּשָׁמַיִם, כִּי צָרִיכִים אוֹתְךָ בְּעֵירְךָ, כִּי אֵתָה יוֹדַע שְׁנֵה סוּף הָעוֹלָם, וְשָׁמָּה בָּאִים כָּל מִינֵי נוֹשָׁרִים וְכו', כִּי שָׁם מְקוֹר הַקְּלָפוֹת, וְעַל-כֵּן דִּיקָא שָׁם צָרִיכִים לְמַלְא אֶת אוֹר רַבְּנוּ וְ"ל בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ הַכִּי גְדוּלָּה, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ בְּשֵׁם רַבְּנוּ

ו"ל, שתשאר במקומך, ותשתדל מאד לעזור לאנשי שלומנו היקרים, וכן תקח אלפי אלפים חוברות תמצית דברי רבנו ז"ל, שזכינו להדפיס, ולגיס בין אנשי שלומנו אנשים שיוכלו להפיץ את זה, כי עכשו הגיע הזמן, שאנחנו צריכים לשרף את הסמ"ך-מ"ם לגמרי, ולגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בכל העולם כלו, לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך בכל העולם כלו, כי רק זה דבר רבנו ז"ל — לגלות את הקדוש-ברוך-הוא, ואיך שאין לאדם שום תקוה, רק לבקש את הבורא יתברך שמו, ולברח רק אליו יתברך, ובשביל זה נבראנו.

ולכן אני מבקש אותך, שתחשב פעמים לפני שאתה עוזב עיר גדולה כזו, ששמה דיקא יכולים להציל כל-כף הרבה נפשות, ולהחזירן בתשובה שלמה.

נא ונא ראה לחזק את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, ותהיה רגיל לדבר אליו יתברך, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, כי באמת מה התכלית בזה העולם — אם לא לדבר רק אליו יתברך, כי מה חיינו ומה פחנו ומה גבורתנו וכו' וכו', אנחנו צריכים רק את הקדוש-ברוך-הוא, לברח אליו יתברך, ולדבר ולשיח ולספר את כל אשר עם לבנו אליו יתברך, אשר זה היסוד והמפתח בחסידות ברסלב — "התבודדות", ללכת במקום פנוי שאין שמה בגי-אדם, ולדבר אליו יתברך כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, וככל שאדם ידבר הרבה אליו יתברך, על-ידי-זה יזדכך מחו ודעתו עד מאד, עד שיזכה להמשיך על עצמו אור וזיו וחיית ודבקות הבורא יתברך שמו.

אתה צריך מאד מאד לשמח, כי השמחה היתה אצל רבנו ז"ל עקר גדול מאד, ורבנו ז"ל אמר, שההכרח לאדם לבוא לידי שמחה דיקא על-ידי מסירות נפש, כי העצבות והעצלות מתגברות ומתפשטות על האדם מרב פגעי ומקרי הזמן, ולכן אי אפשר להגיע לשמחה, אלא על-ידי מסירות נפש דיקא, ולחטף את היגון והאנחה בתוך השמחה, כמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימנים כג,

(כד), אשרי מי שמשמח את עצמו, ואשרי ואשרי מי שמשמח את זולתו.

מה אמר לך, ידידי היקר! ראוי לנו לשמח מאד על אשר בנחל שם חלקנו וגדלנו, ומה היינו עושים בלי רבנו ז"ל, ולכן אם הקדוש-ברוך-הוא זכנו להתקרב אל רבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, רבי המחיה ומחזק ומעודד ומשמח אותנו, אנחנו צריכים למסר את נפשנו לגלות אותו בכל העולם כלו במסירות נפש הכי גדולה.

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתחזר הרבה במכתבי הקצור הזה באופן שתכנס בלבך תשוקה וחשק לקרב את כל תושבי המקום אליו יתברך, ואל תחשב שזה דבר גדול, אדרבה אם תתארגנו כל המקרבים, ותפיצו את החוברות לארץ ולרחב העיר, ובכל פעם שבאים תיירים, אפלו גויים להבדיל, לתת להם קונטרסים, באנגלית ובספרדית ובצרפתית וברוסית וכו' וכו', אז גם אותם יכולים להחזיר אל הקדשה, וכבר אמר רבנו ז"ל, שיש בכחו לקרב את כל העולם כלו אל הקדוש-ברוך-הוא, אף אנחנו שלומיאלים, ואנחנו לא עושים את רצון רבנו ז"ל, שמאד מאד בקש אותנו, שנסע נסיעות, ונפרסם ונגלה את דעתו הקדושה בעולם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך ובעד אשתך ובעד כל בני ביתך, שיהיה לך רק טוב בחיים, ותהיה לך ברכה והצלחה בכל מעשה ידיך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כה תתקעט.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי-שרה, י"ט חשוון ה'תשנ"ח.

שלום רב אל המורות היקרות והתלמידות של בית-ספר לבנות "בית פיגא", חסידי ברסלב, הוי"ה עליהן ישרה שכנתו תמיד.

פה תקבלו "תקנון צניעות", ואני מאד מאד רוצה, שיחזיקו בתקנון הזה בלי יוצא מן הכלל, כי בת ישראל צריכה להיות צנועה, וזו דרכן של בנות ישראל, שהן צנועות, והקדוש-ברוך-הוא אוהב מאד את בנות ישראל שהן צנועות.

עליכן לדעת, שהקדוש-ברוך-הוא אוהב אתכן ומסתפל עליכן, כי אתן העתיד של עם ישראל, ולכן תשתדלנה מאד ללכת בצניעות, הן צניעות הבגדים, והן צניעות המדות, והן צניעות הדבור, ובזכות זה ימשך עליכן חן ויפי, אשר עקר היפי של בת ישראל הוא כשמתנהגת בדרך הצניעות, וזה מאד מאד חשוב בשמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מתפלל בעדכן, שתצלחנה בלמודים, ותהיינה בנות הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לכן ברכה והצלחה מן השמים...

תקנון צניעות

לבנות בית-הספר "בית פיגא"
תקנון זה מחייב את הבנות הן בתחום בית-הספר והן בשעות של אחרי הלמודים — בכל מקום.

חלצה:

שרוולים — המרפק חייב להיות מכסה בכל מצב, גם באפן שמרימים את היד.

הצואר — צוארון החלצה סגור עד בליטת העצמות, בצדי הצואר ומאחור.

חצאית:

הברפים חייבות להיות מכסות גם כאשר יושבים.
חצאית צריך שתהא לא צרה (באפן שאפשר לפסע פסיעה גדולה מבלי להרים את החצאית).

שסע בחצאית אסור לגמרי!

אסור שתהא החצאית ארפה מדאי, זהו בגד פרוץ.

גִּרְבִּים :

מִגִּיל שְׁלֹשׁ וְעַד כֶּתֶה ו' חֲבִיבִים גִּרְבֵי־זָנִים (גִּרְבֵי מְכָנָס).
מִכֶּתֶה ו' אֶפְשָׁר לְגַרֵב גִּרְבֵי יָרֵךְ, בְּתַנְאֵי שְׁהֶבְרַךְ תְּהֵא מְכַסֶּה תְּמִיד.
הַשְׁעָר :

הַשְׁעָר צָרִיךְ שְׂיֵהָא אָסוּף אוּ מְסַפֵּר בְּתַסְפֹּרֶת קְצָרָה.
תְּכַשִּׁיטִים :

אֵינן לְהִתְקַשֵּׁט בְּתְכֵשִׁיטִים רַבִּים.

הַעֲגִילִים צָרִיךְ שְׂיֵהִיו צְמוּדִים אוּ קְצָרִים.

מִתֵּר לֹא יוֹתֵר מִשְׂרְשָׁרֶת אַחַת וְטַבַּעַת אַחַת.

מִדְרָכֵי הַצְּנִיעוּת

* שְׁלֹא תִמְצָאנָה הַבְּנוֹת בֵּין בָּנִים.

* הַתְּנַהֲגוּת הַבַּת צָרִיךְ שְׂתֵהָא שְׁקֵטָה וְלֹא רַעֲשָׁנִית, הֵן בְּצַחֲוֹק וְהֵן בְּדַבּוּר.

* מוֹבֵן שְׁבָנוֹת אֵינָן רוֹכְבוֹת עַל אוֹפְנִים.

* לְעִיסַת מְסִיטִיק אָסוּרָה בְּהַחֲלֵט.

* הַמְצִיאוֹת הוֹכִיחָה שְׁמִשְׁחָק גּוּמִי (מֵעַל גּוֹבָה הַמֶּתֶן) אֵינּוּ אֶפְשָׁרִי
תּוֹךְ הַקְּפָדָה עַל גְּדָרֵי הַצְּנִיעוּת, עַל־כֵּן הַתִּירוּ לְשַׁחַק בְּגוּמִי רַק עַד
גּוֹבָה הַמֶּתֶן.

כה תתקפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חַיִּי־שָׁרָה, י"ט חֶשֶׁן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן שְׁלַחְתִּי אֶת תְּקַנּוֹן הַצְּנִיעוּת, וְגַם צְרַפְתִּי אֶל זֶה מִכְּתָב,
וְאֲנִי רוֹצֵה שְׂתַחֲלָקִי אֶת זֶה בְּבֵית־הַסֵּפֶר.

מָה טוֹב וּמָה נָעִים, שְׂאֵת וְהַגְּבֵרֶת ... תַּעֲבֹרְנָה מִכֶּתֶה לְכֶתֶב,
לְבַדֵּק אֶת שְׁלוֹם הַבְּנוֹת, כִּי הוֹלֵךְ לִי בַחַיִּים לְשַׁפֵּר אֶת מְעַרְכֶּת
הַלְמוּדִים בְּבֵית־הַסֵּפֶר, הַגִּיעַ הַזְּמַן שְׁנַקַח אֶת הַעֲנֻגִים יוֹתֵר רְצִינָיִים
בְּיָדֵים, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בּוֹדֵאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, כִּי עַם רְצוֹן טוֹב

כ אשר כה תתקפא בנחל

מצליחים, ואני רוצה עכשו להקים בנות ברסלב "על טהרת הקדש", והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנוזקה לחתן אותן, ולבנות בתים נאמנים בישראל, וצריכים להחזיר בהן אמונה פשוטה בו יתברך, ואמונת חכמים.

ואם את יכולה לגייס את הבנות הגדולות, שתמשכנה לעזר ל... מה טוב ומה נעים, כי רוצים עתה לשפץ את העזרת נשים למטה, וכן לעשות גם לנשים לוח מודעות, שפשבאות לבית-הכנסת, שתוכלנה לקרא מודעות בשבילן.

רק תתחזקי באמונה פשוטה בו יתברך, והרגילי את עצמך לדרך אל הקדוש-ברוך-הוא, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ובודאי לא יעזב אותך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע תפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי בדרך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כה תתקפא.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר חיי שרה, י"ט חשוון ה'תשנ"ח.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, שאת עוברת בין הפתות, ותראי שיהיה שתוף פעלה בינך לבין ... תחיה, כי אני רוצה להסתפל עכשו רק על הרוחניות של הבנות, ובודאי כשתהיה רוחניות, ממילא תהיה גם גשמיות, אנחנו צריכים לראות להקים דור חדש מגיל הגן עד התיכון, בנות שתברנה רק מהקדוש-ברוך-הוא, ועל-ידי-זה נצליח את דרכנו תמיד.

אֲשֶׁר   כה תתקפב   בַּנְחָל   כא

נא ונא ראי להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ועליך לדעת, שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג את העולם בהשגחה פרטי פרטית.

והנה בפרשת השבוע הזו מצינו (בראשית כד, כב): "ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו שני צמידים על ידיה עשרה זהב משקלה", ופרש רש"י ז"ל: רמז לעשרת הדברות שבהם, ושני לוחות מצמדות. וראיתי בספר "ערוגת הבשם" — מדוע היו שני לוחות ועשרת הדברות? אלא כי המצוות נחלקות בין אדם לחברו ובין אדם למקום, ועל-כן יש חמש דברות בין אדם למקום, וחמש דברות בין אדם לחברו, וזה הולך ביחד, כי אי אפשר להפריד ביניהם, שזה הלוחות היו מצמדות, ואליעזר עבד אברהם חשב, כי אולי רבקה עוסקת רק בגמילות חסדים, שזה ענין בין אדם לחברו, ואינה עוסקת במצוות שבין אדם למקום, ולכן נתן לה שני צמידים, שהוא שוקל עשרה זהב, כדי להורות לה, שצריכים שני דברים: הן מצוות בין אדם לחברו, והן מצוות בין אדם למקום. וזה מה שצריכים לחנך את הבנות, שתהיה ביניהן אהבה, אחוה ורעות, ותתנהגנה בדרך ארץ גדול, ומצד שני, שתהיה ביניהן גם-כן יראת שמים לקיים את מצוות הבורא יתברך שמו, מצוות בין אדם למקום יתברך שמו.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי בדרך תמיד, ותמשיכי לחנך את הבנות ביראת שמים שלמה, ובזכות זה תתברכו מפעול הברכות.

ונשמע ונתבשר בשורות משמחות גם עם אביך, גרו יאיר.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כה תתקפב.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר תי"א-שנה, י"ט חשוון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה אל ... תחיה.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאִי לְגַיִס עוֹד נָשִׁים, שֶׁהֵן תִּלְכָּנָה לְהִתְרִים אֲנָשִׁים עִם הַגְּרָלוֹת
בְּעִבוּר בְּנִין בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַחֲדָשׁ שֶׁלָנוּ בְּיַבְנָאֵל, וְהַזְכוּת הַזֹּאת תִּגֵּן
עֲלֶיךָ וְעַל הַיְלָדִים שֶׁלָךְ, וְיִהְיֶה לָכֵם רַק בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכֹל מַעֲשֵׂי
יְדֵיכֶם, וְכָל הַמוֹסִיף מוֹסִיפִים לוֹ מִן הַשָּׁמַיִם.

פֹּה תִקְבְּלִי מִכְתָּב בְּעִבוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבִּקְשׁ וּמִתַּחֲנוּן בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאַחַל לָכֵם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כה תתקפג.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חֵי-שְׂרָה, י"ט חֶשֶׁן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מֵאֵד, אִישׁ חַי רַב פְּעֻלִים, זוֹכֵה וּמְזוֹכֵה אֶת הָרַבִּים, הָרַב ... גֵּרוֹ יְאִיר
וְיִזְרַח לְנִצָּח.

מֵה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיְקָר! אֵין לִי מְלִים לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל
הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂיתָ בְּעִבוּר קְהֵלְתָנוּ בְּיַבְנָאֵל, יַעֲזוּר לָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּזָכוֹת זֶה, שֶׁתָּמִיד יִשְׁמְרֶךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּל מִינֵי מַרְעִין
בִּישִׁין, וְיִמְשֹׁךְ עֲלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ,
וְתָמִיד תִּהְיֶה תַּחַת צֵלָא דְמֵהִימְנוּתָא, צֵל הַשְּׂכִינָה הַקְדוּשָׁה.

בְּאַמַּת אִם אֲאַרְיָךְ לְכֹתֵב לָךְ מֵה שֶׁעִבַּר עַל קְהֵלְתָנוּ בְּמִשְׁךָ
הַשָּׁנִים, וְתִהְלֶה לְאֵל, שְׂזֻכִית אַתָּה לְעֹזוֹר לְקְהֵלָה קְדוּשָׁה בְּיִשְׂרָאֵל,
יִקְצְרוּ הַמוֹן יְרִיעוֹת, כִּי אֲנַחְנוּ מוֹנִים כְּבָר יוֹתֵר מִמֵּאָה מְשֻׁפְּחוֹת,
וְיֵשׁ תְּכֵנִית מְאַשְׁרַת לְעוֹד מְאַתִּים וְעֶשֶׂר דִּירוֹת, וְאִם יֵצֵא מִהַכַּח אֶל
הַפְּעַל, אֲזוֹ יִתְמַלֵּא תְּכָף-וּמִיד עִם אֲבָרְכִים בְּנֵי תוֹרָה, יִרְאִי ה' וְעוֹבְדֵי
ה', וּבּוֹדְאֵי יִהְיֶה לָךְ חֶלֶק גְּדוֹל בְּזֶה, תִּהְלֶה לְאֵל, כָּל הָאֲבָרְכִים שֶׁלָנוּ

הם בני תורה רציניים, עוסקים בתורה ובתפלה ובמצוות ובמעשים טובים.

עכשו אבקש מכבודך טובה פרטית למען תינוקות של בית רבן, תהלה לאל, יש לנו במציאות מערכת חנוך שלמה, המונה יותר משלוש-מאות וחמשים ילדים, שלוש פתות במעון, ארבע פתות בגנים, שש פתות בתלמוד תורה לבנים, שש פתות בבית-ספר לבנות, והמועצה אחר הרבה דין ודברים ובגצי"ם, הקצו לנו עשרה דונם על המקום הכי יפה ביבנאל, והביאו לנו קרואנים משמשים, שכבר לא היה ראוי לגור בהם העולים מאתיופיה, ואת זה אנחנו קבלנו, אשר בקיץ חם מאד, ובחורף קר מאד, אבל גם זה חסד מהקדוש-ברוך-הוא, שלכל הפחות אנחנו לא זרוקים בדירות מזנחות, אלא אנחנו מרפזים במקום אחד.

והנה הרב ... שליט"א הבטיח עוד לפני שלש שנים, כשהוא היה אז המנכ"ל של רשת החנוך התורנית, שאם יהיה שטח, הוא יתן מבני קבע, אבל אז לא היה לנו לא שטח ולא זכר ומראה מקום של שטח, אבל היום התמונה השתנתה לגמרי, שאחרי בגצי"ם האלצנו את ראש המועצה, ונתן לנו את השטח, וכבר יש גם קרואנים, אבל אתה יודע, שאינו דומה מבנה של קבע לקרואנים, ובפרט שזה נמצא במקום פתוח, שבקיץ החם בוער כתנור, ובחורף הקר והרוחות וכו' נכנסים בעצמות וכו', וחבל שתינוקות של בית רבן יסבלו כל-כך, ולכן המתחיל במצנה אומרים לו גמר, אם אפשר שתדבר עם המנכ"ל של הרשת הרב ... גרו יאיר, שיאשרו לנו בשנת התקציב הקרובה מבנים של קבע, זו תהיה לנו ישועה גדולה מאד, והיה זה שכרך.

מה אמר לך, ידידי היקר! בזה שאתה עוזר לילדי ישראל ללמד תורה, בזה ראוי לך לשמח מאד מאד, כי, תהלה לאל, המשפחות מתרבות, והילדים ממלאים את הכתות, ובעוד שנה שנתים יכפל מספר הילדים, ובפרטיות אם רק יתחילו לבנות דירות, אז יזרמו ילדי ישראל בפתות, ולא יהיה לנו מקום, ולכן זה מאד נחוץ אם

אֲנַחְנוּ יְכוּלִים עוֹד לְהַכְנִס עִכְשׁוֹ בְּשָׁנַת הַתְּקָצִיב הַקְּרוֹבָה, וְזוֹ תִהְיֶה לָךְ זְכוּת גְּדוּלָה מְאֹד.

רְאֵה לְחִזָּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְתִרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמֻדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבַּרְךָ — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם בָּא וְשׁוֹפֵף אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, עַל-יַד־יְזֶה הוּא מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזִיו וְחַיּוּת וְדְבֻקּוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׂמוֹ, וּבִפְרֹט אַתָּה, שְׂזֻכִּיתָ לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, אַתָּה צְרִיף לְהִתְחַזֵּק בְּזֶה כָּל הַשָּׁנָה, וְלִשְׂמַח בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לִפְחָד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבַעוּלָם, כִּי אֲנִי רוֹאֶה עֲתִיד גְּדוּל בְּשִׁבְלֶךָ, בִּפְרֹט מֵה שְׂקוּרָה עִכְשׁוֹ בִּפּוֹלִיטִיקָה וְכוּ', אֲשֶׁר לֹא יוֹדְעִים מֵה יֵלֵד יוֹם וְכוּ', וְאִיף תַּחְזִיק הַמְּמַשְׁלָה מִעֲמֵד וְכוּ', וַיֵּשׁ לָךְ עֲתִיד גְּדוּל וְכוּ', כִּי אַתָּה צְרִיף לְהִבִּין, שְׁעַד עִכְשׁוֹ הַשְּׁפִילוֹ אֶת אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַסְּפָרְדִים בְּכָל מִינֵי הַשְּׁפָלוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעִכְשׁוֹ, תִּהְיֶה לְאֵל, הֵם מְגַבִּיִּהִים אֶת הָרֹאשׁ וְחֻזְרִים בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְהֵם יַעֲלוּ מֵעֵלָה מֵעֵלָה, וְעוֹד תִּרְאֶה נִסִּים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעַל כְּרַחֲךָ יִדְחֲפוּ אוֹתְךָ לְעֵלוֹת מֵעֵלָה מֵעֵלָה, וְתִדַּע כִּי הוּא יִתְבַּרְךָ עוֹשֶׂה פְּלֵא, וּבּוֹדָאי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ, וְלִכֵּן רְאֵה לְחִזָּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׂבַעוּלָם, כִּי גְדוּל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעַדְךָ, שְׂיִתְרַחֵב לָךְ בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחֵי-חַיּוּת, וְתִהְיֶה שְׂמוֹר מִכָּל מִינֵי מַזִּיקִים וּמְרַעִין בִּישׁוּן, וְיִהְיֶה לָךְ אֵף טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כה תתקפד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר חַיִּי-שְׂרָה, י"ט חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אִישׁ הַיָּקָר

בְּאֲנָשִׁים, רַב פְּעָלִים, הָרַב ... גֵּרוּ יְאִיר, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַצְלִיחַ דְּרָכּוֹ תְּמִיד.

בְּאֵתִי לְגוֹלָל לְפָנָיו קָצֵת דְּקָצֵת מִקְהֶלְתָּנוּ הַקְדוּשָׁה בְּיַבְנָאֵל, שְׁגָרִים שָׁם יוֹתֵר מִמָּאָה מְשֻׁפָּחוֹת, וַיֵּשׁ לָנוּ, תְּהִלָּה לְאֵל, מוֹסְדוֹת אֲדִירִים, שְׁלֹשׁ כְּתוּבֵי בְּמַעוֹן, אֲרַבַּע כְּתוּבֵי בְּגִינִים, שֵׁשׁ כְּתוּבֵי בַתְּלִמּוּד-תּוֹרָה לְבָנִים, שֵׁשׁ כְּתוּבֵי בְּבֵית-סֵפֶר לְבָנוֹת, וְהֵינּוּ כָּל הַשָּׂנִים זְרוּקִים בְּדִירוֹת שְׁכוּרוֹת, עַד שְׁעַל-יְדֵי בְּגַצִּי"ם הַצְּלָחָנוּ לְהוֹצִיא מִן הַמוֹעֵצָה הַמְּקוּמֵית עֲשָׂרָה דוּגָם, וְעַל זֶה הֵבִיאוּ לָנוּ קְרֵאוּנִים מְשֻׁמְשִׁים, שֶׁהָיוּ בְּעֶבֶר מְבָנִים לְעוֹלֵי אֶתְיוּפְיָה, וְדַעַת לְנִבּוֹן, בְּאִיזָה מַצָּב הֵם נִמְצְאוּ, בְּקִיץ הַחֹם מַחְנִיק, וּבַחֲרֹף הַקָּר נִכְנָס בְּעֲצָמוֹתֵיהֶם שֶׁל תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן.

וְהִנֵּה לְפָנָי שֶׁל שְׁנַיִם הַבְּטִיחַ לָנוּ הָרַב ... שְׁלִיט"א, שֶׁהוּא הִיָּה אִזּוֹ הַמְּנַכֵּ"ל שֶׁל רֵשֶׁת הַחֲנוּף הַתּוֹרְנִית, שָׂאֵם יְהִיָּה לָנוּ שְׁטַח, הוּא יִתֵּן לָנוּ מְבָנִים שֶׁל קֶבֶעַ, וְהִנֵּה עֲכָשׁוּ יֵשׁ לָנוּ כְּבָר אֵת הַשְּׁטַח, וְלִזְמַן בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ מִכֶּם שִׁיתְחַשֵּׁב עִמָּנוּ מְאֹד, וַיֵּאשֶׁר לָנוּ בְּשָׁנַת הַתְּקַצִּיב הַקְרוּבָה לְהַמְנוֹת עַל הַמְּבָנִים שֶׁל קֶבֶעַ, כִּי תְהִלָּה לְאֵל, קְהֶלְתָּנוּ גְּדוּלָה וְנִכְפָּלָה, וְלֹא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן, וּמִסְפַּר הַיְלָדִים יִכְפַּל, הֵן מֵה שֶׁהַמְּקוּם הוּא מְקוּם מוֹשֵׁף מְאֹד וְקְהֶלְתָּנוּ נִתְרַבֵּית, וְהֵן מִגְדוּל טְבַעֵי.

בְּאֵמֶת עָלֵי לְהוֹדוֹת לָכֶם עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁאַתֶּם עוֹשִׂים עִם אֲנָשֵׁינוּ, אֲנָשֵׁי קְהֶלְתָּנוּ, וַיַּעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבִזְכוּת הַחֶסֶד שֶׁאַתֶּם גּוֹמְלִים לְשֶׁאֵר מוֹסְדוֹת, וּבִכְפָּרֵט לְמוֹסְדוֹתֵינוּ, הַזְכוּת הַזֹּאת תִּגְנֵן עָלֶיךָ בְּזֶה וּבְכָא לְנִצְחָה וְנִצְחִים.

כִּי אַתָּה צָרִיף לְהַבִּין, בְּזֶה שְׁעוֹזְרִים לְיִלְדֵי יִשְׂרָאֵל, זֹאת הַזְכוּת הַכִּי גְדוּלָה, כִּי תִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן הֵן הֵן אֲנָפֵי שְׁכִינְתָא, וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שְׁעוֹזֵר לְיִלְדֵי יִשְׂרָאֵל, וְזְכוּתוֹ גְּדוּלָה מְאֹד בְּשָׂמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי

שְׁאֲנֵי מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דַרְכְּכֶם בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחֹתֵינִיּוֹת, וְתַמִּיד תַּעֲלוּ מֵעֵלָה מֵעֵלָה.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כה תתקפה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׁרָה, י"ט חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

פֶּה תִקְבֵּל שְׁנֵי מִכְתָּבִים מְאֹד נְחוּצִים לְמָסֹר אֶת זֶה לְ... נֵרוֹ
יֵאִיר, שֶׁהוּא צָרִיךְ לְמָסֹר אֶת זֶה הַיּוֹם לְיַעֲדֵם, וּלְמַצּוֹה רַבָּה יִחַשְׁבֵּם,
אִם תְּצַלְצֵל אֲלֵיו, שְׂיֵשׁ לָךְ שְׁנֵי מִכְתָּבִים נְחוּצִים.

רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עֲצֻמְךָ בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאַתָּה צָרִיךְ
לְדַעַת, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג רוּחֹתֵינִיּוֹת אֱלֹקוֹת, אֲלֵא אִם הוּא נִדְּשׁ
בְּעַקֵּב, וְסוּבָל חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים וְכוּ', חֲלִישוֹת הַדַּעַת, וְנִדְמָה לוֹ כְּאִלוֹ
אֲבֹד מְנוּס וְתִקְוָה מִמֶּנּוּ וְכוּ', וְאִז אִם יֵשׁ לוֹ שְׂכָל לְבָרַח אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ,
וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹר וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת כְּזוֹ, אֲשֶׁר מְרַגֵּשׁ אֶת הָאוֹר
הַגָּנוּז שֶׁהִיא מְאִיר לְאֵדָם הָרֵאשׁוֹן, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֵדָם יֵשׁ לוֹ שְׂכִיחוֹת
אֶל זֶה הָעוֹלָם, הוּא נוֹפֵל בְּקִטְנוֹת הַמַּחִין, וְהוֹלֵךְ בְּקִטְנוֹתֵינִיּוֹת, וְקָשָׁה
לוֹ לְהַשִּׁיג אֹר רוּחֵנִי, אֲבָל כִּיִּן שֶׁהָאֵדָם סוּבָל חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים,
וְנִדְּשׁ בְּעַקֵּבִים, וְשׁוֹפְכִים אֶת דָּמִיו, וְנוֹשְׁכִים אוֹתוֹ עַקְרָבִים וְנִחְשִׁים
וְכוּ' וְכוּ', שֶׁהֵם כָּלֵל הָעֲזֵי פָּנִים וְכוּ' וְכוּ', וְהוּא מְחִזִּיק מֵעַמֵּד, וְאִינוֹ
נִשְׁבֵּר כָּלֵל, אִז נַעֲשֶׂה כָּלֵי לְהַמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת
הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שָׂמוֹ, וְהוּא חַי בְּזֶה הָעוֹלָם כְּדִגְמַת הָעוֹלָם הַבָּא,
וְעַל-כֵּן הַרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לֹא לְפַל בְּדַעְתָּךְ מִכָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עָלֶיךָ,
אֲדַרְבָּה, תִּתְחַזֵּק בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז, וְאִז יִהְיֶה לָךְ טוֹב כָּל הַיָּמִים.

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַצַּעַר וְהַעֲגַמַת נַפְשׁ שְׂיֵשׁ
לִי, כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵתָה נוֹפֵל בְּקִטְנוֹתֵינִיּוֹת וְחֲלִישוֹת הַדַּעַת, הֲלֹא

אֲשֶׁר כֹּה תִּתְקַפּוּ בִּנְחָל כִּז
אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְגַלוֹת אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, וְאֲנַחְנוּ
רוֹצִים שְׂיִהְיֶה הַכִּי יָפָה, וְהַכִּי מוֹשֵׁף לְעֵינַי בְּגִי-אָדָם, וּמְכַל שְׂכָן
לְחִילוֹנִים, וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ לָמָּה אַתָּה כָּל-כָּף שָׁבוּר.

יְעוֹזר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַּכִּין אוֹתִי, וְתִשְׁתַּדֵּל לְעוֹזר לְהוֹצִיא
מִהַכֹּחַ אֶל הַפַּעַל אֶת רְצוֹנִי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב וּמִמָּשׁ תַּחֲיִי.

כֹּה תִּתְקַפּוּ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חַיִּי-שָׁרָה, כ' חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... תַּחֲיִי.

פֹּה תִּקְבְּלִי חֲזָרָה אֶת הַשִּׁיחָה עִם הַהֲגָהוֹת, וְזֶה יֵצֵא נִפְלָא מְאֹד,
מִי יִתֵּן, שְׂתַּזְכִּי אֶת כָּל הַשִּׁיחוֹת שְׁלִי לְתַקְתֵּךְ, כִּי רַק זֶה מֵה שְׂיִשְׁאֵר
מִמֶּנִּי, אֲנִי רוֹאֶה שְׂאֵם אֲנִי מְדַבֵּר עִם אֲנָשִׁים, זֶה סֶתֶם הוֹלֵךְ לְרוּחַ,
וְחָבַל לִי עַל כָּל דַּקָּה וְכָל רִגַע וְכוּ' וְכוּ'.

אֲנִי מִכִּין לָךְ עוֹד הַמּוֹן קוֹנְטֵרַסִים, שְׂאֵת תַּתְקַתְּקִי אֶת זֶה הַיִּשָּׁר
מִהַקְּסָטָה, כִּי חָבַל לִי עַל הַזְּמַן, וְכֵן אֶת מוֹמְחִית אֵיךְ לְתַקֵּן אֶת לְשׁוֹן
הַדְּקִדּוּק וְכוּ' וְכוּ', וְזֶה יֵצֵא מְאֹד יָפָה וְכוּ' וְכוּ', אִם אֶת יְכוּלָּה
לְשַׁלַּח לִי אַחֲרֵי-כֵן אֶת שְׁנֵי הַקּוֹנְטֵרַסִים שְׂמִסְרַתִּי לָךְ — מֵה טוֹב
וּמֵה בָּעִים.

רְאֵי לְחִזּוֹק אֶת בְּעֵלְךָ, וְשִׁלָּא יִהְיֶה כָּל-כָּף בְּחִלְשׁוֹת הַדַּעַת, כִּי
לִי יֵשׁ יוֹתֵר חִלְשׁוֹת הַדַּעַת וְעֲגַמַת נִפְשׁ מִהַדְּבוּרִים שְׁלוּ וְכוּ',
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְעוֹזר שְׂהַכֵּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, כָּל פְּנוּתֵינוּ הֵן רַק
אֵיךְ לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם אֶת דַּעַת רַבֵּנוּ ז"ל בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוּ, כִּי מֵה שְׂוָה

כח אשר כה תתקפוז בנחל

החיים אם לא חושבים מהקדוש-ברוך-הוא, ואם לא מסתכלים על התכלית הנצחית.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו דרככם תמיד.

כשתתקני מה שצריכים לתקן את השיחה, תשלחי את זה ליבנאל, שיתלו את זה בלוח המודעות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כה תתקפוז.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי-שנה, כ' חשוון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... שיחיו נצח.

אני דברתי עם הזוג, ואני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שיתהפך הכל לטובה, הוא פשוט לא ידע איך מתנהגים עם חמיו וחסותו וכו', וכן עם אשה וכו', כי פשוט למד באיזו ישיבה וכו', וכבר אמר מי שאמר, שתבת ב'ח'ו'ר' היא ראשי תבות: ח'יה ר'עה ו'רד ב'ישיבה, ועל-כן פנראה הוא לא למד איך להתנהג, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, ששמתי אותו על המקום, והוא ישתנה לגמרי.

אין זו עצה, חס ושלום, להפריד ביניהם, אדרבה, אתם צריכים לעזור, שהכל יחזר לשלום, כי בתכם כבר סבלה מה שסבלה, וחבל שיפירו, חס וחלילה, אני אעשה את שלי, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יתהפך לטובה.

בענין הכסף וכו', אתם צריכים להבין, שהוא לא חיב בזה שההורים שלו לא נתנו פלום, מה הוא יכול לעשות, אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל ישתנה לטובה, ועוד תראו הרבה נחת מהם ומכל יוצאי חלציקם.

אָשֶׁר   כה תתקפח   בַּנְחָל   כט

בְּנֵכֶם ... גֵּרוֹ יְאִיר, לוֹמֵד בְּהִתְמַדָּה, וְכֵן עוֹזֵר לִי וְכוּ', וְהוּא גֹדֵל וּמְצַלִּיחַ, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לְכֶם הַרְבֵּה נַחַת מִמֶּנּוּ.

הַעֲקֹר רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּלְהַשְׁתַּדֵּל לֹא לְהַמְשִׁיךְ אַחַר הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּפֹאוֹן וְכוּ' וְכוּ', כִּי עַקֵּר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל — כְּשִׁזּוּכָה לְהַכְנִיס אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַחַיִּים שְׁלוֹ, וְאִינוּ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, וְזֶה זֹכִים עַל-יְדֵי רְבוּי תַפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, כְּשֶׁאָדָם מִתְּבוּדָד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם, וּמִבְּקֵשׁ וּמִסִּפֵּר לוֹ יִתְּבַרֵךְ מִה שֶׁהוּא צָרִיךְ.

הַמֵּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כה תתקפח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרֵךְ, יוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֶר חַיִּי-שָׁרָה, כ' חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיִחִיו נְצַח.

מֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְרֵאוֹת אֲתֶכֶם, וְאַתֶּם שְׂנִיכֶם חֲקוּקִים בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַעֲבְרוּ אֶת הַלְדָּה בְּקִלּוֹת, וְיִתְּבַשְׂרוּ לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשִׁמְחוֹת, הַעֲקֹר לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לֹאמַר שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי אֲמִירַת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים מְשַׁנֵּים אֶת הַטֶּבַע.

גַּא וְנָא רְאֵה ... גֵּרוֹ יְאִיר, לְקַבֵּעַ עֵתִים לַתּוֹרָה, כִּי חָבֵל עַל יְמֵי הַנְּעוּרִים שְׁלֶךְ, שְׁלֹא יִלְכוּ בְּהֶבֶל וְרִיק, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם שְׁעוֹר בְּמִקְרָא, שְׁעוֹר בְּמִשְׁנָה, שְׁעוֹר בְּגִמְרָא, וְשְׁעוֹר בְּמִדְרָשׁ, וְאַפְלוּ קִצַּת דְּקִצַּת, אֲבָל הַעֲקֹר שְׂיִהְיֶה כְּסִדְרָן, וְעַל-יְדֵי-זֶה תְּצַלִּיחַ, כִּי בְּלִי תּוֹרָה אָדָם הוּא כְּלוּם, וְצָרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַאֲרָבֶעָה לְמוֹדִים הָאֵלוּ, שֶׁהֵם כְּנֻגַד אֲרָבֶעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה, עֲשִׂיָה, וְכֵן תִּלְמַד הַרְבֵּה שְׁלַחַן עֲרוּךְ כְּסִדְרָן. וְעַל

ל אֲשֶׁר כֹּה תתקפט בַּנְּחֹל

כֵּלָם — תִּרְגֵּל אֶת עֲצֻמְךָ לְהַתְּבוֹדֵד אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וּלְסַפֵּר לוֹ יִתְבַּרְךָ
אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלֶיךָ, בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּה תתקפט.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי־שָׂרָה, כ' חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵלַי ... וְ... שְׂחִיחוּ
נְצִיחַ.

מְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְרְאוֹתְכֶם, וּמִמֶּשׁ הַכְּנִסְתֶּם שְׂמֵחָה בְּלִבִּי,
שְׂרָאִיתִי שְׂאֵתֶם חַיִּים בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וּבְהַבְנָה הַדְּדִית, שָׂהָה כָּל
הַנְּחֻת־רוּחַ שְׁלִי.

נָא וְנָא רְאוּ לְהַתְּנַהֵג בְּצַנִּיעוֹת גְּדוּלָּה כְּמוֹ שְׂדַבְּרַתִּי אִתְּכֶם,
וְתִהְיוּ דְגָמָא לְכָל הַזּוּגוֹת הַצְּעִירִים.

רְאֵה ... גֵּרוּ יְאִיר, לֹא לְהִיּוֹת בְּטֶלֶן, אֲלֵא לְקַבֵּעַ עֵתִים לְתוֹרָה,
וּבְכָל יוֹם תִּלְמַד קִצַּת מְקַרָּא, קִצַּת מְשֻׁנָּה, קִצַּת גְּמֵרָא, קִצַּת מְדַרְשׁ,
כְּסִדְרֵן דִּיקָא, וְעַל־יְדֵי־זֶה תִּצְלִיחַ מְאֹד, כִּי בְּלִי תוֹרָה הָאָדָם הוּא
אֲבוּד לְגַמְרִי, וְעוֹבְרִים עָלָיו כָּל מִינֵי צָרוֹת, וְכָל מִינֵי יִסּוּרִים
וְדַכְאוֹנוֹת, אֲבָל תִּכְף־וּמִיד כְּשֶׁאָדָם לוֹמֵד תוֹרָה, הוּא מְדַבֵּיק אֶת
עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְהוּא מְרַגֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ מְלֵא וְכוּ', וּכְשֶׁאִינוֹ לוֹמֵד
תוֹרָה, אִזּוֹ הוּא מְרַגֵּשׁ חֶסְרוֹן וְכוּ', וְעַל־כֵּן תִּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
שְׂבַעוּלָם, שְׂבַכְל יוֹם תִּרְאֶה לְלַמֵּד הַתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי אֵין לָנוּ יוֹתֵר
טוֹב מִתוֹרָה, אֲשֶׁרִי מִי שְׂמַחֲזֵק אֶת עֲצָמוֹ בְּלִמּוּד תוֹרָה, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ
כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְהַתְּפַלֵּל עָרֵב וּבִקְרָ וְצָהֲרִים בְּמִנְיֵן דִּיקָא,
כִּי אֵין עוֹד חָשׁוּב אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךָ יוֹתֵר מִתְּפִלָּה בְּצַבּוּר, וְאֵל תִּסְתַּכֵּל
עַל אַף אֶחָד. חֲסִדֵי הַשֵּׁם יִתְבַּרְךָ, שְׂעֲשֵׂה אִתְּךָ נְסִים וּנְגִלִים,
שֶׁהַתְּחַתְּנָת וְאִתְּךָ כְּבֵר עֲצָמָאִי, לְזֹאת רְאֵה לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת

אֲשֶׁר   כה תתקצ   בַּנְחָל   לא

שְׁבַע עוֹלָם לְהַתְפַּלֵּל בְּצַבּוּר, וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל עַל אֶף אֶחָד, וּמְכַל שְׁכַן
שֶׁלֹּא לְהִתְיַחֵס אֶל אֶף אֶחָד כְּמוֹ שֶׁדִּבַּרְתִּי אִתְּךָ, וְאִם תִּלְךָ בְּצוּרָה כְּזוֹ
— תִּצְלִיחַ דְּרַכְךָ.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַע עוֹלָם, וְאִז תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים
שִׁיעֲשֵׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלְתִּי
שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתִּצְלִיחוּ דְּרַכְכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְכֶם בְּרַכָּה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כה תתקצ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׁרָה, כ' חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׁיַחֲיוּ
נְצַח.

מְאֹד מְאֹד שָׁמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמְכֶם, וְאַתֶּם לֹא יְכוּלִים לְתַאֵר
וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמִיחָה שִׁישׁ לִי, שְׁסוּף כָּל סוּף הַתְּחַתְּנֹתֶם, אֲבָל
אַתֶּם צְרִיכִים עֲכָשׁוּ לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, שִׁיתְנַהֵג בְּקִדְשָׁה
וּבְטָהֳרָה עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְלִרְאוֹת שְׁכָל דְּבַר שְׂאֵתֶם עוֹשִׂים,
יְהִיָּה עַל-פִּי הַשְּׁלֶחֶן עָרוּף, וְלֹא לְהִשְׁאִיר אֶת זֶה עַל שְׁכָל עֲצָמֵי כָּלֵל,
רַק שְׁיִהְיֶה הַכֹּל עַל-פִּי דְרָךְ הַשְּׁלֶחֶן עָרוּף, וְתִשְׁמְרוּ מְאֹד מְאֹד
לְהִקְפִּיד עַל הַלְכָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדָאֵי יִשְׁמַר אֶתְכֶם מִכָּל רַע.

... נִרוּ יְאִיר! רְאֵה לְקַבֵּעַ עֵתִים לְתוֹרָה בְּכָל יוֹם, וְלִלְמַד מִקְרָא,
מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, מִכָּל לְמוֹד קִצָּת, וְכֵן תִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל
הַתּוֹרָה כְּלָה, כִּי אַתָּה עֲדִין בְּגִיל צָעִיר מְאֹד, וְאַתָּה יְכוּל לְגַמֵּר וּלְסַיֵּם
אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה, רַק אִם יְהִיָּה לְךָ רְצוֹן טוֹב, וְאֵל תַּעֲזֹב לְרַגַע

לב אָשֶׁר כה תתקצא בנחל

את עצמך בשום פנים ואפן, ואתה צריך להבין, שהכל בא בקשי, אבל אשרי מי שמחזיק מעמד ואינו נשבר.

ראה לכתב לי איך אתם מסתדרים, וממש תחייני.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כה תתקצא.

בעזרת השם ותברך, יום חמישי לסדר חיי-שנה, כ' חשון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אָל ... ו... שְׁיִחִיו
נצח.

מאד מאד שמחתי לראותכם, ואני מאד מאד שמח לראות איך
שיש ביניכם אהבה והבנה הדדית, יעזר הקדוש-ברוך-הוא,
שתמשיכו כף כל החיים, ותזכרו את הלמודים שלמדתי אתכם, ואל
תניחו שזר יתערב אצלכם בשום פנים ואפן.

נא ונא ... גרו יאיר! ראה לקבע עתים לתורה בכל יום, במקרא,
במשנה, בגמרא, במדרש, מכל למוד תלמד קצת, וברב היום תזכה
לסים את כל התורה כלה, ואל תהיה בטלן, תשתדל מאד להתפלל
במנין ערב ובקר וצהרים, ודיקא על-ידי-זה תמשך עליך פרנסה
בשפע.

העקר הרגל את עצמך לדבר אליו ותברך, פי אין לנו בזה
העולם פלום רק את הקדוש-ברוך-הוא, והקדוש-ברוך-הוא מנהיג
את העולם בהשגחה פרטי פרטית, אשרי מי שחזק באמונה פשוטה,
ואז ימשיך על עצמו אור עליון עד מאד.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני
מבקש ומתפלל בעדכם, שתזכו להנשע בזרע של קימא, ותבשרו לי
תמיד בשורות משמחות.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כה תתקצב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי-שְׁרָה, כ' חשוון ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה וַיִּגְעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ
נְצַח.

מֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְרֵאוֹתְכֶם, וְזֶה עָקֵר הַשְּׂמֵחָה שְׁלִי — כְּשֶׁאֲנִי
רוֹאֶה שְׂאֵתֶם חַיִּים בְּיַחַד בְּשְׂמֵחָה וּבְאַהֲבָה וּבְהִבְנָה הַדְּדִית, וְזֶה כֹּל
הַחַיִּים שְׁלִי, לְרֵאוֹת מִכֶּם נַחַת.

נָא וְנָא ... נִרוּ יְאִיר, רְאֵה לֹא לְהִיּוֹת עֲצָלָן, אֲלֵא תִזְרֹז אֶת עֲצָמֶיךָ
בְּכֹל מִיָּנִי זְרִיזוֹת, וְכֹל דְּבָר שְׂאֵתָה צְרִיף לַעֲשׂוֹת תַּעֲשֶׂה אֶת זֶה
בְּזִרְזוֹת וְלֹא בְּכִבְדוֹת וְכוּ' וְכוּ', אֵתָה צְרִיף כְּבֹר לְקַחַת אֶת עֲצָמֶיךָ
בְּזִרְזוֹת, וְדִיָּקָא עַל-יְדֵי-זֶה תַּצְלִיחַ, אֲנִי מֵאֵד רוֹצֶה שְׂתַכְנַס בְּחַנוֹתֶיךָ,
אֲבָל אֵתָה צְרִיף לְדַעַת, שְׁעַם יְלָדִים צְרִיכִים הַמּוֹן סְבָלְנוֹת וְלִרְדַת
אֲלֵיהֶם, וְזוֹ לֹא עֲבוּדָה קָשָׁה, אֲלֵא עֲבוּדָה קְדוּשָׁה, וְלִכֵּן רְאֵה לְקַבֵּעַ
גַּם-כֵּן שְׁעוּרִים בַּתּוֹרָה, הֵן בְּמִקְרָא, הֵן בְּמִשְׁנָה, הֵן בְּגִמְרָא, הֵן
בְּמִדְרָשׁ, כִּי הָאֲרַבְעָה לְמוֹדִים הָאֵלוּ הֵם כְּנֻגַד אַרְבַּע אוֹתִיוֹת הַנְּיִי"ה
בְּרוּךְ הוּא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וּכְנֻגַד הָאֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה,
יְצִירָה, עֲשִׂיָה, וּמִי שְׂזוּכָה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם אֵלוּ הָאֲרַבְעָה לְמוֹדִים,
מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאִם
הֵיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַלְמוּדִים הָאֵלוּ, הֵיוּ מִתְחַזְּקִים לְלַמֵּד
אוֹתָם בְּכֹל יוֹם.

נָא וְנָא תַּקְפִּיד מֵאֵד לְהַתְּפַלֵּל בְּמִנְיָן, וְעֲצֵה קִלְיָה וּנְעִימָה אִיף
לְקוּם לְתַפְלָה הוּא לְלַכַת לִישָׁן מְקַדָּם.

הַקְדוּשָׁה-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקַשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְכֶם, שְׂתַצְלִיחוּ דְרַבְּכֶם תְּמִיד.

הַמְּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כה תתקצג.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר חיי-שרה, כ' חשוון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... ו... שיחיו
נצח.

מאד מאד שמחתי לשמע בשורות משמחות וכו' וכו', יעזר
הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תבשרו לי בשורות משמחות, ותקיימו
מה שאמרת לי, כי אין יפה יותר מן הצניעות.

נא ונא ראה ... גרו יאיר, לקחת את עצמך בידי, ולהיות אברך
רציני, ולא לדבר בבית-הכנסת, ולא לדבר בעת שהתפלין עליך,
ותשתדל לבוא לבית-הכנסת להתפלל ערב ובקר וצהרים, ועל-ידי-
זה תמשך עליך פרנסה בשפע, וכן תלמד בכל יום שעור במקרא,
שעור במשנה, שעור בגמרא, שעור במדרש, כי הארבעה למוידים
האלו ממשיכים על האדם אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך
שמו, ואשרי מי שאינו מבטל את הזמן היקר שלו, ואז טוב לו כל
הימים.

ראו להרגיל את עצמכם לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור
ודבור שמדברים עם הקדוש-ברוך-הוא, הוא הצלחה נצחית,
הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל.

כדאי מאד שתצא עם הגרלות, וכן בהפצה, ועל-ידי-זה יהיה
לך כסף, ולא תצטרך לבריות, ותקח את עצמך בנדיה, ואל תפל
בדעתך כלל, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ואדם צריך לצאת
מקטנות המחין שיש לו, ולהמשיך את עצמו רק אל הגדלות,
"הגאונה והגדלה לחי עולמים", הינו בשביל חי העולמים, שהוא
הקדוש-ברוך-הוא, מתר להחזיק את עצמו בגאונה ובגדלות, כמובא
בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן קכה), שפרש רבנו ז"ל

אֲשֶׁר כַּה תִּתְקַצֵּד בַּנַּחֲלָה לָהּ
אֶת הַפְּסוּקִים: "וַיִּגְבַּה לְבוֹ בְּדַרְכֵי ה'", שְׁאֵדָם צָרִיף לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמוֹ
תְּמִיד, וְלֹא לִפְלֵ בְדַעְתּוֹ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כַּה תִּתְקַצֵּד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֵׁשִׁי לְסֵדֶר תִּיִּי-שָׁרָה, כ"א חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׁיִחִיו
נִצַּח.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם.

לְדַעְתִּי, תְּבוֹאוּ בְּיַחַד עִם כָּל הַמְּשֻׁפָּחָה, כִּי לֹא כְּדַאי לְהִשְׁאֵר
עַל הַיּוֹם הָאֶחָד, כִּי הַנְּסִיעוֹת מְיֻגָּעוֹת מְאֹד, וְלִכֵּן תְּבוֹאוּ כָּל
הַמְּשֻׁפָּחָה בְּיוֹם שְׁנִי, וְתִתְאַכְסְנוּ אֶצְלִי דִיקָא, וְאַנִּי מְחַפֵּה לָכֶם.

פֹּה תִקְבַּל אֶת הַקּוֹנְטֵרִס "לְמָה לְדָאג" מְגָה, וְתִתְקַן אֶת זֶה,
וְתִכְףּ-וּמִיד תְּדַפֵּס אוֹתוֹ, וַיַּעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֲזַכֶּה לְהַדְפִּיס
בְּכָל יוֹם קוֹנְטֵרִס חֲדָשׁ, כִּי הַגִּיעַ הַזְּמַן לְקַרֵב אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו
יִתְבָּרַךְ. תִּצְאוּ מִקְטָנוֹת הַדַּעַת וְהַמַּחֲזִין, אֲנִי אֵף פַּעַם לֹא אֲדַפִּיס אֶצֶל
אַחֵרִים, רַק אֶצְלָכֶם, כִּי שְׁנֵיכֶם הָעֵינִים שְׁלִי וְהַחִיּוֹת שְׁלִי, וּמָה יֵשׁ
לִי עוֹד בְּזֶה הָעוֹלָם מְלֶבֶד הַסְּפָרִים הַחֲדָשִׁים, שְׁזַפְּנִי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא לְחֲדָשׁ בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

אֵל תִּירָאוּ וְאֵל תִּפְחָדוּ מִשׁוֹם בְּרָיָה שְׁבָעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ
וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַנִּי מְאֹד מְקַנָּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנוֹכֵל לְקַבֵּל אֶת
הַסֵּפֶר הַנִּפְלָא "גַּר לְהַצְדִּיק" עוֹד לִפְנֵי חֲנֻכָּה.

פֹּה תִקְבַּל גַּם הַמְּשֻׁף הַסְּדוּר אֵיפָה שְׁאַתָּה אוֹחֵז בְּשִׁמוֹנָה-עָשָׂרָה,
וּמִכָּאֵן יִמְשֻׁף הַמְּסָפָרִים כְּסִדְרָן, כְּדִי שְׁלֹא תִתְבַּלְבְּלוּ.

רְאֵה לְהַתְּדַע מֵאֵיזָה מִשְׁלוֹחַ, אוּ תִשְׁלַח לִי אֶת מְסַפֵּר הַטְּלָפוֹן

שָׁל ... גֵּרוֹ יָאִיר, וְאֲנִי אֶתְקַשֶּׁר אֵלָיו, אוֹלֵי הוּא יְכוּל לְהַעֲבִיר אֶת זֶה אֵלַי.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כה תתקצה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר חַיֵּי-שָׁרָה, כ"א חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יָאִיר.

הִנֵּה יְדִידֵנוּ ... גֵּרוֹ יָאִיר, רוֹצֵה לְקַחַת אֶת ... לְאִישׁ תַּחְזוּקָה לְבֵית-הַמְדֻרָשׁ, וְאִינִי רוֹצֵה לַעֲשׂוֹת שׁוֹם דְּבָר בְּלַעֲדֶיךָ, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֵה שֶׁתִּכְתֵּב לִי אֶת דְּעַתְךָ, כִּי הוּא מוֹכֵן לְדָאג, שֶׁכָּל הַבְּנִינִי יִהְיֶה נָקִי, וַיִּתְקַן אֶת כָּל הַתְּקוּנִים שֶׁצָּרִיךָ לְתַקֵּן, וְכָל יוֹם יְדָאג שִׁיסְדְּרוּ אֶת הַסְּפָרִים עַל מְקוֹמָם, וּבִפְרֹט לְמַעֲלָה בְּכוּלָּל, כִּי צְרִיכִים אִישׁ תַּחְזוּקָה שִׁישְׁמֹר עַל גְּקִיּוֹן הַבְּנִינִי עַל כָּל פְּרֹט וּפְרֹט, וְתִכְף-וּמְיָד כְּשֶׁצָּרִיךָ מִשֶּׁהוּ לְתַקֵּן אוֹ לְנַקוֹת, יֵשׁ מִי שֶׁיַּעֲשֶׂה אֶת זֶה, וְהוּא רוֹצֵה לְקַחַת עַל עֲצָמוֹ אֶת הָעֲבוּדָה הַזֶּה, וְלִכֵּן רְצִיתִי לְשַׁמַּע אֶת דְּעַתְךָ מֵה אַתָּה אוֹמֵר עַל זֶה, וְהוּא מוֹכֵן גַּם לְהַכְנִיִס אֶת הַמְּקוֹה בְּתוֹךְ עֲבוּדָתוֹ, אֲבָל אֲנִי אִמְרָתִי שֶׁאַתָּה קִבַּלְתָּ עַל עֲצָמְךָ אֶת הַמְּצוּה הַזֶּה שֶׁל תִּקְוֶן הַמְּקוֹה, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים שֶׁאַחֲד יִהְיֶה אַחֲרָאֵי עַל גְּקִיּוֹן בֵּית-הַמְדֻרָשׁ וְהַעֲזֹרַת נָשִׁים, וְכֵן לְמַעֲלָה בְּכוּלָּל, וּבְכָלֵל שֶׁכָּל הַסְּפָרִים יִהְיוּ מְסֻדְּרִים, וְלִהְיוּ אוֹתָם מְהַשְׁלָחֵנוֹת בְּכָל יוֹם, וְאִיפֹה שֶׁיִּשְׁק צְרִיכִים לְתַקֵּן שִׁיתְקַן וְכוּ', וְכֵן לְטֵאטֵא אֶת הַחֲצֵר וְכוּ', בְּאִפְּן שֶׁיִּהְיוּ הַד' אֲמוֹת שְׁלֵנוּ נְקִיִּים, וְלִכֵּן רְצִיתִי לְדַעַת אֶת דְּעַתְךָ.

בְּאִמַּת הַגִּיעַ הַזֶּמֶן שֶׁנִּצָּא מִהַקְּטָנוֹת, וְנִשְׁתַּדֵּל מְאֹד שֶׁיִּהְיֶה מְחַנְּנו קְדוֹשׁ וְנָקִי, כִּי הוּא מִשְׁפָּן הַשְּׂכִינָה.

רָאה לְדַבֵּק אֶת עֲצָמְךָ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְתִמְיֵד תַּחֲשֵׁב מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר

אֲשֶׁר   כה תתקצו   בַּנַּחַל   לז

כָּל רֶגַע וְרֶגַע שְׁאֲדָם חוֹשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׁאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאִינוּ מְסִיחַ דַּעְתּוֹ מִמֶּנּוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

כה תתקצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שֵׁשִׁי לְסֵדֵר חַיֵּי-שְׂרָה, כ"א חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אוֹדוֹת שְׁכַתְּבָתְּ לִי בְּעֵינַי ... גֵּרוּ יְאִיר, שְׁאֲתָה רוֹצֶה לַעֲשׂוֹתוֹ אִישׁ תְּחִזּוּקָה, אֲתָה צָרִיף לְקַחַת בְּחֻשְׁבוֹן, שְׁצָרִיכִים לְטֹאטָא סְבִיב הַבְּנִין, שְׂיִהְיֶה תְּמִיד נָקִי, וְכֵן לְנִקּוֹת אֶת הַחֲלוּנוֹת, וְכֵן לְמַעֲלָה בְּכוּלָּל וְכוּ', וְכֵן לְסֵדֵר אֶת הַסְּפָרִים לְמַעֲלָה, וְלַעֲשׂוֹת מְדַפִּים בְּשִׁבִיל כָּל הַסְּפָרִים, וְשְׂיִהְיוּ הַסְּפָרִים מְכֻרְכִים, וְיִהְיֶה לָנוּ אוֹצֵר הַסְּפָרִים מְסֻדָּר, וּבְכָלֵל אֲנִי לֹא רוֹצֶה שְׂיִהְיוּ מְזֻרְנִים בְּבִנְיָן, כִּי אִין לִישַׁן יוֹתֵר שֵׁם בְּחֻדְרֵי הַפְּנוּי, צָרִיכִים לְהוֹצִיא מִשֵּׁם אֶת כָּל הַסְּפָסְלִים וְהַשְׁלָחָנוֹת, כִּי יְדִידְנוּ ... גֵּרוּ יְאִיר, צָרִיף אֶת זֶה לְתַלְמוּד תּוֹרָה, וְדַעַת לְנִבּוֹן, שְׂיִהְיֶה רַק הַיְשָׁנִים, כִּי הַחֻדְשִׁים שְׂיִכִּים לְכוּלָּל.

תְּכַתֵּב לִי מַה הַסְּכֵמְתָם אֲתָה וְ... גֵּרוּ יְאִיר, כִּי אֲנִי לֹא רוֹצֶה שְׂיַעֲשׂוּ מִשְׁהוּ אֶחָד נֶגֶד הַשָּׁנִי, אֲנִי רַק רוֹצֶה שְׂיִהְיֶה הַכֵּל נָקִי וּמְסֻדָּר, שְׂמִי שֶׁרַק יָבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת שְׁלָנוּ, יִמְצָא מְקוֹם נָקִי וּמְסֻדָּר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְקַפֵּיד, שְׁלֹא יִשְׁנוּ בְּתוֹךְ הַבְּנִין רְוָקִים, וּבְכָלֵל אֲנִי לֹא רוֹצֶה שְׂיִסְתּוֹכְבוּ אֶצְלָנוּ טְפוּסִים מוּזְרִים, אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְשֹׁמֵר עַל מַחְנֵנוּ, שְׁלֹא יֵצֵא עֲלֵינוּ שֵׁם רַע, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל: מִי שְׁאוּהֵב אֶת הַצְּדִיק, צָרִיף לְשֹׁמֵר שְׁלֹא יֵצֵא שֵׁם רַע עַל הַצְּדִיק, וְעַל כָּלֵם — צָרִיכִים לְשֹׁמֵר עַל יְלָדְנוּ, שְׂיִהְיֶה לָהֶם חֲנוּף טוֹב.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

כּה תתקצו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שֶׁשִׁי לְסֵדֶר תַּיִי־שָׂרָה, כ"א חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, וְעַקֵּר הַהִתְחַזְקוֹת
צָרִיכָה לְהִיּוֹת עַל־יְדֵי תַפְלָה, לְהִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ בְּתַמִּימוֹת
וּבַפְּשִׁיטוֹת, וּבַפֶּרֶט עֲכָשׁוּ שְׂאֵתָה בִּימֵי אֲבֻלָּךְ, תִּדְקַדֵּק מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל
בְּכּוֹנֵה, וְאִם תּוּכַל לְהִתְפַּלֵּל לְפָנַי הַתְּבָה — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, כִּי
אֵין לְתָאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַנְּחַת־רוּחַ שְׁעוֹשִׂים לְנִשְׁמָה לְמַעְלָה
בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כְּשֶׁהֵבֵן מִתְפַּלֵּל לְפָנַי הַתְּבָה, וְאוֹמֵר קְדִישׁ, קְדֻשָּׁה
וּבְרָכּוֹ, שְׂזָה מִתְקַן אֶת הַנִּשְׁמָה שֶׁל זֶה שֶׁהֵלֵךְ לְעוֹלָמוֹ. וְלִכֵּן תִּזְהַר
בְּזָה מְאֹד מְאֹד, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל לְעֲשׂוֹת מְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְהִכַּל
לְזִכּוֹת אֲבִיךָ, וְזֶה כְּבוֹד אָב שֶׁיְכוּלִים לְעֲשׂוֹת וְזֶה עֲכָשׁוּ, וְכֵן תִּשְׁמַר
מְאֹד עַל כְּבוֹד אִמְךָ, כִּי גַם בְּזֶה תִקְיִם מְצוּוֹת כְּבוֹד אָב, כְּמוֹ שְׂדֵבְרָתִי
בְּעֵת הַשְּׂבָעָה בְּבִיתְכֶם.

נָא וְנָא רְאֵה לְעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי מְאֲמָצִים לְהִתְחַזֵּק, וְלְהִיּוֹת דְּבוּק
בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתַמִּיד לְחָשֵׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי בְּאֵמֶת אֵין
לָנוּ כְּלוּם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂזוּכָה
לְהַכְנִיס אֶת עֲצָמוֹ בְּאִמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז טוֹב לוֹ
כָּל הַיָּמִים.

אִם תּוּכַל אֶתָּה וְאֲשֶׁתְּךָ לְמַכּוֹר הַגְּרָלוֹת בְּעִבּוֹר בְּנִין בֵּית־הַמְּדַרְשׁ
לְזִכּוֹת אֲבִיךָ, זֶה יִהְיֶה דְבָר גְּדוֹל מְאֹד. וְכֵן תַּעֲוֹרֵר אֶת אִמְךָ וְאֶת כָּל
מִשְׁפַּחְתְּךָ, שֶׁיִּכְתְּבוּ סֵפֶר תּוֹרָה בְּעִבּוֹר בֵּית־הַמְּדַרְשׁ הַחֲדָשׁ, לְזִכּוֹת
אֲבִיךָ, וְזוֹ תִהְיֶה זְכוּת גְּדוֹלָה מְאֹד.

אֲשֶׁר כֹּה תתקצח — כֹּה תתקצט בַּנְּחָל לט

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאַחַל לְךָ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כֹּה תתקצח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קָדֵשׁ לְסֵדֵר חַיֵּי-שְׂרָה, כ"ב חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אַחַר יְשׁוּב הַדַּעַת, וְהִתְיַשְׁבֵּתִי שְׁלֹא כְּדָאֵי לְךָ לְקַחַת אֶת הַמְּלַמֵּד
מִצִּפּוֹת וְכוּ', כִּי מִשְׁהוּ לֹא נִרְאָה לִי, בְּפִרְט שְׂאֵנִי רוֹצֵה מְאֹד מְאֹד
לְשָׁמֵר עַל הַיְלָדִים שְׁלֵנוּ, וְאֲנִי לֹא צָרִיךְ רוּחוֹת שְׁיִנְשָׁבוּ מִבַּחוּץ, וְלִכְן
בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֶּן אֵל תִּקַּח אֶת הַמְּלַמֵּד הַזֶּה.

הַעֲקָר תִּתְחַדֵּיר בְּיְלָדִים אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה הֵם יִזְכוּ
לְהִגִּיעַ לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר אֶחָד בְּלִי
הַשֵּׁנִי, אֵי אֶפְשֶׁר לְהִגִּיעַ לְאֲמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶלֶּא עַל-יְדֵי אֲמוּנַת
חֲכָמִים, בְּפִרְט בְּדוֹרוֹתֵינוּ אֵלוּ, שֵׁשׁ פְּלִכְךָ הַרְבֵּה צְבוּעִים וְרַמָּאִים,
אֲשֶׁר אֵי אֶפְשֶׁר בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפֶּן, אֶלֶּא עַל-יְדֵי אֲמוּנַת חֲכָמִים,
עַל-יְדֵי-זֶה זֹכִים לְאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

רְאֵה לְדוּחַ לִי אֵיפֹה אוֹחֲזִים וְאִיךָ הַמוֹסְדוֹת וְכוּ'.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כֹּה תתקצט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קָדֵשׁ לְסֵדֵר חַיֵּי-שְׂרָה, כ"ב חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד הַרְבֵּ ... גֵּרוּ יְאִיר.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, בְּשׁוּם פָּנִים
שְׁלֵא תִשָּׁבֵר, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאָדָם צָרִיף לַעֲשׂוֹת כָּל
מִיָּנִי מֵאֲמָצִים בְּעוֹלָם לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וְלַעֲשׂוֹת כָּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת
שְׁבַעוּלָם שְׂיִתְחַזֵּק, כִּי אֵי אֲפָשָׁר לַעֲבֹר בְּזֵה הָעוֹלָם בְּלִי הַתְּחַזְּקוֹת,
כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד כָּל-כָּף הַרְבֵּה צָרוֹת וְכָל-כָּף הַרְבֵּה יִסּוּרִים
וְכָל-כָּף הַרְבֵּה מְרִירוֹת, אֲשֶׁר אֵי אֲפָשָׁר לַעֲבֹר אֶת הָעוֹלָם, אֲלֵא
עַל-יָדֵי הַתְּחַזְּקוֹת שְׁמַקְבְּלִים מֵהַצַּדִּיק הָאֵמֶת.

רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל, וְאֲנַחְנוּ
יודעים מְרַבֵּי אֵמֶת כְּזֶה, רַבֵּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, וּמָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי
רַבְּנוּ ז"ל, וְזוֹ צָרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל שִׁמְחָתָנוּ, שְׂאֲנַחְנוּ זוֹכִים לְדַעַת
מְרַבְּנוּ ז"ל.

רְאֵה לְהַחֲדִיר אֲמוּנָה בְּאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, וְלְדַבֵּר אִתָּם רַק
מֵאֲמוּנָה וְהַשְּׁמָחָה פְּרֻטִית, וְכֵן לְגִלוֹת לָהֶם אֲמוּנַת חֲכָמִים, שְׁנֵה
עוֹלָה עַל הַכֹּל.

הַעֲקֹר לְלִמּוּד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַלְכוֹת, כִּי זֶה הַיְסוּד בִּיְהוּדוּת,
וְרַבְּנוּ ז"ל הַקְּפִיד מְאֹד מְאֹד, שְׂיִלְמְדוּ הַלְכוֹת בְּכֹל יוֹם, וּבַפְּרֻט אֱלוֹ
שְׁחוֹזְרִים עִכְשָׁו בְּתִשְׁבּוּכָה, עֲדִין לֹא יוֹדְעִים כְּלוּם, אֲפִלוּ הַלְכָה אַחַת,
וְעַל-כֵּן מְאֹד מְאֹד גַּחוּץ שְׂיִלְמְדוּ הַלְכָה, וּבִזְכוּת זֶה יִהְיֶה מִחְנֻנּוּ
קְדוֹשׁ, וְשִׁתְּהִיָּה לָנוּ קְהֵלָה קְדוֹשָׁה הַמְּתַנַּהֲגַת עַל-פִּי הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה
בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו אֱלֹפִים.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, מוֹצְאֵי שְׁבַת-קִדְשׁ לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, כ"ב חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה כָּל טוֹב סְלָה גִיעֵנוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד
... גֵּרוּ יְאִיר.

אֲשֶׁר   כו א   בְּנַחֵל   מֵא

עֲכָשׁוּ חֲזָרְתִי לְבֵיתִי, וְשָׁמַעְתִּי שְׁחַפְשֵׁת אוֹתִי, וְכֵן מְצֵאתִי פֶקֶס שֶׁשְׁלַחְתָּ אֵלַי, אֲבָל לֹא יָצָא טוֹב, וְלִכֵּן תִּכְתָּב עוֹד פַּעַם מָה רְצִיתָ.

נְסִיתִי בְּעָרֵב שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ לְשַׁלַּח לָךְ מִכְתָּב, וְלִשְׁאֵל אוֹתָךְ כַּמָּה דְּבָרִים, אֲבָל כַּנֶּרְאָה שְׁלֹא עָבַר, כִּי הַפֶּקֶס הָיָה מְכַבֵּה וְכוּ'.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, תֵּאֱמִין לִי, יְדִידִי הַיְקָר! שְׁעוּבָר עַל כָּל אֶחָד כָּל-כֶּף הַרְבֵּה נְסִיווֹת קָשִׁים וּמְרִים, עַד שְׂאֵי אֶפְשֶׁר לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, אֲלֹא עַל-יְדֵי הַתְּחַזְּקוֹת, וְכֹל אֶחָד וְאֶחָד בְּזֶה הָעוֹלָם סוֹבֵל מְרִירוֹת — הֵן מֵעֲצָמוֹ, וְהֵן מֵאַחֲרִים וְכוּ', וַיֵּשׁ לוֹ נְסִיווֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם אֵינּוּ שׁוֹבֵר אוֹתוֹ, וְזֶה עָקֵר גְּדוּלַת בֵּר יִשְׂרָאֵל, שְׂיִכּוֹל לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, כִּי אֵין לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר כְּסִדְרָן, וְאִז יִהְיֶה לָךְ טוֹב כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו א.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, מוֹצְאֵי-שֶׁבֶת-קֹדֶשׁ לְסִדֵּר תּוֹלְדוֹת, כ"ב חֶשֶׁן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

שָׁמַעְתִּי שְׂאֵתָה עוֹזֵר לְמוֹסְדוֹת שְׁלָנוּ בְּיִבְנָאֵל, וְאֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שְׂאֵתָה עוֹשֶׂה אֶתְנוּ, שֶׁהָרִי הַמוֹסְדוֹת שְׁלָנוּ יוֹתֵר מְשֻׁלֵּשׁ-מֵאוֹת וְחֲמֵשִׁים יְלָדִים, הֵן הַפְּעוּטוֹן, וְהֵן הַגְּנִים לְבָנִים וְלְבָנוֹת, וְהֵן הַתְּלַמוּד-תּוֹרָה לְבָנִים, וְהֵן הַבֵּית-סֵפֶר לְבָנוֹת וְכוּ', אֲבָל אֲנַחְנוּ נִמְצָאִים בְּצָרָה גְּדוּלָה מְאֹד, כִּי קִבְּלָנוּ אַחַר בַּגְּצִי"ם שִׁטח אֲדָמָה, וְעָלִיו קַרְוָאִים שְׂיָצְאוּ מְכֻלָּל שְׁמוּשׁ מְגוּרִים לְעוֹלֵי

מב אָשֶׁר כו ב בְּנַחַל

אָתִיוּפִיָּה, וּתְתַאֵר לְעֶצְמָךְ בְּאִיזָה מִצָּב הֵם — בַּחֲרָף זֶה קָר מָאד, וּבְקִיץ זֶה חֵם מָאד, וְלִכְּזֵן אָנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתִּהְיֶה לְמַלְיָן יִשְׂרָאֵל בְּעֵדְנֹו, שְׁנִקְבֵּל מִבְּנִים שֶׁל קִבְעָה, וּבְזִכּוֹת זֶה יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִמְשִׁיךָ עֲלֶיךָ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדְבָקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

עֲלֶיךָ לְדַעַת, כִּי אֵין לָנוּ רַק אֵת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַשְׁרֵי מִי שְׁעוֹזֵר לְתִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וְאֵז הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹרוּ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְךָ, שְׂיִתְרַחֵב לָךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי-חַיּוֹת, וְיִמְשִׁיךָ עֲלֶיךָ חֵן וְחֶסֶד בְּעֵינַי כָּל רוֹאֶיךָ, וְתִזְכֶּה תָּמִיד לְעֲלוֹת מַעְלָה מַעְלָה בְּזִכּוֹת הַמְּצִנָּה הַזֹּאת שֶׁתַּעֲזֹר לְקַהֲלֵתָנוּ וּלְיִלְדֵי חֲמֹד, וְתִתְבָּרַךְ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו ב.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצֵאֵי-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסַדֵּר תּוֹלְדוֹת, כ"ב חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלַתִּי אֵת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵנִין ... גֵּרוֹ יֵאִיר, תַּעֲשֶׂה כָּל מָה שְׂיִגִּיד לָךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר, כִּי אָנִי דְּבַרְתִּי אִתּוֹ, וְהוּא הִסְבִּיר לִי, שְׂאִי אֶפְשֶׁר לְדַחֹת אֵת ... גֵּרוֹ יֵאִיר, וְעַל-כֵּן תִּדְבֵּר אִתּוֹ מָה שְׂסַכְמָנוּ.

וְכֵן מָה שְׂבִקְשִׁי לְתִלוֹת שְׁלֹט לְיַד הַמְּקוֹה, תַּעֲשֶׂה אֵת זֶה, כִּי מָאד נִצְרָךְ, כִּי זֶה בּוֹשָׁה וְחֲרָפָה שְׂמַגִּיעָה חֲשִׁבּוֹנִית שֶׁל אֲלֵפִים שְׁקָל לְמִקְנָה, וְאַף אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ אֵינוֹ רוֹצֶה לְשַׁלֵּם דָּמֵי מְקוֹה, אֲזַי צָרִיכִים לְעֲשׂוֹת שְׁלֹט כְּזֶה, שְׂפֹשׁוּט זֶה הַטּוֹבֵל וְשָׂרֵץ בִּידוֹ, וְלֹא נוֹרָא אִם יִשְׁלָמוּ שְׁקָל אֶחָד בְּשִׁבִיל טְבִילַת מְקוֹה. בְּבִנְיַן-בְּרַק מְשֻׁלָּמִים חֲמָשָׁה שְׁקָלִים, וְדַעַת לְנִכּוֹן, שְׂזֶה לֹא צָרִיךְ לְבוֹא מִמְּנִי, כִּי פֹשׁוּט

אֲשֶׁר   כו ג   בְּנַחֵל   מַג

יש לי כְּבוֹד הַרְבֵּה עֲגַמְת נֶפֶשׁ וְצַעַר, וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מַה יֵּלֵד יוֹם, כִּי אֲנִי מֵרְגִישׁ, שְׂאִינִי יְכוּל לְשֹׂאת עָלַי אֶת הָעֵל הַכְּפֹד הַזֶּה.

אֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עוֹד לְדַבֵּר אִתְּךָ בְּמִשְׁפָּח הַיּוֹם.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו ג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ג חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ וְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי שְׂבוּר מְכֹל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלַיךָ, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מְצֻטָּעַר בְּצַעֲרֶךָ הַקָּשָׁה.

אֲנִי מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּקְבַּל אֶת הַמְקַרֵּר חֲזָרָה וְכו'.

נִהְיִיתִי מְאֹד שְׂקֵבֶלֶת עַל עֲצֻמְךָ אֶת הָעֲבוּדָה שֶׁל תְּחֻזָּקָת "הַיְכַל-הַקִּדְּשׁ", וְתִרְאֶה לְעֵבֶד טוֹב, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֵר, שְׂיִהְיֶה לְךָ שְׁפַע מְזֶה, כִּי מְלִבֵּד הַשָּׂכָר הַגָּשְׁמִי, תִּקְבַּל עוֹד שְׂכָר רוּחַנִי, וּמֵהַשָּׂכָר רוּחַנִי יִתְגַּשֵּׁם לְךָ גַּם גִּשְׁמִיּוֹת, כִּי כְּשֶׁמְנַקִּים בֵּית-הַכְּנֶסֶת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹזֵר. וְכֵן צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד לְסֵדֶר אֶת הַסְּפָרִים, וְלִכְרֹךְ אוֹתָם, וְלַעֲשׂוֹת לָהֶם מְדָפִים, וְלִרְאוֹת שְׂיִהְיוּ מְסֻדָּרִים בְּאוֹצַר הַסְּפָרִים, וּבְכַרְט לְמַעַלָּה בְּכוֹלֵל, צְרִיכִים לִרְאוֹת שְׂכָל הַחֲדָר הַקִּדְּמִי כְּלָפֵי הַרְחוֹב שְׂיִהְיֶה אוֹצַר הַסְּפָרִים, וְיִהְיֶה מְלֵא מְדָפִים, וְהַכֹּל יִהְיֶה מְסֻדָּר. אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַפֵּיד, שְׁלֹא יִישַׁן שְׂמָה אֶף אֶחָד בְּשׁוֹם פָּנִים וְאֶפֶן, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה נָקִי.

נָא וְנָא הַדְּבִק אֶת עֲצֻמְךָ בְּאֵינן סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִדַּע שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַיֶּה וּמְהַיָּה וּמְקַיֵּם אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, וְכֹל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלַיךָ צְרוֹת וְיִסוּרִים וּמְרִירוֹת, זֶה הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה גוֹרָאָה וְנִפְלְאָה

מאד, כי הקדוש-ברוך-הוא רוצה שתבוא אליו, ותבקש ממנו כל מה שאתה צריכה, ואם היית יודעת מה שתפלה פועלת, אתה היית תמיד בא ובורח אל הקדוש-ברוך-הוא, ועל-פני תעשה כל מיני פעולות שבעולם רק לבוא אל הקדוש-ברוך-הוא, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו ד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תולדות, כ"ג חשון ה'תשנ"ח.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

ראי להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, והעקר שתתדלי מאד לכבד את בעלך, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (תנא דבי אליהו, פרק ט): איזוהי אשה פשרה? העושה רצון בעלה; תעודדי אותו ותשמחי אותו, וכך יגדל דעתו ומחו, וירצה ללמד תורה הקדושה. ועליך לדעת, כי לאשה יש פחות מאד גדולים — לטוב או להפך, או לחזק את בעלה עד שיכנה אישיותו, או לשבר אותו ולהרס לו את האישיות לגמרי וכו', ולכן ראי לחזק ולעודד את בעלך ותאהבי אותו, ובזכות זה הקדוש-ברוך-הוא יתן לכם פרי בטן.

אודות הדירה לדעתי, תשארי כאן עוד קצת, אף שזה קשה, עם כל זאת יתהפך הפל לטובה, את רק תתפללי להקדוש-ברוך-הוא, שייזמין לכם דירה רחבה, כי מה שתפלה פועלת, שום דבר שבעולם אינו פועל.

ראי להצטרף אל הזוגות הצעירים שמתקבצים בכל מוצאי שבת אצל ... שיחיו, שעושים מלוה-מלכה, ולומדים הלכות טהרת המשפחה.

אֲשֶׁר   כו ה   בְּנַחֵל   מה

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי דְרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצֹּלְחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו ה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתְבַרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ג חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

מָאד מָאד שְׁמַחְתִּי לְקַבֵּל אֶת הַמְּכַתָּב.

רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּיִתְרָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִשְׁתַּדֵּל מְאֹד
לְשִׂמְחָה אֶת אִשְׁתְּךָ, כִּי אִשָּׁה — בְּעֵלָה מְשִׁמְחָה (ראש השנה ו); וְאִתָּה
צָרִיךְ לְזָכֵר, שְׁסוּף כָּל סוּף הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לְךָ מִתְּנָה אִשָּׁה
יְקָרָה כְּזוֹ, לְזֹאת רָאָה בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְכַבֵּד וּלְיַקֵּר אוֹתָהּ,
כְּמוֹ שֶׁרְבִנּוּ ו"ל רָצָה, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי ו"ל (שיחות-הרב"ן, סימנים רסג
רסד); וְרָאוּי לְךָ לְהִסְתַּפֵּל כָּל יוֹם בְּשִׁיחוֹת הָאֵלוֹ, וּלְקַיֵּם בְּתַמִּימוֹת
וּפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה.

רָאָה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמְךָ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּגִמְרָא, וְתִשְׁתַּדֵּל לְסִיִּים דִּף
אַחַר דִּף בְּכֹל יוֹם, וְאֶפְלוּ בְּגִרְסָא, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים פְּרָק אַחַד,
וְתִתְחִיל פְּרָק שְׁנַי, וְתִזְכֶּה לְסִיִּים מְסַכְתָּא, וְאַחֲרֵיכֶּךָ עוֹד מְסַכְתָּא, עַד
שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיִּים אֶת כָּל הַשָּׁ"ס, וְתִהְיֶה חִזֵּק בְּזֶה מְאֹד, כִּי מַעֲלַת לְמוּד
גְּמָרָא עוֹלָה עַל הַכֹּל, וּגְמִרְא' רָאשֵׁי תְבוֹת גְּבִרְיָאֵל, מִיְכָאֵל,
רִפְאֵל, אִוְרִיָאֵל.

רָאָה לְהִתְפַּלֵּל בְּמִנְיַן דִּיקָא, וּבִזְכוּת זֶה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יִשְׁפִיעַ עָלֶיךָ דְבָר שְׁבִמְנִין, הָעֵקֶר תְּלַמֵּד לֹא מְשֻׁנָּה אִיף, אֲבָל אִתָּה
צָרִיךְ לְסִיִּים ש"ס כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים, כִּי לְמוּד גְּמָרָא מְזַכֵּךְ אֶת הַנְּפֶשׁ,
מְכַל מִיָּנִי חֲלָדָה, וְעַל כָּלֵם — תִּתְבוּדֵד הַרְבֵּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,

ותבקש ממנו את כל מה שאתה צריך, כי התפלה שאדם מתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא, מקבלת ומרצה בשמים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו ו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תולדות, כ"ג חשוון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, ר' ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

פה תקבל את ההמלצה שבקשת, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתצליח דרכך, ותזכה לחתן את בתך בקלות, וכבר לא תהיה לך עגמת נפש.

מה אמר לך, ידידי היקר! כל החיים מלאים נסיונות קשים ומרים, ואשרי מי שמחזיק מעמד. ועקר הכל — ללמד בספרי רבנו ז"ל, וצריכים לעשות לעצמו קביעות ללמד בכל יום ב"לקויטי-מוהר"ן", ואפלו מעט דמעט, כי הלמוד בספרי רבנו ז"ל מטהר ומזכך את הנפש. ומה טוב ומה נעים, אם אדם לומד בכל יום את שיחותיו הקדושות של רבנו ז"ל שבשיחות-הר"ן ובחיי-מוהר"ן, ששם תהיה לו התחזקות איך להחזיק מעמד.

נא ונא ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות בשמחה, ותדון את כל אחד לכף זכות, ובמיחד את אשתך, כי היא סבלה כבר סבל מאד גדול עד שהגעתם ליום שבתך תתארס, וכל הזמן היא סובלת יסורים קשים וכו', ועל-כן ראה לדון אותה לכף זכות, כי היא עוברת הרבה משברים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שיתרחב לכם בין בגשמיות ובין ברוחניות.

הדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותדע אשר הוא יתברך

מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם בְּהַשְׁגָּחָה פְּרִטִי פְּרִטִית, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינּוּ
נֹעֵשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלָא בְּהַשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וּבְזֶה שְׂאֵדָם מְכַנִּיס
בְּעֲצָמוֹ יְדִיעוֹת אֱלֹהִים, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא נֹצֵל מִכָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים
וּמְכַאוֹבִים, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֱמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַרֵּךְ,
וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמַּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו ז.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ג חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתִּמְשִׁיכִי לְהַחֲדִיר בְּבָנוֹת יִרְאֵת שָׁמַיִם,
וְתִלְמְדֵי עֲמֻהַן הַלְכוֹת הַנְּחוּצוֹת לְבָנוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט בְּעִנְיַנֵי
צְנִיעוּת, כִּי זֶה שִׁבְחֵן שֶׁל בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל — שֶׁהֵן צְנוּעוֹת, וְכֵן תְּדַבְּרֵי
עֲמֻהַן דְּבוּרֵי אֱמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרִטִית, וְכֵן לְהַרְבוֹת לָהֶן סְפוּרֵי
צְדִיקִים, וּלְהַכְנִיס בָּהֶן אֱמוּנַת חֲכָמִים.

מַה טוֹב וּמַה נְעִים אִם תִּתְּנִי מַחְמָאוֹת לְמוֹרוֹת, כִּי רַבְּנוּ ז"ל
אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כט): 'טוֹב' הַכֹּל חֲפָצִים לְשִׁמְעַ,
וּצְרִיכִים לְתַת מַחְמָאוֹת לְכָל מוֹרֵה, וְזֶה יִתֵּן לָהֶן חֶשֶׁק לְלַמֵּד.

נָא וְנָא רְאִי לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי סוּף כָּל סוּף
תִּרְאִי נִסִּים נִגְלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הֵן בְּפִרְנֶסָה
וְהֵן שְׁתְּרוּי רַב נַחַת מִלְּדוּךְ, כִּי בְּזֶה שֶׁתְּחַנְּכִי אֶת הַבָּנוֹת בְּאֱמוּנָה
פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַרֵּךְ, וְכֵן תִּלְמְדֵי עֲמֻהַן מְדוֹת טוֹבוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה גַם
אֶת תְּבוֹאֵי עַל שְׁכַרְךָ.

הַרְגִּילִי אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַרֵּךְ, וְכָל מַה שֶׁאֵת צְרִיכָה
תְּבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַרֵּךְ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵי לְכַתֵּב לִי מַה נִּתְחַדֵּשׁ בְּבֵית־הַסֵּפֶר, כִּי אֲנִי צָרִיךְ לְדַעַת כָּל דְּבַר בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו ח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ג חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

קִבַּלְתִּי אֶתְמוֹל אֶת הַדּו"ח שֶׁל אַסְפַּת הַמּוֹרוֹת וּמְאֹד נִהְיִיתִי וְכו', יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתִּזְכְּוּ לְחַנּוּךְ אֶת הַבְּנוֹת בְּיִרְאַת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וְזוֹ כָּל חֵיוֹתִי, שְׁאֲזֹכָה לְרֵאוֹת גַּחַת מִכָּל הַבְּנוֹת, וְלִחְתָּנָן סָמוּךְ לְפָרְקָן, וְשִׁתְּגַדְּלֵנָה בְּנוֹת חֵיל, בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּנוֹת הַמֵּאֲמִינוֹת בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, בְּנוֹת שֶׁהוֹלְכוֹת בְּצַנִּיעוּת, בְּנוֹת שְׁאִינָן מִסְתַּכְּלוֹת עַל מַעֲשֵׂי וְדַרְכֵי הַמֵּינִים וְהַכּוֹפְרִים וְכו' וְכו'.

גַּא וְנָא לְעַמֵּד מְאֹד חֹזֵק עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט מְגֹדְרֵי הַצְּנִיעוּת, וְיִרְאַת שָׁמַיִם וּמִדּוֹת טוֹבוֹת, וְלַעֲשׂוֹת פְּלִקְטִים בְּפִתּוֹת עִם פְּתַגְמִים שֶׁל מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְלִקְשֹׁט אֶת הַפִּתּוֹת עִם תְּמוּנוֹת שֶׁל צְדִיקִים, שִׁתְּהִיָּה לְהֵן אַמוּנַת חַכְמִים, וְכִשְׁבַּת נִכְנָסַת לַכֶּתֶה תְּרֵאָה רַק דְּמִיּוֹת שֶׁל צְדִיקִים קְדוֹשִׁים וְטָהוּרִים, וְזֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת יְסוּד גְּדוֹל, כִּי הַחֲנוּךְ צָרִיךְ לְהִיּוֹת מְבֹסָס עַל אַמוּנָה, וְאַמוּנַת חַכְמִים.

גַּא וְנָא רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְתִשְׁתַּדְּלֵי שְׁשׂוּם דְּבַר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, כִּי גְדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְזָכוֹת זֶה שִׁתְּכַנִּיסִי אֶת עֲצֻמְךָ בְּחֲנוּךְ הַבְּנוֹת, וְתַעֲזָרֵי לְמוֹרוֹת בְּעַבּוּדְתָן, גַּם לָךְ יִהְיֶה טוֹב בְּזֶה וּבְכָא.

גַּא וְנָא הִרְגִּילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלִבְקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ אֶת כָּל מַה שְׁאַתָּה צְרִיכָה, וּבְפִרְט בְּעִנְיַי הַבֵּית, אֶת צְרִיכָה לְהִבִּין שֶׁהַחַיִּים הֵם קָשִׁים מְאֹד, וְאִין אֶחָד בְּעוֹלָם שְׁלֹא יַעֲבֹר עָלָיו מַה שְׁיַעֲבֹר, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְהַעֲקֹר מַה שְׁמִקְבָּלִים מֵהַצְּדִיק הוּא

מט

בַּנְחַל

כו ט

אֲשֶׁר

הַתְּחִיָּנוּת, לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר, וְזוֹ גְּדֵלַת בֵּר
יִשְׂרָאֵל — שֶׁיִּכּוֹל לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר, וְכֵן
צָרִיכִים לְהַחְדִּיר אֶת זֶה בְּבָנוֹת, כִּי סוּף כָּל סוּף אֶף אֶחָד אֵינוֹ יוֹדֵעַ
מַה מְחַכֶּה לוֹ בְּחַיִּים, וּכְשֶׁמְחַדְדִּירִים בְּבָנוֹת בְּטָחוֹן עֲצָמִי וְאַמוּנָה
פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲזַי כָּל הַחַיִּים תִּחְזַקְנָה מֵעַמֵּד.

נָא וְנָא תַעֲמָדִי עַל הַמְשָׁמֵר עַל כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִינִי.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו ט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כִּיג חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

רְאֵי לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעֵוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וְאֵת צָרִיכָה לְדַעַת שִׁישׁ לָךְ כַּחוֹת הַנֶּפֶשׁ עֲצוּמִים לְחַנּוּךְ אֶת
הַבָּנוֹת בְּמֵדוֹת טוֹבוֹת וּבִירְאָת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וְהַעֲקֵר תּוֹצִיאִי מִהָרֹאשׁ
שְׁלָךְ כָּל מִינֵי סַפְקוֹת וְחִלְשׁוֹת הַדַּעַת.

עֲלִיךְ לְדַעַת, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אוֹהֵב מְאֹד אֶת הָאָדָם
שֶׁמְחַנֵּךְ אֶת יְלָדֵי יִשְׂרָאֵל בְּאַמוּנָה, וּמוֹסֵר לָהֶם אֶת הָאַמוּנָה הַקְּדוֹשָׁה,
אֲשֶׁרִי מִי שֶׁחֲזַק בָּזֶה, וְאֲזַי טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם, וְיִהְיֶה לָכֶם שִׁפְעַת,
וְלֹא יִחְסַר לָכֶם שׁוֹם דְּבָר.

תְּתַנִּי תּוֹדָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּכָל יוֹם, עַל גְּדֵל הַחֲסֵד חֲנָם

שעשה עמו, שהתחנת עם בעל נפלא, ויש לך ילדים חמודים,
ויעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתרוי רב נחת מהם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו י.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר תולדות, כ"ג חשון ה'תשנ"ח.

שלום רב אל ... תחיה.

מאד מאד אני מבקש אותך, שתשמרי ללכת בצניעות, ותקבעי
לעצמך שעור בכל יום ב"ספר-המדות", כי המדות הן עקר האדם,
וכן תלמדי הלכות, אשר הן יסוד הכי חשוב בחיים, ואוי ואבוי אם
אין יודעים ההלכות על בורין, ובפרט עניני צניעות ויראת שמים,
כי כשאשה צנועה בתוך ביתה, ומפחדת מהקדוש-ברוך-הוא,
על-ידי-זה היא ממשיכה על עצמה חיים ושפע הקדשה, וזוכה
להוליד בנים ובנות חיים וקיימים, וכן לא חסר פרנסה, כי כל
הפרנסה באה רק מהאשה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר),
חלק א', סימן ט); ועל-כן ראי לשמר מאד מאד להיות צנועה בתוך
ביתך, ולהשתדל מאד שלא יראו קורות ביתך את שערות ראשך,
כי בזהר הקדוש הקפידו על זה מאד, ואמרו, שקללה תבוא על
האשה שקורות ביתה רואים את שערות ראשה. ולכן ראי לשמר
מאד מאד, שלא יתגלינה שערות ראשך, ואצלנו האשה הולכת
לגמרי עם קרחת, ובשביל זה התירו לה ללכת עם פאה, כי באמת
יש מחמירים מאד לא ללכת עם פאה, וכל ההתר שהתירו לאשה
ללכת עם פאה הוא רק מחמת שגלחו את ראשן לגמרי בקרחת,
וכדי שלא תתגנה על בעלה, התירו לה ללכת עם פאה, ועל-כן מי
שלא הולכת עם פאה, צריכה מאד לשמר, שלא תתגלינה שערות
ראשה בחוץ, כי זה עון חמור מאד, ובכלל רציתי מאד, שפכל
מוצאי-שבת-קדש תלכי את ובעלך אל השעור אצל משפחת ... בכל
מלוה-מלכה, כי זה לי בנפשי, כי אני רוצה שתהיי יראת שמים,

אָשֶׁר   כּו יא   בְּנַחַל   נא

שְׁתִּירָאֵי וְתַפְחָדִי מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, כִּי בַעֲוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, שׁוֹמְעִים כָּל-כֶּף הַרְבֵּה צְרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת מֵה שְׁעוֹכֵר בְּעַתִּים הַלְלוּ עַל נְשִׁים צְעִירוֹת, וְעַל-כֵּן כָּדִי לְהִשְׁמֵר שְׁלֹא יָבֹא שׁוֹם גִּזְק עַל הָאִשָּׁה, עָלֶיהָ לְהִשְׁמֵר מְאֹד בִּירְאֵת שְׁמַיִם שְׁלֵמָה, לְהִתְיַרָא וּלְפַחֵד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִם תִּתְנַהֲגִי בְּצוּרָה כְּזוֹ, תִּרְאִי שְׁתַּצְלִיחִי — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת.

נָא וְנָא בְּעַת הַטְּבִילָה וְכוּ', שְׁתַּתְּבּוֹדְדִי עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי אֲזוּ הוּא עַת רְצוֹן גָּדוֹל מְאֹד לְאִשָּׁה, וְכֵן בְּשַׁעָה שְׁאַתְּ מִדְּלִיקָה אֶת הַנְּרוֹת, תִּבְקְשִׁי הַרְבֵּה מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כֹּל מֵה שְׁאַתְּ צְרִיכָה, כִּי הַתְּפִלָּה שֶׁהָאִשָּׁה מְבַקֶּשֶׁת בְּעַת הַדְּלָקַת נְרוֹת, מְאֹד מְקַבֶּלֶת בְּשָׂמַיִם, וְעַלֶּיךָ לְזַכֵּר שֶׁמְאֹד מְאֹד בְּקִשְׁתִּי אֶתְכֶם, שְׁתַּדְּלִיקוּ אַרְבָּעָה נְרוֹת שֶׁל חֶלֶב, וּשְׁנֵי נְרוֹת שֶׁל שֶׁמֶן זַיִת בְּכֹל עָרֹב שַׁבָּת, וְזוֹ סִגְלָה לְבָנִים טוֹבִים, הַעֲקֵר תִּשְׁתַּדְּלִי מְאֹד לְאַהֲבֵךְ אֶת בְּעֶלְךָ, וּלְכַבֵּד אוֹתוֹ, וּלְעַשׂוֹת אֶת רְצוֹנוֹ, וְתִגּוּרוּ בִּיחֵד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וּבְזֶה תִּגְרַמִּי לִי הַרְבֵּה נַחַת, כִּי אִיזוֹ הִיא אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הַעוֹשֶׂה רְצוֹן בְּעֶלְהָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחִי בְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו יא.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ג חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נְרוֹ יְאִיר.

רְאֵה לְחִזְק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֶפְנָיִם שְׁבַעוֹלָם, בְּאִמּוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְתִרְגִּיל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַלֶּיךָ לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל דְּבִוֵּר וְדַבּוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְּלַחָה נְצַחִית, הַצְּלַחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל, וְזֶה מְבִיא

רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְאָדָם — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת, וּכְשֶׁאָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִזּוֹ הוּא יוֹצֵא מֵעֲצָמוֹ. וְלִכְּנֹן רְאָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְתִשְׁתַּדֵּל לְטִיִּל בְּהַר, וְלִשְׁיַח וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ, כִּי זֶה עֵקֶר הַרְפוּאָה לְאָדָם — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחַנִיּוֹת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שִׁחֲזַק בְּזוֹה, וְאִזּוֹ טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם תִּצְטַרֵּף אֶל הַכּוֹלָל שֶׁל הָרֵב ... גֵּרוֹ יְאִיר, כִּי חָבַל עַל כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר בְּלִי לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, אוֹ שִׁתְּקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ שְׁעוֹר אֶחָד עִם חֲבֵרוֹתָא לְלַמּוֹד הַלְכָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה, כִּי 'כָּל הַשּׁוֹנֶה הַלְכוֹת בְּכָל יוֹם, מִבְּטָח לוֹ שֶׁהוּא בֶן הָעוֹלָם הַבֹּא'.

תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וּתִשְׁמַח אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים.

רְאָה לְשִׁמּוֹר מְאֹד שְׁלֵא לְדַבֵּר בְּשִׁעַת הַתְּפִלָּה, כִּי זֶה עוֹן חֲמוּר מְאֹד, כִּי כְּשֶׁבָאִים אֶל הַתְּפִלָּה, צְרִיכִים לְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִירָא וּלְפַחַד מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, כְּמוֹ שְׂיִרְאִים לְפָנָיו מְלֶךְ, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה כְּשֶׁהָאָדָם עוֹמֵד לְפָנָיו מְלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּוִדְאֵי צְרִיף לִירָא וּלְפַחַד מְאֹד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעַדְךָ, שִׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו יב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, כ"ג חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ.

אֲשֶׁר   כו יג   בַּנְחַל   נג

בְּאֵמַת קָשָׁה לַתֵּן לָךְ עֲצָה, כִּי סוּף כָּל סוּף אָבִיךָ, גֵּרוּ יְאִיר,
בְּמַצֵּב לֹא טוֹב, וּבְיָדָי מִצַּד כְּבוֹד אָב הִיָּה רְאוּי שְׁתַּבְּקֶר אוֹתוֹ וְכוּ',
אָבֵל לְהִבְטִיחַ לָךְ שְׁבִדְרוֹם אֲמֵרִיקָה תְּצַלִּיחַ עֲכָשׁוּ, אֶת זֶה אֲנִי לֹא
יְכוֹל לְהִבְטִיחַ.

אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל הַחֶסֶד שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמָּדִי בְּזֶה
שֶׁאַתָּה עוֹזֵר לִי... גֵּרוּ יְאִיר, לְהִבִּיא אֶת הַסְּפָרִים, וְהִיִּיתִי רוֹצֶה לְדַעַת
בְּיוֹתֵר מִי מִתְעַסֵּק בְּלִמְסֵר אֶת הַסְּפָרִים לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, נָא לְכַתֵּב לִי.

רְאֵה לְהִתְבוֹדֵד עֲצֻמָּךְ עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שֶׁאֵין לְתֹאֵר וְאֵין
לְשַׁעַר כָּלֵל, וּכְנִי-אָדָם אֵינָם יוֹדְעִים אֶת זֶה, וּמִפְּנֵי זֶה הֵם מִתְרַשָּׁלִים
בְּזֶה, כִּי אִם הָיוּ יוֹדְעִים אֶת מַעַלְת הַתְּפִלָּה וְהַהִתְבוֹדְדוּת, הָיוּ תְּמִיד
מְדַבְּרִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! רַק בְּרַח לָךְ
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדָּךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תְּמִיד.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד גְּמָרָא, כִּי לִמּוּד גְּמָרָא מְמַשִּׁיף לְאָדָם חַיִּים
וְאֵרִיכוֹת יָמִים, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֲזַק בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו יג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר חַיִּי-שְׁרָה, כ"ג חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ לְכָל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגְּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיְוִ"ה
עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תְּמִיד.

מָה אֵמַר לָכֶם! אֵין מְלִים בְּפִי לְהִסְבִּיר לָכֶם אֶת גְּדֹל הַצַּעַר
וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ שֵׁשׁ לִי, כְּשֶׁאֲנִי שׁוֹמֵעַ שֵׁשׁ מְרִיבוֹת וּמַחֲלָקַת

בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר גְּרוּעַ מִזֶּה, וְאֵין הַקְדוּשׁ-
 בְּרוּךְ-הוּא מוֹחֵל עַל דְּבַר זֶה בְּשׁוּם פָּנִים וְאָפֶן, כִּי סוּף כָּל סוּף
 בֵּית-הַכְּנֶסֶת וּבֵית-הַמִּדְרָשׁ הֵם מִשְׁכַּן הַשְּׂכִינָה, וְעַל-כֵּן אֵינִי מִבִּין אֵיךְ
 יָבוֹאוּ אֲנָשִׁים שְׂיִשׁ לָהֶם חֲשִׁבוֹן פְּרֻטֵי אֶחָד עִם הַשְּׂנִי, וְיָרִיבוּ וְיִקְלְלוּ
 וְיִשְׁפִּילוּ אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי בְּתוֹךְ מִשְׁכַּן הַשְּׂכִינָה, אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה,
 אוֹי לְאוֹתָהּ חֲרָפָה, שֶׁבְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ שְׁמִיעֵד לְתוֹרָה וּבְבֵית-הַכְּנֶסֶת
 שְׁמִיעֵד לְתַפְלָה, גְּרִימוֹ אֶת הַקּוֹל, וְיָרִיבוּ אֶחָד עִם הַשְּׂנִי, אֵיזָה אֵיפָה
 הַיִּרְאָת שָׁמַיִם וְהַדְרָךְ-אֶרֶץ כָּל־פִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא?! וְאַחֲר־כֵּן
 מִתְּפַלְאִים — לָמָּה יֵשׁ עֲלֵינוּ כָּל-כֵּן הַרְבֵּה דֵינִים וְקִטְרוּגִים.
 וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל הֵיזָה רְגִיל לֹאמֹר: כְּשֶׁשְּׂנִי סִבְלִים רַבִּים בִּיגִינָהּ, דּוֹקֵר
 לוֹ הַצְּדָדִים, כִּי הוּא לֹא הֵיזָה יָכוֹל לְסַבֵּל אֵיךְ שְׂשֻׁנֵי יְהוּדִים רַבִּים
 בִּיגִינָהּ, אֲפֹלוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים, וּמָה אָמַר וּמָה אֲדַבֵּר, שְׁאַחַר כָּל
 הַדְּבוּרִים וְהַדְרָשׁוֹת שְׁאֵנִי מְדַבֵּר וְדוֹרֵשׁ מִדְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְלִבְסוּף
 הַכֹּל עוֹלָה עִם הַרוּחַ, מֵאַחַר שֶׁיָּכוֹל לִהְיוֹת אֲנָשִׁים שְׂיָרִיבוּ בִּיגִינָהּ,
 וְיַעֲשׂוּ עוֹלוֹת אֶחָד לַשְּׂנִי, וְיִגְנְבוּ אֶחָד מִהַשְּׂנִי, וְיִלְכוּ בְּאַלִּימוֹת, וְאֵילוּ
 פָּנִים יֵשׁ לָנוּ לְפָנֵי יְלֹדֵינוּ, שֶׁהֵם צְרִיכִים לְשִׁמְעַ וְלִרְאוֹת אֶת זֶה.
 תִּתְאַרוּ לְעֶצְמְכֶם, אֵיזָה חֲנוּף זֶה בְּשִׁבְלֵם, אַתֶּם לֹא יָכוֹלִים לְתַאֵר
 וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצַּעַר וְהָעֲגָמַת נַפְשׁ שְׂיִשׁ לִי, לֹא מִסְפִּיק הַרְשָׁעוֹת
 שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם הַרְשָׁע, יַמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, שְׁמוֹסֵר אֶת קְהַלְתָּנוּ עַל
 יָמִין וְעַל שְׂמָאל, וְכֵן הַפַּח שְׁנַפְלֵתִי בּוֹ עִם הַקְּבָלָן הַגָּבֹה וְהַמְשֻׁחַת
 וְכוּ', שֶׁפְּשׁוּט עֶבֶד עָלֵי וְרַמָּה אוֹתִי, וְאַבְדֵּתִי יוֹתֵר מִשְׁלֵשִׁים אֶלְף
 דּוֹלָר אֲצִלוּ, וְנַעֲצְרָה הַבְּנִיָּה, וּמִי יוֹדֵעַ מִתִּי אוֹכֵל לְהַמְשִׁיךְ לְבָנוֹת,
 עוֹד זֹאת יָכוֹלָה לִהְיוֹת אֲלִימוֹת בְּתוֹךְ בֵּית-הַכְּנֶסֶת, הַצַּעַר וְהָעֲגָמַת
 נַפְשׁ שְׂיִשׁ לִי — אֵין אַתֶּם יָכוֹלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּל־ל, כִּי בָּלְאוּ הַכִּי
 אֲנִי לֹא מְרַגֵּשׁ טוֹב, לֹא עֲלִיכֶם, אֲנִי מְרַגֵּשׁ דְּקִירוֹת בֵּלֶב, וְאֲנִי צָרִיךְ
 לְרַחֲמֵי שָׁמַיִם, שְׁאוּכַל לְעַבֵּר וּלְשַׁאֵת אֶת כָּל הָעֲגָמַת נַפְשׁ, עוֹד זֹאת
 שְׁתַּהֲיָה מִחֻלְקַת וּמְרִיבוֹת וּפְרוּדִים בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, זֶה אֲנִי לֹא
 יָכוֹל לְסַבֵּל כָּל־ל.

וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ מִכָּל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, רְאוּ לְהִתְאַחַד
 יַחַד, וּלְשַׁמֵּר מְאֹד לֹא לְהִתְעַרֵּב בְּשׁוּם מִחֻלְקַת, אֲדַרְבָּה, כָּל אֶחָד

יַעֲשֶׂה כָּל מַה שְּׂבִיכָלְתוּ לַעֲזֹר לִי, שְׂאוּכַל לְהַמְשִׁיךְ לְבָנוֹת אֶת
בֵּית-הַמְדַרְשׁ הַגָּדוֹל, שְׂבוּ יְהִיֶה אוֹלָם שְׂמֵחוֹת בַּעֲבוּר יְלַדִּיכֶם, וְלָכֵן
כָּל מִי שְׂיִכּוֹל לְמַכֵּר יוֹתֵר הַגְּרָלוֹת, תָּבוֹא עָלָיו בְּרָכָה מִן הַשָּׁמַיִם.

מָה אָמַר לָכֶם! חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (קִהְלֵת רַבָּה, פְּרָשָׁה א', סִימָן
ג'): שְׁלֵמָה אָמַר, כִּי מִי יוֹדֵעַ מַה טוֹב לְאָדָם בַּחַיִּים, וַיַּעֲשֶׂם כְּצֵל,
בְּאִיזָה צֵל, אִם כְּצֵלוֹ שֶׁל כֶּתֶל — יֵשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ, אִם כְּצֵלוֹ שֶׁל דֶּקֶל —
יֵשׁ בּוֹ מִמֶּשׁ, בָּא דָּוִד וּפְרָשׁ (תְּהֵלִים קמ"ד, ד'): "יָמִיו כְּצֵל עוֹבֵר",
ר' הוֹנָא בְּשֵׁם רַב אֲחָא כְּהֵדִין עוֹפָא דְעֵבֵר וְטוּלִיָּה עֵבֵר עֲמִיָּה (כְּמוֹ
עוֹף הַפּוֹרֵחַ וְהַצֵּל שְׁלוֹ הוֹלֵךְ עִמּוֹ), כִּף חַיֵּי הָאָדָם, הִנֵּה הוּא כָּאֵן,
וְעוֹד מְעֻט הוּא יוֹצֵא מִפֹּה, וְעַל-כֵּן אֵיךְ יֵשׁ זְמַן לָרִיב וְלִהְיוֹתוֹכַח
בְּבֵית-הַמְדַרְשׁ וּבְבֵית-הַכְּנֶסֶת, הֲלֹא יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, חֲבָל עַל כָּל יוֹם
וְעַל כָּל שָׁעָה וְעַל כָּל רִגַע שְׂיִכּוֹלִים לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמֵדְבָרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּתַפְלָה — הוּא הַצִּלְחָה
נִצְחִית, הַצִּלְחָה שְׂאִין לְתֵאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי אֲצֵלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד
מְאֹד חֲשׂוּבָה תַּפְלָה, כְּמֵאמָרָם ו"ל (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ל', סִימָן ג')
בְּדוֹרוֹת הַלְלוּ, שְׂאִין לָהֶם לֹא מִלֶּךְ וְלֹא נָבִיא, לֹא כְּהֵן וְלֹא אוֹרִים
וְתַמִּים, וְאִין לָהֶם אֲלֵא תַפְלָה זוּ בְלִכְד, אָמַר דָּוִד לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, אֵל תְּבֹזָה אֶת תַּפְלָתָם; (תְּהֵלִים קב, יט):
"תִּכְתָּב זֹאת לְדוֹר אַחֲרוֹן", מִכָּאֵן, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַבֵּל
הַשְּׂבִים, "וְעַם נִבְרָא יְהִלֵּל יְהוָה", שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹרֵא אוֹתָן
בְּרִיָּה חֲדָשָׁה. וְאָמְרוּ (דְּבָרִים רַבָּה, פְּרָשָׁה ח', סִימָן א'): כָּל מִי שְׂמֵתַפְלֵל
וּמְכוֹן אֶת לְבוֹ לְתַפְלָה, סִימָן טוֹב לוֹ שֶׁתַּפְלָתוֹ נִתְקַבְּלָה, שְׂנֵאמַר
(תְּהֵלִים י, יז): "תַּאֲוֹת עֲנוּיִם שְׂמַעְתָּ ה'" וְגו', גְּדוּלָּה הִיא הַתַּפְלָה לִפְנֵי
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר, רְצוּנָךְ לִידַע כְּחָה שֶׁל תַּפְלָה,
אִם אֵינָה עוֹשֶׂה כְּלָה — חֲצִיָּה הִיא עוֹשֶׂה, קִיֵּן עֲמַד עַל הַבַּל אַחֲיו
וְהָרְגוֹ — יִצְאָה גְּזֵרָה (בְּרֵאשִׁית ד, יב): "נָע וְנָד תִּהְיֶה בְּאַרְץ", מִיָּד
עֲמַד וְנִתְוֹדָה לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂנֵאמַר (בְּרֵאשִׁית ד, יג): "גְּדוֹל
עוֹנֵי מִנְשׂוּא, אָמַר לִפְנֵי: רַבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, כָּל הָעוֹלָם אֶתָּה סוֹכֵל,
וְלַעֲוֵנֵי אֵי אֶתָּה סוֹכֵל, כְּתַבְּתָּ (מִיכָה ז, יח): "נִשְׂא עוֹן וְעֵבֵר עַל פֶּשַׁע",
סִלַּח לַעֲוֵנֵי שֶׁהוּא גְּדוֹל, מִיָּד מִצָּא חֶסֶד לִפְנֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,

וּנְמַנֵּעַ מִמֶּנּוּ נֵעַ חֲצֵי הַגְּזֵרָה, שְׂכָן כְּתִיב (בְּרֵאשִׁית ד, טז): "וַיֵּשֶׁב בְּאֶרֶץ נֹד", מִכָּאן אַתָּה לָמַד, שְׂגֻדוֹלָה הַתְּפִלָּה לִפְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רוֹאִים מִזֶּה, שְׂאֲפֵלוּ קִיִּן שֶׁהִיָּה רוֹצֵחַ, וְהֵרַג אֶת אָחִיו, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁהִרְבֵּה בַתְּפִלָּה, מָחַל לוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חֲצִיָּה, וְהִצִּילוֹ. וְלִכֵּן לָמָּה לֹא תִרְגְּלוּ אֶת עֲצַמְכֶם לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וּבְכָל מְקוֹם שְׂאֲתֶם רַק בְּאִים בְּזֵה הָעוֹלָם, תִּדְבְּרוּ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכֵן רְאוּ לְהִתְמִיד בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, אֲשֶׁר אֵין עוֹד טוֹב מִלִּמּוּד תּוֹרָה, וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל (שְׁמוֹת רַבֵּה, פְּרָשָׁה יז, סִימָן ב'): אָמְרוּ יִשְׂרָאֵל, אָנּוּ יוֹדְעִין כִּחָּה שֶׁל תּוֹרָה, לְפִיכָף אֵין אָנּוּ זֹיִין מִן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְתוֹרָתוֹ, שְׂנֵאָמַר (שִׁיר הַשִּׁירִים ב, ג): "בְּצִלּוֹ חֲמֻדָּתִי וַיֵּשְׁבֵתִי, וּפְרִיּוֹ מִתּוֹק לְחֵפִי", וּמִכָּל שְׂכָן שְׂאָנּוּ זוֹכִים לַיַּדַּע מִרְבִּי אֲמַת כְּזֵה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֵה, הַמְּעוֹרָר וּמְחַזֵּק אוֹתָנּוּ שְׁלֵבֵל גִּישָׁן יְמִינוֹ וְשִׁנּוֹתֵינוּ, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה מְאֹד מְאֹד וְלִהְשִׁתְּדֵל לְשִׂמְשׁוֹ, כִּי צְרִיכִים שְׂנִיָּהֶם — לִמּוּד תּוֹרָה, וְשִׂמּוּשׁ תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (וַיִּקְרָא רַבֵּה, פְּרָשָׁה ג, סִימָן ז'): קָרָא אָדָם וְלֹא שָׁנָה, עֲדִין בַּחוּץ עוֹמֵד, שָׁנָה וְלֹא קָרָא, עֲדִין בַּחוּץ עוֹמֵד, קָרָא וְשָׁנָה וְלֹא שִׂמְשׁוֹ עֲדִין תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, דּוּמָה לְמִי שְׂנַעֲלָמוּ מִמֶּנּוּ סִתְרֵי תּוֹרָה, שְׂנֵאָמַר (יְרֵמְיָהּ לֹא, יח): "כִּי אַחֲרַי שׁוֹבֵי גִחְמָתִי", אֲבָל קָרָא אָדָם תּוֹרָה נְבִיאִים וּכְתוּבִים, וְשָׁנָה מִשְׁנָה מְדַרְשׁ הֶלְכוֹת וְאִגְדוֹת, וְשִׂמְשׁוֹ תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, אֲפֵלוּ מֵת עֲלָיו אוֹ נִהָרַג עֲלָיו, הָרִי הוּא בְּשִׂמְחָה לְעוֹלָם, לְכָף נֵאָמַר: "עַל-כֵּן עֲלָמוֹת אֶהְבֹּדָךְ".

וְלִכֵּן רְאוּ, אַחֲרֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! מַה לְּפָנִיכֶם, שְׂתַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים לְהִתְחַזֵּק וְלִהְתְּאַחַד בְּיַחַד, וְלִהְשִׁתְּדֵל שְׂיִהְיֶה בְּבֵית-הַפְּנִסָּת וּבְבֵית-הַמְּדֻרָשׁ אֲוִירָה שֶׁל שְׂמְחָה, לְשִׂמְחָה בְּכָל יוֹם אַחַר הַתְּפִלָּה בְּעָרֵב וּבְבֹקֵר, אֲשֶׁר אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה, כִּי הַשְׂמְחָה מִרְחֻבָּת אֶת הַדַּעַת. וְרַבֵּנוּ ו"ל אָמַר (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת שְׂמְחָה, חֶלֶק ב, סִימָן א'): מִי שֶׁהוּא שִׂמְחָה תָּמִיד, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְצַלִּיחַ, וְלִכֵּן רְאוּ לְמַסֵּר אֶת נַפְשְׁכֶם לְרִקְדָּה בְּכָל יוֹם וְיוֹם עִם כָּלִי זְמַר, וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי): אֵין הַשְׂמְחָה מִמְתַּנְּת לְאָדָם, לֹא מִי שִׂשְׂמַח הַיּוֹם יִשְׂמַח לְמָחָר; וְלִכֵּן רְאוּ לְבִלּוֹת אֶת כָּל

אֲשֶׁר   כו יד   בַּנְּחָל   נו

היום רק עם שמחה, ותחזקו ותשמחו אחד את השני, כי בעוונותינו הרבים, עובר על כל אחד ואחד יסורים ומכאובים, וצריכים לחטף את הגיון והאנחה אל תוף השמחה (לקויטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן כג); ולכן אם אתם רואים בבית-הכנסת אחד יושב מן הצד, תחטפו אותו אל תוף הרקוד ותשמחו אותו, כי בנדאי עובר עליו מה שעובר, אשרי מי ששמח תמיד, ואשרי ואשרי מי ששמח את אחרים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו בכל מעשה ידיכם, ותהיו תמיד שמחים ועליזים, ותשמרו על ילדיכם שלא יכשלו בעוונות, חס ושלום, ויהיו להם מדות טובות.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כו יד.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר תולדות, כ"ד חשוון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

מה מאד נכספה נפשי לראותך, ולא זכיתי, הייתי בארץ ישראל שבועים, ולא זכיתי לראות אותך, ונפשי קשורה בנפשך.

שמעתי שעבר עליך משבר גדול וכו', מה אמר לך, ידידי היקר! בזה העולם צריכים להתחזק, ועקר ההתחזקות הוא על-ידי שמחה, ואי אפשר להגיע לשמחה אלא על-ידי אמונה, כי כשאדם מכניס בעצמו, אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מתייה ומתהוה ומקיים את כל הבריאה בלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, על-ידי-זה הוא עובר על

הכל, והוא תמיד שָׁמַח, כִּי הִנֵּי"ה נָתַן וְהִנֵּי"ה לָקַח, יְהִי שֵׁם ה' מְבָרָךְ מִעַתָּה וְעַד עוֹלָם.

תמיד צְרִיכִים לְזַכֵּר "הַצּוֹר תָּמִים פָּעֵלוּ, כִּי כָל דְרָכָיו מִשְׁפָּט אֵל אֲמוּנָה וְאֵין עוֹל, צְדִיק וְיָשָׁר הוּא", יֵשׁ הֲרֵבָה דְבָרִים שֶׁהָאָדָם לֹא מִסְגָּל לְהִבִּין, וְצְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם. וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ אֵל תּוֹפֵל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, כִּי גְדוֹל אֲדוּגְנוֹ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינִי נֹעֵשֶׂה מֵעַצְמוֹ, כִּי הַכֹּל גְּלוּגִילֵי נִשְׁמוֹת, וְלִכֵּן אֲסוּר לָךְ לְהַשְׁכִּיחַ מִשׁוֹם דְּבָר, אֲלֹא אֲדַרְבֶּה, רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עַצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאִז תִּרְאֶה נִסִּים נְגִלִים שֶׁיַּעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הֲרַגְלֵךְ אֶת עַצְמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרָךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, כִּי זֶה הַמְּנוּס הַיְחִידִי שֶׁיֵּשׁ לְבַר יִשְׂרָאֵל, לְבָרַח לְמָקוֹם פְּנוּי שָׂאִין שֵׁם בְּנֵי-אָדָם, אוֹ לְלַכֵּת אֶל קְבָרֵי צְדִיקִים, וְלִשְׁפֹּךְ אֶת נַפְשׁוֹ כָּל מָה שֶׁמַּעֲיֵק לוֹ, שֶׁיִּסְפֹּר לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּפֶרֶט בְּחוּר רִוָּק, הוּא צְרִיף רַחֲמִים רַבִּים, שֶׁעוֹבֵר עָלָיו מָה שֶׁעוֹבֵר בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת וְכוּ' וְכוּ', תּוֹפְלָתוֹ נִתְקַבְּלָת מְאֹד בְּשִׁמְיִם, וְאִתָּה צְרִיף לְדַעַת, כִּי יֵשׁ מִלְּאָךְ וּשְׁמוֹ עֲזַרְיָאֵל, וְהוּא מְמַנֶּה עַל כָּל אֵלוֹ שֶׁנִּפְגְּמוּ בַּפְגָּם-הַבְּרִית, וְהוּא מִשְׁתַּדֵּל לְלַמֵּד בְּעֵבוֹרָם זְכוּת, וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי כָּל מִי שֶׁחֲזַק בְּשִׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנֹו, וּמְסַפֵּר לוֹ יְתַבְרָךְ אֶת כָּל מָה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, עַל-יְדֵי-זֶה הַמִּלְאָךְ הַזֶּה מְלַמֵּד עָלָיו זְכוּת.

מְאֹד רְצִיתִי לְרְאוֹת כְּתִיבַת יְדָךְ, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִנִי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאִנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּזְכֶּה לְמַצָּא אֶת בֵּית זוּגָךְ הַשְּׂיִכָּת אֶל שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתָךְ מָה שְׁיִוְתֵר מֵהָר וְתִתְחַתֵּן.

אֲנִי נִמְצָא בְּצַרָּה גְדוֹלָה מְאֹד, כִּי נִפְלָתִי בְּפַח עִם קְבִלָן עַרְבִי וְכוּ' וְכוּ', וְהוּא פָּשַׁט אֶת הַרְגָּל, וְאֲנִי נִמְצָא עֲכָשׁוּ בְּצַרָּה גְדוֹלָה,

אֲשֶׁר   כּו טו   בַּנְחָל   נט

מְסַבֵּב בְּחֻבּוֹת וּתְלָאוֹת כְּאֵלֶּה, שְׁמִימִי לֹא עָבְרוּ עָלַי צָרוֹת כְּאֵלוֹ,
וְלִכֵּן אִם תּוֹכַל לַעֲזֹר לָנוּ, בְּזָכוֹת זֶה יַעֲזֹר לָךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

הַמְּחַפֵּה לְרֵאוֹת מִכְתָּב מִמֶּךָ.

כו טו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ד חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, אִךְ תֵּאֱמִין לִי, שְׁמֵרֵב
צָרוֹתַי וּתְלָאוֹתַי לֹא הָיָה בְיָדֵי לְהַשִּׁיבְךָ תְּכַף-וּמִידָה, כִּי אֲנִי מְסַבֵּב
בְּצָרוֹת וּבִיְסוּרִים מְרֻבִּים, פְּשׁוּט רָמוּ אוֹתִי אֲנָשִׁים שֶׁחֲשַׁבְתִּי שֶׁהֵם
אֲמִינִים, וְלִבְסוּף הַכֹּל הָיָה צְבִיעוֹת וְרַמְאוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְנִפְלָתִי בַּפַּח
גְּדוֹל מְאֹד, וְאֲנִי לֹא מְרַגֵּשׁ טוֹב, דוֹקֵר לִי בַלֵּב וְכוּ' וְכוּ', וְאֲנִי צָרִיךְ
רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן הַשָּׁמַיִם.

תֵּאֱמִין לִי, שְׁאֲנִי מְרַגֵּשׁ הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב אֶת צַעֲרְךָ הַקָּשָׁה, כִּי
הַיְלָדִים יְכוּלִים לְבָנוֹת אֶת הַהוֹרִים, אוֹ, חֵס וְשְׁלוֹם, יְכוּלִים לְהֵרֵס
אֶת הַהוֹרִים וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים
שְׁבַעוּלָם, וְתִרְגֵּל אֶת עֲצֻמָּה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, תְּבָרַח מִפַּעַם לְפַעַם
אֶל מְקוֹמוֹת הַקְדוֹשִׁים, וְהַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בּוֹדֵאֵי יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁתִּצָּא
מִצָּרוֹתֶיךָ, כִּי מֵה שֶׁתִּפְּלֶה פּוֹעֵלֶת, שׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוּלָם אֵינוֹ יְכוּל
לְפַעַל, וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה חֲזָק מְאֹד בְּעִבּוּדַת הַתִּפְּלָה, וּבִכְרִיט שֶׁתִּלְךָ אֶל
קִבְּרֵי צַדִּיקִים, שֶׁשָּׁם הוּא הָאֲוִיר הַנָּח וְהַזָּהָב (לְקוּטֵי-מוֹתֵר'ן, חֵלֶק א', סִימָן
יז); וְעַל-כֵּן הוּא דְבַר גְּדוֹל מְאֹד לִילֶךְ אֶל קִבְּרֵי צַדִּיקִים, לְשִׁטַּח כְּפִיו
לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְאִם קָשָׁה לָךְ הַנְּסִיעוֹת, טוֹב מְאֹד לְצָאת לְאִיזָה מְקוֹם
פְּנוּי, שְׁאִין שָׁם בְּנֵי אָדָם, וְלַצֶּעֶק הַרְבֵּה אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כִּי בְּזֶה שֶׁהָאָדָם

צועק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְרַחֵב לוֹ, כִּי הוּא יִתְבַּרֵךְ יוֹדֵעַ תְּעִלּוּמוֹת, וְיוֹדֵעַ מַה שְּׂאֲדָם צָרִיךְ, אֲבָל הוּא מִבְּקֵשׁ תְּפִלָּה, שֶׁהָאָדָם יִתְפַּלֵּל אֵלָיו. וְעַל-כֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבֻעוֹלָם, וְאִף שְׂאֲנֵי מִבֵּין, שְׁגָם זֶה קָשָׁה לָּךְ מְרַב צֶעַר וְיִסּוּרִים שְׂעוּבֵר עֲלֶיךָ, עִם כָּל זֹאת תִּתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, וְתִרְאֶה לְכַתֵּב לִי מִכְּתָב בְּכָל יוֹם אוֹ יוֹמִים, וְאֲשַׁתְּדֵל מְאֹד לְעֲנוּת לָךְ כָּל פְּרֹט וּפְרָט.

אִם אַתָּה יָכוֹל לְהַשִּׁיג לִי סֵעַט "קְהֵלוֹת יַעֲקֹב" עַל הַשֵּׁ"ס מִהַסְּטֵיפֶלְר, אֲהִיָּה לָךְ אֲסִיר תּוֹדָה מְאֹד, כִּי שְׂמַעְתִּי שְׂאֵי אֲפָשֶׁר לְקַנּוֹת אֶת זֶה בְּשׁוּם מְקוֹם, אֲלֹא בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אֲצַל בְּנֹו אוֹ מְשַׁפְּחָתוֹ וְכוּ', וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה יָכוֹל לְהַשִּׁיג לִי וְאֲפִלוּ דְרָךְ הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר, מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, וְכֵן יֵשׁ מִמֶּנּוּ סֵפֶר עַל הַתּוֹרָה "בְּרַכַּת פְּרָץ".

רָאָה לְכַתֵּב לִי, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ, שְׂפָכָר יִהְיֶה סוּף וְקֶזֶז לְכָל צְרוּתֶיךָ, וְתַחֲלֶה נְרֵאֵשׁ לְפִדְיוֹן נְפִשְׁךָ, וּבְפֹרֵט עֲכָשׁוּ שְׁנַכְנֵס חֲדָשׁ הַנְּסִים, חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ, שְׂבֹו רְאוּ אֲבוֹתֵינוּ נְסִים, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁגָם בְּבֵיתְךָ יְאִיר אוֹר, וְתִבְשֹׂר לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו טז.

בְּעֲזֻרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כִּ"ד חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

עֲכָשׁוּ חֲזַרְתִּי לְחֲדָרִי, וּמִצָּאתִי אֶת הַפֶּקֶס שְׂכַתְכֶּת לִי, שְׂאֵתָה צָרִיךְ לְדַבֵּר אִתִּי דְחוּף, לֹא הִיִּיתִי בְּבֵיתִי וְהִלְכְתִּי לְבַקֵּר אֶת אָבִי.

מַה אֲמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! מְאֹד כּוֹאֵב לִי הַלֵּב, אֲנִי מְרַגֵּשׁ דְּקִירוֹת מְאֹד חֲזָקוֹת, וְאֲנִי מִפְּחָד לְלָכַת לְרוּפָא, כִּי פֶן וְאוּלַי יִגִּיד לִי שְׂאֲנֵי צָרִיךְ לְהִתְאַשְׁפּוֹ בְּבֵית-חֹלִים, וְאִם לֹא יוֹטֵב לִי עַד מְחַר

בְּבִקְרָה, יִהְיֶה הַהֲכָרַח לְלֶכֶת אֵלָיו, וְכָל זֶה מִפְּנֵי הָעֲגָמַת נַפְשׁ שְׂיֵשׁ לִי
בְּמָה שֶׁקָּרָה בְּעֵינַי הַבְּנִיָּה, בְּחֵלּוֹם הַכִּי שְׁחֹר לֹא הֵייתִי מֵאַמִּין,
שְׁבִנִי-אָדָם יוֹכְלוּ לְסַדֵּר אוֹתִי, וְלָתֵת אֶת הַצֶּדֶק לְעַרְבֵי וְכוּ'.

אודות השְׁעוֹנֵי מִים, כְּדָאֵי לְתַת מֵהַפְסָף שֶׁל הַבְּנִיָּה, וְאַחֲר־כֵּן
נִקְבַּל אֶת זֶה בַּחֲזָרָה, כִּי פְּשׁוּט חֲבַל מְאֹד שְׁלֹא נִקְבַּל הַדָּרֶךְ הַמוֹעֲצָה
הַדִּתִּית עֲבוּר הַמַּיִם וְהַחֲשָׁמַל בַּמְקֻנָּה, וְזֶה סֵתֵם בְּזָבוּז, וַיְכוּלִים לְעֹזֵר
לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

בְּעֵינַי ... רָאָה לְכַתֵּב לִי מַה קָרָה, כִּי אָנִי דִּבַּרְתִּי עִם ... תַּחֲתֶיהָ,
וְהִיא הַבְּטִיחָה לִי, שֶׁתַּחֲזִיר לוֹ אֶת הַמְקַרֵּר, וְאָנִי מְקַנָּה שֶׁכֵּן עָשִׂתָּהּ.

הַכֹּפֵל הַדָּבָר, אָנִי מְרַגֵּשׁ דְּקִירוֹת מְאֹד חֲזָקוֹת בְּלֵב, יְעֹזֵר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּהְיֶה לִי רְפוּאָה שְׁלֵמָה, וְכֵן תַּעֲזֹר אֶת אַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁיִּתְפַּלְלוּ בְּעַבְדֵי, כִּי אָנִי צָרִיךְ לְרַחֲמִים רַבִּים, רַחֲמִים
מְרַבִּים, וְהַפְעַם אָנִי מְאֹד מְקַנָּה, שֶׁזֶּה לֹא הַסּוּף וְכוּ', כָּל-כֵּן אָנִי
מְרַגֵּשׁ בְּרַע, יְעֹזֵר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּשְׁלַח לִי רְפוּאָה שְׁלֵמָה מִן
הַשָּׁמַיִם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...
רָאָה לְכַתֵּב לִי בַּפְּרָטִיּוֹת מַה רְצִיתָ.

כו יז.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כִּד חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

הַכְּתָב וְהַמְכַתֵּב בִּידֵי ר' ... שְׁלִיט"א, הוּא לְאוֹת וְלְרֵאָיָה, שְׂאָנִי
מְכִירוֹ אִישִׁית, וְהוּא תַלְמִיד חָכֵם, וְעַכְשָׁו הַתְּאַרְסָה בְּתוֹ תַּחֲתֶיהָ, וְצָרִיךְ
לְהַשִּׂיאָהּ, וְאֵין בְּיָדוֹ לְפָרְטָה אֲפֵלוּ שְׁוֶה פְּרוּטָה, וּמָה גַם שֶׁהוּא
מְסַבֵּב בְּחֹבוֹת עֲצוּמִים, שְׂאָף חֲתָן אֶת בְּנוֹ, לְזֹאת בָּאתִי בְּבִקְשָׁה
שְׁטוּחָה לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁעֲמָדוֹ רַגְלָיו עַל הַר סִינַי, שֶׁיַּחֲוֶס וַיִּרְחַם

עָלִיו, וּיִקְבְּלוּ בְּסִבָּר פָּנִים יְפוֹת, וַיִּתְמַךְ בּוֹ, כְּדֵי שְׂיֻכַּל לְעַמֵּד בְּזָמַן
לְחַתֵּן אֶת בַּתּוֹ, וּבְזָכוֹת מְצוֹת הַכְּנֶסֶת כָּלָה, תִּתְבָּרְכוּ מִפִּי אֵל עֲלִיוֹן,
בְּהָאֶרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, בְּבִגֵּי חַיִּי וּמְזוֹנֵי רוּיַחִי.

הַפּוֹתֵב וְהַחוֹתֵם לְמַעַן הַמְצוּהָ...

כו יח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ד חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם לְ... וְ... שְׂיַחֲיוּ.

קִבְּלֹתִי אֶת שְׁנֵי הַקּוֹנְטְרָסִים, וְהֵם כָּל-כָּף יְפִים, אָנִי מְגִיֵּה אֶת
כָּל הָאֲרַבְעָה קּוֹנְטְרָסִים, וּכְבָר יְכוּלִים לְהִדְפִּיסָם, תִּאֲמִינוּ לִי שְׂאֲנִי
שָׁבוֹר כְּתָרֵס הַנְּשָׁבֵר וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן בְּכַח רַבְּנוּ ז"ל אָנִי מִתְחַזֵּק
מְאֹד, עוֹבְרִים עָלַי כָּל-כָּף הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וְכָל הַיּוֹם אָנִי רַק
צָרִיךְ לְשִׁמְעַע צָרוֹת וְכוּ', כָּל אֶחָד בּוֹכָה לְפָנַי לְמַזְלוֹ הָרַע, זֶה אֵין לוֹ
זְרוּג וְכוּ', זֶה חוֹלָה וְכוּ' וּבַעַל מוֹם וְכוּ', זֶה אֵין לוֹ יְלָדִים, זֶה יֵשׁ
לוֹ צַעַר גְּדוֹל בְּנִים וְכוּ', זֶה אֵין לוֹ דִּיָּרָה וְכוּ', זֶה אֵין לוֹ פְּרִנְסָה,
זֶה רוֹצִים לְהַרְגֵּ אוֹתוֹ וְכוּ', כָּל מֵינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וְאָנִי אָנִי אָנִי
בָּא, מֵאֵין אֶקַח הַתְּחַזְּקוֹת לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְכוּ', אֶף-עַל-פִּי-כֵן
בִּימֵי גַעוּרֵי לְמִדְתֵי הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וּמִשָּׁם כָּל
דְּבוּרֵי.

מֵה לְעִשׂוֹת, כָּל דְּבַר קָטָן שְׂאֲנִי צָרִיךְ לְעִשׂוֹת בָּא לִי בְּמִסְרִוֹת
נֶפֶשׁ, שׁוֹם דְּבַר אֵינוֹ הוֹלֵךְ קַל, אֲפֵלוּ סֵתֵם פְּרִנְסָה וְאֶכֶל וְכוּ', הַכֹּל
בָּא בְּמִסְרִוֹת נֶפֶשׁ, אֲכַל תִּהְלֶה לְאֵל, דְּבַר אֶחָד יֵשׁ בִּי, וְזֶה —
אָמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה אֲשֶׁר מְחַזְּקֵנִי בְּתוֹךְ הַמְרִיבוֹת וְהַמְחַלּוֹקוֹת,
הַצָּרוֹת וְהַיִּסּוּרִים, שְׂעוּבָרִים עָלַי מְכָל הַכּוּוֹנִים.

הַמְּאַחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו יט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר תּוֹלְדוֹת, כ"ד בְּחֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תַּלְמִידֵי "הַיִּכְל־הַקִּדְּשׁ" דֵּי בְּכָל אֲתֵר וְאֲתֵר, הַזֶּה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיִּצְיֵלֵם מִכָּל צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! חֲסִידֵי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שְׁאַנְחֵנוּ זוֹכִים עוֹד לִילָה בְּזֶה הָעוֹלָם לְדַבֵּר מְרַבְּנוּ ו"ל, וְזוֹ לָנוּ זְכוּת גְּדוֹלָה מְאֹד. עֲלֵיכֶם לְדַעַת וְלִזְכֹּר, אֲשֶׁר הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֹרֵב עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַמְקָרֵב לְרַבְּנוּ ו"ל, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֵינּוּ מְסַגֵּל לְסַבֵּל אֶת רַבְּנוּ ו"ל, כְּמוֹ שֶׁסֵּפֶר לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת, מַעֲשֵׂה ז', מִהֶזְבוּב וְהַעֲפָכִישׁ), שֶׁקֹּדֶם שֶׁיִּרְדָּה נִשְׁמָתוֹ לְזֶה הָעוֹלָם, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם עָשָׂה רַעַשׁ וְאָמַר, שָׂאֵם הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת תִּרְד, אֵינִן לוֹ כָּבֵד מִה לְעֲשׂוֹת בְּזֵה הָעוֹלָם, אָמְרוּ לוֹ: הַנִּשְׁמָה הַזֹּאת מְכַרְחַת לְרַדְתָּ, וְאֲתָה לָךְ וּמִצָּא לָךְ עֲצָה. וְהֵלֵךְ וּמִצָּא זֶקֶן וְצַחֲקוֹ, וְאָמַר — שֵׁישׁ לוֹ עֲצָה, וְנִשְׁמַת רַבְּנוּ ו"ל כָּבֵד יְכוּלָה לְרַדְתָּ. וּמֵאֲזֵי שֶׁ מַחֲלֶקֶת עַל דְּבַר רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וְכֵן מַעֲלִימִים וּמְסַתִּירִים אֶת אֹרֵךְ רַבְּנוּ ו"ל בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם. וַיְדוּעָה הַמַּחֲלֶקֶת שֶׁהִיָּתָה עַל רַבְּנוּ ו"ל. וּבִיּוֹתֵר הִיָּתָה מַחֲלֶקֶת עַל תַּלְמִיד רַבְּנוּ ו"ל — מוֹהֲרֵינֵי ו"ל.

כִּי רַבְּנוּ ו"ל הוּא אֹרֵךְ הַשְּׂמֶשׁ, אֶת הַשְּׂמֶשׁ לֹא יְכוּלִים בְּשׂוֹם פָּנִים וְאִפְּן לְהַסְתִּיר, אֲפִלּוּ שִׁיְהִיוּ עֲנָנִים שֶׁיַּעֲלִימוּ אוֹתָהּ, הִיא זוֹרַחַת וּבוֹעֶרֶת כָּל הַזְּמַן, הָעֲנָנִים הַמְכַסִּים אוֹתָהּ אֵינָם יְכוּלִים לְהַזִּיקָהּ, לֹא-כֵן הַלְבָּנָה הִיא מְקַבֶּלֶת אֹרֵךְ מִהַשְּׂמֶשׁ, וְלָכֵן יְכוּלִים לְכַסּוֹתָהּ. כִּי אִם הַשְּׂמֶשׁ אֵינָה מְאִירָה, גַּם הַלְבָּנָה אֵינָה מְאִירָה, כִּי הַלְבָּנָה מְכַרְחַח אֶת הַשְּׂמֶשׁ, וְהִיא תְלוּיָהּ בָּהּ. וְלָכֵן עֵקֶר מְלַחֲמַת הַסֵּמ"ךְ-מ"ם הִיָּתָה עַל מוֹהֲרֵינֵי ו"ל, עֲלֵיו הוּצִיא אֶת כָּל הַחֲצִיִּים, וְקוּמֵם אֲדָמוּ"רִים

וּרְבָנִים לְחַלֵּק עָלָיו, הָעֶקֶר לְהַכְנִיעַ אֶת מוֹהַרְנֵי־ז"ל, וַיֵּצֵא כְּנָגְדוֹ בְּחֶרֶב וּבַחֲנִית, אֲבָל מוֹהַרְנֵי־ז"ל עָמַד בְּנַפְסִיּוֹן, וְגִלָּה וּפְרָסָם אֶת אֹרֶרְבָּנוּ וְז"ל בְּמַסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוֹלָה. וְהָיוּ לוֹ תַלְמִידִים עוֹבְדֵי הַשֵּׁם, מְסוּרִים, וְלִבְסוּף פָּלַם בְּרַחוּ מִמֶּנּוּ, וְנוֹתְרוּ לוֹ חַמְשָׁה אַנְשִׁים מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בַלְבָּד. וּמוֹהַרְנֵי־ז"ל לֹא הִתְפַּעֵל, הִמְשִׁיף לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ לְגִלוֹת אֶת רַבָּנוּ וְז"ל, וְהַסֵּמ־ף-מ"ם לֹא עָזְבוּ, הִכָּה בּוֹ מִיָּמִין וּמִשְׂמָאל, הֵיטָה לוֹ הִתְקוּמָמוֹת בְּתוֹף הַיְבִית, הֵיטָה לוֹ עֲגַמַת נַפְשׁ מִכָּל בֶּן וּבֶן, וְעַם כָּל זֹאת מוֹהַרְנֵי־ז"ל לֹא נִשְׁבַּר, וְהִמְשִׁיף לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת שֵׁם רַבָּנוּ וְז"ל בְּחֶרֶף נַפְשׁוֹ.

וּמֵאֲזֻ שְׁמוֹהַרְנֵי־ז"ל הֵנִיחַ לָנוּ צְוָאָה, שֶׁהַעֲסַק שְׁלָנוּ יִהְיֶה "יְפּוּצוֹ מֵעִינוֹתֶיךָ חוּצָה", מְסַר אֶת כָּל כַּחוֹ לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְעַל-כֵּן חוּבָה עַל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם דַּעַת רַבָּנוּ וְז"ל בְּעוֹלָם, וְלֹא לְהִתְפַּעֵל מִשׁוּם דְּבָר. וּבְאֲמַת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת מְסָרוּ נַפְשָׁם לְפָרְסָם אֶת רַבָּנוּ וְז"ל.

אֲבָל כִּידוּעַ, מִי שֶׁרַק הִתְחִיל לְהִתְעַסֵּק בְּעֵסַק רַבָּנוּ וְז"ל הִכָּה קִשׁוֹת, נִחְבַּל וְנָפַל; מִתְחַו עָלָיו בְּקִרְתָּ, שִׁבְרוּ אוֹתוֹ, עַד שֶׁהִגְבִּיֵה יָדַיִם וְעָזַב הַכֵּל. וְכֵן הָיָה בְּכָל הַדּוֹרוֹת, מִי שֶׁרַק הִגְבִּיֵה רֹאשׁוֹ לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבִיל רַבָּנוּ וְז"ל, הַסֵּמ־ף-מ"ם עָשָׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת וְתַחֲבוּלוֹת לְשִׁבְרוֹ, עַד שֶׁהִצְלִיחַ לְהַכְנִיעוֹ. וּבְאֲמַת אָמַר פַּעַם מוֹהַרְנֵי־ז"ל: "כּוֹאֵב לִי יוֹתֵר הַמַּחְלָקֵת מִבְּפָנַיִם מִהַמַּחְלָקֵת שְׁמִבְחוּץ", כִּי בְּמַחְלָקֵת מִבְּחוּץ יְכוּלִים לְהִתְחַמֵּק וּלְסַגֵּר, לְאַטֵּם וּלְנַעַל, שְׁלֹא תִהְיֶינָה פְרָצוֹת בְּגִדְרָ, וְכֵן לֹא תִחַדֵּר אֱלֵינוּ, אֲבָל בְּמַחְלָקֵת מִבְּפָנַיִם — אֵין עֲצָה, וְהִיא גְרוּעָה מִהַכֵּל; אִם יֵשׁ אֵי הִבְנָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ — זֶה הַכִּי גְרוּעַ. וְזֶהוּ רְצוֹן הַסֵּמ־ף-מ"ם, וְכֵן יִצְלִיחַ לְפוֹרֵר, חֵס וְשָׁלוֹם, אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

לְצַעֲרֵי הָרַב, אֲנִי עַד לְמַצִּיאוֹת הָעֲגוּמָה אֲשֶׁר רָאִיתִי; מִשֶּׁף אַרְבָּעִים וְאַרְבַּע שָׁנִים שְׁאַנִּי לוֹמֵד סִפְרֵי רַבָּנוּ וְז"ל, וּמִקְרָב אֶל רַבָּנוּ וְז"ל, וּמֵהַ שֶׁרַק נִעְשָׂה בֵּין אַנְשֵׁי בְכָל־לֵיּוֹת וּבְכַרְטִיּוֹת וּבְכַרְטִי פְרֻטִיּוֹת, כָּל אֵלוֹ שֶׁרַק רְצוֹ לַעֲשׂוֹת בְּשִׁבִיל רַבָּנוּ וְז"ל, קִבְּלוּ מִכּוֹת — הֵן

בפעל ממש, ומכל שכן מלולית, ששברו אותם, השפילו ובזו וחרפו אותם בחרופים קשים, ולעגו להם בכל מיני לעג וקלס וכו', וכו', עד שהצרכו להגביה ידים ולעזב הכל.

וכן היו בין אנשי שלומנו מריבות, קבוצות קבוצות; הן אמת, שרבנו ז"ל אמר, שיעשה מאתנו פתות פתות, אבל פונתו היתה, שפתהיה פתה אחת שפתמיד בתורה, פתה אחת תצטין רק בתפלה, פתה אחת תצטין בצדקה וחסד, פתה אחת תצטין בהתבודדות וכו', ואלו היו הפתות פתות, כמו שאומר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, שו"ת, הלכה ב'), שהפעל-שם-טוב הקדוש זי"ע היו לו ששים גבורים, ששים צדיקים מפלגים, וכל אחד היתה לו דרך אחרת בעבודת השם; זה עסק כל היום בתפלה, וזה עסק כל היום בצדקה, וזה עסק כל היום בפרדיון שבויים, כל תלמיד ותלמיד היתה לו דרכו, וחס ושלום, מללעג על איזו דרך והנהגה, פי כל דרך ושיטה היא כפי שרש נשמתו. כמו-כן כל פתה מרבנו ז"ל, אסור לה לצחק על זולתה. אף במקום לקחת שיחה זו ולישמה, ולכנות חבורות חבורות בעבודת השם יתברך, מה נעשה לדאבוננו? נעשים פלגים פלגים, וזה מדבר על זה, וזה מחזיק רק מפלוגי, ואחר אוהו רק מאלמוני וכו', ורבתה המחלקת, בר מינן, עד שיש בין אנשי שלומנו, שאינם מדברים זה עם זה, ועוברים על לאו (ויקרא יט, יז): "לא תשנא את אחיך בלבבך", אשר אומרים חכמינו הקדושים, שכל מי שאינו מדבר עם חברו שלשה ימים מחמת שנאה — נקרא שונא. ואמרו, אשר לא נחשדו ישראל על כך, כי לא תארו לעצמם חכמינו הקדושים, שיתכן כדבר הזה, שלא ידברו יהודים זה עם זה מפאת טינה.

אף לדאבוננו הרב, המציאות טופחת על פנינו, ולא חסרים שליחי הסמ"ך-מ"ם בכל מקום, הגורמים שיהיו פרודים ופלוגים בין אנשי שלומנו, בין נשמות ישראל, ומדברים זה על זה, מסיתים ומדיחים זה נגד זה, הורסים זה את זה. תראו מה קורה היום בין ספרדים לאשכנזים, בין חסידים לליטאים, בין חילונים לדתיים, בין חסידים לחסידים, בין ליטאים לליטאים, בין ספרדים לספרדים

וכו', הפל שטיות והבל, ומעשה הסמ"ך-מ"ם שרוכב על הנחש, פמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סג), הנחש זוחל לאטו, ועושה מלאכתו אט אט, אבל ברגע שמדברים לשון-הרע, רכילות וליצנות, כבר נותנים לנחש כנפים, שיוכל לעוף ולהזיק בגי-אדם. וזה קורה אצלנו, שאחד מדבר על זולתו.

לכן אבקש את כל אנשי שלומנו "חסידי ברסלב", די בכל אתר ואתר; באו נמסר נפשנו, ונראה שלכל הפחות בוד' אמות שלנו לא תהינה מריבות. בודאי יש חלוקי דעות, כי כשם שפרצופיהם שונים, כן דעותיהם שונות; כשם שאין פרצופו של כל אחד שנה לזולתו, כמו-כן ישנן דעות רבות ושונות, ואין יכולים להשוות את הדעות. אבל אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עא): יש שמנעימים זה לזה, ויש שחובלים זה לזה; כשאחד עוזר לאחיו, ואיש את רעהו יאמר חזק, זה נקרא נעם, שעושים נעימות זה לזה, וכאשר מרעים ומזיקים לזולת, השם ישמר, זה נקרא חובלים. ועלינו להיות מאלו שמנעימים זה לזה, ולסייע לכל אחד.

בקהלה אחת ישנם חלוקי דעות רבים, ובפרט בקהלה שלנו, שהיא חדוש שבחודושים, ואני מתפאר עם הקהלה הזו לפני בית-דין של מעלה; כי בדרך כלל, קהלה מרפכת מאוהה עדה, מאוהה חבורה, מאותו מוצא, מאותו רקע וכו', וכך בנו את הקהלה, לא-כן הקהלה שלנו ביבנאל מרפכת מפלל ישראל: אשכנזים, ספרדים, ספרדים מכל העדות: תימנים, פרסים, עירקים, מרוקאים, תוניסאים וכו', אשכנזים מכל החסידיות ומכל המוצאים, וככלם יש להם מקום אצלנו. מה עשה הסמ"ך-מ"ם? מאיזו סבה שלא תהיה, חרחר אי הבנות, עד שנתהוה אי סדר, ופרודים ופלוגים. יתכן שישנם צדיקים לכאן או לכאן, אבל אם נוצר מצב של מחלוקת ומריבות, צריכים לעשות 'בדק הבית' — אם פה אינו מנח הסמ"ך-מ"ם ושליחו. ואפלו שיש לאדם פגנות טובות, אבל אם יוצאות מפגנותיו קטטות, בסימן שמשהו אינו פשוטה, יש איזה פגם בפגנה, יש איזה 'שרש פורה ראש ולענה' שצריכים לעקרו, וחובה לערוך חשבון הנפש — מה זה ועל מה זה?!

וכך אומרים חכמינו הקדושים (עי' בראשית ו' כח): בְּשֵׁעָה שָׁבַא
הקדוש-ברוך-הוא לְבָרָא אֶת אָדָם הָרֵאשׁוֹן, הַתִּיעֵץ כְּבִכּוֹל עִם
הַמְּלָאכִים, וְנַעֲשׂוּ כַתּוֹת כַתּוֹת: אָמַת אוֹמְרַת אֵל יִבְרָא שְׁפָלוּ שְׁקָרִים,
נִטַּל הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶת הָאָמַת וְהַשְׁלִיכָהּ לְאָרֶץ, שֶׁנֶּאֱמַר:
"וּתְשַׁלְּךָ אָמַת אֲרָצָה"; שׂוֹאֵל עַל זֶה מוֹהֲרֵנִי ת"ו"ל (לקוטי-הלכות,
רבית, הלכה ה'): הֲלֹא אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוֹשִׁים (שְׁבַת נה): חוֹתְמוֹ שֶׁל
הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָמַת, וְאִיךָ לְקַחָהּ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְזָרְקָהּ
אֲרָצָה? אֵלָּא אִם אָמַת אוֹמְרַת אֵל יִבְרָא, אוֹמֵר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
אֵינְנִי צָרִיךְ אָמַת כְּזוֹ. כִּי מָה נִקְרָאת אָמַת? כְּשִׁיכוֹלִים וּמְסַגְּלִים
וְחַפְצִים וּמְשֻׁתָּקִים לְקִרְבֵּי פֶלִי יְהוּדִי, אֲבָל בְּרַגְעַ שְׂרוּצִים לַעֲשׂוֹת
פְּרוּדִים בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, לְפָלֵג בֵּין נַשְׂמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְחַרְחֹר רֵיב
וּמְדוֹן, וְאֶפְלוּ הַכּוֹנֵה אָמַתִּית, זו כְּבָר לֹא אָמַת!

על-פֶּן יִתְכַן מָאד, שְׁלֹכֵל אֶחָד יֵשׁ סִבָּה טוֹבָה: זֶה אוֹמֵר כֶּן,
זֶה אוֹמֵר אַחֲרַת, וְכֹל אֶחָד מְעַנֵּן לְתַקֵּן, לְבָנוֹת, אֲבָל אִם זֶה עַל
חֲשָׁבוֹן חֶרֶב, צָרִיכִים לִידַע שֶׁזֶהוּ שְׁקָר בִּיסוּדוֹ; כִּי יְהוּדִים צָרִיכִים
לְהַחְזִיק עֲצָמָם בְּיַחַד בְּכֹל מְחִיר, וְאִין הַמְּטָרָה מְקַדְּשֶׁת אֶת
הָאֲמָצְעִים, הֵינּוּ לֹא לוֹמְרִים: "אֲנִי רוֹצֵה לְתַקֵּן בְּכֹל מְחִיר, אַךְ-עַל-גַּב
דְּמַחֲרִי הַתְּקוּן יָקָר מָאד" [כִּי הוּא עַל חֲשָׁבוֹן הָרֶס]; כִּי אִין מְשִׁיגִים
מְטָרָה טוֹבָה, עַל-יְדֵי אֲמָצְעִים פְּסוּלִים.

ועל-פֶּן רָאוּ לְהַחְזִיק עֲצָמָם בְּיַחַד, כִּי אִם לָאוּ, מִי יִגְרַם
לְאַחֲדוּתֵנוּ? הַגּוֹיִים, חֵס וְשְׁלוֹם. וּכְבָר נֹכַחְנוּ בְּזֶה מִשְׁפָּךְ שְׁנוֹת
גְּלוּתֵנוּ. כִּי כַּאֲשֶׁר הֵנִיחוּ הַרְשָׁעִים הָאֲרוּרִים פְּצָצַת תַּפֶּת בַּשּׁוּק, אוֹ
בְּאוֹטוֹבוֹס, בְּתַחֲנָה, אוֹ בְּטַבּוּרָה שֶׁל עִיר — לֹא תִקּוּם צָרָה פְּעַמִּים,
עַפּוֹ לְפִתְעָה גּוֹפּוֹת וְאִיבָרִים, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, רְאשִׁים, יְדִים, וְרַגְלִים, בַּר
מִינֵן, וְהַחֲבָרָא קַדִּישָׁא הַצָּרְכוּ לְזַהוּת אִיזוּ רַגְלֵי שְׁיִכַת לְאִיזוּ גּוֹפָה,
הַשֵּׁם יִשְׁמֹר, וְהַגּוֹיִים, יִמַּח שְׁמָם, לֹא עָשׂוּ הַפְּרָשׁ, וְאִינָם מְבַחֲיָנִים
בֵּין דְּתֵי אוֹ חִילוּנֵי, בֵּין סְפָרְדֵי לְאַשְׁכּוּזֵי וְכוּ', אֵלָּא רוֹצִים אֶת כְּלָנוּ
לְכַלּוֹת, לְהַשְׁמִיד וְלַהֲרֹג כְּאֶחָד.

לְכֵן, הַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁנִּפְקַח עֵינֵינוּ, לְחַדֵּל מִהִמְרִיבוֹת בֵּינֵינוּ. וּכְבָר

אמר פעם רבנו ז"ל: מה שיקרה אתכם — יקרה עם כל העולם; נמצא, שאנו אשמים בכל, והקולר תלוי על צווארנו! אם בינינו לא יכול להתקיים שלום, וישגן אי הבנות, מה אנו רוצים שיהיה בחוץ?! אם בד' אמות שלנו, שמדברים פה רק מאמונה, רק מהקדוש-ברוך-הוא, רק מאהבת ה' ואהבת הבריות, ותכף כשיוצאים מבית-הכנסת, כבר פורחים הדבורים עם הרוח, ואחד דוקר את זולתו בחרב לשונו, וכבר ישנה אלימות מלולית, שהיא גם בכלל אלימות, ואולי גרועה וקשה יותר, כי באלימות פיזית — חובשים את הפצע עד שמתרפא, אבל כאשר פוגעים בפלוני בחרב פפיות, עלולה הצלקת להיותר לכל החיים, עד שלעולם לא יהיה מזור לפצע הנפשי שנפער.

וביותר נפר הדבר בחנוף. כאשר משפילים ילד, מדכאים אותו, מבישים ומבזים ופוגעים בו, בנפשו ובנשמתו הוא, ומענות לא יוכל לתקן, כי הצלקת מותרתה סימניה לכל ארך הדרך. על-פן עליכם לידע, אשר חנוף ילדים איננו מקצוע כשאר מקצועות, כנגר, חיט, צבע וכו', וכל אחד יכול לילך ולהתמחות בזה, אלא מי שאין לו גישה לחנוף, לילדים, אסור לו להיות מחנך ומלמד, ויעזב עבודה זו על אתר. ואם הוא מחסר עבודה, ימצא תחליף אחר שאיננו בתחום החנוף.

מספרים על צדיק אחד, שפעם בא אליו שוחט, להתייעץ עמו: "הואיל והייתי כמה שנים שוחט, ועתה פטרו אותי מהעבודה, רציתי להיות מלמד תינוקות של בית רבן". ענה ואמר הצדיק: "אם פטרו אותך מלשחט בהמות, אתה רוצה לשחט ילדים?! ואין זו אירוניה בעלמא, אלא מוסר השכל חשוב מאד, מנחת פה האמת לאמתה; פי מי שהוא שוחט — הוא שוחט, מי שסנדלר — הוא סנדלר, וכן הלאה לגבי שאר מקצועות, אבל חנוף ילדים צריכים בזה גישה מיוחדת, וזהו "עמק עמק מי ימצאנו", זו בניית הילד לכל החיים. ואם, חס ושלום, יגדל הצמח עקם, מאחר שגדל והתבגר — אין לו תקנה, ואת הנעשה אין להשיב, ועל המלמד להיות פקח דיו, כדי לחנך את הילד בהתחשב בכל הגורמים הסביבתיים

המשפיעים עליו, מה הרקע שלו וכו'; ישנם בתים שבורים, מחסרי פרנסה, שהעני זועק מהקירות, והילד חונה על בשרו חנויות קיומיות קשות, באין הפרוטה מצויה, והאכל נעדר ואין, והנה בא לחדר, ורואה שלחברו יש מזון בשפע וכו', ואלו לו יש פרורים יבשים, האם המלמד שם על לב, כמה קשה לילד בנעוריו להתמודד עם מצוקת הרעב?! וכיצד ילמד פיאות, וכיצד יתרכז בלמוד, וכיצד ינהג בדרך ארץ עם חבריו או מחנכיו, כיצד ישמח בחדות חיים, כשהרעב מציק לו וכו'?! או אולי השלום-בית מערער אצל הוריו, והילד צריך להיות עד יומם וליילה לקטטות ומריבות בין ההורים, חס ושלום, ושלא לדבר אם ישנה גם אלימות פיזית בבית, איזו צלקת נעשית בו?! וילד כזה כשפא לחדר, הוא אחוז פחד ובהלה, עצוב ומדכדך, מכנס בתוף עצמו וכדומה. או לחלופין, ילד כזה יכול להגיב כלפי חבריו בתקיפות יתר ובאלימות גסה, בנבול פה ובקללות, בר מינון, בחקותו את המצב השורר אצלו בבית. ועל המלמד והמנהל לשים לב לכך ולהתחשב בזה, להבין את זאת, ולידע שלא הלמוד הוא העקר, אלא בראש ובראשונה זהו החנוף! פי עלולים על-ידי טעות אחת, להרס את הילד לכל החיים, עד שירד מהדרך, חס ושלום, ויגיע לשאול תחתית, לסמים ורצח, חס ושלום. והכל — מחמת שהמחנך או המנהל לא השפילו להעמידו על דרך המלך, על-אף המכשולים שנערמו בתוף, ולמרות התנאים הסביבתיים הקשים בהם גדל הילד. כי לילדים בכלל וילד כזה בפרט, צריכים לתן חם ואהבה, אם אינו מקבל בבית את תשומת הלב הראויה, המלמד צריך להשלים את החסר. ואם נצית לדבר זה, נזכה לקצר פרות ערבים לחף, ילדים מצלחים.

האם אתם חושבים שקל לי עם התלמידים? ההורים שלחו אלי עשרים ושנים ילדים, והם רגועים ושלווים, הם את נפשם הצילו, וישנים שנת דב. בשעה שאני צריך להאבק ולהתמודד כל שעה ושעה עם כל בעיותיהם: הרוחניות והגשמיות, החנוכיות והמשמעותיות, החברתיות והלמודיות. היודעים אתם כמה נדודי שנה יש לי, עד שאני זוכה לראותם ישנים כדבעי?! עד שאני נוכח

שְׁעָבְרוּ אֶת הַיּוֹם כְּשׁוֹרָה?! כִּמָּה כַּחוֹת וּמֵאֲמָצִים עוֹלָה לִי, עַד שְׁאוּכָלִים בְּבְרִיאוֹת הַשְּׁלֵמָה?! הֲגַם שֵׁישׁ לָהֶם כָּל טוֹב, אֲכָל בְּשֹׁפֵעַ גָּדוֹל, אֲכָל יֶלֶד הוּא יֶלֶד, וְלֹא פֶעַם יִשְׁנֵם מִתְחַכְּמִים, שְׁאִינֵם אוּכָלִים לִשְׁבַע נִפְשָׁם, אִינֵם רוֹצִים מֵאֲכָל זֶה אוֹ אַחַר וְכוּ', וְאִם לֹא אוּכָלִים בְּזִמְנֵים הַקְּבוּעִים, נִשְׁאַרִים רַעֲבִים, וְלִבְסוּף אֵין מְרַכְּזִים בְּלִמּוּד וְכוּ', וְאֵי צָרִיךְ לְהִשְׁקִיעַ בְּזֶה מִזְמַנֵי הַיָּקָר. וְכִידוּעַ לְכַלְכֵם, כִּמָּה חָבֵל לִי עַל הַזְמַן, וְאֶפְלוּ יִהְיֶה לִי יוֹם שֶׁל מֵאָה שָׁעוֹת, לֹא יִסְפִּיק בְּעֵבוּרֵי, מִפְּאֵת רֹב יְגִיעֵי וְטִרְחָתֵי בְּקִרְוֵב נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל קוֹנָם. רְאוּ אֵילוֹ סִפְרִים מְפֹלְאִים יוֹצְאִים, וְהַכֹּל — בְּחֹסֶר זְמַן, אֲזִ תִּתְּאָרוּ לְעֲצָמְכֶם, אִם הִיָּה לִי יוֹתֵר זְמַן. וְיִגִיעַ הַיּוֹם, שֶׁתִּתְּחַרְטוּ עַל שְׁגוּלָתָם לִי אֶת הַזְמַן הַיָּקָר, בְּכָל מִינֵי הַבָּל וְסָרְקָא...

וְהַמְסַקְנָה הָעוֹלָה מֵאֲלֵיהָ — צָרִיךְ לְהִיּוֹת שְׁתוּף פְּעֻלָּה בֵּין הַהוֹרִים לְמַלְמָדִים, בֵּין הַהוֹרִים לְמִנְהַל, בֵּין הַמְּנַהֵל לְמַלְמָדִים וְכוּ'. רַבְּנוּ ז"ל אוֹמֵר (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן כו; מְסֻבָּה יוֹתֵר בְּקִצּוֹר-לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן): לָמָּה אָנוּ סוֹבְלִים גְּלוּת? כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִיעַ לְהַדְבָרוֹת זֶה עִם זֶה; אִם הֵינּוּ יוֹשְׁבִים בְּצוֹתָא וּמִדְּבָרִים, וּמְלַבְּנִים כָּל בְּעִיָּה לְאֲשׁוּרָה בְּנַחַת, כְּשֶׁרַק טוֹבַת הַחֲנוּף בְּרֵאשׁ מְעִינֵינוּ, וְלֹא שׁוֹם אִינְטֵרְסִים עֲצָמִים שֶׁל כְּבוֹד, אוֹ הַשְּׁתַלְטוּת, אוֹ שֵׁם וְכִדּוּמָה, אֲזִי הֵינּוּ מְגִיעִים לְעֵמֶק הַשְּׁוּהָ, וּפּוֹתְרִים אֶת כָּל הַבְּעִיּוֹת עַל הַצַּד הַטּוֹב בְּיוֹתֵר, וְלֹא הִיָּתָה גְלוּת כָּלָל וְכָלָל. אִךְ דָּא עָקָא, שְׁאִין מְגִיעִים לְהַדְבָרוֹת, וְכָל אֶחָד אוֹמֵר הַהֶפֶךְ מִזוּלָתוֹ, הָאֶחָד אוֹמֵר 'אוֹר', הַשֵּׁנִי קוֹרָא כְּנֶגְדוֹ 'חֲשֶׁךְ', הָאֶחָד מְצַדֵּד לְיוֹם, וְהַשֵּׁנִי מִתְקוֹמֵם לְעַמְתּוֹ — 'לֵילָה'. וְזֶה יְסוּד הַמְרִיבוֹת. וְכִבָּר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדַרְשׁ רַבָּה, פֶּרֶשׁת מִשְׁפָּטִים): אֵין דְּבַר טוֹב יוֹצֵא מִמְּחֻלָּקָת.

לְזֹאת, אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ! הִבֵּה לֹא נִסְתַּכַּל מֵהַ שְׁקוּרָה עֲכָשׁוּ בְּעוֹלָם. כְּתוּב בְּזִהָר: עַל-יְדֵי בֵי כְּנִישְׁתָּא חֲדָא גִּזְכָּה לְהַגְאָל; אִם בֵּית-הַכְּנֶסֶת אֶחָד יִחְזִיקוּ עֲצָמָם בְּיַחַד, וְיִנְיָחוּ לְכָל חִלּוּקֵי הַדְּעוּת, הַשְּׁטִיּוֹת, הַעֲדוּת, הַגְּזַעְנוּת הָאֲרוּרָה: זֶה אֲשֶׁכְּנִיד, זֶה סְפָרְדִי, זֶה תִּימָנִי, זֶה תּוֹנִיטָאִי, זֶה הוֹנְגְרִי, זֶה פּוֹלְגִי, זֶה מְרוֹקָאִי, זֶה

צָרַפְתִּי וְכוּ' וְכוּ', אִם נִחְדַל מִכָּל הַהֶבְלִים הַלְלוּ, וְנִתְאַחַד יַחַד —
נִזְכָּה לְגֹאֲלָהּ.

כִּי מָה יִהְיֶה בְּבֵית־הַמִּקְדָּשׁ? הָאֵם יִהְיוּ בְּתֵי כְּנִסְיוֹת נִפְרָדִים
לְאַשְׁכְּנֵיזִים וְסִפְרָדִים, לְעִירָקִים וּמְרוֹקָאִים, לְהוֹנְגְרִים וּפּוֹלְנִים,
לְחֻסִּידִים וְלִיטְאִים?! יִהְיֶה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ אֶחָד לְכֻלָּם! כָּלֵנוּ נִבְא יַחַד,
וְנַעֲלֶה לְבֵית הַשֵּׁם, וְנִרְאֶה אֶת הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה! מִדּוּעַ, אִם־כֵּן, לֹא
נִקְדִים אֶת זֹאת כְּכֹר עֲכָשׁוּ, וְנִתְקַבֵּץ כָּלֵנוּ יַחַד, לְלֹא הַבְּדִלִי מוֹצֵא
וְרַקֵּעַ, וְנִרְאֶה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא דְגָמָא, שְׂיִכּוּל לְהִיּוֹת דְּבַר כְּזֶה.
כְּמֵאָמְרָם וְ"ל (מְגִלָּה כ"ט): "וְאָהִי לָהֶם לְבֵית־מִקְדָּשׁ מְעֻט" — אֵלּוּ
בְּתֵי כְּנִסְיוֹת וּבְתֵי מִדְרָשׁוֹת; וְלִכֵּן כְּפִי שְׂיִדּוּעַ לָנוּ, שְׂבִבֵית־הַמִּקְדָּשׁ
הִיְתָה שׁוֹרָה הַשְּׂכִינָה, כֵּן נִרְצָה שְׂבִבֵית־הַכְּנִסֵּת שְׁלָנוּ, שֶׁהוּא
בֵּית־מִקְדָּשׁ מְעֻט, תִּשְׁרָה הַשְּׂכִינָה, וְנִחְיֶה בְּאַהֲבָה וּבְאַחֻדוּת, בְּאַחֻדָּה
וּבְרַעוּת, וְנִגִיעַ לְהַדְּבָרוֹת, וְאִזּוּ נִוְכַח שֶׁהַכֹּל יִכּוּלִים לְתַקֵּן.

אֲנִי עוֹסֵק בְּשָׁלוֹם־בֵּית שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה, וְעָבְרוּ אֶצְלִי אֲלֵפֵי
זוּגוֹת, וְהִשְׁלַמְתִּי בִּינֵיהֶם, צָרִיכִים רַק סְבָלְנוֹת! וְאִם יִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת
שְׁלוֹם־בֵּית, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שְׂיִכּוּלִים לְהַשְׁלִים בֵּין אֲנִשֵּׁי
הַקְּהֵלָה. לָמָּה לֹא לְהַסְבִּיר לְהוֹרִים וְלִילָדִים, לְהַבְהִירָם מָה וּמִי
וְאֵימַת בְּרַגִיעָה וּבְסוּבְלָנוֹת?! מָה כָּל הַרְעַשׁ הַזֶּה?! מָה פֶּשֶׁר
הַקְּרָקוּרִים הַבְּלִתִי מוּבְנִים, וְכִי זֶה שׁוֹק תְּרַנְגוּלִים וְכוּ'?! הֲלֹא מְדַבֵּר
פֹּה מִנְשֵׁמוֹת קְדוּשׁוֹת! אֵינִן זֹאת אֶלָּא צָרִיכִים לְהִתְאַחַד יַחַד, עַל
הַמְלָמְדִים לְהִתְאַחַד יַחַד, עַל הַהוֹרִים לְהִתְאַחַד יַחַד, וְלֵאמֹד עִמָּהֶם
אֶת הַמְנַהֵל, וְלְהַדְּבִיר זֶה עִם זֶה, לְשַׁטַּח אֶת הָעֲנִינִים, לְבָאֵר אֶת
הַבְּעִיּוֹת, וְלְהַעִיר וְלְהַאִיר הָעֲרוֹת וְהָאֲרוֹת וְלְתַקֵּן הַמְעוֹת, וְהַכֹּל
בְּרַגִיעָה וּבְשִׁקֵּט, לְלֹא רִגְז וְהִרְמַת קוֹל. הֲלֹא מִטְרַתְנוּ לְתַקֵּן, וְלִפְרוּחַ
וְלִשְׂגוּגָה, עַל־כֵּן עָלִינוּ לְהַשְׁלִים זֶה עִם זֶה וְלְאַהֲבֵה זֶה אֶת זֶה, וְלֹא
לְהִתְקוּטֵט וְלָרִיב, וְלְהַטִּיל דְּפִי זֶה בְּזֶה. דֵּי לְשִׁנְאָה! עַד מִתִּי נִחְיֶה
בְּטִינָה וּבְקִנְיָה, וְהִתְאַחַד יְדַקֵּר אֶת רַעְהוּ?!

עַל־כֵּן יִתְבוּנֵן כָּל אֶחָד עַל עֲצָמוֹ, וְיִרְאֶה שְׂיִהְיֶה שְׁלוֹם־בֵּית
אֶצְלוֹ, וְיִהְיֶה הוּא בְּשָׁלוֹם עִם יְלָדָיו, וְיִבִּין אֶת כָּל יְלָד בְּפִרְטֵי

פְּרָטִיּוֹת, וַיִּחַדֵּר לְעוֹלָמוֹ הַפְּרָטִי, כִּי כָּל יֶלֶד הוּא עוֹלָם בְּפָנָי עֲצָמוֹ, עִם מְכַלּוֹל תְּכוּנוֹת, מַעֲלוֹת וַחֲסֵרוֹנוֹת, יִתְרוֹנוֹת וּמְגַרְעוֹת, מִדּוֹת וְכִשְׁרוֹנוֹת, וְעַל הַהוֹרָה לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל יֶלֶד כְּפִי אֲשֶׁר חָנְנֵנוּ הַקֵּל, כְּפִי תְכוּנוֹת הַנֶּפֶשׁ שְׁלוֹ, כִּי 'חָנַף לְנַעַר עַל-פִּי דַרְכוֹ', וְכֵן לְגוֹיֹתוֹ וּלְכוֹנֵנוּ עַל דְּרָף הַיִּשְׂרָאֵל; יֵשׁ יֶלֶד רַגְזָן וַיִּשְׁנֵנוּ סִבְלָן, אֶחָד צָחֵקֵן וְאַחַר רְצִינֵי, אֶחָד שׁוֹכֵב, וְאַחַר שִׁתְּקָן וְכוּ', וְעַל הַהוֹרָה לְהַכִּין אֶת כָּל אֶחָד, וְלֹא לְהַשְׁפִּיל אוֹ לְדַכֵּא יֶלֶד שְׁאִינְנוּ לְפִי רוּחוֹ, אֲלֵא לְהִתְמוֹדֵד עִם כָּל בְּעִיָּה וּלְפַתְרָהּ. וְכֵן תְּהִיָּה שְׁלָמוֹת וְאַחֲנָה בְּבֵית. וְכִמוֹ שֶׁבְּבֵית צָרִיף לְדוֹר בְּצוֹתָא בְּשָׁלוֹם וּבְהַבְנָה הַדְּדִית, כְּמוֹ-כֵן צָרִיף לְהִיֹּת בְּבֵית-הַכְּנָסֶת, בְּבֵית-סֵפֶר, בְּחֵדֵר וְכוּ', אִין זֶה פְּתוּרָן לְסַלֵּק אֶת מִי שְׁאִינֵנוּ הוֹלֵף בְּתֵלָם, מִחֲמַת תּוֹאֲנָה בְּעֵלְמָא, אֲלֵא כְּשֶׁהִתְנַהֲגוֹת עוֹבְרֹת גְּבוּלוֹת וְחוֹצָה קוּיִם, אֲזִי יֵשׁ לְשָׁקֵל אֶפְשָׁרוֹת כְּזוֹ, וְלִטְכַּס עֲצָה מַעֲשִׂית, וְלִפְעָמִים אֵף לְנָקֹט אֲמָצְעִים חֲרִיגִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁכַלְנוּ נַחֲזִיק מַעֲמֵד, וְנַכְנִים דְּבוּרִים אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְבָנוּ, וְנַצְלִיחַ בְּזֶה וּבְכָפָא לְנִצָּח נְצָחִים!

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו כ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת, כ"ה חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגְּרִים בְּיַבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", הַיּוֹ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּתְבָּרְכוּ מִפִּי מַעוֹן הַבְּרָכוֹת.

בְּאַתִּי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶן, שְׁתַּחֲזַקְנָה אֶת עֲצָמְכֶן בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אֶחְנָה וְרַעוּת, וְאַשֶּׁה תַחֲזִק אֶת רְעוּתָהּ, וְזֶה סוּד הַצְּלַחְתְּנוּ בְּתוֹךְ קְהֵלְתְּנוּ, וְעַלִּיכֶן לְדַעַת, כִּי אֲצַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד חָשׁוּב אֶהְבָּה וְאַחֲדוּת, כִּי כֵּן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה י"א, סִימָן ז'): גְּדוּל שְׁלוֹם, שְׁשֻׁנָה הַמְּלֵאָף שְׁדַבֵּר עִם מְנוּחַ מִפְּנֵי הַשְּׁלוֹם, שְׁלֵאֲשֶׁה אָמַר (שׁוֹפְטִים יג): "הִנֵּה גָא אֶת עַקְרָה וְלֹא יִלְדָת", וְלֹא סִפֵּר

דָּבַר זֶה לְמִנוּחַ; גְּדוּל שְׁלוֹם, שֶׁהַשָּׁם שֶׁנִּכְתָּב בְּקִדְשָׁה, אָמַר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְחָה עַל הַמַּיִם בְּשִׁבִיל לְהַטִּיל שְׁלוֹם בֵּין אִישׁ
לְאִשְׁתּוֹ, רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: גְּדוּל שְׁלוֹם, שֶׁלֹּא נָטְעוּ הַנְּבִיאִים בְּפִי
כָּל הַבְּרִיּוֹת אֲלֵא שְׁלוֹם. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן חֶלְפָתָא אוֹמֵר: גְּדוּל שְׁלוֹם,
שֶׁאִין כָּלִי מִקְּבֵל בְּרָכָה אֲלֵא שְׁלוֹם, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים כט): "ה' יִבְרַךְ
אֶת עַמּוֹ בְּשְׁלוֹם", אִף בְּבִרְכַת כֹּהֲנִים כָּל בְּרָכוֹת מְסִימִין בְּשְׁלוֹם:
"וַיִּשֶׁם לָךְ שְׁלוֹם", לוֹמֵר שֶׁאִין הַבְּרָכוֹת מוֹעִילוֹת כְּלוּם, אֲלֵא אִם-כֵּן
שְׁלוֹם עִמָּהֶן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַקָּפָר אוֹמֵר: גְּדוּל שְׁלוֹם, שֶׁאִין חוֹתֵם כָּל
הַתְּפִלָּה אֲלֵא שְׁלוֹם, וְאִין חוֹתֵם בְּרַפְת כֹּהֲנִים אֲלֵא שְׁלוֹם; גְּדוּל
שְׁלוֹם, שֶׁנֶּתַן לְעֲנוּיִם, שֶׁנֶּאֱמַר (תְּהִלִּים לז): "וַעֲנוּיִם יִרְשׁוּ אֶרֶץ,
וְהִתְעַנְּגוּ עַל רַב שְׁלוֹם"; גְּדוּל שְׁלוֹם, שֶׁהוּא שְׁקוּל כְּנֶגֶד הַכֹּל, כְּמוֹ
שֶׁאֲנוּ אוֹמְרִים: "עוֹשֶׂה שְׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל", רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בְּנוֹ שֶׁל
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַקָּפָר אוֹמֵר, אֶפְלוּ יִשְׂרָאֵל עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת כּוֹכָבִים וְשְׁלוֹם
בִּינֵיהֶם, כְּכִיכּוֹל אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִין הַשְּׁטֵן נוֹגֵעַ בִּינֵיהֶם,
שֶׁנֶּאֱמַר (הוֹשֵׁעַ ד, יז): "חֲבוֹר עֲצָבִים אֶפְרַיִם הִנַּח לוֹ", אֲבָל מִשְׁנַחֲלָקוֹ
מֵה נֶאֱמַר בְּהֵם (שֵׁם י, ב): "חֲלַק לָבֵם עֲתָה יֵאָשְׁמוּ", הֵא גְדוּל שְׁלוֹם
וּשְׁנוּאָה מִחֲלָקַת; וְלִכֵּן צְרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ הָעֶקֶר שִׁיְהִיָּה שְׁלוֹם
בְּבֵית בֵּין הָאִשָּׁה לְבֵין בַּעֲלָהּ, בֵּין שְׁנֵיהֶם לְבֵין הַיְלָדִים, וְכֵן שִׁיְהִיָּה
שְׁלוֹם בֵּין הַנָּשִׁים. כִּי טָבַע שֶׁל נָשִׁים, שֶׁהֵן מִפְּטָטוֹת וּמִדְּבָרוֹת כָּל
הָעוֹלָה עַל רוּחָן, וּמִזֶּה נִגְרָם אַחֲרֵי-כֵן מִחֲלָקַת וּפְרוּדִים, שֶׁזֶה מְאֹד
מְאֹד שְׁנוּא בְּעֵינֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן אִם אֲתָן רוּצוֹת לְעֶזֶר לִי
לְבָנוֹת אֶת הַקְּהֵלָה, אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶן, שֶׁתְּחַזְּקֵנָה אֶת עֲצָמְכֶן
יַחַד, וְתַפְסִקֵנָה לְפִטְט דְּבוּרִים שֶׁל מַה בְּכֵן — לְשׁוֹן-הָרַע, רְכִילוֹת
וְלִיצְנוּת. עֲלִיכֶן לְזַכֵּר, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַהֵיג אֶת הָעוֹלָם
בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְהוּא צוֹפֵה וּמַבִּיט עַל כָּל מַה שֶׁקוֹרָה, וְעַל-כֵּן
עֲלִינוּ לְשֹׁמֵר מְאֹד מְאֹד עַל הַתְּנַהֲגוּתָנוּ, אִיךָ מִתְּנַהֲגִים בְּבֵית בְּחֻדְרֵי
חֻדְרִים, וְאִיךָ מִתְּנַהֲגִים בַּחוּץ עִם הַשְּׂכָנוֹת, וְאִם אֲתָן תְּחַזְּקֵנָה אֶת
עֲצָמְכֶן בְּיַחַד בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה, וּבְאַמוּנָה בּו יִתְבָּרַךְ, וּבְאַמוּנַת חֲכָמִים,
תְּעֻזְתֵּנָה עַל-יְדֵי-זֶה שְׁגָם בְּעֲלִיכֶן יִתְאַחֲדוּ, וְתִהְיֶה בִּינֵיהֶם אֲהָבָה
וְאַמוּנָה וְאַמוּנַת חֲכָמִים, כִּי הַכֹּל תְּלוּי בְּנָשִׁים, וְכִמוֹ שֶׁהַזְּהִיר הָאֵר"י
ו"ל לְתַלְמִידָיו שִׁישְׁתַּדְּלוּ שִׁיְהִיָּה בִּינֵיהֶם שְׁלוֹם, וְדִיקָא עַל-יְדֵי נְשׁוֹת

תְּלַמִּידוֹ, שֶׁעָשׂוּ מְרִיבָה בִּינֵיהֶן, גָּרְמוּ לְעֶכָב אֶת הַגָּאֲלָה. וְלִכֵּן אָנִי מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן, וְרַאֲיֵנָה לְהִתְאַחַד יַחַד, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ, וּבִפְרָט בְּקֵהֲלָתְנוּ, שֶׁאֲנִי רוֹצֵה שְׂיִהְיֶה בְּכָל לַיְלָה שְׁעוֹר, שֶׁתּוֹכְלֵנָה כָּל נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְהִתְאַסֵּף יַחַד אַרְבַּע פְּעָמִים בְּשָׁבוּעַ. לַיִל רֵאשׁוֹן בְּכָל פֶּעַם בְּדִירָה אַחֲרָת, וְאִשָּׁה אַחֲרָת תִּדְבֵּר שִׂיחָה מְעֻנֵּינָת מִדְּבָרֵי רַבְּנוֹ ז"ל וְסִפּוּרֵי צְדִיקִים. לַיִל שְׁנִי אֲצַל מְשַׁפְּחָת ... שְׂיִחָיו, שֶׁאֲזוּ נוֹתֵן הָרֵב ... גֵּרוֹ יָאִיר, שְׁעוֹר בְּהִלְכָה, וּמְאֹד נְחוּץ שֶׁכָּל הַנָּשִׁים תִּבְוֹאֲנָה לְשִׁמְעַ, לַיִל שְׁלִישִׁי — אֲצַל מְשַׁפְּחָת ... שְׂיִחָיו, שֶׁאֲזוּ נוֹתֵנָת הַגְּבֻרָת ... תַּחֲזִיחַ שְׁעוֹר בְּטְהָרַת מְשַׁפְּחָה וּבְסִפּוּרֵי מְעֻשִׁיּוֹת. לַיִל רְבִיעִי — הַשְׁעוֹר הַשְּׁבוּעִי בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", שֶׁאֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֵה שֶׁכָּל הַנָּשִׁים בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֹּלל תִּעֲשִׂינָה כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים שֶׁתּוֹכְלֵנָה לְהַגִּיעַ, כִּי תִמְיֵד יֵשׁ דְּבָרִים חֲדָשִׁים הַעוֹלָם עַל הַפֶּרֶק, שֶׁצָּרִיכִים לְדַבֵּר מִזֶּה, וְכֵן לְהִתְחַזֵּק בְּחַיֵּי יוֹם יוֹם.

אֵין אֶתֶן יְכוּלוֹת לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַמַּעֲלָה שֶׁל הַנָּשִׁים הַמְּתַאֲסָפוֹת בְּיַחַד כָּל יוֹם, וּמְסִימוֹת בִּינֵיהֶן סִפְּר הַתְּהִלִּים, כִּי מַעֲלַת אֲמִירַת תְּהִלִּים בְּצָבוֹר עוֹלָה עַל הַכֹּל, וְחֲשׂוּבָה מְאֹד בְּשָׁמַיִם, וְדוּד הַמְּלֶךְ בִּקְשׁ הַרְבֵּה אֶת הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (תְּהִלִּים סא, ה): "אֲגַוְרָה בְּאֵהֲלֶךְ עוֹלָמִים", יְהִי רְצוֹן שְׂיֵאמַר דְּבַר שְׁמוּעָה מִפִּי בְּעוֹלָם הַזֶּה בְּבִתֵּי כְּנִסְיוֹת וּבְבִתֵּי מְדֻרָּשׁוֹת (יְבֻמוֹת צו: יְרוּשְׁלָמִי בְּרִכּוֹת פָּרָק ב', הִלְכָה א'), וְהַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַסְּכִימִים עִמּוֹ. וְלִכֵּן בְּעֵת שְׂאוּמְרִים בְּיַחַד אֶת סִפְּר הַתְּהִלִּים, שֶׁהוּא הַהִתְבּוֹדְדוֹת שֶׁל דְּוֹד הַמְּלֶךְ, כְּמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן קא), מִמְּשִׁיכִים אֶת דְּוֹד הַמְּלֶךְ שֵׁם. וְלִכֵּן תִּתְאַרְנָה לְעֲצָמְכֶן, בְּעֵת שֶׁאֶתֶן אוֹמְרוֹת תְּהִלִּים, דְּוֹד הַמְּלֶךְ נִמְצָא שֵׁם עִמְכֶן. אִיזוֹ שְׁמִחָה וְאִיזוֹ חֲדוּהָ צָרִיכָה לְהִיֹּת בִּינֵיכֶן, שֶׁהוּא נִמְצָא עִמְכֶן.

וְלִכֵּן אָנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶת כָּל נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֹּלל, תִּעֲשִׂינָה כָּל מִינֵי מְאֻמְצִים לְהִתְאַסֵּף פְּעָמִים בְּכָל יוֹם — פֶּעַם בַּיּוֹם וּפֶעַם בְּעָרֵב, וּבְיַחַד לְסִיִּם אֶת כָּל סִפְּר הַתְּהִלִּים, וְאִם תִּהְיִינָה הַרְבֵּה נָשִׁים, תְּסַיְמְנָה כַּמָּה פְּעָמִים אֶת כָּל סִפְּר הַתְּהִלִּים, וְדַבֵּר זֶה מִמְּשִׁיךְ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׁמוֹ, פְּרַנְסָה

אֲשֶׁר   כו כא   בַּנְחַל   עה

וּבְרִיאוֹת וְשְׁלוֹם-בַּיִת, יְשׁוּעוֹת וְהִרְחָבוֹת בְּכָל־לַיּוֹת וּבְכַרְטִיּוֹת. וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן, בְּעֵת שֶׁתִּתְאַסְּפֶנָּה לֹמֵר תְּהִלִּים, שֶׁתִּזְכְּרֶנָּה גַם אוֹתִי וְאֶת בְּנֵי בֵיתִי, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרַחֲמִים רַבִּים וְיִשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת, כְּאֲשֶׁר רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעֶצְמוֹ יוֹדֵעַ. וְאֵהְיָה לְכֵן אֲסִיר תּוֹדָה בְּעֵבֹר זֶה.

אֵין אִתְּךָ יְכוּלוֹת לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַנַּחֲת-רוּחַ שֶׁתִּגְרַמְנָה לִי אִם תִּקְרִימְנָה אֶת כָּל מַה שֶׁכְּתוּב בְּמִכְתָּב זֶה, כִּי רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ אֶת שְׁבוּרוֹן לְבִי, וְאֵיךְ שֶׁאֵין לִי בַחֲזֵי כְּלוּם, רַק מַה שֶׁאֲנִי רוֹצֶה לְרַאוֹת נַחַת בֵּין אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים הַגָּרִים בְּקֵהֶלְתֵּנוּ, וְאֲנִי רוֹצֶה לְשַׁמַּח בְּשִׂמְחַתְכֶם תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְכֵן בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו כא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ה חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

פֹּה תִּקְבְּלִי מִכְתָּב כָּל־לֵי אֶל נְשׁוֹת אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֲנִי רוֹצֶה שֶׁתַּעֲשִׂי מְזֵה צְלוּמִים, וְלְמַסֵּר אֶת זֶה לְכָל אִשָּׁה מְנֻשּׁוֹת אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֲנִי מְאֹד מְקַוֶּה, שֶׁבְּכָל שָׁבוּעַ, בְּלֵי גֶדֶר, בְּיוֹם שְׁלִישֵׁי, אֶכְתֵּב מִכְתָּב כָּל־לֵי לְנְשׁוֹת אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְאֶת תַּעֲשִׂי מְזֵה עֲתָקִים לְמַסֵּר לְכָל הַנָּשִׁים.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ לְהוֹדִיעַ וּלְפָרְסֵם לְכָל נְשׁוֹת אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אִם קוֹרָה מְשֻׁהוּ וְכוּ', אוֹ אִם צְרִיכִים מְשֻׁהוּ לְתַקֵּן וְכוּ' בְּקֵהֶלָה וְכוּ', אוֹ בְּמוֹסְדוֹת שְׁלֵנוּ וְכוּ', שֶׁתִּכְּרֶף-וּמְיָד יוֹדִיעֵנוּ לִי, כִּי אֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֶה, שֶׁהַקְּהֶלָה שְׁלֵנוּ תִּשְׁגֶּשֶׁג וְתִפְרַח, וְנִצְלִיחַ לְחַנּוּךְ אֶת בְּנֵינוּ וּבָנוֹתֵינוּ עַל טְהַר־תְּהַרְתְּ-הַקְּדוֹשׁ, וְתִהְיֶה בֵּינֵנוּ אֶהְבָּה, אֲחֻוּהָ וְרַעוּת. וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַפִּיד אִם לֹא מְדוֹחִים לִי תִכְרֶף-וּמְיָד עַל אֵיזָה דְּבָר שְׁלִילִי וְכוּ' וְכוּ', וּמְחַפִּים עַד שֶׁתִּצָּא מְזֵה מַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת וְאִי

הַבְּנוֹת, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָאֵשׁ קָטְנָה יְכוּלִים לְכַבּוֹת אוֹתָהּ, אָבֵל כִּיּוֹן שֶׁנַּעֲשִׂית אֵשׁ גְּדוּלָּה, מְאֹד קָשָׁה לְכַבּוֹתָהּ, וְעַל-כֵּן תִּכְרִיזִי בְּשִׁמִּי, כָּל אִשָּׁה אֲשֶׁר יֵשׁ לָהּ לְהַעִיר, שֶׁתִּכְתֹּב לִי, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּהְיֶה לְנוּ קַהֲלָה אֲהוּבָה וְחַמוּדָה, כָּלִי שָׁבוּ תִשְׂרָה הַשְּׂכִינָה.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו כב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ה חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל אֲהוּבִי, תִּלְמִידֵי הַיְקָר, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְכִבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים שֶׁבְּעוֹלָם לְבוֹא לְהַתְּפִלֵּל בְּמִנְיַן דִּיקָא, וְעַם מְעִיל עֲלִיוֹן, וְלֹא תִדְבֵּר בַּתְּפִלָּה, אֲלֵא שֶׁתִּהְיֶה דְגָמָא חַיָּה לְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, כִּי הִרְבָּה מְסַרְתִּי אֶת נַפְשִׁי עַד שֶׁחֲתַנְתִּי אוֹתְךָ, וְאֲנִי לֹא רוֹצֵה שְׁיוּצִיאוּ שֵׁם רַע עָלַי, כְּאֵלוּ תִּלְמִידֵי אֵינָם מִתְּנַהֲגִים כְּמוֹ שֶׁצָּרִיךְ.

תִּתְחַזַּק מְאֹד מְאֹד לְאַהֲבֵךְ אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי כָּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (יְבָמוֹת סב): הָאוֹהֵב אֶת אִשְׁתּוֹ כְּגוֹפוֹ, וְהַמְּכַבְּדָה יוֹתֵר מְגוּפוֹ, וּמְדַרְיָךְ בְּנִיּוֹ וּבְנוֹתָיו בְּדֶרֶךְ יִשְׂרָאֵל, וְהַמְּשִׂיאֵן סְמוּךְ לְפָרְקָן, עָלֵיהֶם הַכְּתוּב אוֹמֵר (אִיּוֹב ה, כד): "וַיִּדְעַתְּ כִּי שְׁלוֹם אֶהְלֶךְ"; וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אוֹתְךָ, מֵאַחַר שֶׁמְסַרְתִּי אֶת נַפְשִׁי עֲבוּרְךָ, כְּמוֹ שֶׁאַתָּה יוֹדֵעַ בְּעֶצְמְךָ, תִּרְאֶה לְהִתְחַזַּק מְאֹד, שֶׁתִּהְיֶה בֵּינָכֶם אֲהֻבָּה גְּדוּלָּה, וְהַבְּנָה הַדְּדִית, וְתִכְבְּדוּ אֶחָד אֶת הַשְּׁנִי, וּבְזָה תִּגְרְמוּ לִי הִרְבָּה נַחַת.

גַּא וְנָא רְאֵה לְהַדְּבִיק אֶת עֶצְמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתִדַּע אֲשֶׁר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחִיָּה וּמְהִיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָת, חִי, מְדַבֵּר, הֵם עֶצֶם עֶצְמֵיּוֹת חַיּוֹת אֶלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךָ, וְאָדָם

צָרִיף כֹּל יָמָיו רַק לְנַתַּק אֶת עֲצָמוֹ מִהַגְשָׁמִיּוֹת וְהַחֲמָרִיּוֹת וְכוּ', וְלִהְיוֹת דְּבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה הָעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם כֹּל יָמָיו חַיָּיו, כִּי פְתִיב (תהלים פד, יב): "כִּי שָׁמַשׁ וּמִגֵּן הַיָּיִ"ה אֱלֹקִים", הַיְנוּ שָׁמַשׁ הוּא סוּד הַיָּיִ"ה בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, שְׁמַאִיר בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד, עַד שְׁמַתְבַּטְּלִים מִן הַמְּצִיאוֹת, אֱלֹקִים הוּא הַצְּמָצוּם, הַטְּבַע וְהַמִּגֵּן, שְׁאָדָם לֹא יִתְבַּטֵּל מִן הַמְּצִיאוֹת, וְזוֹ הָעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם כֹּל יָמָיו חַיָּיו. מִצַּד אֶחָד — הוּא צָרִיף לְצַמְצֵם אֶת עֲצָמוֹ, וְלֹא לְצַאֵת מִן הַמְּצִיאוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּמִצַּד שְׁנֵי אָדָם צָרִיף לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא. וְלִכֵּן רָאָה לְהַרְגִּיל אֶת עֲצָמָהּ לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי בָזָה שְׁאָדָם מְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כֹּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמַדְבָּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׁאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כִּלְלִי, וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַדְּבוּר וְהַשִּׁיחָה בֵּינָם לְבֵין קוֹנֵהוּ, וּמָה יְכוּלִים לַפְעֵל אֲצֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הָיוּ עוֹסְקִים בָּזָה כֹּל הַיּוֹם. וְלִכֵּן תַּעֲשֶׂה כֹּל מִיָּנִי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת חֲזֵק בָּזָה, לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפִלוּ חֲמֵשׁ דְּקוֹת, וְזֶה מִמְּשִׁיף עַל הָאָדָם יְשׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת.

נָא וְנָא רָאָה לְהַתְמִיד בְּלַמּוּד מְשֻׁנְיוֹת, וּבְלַמּוּד גְּמָרָא, וּבְלַמּוּד זֶהר, כִּי הַגְּרָסָא בְּמְשֻׁנְיוֹת וּבְגְמָרָא וּבְזֶהר, מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִיָּנִי חֲלָדָה. וְטוֹב מְאֹד, שְׁתַּעֲשֶׂה לְעֲצָמָהּ שְׁעוּר כְּסֻדְרָן בְּמְשֻׁנְיוֹת לְגָרַס בְּכָל יוֹם פָּרָק אַחַר פָּרָק, וְכֵן בְּגְמָרָא לְגָרַס בְּכָל יוֹם דָּף אַחַר דָּף, וְכֵן בְּזֶהר הַקְּדוֹשׁ, עַד שְׁתַּזְכֶּה לְסִיָּם אֶת כֹּל שְׁשָׁה סְדָרֵי מְשֻׁנָּה, וְכֵן תַּזְכֶּה לְסִיָּם אֶת כֹּל הַשִּׁ"ס, וְכֵן תַּזְכֶּה לְסִיָּם אֶת כֹּל הַזֶּהר, וְאַחַר-כֵּן תַּתְחִיל עוֹד פַּעַם, וְכָף תַּתְנַהֵּג כֹּל יָמָיו חַיָּיָה. וְאַתָּה לֹא יְכוּל לְתֹאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֻלַּת הַזְּכוּת שְׁתַּהֲיֶה לָהּ בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, אִם תַּגְרֹס בְּקַבִּיעוֹת שְׁלִשָּׁה לַמּוֹדִים הָאֵלֹהִי, מְלַבֵּד זֹאת צָרִיכִים לְלַמֵּד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י, וְכֵן הִלְכָה.

זָכַר כַּמָּה דְּבִרְתֵי אַתָּה כְּשֶׁהֵייתָ אֲצִלִי, וְעַדִּין אַתָּה חֲקוּק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, וְלִכֵּן רָאָה לְעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנִי וּמְמַשׁ תַּחֲנִינִי. הַכֹּפֵל הַדָּבָר — תַּשְׁתַּדֵּל בְּכָל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְכַבֵּד וּלְיַקַּר אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְאִז תִּרְאֶה שְׁגָם אֲשֶׁתְּךָ תְּכַבֵּד וּתְיַקַּר אוֹתְךָ, כִּי

(משלי כז, יט): "כַּמַּיִם הַפְּנִיִּים לַפְּנִיִּים, כֵּן לֵב הָאָדָם לְאָדָם", וְלִכְּנֹן צָרִיכִים לְגוֹר בְּיַחַד בְּאַהֲבָה גְּדוּלָה מְאֹד, וְלִכְבֹּד אֶחָד אֶת הַשֵּׁנִי. וְאֵת הַמִּכְתָּב הַזֶּה אֲנִי רוֹצֵה שֶׁתַּחֲזוֹר בְּכָל יוֹם, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ.

דַּעַת לְנִבּוֹן שֶׁתַּחֲזִיקוּ אֶת עֲצֻמְכֶם בְּיַחַד, כָּל הַכֶּתֶה שֶׁלְמָדוּ אֲצִלִּי, וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד רוֹצֵה, שֶׁבְּכָל מוֹצְאֵי שַׁבַּת אַתָּה וְאֶשְׁתָּף תִּבּוֹאוּ לְסַעֲדַת מְלוּוֹה מְלִכָּה אֲצִל מְשַׁפַּחַת ... שִׁיחִיו, וְשֵׁם תִּשְׁירוּ אֶת הַזְּמִירוֹת, וְהוּא יִלְמַד אֶתְכֶם הַלְכוֹת טְהוֹרַת הַמְשַׁפָּחָה, וְאֲנִי רוֹצֵה, שֶׁדוֹקָא הוּא יִלְמַד עִם הַכֶּתֶה שֶׁלְמָדָה אֲצִלִּי, וְכֵן עִם אֶשְׁתָּף שֶׁתִּלְמַד רַק הַגְּבֵרֶת ... וְלֹא אַחֲרֶת.

הַקְּדוּשָׁת־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתַּצְּלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד, וּתְקַיֵּם אֶת כָּל דְּבַרֵי אֱלֹהִים.

הַמְּאַחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו כג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ה חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, שֶׁבּו אַתָּה מְבַשֵּׁר לִי שְׂזִכִּיתָ לְצֵאת וּלְהִגִּיד שְׁעוֹר בְּרַבִּים בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! אֵין אַתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדִל הַשְּׂמִחָה שְׁנִטְעַתָּ בְּלִבִּי, כִּי זו כָּל תִּקְוַתִּי, שְׁנִזְכֶּה לְהַקִּים תְּלַמִּידִים כְּאֵלוֹ, שְׂגִם הֵם יִצְאוּ בַּחוּץ, וְיִפְרְסְמוּ וְיִגְלוּ אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם. כִּי בְּפִרוּשׁ גְּלָה לְנוּ רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סח), אֲשֶׁר אֵלוֹ הַתְּלַמִּידִים צָרִיכִים לַעֲשׂוֹת תְּלַמִּידִים אַחֲרֵי, וְאוֹתָם הָאֲחֵרִים יַעֲשׂוּ עוֹד תְּלַמִּידִים, וְכֵן שֶׁתִּהְיֶה שְׂרִשְׁרַת לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת דַּעַת רַבְּנוּ ז"ל. וְזֶה הִיָּה רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל. וְלִכְּנֹן מְאֹד מְאֹד

שָׁמַח, שְׂאֵתָהּ יוֹצֵא לְתַת שְׁעוּרִים בְּרַבִּים, יַעֲזֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּזְכֶּה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפֶּעַל, וְתִמִּיד תִּלְךָ וְתִגִּיד שְׁעוּרִים בְּכָל אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, וּמִי יִתֵּן, שְׂאֵזְכָּה לְעוֹרֵר אֶת כָּל שְׂאֵר אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ, שְׁיִלְכוּ לְהַגִּיד שְׁעוּרִים, וּבְיָדָאֵי יַצְלִיחוּ, וַיְהִיֵּה לָהֶם גַּם שְׁפַע גְּשָׁמִי, כִּי מְרַבְּנוּ ז"ל אֶף אֶחָד אֵינוֹ מִפְּסִיד, כְּמוֹ שְׂאָמַר רַבְּנוּ ז"ל פֶּעַם: "מִמִּי שְׂאֵנִי מִקָּבֵל אֲנִי נוֹתֵן".

אודות היחודים ששאלת, מה אמר לך, ידידי היקר! אין עוד דבר יותר גדול מזה — כשאתם זוכה ומיחד יחודים קדושים, שמות של הארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשייה, שהם ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, ממטה למעלה ומלמעלה למטה, ולהמשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, אשר זה העקר, שאדם צריך לזכות בזה העולם. ובאמת האר"י הקדוש אמר, שעסק היחודים הוא יותר גדול מלמוד תורה, אבל מחמת שאין אנחנו יודעים אם היחודים שלנו הם במדרגה כזו, צריכים לעשות כל מיני פעולות שבעולם ללמד תורה, ובזמן הפנוי ליחד יחודים.

אף שהוא ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי גדול אדוננו רב להושיע, ותשתדל מאד מאד לדבר הרבה אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך, הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו, שאין לתאר ואין לשער כלל, ואני מאד מאד מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שאשתף, תהלה לאל, כבר נרגעה, והכל בא על מי מנוחות, כי אין אני אוהב מחלקת ופרודים, וכך החיים שלי אני משתדל שיהיה שלום ואהבה, אבל מה לעשות?! תמיד הסמ"ך-מ"ם בא באמצע, ועושה פרודים ושובר אותנו, ולכן אשרי מי שעוסק לעשות שלום, ואז טוב לו כל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפלתך שאני מבקש ומתפלל בעדך, שיהיה לכם כל טוב, ותצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו כד.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, כ"ה חשון ה'תשנ"ח.

שלוש וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... נרו יאיר.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ועקר
ההתחזקות הוא באמונה הקדושה, ותהיה חזק באמונה, ותחזיר
בעצמך ממשכה זו, אשר הכל לכל אלקות גמור הוא, ואין בלעדיו
יתברך כלל, וככל שתכניס בעצמך ידיעות אלו, אז תהיה בן חורין,
ותצא מגלותך, כי המאמין האמתי, אשר מאמין שאין בלעדיו
יתברך כלל, ובכל תנועה ותנועה שם אלופו של עולם, על-ידי-זה
נופל עליו יראה ופחד, ואינו חוטא וכו' וכו'.

מה אמר לך, ידי היקר! הירידות והקטנות שעובר על כל
אחד ואחד בזה העולם, אין לתאר ואין לשער כלל, כי בגי-אדם
נשברים בכל פעם, ואין להם עצה איך לצאת מזה, ואשרי מי שזוכה
להחזיק מעמד, ואינו נשבר משום דבר שבעולם, וזה עקר גדלת בר
ישאל, שאף שעובר עליו ירידות וקטנות וחלישות הדעת, עם כל
זאת אינו נשבר, אלא בורח אליו יתברך.

נא ונא ראה לכבד וליקר את אשתך, כי חבל מאד שהשלוש-
בית שלכם יגרס, וכבר דברתי אתך הרבה, כי פשאדם חוזר
בתשובה, אסור לו לפרש מאשתו, אדרבה צריכה להיות אהבה
ביתר שאת וביתר עז, כדי להנצל מכל מיני עברות ומחשבות זרות
והרהורים רעים, כי כל הזבל שעולה על האדם במחו ובמחשבתו,
זה מחמת שפורש מאשתו, שאז בא הסמ"ך-מ"ם, ומכניס בו
הרהורים רעים מבחוץ, ועל-בן צריכים לטהר ולקדש את עצמו,
ולחיות יחד עם אשתו באהבה, אחוה ורעות, ולשמר את עצמו מכל
מיני מחלקת ומריבות.

אָשֶׁר   כּו כה   בְּנַחֵל   פּא

נָא וְנָא תְרַבֵּה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבֹר וְדְבֹר
שְׁמֵדְבָרִים אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה
כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאִנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

נָא וְנָא תַהֲיֶה רְגִיל בְּאַמִּירַת זֶהָר בְּכָל יוֹם, אֲשֶׁר זֶה מְזַכֵּךְ אֶת
הַנְּפֹשׁ, וְכֵן תַהֲיֶה רְגִיל בְּאַמִּירַת מְשֻׁנְיוֹת, אֲשֶׁר מְזַכֵּךְ אֶת הַנְּפֹשׁ, וְכֵן
תַהֲיֶה רְגִיל בְּאַמִּירַת גְּמָרָא, אֲשֶׁר מְזַכֵּךְ אֶת הַנְּפֹשׁ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה
לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת הַשְּׁלֵשָׁה שְׁעוּרִים אֵלֶּה בְּקַבִּיעוֹת, וְגוֹרֵס הַרְבֵּה
דְּפִים, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו כה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתַבְרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֵר תּוֹלְדוֹת, כ"ה חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַחֲיֶה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֵךְ.

מֵאֵד מֵאֵד אֲנִי שְׂמֵחַ, שְׂאֵת רוּצָה לְתַת שְׁעוּרִים לְנִשׁוֹת אֲנִשֵּׁי
שְׁלוֹמְנוּ, כִּי מִי יִתֵּן שְׁתַּעֲשִׂי חֲבוּרָה, וְתִלְמְדִי עִמָּן דְּבוּרֵי אֲמוּנָה
וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, אֲשֶׁר זֶה הָעֵקֶר. כִּי מַה יִּשְׂאָר מֵאֲתָנוּ — אִם לֹא
אֵלֶּה הַדְּבוּרִים, שְׂאֲנַחְנוּ גְזֻכָּה לְדַבֵּר עִם זוּלְתָנוּ בְּיִרְאַת שָׁמַיִם.

הַרְגִילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבֹר וְדְבֹר
שְׁמֵדְבָרִים אֵלָיו יְתַבְרֵךְ — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין
לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וּכְזוֹ שְׂאֵדָם מְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבוּרָא יְתַבְרֵךְ שָׂמוּ. וְרַבְּנוּ
ז"ל הִפְלִיג מֵאֵד מֵאֵד בְּמַעֲלַת הָאָדָם הַזּוּכָה לְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרֵךְ,
וּבְפֶרֶט אֵשֶׁה שְׁמֵדְבָרַת אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, תְּפִלָּתָהּ נְשִׁמְעַת

פב אָשֶׁר כו כו בְּנַחֵל

וּנְתַקְבְּלַת בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, כִּי טַבַּע שֶׁל אִשָּׁה, שֵׁישׁ לָהּ לֵב וְנִשְׁבֵּר,
וְעַל-כֵּן כְּשֶׁבָאָה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עִם לֵב וְנִשְׁבֵּר, תִּפְלְתָה
נְתַקְבְּלַת לְמַעַלָּה בְּשָׁמַיִם.

רְאֵי לְהִזְהַר לֶאֱכֹל בְּכָל מוֹצָאֵי שַׁבַּת סְעֻדַת מְלוּוָה מְלִכָּה, אֲשֶׁר
זוֹ סִגְלָה לְהוֹלִיד בְּנִקְלָה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדָּךְ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי דְרַכְךָ, וְתַעֲבְרֵי אֶת הַהַרְיוֹן
בְּקָלוֹת, וְתַבְשְׂרֵי לִי תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו כו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ה חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אֵין עֲצָה אַחֲרַת, רַק לְלַכֵּת בְּדַרְךְ קִשָּׁה וּבְיַד תְּקִיפָה, כְּמוֹ שֶׁאֵת
הַתְּחִלָּתָ לְלַכֵּת עִם הַצְּנוּת, וְאֵנִי רוֹצֵה מְאֹד, שֶׁכָּל הַמְּטַפְּלוֹת תַּחְתַּמְנָה
עַל הַטֶּפֶס, וּמְאֹד מְאֹד נִרְאֶה לִי הַדְּבָר הַזֶּה, לֹא יְכוּל לְהִיּוֹת יוֹתֵר
הַפְּקָר, וְאֵנְחָנוּ צְרִיכִים לְקַחַת אֶת הָעֲנִינִים הָאֵלוּ בְּיָדִים, כִּי אֵנִי מְאֹד
רוֹצֵה לְהַצְּלִיחַ בְּקַהֲלִתְנוּ, וְלֹא לְהִיּוֹת, חַס וְשָׁלוֹם, בְּכַשְׁלוֹן.

גַּא וְנֹא הִרְגִּילִי אֶת עֲצֻמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר
וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלִיחָה נְצַחִית, הַצְּלִיחָה כְּזוֹ,
שֶׁאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאֲשֶׁרִי הָאִשָּׁה שְׁזוֹכָה לְדַבֵּר עִם
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְרַבְּנוּ ו"ל הַפְּלִיג מְאֹד בְּמַעַלְתַּת תְּפִלַּת הַנָּשִׁים,
שֶׁהִיא מְאֹד חֲשׂוּבָה בְּשָׁמַיִם.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אִפְגָּנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְאַל תַּהֲיֵי שְׁבוּרָה, חַס
וְשָׁלוֹם, וְלֹא תִכְנַס בְּךָ שׁוֹם חֲלִישׁוֹת הַדַּעַת, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב

אֲשֶׁר   כו כז   בַּנְחַל   פג
להושיע, ובוֹדאי עוד תִּרְאֵי נְסִים נְגִלִים שִׁיעֶשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוא.

רְאֵי לְחִזֵּק אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְצָרִיכִים לְרְאוֹת, שְׁתִּהְיֶה
אֲחֻדוֹת וְאַהֲבָה בִּיגִיחֶךָ, וְלֹא יִהְיֶה, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, רְכִילוֹת וּלְשׁוֹן-הָרַע
וּפְטָפוּטֵי סָרֶךְ וְכוּ', אֲשֶׁר זֶה עוֹן מְאֹד חָמוּר, וְאַנִּי מְאֹד מְקַפֵּיד
עַל זֶה, וְאַנִּי רוֹצֵה שְׁתִּהְיֶה לְנוּ קֵהֵלָה נְפִלְאָה, וְנִזְכָּה לְהַצְלִיחַ לְחַתָּן
אֶת יְלָדֵינוּ סְמוּךְ לְפָרְקֵם.

רְאֵי לְאַמֵּץ וּלְעוֹרֵד תְּמִיד אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְלִמְצֵא אֶת
הַטוֹב בִּיגִיחֶךָ.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו כז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ה חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי ...
גֵּרוּ יְאִיר.

אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל הַחֶסֶד שֶׁעָשִׂיתָ עִמָּדִי בְּהִיּוֹתִי
בְּיַבְנָאֵל, שֶׁעֲזַרְתָּ לִי הַרְבֵּה.

אוֹדוֹת הַמְּקַנָּה, בְּקִשְׁתִּי מִיְדֵי־נֹו ... גֵּרוּ יְאִיר, שְׁתִּתְּלֶה שְׁלֵט
מְחִירֵי הַמְּקַנָּה, וְעַל-כֵּן אֵינִי יוֹדֵעַ מִי מוֹרִיד אֶת זֶה, כִּי פָּשוֹט הִגִּיעוּ
חֲשִׁבוֹנוֹת שֶׁל חֲשָׁמֵל וְשֶׁל מִים — אֲלֵפִים וְחֲמֵשׁ-מֵאוֹת ש"ח, וְמִי
יִשְׁלַם אֶת זֶה?! כָּל אֶחָד זוֹרֵק עַל הַשָּׁנִי, וּבְכָל הָעוֹלָם מְשַׁלְּמִים דְּמֵי
מְקַנָּה, וְאֵינִי יוֹדֵעַ לְמָה צָרִיכִים לְהוֹרִיד אֶת הַשְּׁלֵט, אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת,
כִּי אִם הוּא אֵינוֹ מְשַׁלֵּם, אֲזִי זֶה טוֹבֵל וְשָׂרֵץ בְּיָדוֹ.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אַרְבָּעָה פְּרָקִים מִשְׁנֵיּוֹת,
וְאַרְבָּעָה דְּפִים גְּמָרָא, וְאַרְבָּעָה דְּפִים זְהַר, וְתִהְיֶה רְגִיל לְגַרְסַת הַרְבֵּה,
כִּי זֶה מְזַכֵּךְ אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה, וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים

את מעלת הלומד משניות וגמרא וזהר, היו מתמידים בזה מאד, וכן תשתדל להתפלל במנין דיקא ערב ובקר וצהריים, כי מי שמתפלל במנין — יש לו דבר שבמנין, ולא חסר לו פרנסה, ועל כלם הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, כי כל דבור ודבור שמדברים אליו יתברך, הוא הצלחה נצחית, הצלחה כזו שאין לתאר ואין לשער כלל, העקר ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, ואם אתה יכול לעזור לי — מה טוב ומה נעים.

תעמד על המשמר, שלא יעשו שום טעויות בבניה, כי עכשו אני רוצה שתהינה עשר עינים שתסתכלנה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו כח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר תולדות, כ"ה חשון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה גגיעו ויחדפו אל ידי ה' ויגור לי מאד ... גרו יאיר.

פה תקבל נסח לתלות על המקנה, וכדאי לעשות של פח או פלסטיק.

אודות ... גרו יאיר, בודאי הוא צודק, כי אי אפשר להוריד מן המשפחת שלו סכום כל-כף גדול, ומה שהיא רוצה לתרום לבית-המדרש, טוב להשתמש בזה לתקן את העזרת נשים, ואני מאד מאד רוצה, שיהיה הכל מסדר.

... גרו יאיר, יכול לכוף ספרים באפן נפלא, ועל-כן תבקש אותו בשמי, שישתדל לכוף את הספרים הקרועים, וכדאי לקנות לו מקדחה ודבק, והוא יודע מה זה, כי הוא כרף אצלי את כל הספרים,

אֲשֶׁר   כּו כט   בְּנַחֵל   פה

וּחְבַל שֶׁהַסְּפָרִים יִלְכוּ לְאִבּוֹד, כִּי הַיּוֹם עוֹלָיִם סִפְרִים הוּן תּוֹעֲפּוֹת,
וּנְשָׁלֵם לוֹ בְּעִבּוֹר זֶה.

אוֹדוֹת הַתְּכָנִיּוֹת וְכוּ', מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַזָּקֵר! צְרִיכִים פֹּה
חֻכְמָה גְּדוּלָה כְּחֻכְמַת שְׁלֹמֹה, וְלֹא אֲמַרְתִּי לָךְ כְּלוּם — תְּבִין
בְּעֶצְמָךְ, וְצָרִיךְ לְלַכֵּת אֶל הַעוֹרֶף-דִּין, וְ... נוֹסֵעַ מִחֵר אֶל הַעוֹרֶף-דִּין,
וְלִכֵּן כְּדָאֵי שֶׁהוּא יִתֵּן לוֹ, כִּי הַנַּ"ל רוֹצֵה פְּשׁוּט לְהַשְׁתַּלֵּט, וְאֲנִי מְאֹד
מִבְּקָשׁ אוֹתָךְ, שֶׁלֹּא אֲמַרְתִּי לָךְ כְּלוּם, אֲלֵא תְּבִין בְּעֶצְמָךְ כִּי אֵין לָךְ
זֶפֶה מִן הַצְּנִיעוּת, וּבִפְרָט בְּדָבָר זֶה שֶׁאֲנִי צָרִיךְ אֶת ... לְעִנְיָנִים
אֲחֵרִים, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִיָּנִי פְּעֻלוֹת ... אֲלֵא ... שְׁיִתֵּן אֶת זֶה
לְעוֹרֶף-דִּין, וְתְּבִין דְּבָר מִתּוֹךְ דְּבָר, וְצְרִיכִים לְהִיּוֹת חֻכֵּם, וְשֶׁכֵּל אֶחָד
יִהְיֶה צוֹדֵק, שׁוֹב פֶּעַם אֶל תְּגִיד בְּשָׁמַי כְּלוּם וְתַעֲלִים עֵין וְכוּ', לֹא
קִבַּלְתָּ, אֵין לָךְ וְכִדּוּמָה, רַק תִּמְסֹר אֶת זֶה לְ... וּבְכֻלָּל לֹא כְּדָאֵי
לְעֵשׂוֹת שׁוֹם דְּבָר בְּלִי הַעוֹרֶף-דִּין, כִּי בְּשִׁבִיל זֶה אֲנִי מְשַׁלֵּם לוֹ, וְהוּא
טוֹעֵן שְׁמַעְלִימִים מִמֶּנּוּ הַכֹּל, וְלֹא נוֹתְנִים לוֹ לֹא תְּכָנִיּוֹת וְלֹא כְּלוּם,
אִם בֵּן לְמָה אֲנִי חָנוּ שֶׁלְּמִנּוּ בְּחֻנָּם וְכוּ' וְכוּ', לְהַהוּא יֵשׁ רַק דְּמִיּוֹנוֹת
וְתְּכָנִיּוֹת בְּשָׁמַי, אֲבָל לֹא תְּכָנִיּוֹת מִמְּשִׁיּוֹת, אֲבָל אֲנִי צָרִיךְ אוֹתוֹ
לְדַבְּרִים נְחוּצִים, וּבְשִׁבִיל זֶה אֲנִי לֹא רוֹצֵה לְהַגִּיד לוֹ, בְּפִרוּשׁ לֹא,
וְתְּבִין בְּעֶצְמָךְ.

פֹּה תִקְבַּל מִכְּתָבִים בְּעִבּוֹר הָאֲבָרְכִים הַצְּעִירִים, וְתִרְאֶה לְמִסֹּר
לְכָל אֶחָד אֶת הַמְּכָתֵב שְׁלוֹ.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרֻכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו כט.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ה חֶשֶׁן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֶת מִכְּתָבְךָ, וּמְאֹד שֶׁמְחַתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

רְאִי לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה,

פּו אֲשֶׁר כּו ל בְּנַחֵל

וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּפְּקֵדִי בְּזֶרַע שֶׁל קַיְמָא, וְתַמִּיד תִּבְשְׂרִי לִי בְּשׁוּרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

נָא וְנָא הַרְגִילִי אֶת עֲצָמָי לְדַבֵּר עִם הַבְּנוֹת בִּפְתָה רַק דְּבוּרֵי אַמוּנָה וְסַפּוּרֵי צַדִּיקִים, וְזֶה יַעֲזֹר לְהֵן מְאֹד בְּגַשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדִּי, שְׁתַּצְּלִיחֵנִי דְרַבְּךָ תְּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו ל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חַמִּישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ז חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גִּרוּ יְאִיר.

פֶּה תִקְבַּל אֶת הַמִּכְתָּב שְׂאֵתָה רוּצָה, וְאֵנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנָה טוֹב.

הַעֲקֹר רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָי בְּכָל מִינֵי אֶפְנָיִם שְׁבַעוּלָם, וְתַחֲדִיר בִּילְדִים אַמוּנַת חַכְמַיִם.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! מָה שְׁעוּבָר עָלַי בְּעֵתִים הַלְלוּ — אֵינִי לְתֹאֵר וְאֵינִי לְשַׁעַר כָּלֵל, וּמָה אֶעֱשֶׂה, כִּי עוֹנוֹתַי גָּרְמוּ לִי, וְכָל זֹאת שְׁעוּשִׁים בְּקִהְלָתְנוּ כְּאָדָם הַעוֹשֶׂה בְּתוֹךְ שָׁלוֹם, וְאֵנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעַקֹּר אֶת הַזְּקָנִים הַשּׁוֹטִים הָאֵלוּ, אֵף מָה לְעִשׂוֹת? לְעַת עֵתָה הַהִכְרַח לִי לְשַׁחַק אֶת הַמְּשַׁחֵק.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמָי בְּכָל מִינֵי אֶפְנָיִם שְׁבַעוּלָם, וְחֹאמֵר בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְכַמָּה דְפִים גְּמָרָא, וְכַמָּה דְפִים זֹהַר, אֲשֶׁר הָאֵמִירָה בְּעֲצָמָהּ מְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ מִכָּל מִינֵי חֲלָדָה. וּבְאֵמַת מִי שְׁמַרְגִּיל אֶת עֲצָמוֹ לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ זֶה, טוֹב לוֹ בְּזֶה וּבְבָא לְעוֹלָמֵי עוֹלָמִים.

אֲשֶׁר   כּוּ לֹא   בְּנַחֵל   פּוּז

גַּא וְנָא הֲרַגְלֵ אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלַחֲזֹק אֶת עֲצָמָךְ
בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעֲוֹלָם, וְרֵאוּי לָנוּ לְשִׁמְחַ מְאֹד, שְׂיֵשׁ לָנוּ רַבִּי
שְׂמִחֹזֵק וּמְאַמֵּץ וּמְעוֹדֵד וּמְשִׁמַּח אוֹתָנוּ, וּמָה הֵיִינוּ עוֹשִׂים בְּלִי רַבְּנוּ
ז"ל, אָמַנְם אֹר רַבְּנוּ ז"ל נֶעְלַם מְכַל הָעוֹלָם כְּלוּ, עִם כָּל זֹאת מִי
שְׁלוֹמֵךְ אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, לוֹ נִתְגַּלָּה הָאֹר כִּי טוֹב.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ לֹא.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ז חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ עִם הַדּוּ"חַ מֵהַ שְׂקוּרָה בְּתַלְמוּד תּוֹרָה,
וּמְאֹד מְאֹד שְׂמִחָתִי לְשִׁמְעַ הַטוֹב מֵהֶם, כִּי זֶה כָּל חֵיּוֹתִי.

אוֹדוֹת הַשָּׁנִי יְלָדִים וְכוּ', אֲנִי שׁוֹלַח מִכְתָּבִים לְהוֹרִים שְׁלֵהֶם,
וְאֲנִי מְקַנֵּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂהַכֵּל יִסְתַּדֵּר.

תִּגִּיד לְיְלָדִים תְּלִמִּידֶיךָ, שְׂאֵיִן הֵם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל
הַנַּחַת-רוּחַ שְׂיֵשׁ לִי מֵהֶם, בְּזֶה שְׂהֵם בָּאִים לְהַתְפַּלֵּל מִנְחָה וּמְעַרִיב
בְּמִנְיָן, וְכֵן הֵם בָּאִים אֶל הַמַּתְמִידִים, כִּי זֶה מְמַשׁ חֵיּוֹתִי, כִּי בְּעוֹוֹנוֹתִי
הַרְבִּים, בְּעַתִּים הִלְלוּ עוֹבֵר עָלַי הַרְבֵּה צְרוֹת וְיִסוּרִים וּמְרִירוֹת וְעֲגַמַת
נַפְשׁ, בְּעִנְיָן הַקְּבִלָן שְׂרַמָּה אוֹתִי וְגַנֵּב אוֹתִי וְכוּ', וּבְזֶה שְׂהִיְלָדִים
גוֹרְסִים מִשְׁנִיּוֹת וּגְמָרָא, זֶה כָּל חֵיּוֹתִי. וְלִכֵּן אֲנִי גוֹתֵן לְךָ תּוֹדָה
וְהוֹדָאָה, וְאֲנִי מִבְּטִיחַ לְךָ, שְׂהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְרַחֵם עָלֶיךָ, וְתִכְפַּל
פְּרֻנְסָתְךָ כְּהִנָּה וְכַהֲנָה, וְיִהְיֶה לְךָ שְׂפַע גְּדוֹל בְּכָל חֹדֶשׁ, וְעוֹד תִּרְאֶה
שְׂיִתְרַחֵב לְךָ. הַעֲקָר רְאֵה לְדַבֵּר עִמָּהֶם הַרְבֵּה מְאַמּוֹנַת צְדִיקִים
וְאַמּוֹנַת חֲכָמִים, אֲשֶׁר זֶה הִיְסוֹד, כִּי בְּלִי אֲמוֹנַת חֲכָמִים וְאַמּוֹנַת

פח אֲשֶׁר כו לב בנחל

צדיקים אדם, רחמנא לישזבן, יכול לפל לנוקבא דתהומא רבה, ועקר כחו של השטן והסטרא אחרא הוא — להעלים ולהסתיר את הצדיקים האמתיים, ועל-כן אשרי ואשרי מי שזוכה לגלותם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך ובעד אשתך ובעד ילדיך, שתהיו כלכם בריאים, ויהיה לכם שפע ברכה והצלחה בכל מעשי ידיכם.

פה תקבל מכתב בעבור כל הפתה שלך, ותקריא את זה לפניהם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו לב

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תולדות, כ"ז חשוון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל הפתה של הרב ... גרו יאיר.

קבלתי דו"ח מהמלמד שלכם, שאתם מתמידים בגירסא, הן במשניות והן בגמרא, ואתם רוצים לסיים ש"ס עד הבר-מצוה, אין אתם יכולים לתאר ולשער את גדל הנחת-רוח שאתם גורמים לי, כי סוף כל סוף אתם תבואו ללמד כאן בישיבתי, ולכן בזה שאתם מקדימים בגרסא ובלמוד התורה הקדושה, בזה אתם מכינים את עצמכם להיות כלים, שתוכלו ללמד כאן אצלי, ולכן אתם גורמים לי נחת-רוח.

מאד מאד רציתי שתגרסו הרבה ב"ספר-המדות", כי רבנו ז"ל חבר את הספר הזה בגיל שתים-עשרה, והלואי שאנחנו כבר נדע את זה בגיל זה בעל-פה, ועל-כן תתמידו הרבה ב"ספר-המדות", כי המדות הן יסוד האדם.

וימה מאד גדלה שמחתי, שאני שומע שאתם באים להתפלל

מְנַחָה וְעֶרְבִית בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, וְכֵן אַתֶּם בָּאִים לַמַּתְמִידִים, תֵּאֱמִינוּ לִי, בְּזֶה אַתֶּם גּוֹרְמִים לִי נַחַת-רוּחַ גָּדוֹל מְאֹד, כִּי מִה יֵשׁ לִי בְּחַיִּים, רַק זֶה שְׁאֲנִי זוֹכֶה לְהַקִּים גְּדוּד שֶׁל תַּלְמִידִים יִרְאֵי הַשֵּׁם, אֲשֶׁר הוֹלְכִים בְּדַרְכֵי רַבְּנוּ ז"ל. וְלָכֵן תִּמְשִׁיכוּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יַעֲזֹר לָכֶם, שְׁתַּעֲלוּ מַעְלָה מַעְלָה.

וְאֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, שְׁחַס וְשָׁלוֹם, אִף יֵלֵד לֹא יִשְׁפִּיל אֶת זוּלָתוֹ, כִּי זוֹ הַמְּדָה הִכִּי מְגַנָּה, לְרִדְף וּלְחַרֵּף וּלְהַשְׁפִּיל אֶת חֲבֵרוֹ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵינוֹ מוֹחֵל עַל זֶה. וְלָכֵן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, תַּעֲשׂוּ לְמַעַן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְהַשְׁלִים בֵּינְכֶם וְשִׂיחָה בֵּינְכֶם שְׁלוֹם וְאַהֲבָה גְּדוֹלָה מְאֹד, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְפָנָיו יְתִבְרַךְ, שְׁתַּצִּיטוּ אוֹתִי, וּבְזֶה תִּגְרְמוּ לִי נַחַת-רוּחַ גָּדוֹל מְאֹד.

רְצִיתִי מְאֹד, שְׁגַם בְּשִׁבְת־קִדְשׁ תִּשְׁכּוּ בְּמָקוֹם אֶחָד, וְתִתְפַּלְלוּ בְּכוּנָה גְּדוֹלָה, מִתּוֹךְ הַסְדוּר דִּיקָא, וְאַל תִּסְתַּוְּכוּ אָנָּה וְאָנָּה וְכו' וְכו'.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְּלִיחוּ דַרְכְּכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו לג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ז חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִיה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

בְּמָה שְׂאֵת מוֹדָה לִי שְׁבֹאתִי לְנַחוּם אַבְלִים, לֹא עָלִינוּ, אֵינִי מִבִּין מִה הַתּוֹדָה, הֲלֹא זוֹ מַצְוָה וְחַיּוּב, וְאִף שֶׁהֵיטִי בְּאוֹתוֹ יוֹם מְאֹד חוֹלָה עִם הֵם גְּבוּהָ, וְהַצְּרַכְתִּי לְהַגִּיד שְׁעוֹר בְּבִנְיַן-בְּרַק, וְחָכּוּ לִי בְּמָה

צ אֲשֶׁר כו לֹד בְּנַחֵל

מאות אנשים, בטלתי את השעור מרב חלשתי, ובאתי אליכם. יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שאזכה לבוא אל שמחתכם תמיד.

אודות הלדה וכו', שמעתי מנשות אנשי שלומנו, שבבית- החולים "מעניי הישועה" בכני ברק נותנים ליולדות יחס מציין, ועל-כן תתודעי בין נשות אנשי שלומנו, ואם הן מרצות, אז גם את תלכי לשם ללדת.

בענין כתיבת ספר תורה, בודאי תעשו את זה כתיבה ספרדית, כי זה רצון האמא, וזה לעלוי נשמת האבא, וכדאי לקחת סופר מאנשי שלומנו, וראיתי את הכתב של ר' ... גרו יאיר, והוא מאד יפה, והנה הוא כותב עכשו ספר תורה למרת ... תחיה, ועומד עכשו לגמר אותו, ועל-כן תתייעצו עמו, כי הוא איש פשר וגם אמן, ולא יקר, וגם אני רציתי לכתב אצלו ספר תורה בלי נדר.

בענין להרחיב את הדינה, בודאי תרחיבו מכל הצדדים, והקדוש-ברוך-הוא יתן לכם שפע, שתוכלו להוציא את זה מהכח אל הפעל, וכן שהדינה תהיה בטאבו על שמכם.

אודות הילדים, העקר לבקש רחמים עליהם, כי מה שתפלה פועלת שום דבר בעולם אינו פועל, ועל-כן תשתדלו מאד מאד להתפלל עליהם, והקדוש-ברוך-הוא ישמע תפלתכם, ותהיה לכם הצלחה עם הילדים.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כו לֹד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר תולדות, כ"ז חשון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה אל האברך היקר והנעלה, הרב הגאון ר' ... שליט"א.

אֲשֶׁר   כּוּ לֵה   בְּנַחֵל   צֵא

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתַי אֶת מִכְתָּבְכֶם, אֲךָ לֹא הֵייתִי בְּבֵיתִי כַּמָּה שָׁבוּעוֹת,
וְלִכֵּן נִתְאַחֲרָה תְּשׁוּבָתִי.

קִבְּלֹתַי מִזְמַן אֶת סִפְרְכֶם "אֶרֶץ הַצְּבִי" פְּרוּשׁ עַל יְרוּשָׁלַיִם
עֲבוּדָה זָרָה, זִכְנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְעֵבֶר עַל כָּל הַסֵּפֶר עִם פְּרוּשׁוֹ,
וְזֶה דָּבָר נִפְלָא מְאֹד, וְחִילָף לְאוֹרֵי־תֵא, וּמִי יִתֵּן שְׂתֹזְפוּ לַעֲשׂוֹת פְּרוּשׁ
כָּזֶה עַל כָּל הַיְרוּשָׁלַיִם, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, נִתֵּן לָכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
לְשׁוֹן קָלָה וּבִאֹר מְצִיָּן.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתִפְלַתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂתִהְיֶה לָכֶם רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחֵי־נְיֻוֹת, וְיִתְרַחֵב לָכֶם, וְתִצְאוּ מִכָּל צָרוֹתֵיכֶם, וְתִרְבוּ בַחֲדוּשֵׁי
תּוֹרָה.

וּמָה שְׂכַתְּב, שֶׁהוּא מְכִיז לְדְפוּס עֲכָשׁוּ פְּרוּשׁ עַל יְרוּשָׁלַיִם מִסֵּכֶת
פְּסָחִים, יִתֵּן לָכֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַרְחֵבֵת הַדַּעַת, וְתִזְכְּפוּ לְבָאֵר אֶת
זֶה בְּלְשׁוֹן קָלָה מְאֹד, שְׂיִהְיֶה מוּבָן לְכֻלָּם, וְזוֹ זְכוּת הַרְבִּים מֵאִין
כְּמוֹתָהּ, וְתִתְבָּרְכוּ מִפִּי עֲלִיּוֹן.

הַמְּאַחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

מְאֹד מְאֹד אֶשְׁמַח, אִם אוֹכֵל לְהַשִּׁיג גַּם אֶת פְּרוּשׁ "אֶרֶץ הַצְּבִי"
עַל מִסֵּכֶת גִּטִּין.

כּוּ לֵה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, כ"ז חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוּ יְאִיר.

אִין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר, אֶת גִּדְּל הַעֲגָמֶת נֶפֶשׁ שֵׁישׁ לִי
מֵעֵנִין הַבְּנִיָּה, וּבְכָל יוֹם וְיוֹם אֲנִי מְגַלֶּה אֶת הַשְּׁחִיתוֹת שֶׁעָשׂוּ תַחַת

צב   אֲשֶׁר   כו לו   בְּנַחֵל

גְּבִי, עַד שְׁנַקְלַעְתִּי בְּצָרָה כְּזוֹ, וְאֲנִי סוֹבֵל יְסוּרִים קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד
מִזֶּה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וּבּוֹדָאֵי כָּל
עַכְבָּא לְטוֹבָה.

רְאֵה לְהַמְשִׁיךְ לְגִבּוֹת מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו אֶת פְּנֻקְסֵי הַהֶגְרָלוֹת, כִּי
אִם הַכֹּל יִגְמַר בְּתַחֲלַת הַשְּׁבוּעָה הַבָּא, הֵינּוּ הַתְּכָנִיּוֹת שֶׁל הָאֲדָרִיכָל,
נִצְטָרֵף לְתַת לוֹ שְׁקָלִים עַל סֵף אֲלָפִים דּוֹלָר, וְאֵת זֶה צָרִיף לְמִסַּר
דִּיקָא עַל-יַדֵּי הָעוֹרֵף דִּין ... גְּרוֹ יֵאִיר, וְאֲנִי רוֹצֵה שְׂזֵה יִהְיֶה
בְּנוֹכְחוֹתָךְ, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים, אִם זֶה יִהְיֶה צ'ק.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מָה נִתְחַדֵּשׁ בְּקִהְלָה, וְכֵן אֶת הַמַּצָּב הַכֹּסְפִי
שֶׁבְקָרָן הַבּוֹגֵן, וְאִם נִצְטָרֵף לְהַתְחִיל תַּכְף-וּמִיד לְבָנוֹת, נִצְטָרֵף
לְהִזְרִים כֶּסֶף לְקַבְּלָן, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁנִּצְלִיחַ בְּזֶה.

מִי שֶׁאֵמַר לְעוֹלָמוֹ דֵּי, יֵאמַר לְצָרוֹתַי דֵּי, וְיִהְיֶה הַחֹדֶשׁ הַבָּא
עֲלֵינוּ לְטוֹבָה, תַּחֲלָה וְרֵאשׁ לְפִדְיוֹן נַפְשֵׁנו, וְסוֹף וְקֵץ לְכָל צָרוֹתֵינוּ.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו לו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֲשׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל-לֵיאוֹת אֲנֻשֵׁי
שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", הַגָּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב",
הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִמְשִׁיף עֲלֵיהֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה
בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שֶׁתְּשַׁמְרוּ עַל
קִהְלָתֵנוּ כְּמוֹ שְׁשׂוּמְרִים עַל בֵּית הָעֵינַן, כִּי כַּמָּה מְסִירוֹת נִפְשׁ
וּשְׁפִיכוֹת דָּמִים הִשְׁקַעְתִּי בְּקִהְלָה הַקְּדוּשָׁה שְׁלָנוּ כְּאֵן בִּיבְנָאֵל,
וְעַכְשָׁו מִפְּנֵי כַּמָּה חֲסָרֵי דַעַת וְכו', שׁוֹעֲלִים קְטָנִים וְכו', נִחְבָּל אֶת
כְּרַמֵּנוּ?

עליכם לדעת, כי אם אדם עושה לעצמו קביעות חזקה בכל יום לגרס במשנה, בגמרא ובזהר, על-ידי-זה נטהר לו המח מפל מיני חלדה, וממשיך על עצמו אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, כי התורה מזככת את האדם מפל מיני שטיות ודמיונות, ומביא את השלום, כמאמרם ז"ל (בראשית רבה, פרשה כב, סימן ו'): רבי חנינא בר פפא אומר: אם בא יצרך להשחיקך, דחהו בדברי תורה. אם עשית כן, מעלה אני עליך כאלו בראת את השלום, שנאמר (ישעיה כו, ג): יצר סמוך תצר שלום, ואם עשית כן, מעלה אני עליך כאלו בראת את השלום; ולכן מי שמבטל את הזמן היקר שלו בהבל ובריק, ומסתובב בין הערכים הערלים והטמאים, גם ראשו ומהלך מחשבתו נעשה כאחד מהם, ולכן מי שרוצה להשמר, שלא יהיה משפיע משום דעות זרות ונפסדות, ההכרח לו למסר את נפשו בכל יום לגרס כמה פרקים משניות, וכמה דפים גמרא, וכמה דפים זהר, כי רק זה מזכך את נפש האדם, ומלבד זאת הוא יכול לבוא לטעיות גדולות, ויהפך את החשך לאור, כמו שאמר הנביא (ישעיה ה'): "הוי האומרים לרע טוב ולטוב רע, שמים חשך לאור ואור לחשך, שמים מר למתוק ומתוק למר, הוי חכמים בעיניהם ונגד פניהם נבנים"; כי מי שאינו לומד תורה יבוא לטעיות גדולות, ויחיה בדמיונות, ותמיד יחשב שהצדק עמו, לא-כן מי שלומד תורה, התורה מלמדתו להכיר את מי שאמר והיה העולם, כי עם ישראל הם עם רק על-ידי התורה הקדושה, כי אנחנו מוצאים באבות העולם: אברהם, יצחק, יעקב, שמסרו את נפשם בעבור למוד תורה עוד קדם שנתנה התורה מהר סיני, ומסרו את זה לבניהם, ועל-ידי-זה קם עם ישראל, כמאמרם ז"ל (שמות רבה, פרשה א', סימן א'): כל המיסר את בנו מוסיף הבן אהבה על אביו והוא מכבדו, שנאמר (משלי כט, ל): "יסר בנה ויניחך וגו', ואומר (שם יט, יח): "יסר בנה כי יש תקנה", ומוסיף עליו אהבה, שנאמר (שם יג, כד): "ואוהבו שחרו מוסר", לפי ששחרו מוסר לכך אוהבו, אתה מוצא שאברהם יסר את יצחק בנו ולמדו תורה והדריכו בדרכיו, דכתיב באברהם (בראשית כו, ה): "יעקב אשר שמע אברהם בקוליו", וכתיב (שם כה, יט): "ואלה תולדות יצחק בן אברהם",

ללמדך שהיה דומה לאביו בכל דבר, בנוי בחכמה, בעשר ובמעשים טובים, תדע לך, שבן שלשים ושבע שנה היה פשעקדו אביו, וכתוב (שם כד, א): "ואברהם זקן בא בימים", ועקדו וכפתו פשה ולא נמנע, לפיכך (שם כח, ה): "וייתן אברהם את כל אשר לו ליצחק", הוי "ואוהבו שחרו מוסר", פיוצא בו היה יצחק משחר מוסר ליעקב, שלמדו יצחק תורה, ויסרו בבית תלמודו, שנאמר (בראשית כח): "וייעקב איש תם וגו', ולמד מה שלמדו אביו, ואחר-כך פרש מאביו, ונטמן בבית עבר ללמד תורה, לפיכך זכה לברכה וירש את הארץ, ומעשה אבות סימן לבנים, כמו שעשו אבותינו אברהם, יצחק ויעקב, בן אנחנו צריכים לעשות לבנינו ולבנותינו. וההכרח לומר לכם, כי חנוף מתחיל אצל האדם בעצמו, אם הבן או הבת רואים שהאבא 'גוזל' זמן ללמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, ואף שפא לו מאד קשה, על-ידי-זה נשפע גם על הבנים, שגם הם חפצים ללמד תורה, והבנות רוצות בעל תורה, לא-כן כשהאבא מסתובב כל היום בשעמום, ומבטל את זמנו בהכל וריק, והמח שלו עם הערבים הערלים הטמאים, או מסתובב בין חילונים, אזי נטפשת דעתו, ואיך יוכל אפלו לחלם לחשב להיות הוגה דעות, בשעה שרחוק מהתורה. ובאמת עלי לומר לכם, שיש הורים שהם כל-כך אדישים, שלא אכפת להם מה בניהם או בנותיהם עושים, ומכל שכן שלא מיסרים אותם שילמדו תורה, רק כל מה שהבן או הבת רוצים, הם תכף-ומיד נכנעים להם, זה לא נקרא חנוף, אלא זה נקרא הרס, כי ילדים צריכים ללמד גם את המלה "לא", לא כל מה שהבן או הבת רוצים צריכים לתת להם, ומי שאינו עושה את זה, הוא הורס את הילדים שלו, והוא אינו רחמן אלא אכזר גדול, והילדים שלו יגדלו בעייתיים. ואם אברהם אבינו היה יכול ליסר את בנו יצחק שילמד תורה, ויהיה מוכן למסר את נפשו בעבורו ותברך, ואם יצחק אבינו היה יכול ליסר את בנו יעקב, שילמד תורה ויקבל עליו על מלכות שמים, ואם יעקב אבינו יסר והוכיח את בניו י"ב שבטי י"ה שילמדו תורה, ויקבלו על עצמם על מלכותו ותברך, זה לנו למוד, שגם אנחנו יכולים ליסר את בנינו ובנותינו על-פי דרך התורה והיראה, ויגדלו יהודים נאמנים להקדוש-ברוך-הוא,

אֲשֶׁר   כּוּ לּוּ   בְּנַחֵל   צֶה

וְלָמָּה אֵין הַהוֹרִים עוֹשִׂים אֵת זֶה? כִּי הֵם בְּעֶצְמָם כָּלִים רִיקִים, אֵינָם רוֹצִים לְלַמֵּד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאֵינָם מְיַסְרִים אֵת עֶצְמָם לְהַתְּמִיד בְּלַמּוּד, וּמִמֵּילָא הֵם אֲדִישִׁים עִם יְלָדֵיהֶם, וְאֵינָם יְכוּלִים לְהַגִּיד לָהֶם "לֹא", וְאַחֲר־כֵּן הַיְלָדִים גְּדֹלִים בְּעִיתֵיִם, וּבָאִים הַהוֹרִים בְּטַעֲנוֹת אֶל הַמְּלַמְּדִים וְאֶל הַמּוֹרֹת, כְּאִלוּ הֵם חֲבִיבִים, בְּשָׂעָה שֶׁהַהוֹרִים אֲדִישִׁים בְּשׁוֹיּוֹן נֶפֶשׁ, וְלֹא אִכְפַּת לָהֶם מִיְלָדֵיהֶם, וְרַק הֵם אֲשֵׁמִים בְּתוֹצְאוֹת הַחֲנוּךְ.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֵת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, מֵאַחַר שְׂזָכִינוּ לְהִקִּים קִהְלָה קְדוּשָׁה כְּזוֹ, וְאַנְחֵנו רוֹצִים שִׁיְהִי לָנוּ יְלָדִים קְדוֹשִׁים וְטַהוֹרִים בְּקִדְשַׁת הַבְּרִית, שֶׁלֹּא יִדְעוּ מַה זֶה חֲטָא וְזִהְמָה שְׁבִדוֹר הַזֶּה, עָלֵינוּ לְמַסֵּר אֵת נַפְשֵׁנוּ בְּפַעַל עַל חֲנוּךְ יְלָדֵינוּ, בְּגִינוּ וּבְנוֹתֵינוּ, וְלֹא כָּל פֶּעַם צְרִיכִים לְהַגִּיד "כֵּן" לְיְלָדִים, יֵשׁ זְמַנִּים שִׁיְלָדִים צְרִיכִים לְשִׁמְעַת אֵת הַמְּלָה "לֹא", אִתָּה לֹא יְכוּל לְלַכֵּת וְכוּ', אִתָּה לֹא יְכוּל לַעֲשׂוֹת דְּבַר זֶה וְכוּ', וּמִי שֶׁאֵינוּ מְתַנְהֵג כֵּן, יִדַּע שֶׁהוּא פְּשוּט רוֹצֵחַ אֵת יְלָדוֹ עִם הָאֲדִישׁוֹת וְהֵאֵי אִכְפַּתִּיּוֹת שְׁלוֹ, וְאֵל יָבוֹא אַחֲר־כֵּן בְּטַעֲנוֹת, שֶׁהַיְלָדִים שְׁלוֹ גְּדֹלִים שֶׁלֹּא כְּדָבְעִי, וְזָכְרוּ זֹאת הַיֵּטֵב.

מָה אֲמַר לָכֶם! נִשְׁפָּן דְּמֵי כַּמִּים — כְּשֶׁגּוֹי עָרַל טָמֵא, עֲרַבִּי מְלַכְלֵךְ פְּשוּט גָּזַל אוֹתִי, בְּלִי שׁוּם בּוֹשָׁה, וְלֹא תִּאֲרַתִּי לַעֲצָמִי, שְׁמַתְעֵב כְּזֶה יְכוּל לַעֲבֹד עָלַי וּלְרַמּוֹת אוֹתִי וְכוּ', וְדַבֵּר זֶה הַחֲלִישׁ אוֹתִי לְגַמְרִי, כִּי סוּף כָּל סוּף לְמִי אֲנִי בּוֹנֵה בֵּית־הַמִּדְרָשׁ גְּדוֹל, וְאוּלָּם מִפְּאֵר לְשִׁמְחוֹת, מִמֶּשׁ אַרְמוֹן, אִם לֹא לְיְלָדֵיכֶם. וְעַל־כֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֵת כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים — הֵן הַגְּבָרִים וְהֵן הַנְּשִׁים, תַּעֲזְרוּ לִי לְצִאת מִהַפֶּח הַזֶּה שֶׁנִּקְלַעְתִּי לְתוֹכוֹ, הֵן שֶׁתִּתְפַּלְלוּ עָלַי, שֶׁאֲזַכֶּה לְצִאת מִהַסִּבָּה הַזֶּה שֶׁנִּסְתַּבְּכַתִּי בּוֹ, כִּי תִפְלֵת הַרְבִּים מוֹעֵלֶת מְאֹד מְאֹד, כִּי הֵן אֵל כְּבִיר לֹא יִמָּאֵס, וְהֵן שֶׁתִּמְכְּרוּ הַגְּרָלוֹת לְאַסֵּף כֶּסֶף בְּעִבּוֹר הוֹצְאוֹת בְּנִית בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, שֶׁנִּתְחַיל כְּבָר בְּקָרוֹב לְכַנּוֹת, בְּעִזְרַתוֹ יִתְבָּרוּ שְׁמוֹ, וּמִי שֶׁעֲדִין לֹא הִחֲזִיר אֵת הַכֶּסֶף, שֶׁכְּבָר יִחֲזִירָנוּ תְּכַף־וּמִידָה, וְאֵל יַעֲכֵב אֵת זֶה בְּיָדוֹ, כִּי צְרִיכִים לְשִׁמּוֹר מְאֹד עַל כֶּסֶפִּי צְדָקָה, אֲשֶׁר זֶה מְאֹד מְאֹד חֲמוּר.

בְּפִרְשֵׁת הַשָּׁבוּעַ הַזֶּה מְצִינֵנו, שְׂיִצְחָק אָבִינוּ בְּרַךְ אֶת בְּנוֹ יַעֲקֹב אָבִינוּ (בְּרֵאשִׁית כו, כח): "וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹקִים מְטֵל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ וְרֹב דָּגָן וְתִירוֹשׁ", וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רבָּה, פֶּרֶשָׁה סו, סִימָן ג'): "מְטֵל הַשָּׁמַיִם" — זֶה מִקְרָא, "וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ" — זֶה מִשְׁנָה, "וְרֹב דָּגָן" — זֶה תִּלְמוּד, "תִּירוֹשׁ" — זֶה אַגְדָּה, הֲרִי שְׁלָכֶם לִפְנֵיכֶם, שְׁעַקֵר הַבְּרָכָה שְׁקַבְּלָנוּ מֵאַבוֹתֵינוּ, הוּא לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, וְלִכְּן לָמָּה לֹא תִקְבְּלוּ אֶת הַבְּרָכָה הַזֶּה?! וְלָמָּה לֹא תִמְסְרוּ אֶת הַבְּרָכָה הַזֶּה לְבְנֵיכֶם?! אִם אַתֶּם רוֹצִים לְזַכּוֹת לִילָדִים טוֹבִים, רְאוּ לְתַקֵּן אֶת מַעֲשֵׂיכֶם, וְתִקְבְּעוּ עֵתִים לְתוֹרָה, שֶׁהִילָדִים יִרְאוּ שְׂגֵם הָאָבָא לֹמֵד תּוֹרָה, וְאוֹהֵב תּוֹרָה, וְכֵן תִּשְׁמְרוּ מְאֹד לְהַתְּפִיל בְּמַנְיָן בְּכֹל יוֹם עָרֵב וּבִקְרֹא וְצִהָרִים, וְלֹא לְדַבֵּר בְּעֵת הַתְּפִלָּה, וּמִכָּל שָׂפָן לֹא לְדַבֵּר בְּעֵת שֶׁהַתְּפִלִּין עָלָיו, וְאִזּוֹ הַהוֹרִים יִהְיוּ דִגְמָא חִיָּה לִילָדֵיהֶם, לֹא-כֵן אִם הַהוֹרִים מְדַבְּרִים בְּאַמְצַע הַתְּפִלָּה, וּמִכָּל שָׂפָן שֶׁרַחֲמָנָא לְצַלֵּן, קוֹרָה שְׂמַחֲסִירִים אִיזוֹ תְּפִלָּה, וְלֹא בָּאִים לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, אֲלֵא מִתְּפִלָּים בִּיחִידוֹת בְּבֵית, אִיזָה חֲנוּנָךְ זֶה?! וְלִכְּן אָנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, מֵאַחַר שְׂזָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, הַמּוֹלִיכֵנוּ בְּדֶרֶךְ הַיְשָׁר וְהַנְּכוֹן, עָלֵינוּ לְקַחַת אֶת עֲצֻמֵנוּ בְּיָדֵינוּ, וְלִמְסֹר אֶת עֲצֻמֵנוּ לְגַמְרֵי אֱלֹהֵינוּ יִתְבָּרַךְ, וּבְזָכוֹת זֶה נִזְכָּה לְגַדֵּל דוֹר חֲדָשׁ, יְלָדִים קְדוֹשִׁים וְטְהוֹרִים בְּקִדְשֵׁת הַבְּרִית, וְאוֹהֲבִים לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה לְשִׁמְהָ, וּבָאִים לְהַתְּפִיל בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלוּ שִׂיחֵיהֶּ בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת וּבְבֵית-הַמִּדְרָשׁ אֲוִירָה שֶׁל שְׂמַחָה, שְׂתַמִּיד תִּרְקְדוּ אַחַר כָּל תְּפִלָּה וְתְּפִלָּה בְּכֹלֵי יוֹמֵר, וְכֵן תִּשְׁתַּדְּלוּ שְׂבִבְתֵיכֶם תְּהִיָּה אֲוִירָה שֶׁל שְׂמַחָה, שֶׁהִילָדִים יִשְׂמְעוּ קַלְטוֹת שֶׁל שִׁירִים שְׂמַחִים, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְהִיּוֹת רְגוּעִים וְסִבְלָנִים לִילָדֵיכֶם, אֵל תִּצְעֲקוּ, וְאֵל תִּצְוָחוּ, וּמִכָּל שָׂפָן לֹא לְהִרְבִּיץ לָהֶם, כִּי הִצְעָקוֹת וְהִצְוָחוֹת וְהַנְּפָאוֹת בָּאוֹת רַק מִחֲמַת עֲצָבִים, וְאִם הֵייתֶם מְכַנְּסִים בְּבִתְיֵיכֶם אֲוִירָה שֶׁל שְׂמַחָה, אִף פֶּעַם לֹא הֵייתֶם צְרִיכִים לְהַגְבִּיָּה אֶת הַקּוֹל עַל יְלָדֵיכֶם, וּמִכָּל שָׂפָן וְכָל שָׂפָן שֶׁלֹּא הָיוּ שׁוֹם מְרִיבוֹת בְּבֵית בְּיָנֵיכֶם לְבִין נְשׁוֹתֵיכֶם, כִּי בְּבֵית שְׂשׁוּרֵיהֶּ שְׂמַחָה,

אֲשֶׁר   כו לו   בַּנְחַל   צז

שְׁמָה הַשְּׂכִינָה שׁוּרָה, כִּי אֵין הַשְּׂכִינָה שׁוּרָה אֶלָּא בְּמָקוֹם שֶׁל שְׁמָחָה,
וְעַל-כֵּן תִּשְׁתַּדְּלוּ, שֶׁתִּהְיוּ מְסַבְּבִים עִם שְׁמָחָה, וְאִזּוּ הַשְּׂכִינָה תִּשְׁרָה
בִּיגִיכֶם תָּמִיד.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחִיל לְכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כו לו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַחֶתָּן יִגִּיק וְחַפִּים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

בְּאִתִּי לְבָרַךְ אוֹתָךְ בְּרַכַּת "מִזֵּל טוֹב" חֲמָה וּלְבָבִית עַל
הַאוֹיְפוֹרוֹף שֶׁלְךָ, שֶׁיְהִיָּה בְּשַׁבַּת הַזֶּה. יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּכְנַס
לְחַפָּה עִם מַחִינן גָּקִיִּים, וְתִזְכָּה לְבָנוֹת בֵּית גְּאָמֵן בְּיִשְׂרָאֵל.

זָכַר כַּמָּה מְסִירוֹת גִּפְשׁ הִיָּתָה לִי עַד שֶׁפָּעַלְתִּי אֶת הַשְּׂדוּף
בְּעַבְרוֹךְ. וְלִכְּן רָאָה לְקַבֵּל עַל עֲצָמָךְ כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם
מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, אֲשֶׁר מוּבָא בַּמִּדְרָשׁ בְּפִרְשָׁה זֹה, שֶׁזֶה
הִיָּתָה בְּרַכַּת יִצְחָק אָבִינוּ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ: "מִטַּל הַשָּׁמַיִם" — זֶה
מִקְרָא, "וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ" — זֶה מִשְׁנָה, "וְרֹב דְּגָן" — זֶה תְּלָמוּד,
"וְתִירוֹשׁ" — זֶה אֲגָדָה, וְעַל-כֵּן תִּהְיֶה חֲזַק בְּלָמוּדִים הָאֵלֶּה כָּל יְמֵי
חַיֶּיךָ, וְכֵן תִּתְבַּוְּד עֲצָמָךְ בְּכָל יוֹם עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
שֶׁמְדַבְּרִים עִמּוֹ יִתְבַּרַךְ — הוּא הַצְּלָחָה גְּצָחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאֵין
לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלָל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְרָכְךָ, וְהַכֵּל יַעֲבֹר כְּשׁוּרָה
וּבְגִיגָל, בְּלִי שׁוֹם מְגִיעוֹת כָּלָל.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כו לח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

אַחַר יְשׁוּבַת הַדְּעַת, בְּאַתִּי לְהַחֲלֹטָה, שְׁאַנִּי נִשְׁאַר עִם הָעוֹרֶף־דִּין ... גֵּרוּ יְאִיר, וְאַנִּי מִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁהוּא יִהְיֶה שְׁלִיחַ טוֹב לְהַצִּילֵנִי מִהַפְּחַ הַזֶּה שֶׁנִּפְלְתִי אֵלָיו, כִּי פִּשׁוּט נַחֲלִיתִי לְגַמְרִי, כִּי אֵין אֲנִי רְגִיל בְּעַסְקִים כְּאַלֶּה, תִּהְלֶה לְאֵל, אֵינִי סוֹחֵר וְכוּ', אֵינִי בְּעַל עֶסֶק וְכוּ', וְאַיִן לִי שׁוֹם מִשָּׁג לֹא בְּמִסְחָר וְלֹא בְּעַסְקִים וְכוּ', וְטוֹבָה תּוֹרָה מְכֹל סְחוּרָה, וְאַנִּי מְאֹד מְאֹד מְקוּוֶה, שֶׁהָעוֹרֶף־דִּין לֹא יֵאָכֵזב אוֹתִי, וְלֹא יִבְרַח לִי בְּאִמְצַע.

וְאַנִּי מְבַקֵּשׁ אוֹתָךְ מְאֹד, שֶׁתִּרְאֶה לְדַבֵּר אֵתוֹ, וְתִגִּיד לוֹ אֵת הַחֲלֹטָתִי, כִּי אֲנִי רוֹאֶה, שֶׁפִּתְאֹם הַחֲתוּל רוֹצֶה לְשָׁמַר עַל הַשְּׂמֹנֶת ... זֶה שֶׁהַכְּנִיס אוֹתִי בַּפֶּתַח, כָּל־כָּף מִתְנַגֵּד לְעוֹרֶף־דִּין הַזֶּה, הֲלֹא דָבָר הוּא.

מִי שְׁאַמַּר לְעוֹלָמוֹ דֵּי, יֵאמַר לְצָרוֹתֵי דֵּי, כִּי פִּשׁוּט אֵין לִי כְּבָר כַּח לְכֹל זֶה.

הַמְּאַחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כו לט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלִיתִי אֵת הַדו"ח שֶׁכִּתְבָתָּ לִּי בְּעֵנִין בְּנוֹת הַכֶּתֶה שְׁלָךְ, וּמְאֹד מְאֹד נִהְיִיתִי לְשִׁמְעַת אֵת הַטוֹב מֵהֵן.

הָעֶקֶר מֵה שְׁצָרִיכִים לְנַהֵג עִם הַבְּנוֹת בְּאַהֲבָה וְחֵם, וְכָף תּוֹכְלָנָה

לְקַבֵּל הַרְבֵּה תוֹרָה וַיֵּרְאֵת שָׁמַיִם. וַצְּרִיכִים לְהַחֲדִיר בְּהֵן אַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, רַק מִזֶּה לְדַבֵּר, וְכֵן אַמוּנַת חֲכָמִים, וְעַל קֶטֶב זֶה סוֹבֵב הַכֹּל, כִּי אִם יֵשׁ אַמוּנָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִם יֵשׁ אַמוּנַת חֲכָמִים בְּצַדִּיקִים הָאֲמִתִּיִּים, עַל-יַד־זֶה קוֹנִים לְעֶצְמָם יֵרְאֵת שָׁמַיִם, וְהֵם יִבְנוּ לְאֲמֵהוּת הַבָּאוֹת וַיִּקְיֵמוּ דוֹרוֹת שְׁלָמִים.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיַּנִּי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָךְ, אֵת תְּהִי חֲזָקָה לְהַחֲדִיר אֶהְבָּה בֵּין הַמּוֹרוֹת, וְלַתַּת לְהֵן מִחֲמָאוֹת, וְתִשְׁתַּדְּלָנָה, שְׁעַל כָּל הַמּוֹרוֹת בִּיחַד תְּהִיָּה מְנַהֶלֶת אַחַת גְּדוּלָה, זֹאת אוֹמְרַת כָּל מוֹרָה תְּנַהֵל אֵת הַפֶּתַח שְׁלָה, וְתִרְגֵּשׁ הַרְגָּשָׁה שְׁהִיא מְנַהֶלֶת, וְכֵךְ תְּהִיָּה בִּינִיכֵן אֶהְבָּה גְּדוּלָה וְהַכְּנָה הַדְּדִית, כִּי אֲתֵן צְרִיכוֹת לְהִנְהִיג אֵת בֵּית-הַסֵּפֶר, לִידַע שֶׁהוּא הַבֵּית-סֵפֶר שְׁלָנוּ, וְתַעֲבֵרְנָה אֵת הַמְּסֹר שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ מִכֵּן, לְהַחֲדִיר בְּהֵן אַמוּנָה וַיֵּרְאֵת שָׁמַיִם, כְּדִי שְׁתִּהְיֶינָה חֲזָקוֹת לְכֹל הַחַיִּים, כִּי אִף אֶחָד אֵינּוּ יוֹדַע מַה מְחַכֶּה עָלָיו, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַחֲדִיר אַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְזֶה רְצוֹנִי — לְהַקִּים מֵהֶם דוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל יִבְרְכוּ, וְלִכְלֵם תְּגִידִי, שְׁזֶה הַבֵּית-סֵפֶר שְׁלִי, וְאֵת עוֹבְדַת רַק בְּשִׁבִּילוֹ וְלֹא בְּשִׁבִּיל אַחֵר, וְאֵת הַמְּסֹר הַזֶּה צְרִיכִים לְהַעֲבִיר גַּם לְשָׂאֵר הַמּוֹרוֹת, וּבְאִפְּן הַזֶּה תְּהִיָּה בִּינִיכֵן אַחֲדוּת וְאֶהְבָּה גְּדוּלָה, וְתִזְכְּנָה לְהַקִּים בְּנוֹת חֵיל, בְּנוֹת מְלֵאוֹת יֵרְאֵת שָׁמַיִם וּצְנִיעוּת, וְחֲדוּרוֹת בְּאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְּלִיחֵי בְּמִשְׁמַתְךָ, וְתִרְאֵי לְהַחֲדִיר רַק אֶהְבָּה בֵּין הַמּוֹרוֹת.

הַמְּאַחַל לְךָ שֶׁבַת שְׁלוֹם...

כּו מ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרַת תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

מאד מאד אני מבקש אותך, שתשתדלי לעזור בבית-ספר, שתהיה ביניכן אחדות ואהבה והבנה הדדית, ולהחדיר בהן אמונה ברוך ומזככת, ותזכו להקים בנות יראות שמים, בנות שתהיינה תלמידות של רבנו ז"ל, וצריכים להחדיר בהן הרבה אמונה ואמונת חכמים, ובזה תצליחי במשימתך.

נא ונא ראי להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, פי גדול אדונינו ורב להושיע, ואסור להתבלבל משום דבר שבעולם, ומכל שכן שלא תהיה לך שום חלישות הדעת, אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שגזכה להקים בית-ספר לתפארת, העקר ללכת עם הבנות בדרך אהבה, ואתן צריכות לעזור אחת לשנייה, ותמיד לדעת, שכל הבית-ספר זו שתפות אחת גדולה של כל המורות, וצריכים לעזור מורה למורה, כי התפקיד שלנו הוא רק להחדיר אמונה ברוך ומזככת בו יתברך, ושתזכינה להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, ושתצלחנה במשימותיהן.

המאחל לך שבת שלום...

כו מא.

בעזרת השם יתברך, יום ששי ערב-שבת-קדש לסדר תולדות, כ"ח חשוון ה'תשנ"ח.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך.

אני לא מבין למה את צריכה להיות כל-כך שבורה וכו' וכו', תהלה לאל, את מאד מצליחה בבית-ספר, ולכן ראי להוציא מהראש שלך מחשבות כאלו את פשלו, אדרבה, את צריכה להיות מאד שמחה ועליזה, כי כלן אוהבות אותך, ואת מורה לתפארת, והקדוש-ברוך-הוא יעזור, שתחדירי בבנות אמונה בו יתברך ואמונת חכמים, ואת לא צריכה להתבלבל מאף אחד, תדעי, שבית-הספר שיף לי, ואת עובדת רק בעבורי, ולכן שאף אחד לא יבלבל לך את

אֲשֶׁר   כּוּ מֵב   בְּנַחֵל   קֵא

הַמַּח, וְלֹא יִשְׁבֵּר אוֹתָךְ וְכוּ' וְכוּ', וְעַל קֶטֶב זֶה אֶת צְרִיכָה לְהִסְתַּדֵּר עִם שְׂאֵר הַמּוֹרוֹת, כִּי אֶתֶּן רַק רוּצוֹת לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנִי, וְהַמָּסָר הַזֶּה צְרִיךְ שְׂיַעֲבֹר אֶל כָּל הַמּוֹרוֹת, וְתִהְיֶינָה בְּאֲחָדוֹת גְּדוּלָּה, וְלִהְבִּין אַחַת אֶת הַשְּׂנֵיָה, וְאִז תִּצְלַחְנָה מְאֹד בְּמִשְׁמִימוֹתֶיךָ, כִּי כְּשֶׁהִבְנוֹת גְּדוּלוֹת מְלֹאוֹת אֲמוּנָה וְאֲמוּנַת חֲכָמִים, אִזִּי תִזְכְּינָה לְהַצְלַחָה גְּדוּלָּה מְאֹד.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְהַעֲקֹר לְדַבֵּר אֵלַי וְיִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמֵדְבָרִים עִמּוֹ יִתְבַּרְךָ — הוּא הַצְּלַחָה נְצִיחִית, הַצְּלַחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וּבְכַרְט אֲשֶׁה כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַתְּפִלוֹת עוֹשׂוֹת רָשָׁם גְּדוּל לְמַעֲלָה.

הַעֲקֹר תָּמִיד תִּהְיֶי בְּשִׂמְחָה, וְתִדְוִנִי אֶת עֲצָמְךָ לְכַף זְכוּת, וְתִמְצָאֵי רַק אֶת הַטּוֹב אֲצִלְךָ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כּוּ מֵב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרֵב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדֵּר תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֶשְׁוֹן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

אִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הַזְּכוּת שְׂשֵׁי לָךְ לְחַנּוּךְ אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל בְּאֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלִהְיֶיךָ דִּיר בְּהֵן אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְשִׂיְהִיָּה לָהֵן בְּטָחוֹן עֲצָמִי, וְלִלְמַד אֶתֶּן מְצוּוֹת וְהַלְכוֹת, כִּי הַזְּכוּת הַזֶּה עוֹלָה עַל כָּל הַזְּכוּוֹת, כִּי סוּף כָּל סוּף אֵלּוֹ הַבְּנוֹת תִּהְיֶינָה אֲמֵהוֹת, וְלֹא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְלַמַּד אֶתֶּן בְּצוּרָה כְּזוֹ, כְּאֵלּוֹ הֵן כְּבָר עֲכָשׁוּ אֲמֵהוֹת, וְלִהְיֶיךָ דִּיר בְּהֵן אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְכֵן הַלְכוֹת הַנְּחֻצוֹת מְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, כְּגוֹן: נְטִילַת יָדִים שְׁחֵרִית וְכוּ', וּבְכָרוֹת וְכוּ', וְשְׂאֵר מְצוּוֹת הַשְּׂיִכוֹת לְבָנוֹת.

הקדוש־ברוך־הוא ישמע תפילתי, שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתהיה לך הצלחה בלמודים, ותחירי בבנות יראת שמים שלמה. המאחל לך שבת שלום...

כו מג.

בעזרת השם יתברך, ערב־שבת־קדש לסדר תולדות, כ"ח חשון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

מאד מאד אני מצטער למה אתה לא מציינת אותי, וראיה למה הביאה אותך הבטלה שלך וכו', עד שאתה רב עם אשתך, ואתה לא יודע שזה משחק עם אש, כי דבר כזה יכול לגרום גם פרווד וכו', הלא פעמים אין מספר דברתי אתכם, שהחפה אינה משנה את האדם, החמש־עשרה דקות שעומדים מתחת לחפה, זה לא משנה את הבן־אדם, אם אדם אינו משנה את המדות שלו, הוא יהיה בעיני כל ימי חייו, ונדבר זה חזרתי לפניך מאה ואחת פעמים.

היה אחד מאנשי שלומנו, שהתחתן בגיל העשרה, ושנה אחר־כך התגרש, והסבה לגרושין הייתה — על־ידי קפסת גפרורים, כי היא בזבזה גפרורים, והדליקה אותם סתם בלי סבה וכו' וכו', והוא התרגז וכו' וכו', ומזה לבסוף יצא גט, רואים שמצד אחד זה דבר גדול מאד להתחתן סמוך לפרקו, כדי להיות נקי מעברות, אבל מצד שני רואים איך שהילדות והשחרות הפל הכל וכו' וכו', ולדעתי, אם היית מחפה עוד שלש שנים, מי יודע מתי היית מתחתן, וכולי האי ואולי וכו' וכו', ואני מסרתי את נפשי בעבורך, ולבסוף אתה גורם לי בושות כאלו, כי אם אתה לא תצליח בנשואין, אני אחשב לכשלון וכו' וכו', ולכן ראה לעזוב את השטיות שלך, ותקח את עצמך בידיך, כל יום לך להתפלל בקר וערב במנין דיקא, וכן תגרס בכל יום כמה פרקים משניות, וכמה דפים גמרא, וכמה דפים זהר, ומלבד זאת תלמד הלכה, כי עדין לא יצא לך ללמד, ואת יתר הפנאי או שתלך לעבד, או שתלך להפצה, והעצתי

אֲשֶׁר   כּוּ מַד   בְּנַחֵל   קַג

ל... גרו יאיר, שיקנה לך מקדחה, ואתה תגיד לו איזו, וכן דבק, ותכרף את כל הספרים שבבית-המדרש למטה, וכן בפולל למעלה, ואני אשלם לך לפי השעות, ודעת לנבון, שאל תשחק עם השעות, רק תראה לכרף, וכך תהיה עסוק. ומה גם שנשלם לך, וכן תקיים מצוה גדולה מאד, שלא ילכו הספרים בבזוי.

ראה כמה מסירות נפש היתה לי בשבילך, ולבסוף אתה עושה לי בושות וחרפות, שאתה רב עם אשתך, ואני יודע שאתה צודק ... אבל עם הצדק לא תגיע לשום מקום, ויותר טוב להיות חכם מלהיות צודק.

אני מאד מקנה, שתכף-ומיד תשלים עם אשתך, ותהיה ותרן.
ראה ללכת אל המלוה-מלכה אתה ואשתך, אל ר' ... גרו יאיר.
המאחל לך שבת שלום...

כּוּ מַד.

בעזרת השם יתברך, ערב-שבת-קדש לסדר תולדות, כ"ח חשוון ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, ר' ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני שמח שאתה מתחזק, פי באמת אין לי בזה העולם רק התחזקות, פי בזה העולם צריך תמיד להתחזק, ולחזק את אחרים, ועקר העצה איך להתחזק, הוא לחזק את אחרים, פי עובר על כל אחד ואחד מה שעובר — צרות ויסורים, קטנות וחלישות הדעת וכו' וכו', ואשרי מי שזוכה להתחזק מעמד, ואינו נשבר משום דבר, אלא בורח אל התורה.

מאד מאד רציתי, שתכתב לי דו"ח בכל שבוע, מי מהאברכים היו במוצאי שבת במלוה-מלכה, ואני אשתדל להביא לך פסוק בעבור ההוצאות, פי אני רוצה שבכל שבוע תלמד אתם הלכות

קד   אֲשֶׁר   כּוּ מָה   בְּנַחֵל

מַעֲנִינֵי טְהֵרַת הַמְשַׁפְּחָה, וּתְסַפֵּר לָהֶם סְפוּרִים מֵה שְׂרָאִית וּמֵה שְׁשִׁמְעָתָ אֲצִלְנוּ וְכוּ'.

הַעֲקָר רְאָה לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְלִחְשֹׁב רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפֵלוּ בְּשִׁעָה שֶׁתְּדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם, צָרִיךְ רַק לִחְשֹׁב מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִז כָּל הַמַּח שָׁלוֹ יִהְיֶה כְּכֹר מִח אַחֵר לְגַמְרֵי.

לְקַדְשֵׁת וְטְהַרַת הַמַּח וְהַמְחַשְׁבָּה אֵי אֲפָשֶׁר לְהַגִּיעַ, אֲלֵא עַל-יְדֵי רַבּוּי הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, כְּשִׁיתְמִיד בְּזֶה תְּמִיד, וְדַבֵּר זֶה הוּא הַכִּי קָל, כִּי אֵיפֹה שְׂאָדָם בָּא, הוּא צָרִיךְ רַק לְדַבֵּר עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזוֹ הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֵךְ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד, וְתִבְשֹׁר לִי בְשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

נָא וְנָא רְאָה לְהַתְמִיד בְּלַמּוּד "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", כִּי תִאֲמִין לִי שְׁכָל חִיּוּתִי וְכָל הַתְחַזְקוֹתַי כָּל יְמֵי חַיֵּי, הוּא מִמֶּה שֶׁשְׁקַדְתִּי וְהַתְמַדְתִּי בִּימֵי נְעוּרַי עַל כָּל סִפְרֵי "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", עַד שֶׁהָיוּ שְׂגוּרִים עַל פִּי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ שִׁבְתָּ שְׁלוֹם...

כּוּ מָה.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, עֲרַב־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסִדֵּר תּוֹלְדוֹת, כ"ח חֶשֶׁן ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתְּבֵךְ, אִךְ לֹא הָיָה לִי פְּנָאֵי לְהַשִּׁיבֵךְ.

מָה אָמַר לָךְ! כָּל הַשָּׁבוּעַ עָבַר עָלַי עִם עֲגָמַת נַפְשׁ, וְצָעַר גְּדוֹל מְאֹד בְּעֵינַי הַקְּבֵלָן שְׂרָמָה אוֹתִי וְכוּ', וְעַם עוֹרְכֵי דֵינַיִם הָיִיתִי עֶסוּק, וּבְשִׁבִיל זֶה עָבַר כָּל הַשָּׁבוּעַ, וְלֹא זְכִיתִי לְרַשֵּׁם עַל פְּנֵי הַכְּתָב אֶת פְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ "מִי הַנַּחֵל", כְּמוֹ שֶׁהִבְטַחְתִּי לָךְ, אִךְ שֶׁכָּכֵל יוֹם רְצִיתִי

אֲשֶׁר   כּוּ מֵה   בְּנַחֵל   קֵה

לְכַתֵּב, בְּאֶפֶן שֶׁתִּלְמְדִי עִם הַפֶּתַח וְעִם שְׁאֵר הַפִּתּוּת, אֲבָל לֹא יֵצֵא לִי, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַתְמִיד בְּזֶה, כִּף שִׁיְהִי לָכֶם דְּבוּרִים מֵה לְדַבֵּר עִם הַבְּנוֹת.

אֵין אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַזְּכוּת הַזֶּה, כְּשִׁזּוֹכִים לְהַחְדִּיר בְּבְנוֹת יִרְאַת שָׁמַיִם, כִּי סוּף כָּל סוּף רַק זֶה מֵה שִׁשְׁאֵר מֵאַתְנֹה, כָּל הַדְּבוּרִים שֶׁמְדַבְּרִים עִם בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמַחְדִּירִים בְּהֵן צְנִיעוּת וְאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְאַמוּנַת חַכְמִים וְהִלְכוּת הַתּוֹרָה וּיִרְאַת שָׁמַיִם, בְּאֶפֶן שֶׁתְּהִיֶּנּה אִמָּהוּת כְּשֵׁרוֹת כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶן, וּבַפְּרָט צְרִיכִים לְהַחְדִּיר בְּהֵן אֶת הָעֲנִיָּן שֶׁל תְּפִלָּה וְשִׁיחָה בֵּינֹו וּלְבִין קוֹנֹו, בְּתַמִּימוּת וּבְכַפְשִׁיטוּת גְּמוּרָה.

רְאִי לְהַתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק אֶת שְׁאֵר הַמּוֹרוֹת, וְתַעֲבִירוּ אֶת הַמְּסָר, שְׂאֵתָן עוֹבְדוֹת בְּמוֹסְדוֹת שֶׁל מוֹהֲרָא"ש, וְלֹא שֶׁל אַחֲרִים וְכוּ', כִּי אֲנִי לֹא רוֹצֵה שֶׁהַמּוֹסְדוֹת שֶׁלֵּנֹו יִהְיֶה בְּהַפְּקָר, וּבַפְּרָט בֵּית-הַסֵּפֶר לְבְנוֹת, הוֹלֵךְ לִי בַחַיִּים לְשֹׁמֵר עַל הַבְּנוֹת יוֹתֵר מֵהַבְּנִים, כִּי אִם הַבְּנוֹת תְּהִיֶּנּה יִרְאוֹת שָׁמַיִם, מִמִּילָא גַם הַבְּעָלִים יִהְיוּ יִרְאֵי שָׁמַיִם, וְדַבֵּר זֶה לֹא קָבְלוּ עַד עַכְשָׁו, וְעַל-כֵּן אֲנִי רוֹצֵה הַשְּׁנָה לְהַחְדִּיר בְּהֵן אֲמוּנָה בְּשִׁפְעָה, וְרַק לְדַבֵּר אֵתָן מֵאַמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמֵהַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה וּמִמְצוּוֹתֶיהָ הַקְדוּשׁוֹת, וְאַמוּנַת צְדִיקִים וְהִלְכוּת, וְצְנִיעוּת, וְזֶה יִשְׁפִיעַ עֲלֵיהֶן. וְכֹלָם יִרְאוּ שֶׁהֵם זֶרַע בְּרַךְ הַשָּׁם, וְתַחְדִּירֵי אֶת זֶה לְכָל הַמּוֹרוֹת, שֶׁהַמּוֹסְדוֹת בְּכָל־לְיוֹת, וְהַבֵּית-הַסֵּפֶר לְבְנוֹת בַּפְּרָטִיּוֹת, הֵם הַמּוֹסְדוֹת שֶׁל מוֹהֲרָא"ש, וְאַתֶּם רַק רוֹצִים לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹנֹו, וַיֵּשׁ לִי טַעַם לָמָּה אֲנִי כּוֹתֵב לָךְ דְּבַר זֶה.

נָא וְנָא רְאִי לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִיַּנִּי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתַכְנִיסי שִׁמְחָה בֵּין הַמּוֹרוֹת, לְתַת לָהֶן מַחְמָאוֹת, כִּי אֵתָן צְרִיכוֹת לַעֲבֹד בְּיַחַד בְּצוּתָא, וְאַשֶׁה תַעְזוֹר לְרַעוּתָהּ, וְאִם תַּעֲבֹדָנָה יַחַד בְּשִׁתּוּף פְּעֵלָה, תִּרְאִינָה אִיזוֹ הַצְּלָחָה תְּהִיָה לָכֵן, כִּי הַתְּכָלִית הִיא לְהַחְדִּיר בְּהֵן יִרְאַת שָׁמַיִם, וְלְהַעֲלוֹת אוֹתָן לְרָמָה גְבוּהָה מְאֹד, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזוֹר, שְׁנוֹזְכָה לְהַצְּלִיחַ, וְלְהַחְדִּיר בְּהֵן אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוּ יִתְבַּרֵךְ.

צְרִיכִים לְהַחְדִּיר בְּיִלְדִים שֶׁאַנְחֵנוּ אַחֲרַת, וְאֵין רְאוּי לָנוּ לְהַתְּעַרֵב

עם חילונים, ומכל שכן עם גויים, אֲנַחְנוּ בְּגֵי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרוֹצִים לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹן הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה מֵה שֵׁישׁ לָנוּ בַּפְּרִשְׁת הַשָּׁבוּעַ, שֶׁעָשׂוּ וַיַּעֲקֹב הָיוּ מְתוּרָצְצִים וּמְרִיבִים זֶה עִם זֶה בְּנַחֲלַת שְׁנֵי עוֹלָמוֹת, וּכְשֶׁרָבְקָה עָבְרָה לִיד פֶּתַח בֵּית עֲבוּדָה זָרָה, עָשׂוּ רְצָה לְצֵאתָ, וּכְשֶׁעָבְרָה עַל פֶּתַח בֵּית-הַפְּנִסָּת, יַעֲקֹב רְצָה לְצֵאתָ, וְהַמְּלַחְמָה הַזֹּאת הִיא מְלַחְמָה נְצַחִית, בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים, אִי אֶפְשָׁר לְעַרְבֵב בֵּינֵיהֶם, אֲפֹלוּ אֵלֹו שְׁחוּשָׁבִים לְבוֹלֵל אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, לְבִסּוּף לֹא נִשְׁאָר זָכָר, רַחֲמָנָא לִישׁוֹזְבָן, וְלָכֵן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְשַׁמַּח בְּכָל יוֹם, "אַתָּה בְּחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים, אֲהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ, וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת" וְכו' וְכו', כִּי עִם יִשְׂרָאֵל צְרִיכִים לְהִיּוֹת נִפְרָדִים מִן הַגּוֹיִים, וּפֹה אֲרָשֶׁם לְךָ סְפוּר מְאֹד מְעַנֵּין, שְׁרָאִיתִי הַיּוֹם בְּסִפּוּר, וְזֶה מְלַמֵּד אוֹתָנוּ אִיךָ צְרִיכִים לְהִיּוֹת מִפְּרָדִים מִגּוֹי.

בְּשַׁעַה שֶׁעָלָה הָרַב מִבְּרִיסק זצ"ל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, בַּהִיוֹתָם בְּאֲנִיָּה בַּדְרֹךְ מֵאוֹדֵיסָה לְתֵרֶכְיָה, הָיוּ עַמִּים עוֹד בְּגֵי תוֹרָה רַבִּים, הֵם דְּאָגוּ מֵרָאשׁ, שֶׁהָאֵכֶל שֵׁיגֵשׁ לָהֶם בַּדְרֹךְ יִהְיֶה כִּשֶׁר כִּיָּאָה לְבְּנֵי תוֹרָה, הַיַּחֲדִיד שֶׁלֹּא הִסְפִּים לְטַעַם מִן הָאֵכֶל שֶׁהִגֵּשׁ שָׁם, הָיָה הָרַב מִבְּרִיסק זצ"ל, וְגַם לְבְּנֵי בֵיתוֹ וְלִילְדָיו שֶׁהָיוּ בְּגִיל הַרֶךְ, לֹא הִרְשָׁה לְאָכֵל מִן הַמְּזוֹן שֶׁהָיָה בְּאֲנִיָּה. יוֹם אֶחָד נִגַּשׁ רַב הַחוּבֵל אֶל הָרַב לְבָרֵךְ מֵהוּעַ הוּא נִמְנַע מִלְּאָכֵל, רַב הַחוּבֵל שֶׁדָּבַר בְּשִׁפְהַ הַרוֹסִית, נִזְקַק לְמַתְרַגְּמָן שֵׁיַעֲבִיר אֶת דְּבָרָיו אֶל הָרַב זצ"ל, וּכְשֶׁשָּׁמַע בְּאִמְצָעוֹת הַמַּתְרַגְּמָן שֶׁהָרַב חוֹשֵׁשׁ לְטִיב בְּשִׁרְיֹת הַמְּזוֹן, הִצִּיעַ שֶׁהָרַב יִשְׁלַח שְׁלִיחַ לְבִטֵּן הָאֲנִיָּה, וַיּוֹצִיא מִבְּרַכַּת הַדָּגִים אֲשֶׁר שָׁם דָּג חַי, וַיְבַדֵּק אִם הוּא כִּשֶׁר, אַחֲרֵיכֵן יִסּוּר לְמַחְסָן שֶׁעַל יַד הַמְּטַבַּח, וַיִּקְבַּל כְּלִים חֲדָשִׁים שֶׁעֲדִין לֹא בִשַׁל בָּהֶם, וּבָמֹו יָדָיו יִקְלַף לְעִצְמוֹ תְּפוּחֵי אֲדָמָה וְשָׂאֵר יִרְקוֹת, וַיְבַשְׁלֵם בְּעִצְמוֹ בְּסִירִים חֲדָשִׁים.

לְאַחַר הַרְהוּר קַל הַשִּׁיב הָרַב זצ"ל: "נו, שִׁיְהִיָּה עֲבוּר הַיְלָדִים", וּבְטָרָם שְׁלַח אֶת הַשְּׁלִיחַ לְבַצֵּעַ אֶת הַמְּשִׁימָה, אָמַר לוֹ: "רְאֵה לְהַדְלִיק בְּעִצְמָךְ אֶת הַגִּז, כְּדֵי שֶׁלֹּא נִכָּשֵׁל בְּבִשְׁוֹלֵי עֲכוּ"ם, וּבָאִם הַגּוֹי בְּעִצְמוֹ יִבְעִיר אֶת הַכִּירִים, כִּבֵּה אוֹתָם וְהַדְלַק אֶתָּה אֶת הַגִּז", יָרַד הַשְּׁלִיחַ לְבִטֵּן הָאֲנִיָּה, וַעֲשָׂה אֶת הַכָּל כַּמְצוּהָ, כַּאֲשֶׁר רָאָה רַב

החובל פֶּשֶׁהוּא מְכַבֵּה אֶת הַגּוֹז וּמְדַלִּיקוּ מִחֲדָשׁ, שְׁאֵלוּ: לָמָּה אַתָּה חוֹשֵׁשׁ לְבִשּׁוּלֵי עֶכְוִ"ם? אֲנִי יְהוּדִי! כִּפְאֲשֶׁר חֲזַר הַשְּׁלִיחַ וְסִפֵּר אֶת הַדְּבָר לְהֵרֵב מִבְּרִיסק וְצ"ל, הַגִּיב הֵרֵב בְּהִתְרַגְּשׁוֹת: וְאִם עַר אִיזו א ייד? וְאִם עַר אִיזו א ייד? (מָה, הָאֵם הוּא יְהוּדִי?!) וּמִיָּד הוֹסִיף וְאָמַר: עֲכָשׁוּ נְגוּלָה אֶבְנֵן מִלְּבִי, מֵאֲזוּ שָׁבָא אֵלַי רַב הַחֹבֵל, הֵייתִי מְטוּרָד מְאֹד מִהַמְחַשְׁבָּה — מִדּוּעַ הַגּוֹי הַזֶּה כָּל-כֶּף דוֹאֵג לִילָדִים שְׁלִי?! עֲכָשׁוּ שְׁשִׁמְעֵתִי שֶׁהוּא יְהוּדִי — נַחֵה דַעְתִּי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי בְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כו מו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, רֵאשׁ חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כְּלָלִיּוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקְּדוֹשׁ" דִּי בְּכָל אֲתֵר וְאֲתֵר, הַנּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיִּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמִחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! הִנֵּה יְדוּעַ שְׁמוֹהֵרֵנ"ת ז"ל הָיָה אֶצְלוֹ עֶקֶר גְּדוֹל, שְׂאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִתְוַעְדוּ יַחַד, וַיִּדְבְּרוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל, כִּי אָמַר, אֲשֶׁר כָּל זְמַן שְׂאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יִתְקַבְּצוּ יַחְדָּו, וַיִּדְבְּרוּ מִרְבֵּנוּ ז"ל, נִמְשִׁיךְ אֶת רַבְּנוּ ז"ל אֶצְלוֹ.

לְמוֹהֵרֵנ"ת ז"ל הָיָה גִּיס, שֶׁהָיָה מִתְנַגֵּד גְּדוֹל לְדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל. פְּעַם יָשַׁב מוֹהֵרֵנ"ת ז"ל, וְדַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִדְּבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, דְּבוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת, כִּי דְבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל הֵם דְּבוּרִים אַחֲרִים לְגַמְרֵי, שְׁלֹא מֵעֲלָמָא הַדִּין, גְּלוּי אֱלֻקוֹת שְׁלֹא שׁוֹמְעִים בְּשׁוֹם מְקוֹם. וְתַכְּף כְּשִׁמוֹהֵרֵנ"ת ז"ל דְּבַר, הַחֵל הַגִּיס לְהַפְרִיעַ. עָנָה וְאָמַר לוֹ מוֹהֵרֵנ"ת

ו"ל: "בשלחן שלנו מדברים רק את הדבורים שלנו, ושרים רק את השירים שלנו". ענה הגיס בחצפה: "ואם לא?!" אמר מוהרנ"ת ו"ל: "אין לכם מקום פה". אזי הגיס ברח תכף דרך החלון.

למדים מספור זה שני דברים: א. כשאנשי שלומנו מתקבצים יחד, צריכים לדבר רק מדבורי התכלית, עצות ודבורי רבנו ו"ל, שיש לנו עצות נוראות ונפלאות, שלא נשמעו מימות עולם, וראוי לנו לשמח, שיש לנו חלק בחלק נורא כזה, להיות צותא עם אנשי שלומנו, להיות צותא עם דבורים כאלו. ב. מצד שני צריכים לידע, אם באים מתנגדים, ומתחילים להפריע, צריכים להבהירם היטב, שאם אינם יוצאים — יסלקו. הינו, כי לא צריכים להתפעל מפל פוחז המפריע לנו.

תהלה לאל, אין לנו במה להתבייש, השלחן של רבנו ו"ל הוא שלחן יפה מאד. רבנו ו"ל השאיר לנו תלמידים ותלמידי תלמידים ותלמידי תלמידי תלמידים, עד דורותינו אלו, ואין לנו להתבייש משום מקום. לכן מה טוב ומה נעים אם אנשי שלומנו, תלמידי "היכל-הקדש" היו יכולים לפתח בית-הכנסת על שם רבנו ו"ל, כל אחד בעירו, שזהו דבר גדול מאד מאד, כי כף יוכלו לקרב עוד אנשים. והעקר מה שצריכים לדבר אצלנו זה לא מאחרים — רק מהקדוש-ברוך-הוא, מעצות רבנו ו"ל, לחזק, לעודד ולשמח את נשמות ישראל, אשר היום כל-כף זקוקים האנשים לזה, כי עוברים עליהם משברים וגלים, ולולא עצות רבנו ו"ל, יכולים להשתגע. ולכן אשרי ואשרי מי שמנצל את הזמן היקר, ומתקבץ יחד, ומדבר דברי רבנו ו"ל, כי אין עוד טוב מזה.

מאד מאד אבקש את אנשי שלומנו היקרים: עשו כל מיני מאמצים שבעולם, להפיץ את אור רבנו ו"ל. כלנו יודעים היטב היטב מי אנחנו, הבה לא נטעה את עצמנו, יש לנו עבר לא כל-כף מבריק, לצערנו הרב, עבר מלכלך מאד. אשר לפי דברי האר"י ו"ל היה עלינו להתענות הרבה תעניות, ואי לנו כח לזה, אבל בזה שמקרבם יהודי אחד להקדוש-ברוך-הוא, והיהודי הזה שומר שבת

ומקנים מצוות, אזי יש לנו חלק בזה. ולכן אשרי מי שעוסק בהפצת המענינות חוצה, ואין דבר חשוב לפניו יתברך ממי שמקרב בנו אליו, כי עם ישראל נקראים בנים למקום, כמו שכתוב (דברים יד, א): "בנים אתם לה' אלקיכם"; ולכן חוב גדוש, קדש הקדשים, להפיץ מענינות החכמה חוצה. ובפרט היום, שהדור צמא לדבר ה', רוצים לשמע דבורינו, לקרא את החוכרות, לכן אשרי הזוכה להפיץ קלטות, ולהפיץ קונטרסים, כי ההכרח לפרסם דבר ה', אם אנו רוצים לקרב את הגאולה, עלינו למסר נפשנו בפעל ממש להפיץ מענינות החכמה חוצה. בנדאי זה פרוץ בעלבונות, בזיונות ושפיכות דמים. ותהלה לאל, זפני הקדוש-ברוך-הוא ימים ושנים, שהלכתי להפיץ עם סלים מלאים ספרי רבנו ז"ל, והיתה עלי מחלקת גדולה, למה אני, בפככול, 'מבזה' ספרי רבנו ז"ל, והולך לבתי בגסיות, ברחובות, בתחנות אוטובוסים, בתחנות רפכת וכו', אבל לא שמתי לב לאף אחד, והפצתי בעקשנות גדולה. והפעל היוצא אנו רואים — באו בלי עין הרע בראש השנה לאומן קרוב לעשרת אלפים איש, אף אחד לא תאר ושמע, שיהיה דבר כזה. אבל אצלי זה לא מספיק, אני רוצה שמליון יהודים מעדות המזרח יבואו לציון רבנו ז"ל, כי הזניחו את עדות המזרח מאד מאד, ואפלו היום הגזענות קשה מאד מאד, ולא צריכים לילך רחוק, נסתפל בינינו, שאחד מסתפל על זולתו, כאלו הוא סוג ב', אשר זו רשעות לשם רשעות, גזענות ורציחה גדולה, כי כלנו בני אברהם, יצחק ויעקב, בני הקדוש-ברוך-הוא, ומה שיף לומר על הזולת — "תראה מיהו?!" ואמר מוהרנ"ת ז"ל פעם: אני יכול לומר פשט על מהר"ם שיף הכי קשה, אבל איני יכול לומר פשט על יהודי אפלו הכי גרוע, כי כתוב (תהלים נא, יט): "לב נשבר ונדפה אלהים לא תבזה", מי יודע מיהו בעל הלב נשבר האמתי, ואסור לדון את אדם כפי תזותו החיצונית, הלא כף אמר הקדוש-ברוך-הוא לשמואל הנביא (שמואל-א טז, ז): "אל תבט אל מראהו וגו', כי ה' יראה ללבב, ואדם יראה לעינים" וגו', את פנימיות האדם אי אפשר להפיר. ואצלו יתברך מאד חשוב לב נשבר, מה שיף לדון אדם? ! על כל אחד עוברים צרות ויסורים, מכאובים וסבל, וכמעט יצא מדעתו — מרב הרפתקאות, ומה שיף

לדוננו? ! לכן עלינו למסור נפשנו בפעל ממש, להפיץ את אור רבנו ז"ל, ולקרב מה שיותר אנשים אל הקדוש-ברוך-הוא.

אצל רבנו ז"ל היתה העקר אמת. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נא): אמת זה רק הקדוש-ברוך-הוא, שאר הדברים שקר הם. יכולים 'לעבד' על בני-אדם מאד. הנה אחד יחזק ויעודד ספרדים, ובפנימיות לבבו הוא שונא ספרדים בתכלית השנאה, אז אין עוד צבוע יותר גדול ממנו. אין עוד שקרן ורמאי ממנו! ואף שיש לו דבורים נפלאים, אבל בפנימיות הוא שומר להם טינה. ואצל הקדוש-ברוך-הוא צריך להיות רק אמת. ואמר מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, דינים, הלכה ב', אות ג', וכן הוא עדות, הלכה ה', אות ב', עין שם): אמת זהו — ראש, תוף, סוף. שהאמת צריכה להיות מהתחלה עד האמצע מהאמצע עד הסוף, אין חצי אמת, כי רק זוהי אמת, הינו א' — תחילת האותיות, מ' — אמצע האותיות, ת' — סוף האותיות. חצי אמת זה שקר. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ט, קיב): איך זוכים לאמת? כשאדם מתבודד אל הקדוש-ברוך-הוא ומדבר אליו, זה מכניס בו אמת. כי אם מדבר באמת אל הקדוש-ברוך-הוא, ועושה לעצמו באמת חשבון הנפש, ומספר באמת מה שעובר עליו, זה מזכך אותו ומביא אותו לאמת. וכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ז'), שאי אפשר להגיע לאמת אלא על-ידי עצות הצדיקים, ולכן אשרי האדם הזוכה להתקרב אל רבנו ז"ל, ולקיים את עצותיו בתמימות ובפשיטות גמורה, שזהו כל ענין ההתבודדות. כי רבנו ז"ל תקן לנו יסוד גדול על תפלה והתבודדות, שנדבר בכל יום אל הקדוש-ברוך-הוא. ואם אדם זוכה בכל יום להתבודד, כל החיים שלו הם חיים אחרים לגמרי. לזאת, אי אפשר להיות מקרב לרבנו ז"ל, אלא כשאדם תמיד מתבודד אליו ותפלה, וזו המתנה הכי יפה שקבלנו מרבנו ז"ל. ורואים בני-אדם גלמודים, שאין להם למי לשפך לבם, למי לספר צרותיהם, עם מי להתחלק בכל העובר עליהם, ורבנו ז"ל נותן לנו עצות כל-כך קלות, כל-כך יפות, כל-כך נעימות; אשרי מי שחזק בזה, ואז ירגיש חיים אחרים, חיים נעימים, חיים טובים.

היוצא מדברינו — מאחר שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, זכינו להתקבץ יחד פעם בשבוע ולדבר דברי רבנו ז"ל, אזי עלינו לראות להשתדל מאד מאד לחזור על העצות שקבלנו מרבנו ז"ל וממורהנ"ת ז"ל, והן: לחזק ולעודד זה את זה, ולהתבודד בכל יום אל הקדוש-ברוך-הוא, כי אין מי שיבין אותנו רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, אין מי שיכול לעזר לנו רק הקדוש-ברוך-הוא בעצמו, ואל תטעו את עצמכם. וכן לצאת להפצה, אל תהיו בטלנים, זהו התקון הכי גדול שלנו, ולכן תעשו כל מיני פעולות שבעולם להפיץ ולהפיץ, וזהו תקון נורא ונפלא מאד, על כל העבר שלנו. וכן עלינו לשמח מאד מאד בכל יום ויום ולרקד, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, ויש לנו שיכות אל רבנו ז"ל, זכינו להיות בציון רבנו ז"ל. ועל כלם — אנו שמשים אצל רבנו ז"ל, זכינו להפיץ את אור רבנו ז"ל בעולם. ואל תסתכלו על אף אחד, תלכו אפלו במקומות הכי חרדיים, והם יתפסו את הספרים, הם צריכים את זאת, בדיוק כמו החילונים, כי היום עובר על כלם, ואין בית שאין שם בעיה, וכל אחד זקוק לספרים הללו. ולכן יש להפיצם בכל שכבות העם. ואשרי מי שזוכה להדפיס קונטרס אחד על שמו ועל שם אשתו וילדיו, ויראה ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו, ואשרי ואשרי מי שיכול להנציח שם של אביו או של אמו או קרוב משפחה שנסתלק, וזו הצדקה הכי גדולה, ועושה תקון בכל העולמות, והנשמה בשמים מאד שמחה, כשמזכירים אותה למטה. וזאת יכולים לעשות על-ידי שמנציחים את שם הנפטר בתוך ספר מספרי רבנו ז"ל.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנוזקה לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, ויהיה לנו חלק ממזפי הרבים, ואז זכות הרבים תגן עלינו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כו מז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, רֹאשֵׁי-חֹדֶשׁ כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן עֵתָהּ הַגִּיעַ הַמְשָׁלוּחַ שֶׁל הַסֵּפֶר "נֵר לְצַדִּיק", מָה אִמַּר
לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! זֶה יֵצֵא כָּל-כָּף יָפֵה, עֵינַי לֹא רָאִתָּהּ, מִי יִתֵּן
שִׁיתְפַּשֵׁט בְּכֹל תְּפֻצוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַסֵּפֶר הַזֶּה עוֹשֶׂה פְּעֻלוֹת גְּדוּלוֹת
בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבְכָל כָּל סֵפֶר חֹדֶשׁ שְׁמֵדְפִיסִים, עוֹשֶׂה פְּעֻלוֹת
גְּדוּלוֹת, כִּי כָּף נִתְפָּרֶסֶמֶת דַּעַת רַבָּנוּ ז"ל בְּעוֹלָם, וְכֹל זְמַן שֶׁאֲחִיָּה
בְּעוֹלָם, אֶחָדֶשׁ סִפְרִים חֹדְשִׁים בְּסִפְרֵי רַבָּנוּ ז"ל, וּמִי יִתֵּן, שֶׁאֲזַכֶּה
כָּבֵד לְרֵאוֹת אֶת כָּל הַפְּרוּשׁ "שֵׁפֶת הַנַּחֵל" עַל כָּל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן
מְדַפֵּס, וְכֵן אֶת סֵפֶר "נִהְרֵי הָאֶפְרַסְמוֹן" עַל כָּל הַ"סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת"
מְדַפֵּס, וְכֵן אֶת סֵפֶר "בְּאוּרֵי-הַמַּדּוֹת" עַל כָּל הַ"סְפָרֵי-הַמַּדּוֹת", וְזֶה
יִתְרוֹן עֲמִלִּי, מְלַבֵּד זֹאת אֲנִי רוֹצֶה לְחַבֵּר כָּל יְמֵי חַיֵּי קוֹנְטְרַסִים עַל
גַּבֵּי קוֹנְטְרַסִים, מְכַל מִיָּנִי נוֹשָׂאִים, וְעוֹד סִפְרִים רַבִּים.

חֹזֵק וְאַמֵּץ מְאֹד, וַיִּרְאֶה לְחֹזֵק אֶת הָעוֹרֵף-דִּין, וְאֲנִי מְקַנְהָ
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִסְתַּדֵּר, כִּי אֲנִי מְאֹד מְאֹד שָׂבוּר כְּחֹרֵס
הַנִּשְׁבָּר, וְאֵינִי לִי שׁוֹם עֲצָה מֵהַלְעֲשׂוֹת.

חֲשַׁבְתִּי הַיּוֹת שֶׁ... מָסַר אֶת הַצֵּיָק לְמָקוֹם שֶׁקִּנְיָה שָׁם עֲצִים, וּבֹא
עֲכָשׁוּ לְתַבַּע אֶת הַצֵּיָק, לְזֹאת אֲמַרְתִּי לְשַׁלַּח רְשִׁימָה שֶׁל כָּל הַצֵּיָקִים
שֶׁהוֹצֵאתִי וְאֶת הַתְּאָרִיכִים, וְאֲנִי רוֹצֶה שֶׁתִּשְׁאַל אֶת הָעוֹרֵף-דִּין אִם
שִׁיךְ דָּבָר כְּזֶה לְהַגִּיד שֶׁהַקְּבָלָן גָּנַב מִמֶּנִּי אֶת הַצֵּיָקִים, וְלִכְּנֵן מִי שֶׁבֹא
עִם צֵיָק כְּזֶה — גָּנוּב הוּא, כִּי לְמַעֲשֶׂה עַל הַסְּכּוּם הַזֶּה הוּא הַבְּטִיחַ
לִי לְבִנּוֹת קוֹמָה שְׁנֵיָה, וְהוּא רָמָה אוֹתִי, פָּשוּט גִּזַּל אוֹתִי, תִּשְׁאַל עַל
כָּף אֶת הָעוֹרֵף-דִּין וְתוֹדִיעַ לִי, אֲנִי אֶהְיֶה אֶתְךָ בְּקֹשֶׁר לְעֵת עָרֵב.

אָשֶׁר   כּוּ מַח   בְּנַחֵל   קִיג

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתֵי שְׂאֲנֵי
מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׁתַּצְּלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

אִם אַתָּה יָכוֹל לְהִבְיֵא אֶתְךָ קֶצֶת "פְּעֻלַּת-הַצְּדִיק", וּקְצֵת
"אָרֶךְ-אֲפִים", כִּי הַכְרִיכָה יִצְאָה כָּל-כָּף יָפָה, מִמֶּשׁ פָּאָר, הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לִי, שְׂאֲזַכֶּה לְשֵׁלֵם אֶת כָּל הַחֻבוֹת שְׂאֲנֵי חַיִּב.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ מַח.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, מוֹצְאֵי-שְׁבֵת-קִדְשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, רֵאש־חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֵין אַתָּה צָרִיךְ לְפַחַד מֵאַף אֶחָד, וְאַתָּה לֹא צָרִיךְ לְתַת דֵּין
וְחֻשְׁבוֹן לְאַף אֶחָד, מֵה שְׁפַתְּבָתָּ כֵּן הֵייתָ צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת.

אוֹדוֹת ... גֵּרוֹ יֵאִיר, אִם הוּא לֹא רוֹצֵה לַעֲבֹד, שְׂיִהְיֶה בְּרִיא וְכוּ'
וְכוּ', אִם לוֹקְחִים אֶת מִיִּשְׁהוּ לַעֲבֹד, הוּא צָרִיךְ לַעֲבֹד וְצָרִיךְ לְצִיִּת,
וְעַל-כֵּן תִּתְּנוּ צ'אָנֵס לְשְׁבוּעַ, וְאִם רוֹאִים שֶׁהוּא לֹא עוֹבֵד, לְמָה
לְחַכּוֹת חֲדָשׁ, וְאַחֲר־כֵּן לְשִׁבֵר אוֹתוֹ, תִּגִּיד לוֹ תִּכְף-וּמִיד — זֶה
הַעֲבוּדָה, אַתָּה רוֹצֵה אֶת זֶה תִּקַּח, וְאִם לֹא גַם-כֵּן טוֹב וְכוּ', וְתִאֲמִין
לִי, יֵשׁ אַחֲרַיִם שְׁמוֹכְנִים לַעֲבוּדָה זֶה.

כְּפִי הַנְּרָאָה בְּעוֹד יוֹמִים אוֹ שְׁלֹשָׁה נְצֻטְרָךְ לְתַת לְאֲדָרִיכֵל
שְׁקָלִים עַל עֵרֶךְ שֶׁל אֲלָפִים דוֹלָר, וְעַל-כֵּן רָאֵה לְהַכִּין אֶת זֶה, וְאִם
יֵשׁ לְךָ אֲפָשְׁרוֹת לְשַׁלַּח לִי הו"ח כְּמָה נִכְנָס עַד עַכְשָׁו, וְכְמָה יֵשׁ לְךָ,
וְאִם הוֹצֵאתָ צ'קִים וְכוּ', תִּכְתֹּב לִי, וְאֶהְיֶה לְךָ אֶסִיר תּוֹדָה.

רָאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלֵם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ

בְּנַחַל

כּו מַט

אֲשֶׁר

קִיד

וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנַחְנוּ צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִיּוֹת חֲזָקִים, וְלֹא לְהִתְבַּהֵל
וּלְהִתְפַּחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׂבָעוּלָם.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ אֶת תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו מַט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, רֵאשֵׁי-חֹדֶשׁ כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיָה.

בְּעָרֵב שַׁבַּת-קֹדֶשׁ שְׁלַחְתִּי לְךָ כַּמָּה מְכַתְּבִים, רְצִיתִי לְדַעַת אִם
קִבַּלְתָּ אוֹתָם.

מֵהַיּוֹם כָּל פַּעַם שְׂאֵנִי שׁוֹלַח לְךָ מְכַתְּבִים, תְּכַתְּבֵנִי הֵאֵם קִבַּלְתָּ
אֶת זֶה.

נָא וְנָא רְאֵי לְהִתְחַזֵּק מְאֹד וּלְחַזֵּק אֶת הַבְּנוֹת, וְכֵן לְחַזֵּק אֶת
הַמּוֹרוֹת, כִּי זֶה לִי בְּנִפְשִׁי, לְהַקִּים דּוֹר חֹדֶשׁ שֶׁל יְלָדִים נְקִיִּים
מִחֻטָּאִים וְעוֹנוֹנוֹת, שְׁלֹא יִדְעוּ טַעַם חֻטָּא מֵהוּ, וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת כְּלָיִם
לְקַבֵּל אֶת אוֹר הַשְּׂכִינָה; כִּי בְּאֵמֶת הוּא יִתְבָּרַךְ רוֹצֵה לְהִיּוֹת אֲתָנוּ,
וְאֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהַכִּין אֶת עַצְמָנוּ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׂרָה בֵּינֵינוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֵנִי
מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחֵנִי בְּמִשְׁמַחַת הַקְּדוּשָׁה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלֵחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כוּנ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר תּוֹלְדוֹת, רֵאש־חֲדָשׁ פְּסָלוּ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה אֶל ... יָרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מְכַתְּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ, וּבְכַרְט שְׂקִנִּית מְכוֹנִית חֲדָשָׁה, שְׁנוּכַל עַל-יְדֵי-זֶה לְשַׁלַּח מְכַתְּבִים לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְזוֹ זְכוּת הַרְבִּים לְדוּרֵי דוֹרוֹת, כִּי סוּף כָּל סוּף אֲנִי רוֹצֵה לְהַקִּים קְהֵלָה כְּזוֹ, שְׁנֵהִיָּה שְׁמוּרִים מִכָּל מִינֵי חֲטָאִים וְעוֹנוֹת וְכוּ', וּבְכַרְט שְׁנִזְכָּה לְגַדֵּל אֶת יְלָדֵינוּ עַל טְהוֹרַת הַקֹּדֶשׁ, וּלְחַנּוּכָם עַל-פִּי הַתּוֹרָה וְהִירְאָה כְּפִי שְׂקִבְלָנוּ, בְּלִי שׁוּם תּוֹזוּזָה כְּלָשְׁהִי.

רְאֵה לְהַתְחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׁאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כְּלָל, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁחָזַק בְּזֶה, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

אוֹדוֹת בְּנֶךָ ... יָרוּ יְאִיר, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא יִשְׁתַּנֶּה, צְרִיכִים רַק לְדַבֵּר אֵלָיו בְּשִׁפְהָ כְּזוֹ כְּמוֹ שְׁאֲנִי כְּתַבְתִּי לוֹ, כִּי זֶה בְּאֵמַת מִפְּחִיד, כִּי חַס וְשְׁלוֹם, בְּגִיל כְּזֶה אִם הוֹלְכִים רַק בְּדוּקָא, יְכוּלִים לְגָרֵם, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, פְּרוּד, וּמָה אֲנַחְנוּ צְרִיכִים אֶת זֶה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְּלִיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו נא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קִדְשׁ לְסֵדֶר תּוֹלְדוֹת, רֵאש־חֲדָשׁ כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

עֲכָשׁוּ קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי בְּנֶךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר, עוֹד אֶתְמוּל בְּלִילָה מְסֹר לִי מִכְתָּב לְשִׁלַּח לָכֶם, וּפְשׁוּט שְׁדַבְּרָתִי הַיּוֹם רַב הַזְּמַן עִם עוֹרְכֵי דִינִים בְּקֶשֶׁר לְמָה שְׁקוֹרָה עִם בֵּית־הַמְדָּרֶשׁ, וְלִהְתִּיעֵץ מָה עוֹשִׁים, לְזֹאת שְׂכַחְתִּי לְשִׁלַּח לָכֶם, וְעֲכָשׁוּ הוּא עוֹמֵד עַל יָדֵי, וְאֲנִי חוֹקֵר אוֹתוֹ, אִם לֹא חָסֵר לוֹ מִשְׁהוּ וְכוּ', וְהוּא טוֹעֵן שֶׁלֹּא חָסֵר לוֹ כְּלוּם, רַק בְּשַׁעַה שְׁדַבְּרָתָם עִמּוֹ הָיָה עוֹד קִדְשׁ הַתְּפִלָּה, כִּי בְּמוֹצְאֵי־שִׁבְת־קִדְשׁ הַבַּחֲוָרִים הוֹלְכִים לִישֵׁן מְאֹד, אֲזִי קָמִים מְאֹד וְכוּ', אֲבָל כָּךְ לֹא חָסֵר לוֹ, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, כְּלוּם, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִמְשִׁיךְ לָכֶם שְׁפַע רוּחִי וְשְׁפַע גְּשָׁמִי, וְתִרְוּ רַב נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

אוֹדוֹת הַמְּסִירָה וְכוּ', לְדַעְתִּי, אֵין אַתֶּם צְרִיכִים לְפַחַד, אַתֶּם יְכוּלִים לְקַחַת עוֹרֵךְ־דִּין, הֵם סֵתָם וְשָׁעִים אַרוּרִים, שֶׁהַקְּנָאָה אוֹכֶלֶת בָּהֶם, וְרוֹאִים בְּהִצְלָחַתְנּוּ, וְלִכֵּן אֵין לָכֶם מָה לְפַחַד, בְּרַגְעַ שֶׁהַבֵּית נָקִי וְהִילָדִים נִקְיִים, הֵם לֹא יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת שׁוּם דָּבָר.

הַעֲקֵר רָאָה לְחִזּוֹק עֲצָמָךְ בְּיֹתֶר, וּמָה שֶׁאַתָּה נוֹתֵן שְׁעוּרִים, אֵין לְמַעַלָּה מְזָה, וְזוֹ זְכוּת הַרְבִּים נוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ חָשׁוּב מְאֹד כְּשֶׁמְזַכֵּים אֶת הַרְבִּים, וּפְאָה מָאֵן דְּאֶחִיד בְּיָדוֹהִי דְחִיבֵי.

הַהֲכָרַח לְקַצֵּר מְרַב טְרִדוֹתֵי.

אֵל תְּדַאֵג, תִּהְיֶה לְאֵל, הַכֹּל בְּסֵדֶר עִם ... אִם חָס וְשְׁלוֹם, הָיָה מִשְׁהוּ, הֵייתִי מְצַלְצֵל אֵלֶיךָ, וְכֵן הוּא הָיָה מִתְקַשֵּׁר, תִּקְרָא אֶת הַמִּכְתָּב שֶׁמְסֹר לִי אֶתְמוּל בְּלִילָה לְשִׁלַּח.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהִצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו נב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיִחִיו נִצַּח.

לְנֹכַח קִבְלָתִי אֶת מְכַתְּבְּכֶם, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטּוֹב מִכֶּם, שְׁנוֹלָדָה לְכֶם נִכְדָּה ל'מִזֵּל טוֹב" אֶצֶל בְּתֻכְכֶם ... תַּחֲיָה, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לְכֶם הַרְבֵּה נַחַת מִמְּנָה וּמְכַל יוֹצֵאֵי חֲלָצִיכֶם.

עָבְרוּ עָלַי שְׁבוּעִים מְאֹד מְאֹד קָשִׁים, שְׂאֲנִי לֹא רָגִיל לְרַדֵּת אֵל שׁוֹכְרֵי סוּסִים וְחַמּוּרִים וְכוּ', וְלִהְתְּבֹזֹת כָּל-כֶּף וְכוּ', עַד שֶׁפָּשׁוּט הַקְּבֵלָן גָּנַב וְגִזַּל אוֹתִי לְגַמְרִי, כָּל חֶפְצֵי וּרְצוֹנֵי הַיָּה וַיֵּשׁ לִי לְבָנוֹת אוּלַם חֲתָנוֹת בְּחֻנָּם לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל, וּלְבִסּוֹף בְּמָקוֹם שֶׁתִּהְיֶה גְמוּרָה כְּבֹר הַבְּנִיָּה, פָּשׁוּט גָּנְבוּ אוֹתִי, וְעַד שֶׁתִּפְסְתִּי מֵה שְׁקוּרָה פֹּה זֶה כְּבֹר מְאֹד, וְעֵינַי וְלִבִּי רַק אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי רַק הוּא יְכוּל לַעֲזֹר לִי, כִּי אֲנִי חַי רַק בְּזִכּוֹת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִכֵּן אוֹדָה לְכֶם מְאֹד, אִם תִּתְּפִלְלוּ בְּעַבּוּרֵי, שְׂאֲזֻכָּה לְצֵאת מִכָּל צָרוֹתֵי וְחֻבוֹתֵי, וְאֲזֻכָּה לְבָנוֹת וְלִהְתְּרַחֵב, וְנִזְכָּה וְנִתְבַּשֵּׁר תִּמְיֵד בְּשׁוּרוֹת מְשַׁמְחוֹת.

נָא וְנָא רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיַּי אֶפְנִים שְׁבַע עוֹלָם, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחַר הַרַע יָבֹא הַטּוֹב, וְאֲנִי מְקוּנָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁבֹנְדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתֵנוּ, אֲנַחְנוּ רוֹצִים לְבָנוֹת קְהֵלָה קְדוּשָׁה, לְחַתֵּן אֶת הַיְלָדִים בְּקִדּוּשָׁה וְטָהֳרָה, לְחַנּוּךְ אֶת הַבָּנִים וְהַבָּנוֹת עִם סְבִלְנוֹת וְאַהֲבָה וְהַבְּנָה הַדְּדִית, וּמִי יִתֵּן, שְׂאֲזֻכָּה לְהוֹצִיא אֶת זֶה מֵהַכַּח אֵל הַפַּעַל.

הַמְּאֻחַל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו נג.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויצא, ב' כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ואין לשער כלל, כי אתה חקוק בפנימיות לבבי לטוב כל הימים, ובפרט בזה שאתה מדבר עם בני הנעורים, זה עולה אצלי על הכל, כי סוף כל סוף ימינו כצל עובר, הנה אנחנו כאן, ועוד מעט נצא מכאן, ועל-כן אשרי מי שזוכה לדבר בכל יום עם אחד מאנשי שלומנו דבורי אמונה והשגחה פרטית, לחזקו ולאמצו, לעודדו ולשמחו, ואז גם הוא יתחזק, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר, חלק א', סימן כו) על פסוק: "אשרי משפיל אל דל", אשרי האדם שמכניס שכל אל הדל, ומגביהו ומחזקו ומעודדו, ועל-ידי-זה גם לו תהיה התחזקות.

ר' שמשון ברסקי ז"ל היה משפיע באומן, ודרכו הייתה לדבר בניחותא, והיו לו דבורים מתוקים מאד מהתכלית הנצחית, אבל כדרך בעל-הבית וכו', כי הוא היה יותר מערב בין אנשי העולם, ולכן היו לו דבורים כאלו, שנגעו לכל אחד, והוא הצליח להקים גדוד שלם של עובדי ה' יתברך בצמצום ובהדרגה, והיה נוהג בכל מוצאי שבת לעשות סעדת מלוה מלכה לבני הנעורים, וכמעט שרב אנשי שלומנו בפולנייה קבלו רק ממנו, כי הוא חזק ואמץ ועודד את ר' יצחק ברייטער ז"ל, ואת ר' אהרן ליב ציגלמאן ז"ל, והם חזקו את קהל אנשי שלומנו בפולנייה. לו היה חותן ר' נחמן שפאג ז"ל, שהיה גר בעיר וניצא, והיה איש מנגן גדול מאד, ומלבד זאת היה בעל מתבודד נפלא, ודרכו הייתה בעת התבודדותו לשיר את תפלתו אליו יתברך בשירי התעוררות גדולה מאד, וכשבא לאומן, הייתה דרכו לישב כל הזמן בקלויז, ונתקבצו אליו בני הנעורים,

אָשֶׁר   כּו נד   בְּנַחֵל   קִיט

וּדְבַר עֲמָהֶם הַתְּבוּדוֹת, וְהַסְּבִיר לָהֶם אֶת מַעַלְת הַמַּתְּבוּדָּד אֲלֵיו
יִתְּבַרְךָ, וְהָיָה שָׁר עֲמָהֶם שִׁירִים, וַיֵּשׁ אֶצֶל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַרְבֵּה
תְּנוּעוֹת נִפְלְאוֹת, אִיךָ שֶׁשָׁר אֶת הַהַתְּבוּדוֹת שְׁלוֹ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא; כִּי בְּאֶמֶת רַבְּנוּ וְ"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֵר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מֵב), כִּי אִם
מִנְּגִינִים אֶת הַתְּפִלָּה בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה מְלַבִּישִׁים אֶת
הַשְּׂכִינָה בְּלְבוּשֵׁים נְהִירִין, וְהָיָה נַחַת לְשִׁמְעַ אִיךָ שֶׁהֵם שָׁרִים בְּיַחַד.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! הֵעֵקֶר תְּבַקֵּשׁ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שִׁיתֵן לָךְ שְׁפַע בְּיַבְנָאֵל, שְׁלֵא תִצְטָרֵךְ לְצֵאת מִכָּאן, וְאִז תְּהִיָּה עֶסוּק
עִם יְלָדֶיךָ, וְשְׁלֵא יִצְטָרְכוּ לְצֵאת וּלְהִסְתַּוֵּב בְּרַחוּבוֹת וְכוּ', עֲלֶיךָ
לְדַעַת, כִּי הַפְּרָנְסָה נוֹתֵן הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְכֹל אֶחָד נוֹתֵן אֶת זֶה
בְּלְבוּשֵׁים אַחֲרִים, וּבְגֵי-אָדָם שׁוֹכְחִים, חוֹשְׁבִים שֶׁהַלְבוּשִׁים הֵם
שְׁנוֹתְנִים אֶת הַפְּרָנְסָה, וְשׁוֹכְחִים שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְלַבִּישׁ אֶת
עַצְמוֹ בְּתוֹךְ הַלְבוּשִׁים הָאֵלֹה, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיִּכּוֹל לְהַפְשִׁיט אֶת
הַלְבוּשִׁים, וַיִּרְאֶה רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּעַצְמוֹ, שֶׁהוּא הַנוֹתֵן
פְּרָנְסָה, וְאִז לֹא יִצְטָרֵךְ לְנִסְעַ לְשׁוּם מְקוֹם עֲבוּר פְּרָנְסָתוֹ.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצִּלָּחָה מִן הַשָּׂמַיִם...

כּו נד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְּבַרְךָ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמְאֹד מְאֹד שֶׁמַּחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב
מִמֶּךָ, וּבְכַרְט שְׁאֵת מְשַׁקִּיעָה בְּתוֹךְ הַבְּנוֹת.

בְּעֵתִים הֵלְלוּ אֲנִי מְאֹד מְאֹד טְרוּד, וְלֹא יוֹצֵא לִי פֶּשׁוּט לְכַתֵּב
לָךְ וּלְהַנְחוֹת אוֹתָךְ אִיךָ לְחַנּוּךְ אֶת הַבְּנוֹת, וּבְאֶמֶת בְּרַגַע שִׁיְהִיָּה לָךְ
הַקּוֹ הַנִּכּוֹן, אִז לֹא יִהְיוּ שׁוּם בְּעִיּוֹת, הַקּוֹ שְׁכּוֹ תְּלוּי כָּל הַחַנּוּךְ שֶׁל
הַבְּנוֹת הוּא אֲמוּנָה, לְהַחֲדִיר בֵּהֶן אֲמוּנָה פֶּשׁוּטָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, לִידַע, אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְּבַרְךָ כָּלֵל, וְהוּא יִתְּבַרְךָ

מחיה ומנהיגה ומקיים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, אדם אינו יכול לעשות שום דבר בלי הקדוש-ברוך-הוא, וכן מי שרוצה להרגיש את הקדוש-ברוך-הוא, עליו לבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך, שזו שלמות האמונה, כי האמונה צריכה להיות מוחשית, שיראה בעיני שכלו את הקדוש-ברוך-הוא, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן סב), אשר זה עקר שלמות האמונה, שאדם רואה במוחש את הקדוש-ברוך-הוא, שיודע שכל דבר בא ממנו, כי אפלו פרנסה אדם צריך לדעת, שהקדוש-ברוך-הוא משפיע לאדם פרנסה, אלא זה מלבש בכל מיני לבושים, ובגני-אדם שאין להם שכל, הם חושבים שהלבושים נותנים את הפרנסה, ובאמת הקדוש-ברוך-הוא נותן את הפרנסה, רק צריכים להוריד את הלבושים, אז יתגלה לעינינו אור האין סוף ברוך הוא, איך שהוא יתברך בעצמו נותן לנו פרנסה. ועל-כן מי שרגיל לבקש את הקדוש-ברוך-הוא כל מה שהוא צריך, הוא מרגיש את האור זיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, ואז נהנה מזיו השכינה. וזה צריכים להחזיר בבנות, שאין לנו רק את הקדוש-ברוך-הוא, ומה שצריכים שנבקש מהקדוש-ברוך-הוא.

כל-כך רציתי לכתב לך על כל פרשת השבוע, הן ספורים, והן הלכות, אבל הייתי עסוק שבועים עם עורכי דינים בשביל הבניה שנפילתי שמה, ואני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא לצאת מהפח הזה שנפילתי לשם.

נא ונא ראי להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תיראי ואל תפחדי משום דבר, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ויבדאי נצליח את דרבנו, העקר ראי לעודד ולחזק את כל המורות, וכן את המורה ... תחיה, וכדאי שהיא תפנס שעה לפתה שלך, שעה לפתה השניה, באפן שיהיה לה ספוק, ואני מאד מקנה, שבקרוב יתמלא לנו הבית-ספר עם הרבה בנות, שלא תחסרנה לנו בנות, ובפרט כשיתחילו לבנות את הדירות, אז יהיה לנו בית-ספר ענקי, ואני

אָשֶׁר   כּו נה   בְּנַחֵל   קכא

רוֹאֵה עֵתִיד גָּדוֹל בִּיבְנָאֵל, שְׁנֹזְכָה לְחַנּוּךְ אֶת בְּנֵינוּ וּבְנוֹתֵינוּ עַל טְהָרַת
הַקֶּדֶשׁ.

גַּא וְנָא הַרְגִילִי אֶת עֲצֻמְךָ גַם-כֵּן לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
וְכָל מָה שְׁאַתָּה צָרִיכָה תִּבְקָשִׁי רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֹזַק בְּזֶה,
וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו נה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַע הַדו"ח
מִבֵּית-הַסֵּפֶר.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם רַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה,
וְתִשְׁתַּדְּלִי שְׂתַהֲיֶה אֲוִירָה שֶׁל שִׂמְחָה בֵּין הַמּוֹרוֹת וּבֵין הַתְּלַמִּידוֹת,
כִּי סוּף כָּל סוּף אֲנִי רוֹצֵה לְהִקָּים פֶּה דוֹר חֲדָשׁ, מֵאַמִּינִים בְּנֵי
מֵאַמִּינִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כִּי כָּל הַלְמוּד שֶׁלָּנוּ זֶה אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, לִידַע וּלְהוֹדִיעַ שְׁכָּל מָה שְׁקוֹרָה אֲתָנוּ, זֶה רַק מִהַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, אֲנִי מִבְּטִיחַ לָךְ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, וְלֹא יַעֲזֹב
אוֹתָנוּ כְּאֲשֶׁר לֹא עֲזָבָנוּ עַד עַכְשָׁיו, הֵינּוּ בְּמִצְבֵּים כֹּה עֲלוּבִים, וְהוּא
יִתְבָּרֵךְ עֲזֹר לָנוּ, וְלִכֵּן צָרִיכִים לְהִתְחַזֵּק גַּם עַל לְהִבָּא, כִּי אֲנִי רוֹאֵה
שְׂיִבְנוּ לָנוּ פֶּה בְּפֶה מֵאוֹת דִּירוֹת, וַיִּכְנָסוּ מֵאוֹת מְשֻׁפָּחוֹת מֵאַנְשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ, וּמִמִּילָא יִתְרַבֶּה הֵן הַתְּלַמוּד-תּוֹרָה וְהֵן הַבֵּית-סֵפֶר, עַד
שְׁנַגִּיעַ לְאַלְפֵי תְּלַמִּידִים וְתְּלַמִּידוֹת, בְּלִי שׁוּם גְּזֻמָּא כָּלֵל, וְאַנְחָנוּ
צָרִיכִים לְהַכִּין אֶת הַיְסוּד הַמוּצָק, אֲצַלְנוּ בְּקִהְלָה הוּא רַק אֲמוּנָה בּוֹ
יִתְבָּרֵךְ, מָה שְׁצָרִיכִים מִבְּקָשִׁים רַק מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כָּל זְמַן
שְׁאַדָּם דְּבוּק בְּחֵי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיּוֹדַע שֶׁהַכָּל מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, הוּא נִכְנָס בְּגִדְלוֹת הַמַּחִין, אֲבָל בְּרַגַע שְׁאַדָּם חוֹשֵׁב שֶׁהוּא תְּלוּי

קכב   אָשׁר   כו נו   בַּנְחַל

בידי בָּשׂוּר וְדָם, הוּא בְּכַעֲיָה רְצִינִית, אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים כִּי אִם אֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאֲנַחְנוּ תְלוּיִים וְעוֹמְדִים רַק בְּיָדוֹ יְתַבְרַךְ, וְהוּא יְתַבְרַךְ מְנַסֶּה אוֹתָנוּ בְּכָל מִינֵי נְסִיווֹת, אֶל מִי נִפְנָה בַּעַת צָרָה, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהַחֲדִיר בְּבָנוֹת רַק אֲמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִם אִשָּׁה תִּהְיֶה חֲזָקָה בְּאֲמוּנָה, אִזּוֹ אֵף פֶּעַם הִיא לֹא תִשָּׁבֵר מִכָּל הַמְצָבִים הַכִּי קָשִׁים שְׁעוֹבְרִים עָלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ. וְלִכֵּן אֵת הַקוֹ הַזֶּה אֲנִי רוֹצֵה לְהַחֲדִיר בְּבָנוֹת.

וְכֵן לְשִׂמְחַ מְאֹד מְאֹד עַל נַעַם חֶלְקֵנוּ, שְׂזַכֵּנוּ לְהִבְרָאוֹת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, וְלְהַכְנִיס בָּהֶן אֵת מִדַּת הַצְּנִיעוּת וְהַבוֹשָׁה וְכוּ' וְכוּ', מִפְּנֵי שְׂאֲנַחְנוּ בְרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ מְאֹמִינִים בְּנֵי מְאֹמִינִים בּוֹ יְתַבְרַךְ, וְדִקְא עַל-יְדֵי-זֶה נִזְכָּה לְהַקִּים דוֹרוֹת יִשְׂרָאֵל מְבָרְכִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו נו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲזִיקָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֵת מִכְתָּבְךָ הָאֶרֶץ, אֲשֶׁר בּוֹ אֵת כּוֹתֶבֶת דו"ח עַל כָּל הַתְּלַמִּידוֹת.

רְאִי לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם דָּבָר לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ. וְאֲנִי מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתַחֲלִיפִי כַּמָּה שְׁעוֹת לְהִיּוֹת בְּכָל כְּתָה, וְלֹא יִשְׁעַמֵּם לָךְ, וְאֲנִי מְאֹמִין בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעוֹד מְעַט תִּכְנֹסְנָה פֶּה מֵאוֹת מְשֻׁפְּחוֹת מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְגוֹר, וּמִמִּילָא יִהְיֶה לָנוּ בֵּית-סֵפֶר שֶׁל מֵאוֹת תְּלַמִּידוֹת, וְכֵן תְּלַמּוּד-תּוֹרָה שֶׁל מֵאוֹת תְּלַמִּידִים, וְלֹא יִהְיֶה מְשַׁעֲמֵם לָךְ.

אֵת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׁהַעֲקֹר מֵה שְׂאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַחֲדִיר בְּבָנוֹת, זֶה רַק אֲמוּנָה טְהוֹרָה בּוֹ יְתַבְרַךְ, לִידַע לְהוֹדִיעַ וְלְהוֹדֵעַ, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יְתַבְרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר הוּא, וּמֵה שְׂצֻרִיכִים

אֲשֶׁר   כו נו   בְּנַחֵל   קִבְּג

הוא רק לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְכִכֵּל שְׂיִחָדִירוֹ אֶת זֶה בְּתוֹךְ תוֹכָן, כִּי יִצְלִיחוּ.

אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ זֶה מְבִיא לִירֵאת שָׁמַיִם, כְּשֶׁאֲדָם זוֹכָה לְדַעַת, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פֶה נִמְצָא, לֹא חָסַר לוֹ כְּלוּם, וְעַל-כֵּן הוּא מִפְחַד מְאֹד לַעֲשׂוֹת עֲבֵרוֹת, וְאֵנְחָנוּ צְרִיכִים לְהַחֲדִיר אֶת זֶה הַיֵּטֵב הַיֵּטֵב בָּנוּ, וְעַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּהִיָּה לָכֶם פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו נו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי לְדַבֵּר אִתְּךָ עִכְשָׁו, תִּשְׁלַח לִי מִכְּתָב אִם אִתָּה נִמְצָא בְּבֵית.

נָא לְהִתְחַזֵּק, כִּי רַק זֶה מֵה שְׂאֵנִי עוֹשֶׂה עִכְשָׁו — מִתְחַזֵּק, אִךְ שְׂעִדִּין אֲצִלִּי ב"וִיֵּרָא אֶת הַמְּקוֹם מִרְחוֹק", עִם כָּל זֹאת אֲנִי מִתְחַזֵּק עַל אִךְ הַצֵּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ, הַשְּׂבָרוֹן לֵב וְהַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְּׁפִיכוֹת דָּמִים שְׂאֵנִי סוֹבֵל, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אֲנִי רוֹצֶה דַּבֵּר שְׂאֵיִן בְּכֹל הָעוֹלָם כְּלוֹ — לְגַמֵּר לְבָנוֹת אוֹלָם לְשִׁמְחוֹת — "אוֹלָמֵי בְּרִסְלָב" לְחַתְנוֹת וְכוּ' — בְּחֻנָּם לְגַמְרִי, אֲשֶׁר אִךְ עֲשִׂיר לֹא תָרַם דַּבֵּר כְּזֶה, וּלְבִסוּף פְּשׁוּט גִּנְבוּ אוֹתִי וְכוּ'.

הַמְּחַכֶּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ...

כו נח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ב' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לֵיאוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תְּלִמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" דֵּי בְּכָל אֲתֵר וְאֲתֵר, הַזֶּה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיִּצִּילֵם מִכָּל צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמִחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! הִנֵּה אֲנַחְנוּ זוֹכִים לְהִתְקַבֵּץ יַחַד, וּלְדַבֵּר דְּבוּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי זוֹ לָנוּ זְכוּת גְּדוֹלָה מְאֹד, שְׁאֲנוּ מִתְאַסְּפִים יַחַד, וְהַתְּכַלִּית הִיא לְהִזְכִּיר אֶחָד לְשָׁנֵי, שְׁאֲנוּ מְקַרְבִּים אֶל רַבֵּי אֲמֵת, רַבֵּי גְדוֹל כְּרַבְּנוּ ז"ל וְתִלְמִידָיו. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן קסא): עַל-יְדֵי שִׁבְח שְׁמִשְׁבָּחִים אֶת הַצְּדִיקִים, מִפִּילִים אֶת הַרְשָׁעִים נִפְיֵלָה גְּדוֹלָה. בְּזֶה שְׁאֲנוּ מִתְקַבְּצִים יַחְדוֹ, וּמִשְׁבָּחִים זֶה אֶת זֶה, הֲלֹא כָּלֵנוּ תְּלִמִּידֵי רַבְּנוּ ז"ל, בְּזֶה בְּעֶצְמוֹ מִפִּילִים אֶת הַרְשָׁעִים נִפְיֵלָה גְּדוֹלָה. וְלָכֵן עָלֵינוּ לְהִתְקַבֵּץ מִפְּעַם לְפַעַם וּלְשִׁבְח זֶה לְזֶה, וְלִמְצֵא נִקְדוּת טוֹבוֹת זֶה אֶצְל זֶה, זֶה רְצוֹן רַבְּנוּ ז"ל, שְׁנֵדוֹן זֶה אֶת זֶה לְכַף זְכוּת, וְנִמְצֵא רַק אֶת הַטוֹב בֵּינֵינוּ.

הֲיָה אֶצְל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יְהוּדֵי צְדִיק בְּשֵׁם ר' גַּעְצֵי ז"ל מְאוּמָן, וְעַבּוּדָתוֹ הֵיטָה בְּהִתְלַהֲבוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְהִתְפַּלֵּל בְּקוֹלֵי קוֹלוֹת. וְהָיוּ כַּמָּה מְאֲנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֵׁיִצְאוּ נִגְדוֹ מְאֹד בְּחֲרִיפוֹת, וּמָה עָשָׂה בְּסִף הַכֹּל? הִתְפַּלֵּל בְּקוֹל, בְּחֵיּוֹת וּבְדַבְּקוֹת אֶל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְזוֹ אוֹתוֹ וְחֲרַפוּהוּ מְאֹד. וּפְעַם לֹא יָכוֹל הֵיךְ לְהַבְּלִיג, וְעָלָה עַל הַבְּמָה וְנָתַן דְּפִיקָה וְאָמַר: רַבְּנוּ ז"ל אָמַר שְׁצַרִּיכִים לְדוֹן אֶת כָּל אֶחָד לְכַף זְכוּת, אֲפִלּוּ רִשָּׁע גָּמוּר, רַק לֹא אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אוֹתָם אָסוּר לְדוֹן לְכַף זְכוּת?! בֵּינֵינוּ אָסוּר שְׁיִהְיֶה שְׁלוֹם?! מָה אֲתַכֶּם?! כֶּף צָעֵק, הֲלֹא הִתְחַלָּה צְרִיכָה לְהִיּוֹת אֶצְל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, הֵם צְרִיכִים לְדוֹן זֶה אֶת זֶה לְכַף זְכוּת. אָנוּ יוֹשְׁבִים אֶצְל רַבֵּי כָּל-כֶּף גְּדוֹל, רַבֵּי כָּל-כֶּף

אָשֶׁר   כּו נח   בְּנַחֵל   קכה

קדוש, רבי שמוריד את עצמו אלינו, שאנו נמצאים במקום הטנפת והלכלוך וההזחמה, והרבי מוריד עצמו אלינו, איננו מסתכל על כבודו, אלא יורד לתוך הצנור המלכלך שלנו. כמו שאומר רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ח'), שהצדיק יורד לצנור הרשע, ושובר שם תאותו, ומעלה אותו. שזה סוכב עלינו, שאנו תלמידי רבנו ז"ל, ולמה אם-כן לא נדון זה את זה לכף זכות?! למה לא נמצא טוב אצל כל אחד ואחד מאתנו?! ואז נוכל לצאת בחוץ גם-כן ולקרר רחוקים. אבל אם יש מחלקת ומריבות בינינו, מה אנו רוצים שיהיה בחוץ?! אומר רבנו ז"ל (ספר-המדות, אות צדיק, סימן קמט): ההתנגדות על הצדיקים, זה בא מההתנגדות שבין הצדיקים בעצמם. אתם יודעים מדוע יש התנגדות על הצדיק? זה בא מהמחלקת בינינו. הלא כל זמן שנהיה מקרבים לרבנו ז"ל, רבנו ז"ל לא יתן לנו לישן, אלא יעורר אותנו מהשנה אל הקדוש-ברוך-הוא, כמובא (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ס'), וכן רבנו ז"ל יטלטל אותנו, שנאהב זה את זה, ונשלים עם כל אחד; כי מאין בא שיש כל-כף הרבה התנגדות מבחוץ? מחמת שיש התנגדות שבין הצדיקים בעצמם, הינו יש בינינו מחלוקות ואי הבנות, לא יכולים לגור ביחד, לא יכולים לשבת בצותא, אני אשכנזי ההוא ספרדי וכו', מה צריכה להיות הגזענות הארוכה הזו?!

אני פונה לאנשי שלומנו היקרים! אנו נמצאים במצב כספי נורא, בית-המדרש חייב חמשת אלפים שקלים לחשמל, ועומדים לנתק את החשמל, אל תהיו שאננים. לכן אבקש את כל אנשי שלומנו, תמסרו את נדבת לבכם אל האברך ... גרו יאיר, עוד הלילה, מי שחייב בעבור נדרים ונדבות לבית-הפנסת, מי שקנה עליות, שימסר את זאת עכשו לאברך הזה. פי אחרת ינתקו לנו את החשמל. וכן יש חשבון של מים, וכן צריך לשלם בעבור נקיון בית-הפנסת. חכמינו הקדושים אומרים (מגלה כט): ואהי להם למקדש מעט — אלו הם בתי פנסיות ובתי מדרשות. הבית-הפנסת הוא פעין בית-המקדש, ולמה לא נעזר שיהיה בית-הפנסת נקי בגשמיות וברוחניות. בגשמיות — פשוטו כמשמעו, צריכים לראות

שֶׁהַמָּקוֹם יִהְיֶה נָקִי, וְלִזֶּה צְרִיכִים אִישׁ תַּחְזוּקָה, הָעוֹלָה כֶּסֶף. וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמִּשְׁתַּדֵּל לַעֲזֹר. וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, תְּרֹאוּ עוֹד עִכְשָׁו לְשֵׁלֶם חוֹבוֹתֵיכֶם עַל גְּדָרִים וּגְדֻבוֹת, שִׁקְנִיתֶם עַל־יֹת וּגְדֻבְתֶם וְכו', וְכֵן הַבֵּית־הַכְּנֶסֶת שְׁלָנוּ יִהְיֶה נָקִי בְּרוּחָנִיּוֹת, שְׁלֹא יִהְיֶה שָׁם מַחְלָקָת וְאֵי הַבְּנוֹת, לֹא תִהְיֶינָה צְעָקוֹת, חֶסֶד וְשְׁלוֹם, אֲדַרְבָּה, עֲלֵינוּ לְרֹאוֹת, שְׁבִית הַכְּנֶסֶת שְׁלָנוּ יִהְיֶה דְגָמָא לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל. וְאוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה י"א): הִנֵּה זֶה עוֹמֵד אַחַר כְּתָלָנוּ — אֵלּוּ בְּתֵי כְּנֶסֶיּוֹת וּמִדְרָשׁוֹת, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹמֵד פֹּה תַחַת הַכְּתָל שְׁלָנוּ וּמִסְתַּכֵּל עֲלֵינוּ. וְלִכֵּן כָּל הַנִּכְנָס לְבֵית־הַכְּנֶסֶת, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא צוֹפֶה וּמִבֵּיט עָלָיו, וְאִם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִבֵּיט עָלָיו, תִּהְיֶה בְּטוּחִים שְׁלֹא תִחָסֵר לָכֶם כְּבֹד פְּרָנְסָה, בְּרִיאּוֹת, וְלֹא יִחָסֵר לָכֶם מְאוּמָה, כִּי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא צוֹפֶה עֲלֵיכֶם. וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֻכּוֹת ו'): כָּל הַרְגִיל לְבוֹא לְבֵית־הַכְּנֶסֶת וְלֹא בָּא יוֹם אֶחָד — הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁאֵל בּוֹ. מִי שֶׁרְגִיל לְבוֹא בְּכָל יוֹם לְבֵית־הַכְּנֶסֶת וַיֵּשׁ לוֹ מְקוֹמוֹ הַקְּבוּעַ, וַיּוֹם אֶחָד לֹא בָּא, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שׂוֹאֵל הֵיכָן אָדָם זֶה שִׁוֵּשֵׁב פֹּה. וְנִתְּוָדַע שֶׁאָדָם זֶה מִסְכֵּן חוֹלָה, אוֹ אֵין לוֹ פְּרָנְסָה, וְהַצְרֹךְ לְנִסְעַ לְמַרְחָקִים לְהִבְיֵא טָרֶף לְבֵיתוֹ, אוֹ הוּא עִכְשָׁו טְרוּד מְרַב צְרוּתָיו, וְאֵין לוֹ שְׁלוֹם־בֵּית. אֲזִי הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא כְּבֹד מְשָׁלִים לוֹ חֶסְרוֹנוֹתָיו.

וְלִכֵּן אֲנִי פוֹנֶה אֶל כָּל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים! עֲשׂוּ כָּל אֲשֶׁר בְּיַדְכֶם וּבִיכְלִתְכֶם עוֹד עִכְשָׁו לְמַסֵּר תְּרוּמָה בְּעִבּוֹר הַחֲשָׁמַל לְבֵית־הַכְּנֶסֶת וְהַמִּים לְמַקְוֵה וּשְׁאָר עֲנִינֵי הַתַּחְזוּקָה. וּבִזְכוּת הַצְּדָקָה הַזֹּאת שֶׁאַתֶּם עוֹשִׂים, הֲלֹא זֶה בְּעִבּוֹר רַבְּנוּ ז"ל, אֲזִי אַתֶּם גּוֹרְמִים עִכְשָׁו יְשׁוּעָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל. כִּי כִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (פְּרָקִי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר, פְּרָק טז): כָּל מִי שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִם אֶחָד מִגְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלּוּ עָשָׂה חֶסֶד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל. וּמִי עוֹד גְּדוּל אֶצֶל עַם יִשְׂרָאֵל כְּרַבְּנוּ ז"ל?! וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁעוֹשֶׂה חֶסֶד עִכְשָׁו עִם רַבְּנוּ ז"ל, מְגַלִּים לָנוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלּוּ עָשָׂה חֶסֶד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל. וּבִזְכוּת הַחֶסֶד הַזֶּה שֶׁנַּעֲשֶׂה עִם רַבְּנוּ ז"ל, וְנִתְּרָם בְּעִבּוֹר בֵּית־הַמִּדְרָשׁ, אֲשֶׁר עוֹמְדִים לְנִתֵּק לָנוּ אֶת הַחֲשָׁמַל

והמים ללא רחמנות, ולא יהיה לנו איש תחזוקה, ובזכות זה שפתעורו, הקדוש-ברוך-הוא יעזר לכם.

כאן המקום לעורר את אנשי שלומנו. תדעו לכם, שענין הדפסה והפצה, אין דבר חשוב יותר מזה, כי רבנו ז"ל אומר (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יא), שצריך לקרב רחוקים, ואיך? על-ידי פוצו מעינותיך חוצה. לגלות גם לאלו שבחוץ את תורות הצדיק. וזה תקוץ לעון החמור של פגם הברית. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקויטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רסד), שתקוץ לפגם הברית — לתן צדקה. ואמר מוהר"ן ז"ל (לקויטי-הלכות, ברכות השחר, הלכה ה') על הפסוק: "צדקתך צדק לעולם ותורתך אמת", איזו צדקה נשארת לאדם לעולם? כשנותן בעבור הדפסת תורת הצדיק האמת. ולכן אבקש את כל אנשי שלומנו היקרים, אנו צריכים לגמר להדפיס את כל חלקי "לקויטי-הלכות", ישנם סף הכל ששה או שבעה פרקים, ואנו רוצים להדפיס מחדש כל ספרי רבנו ז"ל, ויש עוד המון ספרים בכתב יד. ולכן אבקש את כלם, גם את זאת לתרם ולצלצל תכף-ומיד לאברכים ... גרם יאיר, ולתן את הצדקה המיוחדת הזו, לעזר להדפיס את הספרים. כי אנו צריכים עכשו להדפיס יותר מחמשים קוונטרסים חדשים. ולכן כל מי שיכול לנדב בעבור קוונטרס אחד, יהיה בטוח שיראה ישועה. אחד רוצה לתרם לעלוי נשמת נשמה שהלכה לעולמה, של אבא או אמא ושאר קרובי משפחה, אין עלית נשמה יותר מזה, ולמעלה בשמים הנשמה מאד מאד שמחה שמאות ואלפי אנשים קוראים בקוונטרס הזה שנדפס על שמה. ולהבדיל בין חיים לחיים, כשמנדבים לזכות אדם שהוא חי, הקדוש-ברוך-הוא ימשיך לו רפואה, בריאות, פרנסה, זיווג הגון, ילדים. זו הצדקה של הדפסה, שכל-כף הזהירנו מוהר"ן ז"ל, וזו היתה צואתו קדם הסתלקותו, שאמר לאנשי שלומנו בזו הלשון: העבדה שלכם יהיה, שיפוצו מעינותיך חוצה. ובקש מאנשי שלומנו: אנא, תתרמו בעבור הדפסת ספרי רבנו ז"ל. ואמר לבנו ר' יצחק, תן חמש-מאות רבל, אשר הנה זה הון עתק, ואם אין לך, תן ששים רבל, שגם הנה הון רב, אבל דבר זה אמר לבנו. כלנו

קכח אֲשֶׁר כו נט — כו ס בְּנַחֵל

יְלָדִים שֶׁל רִבְנוּ ו'ל, שֶׁל מוֹהֲרֵנִי ו'ל, כִּי כָּךְ אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים (יְלֵקוּט שְׁמַעוֹנֵי בַמִּדְבָּר, פָּרָק ג', רִמּוֹז תּוֹרַח): כָּל הַמְּלַמֵּד בֶּן חֵבְרוֹ
תּוֹרָה, מַעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ יִלְדוּ. לָכֵן בָּאוּ וַעֲשֵׂה לְמַעַן רִבְנוּ
ו'ל, לְמַעַן מוֹהֲרֵנִי ו'ל, וַיִּנְדָּב צְדָקָה בְּעִבּוֹר הַדְּפֶסֶת סִפְרֵי רִבְנוּ
ו'ל, וַיִּפְיֹצוּם לְאַרְכָּה וּלְרַחֲבָה שֶׁל אֶרְצֵנוּ הַקְּדוֹשָׁה, וְעַל-יְדֵי הַפְּצַת
סִפְרֵי רִבְנוּ ו'ל, נָבִיא אֶת מְשִׁיחַ צְדָקָנוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם וּבְרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו נט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא, ד' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תַּחֲיָה.

אִף שֶׁזֶה כְּבֹר עֲכָשׁוּ מְאֹדָה, עִם כָּל זֹאת אִם אַתָּה יְכוּלָה לְצַלְצֵל
לְנִשּׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אוֹ אַחַת תַּעֲבִיר אֶת הַמָּסֹר לְשִׁנְיָה, שְׁיִבּוֹאוּ
הָעָרֵב לְשַׁעוֹר, כִּי יֵשׁ לִי לְדַבֵּר כַּמָּה דְּבָרִים נְחוּצִים מְאֹד מֵה שְׁקוּרָה
בְּקִהְלָתֵנוּ, בְּפֶרֶט אוֹדוֹת ... שְׁעוֹשֵׂה שְׁמוֹת בְּדַבּוּרֶיךָ, וְאִם לֹא יַעֲשֶׂה
סוּף וְקֶץ לְכָל זֶה וְכוּ' וְכוּ', כָּל הַקְּהֵלָה שְׁלָנוּ תִפְגַּע, חֵס וְשְׁלוֹם, וְכָל
עִבּוֹדֵתֵנוּ שְׁעַבְדֵתִי עֲשׂוֹר שָׁנִים, תִּרְד, חֵס וְשְׁלוֹם, לְטְמִיּוֹן.

מָה אָמַר וּמָה אָנְדָּר, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַרוֹאֶה בְּעֵינָי, מִי
שְׁאָמַר לְעוֹלָמוֹ דִּי, יֵאמַר לְצָרוֹתַי דִּי.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו ס.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֵר וַיֵּצֵא, ה' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קַבְּלֵתִי אֶת מְכַתְּבֶךָ.

אֶשֶׁר   כּו סא   בְּנַחֵל   קכט

מָה אָמַר וּמָה אָדַבֵּר, עֲוֹנוֹתַי גָּרְמוּ לִי אֶת הַבְּזִיוֹנוֹת הָאֵלֹהִים, וְלָכֵן
מָה שֶׁתַּחֲלִיטוּ, שִׁיְהִיָּה בְּהַצְלָחָה מְרֻבָּה.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאָמַר לְעוֹלָמוֹ דֵּי, יֹאמַר לְצָרוֹתַי דֵּי, וַיַּעֲקֹר
אֶת הַתּוֹלְעֵת מִכַּרְמְנֵנוּ לְגַמְרֵי.

הַמְּבָרֵךְ אֶתְכֶם בְּכַרְפַּת הַתּוֹרָה...

כּו סא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שִׁשִּׁי עָרַב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, ו' פֶּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי כָּל הַשָּׁבוּעַ מִמָּךְ מְכַתְּבִים, אִךְ מֵרַב צָרוֹתַי וַיְסוּרֵי
וַעֲגָמַת נַפְשׁ, חֲרוּפִים וְגִדּוּפִים, בְּזִיוֹנוֹת וְשִׁפְיכוֹת דָּמִים שֶׁסִּבְּלָתִי וְכו',
וְכו', לֹא הָיָה הַפְּנֵאִי לְהַשִּׁיבָךְ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! סוּף כָּל סוּף יֵשׁ אֵיזָה אָדָם שְׁרוּצָה
לְמַחֹת בְּעַדֵי וְכו', דָּמִי נִשְׁפָּךְ פְּמִים, וְאֵין לִי מִי שִׁיִּשְׁיַע לִי וְכו',
בְּפֶרֶט בְּעֵינַיִם כְּאֵלֹהִים.

רָאָה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וְאֵנִי מְאֹד מְקַנְיָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּרְוָה נַחַת מִבְּנֵךְ
... גֵּרוֹ יֵאִיר, וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֶיךָ, עִם יְלָדִים צָרִיכִים רַק סְבָלָנוֹת, כִּי
סוּף כָּל סוּף הֵם עֲדִין צְעִירִים מְאֹד, וְעַם סְבָלָנוֹת יְכוֹלִים לְפַעַל הַכָּל.

עֲדִין אֲנַחְנוּ צָרִיכִים יְשׁוּעוֹת רַבּוֹת בְּשִׁבִיל בְּנֵין בֵּית-הַכְּנֶסֶת, כִּי
... פְּשׁוּט גָּזַל אוֹתִי, אִיךְ יִתְכַּן שְׁקוּמָה אַחַת, קוֹמַת קַרְקַע, תַּעֲלֶה
יֹתֵר מִרְבַּע מִלְיוֹן דוֹלָר, וְעוֹד יִטָּעַן שְׁאֵנִי חָיֵב לוֹ עוֹד רְבַע מִלְיוֹן
דוֹלָר, פְּשׁוּט הוֹרִיד לִי אֶת הָעוֹר וְכו', וּלְבִסוּף נוֹתְנִים לוֹ אֶת הַצָּדֵק
וְכו', וְזֶה הָרַס אוֹתִי לְגַמְרֵי.

מָה אָמַר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! אֵין לִי בְּזָה הָעוֹלָם עִם מָה לְהַתְחַזֵּק,

אֵלָא בְּדַבְרֵי רַבְנֵי ז"ל, וּתְהִלָּה לְאֵל, שְׁלֵמֵדְתִּי הִרְבֵּה סִפְרֵי רַבְנֵי ז"ל,
וְזוּ כָּל חַיּוּתִי, וְאֵת זֶה אֲנִי אֶמְכַר לְכָל הָעוֹלָם כְּלוּ — רַק לְהִתְחַזֵּק
בְּאֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, לִידַע שְׂדֵבֶר גְּדוֹל וְדָבָר קָטָן אֵינּוּ נַעֲשֶׂה
מִעֲצָמוֹ, אֵלָא בְּהִשְׁגָּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן.

רְאֵה לְהִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, כִּי הָאֲרַבְעָה
לִמּוּדִים הָאֵלּוּ הֵם כְּנֶגֶד אַרְבַּעַת הָעוֹלָמוֹת, וּכְשֶׁאֲדָם חִזַּק בְּזֶה בְּכָל
יּוֹם, אַז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמַּאֲחֵל לָךְ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כו סב.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, וְ כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹיָבִי תְלַמִּידֵי
יְקִירֵי, אֲשֶׁר נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה בְּנִפְשָׁךְ מֵרַב אֱהִבְתִּי אֵלֶיךָ ... גֵּרוֹ יֵאִיר
וַיִּזְרַח.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּתְחַזַּק בְּכָל מִינֵי מַאֲמָצִים וּבְכָל מִינֵי
מִצְבִּים שְׁעוֹבָרִים עֲלֶיךָ, וְאֵל תִּשְׁבֵּר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, יִהְיֶה אִיךָ
שִׁיחִיָּה וַיִּהְיֶה מֵה שִׁיחִיָּה, וְזָכוֹר תִּזְכֹּר מֵה שִׁשְׁמַעְתָּ אֲצִלִּי כָּל הַשָּׁנִים
שְׁלֵמֵדְתָּ אֲצִלִּי, אֲשֶׁר אֲסוּר לְהִשְׁבֵּר בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, אִף שְׁעוֹבֵר עַל
כָּל אֶחָד כָּל־כֶּף הִרְבֵּה חֲלִישוֹת הַדַּעַת וּמִשְׁבָּרִים בְּכָל יוֹם וַיּוֹם, עַד
שֶׁהוּא נוֹפֵל בְּיָאוֹשׁ וּבְדַכְּאוֹן וְכוּ', וְעוֹזֵב אֶת הַכָּל וְכוּ', כִּי בְּאֲמַת
אֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיךָ יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהוּיָה
וּמְקִיָּים אֶת כָּל הַבְּרִיָּאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מִדְבָּר, הֵם עֲצָם
עֲצָמֵי חַיּוּת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא יִתְבָּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהוּיָה אֶת הַכָּל,
כָּל מֵה שֶׁאֲדָם רוּאָה, כָּל מֵה שֶׁאֲדָם שׁוֹמֵעַ, עַל כָּל מֵה שֶׁאֲדָם הוֹלֵךְ,
הַכָּל אֱלֹקוֹת, אִף מִפְּנֵי הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן גַּעֲלָם וְנִסְתָּר מִן הָאָדָם, וְזוּ
כָּל עֲבוֹדָתְנוּ בַּתּוֹרָה וּבַמִּצְוֹת, לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ וּלְמַצֵּא אֶת הַקְּדוּשָׁה־
בְּרוּךְ־הוּא, וּבְאֲמַת רַק בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיּוֹן נִכְנָסֵת בְּאָדָם תְּמִיד
חֲלִישוֹת הַדַּעַת, וְנִדְמָה לוֹ כְּאֵלּוּ אֲבָד מְנוּס וְתִקְוָה מְמַנֵּי, הִנֵּה הוּא

קם מאַחר וכו', וְאָז כָּל הַיּוֹם הוֹלֵךְ לוֹ כְּכֹר מְבֹהֵל וּמְבֹלְבֵל, כִּי חוֹשֵׁב
 שְׁחָבֵל אֵיךְ בְּלֵה אֶת הַזְּמַן הַיְקָר בְּשָׁנָה וְכו', אֲזוּ הוּא לֹא בָּא לְהַתְּפַלֵּל
 בְּבֵית-הַפְּנִסֵּת וְכו', וּמְחַסֵּר מְקֻנָּה וְכו', וְכֵן הִנֵּה לֹא הוֹלֵךְ לוֹ כְּמוֹ
 שְׁהוּא רְצָה וְכו', אֲזוּ הוּא עוֹזֵב אֶת הַחֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י, וְהִנֵּה לֹא הוֹלֵךְ
 לוֹ כְּמוֹ שְׁהוּא תֹּאֵר לְעֲצָמוֹ, אֲזוּ הוּא עוֹזֵב אֶת הַמְּשֻׁנּוּת וְאֶת הַגְּמְרָא
 וְכו' וְכו', וְכֵן יֵשׁ לוֹ חֲלִישוֹת הַדַּעַת מִכָּל דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם, וּבְשִׁבִיל זֶה
 עוֹזֵב אֶת עֲצָמוֹ, וּמְתַקֵּר מֵעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וּבְאֵמֶת לֹא כָּף
 קִבְּלָנוּ מִרְבָּנוּ ו'ל, אֲלֵא צְרִיכִים לְהַתְּחִיל בְּכָל פֶּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה,
 וְלִשְׁפֹּחַ אֶת הָעֶבֶר, כָּל יוֹם הוּא יוֹם חֲדָשׁ, וּבְכָל יוֹם יְכוּלִים לְקַנּוֹת
 אוֹצְרֵי אוֹצְרוֹת שֶׁל תּוֹרָה וְיִרְאַת שָׁמַיִם אִם לֹא יִהְיֶה בְּטָלָן, אֲלֵא יִהְיֶה
 עֲקָשָׁן גְּדוֹל מְאֹד. וְרַבְּנּוּ ו'ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס'), אֲשֶׁר
 כָּל יוֹם שֶׁמְתַחֵיל, הוּא בָּא עִם צְמֻצוֹם גְּדוֹל, וְאָדָם צָרִיךְ לְהִרְחִיב
 אֶת הַיּוֹם שְׁלוֹ. וְכֵן אָמַר רַבְּנּוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן פד),
 שֶׁבְּכָל יוֹם וְיוֹם יֵשׁ עֲנָנִים, נִחְשִׁים וְעַקְרָבִים הַמְּבֹלְבְּלִים אֶת הַמַּחַ,
 וּמַעֲלִימִים וּמְסַתִּירִים אֶת אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר מֵאִיר בַּיּוֹם הַזֶּה, וְלִכְן
 צְרִיכִים לְהִיּוֹת פְּקֻחַ וְלְהִרְחִיב אֶת הַיָּמִים, וְאֲסוּר לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר
 שֶׁבְּעוֹלָם, צְרִיכִים לְבֹא לְבֵית-הַפְּנִסֵּת לְהַתְּפַלֵּל עָרֵב וּבֹקֵר וְצִהָרִים,
 יִהְיֶה מַה שְׁיִהְיֶה וְיִהְיֶה אֵיךְ שְׁיִהְיֶה, וְלִהְשַׁתְּדֵל לְהַתְּפַלֵּל אֶת הַתְּפִלָּה
 מִתּוֹךְ הַסְּדוּר דִּיקָא, וְלֹא לְדַבֵּר מִהַתְּחִלַּת הַתְּפִלָּה עַד סוֹף הַתְּפִלָּה,
 וְלִהְשַׁתְּדֵל לְכוֹן פְּרוּשׁ הַמְּלוֹת, וּבְכַרְט בְּשַׁעֲה שְׁמִזְפִּיר אֶת שְׁמוֹ
 יִתְבָּרֵךְ, צְרִיכִים לִירֹא וְלִפְחֹד מֵאֵימַת הַשְּׂכִינָה, וְכֵן לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם
 חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם מִפְּרִשַׁת הַשְּׁבוּעַ, בְּאִפְּן שְׂיִזְכֶּה לְסִיִּם בְּכָל
 שְׁבוּעַ אֶת פְּרִשַׁת הַשְּׁבוּעַ, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, וְכֵן לְגַרֵס הַרְבֵּה
 פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת, אֲשֶׁר זֶה מְזַכֵּךְ אֶת הַנְּשִׁמָּה, כִּי מ'ש'נ'ה' אוֹתִיּוֹת
 ג'ש'מ'ה', וְכֵן לְהַתְּמִיד בְּגִרְסָא בְּגִמְרָא, כִּי לְמוּד גְּמְרָא עוֹלָה עַל
 הַכֹּל, כִּי מִי שְׁלוּמֵד גְּמְרָא, מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ ד' מְלֹאכֵי הַשְּׁמִירָה
 הַמְּרַמְזִים בְּרָאשֵׁי תְבוֹת ג'מ'ר'א', שְׁהֵם: ג'ב'רִיאֵל, מ'יכָאֵל, ר'פֶּאֵל,
 א'וֹרִיאֵל, וּכְשֶׁאָדָם לוֹמֵד הַרְבֵּה גְּמְרָא תִלְמוּד, עַל-יַד־זֶה הוּא נִצּוֹל
 מִהַקְּלָפָה הַמְּחַטִּיאָה אֶת הָאָדָם בְּפָגַם-הַבְּרִית, כִּי תִלְמוּד בְּגִימְטְרִיָּה
 שְׁמָה שֶׁל הַקְּלָפָה הַמְּחַטִּיאָה אֶת הָאָדָם, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנּוּ ו'ל
 (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ריד), וְכֵן טוֹב לְקַבֵּעַ לְעֲצָמוֹ שְׁעוֹר בְּמִדְרָשׁ

רבה כסדרן, בכל יום פרשה אחת. ועל פלם צריכים ללמד הרבה הלכה, טור ושלחן ערוך. ואל תחשב שזה הרבה, והעמסתי עליך עמס גדול, אלא מי שקובע לעצמו חק ולא יעבר ללמד אפלו מעט דמעט בכל יום, לבסוף יצליח, וכמו שאמר החכם מפל האדם (משלי יג, יא): "וקבץ על יד ירבה", מי שלומד בכל יום קצת ועוד קצת ועוד קצת, במשך הזמן זוכה לסים את כל התורה כלה.

הן אמת אני יודע שעכשו אתה כבר התחנת, ויש לך על פרנסה ועל בבית וכו', עם כל זאת אל תשכח לקבל על עצמך על מלכות שמים, כי הוא יתברך אתך, עמך ואצלך, וכפי שתקבל על עצמך על מלכות שמים, כמו-כן יוריד ממך הקדוש-ברוך-הוא על בשר ודם.

נא ונא תעשה כל מיני מאמצים בעולם שיהיה שלום ואהבה בינך ובין אשתך, כי כך למדתי אתכם, וזה היה רצון רבנו ז"ל, כמוכא בדבריו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימנים: רסג ורסד), ובפרט הדבורים האלו צריכים להיות יסוד גדול לאברהם, כי הסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעלות שבעולם שיהיו מריבות ואי הבנות בינו לבין אשתו, ועל-ידי-זה נפגם בברית, ולא כדאי להיות בזה העולם אפלו רגע אחד ולפגם בפגם הברית. ועקר מה שאדם צריך להתחנן, הוא רק כדי להשמר מחטאים ועוונות, כי לומד תורה בטורה — זה הנושא אשה, ואחר-כך לומד תורה (מנחות קי.), וצריכים להזהר בדבר זה מאד מאד, לכבד ולקור את אשתו, וזה יביא לו פרנסה בשפע, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא נט.): אוקירו לגשיכו כי היכי דתתעטרו, תכבדו ותיקרו את נשותיכם כדי שתתעשרו. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סט), אשר כל העשירות של האדם תלויה רק באשה, ולכן מי שמכבד את אשתו, הוא יהיה עשיר גדול מאד. וחכמינו הקדושים אמרו (ראש השנה ו:): אשה — בעלה משמחה; ולכן תראה לשמח ולעודד את אשתך, כי זה תלוי ביך, ועל-ידי-זה גם היא תכבד ותיקר אותך, "כמים הפנים אל הפנים פן לב האדם לאדם" (משלי כז, ט); תשתדל מאד שתהיה בביתך אוירה של שמחה, תמיד שיהיה שמה טיפ עם שירים של שמחה, כי

אֲשֶׁר   כּו סג   בְּנַחֵל   קלג

הַשְּׂמֵחָה מִרְחֶבֶת אֶת הַדַּעַת, לֹא-כֵן הֶעֱצְבוֹת וְהִדְכָּאוּן הַיְרֻסִים אֶת
הָאָדָם לְגַמְרֵי, וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה שְׂפָבִיתָךְ יִהְיֶה תָּמִיד שְׂמֵחַ, וְהַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂיִתְרַחֵב לְךָ בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחַנִּיּוֹת, וּתְבַשֵּׂר לִי
תָּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

אִם תִּקְיָם אֶת דְּבָרֵי אֱלֹהִים, אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל
הַנְּחֻמַּת-רוּחַ שֶׁתַּעֲשֶׂה לִי, הֵינּוּ שְׂבָכָל יוֹם תִּתְפַּלֵּל בְּמִנְיַן דִּיקָא — עָרֵב
וּבִקֵּר וְצָהֳרַיִם, וְכֵן 'תִּגְנֹב' עֵתִים לַתּוֹרָה, לְלַמֵּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא,
מִדְרָשׁ, הַלְכָה וְאַגְדָּה, וְכֵן שְׂיִהְיֶה לְךָ שְׁלוֹם-בַּיִת וְאַהֲבָה עִם אֲשֶׁתְּךָ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד, וּתְבַשֵּׂר לִי בְּשׁוֹרוֹת
מְשֻׁמְחוֹת.

תִּרְאֶה לְכַתֵּב לִי, וּמִמֶּשׁ חַיִּים חֲדָשִׁים תִּגְנֹפַח בִּי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כָּתַבְתִּי אֶת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה לְעוֹד כַּמָּה מִחֲבָרֶיךָ, כִּי לְכֻלָּם נֶאֱמָרוּ
דְּבָרִים אֵלוֹ, וְאַתֶּם כָּלְכֶם חֲקוּקִים בְּתוֹךְ לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

כּו סג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׂשׂוּי עָרֵב-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וַיֵּצֵא, ו' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר וְיִזְרַח.

הִנֵּה מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֶשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצֻמְךָ בְּיַדְיךָ
וּתַעֲזֹר לִי, וּבְאֵמַת אַתָּה יָכוֹל לְקַבֵּל מִזֶּה פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַי, רַק אַתָּה
צָרִיךְ לְהִיּוֹת זָרִיז וְנִשְׁפָּר, וְלֹא לְהִיּוֹת עֲצֵלָן, וּבְאֵמַת אֲנַחְנוּ יְכוּלִים
לְבָנוֹת קְהֵלָה יָפָה מְאֹד מְאֹד, אִם רַק יִהְיֶה לָנוּ אִישׁ הַמַּעֲשֵׂה, וּבְאֵמַת
הַעוֹרֶף-דִּין רוּצָה לְעֹזֵר לָנוּ, אֲבָל הוּא בְּעֲצֻמוֹ צָרִיךְ עֹזֵר, כְּדֵי לְבַצֵּעַ

את רצונו. ולכן אני מאד מאד מבקש אותך, שתקח את עצמך בְּיָדֶיךָ, ותעזר לי, הן בְּעֵינַי בְּנִית בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל, והן בְּעֵינַי הַדִּירוֹת, שְׁצָרִיכִים לְלַכֵּת אֵל ... וְלַעֲשׂוֹת מְאֻמְצִים לְדַבֵּר עִמוֹ, וּכְדַאי לְלַכֵּת אֵלָיו עִם מְשֻׁלַּחַת, הֵכִי טוֹב שְׁתַּלֵּךְ אִתָּה עִם הָעוֹרֵף-דֵּינָּה וְעִם עוֹד שְׁנַי אֲנָשִׁים, וְאִם אֲפֹשֶׁר גַּם אֶת ... מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, וְכֵן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוֹלָם בְּעֵינַי הַדִּירוֹת, שֵׁשׁ תְּכַנִּית לְבָנוֹת מְאֻמִּים וְעֵשֶׂר דִּירוֹת, עַל זֶה צָרִיכִים לְדַבֵּר הַרְבֵּה אִתּוֹ וּלְשַׁכְנַע אֹתוֹ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אֹתְךָ, הָעֶקֶר שְׁצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת, וְכֵן כָּל פֶּרֶט וּפְרֵט מִהַקְהֵלָה.

ראה לרחם על נשמתך, ותתבודד בכל יום אליו יתברך, ותעשה לעצמך שעור ללמד כסדרן מקרא, משנה, גמרא, מדרש בכל יום ויום, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך שבת שלום...

כו סד.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְרֵי וַיֵּצֵא, ו' כֶּסֶלֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵלַי יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שִׂמְחָתִי לְשִׁמְעַת אֶת מַה שְּׁעֲשִׂיתָ וְכוּ', סוּף כָּל סוּף יֵשׁ לִי אֲנָשִׁים שְׁעוֹזְרִים לִי.

אֲנִי נִקְלַעְתִּי לְמַצָּב בֵּישׁ מְאֹד, כִּי לְמַעֲשֵׂה לְוִיתִי אֶת הַכֶּסֶף מִכָּל אֶחָד, רַק בְּתַנְאֵי שְׁבָרְגַע שֶׁהֵם יִצְטָרְכוּ אֶת הַכֶּסֶף, אֲנִי צָרִיךְ לְשַׁלֵּם לָהֶם, וְהִנֵּה ... גֵּרוֹ יֵאִיר, רוֹצֵה לְקַנּוֹת שְׂטַח, וּבְסוּפוֹ שֶׁל דְּבַר זֶה הַכֶּסֶף שֶׁלוֹ, וְלִכֵּן הִבְטַחְתִּי לוֹ שְׁתוּף עֲשֶׂרָה יָמִים אָבִיא לוֹ אֶת הַכֶּסֶף, וּמֵאַיִן יָבֹא עוֹרֵי וְכוּ'... אֲבָל אֲצַלִּי מְלָה זֹו מְלָה, וְאִם מִבְּטִיחִים לְמִישֶׁהוּ מְשֶׁהוּ — צָרִיכִים לְקַיֵּם.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות

אָשֶׁר   כּו סה   בְּנַחֵל   קִלָּה

בְּשִׂמְחָה, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבּוֹדָאי סוּף כָּל סוּף נִרְאָה
יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת. וְאִף שֶׁעֲכָשׁוּ אֲנַחְנוּ בְּבַחֲיַנֵּת (בְּרֵאשִׁית כב, ד): "וַיִּרְא
אֶת הַמָּקוֹם מֵרְחוֹק", עִם כָּל זֹאת סוּף כָּל סוּף נִגִּיעַ אֶל זֶה, וְנִצְלִיחַ
דְּרַכְנוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כּו סה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסִדְר וַיֵּצֵא, ו' כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה נִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד שֶׁמִּחֲתִי עַל מָה שֶׁעָשִׂיתָ וּפְעַלְתָּ בְּשִׁבְלִי, יַעֲזֹר
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּתְרַחֵב לְךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחַנִיּוֹת, וַיְהִיֶּה לְךָ כָּל
טוֹב.

רַק חֲזַק וְאַמֵץ, וְתִשְׁתַּדֵּל מְאֹד לְחַזֵּק אֶת יְלָדֶיךָ, כִּי אֵת הַיְלָדִים
צָרִיכִים רַק לְהַגְבִּיחַ, וְלֹא לְשִׁבֹר וְכוּ', וְלִתֵּת לָהֶם הַרְגָּשָׁה שֶׁהֵם
עֲצָמָאִים, וּבְזֶה תִקְנֶה אֶת לְבָבָם, כִּי אֵין זֶה חֲכָמָה לְהַשְׁפִּיל יְלָדִים,
וּמִכָּל שֶׁכֵּן לְהַפְתֵּם אוֹ לְשַׁבְּרָם, חַס וְשְׁלוֹם, כִּי זֶה סֵם הַמּוֹת לַיְלָדִים,
כִּי יְלָדִים הֵם גַּם-כֵּן בְּנֵי אָדָם, וְצָרִיכִים לְרַדֵּת אֲלֵיהֶם וּלְהַכִּין אוֹתָם,
וְלֹא לְשִׁבֹר אוֹתָם. וְאִם תִּלְךָ בְּצוּרָה כְּזוֹ, אֲזַ תְּצַלִּיחַ עִם יְלָדֶיךָ.

רְאֵה לְהִיּוֹת לְעֹזֵר לִי... גֵּרוֹ יְאִיר, בְּעֵנִין הַבְּנִיָּה, וְאֵנִי רוֹצֶה
לְהַמְשִׁיךְ תְּכֵף-וּמֵיֶד לְבָנוֹת, וְחֻבֵּל עַל כָּל יוֹם, וּמְאֹד מְאֹד כּוֹאֵב עַל
כָּל יוֹם שֶׁמִּתְעַכְּבֶת הַבְּנִיָּה.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, וּמִמָּשׁ תְּחַיֵּנִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כו סו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ז' כֶּסֶלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... שְׁיַחֲיוּ.

זֶה מְזֻמָּן שְׁאֲנִי רוֹצֶה לְכַתֵּב לָכֶם, אֲבָל פְּשוֹט הַחוֹבוֹת וְהַטְרָדוֹת גּוֹזְלִים לִי אֶת כָּל הַזְּמַן, וּמָה גַם שְׁנַפְלָתִי בְּפֶחַ כְּזֶה בְּעִנְיַן בְּנֵית בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ הַגָּדוֹל, שְׁיִשְׁמַשׁ גַּם אוֹלָם לְשִׁמְחוֹת, זֶה הָרַס לִי לְגַמְרֵי אֶת הַבְּרִיאוֹת, כִּי לֹא תֵאָרְתִי לְעֶצְמִי שְׁאֲנִיעַ לְמַצֵּב כְּזֶה, שְׁאֵהִיָּה חַיֵּב לְאֲנָשִׁים חוֹבוֹת, וְלֹא אוֹכַל לְשַׁלֵּם אֶת זֶה, וְעַל-כֵּן אֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָכֶם עַל גְּדֻלַּת הַחֶסֶד הַזֶּה שֶׁעֲשִׂיתֶם עִמָּדִי, וּבְאֵמַת הַחֶסֶד הַזֶּה זֶה לֹא בְּשִׁבְלִי אֶלָּא בְּשִׁבְלֵי רַבְּנוּ ז"ל בְּעֶצְמוֹ, כִּי בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ נִבְנָה עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן הָאוֹלָם לְשִׁמְחוֹת יִקְרָא "אוֹלָמֵי בְּרֶסֶלֶב", וְזֶה יִהְיֶה לְעִנְיָיִם, וְעַל-כֵּן עַל זֶה שִׁיְיָ מָה שְׁאֲמָרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁיר הַשִּׁירִים רַבָּה, פָּרָשָׁה ב'): כָּל מִי שֶׁעָשָׂה חֶסֶד עִם אֶחָד מִגְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, מַעֲלָה עָלָיו הַפְּתוּב כְּאֵלוֹ עָשָׂה חֶסֶד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל, הַחֶסֶד הַזֶּה שֶׁעוֹשִׂים עִם בְּנֵית בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ, כְּאֵלוֹ עוֹשִׂים עִם כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי הַכָּל בְּשִׁבְלֵי רַבְּנוּ ז"ל.

הַעֲקָר רָאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם, וְרַק תִּחְשְׁבוּ מְטוֹב, וְאִזּוֹ יִהְיֶה לָכֶם בְּאֵמַת טוֹב, כִּי אִם חוֹשְׁבִים מְטוֹב, אִזּוֹ בְּאֵמַת נַעֲשֶׂה טוֹב.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׁאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם וּבְעַד כָּל הַיְלָדִים שְׁיִהְיוּ בְּרִיאִים, וְאֲזַכֶּה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחוֹת שְׁלֵהֶם, אֲשֶׁר זֶה יִהְיֶה הַנְּחִת-רוּחַ הַכִּי גְדוֹלָה שְׁלִי.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו סז.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויצא, ז' פסלו ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מַכְתְּבְּךָ, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ.

בְּעֵינַי הַמְשֻׁפָּחָה הִיא וְכוּ', הָעֵקֶר שְׂיִצְאוּ מֵה שְׂיִוֵּתֵר מֵהָר
מִיִּבְנָאֵל, לֹא אֶכְפֵּת לְאֵינָה כּוּוֹן, הָעֵקֶר שְׂיִצְאוּ.

בְּעֵינַי הַבֵּן שְׁלֶךְ וְכוּ', הָעֵקֶר לְלָכֵת אֶתוֹ בְּטוֹב וְלִהְסָבִיר לוֹ, וְאֲנִי
מִקְנִיָּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעַם קָרוֹב וְאַהֲבָה וְהַסְבָּרָה נְכוֹנָה הוּא
יִשְׁתַּנָּה לְטוֹבָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנִנְזָכָה לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל,
שְׂיִתְחִילוּ לְבָנוֹת דִּירוֹת, וְתִהְיֶה לָךְ מִזֶּה גַם-כֵּן תּוֹעֵלֶת, וְגַם פְּרִנְסָה,
הָעֵקֶר רְאֵה לְתֵת לְנִשְׁמָה שְׁלֶךְ לְאֹכַל קֶצֶת מִקְרָא, קֶצֶת מִשְׁנָה, וְקֶצֶת
גְּמָרָא, אֲשֶׁר אֶפְלוּ הָאֲמִירָה בְּעֵלְמָא מְזַכֶּכֶת אֶת הַנֶּפֶשׁ, וּמְדַבְּקָה
אוֹתָהּ אֶל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי כְמוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת כָּל אָדָם אוֹכֵל,
וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם שְׁלֹא יִלָּךְ לִישׁוֹן בְּלִי אֶכְל, כְּמוֹ-כֵן
בְּרוּחָנִיּוֹת, אֲשֶׁר בְּיוֹתֵר אָדָם צָרִיף לְרַחֵם עַל גִּשְׁמָתוֹ, וְלְתֵת לָהּ
לְאֹכַל, וּכְבָר אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימָן כג): אֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה
לְאֹכַל בְּכָל יוֹם כְּמֵה פְרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, וְלִשְׁתוֹת אַחֲרֵי-כֵן כְּמֵה מְזֻמּוֹרֵי
תְּהִלִּים, וְלִהְתְּלַבֵּשׁ בְּכֵמָה מְצוּוֹת, כִּי כְמוֹ שְׁאָדָם צָרִיף לְאֹכַל
וְלִשְׁתוֹת וְלִהְתְּלַבֵּשׁ בְּגִשְׁמִיּוֹת, כֵּן צָרִיף לְהִיּוֹת בְּרוּחָנִיּוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו סח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ז' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי רוֹצֵה שְׁתִּכְרַף אֶת כָּל הַסְּפָרִים שֵׁשׁ בְּבֵית-
הַכְּנֶסֶת, וְהַמְּחִיר שְׁאֵתָה מִבְּקֶשׁ — חֲמֹשֶׁה שְׁקָלִים, שִׁיְהִיָּה עַל
סְפָרִים גְּדוֹלִים כְּמוֹ גְּמֵרוֹת אוֹ שְׁלַחַן עֲרוּף וְכוּ', וְעַל סְפָרִים קְטָנִים
תִּקַּח פָּחוֹת, הַעֲקֵר תְּרָאָה שְׁכָל הַסְּפָרִים יִהְיוּ פְרוּכִים וַיִּפִּים, כִּי זֶה
כְּבוֹד הַתּוֹרָה, וְכֵן תִּשְׁתַּדֵּל מְאֹד, שֶׁ... נֵרוֹ יֵאִיר, יַעֲשֶׂה מִדְּפִים בְּשִׁבְלֵי
הַסְּפָרִים, כְּדֵי שְׁתִּהְיֶה לְנוֹ סְפָרִיָּה יְפָה, וּמִי שְׂרַק בָּא לְמַעְלָה, יִהְיֶה
חֹדֵר מִיַּחַד לְסְפָרִים וְסְפָרִיָּה יְפָה, וְכֵן לְמִטָּה בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ, שְׁגִם-כֵּן
יִהְיוּ הַסְּפָרִים מְסֻדָּרִים.

הַעֲקֵר רְאֵה לִהְיוֹת וּתְרַן בְּבֵיתְךָ, וְאֵל תִּלְךָ בְּחֹמֶר הַדִּין עִם
אֲשֶׁתְּךָ, וּכְבֹר דְּבַרְתֵּי אֶתְךָ הַרְבֵּה מְזֵה, וְרְאוּי לְךָ לְקַבֵּל אֶת דְּבָרֵי, כִּי
זֶה מְשַׁחֵק עִם אֵשׁ וְכוּ', וְעִם אֵשׁ אֲסוּר לְשַׁחֵק, כִּי יְכוּלִים לְהַשְׂרִיף
בְּעֶצְמוֹ וְכוּ', וְדֵי לְחַפְיָמָא.

הַעֲקֵר תִּקְבַּע לְעֶצְמְךָ קְבִיעוֹת לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מְקָרָא, מְשָׁנָה,
גְּמָרָא, אֲשֶׁר הַשְּׁלֵשָׁה לְמוֹדִים הָאֵלֶּה — הֵם מְאֹד נְחוּצִים, וְאִם
תִּזְכֶּה לְלַמֵּד גַּם שְׁלַחַן עֲרוּף — מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים, וּמְלַבֵּד זֹאת
תִּלְמַד דָּף הַיּוֹמִי, שְׁזֵה חַיּוֹת לְנִשְׁמָה, אֲבָל אֵל תִּשְׁכַּח גַּם בְּגִרְסָא.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי, וּמִמֶּשׁ תַּחֲיִנִי.

כו סט.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר ויצא, ז' כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך בערב שבת, וגם עכשו במוצאי שבת,
אך מרב טרדותי וצרותי וכו' וכו', לא היה הפנאי להשיבך.

בענין המשפחה, העקר שיצאו מה שיותר מהר מיבנאל, וטוב
עשית ששלחת את הילדים, וגם לי נראה המקום שכתבת שילכו
לשם, מה אנחנו צריכים להתבלבל מאשפוז וכו' וכדומה וכו', הכי
טוב שיעזבו את יבנאל, אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שמהיום
והלאה רק נראה איזו משפחה מפקפקת, כבר נעמד על המשמר,
שלא יתקרבו אלינו.

אודות הילדים וכו', אני אתחיל לעשות תעמולה חזקה
להורים, שמכרחים לשמר על ילדיהם, כי זה לא צחוק שילכו בדרך
הפקר וכו'.

בענין הבניה בתלמוד תורה וכו', אני רוצה לבדק את
העורך-דין אם יש ממש בדברו או לא, כי עוד מעט יגמר החדש,
וצריכים לתת לו עוד פצע משכרת וכו', ועל-פן אני רוצה לתפס
מה שיותר דברים לראות אם הוא רציני, ואם הוא יכול לעשות
משהו, אבל אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר על הצד
הכי טוב, והקדוש-ברוך-הוא רחם עלינו עד עכשו, ובודאי לא יעזב
אותנו, כי ראים ישועות בכל פצע, ובודאי לפני כל ישועה צריך
להיות איזה משבר וכו', כפי המשבר והצרות שעוברים עלינו
עכשו, בודאי תהיה לנו ישועה גדולה מאד, כמו שכתוב (ירמיה ל,
ז): "ועת צרה היא לייעקב וממנה יושע", מתוך הצרה באה ישועה
גדולה מאד.

הַעֲקֵר אֶתָּה רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְתִכְבֹּד
וְתִיָּקֵר מְאֹד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, כִּי הִיא מְסַכְּנָה וְעוֹבֵר עָלֶיהָ כָּל מִיָּנִי מְרִירוֹת,
וְהִיא צְרִיכָה מְלִים שֶׁל עֵדוּד וְחִזּוּק, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ
שֶׁתְּצַלִּיחַ.

רְאֵה לְדוֹחַ לִי כֹל מָה שֶׁאַתָּה רַק יָכוֹל לְדוֹחַ, כִּי לִי נַחוּץ הַכֹּל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו ע.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּצֵא, ז' פְּסָלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הָרֶב ... גִּרוּ יֵאִיר.

פֹּה תִקְבַּל הַמְלָצָה, וְיַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְרָכְךָ,
וְתִזְכֶּה לְחַתֵּן אֶת בִּתְּךָ בְּקִלּוֹת.

רְאֵה לְחִזּוּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְעֵקֶר
הַהִתְחַזְקוֹת הִיא בַעַל-יָדַי אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה, לְהַכְנִים בְּעֲצָמוֹ שְׂאִין
בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מִחַיָּה וּמִתְהוּה וּמִקָּיִם אֶת כָּל
הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חַי, מְדַבֵּר, הוּא לְבוּשׁ לְגִבֵּי הָאִין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, וּכְכֹל שֶׁתְּכַנִּים בְּדַעְתְּךָ דְבָרִים אֱלוֹ, אֲזַ תִּזְדַּכֵּךְ לְגַמְרֵי.

הַעֲקֵר רְאֵה לְהַחֲדִיר בְּאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים לַמּוֹד הַלְכָה, כִּי
הַלְכָה הִיא יְסוּד גְּדוּל, וְרוּאִים בְּעֲלֵי תְשׁוּבָה שְׁחוֹזְרִים בְּתְשׁוּבָה, אִם
הֵם לֹא יִלְמְדוּ הַלְכָה, עֲדִין לֹא פָּעְלוּ כְּלוּם, כִּי יָכוּלִים לְבוֹא
לְקַלְקוּלִים גְּדוּלִים אִם לֹא לומְדִים הַלְכָה, וְלִכֵּן לַמּוֹד הַלְכָה מְאֹד
מְאֹד חָשׁוּב, וְלִכֵּן תִּרְאֶה לַעֲשׂוֹת הַתְּעוֹרְרוֹת בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ,
שֶׁיִּלְמְדוּ הַלְכָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁנִּזְכָּה לְהַקִּים גְּדוּד שְׁלָם שֶׁל יִרְאֵי ה'
וְעוֹבְדֵי שְׁמוֹ, וְנִצְלִיחַ דְרָכְנוּ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו עא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, ח' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

הַפֶּתַב וְהַמִּכְתָּב בְּיַדֵי הָרַב ... שְׁלִיט"א, הִיא לְאוֹת וְלִרְאִיָּה שְׂאֲנִי מִפִּירוֹ אִישִׁית, וְהוּא תַלְמִיד חָכֵם גָּדוֹל, מוֹרֵה צֶדֶק דְּקִהְלַת חֲסִידֵי בְּרִסְלָב בֵּיבְנָאֵל, וְתוֹרְתוֹ אֲמִנּוּתוֹ, אִךְ דָּא עָקָא פִּי שְׁעֵתָא דְּחִיקָא לִיָּה, הוּא צְרִיךְ לְחַתֵּן בַּת בְּעוֹד כְּחֻדָּשׁ יָמִים, וְלָרֵשׁ אֵינן כַּל, וְלִכֵּן מִצְוָה רַבָּה לְתַמְכוֹ וְלַעֲזֹר לוֹ בְּמָה רַק שְׂיִכּוּלִים, וְכַל מִי שְׂיַעֲזֹר, יִתְבָּרַךְ מִפִּי אֵל עֲלִיּוֹן, בְּבִנְי חַיִּי וּמְזוֹנֵי, וַיִּתְבָּרַךְ בְּכָל הַבְּרָכוֹת הַפְּתוּבוֹת בַּתּוֹרָה. הַכּוֹתֵב וְהַחוֹתֵם לְמַעַן הַמִּצְוָה...

כו עב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, ח' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה גִּיעֵו וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲבָל מְרַב הַטְּרָדוֹת לֹא הִיָּה הַפְּנֵאִי לְהַשִּׁיבְךָ תַּכְףּ-וּמְיָד כְּרִצּוֹנְךָ.

רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, וּבִפְרָט בְּעֵתִים הַלְלוּ, שְׂאֵתָה אוֹמֵר קִדִּישׁ אַחַר אֲבִיךָ וְ"ל, עֲלִיךָ לְהַשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת הַרְּבֵה מִצְוֹת וְזָפוּי הַרְּבִים, אֲשֶׁר דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לְנִשְׁמָה בְּשָׂמִים, כִּי כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לַעֲשׂוֹת דְּבָרִים טוֹבִים, וּבִפְרָט לְקָרֵב רְחוּקִים אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, יֵשׁ לְנִשְׁמָה בְּשָׂמִים מְזֵה תַעֲנוּג גָּדוֹל מְאֹד, כִּי בְּשָׂמִים מְאֹד מְעֵרִיכִים אֶת הָאָדָם שְׂזוּכָה לְקָרֵב אַחֲרִים, כַּמּוּבָא בַּזֵּהר (נִשְׂא ק.ח.): וְכֹפֵאָה מָאן דְּאֶחִיד בְּיָדוֹהִי דְּחִיבִיָּה [אֲשֶׁרִי מִי שְׂאוּחַז בְּיַדֵי הַחֲתִיבִים].

אוֹדוֹת הַסֵּפֶר תּוֹרָה שְׂשֵׂאֲלָתָ, אִם הָאֲמָא רוּצָה רַק שְׂיַהֲיָה מְכֻסָּף

שְׁלֵה, אֲזֵי אֵין לָךְ בְּרָרָה וּלְהַסְכִּים, וּמָה טוֹב וּמָה נְעִים שְׂאָם יִתֵּר
הָאֲחִים יִקְנוּ סִפְרִים לְבֵית-הַכְּנֶסֶת, כַּגּוֹן: ש"ס וְשִׁלְחָן עֲרוּף
וּמְדֻרְשִׁים, וְלִכְתָּב בְּשֵׁם הָאֲבָא.

רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעוּלָם, וְתִלְמַד בְּכָל
יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מְדֻרָשׁ, מִכָּל לַמּוֹד קִצָּת, וְזֶה זְכוּף הַנְּפֹשׁ
מְאֹד מְאֹד, אֲשֶׁרִי מִי שְׁחִזּוֹק בְּזֶה, וְאֲזֵי טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר
וְדַבּוּר שְׁמֻדְבְּרִים עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְּלָחָה נְצִיחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ,
שְׂאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁחִזּוֹק בְּזֶה, וְאֲזֵי טוֹב לוֹ כָּל
הַיָּמִים.

הַמְּאַחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו עג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֻדְרַי וּיִשְׁלַח, ח' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְלֹא הִיָּה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ עַד
עַכְשָׁיו.

לְדַעְתִּי, אֵל תִּמְכֹּר אֶת הַדִּירָה שְׁלִיךְ בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֹּן, כִּי דִירָה
לֹא מוֹכְרִים, כִּי סוֹף כָּל סוֹף תִּשְׁאַר בְּלִי גִג עַל הָרֵאשׁ, חַס וְשְׁלוֹם,
וְלִכֵּן לְדַעְתִּי, אִם אַתָּה יָכוֹל לְמַכֵּר אֶת הַדִּירָה אִיפֹה שְׁעַכְשָׁיו הַמְּעוֹן,
וְכֵן מִצַּד הַשְּׁנִי אֶת הַדִּירָה — מָה טוֹב וּמָה נְעִים, כִּי סוֹף כָּל סוֹף
הַמְּעוֹן יֵצֵא מִשָּׁם, וְכָךְ תּוּכַל לְשַׁלֵּם אֶת כָּל הַחֻבּוֹת שְׁלִיךְ.

נָא וְנָא תִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי הַתְּחַזְּקוֹת, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וּבְכַפְרֵט עַכְשָׁיו, שְׂאֵתָה נִמְצָא בְּצִרָה גְדוּלָה, תִּשְׁתַּדֵּל לְמִצָּא
הַרְחֻבוֹת בְּתוֹף הַצְּרָה, שְׂתַהֲלֶה לְאֵל, מְצָאֲתִי שְׁדוּף לְבַתְּךָ ... תַּחֲיֶה,
שְׁזֶה הִיָּה גַם בְּתוֹף גַּם, וְיַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִזְכֶּה לְחַתֵּנָה

בְּקִלּוֹת, הֶעֱקַר רַק תַּחֲזִיק מֵעֵמֶד לֹא לְהִשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבָר, כִּי בַעֲת צָרָה אָדָם מֵאֵבֶד עֲשֵׂתוֹנוֹתָיו, וְחִכְמִינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (מִדְּרַשׁ שׁוּחַר טוֹב, תְּהִלִּים כ'): אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּשַׁעַה שְׂמַגַּעַת צָרָה לְיִשְׂרָאֵל וּמִבְקָשִׁים אוֹתִי, וְהֵם מִשְׁתַּתְּפִים בְּכַבּוּדִי — כְּבוּדִי עִמָּהֶם, וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה אֲנִי עוֹנָה אוֹתָם. וְעַל-כֵּן תִּרְגְּלֵךְ אֶת עֲצָמֶךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמִדְבָרִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, בְּפִרְט מִפְּעַם לְפַעַם שְׂתִגְנֹב עֲצָמֶךָ לְהִיּוֹת בְּמִרוֹן אֲצֶל צִיּוֹן הַתְּנַא רַבִּי שְׂמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי, וְכֵן לְהִיּוֹת בְּטֻבְרִיָּה אֲצֶל צִיּוֹן הַתְּנַא רַבִּי מֵאִיר בְּעַל הַגֶּס, וּלְבַקֵּשׁ רַחֲמִים עָלֶיךָ, וּבְיַדַּי הַמְּקוֹם יִגְרַם לְךָ, שְׂתִשְׁמַע וְתִתְקַבֵּל תְּפִלָּתְךָ, וְיִהְיֶה לְךָ רַק טוֹב בְּחַיֶּיךָ. הֶעֱקַר תַּחֲזִיק מֵעֵמֶד, שׁוֹם דְּבָר שְׂבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְשִׁבֵּר אוֹתְךָ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יְבוֹא הַטּוֹב, וְעוֹד תִּרְאֶה הַרְבֵּה טוֹב בְּחַיֶּיךָ, רַק תַּחֲזִיק מֵעֵמֶד, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא. הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו עד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיִּשְׁלַח, ח' כִּסְלוּ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלַח יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוּ יֵאִיר.

הִנֵּה ... גֵּרוּ יֵאִיר, רוּצָה לְעֵבֶר דִּירָה, וּמִסְכָּן, אִין לוֹ מִי שְׂיַעֲזֹר לוֹ, אוֹלֵי תֵאָרְגֵן אֶת ... גֵּרוּ יֵאִיר, וְעוֹד כַּמָּה מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׂיַעֲזְרוּ לוֹ לְהַעֲבִיר אֶת הַחֲפָצִים, כִּי הוּא בְּאַמַּת מִסְכָּן, וְאִין לוֹ מִי שְׂיַעֲזֹר לוֹ, וְלִמְצוּהָ רַבָּה יִחְשַׁב.

רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ בְּכָל מִיּוֹנֵי אֲפֻנִים שְׂבַעוּלָם, וְתִרְגְּלֵךְ אֶת עֲצָמֶךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אִין עוֹד דְּבָר שְׂמִזְכֶּךָ אֶת הָאָדָם מִבֵּית וּמִבְּפָנִים כְּמוֹ שִׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, שְׂאָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת רְגִיל לְדַבֵּר

קמד אָשר כו עה בנחל

הרבה אל הקדוש-ברוך-הוא, וככל שירבה בתפלה ובקשה, פן ינדבך מחו ונדעתו.

מה טוב ומה נעים, אם תהיה רגיל לומר בכל יום כמה פרקים משניות, וכמה דפים גמרא, וכמה דפים זהר, אשר דבר זה מזכך את המוח.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפלתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו עה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישלח, ח' כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר! אני מאד מצטער בצערך הקשה ומה שעובר עליך, אבל עליך לזכור, שקבלנו מרבנו ז"ל גלוי נפלא מאד (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצה) על פסוק (תהלים ד, ב): "בצר הרחבת לי", שבתוך הצרות צריכים למצא הרחבות, הן אמת שהצרות כל-כף גדולות, שגדמה לך כל-כף הרבה פעמים פאלו אבד מנוס ותקנה ממך, ועם כל זאת אין עצה אחרת רק להתחזק, כי כשעוברות על האדם צרות, נדמה לו שהנה סופו. ובאמת חכמינו הקדושים אמרו (לקוטי תהלים, רמז תרפ): הנביא אומר לישראל, אם ראיתם הצרות מכסות אתכם, מיד אתם נגאלים; כי לפעמים כשעוברים על האדם כל-כף הרבה צרות ויסורים, אז רואים ישועות.

מה אמר לך, ידידי היקר! בעתים הללו עוברים עלי כל-כף הרבה משברים וגלים, שנפלתי בפח עם קבלנים גנבים, וכל אלה

אֲשֶׁר   כּו עה   בְּנַחֵל   קמה

שָׁהִיו סְבִיבוֹתַי, הֵם אֵלוֹ שֶׁהִכְנִיסוּ אוֹתִי בְּפֶחַ הַזֶּה, עֲרָבִים רוֹצְחִים — לָהֶם נוֹתְנִים אֶת הַצֶּדֶק וְכוּ', וְאֲנִי לֹא בְּסֵדֶר וְכוּ', וְזֶה כּוֹאֵב לִי מְאֹד, וְשֶׁהַשְּׂקֵעֵתִי כְּבֹר יוֹתֵר מִרְבַּע מִלִּיּוֹן דּוֹלָר, אֲשֶׁר רֵב הַפֶּסֶף הוּא רַק הַלְוָאוֹת, וְלָמִי אֲנִי בּוֹנֶה בֵּית-הַכְּנֶסֶת? וְלָמִי אֲנִי בּוֹנֶה אוֹלָם שְׂמֻחוֹת? וְלְבִסּוֹף יִכְנִיסוּ אוֹתִי בְּפֶחַ, וְהַצֶּעַר הַזֶּה אוֹכֵל אוֹתִי, אֵיךְ בְּכָל זֹאת אֲנִי מִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבָעוּלָם, כִּי, תִּהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ רִבִּי גְדוֹל, אֲשֶׁר אָמַר וְצָעַק: "אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כָּלֵל", כִּי אֲסוּר לְהִתְיַאֵשׁ בְּשׁוּם פְּנִים וְאֲפָן (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן עח), וּבְזֶה אֲנִי מִתְחַזֵּק. וְעַל-כֵּן גַּם אֶתְּהָ רְאֵה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ, כִּי סוֹף כָּל סוֹף אַחַר הַרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וּבְזָכוֹת זֶה יִהְיֶה לְךָ בְּאַמֶּת טוֹב.

רְאֵה לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאֲפָן שְׂתַסִּיִּם בְּכָל שְׂבוּעַ אֶת פְּרִשְׁת הַשְּׂבוּעַ חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, אֲשֶׁר אֵין עֲרֹף לָזֶה, וְזוֹ מַצָּוָה שְׂבָנִי-אָדָם מְזוֹלְזָלִים בָּהּ, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׂמֻמָּיִם אוֹתָהּ.

וְכֵן תִּגְרַס הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנּוּיּוֹת, בְּכָל יוֹם, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאֶה בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂי יְדִיךָ, כִּי לְמוֹד מְשֻׁנּוּיּוֹת מְזוֹכֶרְךָ אֶת הַנֶּפֶשׁ. וְכֵן רְאֵה לְהִיּוֹת חֲזָק בְּלְמוּד דָּף גְּמָרָא לְיוֹם, שְׁזֶה מִמְּשִׁיף אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ.

נָא וְנָא הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שְׂאֵתָה צְרִיךְ, וְאֲזו טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

אִם אֶתָּה יְכוֹל לְהַגִּיד לִידִידִי ... נִרוּ יְאִיר, שְׂיִקְנֶה לִי אֶת סֵט "קְהֵלוֹת יַעֲקֹב" עַל הַש"ס, וְאֶהְיֶה לְךָ אֲסִיר תּוֹדָה עַל זֶה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו עו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת וַיִּשְׁלַח, ח' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל יְנִיק וְחַפִּים ... נְרוּ יְאִיר.

בְּאַתִּי לְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתִּרְאֶה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְתִכְנַס לִישִׁיבָה שֶׁל הָרֵב ... שְׁלִיט"א, וְאַתָּה צָרִיךְ לְשָׁמֵר עַל עֲצָמְךָ מְאֹד מְאֹד, כִּי יְמֵי הַנְּעוּרִים הֵם הַיָּמִים הַכִּי יָפִים, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (שֶׁבַת קִנְב.): יִנְקוּתָא כְּלִילָא דְנֹרְדָא [עֲקָר לִפֵּי הַפְּרָח כְּשֶׁעֲדִין בְּצַעֲרֵירוֹתוֹ], וְרַבְּנוּ ו' אָמַר (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, תְּשׁוּבָה עג): הֶעֱבֹדָה שְׂאֵדָם עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ בְּבַחֲרוֹתוֹ, שְׁוֵה יוֹתֵר מִכַּמָּה שָׁנִים לַעֲתֹזָתוֹ; וְעַל-כֵּן רָאָה לְשָׁמֵר עַל עֲצָמְךָ מְאֹד, וְתִלְמַד הַרְּבֵה "סֵפֶר-הַמִּדּוֹת", כִּי הַמִּדּוֹת הֵן הַיְסוּד שֶׁל הָאָדָם, וּבַמִּדָּה שְׂאֵדָם מוֹדֵד — בָּהּ מוֹדְדִים לוֹ, וְעַל-כֵּן רָאָה לְקַנּוּת לְעֲצָמְךָ מִדַּת הַסְּבִלְנוּת, וְלֹא לְהִיּוֹת בְּכַעַס כְּדֶרֶךְ יְלָדִים צְעִירִים, שְׂוֹכְנִסִים בְּעֲצָבִים וּבְכַעַס, רָאָה לְהִתְחַזֵּק, וְתִרְאֶה שֶׁהַכֹּל יַעֲבֹר.

תַּעֲשֶׂה לְעֲצָמְךָ שְׁעוֹר בְּגִרְסָא, לְגִרְסָא אֶת כָּל הַשֵּׁם רַק גְּמָרָא לְבַד, וְזֶה דְּבָר גְּדוֹל מְאֹד, שְׁבִנֵי הַנְּעוּרִים יִרְגִּילוּ אֶת עֲצָמָם לְגִרְסָא דְּךָ אַחֲרֵי דְּךָ, פָּרֵק אַחֲרֵי פָּרֵק, עַד שֶׁיִּזְכּוּ לְסִיִּם מִסְכָּתָא, וְאַחֲרֵי כֵן עוֹד מִסְכָּתָא, עַד שֶׁיִּזְכּוּ לְסִיִּם אֶת כָּל הַשֵּׁם, וְזֶה מִמְּשִׁיךְ צָלָם אֱלֻקִּים.

הַקְּדוּשָׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו עז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְרַת וַיִּשְׁלַח, ח' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

רָאָה לְכַתֵּב לִי אִם נִתְחַדֵּשׁ הַיּוֹם מִשְׁהוּ אַחֲרֵי שְׁדַבְּרָנוּ.

לְבִי כּוֹאֵב לִי מְאֹד מְאֹד, כִּי אֲנִי נִמְצָא בְּצָרָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְאֲנִי רוֹאֶה שׁוֹם מִרְאֵה מְקוֹם אֵיךְ לְהִנְצֵל מִזֶּה, כִּי הִבְטַחְתִּי לִידִידְנוּ ... גֵּרוּ יְאִיר, לְשֵׁלֶם לֹא אֶת כָּל הַכֶּסֶף שְׁלֹוֹיִתִי מִמֶּנּוּ, וְאֲנִי אֲנִי בָּא, וְאֲנִי יוֹדֵעַ מַה לַעֲשׂוֹת, וְאֲנִי נִמְצָא בְּצָרָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְעַקֵּר הַתְּחִיבֹתִי עֲכָשׁוּ הוּא רַק מִמְּאֲמָרִים ז"ל, שְׁאֲמָרוּ (שׁוֹחַר טוֹב, תְּהִלִּים כ'): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם רְאִיתֶם שֶׁהֲצֵרוֹת מְכֻסּוֹת אֶתְכֶם, בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אַתֶּם נִגְאָלִים; וְכֵן אָמְרוּ (שׁם): מִתּוֹךְ צָרָה לְרוּחָהּ, שְׁנִיֵּאמַר (יְרֵמְיָהּ ל', ז'): "וְעַתָּה צָרָה הִיא לִיעֶקֶב, וּמִמֶּנָּה יִשְׁעַ", כִּי כִפִּי הֲצֵרוֹת וְהִיסוּרִים וְהִמְרִירוֹת שְׁעוֹבֵר עָלַי עֲכָשׁוּ, אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁתְּהִיָּה לִי בְּסוֹף יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מְאֹד, וּבְאֵמֶת אֲנִי עוֹשֶׂה לַעֲצָמֵי חֲשָׁבוֹן כִּמְהָ פְעָמִים — מִי בִקֵּשׁ מִמֶּנִּי לְהַכְנִס בְּשֵׂאוֹל תְּחִיבֹתִי וּמִתְחַבְּרִי כִּזֶּה וְכִזֶּה, לְהִתְעַרֵּב עִם עַרְבִים פְּחוּתֵי עֵרֶךְ, שְׁפֹשׁוּט גָּנְבוּ מִמֶּנִּי יוֹתֵר מִרְבַּע מְלִיוֹן דּוֹלָר עַל קוֹמָה אַחַת, וּלְבִסּוֹף נוֹתְנִים לָהֶם אֶת הַצֶּדֶק, וְדַבֵּר זֶה כּוֹאֵב לִי מְאֹד, שְׁאֲנִי לֹא יְכוֹל לְהִרְגֵעַ לֹא בַיּוֹם וְלֹא בַלַּיְלָה, לְמִי בְּנִיתִי אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ? ! לְמִי אֲנִי בּוֹנֵה אֶת הָאוּלָם שְׁמַחוֹת? ! וּלְבִסּוֹף בְּמְקוֹם לַעֲזוֹר לִי, עוֹד שׁוֹפְכִים לִי אֶת דְּמֵי וְכוּ', וְכֵן שָׁמִים לִי מֶלֶח עַל הַפֶּצַע הַטָּרִי, אוֹי אוֹי, רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, חוּס וְחַמֵּל עָלַי, וְהוֹצִיאֵנִי מִהַשְּׂאוֹל תְּחִיבֹתִי שְׁנַפְלְתִי אֵלָיו, וְאַזְכֶּה לְשֵׁלֶם אֶת כָּל חוֹבוֹתֵי, שְׁלֹא אֲצַא מִזֶּה הָעוֹלָם בְּעַל חוֹב.

תָּמִיד אֲנִי מִתְפָּאֵר בְּרַבִּים, שֶׁכְּשִׁיגִיעַ הַזְּמַן וְאַצְטָרֵךְ לְצֵאת מִזֶּה הָעוֹלָם, אֲצַא עִם יְדִים נְקִיּוֹת, שְׁלֹא יִהְיֶה בְּיָדֵי אֶפְלוּ אֲגוּרָה שֶׁל הַשָּׁנִי, וְעֲכָשׁוּ אֲנִי צָרִיךְ לְשֵׁלֶם אֶת הַחוֹבוֹת שְׁלֹוֹיִתִי, וְאֵין לִי מִהִיכָן לְפָרַעַ. וְלָכֵן רָאָה לְעוֹרֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שִׁתְּפַלְלוּ עִבּוּרֵי, שְׁלֹא יֵצֵא עַל יְדֵי חֲלוּל הַשֵּׁם, וְאֲנִי מְרַגֵּשׁ שְׁאֲנִי כֹּבֵר לֹא יְכוֹל לְתַפְקֵד יוֹתֵר.

אֲנִי דְבַרְתִּי עִם ... גֵּרוּ יְאִיר, וְתַעֲמֵד עָלָיו חֲזַק, שְׁאִם הוּא רוֹצֵה אֶת הָעֲבוּדָה, שִׁימְשִׁיךְ לְצִיַּת וּלְנִקּוֹת כְּמוֹ שְׁצָרִיכִים, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא בּוֹדָאֵי יִרְחִיב לוֹ.

הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי, שְׂאֵנִי מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

22

אֶת הַמִּכְתָּב לְ... תַחֲזִיחַ שְׁלַחְתִּי דְרָךְ ... גֵּרוֹ יֵאִיר, וּתְבַקֵּשׁ אֶת זֶה מִמְּנֹו.

כו עח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, ח' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַמּוֹרוֹת הַיְקָרוֹת שְׁבִבֵית-סֵפֶר "בֵּית פִּיגָא" לְבָנוֹת "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַיּוֹי"ה עֲלֵיהֶן יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד.

מֵאֵד מֵאֵד אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן, שֶׁתַּחֲזִקְנָה אֶת עֲצָמְכֶן בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְאַשֶּׁה תְּעֹזֵר לְרַעוּתָהּ, כִּי יֵשׁ לְפָנֶיכֶן מְשִׁימָה קְדוֹשָׁה מְאֹד — לְחַנּוּךְ אֶת בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְדַרְכֵי הָאֱמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרַךְ, אֲשֶׁר אֵין עוֹד מִצְנָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו, כִּי הַבָּנוֹת בְּקָרוֹב מְאֹד תִּגְדְּלֶנָּה, בְּעֶזְרַתוֹ יִתְבַּרַךְ שְׁמוֹ, וְתִקְמְנָה בְּתִים מִשְׁלָהֶם, וְזֶה לֹא יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן, וְהֵנָּה הֵן כְּבָר אִמְהוּת, וְלִכֵּן כָּל עֶסֶק הַחֲנוּךְ שֶׁלְכֶן צָרִיךְ לְהִיּוֹת רַק עַל קֹטֵב זֶה — לִידַע שֶׁהַבָּנוֹת הֵן פְּקֻדוֹן בְּיַדְכֶן רַק כְּפִמָּה שָׁנִים, וְלִכֵּן הַשְּׁמֵרָנָה מְאֹד מְקַנְאָה וְשׂוֹנְאָה, תַּחֲרוּת וְכַבּוֹד, וְתִבְרַחְנָה מִפּוֹלִיטִיקָה שֶׁל שְׂקָר, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרְאוּת מָה שֶׁטוֹב לְבָנוֹת, וְלֹא מָה שֶׁטוֹב לָנוּ, וְלִכֵּן לְדַעְתִּי, שֶׁכָּל מוֹרָה תַּהֲיֶה מְעַרְבֶת גַּם בְּכַתָּה שֶׁל מוֹרָה שְׂנִיָּה, עַל-כָּל-פָּנִים שְׁעָה אוֹ שְׁעֵתִים אוֹ יוֹתֵר בְּשָׁבוּעַ, כִּי אִם אִיזוֹ מוֹרָה תִּצְטָרֵךְ מִחֲלִיפָה, שֶׁכָּל מוֹרָה תִּפְּיֵר כְּבָר אֶת הַמַּעֲלוֹת וְאֶת הַחֲסֻרוֹנוֹת שֶׁבְּכַתָּה שֶׁהִיא צְרִיכָה לְהַכְנִס בָּהּ, וְזֶה רְצוֹנִי, וְלֹא לְהַכְנִיס מוֹרָה מִכַּתָּה אַחַת לְשָׁנִיָּה, אֶלָּא כָּל הַמּוֹרוֹת שֶׁתַּהֲיִינָה מְעַרְבוֹת, כִּי הַבֵּית-סֵפֶר הַזֶּה שֶׁל כָּלְכֶן, וְאַתֵּן צְרִיכוֹת לְקַחַת אֶת הָאַחֲרִיּוֹת עַל

אֲשֶׁר   כּו עט   בְּנַחֵל   קמט

בְּלֵן, וְרַק בְּדֶרֶךְ זוֹ תַּצְלַחְנָה, כִּי אִם הַמּוֹרוֹת יוֹרְדוֹת אֶל הַתְּלַמִּידוֹת,
אִז הֵן מְקַבְּלוֹת אֶהְבָּה לְכָל הַמּוֹרוֹת, וְזֶה יִתְרַם הַרְבֵּה לְאֹיְרָה אִמֵּהִית
לְכָל הַבֵּית-סֵפֶר.

אֲשֶׁרִיכֵן וְאֲשֶׁרִי חֶלְקֵכֵן, שֵׁישׁ לְכֵן בְּחַנוּךְ הַבְּנוֹת, אֲשֶׁר בְּזָכוֹת
זֶה תִּתְבָּרְכַנָּה מִפִּי אֵל עֲלִיּוֹן, וְעוֹד תִּרְאִינָה הַרְבֵּה נַחַת מִכָּל
הַתְּלַמִּידוֹת, וְהֵן תִּהְיֶינָה קְשׁוּרוֹת אֲלֵיכֵן כָּל יְמֵי חַיֵּינֵן.

הַמֵּאֲחֵל לְכֵן בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו עט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, ח' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מַכְתְּבֶךָ, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק מְאֹד אֹדוֹת לְמִסֵּר אֶת הַשְּׁעוּרִים לְנָשִׁים, כִּי זֶה
דְּבַר גָּדוֹל מְאֹד, וְאִין דְּבַר יוֹתֵר גָּדוֹל מִלְּחַזֵּק אֶת נְשׁוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה
מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב לְמַעַלָּה אֲצֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִפְרָט לְקַרֵּב
רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, זֶה עוֹלָה עַל הַכֹּל.

הַעֲקֵר תִּתְחַזְּקִי עִם בְּטַחֲוֹן עֲצָמִי, וְאִז תִּרְאִי יְשׁוּעוֹת גָּדוֹלוֹת, רַק
אֵל תִּפְחָדִי, וְתִהְיִי חֲזָקָה מְאֹד מְאֹד, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לְךָ
דְּבוּרִים שְׂתִזְכִּי לְהַמְשִׁיךְ אֶת הַנְּשִׁים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי סוּף כָּל סוּף
מָה יִשְׂאֵר מֵאַתְּנוּ? רַק הַדְּבוּרִים שְׂאַנְחֵנוּ מִדְּבָרִים מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְכֵן הַדְּבוּרִים שְׂאַנְחֵנוּ מִחֲזָקִים אַחֲרֵים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלַּתִּי
שְׂאַנִּי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שְׂתַעֲבְרִי אֶת הַהֲרִיּוֹן בְּקָלוֹת, וְתִלְדִּי
בְּנֵקֶל.

רְאֵי לְהַקְפִּיד לְאָכַל בְּכָל שְׁבוּעַ סְעֻדַת מְלוּוֹה מְלֻכָּה, כִּי זֶה סִגְלוֹה
לְאִשָּׁה בְּהַרְיוֹן שְׁתוּלִיד בְּקָלוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו פ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וּיְשׁוּלָח, ח' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד מֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, יַעֲזוֹר הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּזְכֶּנִּי לְחֻזֵק תְּמִיד אֶת בְּנֵי הַנְּעוּרִים.

בְּזֶה הָעֵת צְרִיכִים בְּכָל יוֹם חֻזֵק אַחֵר, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד
כָּל-כָּף הַרְבֵּה צְרוֹת וְיִסוּרִים, וּמִכְאוּבִים וּמְרִירוֹת, עַד שְׂאִין בְּמָה
לְהַחְיוֹת אֶת עֲצָמוֹ רַק בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן אֲשַׁרִּי מִי שְׁחֻזֵק
בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא הַרְגֵל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַדְּבוּר שְׂמַדְבְּרִים
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא הַצְלָחָה נְצַחִית, הַצְלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֵאָר וְאִין
לְשַׁעַר כָּלֵל.

הַעֲקֵר רְאֵה לְעוֹרֵר אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיָּקָרִים עַל שְׂמַחָה
וְהַתְּבוֹדָדוֹת, כִּי הֵם שְׁנֵי הַגְּדָרִים לְעִבּוֹר אֶת הַגֶּשֶׁר צוֹר מֵאֵד שֶׁל זֶה
הָעוֹלָם, וְלֹא לְפַל לֹא לְצַד זֶה וְלֹא לְצַד זֶה, הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאִנִּי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל
בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו פא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, ח' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׂמַעְבְּרִי אֶת הַהֲרִיזוֹן בְּקִלּוֹת, וְתוֹלִידֵי בְּנַחֵל, הַעֲקֹר תִּהְיֶי רְגִילָה לּוֹמֵר שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, וְכֵן תְּבַקְּשִׁי מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי תִתְּפֹלֶה שְׂמִיבְקָשִׁים מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ — זוֹ הַסְּגֻלָּה הַכִּי גְדוֹלָה.

אוֹדוֹת הַכֶּתֶה שְׁלֹךְ וְכוּ', לְדַעְתִּי, לֹא טוֹב לְהַכְנִיס רַק מוֹרָה אַחַת, כִּי אֲנִי רְצִיתִי לְתַקֵּן בְּבֵית-סֵפֶר, שְׁכַל הַמּוֹרוֹת תְּנַדְבְּנָה שְׁעָה אַחַת, זֹאת אוֹמְרַת שְׂבִכְתָּה שְׁלֹךְ תַּעֲבֹרְנָה כְּמֵה מוֹרוֹת, בְּאִפֵּן שֶׁהֵן תְּמִיד תִּתְּיַנֶּה מְקַשְׁרוֹת עִם הַבְּנוֹת, וְהַבְּנוֹת תִּתְּיַנֶּה מְקַשְׁרוֹת עִם הַמּוֹרוֹת, כִּי אֲנַחְנוּ לֹא צְרִיכִים עַכְשָׁו לְהַסְתַּפֵּל עַל כְּבוֹד עַצְמִי, אֶלֶּא אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַסְתַּפֵּל מֵה שְׂטוּב לַבְּנוֹת, וּמֵה שְׂטוּב לְהֵן הוּא, לְהַחֲדִיר בְּהֵן אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּמֵדוֹת טוֹבוֹת וְדַרְךְ אַרְץ וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם, וְאֲמוּנַת חַכְמִים וְהַלְכוֹת, וּשְׂאֵר דְּבָרִים נְחוּצִים. וְלִכֵּן אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַרְגִיל אֶת כָּל הַמּוֹרוֹת, שְׂיִהְיֶה לְהֵן קֶשֶׁר עִם כָּל הַבְּנוֹת, כִּי פַעַם צְרִיכָה אֵיזוֹ מוֹרָה לְהִיּוֹת מְמַלְאֵת מְקוֹם וְכוּ', אֲזִי שְׂהַבְּנוֹת תִּתְּיַנֶּה רְגִילוֹת אֶל הַמּוֹרָה הַזֶּה, וְזֶה אֶצְלִי יְסוּד גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד, וַיֵּשׁ בְּזֶה עוֹד הַרְּבִיה מַעֲלוֹת.

הַעֲקֹר מֵה שְׂאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרְאוֹת מֵה שְׂטוּב לַבְּנוֹת, וְהַגִּיעַ הַזְּמַן שְׁלֹא נִסְתַּפֵּל כְּבָר עַל כְּבוֹד וּמִי בְּרֵאשׁ וְכוּ' וְכוּ', אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְרְאוֹת בְּרֵאשׁ וּבְרֵאשׁוֹנָה שְׂיִהְיֶה טוֹב לַבְּנוֹת, כִּי הִנֵּה יַעֲבֹר הַזְּמַן-וְאֲנִי רוֹצֶה לְרְאוֹת אוֹתָן כְּבָר תַּחַת הַחֶפֶה, וְלִכֵּן אֲסוּר לָנוּ לְחַשֵּׁב עַכְשָׁו בְּקַטְנוּנוּיּוֹת, אֶלֶּא רַק לְחַשֵּׁב מֵהַתְּכַלִּית מֵה שְׂטוּב לַבְּנוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי דְרָכֶךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרָכָה וְהִצְלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו פב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֹדֵר וַיִּשְׁלַח, י' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה גִּיעֵוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְהִנֵּה אֲנִי שׁוֹלַח לְךָ מִכְתָּב אֶל נְשׁוֹת
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, שֶׁתַּעֲשׂוּ מִזֶּה הַעֲתָקִים, וְלִמְסֹר אֶת זֶה לְמִי שֶׁצָּרִיךָ.

מֵאֵד מֵאֵד רְצִיתִי לְדַעַת אֵיךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר, עוֹבֵד? וְאִם הוּא
מְצִיחַ.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמֶיךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שֶׁבְּעוֹלָם לִהְיוֹת
בְּשִׁמְחָה, וְאֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לְךָ עַל כָּל הַחֶסֶד חֲנָם שֶׁאַתָּה
עוֹשֶׂה עִמָּדִי, כִּי בְּאַמַּת אֲנִי נִמְצָא בְּצָרָה גְדוֹלָה מֵאֵד מֵאֵד, כִּי אִם
אֲנִי לֹא אֲשַׁלֵּם בְּזִמְן, אִזּוֹ אוֹי וְאֲבוֹי לִי, כִּי אֲבַדְתִּי אֶת שָׁמַי, וְלִכֵּן
אֵין לִי מְלִים לְהוֹדוֹת לְךָ עַל כָּל הַחֶסֶד שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמָּי.

אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁסוּף כָּל סוּף נֶעֱבַר עַל הַכֹּל,
וְנִמְשִׁיךְ לְכַנּוֹת, וְהַכֹּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב.

רְאֵה לְכַתֵּב לִי מָה עִם הַכִּסְאוֹת, וְהִיכֵן אֶתָּה מִחֲזִיק וְכוּי, וְגַם
טוֹב מֵאֵד, שֶׁתִּרְאֶה לְ... אֶת הַשְּׁמוֹת שֶׁלוֹ בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי דְרָכֶךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרָכָה וְהִצְלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו פג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל נְשׂוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנו "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", הַגָּרִים
בְּיִבְנָאֵל "עִיר בְּרֶסֶלֶב", הַיּוֹנִ"ה עֲלֵיהֶן יִשְׁרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵן
וַיַּצִּילֵן מִכָּל צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, וּמִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה
וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶן, אָמֵן.

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶן מְאֹד מְאֹד, שְׁתַּחֲזַקְנָה אֶת עֲצָמְכֶן בְּיַחַד
בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְאִשָּׁה תַעֲזֹר לְרַעוּתָהּ, כִּי סוּד הַצְּלַחַת קֹהֵלָה,
כְּשִׁמְחֻזִיקִים אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד, וְלָכֵן תַּעֲשִׂינָה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
שְׁבַעוּלָם, הַעֲקֹר שְׁתַּהֲיֶה בִּינֵיכֶן אֶהְבָּה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְאִשָּׁה רַק
תַּחֲזֹק אֶת הַשְּׂנִיָּה, וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּרְאִינָה בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה
יְדֵיכֶן.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן, שְׁתַּחֲסֶנָּה וְתַחֲמַלְנָה עָלַי,
וְתַתְּפַלְלֶנָּה בְּעַדִּי, כִּי אֲנִי נִמְצָא בְּצָרָה גְדוֹלָה מְאֹד, הַחֹבוֹת מְעִיקִים
עָלַי מְאֹד מְאֹד, וְאִינִי יוֹדֵעַ עֲצָה אֵיךְ לְצַאת מִזֶּה, נִפְלְתִי בְּפֶחַ כְּזֶה,
שְׂאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ יוֹצְאִים מִמֶּנּוּ, רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה, כִּי מֵה שְׁתַּפְּלֶה
פּוֹעֵלֶת, שׁוֹם דְּבָר שְׁבַעוּלָם לֹא יוּכַל לְפַעֵל, כִּי כְּשֶׁבֶר יִשְׂרָאֵל בָּא אֶל
הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִתְחַנֵּן אֵלָיו וּמִתְפַּלֵּל וּמִפְצִיר, אֲזִי רוֹאֶה יְשׁוּעוֹת
גְּדוֹלוֹת, וְלָכֵן אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶן, שְׁתַּתְּפַלְלֶנָּה בְּעַדִּי, וְאֶהְיֶה לְכֶן אֲסִיר
תּוֹדָה.

בְּאֵתִי לְבַקֵּשׁ אֶתְכֶן, הֵיזוֹת שֵׁישׁ בְּיִבְנָאֵל קָצִינָה וְכוּ', שֶׁהִיא
מְעִיקָה לְכַמָּה מִשְׁפָּחוֹת מְאֲנֵשֵׁי שְׁלוֹמֵנו, גַּא וְנָא אֵל תִּשְׁתַּפּוּ אִתָּהּ
פְּעֻלָּה, יוֹתֵר טוֹב שְׁתַּלַּךְ אֶל הַחֲלוּנִים וְתִרְאֶה מֵה קוֹרָה בִּינֵיהֶם —
זְנוּת וְכוּ', סַמִּים וְכוּ', עֲגִילִים וְכוּ', וּשְׂאָר דְּבָרִים רַעִים, מֵאֲשֶׁר תְּבוֹא
וְתַטְיֵף לָנוּ מוֹסֵר, וְלָכֵן אֵל תִּשְׁתַּפְּנָה פְּעֻלָּה אִתָּהּ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפְּן,
וְתַשְׁתַּדְּלֶנָּה מְאֹד לְעֶזֶר לְמִשְׁפַּחַת ... שִׁיחֵיו, שֶׁהִיא יוֹרֶדֶת לַחֲיֵיהֶם עַל
לֹא דְבָר.

מאד מאד אני מבקש אתְכֶן, שתְּשַׁדְּדֵנִי לֹא לְדַבֵּר מְעַנְיָנִים
שְׂבִינָה לְבִינוּ לְפָנֵי הַיְלָדִים, כִּי זֶה לֹא מְדַרְךָ הַצְּנִיעוּת, מְכַל שְׂפֵן לֹא
בַעַת שְׁעוֹר, כִּי הַבְּנוֹת קוֹלְטוֹת הַכֹּל מֵה שְׁהֵאֲמָהוֹת מְדַבְּרוֹת, וְעַל-כֵּן
צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשָׁמֵר עַל מִדַּת הַצְּנִיעוּת, וּבְכַרְט בְּעַנְיָנִים כְּאֵלוֹ,
כִּי אַחֲר־כֵּן הַיְלָדִים מְדַבְּרִים מִזֶּה בְּבֵית-סֵפֶר וְכוּ', וְכֵן בַּחֲדָר וְכוּ',
וְעַל-כֵּן אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶת כָּל הָאֲמָהוֹת שְׁתְּשַׁמְרֵנָּה עַל נְקִיוֹת
הַלְשׁוֹן, שְׁהַיְלָדִים לֹא יִרְגִילוּ אֶת עֲצָמָם לְדַבֵּר בְּצוּרָה כְּזוֹ וְכוּ'.

עֲלִיכֶן לְדַעַת, כִּי הַחֲנוּךְ מֵתְחִיל בְּבֵית, אִיךְ שְׁמַחְנִכִים אֶת
הַיְלָדִים בְּבֵית, כִּי הֵם יִהְיוּ בַּתְּלִמוּד-תּוֹרָה וּבְבֵית-סֵפֶר, וְלִהְפֹּךְ אִם
הַבֵּית רְקוּב, לֹא יְכוּלִים לְבֹא אַחֲר־כֵּן בְּטַעֲנוֹת, לְמָה הַבֵּית-סֵפֶר
כִּכָּה? וְלְמָה הַתְּלִמוּד-תּוֹרָה כִּכָּה? צְרִיכִים לְעַבֵּד בְּשִׁתּוּף פְּעֻלָּה.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בַּתְּפִלָּתִי שְׂאֲנִי
מְבַקֵּשׁ וּמֵתְפַלֵּל בְּעַדְכֶן, שְׁתַּצְלַחְנָה דְרָכְכֶן תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶן בְּרַכָּה וְהַצְּלַחְהָ מִן הַשָּׁמַיִם...

כו פד.

בְּעִזְרַת הַשָּׁמַיִם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מֵתְפַלֵּא עֲלֶיךָ, אַחֲרֵי שְׁדַבַּרְתִּי אִתְּךָ בְּעִנְיַן הַיְלָדִים
שְׁלָךְ וְכוּ' וְכוּ', שְׂאֲתָה כָּל-כֵּן אֲדִישׁ, כְּשְׂאֲתָה אוֹמֵר לִי, שְׂאֲתָה
מְרַגֵּשׁ שְׁהַעֲנִי אֲצִלִּי לֹא כָּל-כֵּן חֲמוּר... מָה רְצִיתָ? ! שְׂאֲכַכָּה לָךְ? !
וְאֲתָה תּוֹצִיא מִתַּחַת לְמִזְרָן אֶת כָּל הַסְּכּוּם, וְתִשְׁלַם אֶת חוֹבוֹתַי? ...
הֲלֹא אֲנִי חַיֵּב לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּיִבְנָאֵל יוֹתֵר מִחֲצִי מִלִּיּוֹן ש"ח, וּמֵאִין
יְבֹא עֲזָרִי, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ, וְאֲתָה מְדַבֵּר שְׂאֲתָה מְרַגֵּשׁ שְׂזָה לֹא כָּל-כֵּן
נוֹרָא ... דְּבַר אֶחָד אֲנִי יְכוּל לְהַגִּיד לָךְ, בְּשַׁעָה שְׁלֹא הָיָה לִי לְחַם
לְאָכֵל, וְלִהְאָכִיל אֶת יְלָדֵי, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, דְּאֲגַתִּי לְשָׁלֵם שְׁכָר
לְמוֹד בְּשָׁבִיל הַיְלָדִים שְׁלִי, כִּי יְדַעְתִּי, שְׂאִם אֵינִי מְשַׁלֵּם שְׁכָר לְמוֹד,

יִשְׁלַחוּ אֶת הַיְלָדִים שְׁלִי לְבֵיתָם, וְזֶה הָיָה לִי עֲדִיף יוֹתֵר — לְשֵׁלֶם שְׂכָר לְמוֹד מֵאֵכָל, עַד כְּדֵי כֶּף דְּאֶגְתִּי, שֶׁהַיְלָדִים שְׁלִי יִקְבְּלוּ חֲנוּף טוֹב, וְאִם אֲנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ, שֶׁתְּשַׁלְּחֵךְ אֶת הָאוֹפָנִים, אַתָּה עֲדִין מְהֵסֵס וְכוּ' וְכוּ', כִּכָּר דְּבִרְתִּי אַתָּךְ בְּטֶלְפוֹן, וְאֲנִי עוֹד פֶּעַם חוֹזֵר וְאוֹמֵר לָךְ, אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֵיזוֹ הַשְּׂקֵעָה יֵשׁ לִי בְּבִנְךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר, אִם הוּא לֹא הָיָה אֶצְלִי, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אֵיפֹה הוּא הָיָה הַיּוֹם, וְהֵיטָה לָךְ בְּכֵה לְדוֹרוֹת, תְּהִלָּה לְאֵל, הַיּוֹם הוּא עֲשֵׂה סִיוִם עַל כָּל הַשָּׁס, וְקִנְיָה מִיְּנֵי מְתִיקָה לְכָל הַבְּחוּרִים, שֶׁיִּשְׁמְחוּ אִתּוֹ בְּיַחַד, מִי שֶׁמַּע כְּזֹאת, מִי פֶלֶל וְכוּ' וְכוּ', שֶׁבָּנוּ שֶׁל וְכוּ' וְכוּ', יַעֲשֵׂה סִיוִם עַל כָּל הַשָּׁס בְּגִיל צָעִיר כְּזֶה, וְאַתָּה עֲדִין אֲדִישׁ עִם הַיְלָדִים שְׁלֶךְ, לֹא אֲכַפֵּת לָךְ כְּלוּם, אֲנִי לֹא מִבִּין אוֹתָךְ, כִּנְרָאָה אַתָּה צָרִיף עוֹד הַרְבֵּה לְצַעֵק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְצִאת אֶל הַהָר בְּלִילָה, וְלְצַעֵק קוֹלֵי קוֹלוֹת אֱלֹוֵי יִתְבָּרֵךְ, אוֹ עַל-כָּל-פָּנִים בְּיוֹם, כִּי אֲפֹלוֹ אִם אָדָם פָּגַם פֶּעַם אַחַת בְּפָגַם הַבְּרִית, נִשְׁתַּבֵּשׁ שְׁכָלוֹ, כְּמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו'), שֶׁעַל-יְדֵי פָּגַם הַבְּרִית — הַמַּחַן נִפְגָּם לְגַמְרֵי, בְּשִׁבְלֵי זֶה אָמְרוּ הַרוֹפְאִים, שֶׁסִּגְלָה לְמַשְׁגָּע — לְסַרֵס אוֹתוֹ וְכוּ', מִכָּל שֶׁכֵּן עַל-יְדֵי רַבּוּי חֲטָאִים וְעוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן לְדַעֲתִי, אַתָּה צָרִיף לְצַעֵק בְּכָל יוֹם שְׁעָה אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּדֵי שֶׁיִּזְדַּכֵּךְ מִחֶךְ וְדַעֲתָךְ, וְלֹא לְהַגִּיד, שֶׁמְדַבְּרֵי אַתָּה מְרַגֵּשׁ שֶׁהַמַּצֵּב לֹא כָל-כֶּף חֲמוּר, וְאִם אַתָּה מְרַגֵּשׁ שְׁזֶה לֹא כָל-כֶּף חֲמוּר, אַז תִּרְאֶה לְהַשְׁתַּדֵּל לְשֵׁלֶם לִי אֶת כָּל הַחֻבוֹת שְׁלִי.

לְדַעֲתִי, רְאֵה לְקַחַת אֶת עֲצֻמָּךְ בְּיַדֶּיךָ, כִּי חֲבַל עַל כָּל יוֹם שְׁעוֹבֵר בְּלִי לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּבְכַפְרֵט לְמוֹד שְׁלִחָן עֲרוּף, כִּי מִי שֶׁחוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, הוּא צָרִיף לְלַמֵּד הַרְבֵּה שְׁלִחָן עֲרוּף, וְרַבְּנֵנוּ ו"ל הַקָּפִיד עַל דְּבַר זֶה יוֹתֵר מִכָּל הַלְמוּדִים, כִּי הַהִלְכָה הַיָּסוּד הָאָדָם, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּתְחִיל לְלַמֵּד טוֹר בֵּית יוֹסֵף וְשְׁלִחָן עֲרוּף עִם כָּל הַנוֹשְׂאֵי כְּלִים, וְאִז תִּרְאֶה אֵיךְ שֶׁעֲדִין אֵינְךָ יוֹדֵעַ כְּלוּם, אֲשֶׁרִי מִי שֶׁמְתַמִּיד בְּלְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

הָיָה לִי הַהֲכָרַח לְכַתֵּב לָךְ מִכְּתָב זֶה, כִּי הַרְגַּשְׁתִּי כְּאִב גְּדוֹל בְּזֶה שְׁאִמְרָתִי, שֶׁאַתָּה מְרַגֵּשׁ שֶׁהַעֲנִין לֹא כָל-כֶּף חֲמוּר, וְלָמָּה לֹא תַעֲשֶׂה

קנו אֲשֶׁר כו פה בנחל

לְעֶצְמָךְ חֲשָׁבוֹן, לְמִי אֲנִי בּוֹנֶה אֶת הַבַּיִת־מְדֻרָשׁ? אִם לֹא לִילְדֶיךָ!
לְמִי אֲנִי בּוֹנֶה אוֹלָם שְׁמַחוֹת "אוֹלָמִי בְּרִסְלָב"? אִם לֹא לִילְדֶיךָ!
וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, בְּשַׁעַת שְׁתַּצַּעַק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ עַל בְּרוּר וְזָכוּךְ
הַמְדֻמָּה, שְׁצַרִּיכִים לְצַעַק ע' קָלִין, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן
כ"א), אִז תִּבְקֵשׁ גַּם בְּעַדִּי, וּמִי יִתֵּן, שְׁתַּפְּלוּתֶיךָ תִּתְקַבֵּלֶנָה בְּשָׂמִים,
שְׁגַם אֲנִי אֲנֻשַׁע דְּרָךְ תִּפְלֶתְךָ.

הַמֵּאֲחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו פה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֻדְר וַיִּשְׁלַח, "כְּסֻלוֹ הִתְשַׁנְּחָה."

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נְרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֵתִי אֶת מִכְתְּבְּךָ.

אֵין מַלִּים בְּפִי לְהוֹדוֹת לְךָ עַל כָּל הַחֲסֵד אֲשֶׁר אָתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי,
לְעֶזֶר לִי לְשִׁלֹּם אֶת כָּל הַחַוּבוֹת, כִּי אֲנִי נִמְצָא בְּמִצָּב מְאֹד קָשָׁה,
וְאֲנִי לֹא יוֹדֵעַ אֵיךְ לְצַאת מִזֶּה, אֲבָל אֲנִי מִקְוֶה לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא,
כִּי סוּף כָּל סוּף אַחַר הָרַע יָבוֹא הַטּוֹב, וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת אֶת הַטּוֹב.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֶצְמְךָ בְּכָל מִינֵי אַפְגָּנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ
וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְנֻדָּאֵי סוּף כָּל סוּף יְאִיר הַטּוֹב.

בְּעֵינַי הִנֵּה זָכְרוֹן, מִי שְׁאִינוּ מְשַׁלֵּם — תוֹרִיד אוֹתוֹ, וּמִכָּל שְׁכָן
מִהַכֶּסֶּאֹת וְכוּ', מֵהֵם רוֹצִים, שְׁגַם לָנוּ יִהְיֶה שְׁכָר עֲצָבִים? ...!

תִּהְלֶה לְאֵל, בְּכָל־לַיִת יֵשׁ לָנוּ קִהְלָה יָפָה מְאֹד מְאֹד, חֲסֵדֵי הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ.

פֶּה תִּקְבֵּל כְּמָה מִכְתְּבִים נְחוּצִים, שְׁתִּמְסַר אוֹתָם לְיַעֲדָם.

הַמֵּאֲחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו פו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... נְרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מְפָרֵט לְמָה לֹא טוֹב לָלֶכֶת אֵל ... וְכו', תֵּאֱמִין לִי, שְׁעֲדִין לֹא הוֹלְכִים, וְאֶפְלוּ אִם הוּא יֵלֶךְ, הוּא יִדְבַר אִתּוֹ דְּבָרִים אַחֲרַיִם, אֲבָל לֹא מְזָה, וְאֲנַחְנוּ צְרִיכִים עֲדִין הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת, אֲבָל דְּבַר זֶה אֲנִי יָכוֹל לְהַגִּיד לְךָ, כִּי אֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהוּא יְהִיָּה שְׁלִיחַ טוֹב, וְיִכְבֵּר הַגִּיעַ הַזְּמַן, שְׁנַתְחִיל לְטַפֵּל בְּעֵנְיָנִים כְּרֵאוּי, וְלֹא לְהַסְתַּכֵּל עַל הַזּוּלָּת כְּאֵלוֹ הוּא יוֹתֵר שׁוֹה מִמֶּנִּי וְכו', וְלַחֲיוֹת בְּהַרְגָּשָׁה שֶׁל הַשְּׁפָלָה, שְׁדַבֵּר זֶה הוּא פָּגַם אֲמוּנָה, כִּי לְאָדָם אֲסוּר לְהַרְגִישׁ מִשְׁפָּל לְגִבֵּי הַשָּׁנִי, אֲדַרְבָּה, דוֹד הַמְּלֶךְ אוֹמֵר (תְּהִלִּים קיט, מו): "וַאֲדַבְּרָה בְּעֲדוּתֶיךָ נִגְדַּ מְלָכִים וְלֹא אֲבוֹשׁ", לֹא צְרִיכִים לַחֲיוֹת בְּקִטְנוֹת הַמַּחֲזִין, וְאֲנִי מְאֹד מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִזְכָּה לְעֵבֶר עַל הַכֹּל, כִּי אֲנִי רוֹאֶה נְסִים נִגְלִים שְׁיַעֲשֶׂה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִתְּנוּ.

הַעֵקֶר רָאָה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוּנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְסוּף כָּל סוּף יְהִיו לָנוּ יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת, שְׁלֹא חִפְּיָנוּ וְלֹא צְפִינוּ לָהֶם, כְּמוֹ כָּל הַעֲשָׂרָה דוֹנָם הָאֵלוֹ, לֹא חָלַמְנוּ בַּחֲלוּם הַכִּי וְרַד, שְׁנִקְבַּל אִי פַעַם, וְלִבְסוּף הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עוֹר לָנוּ, כִּי אֲנִי מִבְּטִיחַ לְךָ, שְׁיִהְיוּ לָנוּ עוֹד כַּמָּה מֵאוֹת דִּירוֹת, שְׁיִכְנָסוּ שָׁם לְגוּר מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, וַיְהִיו לָנוּ מוֹסְדוֹת בְּעֵבֶר יוֹתֵר מֵאֶלֶף יְלָדִים בְּשָׁלֵב רֵאשׁוֹן, וְעַל-כֵּן תִּחְזַק אֶת עֲצָמְךָ, וְאֵל תִּהְיֶה בַּחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת. אַתָּה רָאָה לְהוֹצִיא אֶת נִקְדַּתְךָ בְּעֵקֶשׁנוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְאֵל תִּשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבַר שְׁבַעוּלָם, כִּי הָעוֹלָם הַזֶּה מְלֵא נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים מְאֹד, וְתֵאֱמִין לִי, שְׁעָבְרוּ עָלַי בְּשָׁבוּעוֹת הָאֵלוֹ מֵה שְׁאֲנִי לֹא יָכוֹל לְהַסְבִּיר לְךָ, הֵן אֶמֶת שְׁעָבְרוּ עָלַי בְּחַיֵּי מִשְׁבְּרִים וְגִלִּים, אֲשֶׁר אֵין מִלִּים בְּפִי לְהַסְבִּיר לְךָ, אֲבָל מֵה שְׁעָבֵר עָלַי בְּשָׁבוּעוֹת אֵלוֹ, לֹא

עבר עלי אף פעם, כי לא האמנתי, שיהיה דבר כזה — לתת צדק לערבי וכו' וכו', אבל כנראה מן השמים רצו להראות לי, שבאמת אין לי בזה העולם את אף אחד — רק אותו יתברך.

אתה תהיה חזק מאוד מאוד להחזיר אמונה במלמדים, ועקר האמונה הוא — שיהיה להם בטחון עצמי, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (סוטה מח:): על פסוק (זכריה ד, ט): "כי מי בז ליום קטנות", מי גרם לצדיקים שיתבזבו שלחנם לעתיד לבוא? קטנות אמונה שהיתה בהם, כי בדרך כלל כשאדם נופל בדעתו, אז הוא מאוד מסכן, שלא יאבד את שני העולמות ביחד.

נא ונא רק החזק מעמד, ותצא מקטנות הדעת, ואז תראה נסים נגלים שיעשה הקדוש-ברוך-הוא עמנו.

עליך לדעת, כי עלינו למסור את נפשנו בעבור גלוי אלקותו יתברך בעולם, וצריכים להחזיר בילדים מגיל קטנות כבר את האמונה הקדושה, באפן שאם יעבר עליהם בחיים מה שיעבר, ידעו איך להתחזק, כי עם אמונה יכולים לעבר את זה העולם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפלתך שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו פז.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר וישלח, י' כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאוד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך המלא זעקות וכו'.

מה אמר לך, ידידי היקר! אתה צריך להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ואף שפר לך מאוד, אך כבר אמרו חכמינו הקדושים

(ברכות סג.): כֹּל הַמְשַׁתֵּף שֵׁם שָׁמַיִם בְּצַעְרוֹ, כּוֹפְלִים לוֹ פְּרֻנְסָתוֹ; הֵינּוּ בִשְׂעָה שְׂעוֹבֵר עַל הָאָדָם עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת, צְרוֹת וְיִסוּרִים, קִטְנוֹת וּמְכַאוּבִים, אִם הוּא מְכַנֵּס אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹךְ הַחַיִּים שְׁלוֹ, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כּוֹפֵל לוֹ אֶת פְּרֻנְסָתוֹ, וּמִשְׁפִּיעַ עָלָיו שְׁפַע.

אִתָּה צָרִיף לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אַפְנִים שְׁבַעוֹלָם, אֶפְלוֹ שְׂעַכְשׁוֹ מִר וְצָר לָךְ, סוּף כֹּל סוּף אַחַר הָרַע יָבוא הַטּוֹב, כִּי כִּף אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תְּנַחוּמָא עֲקָב): כֹּל הַמְצַטְעֵר בְּתַחֲלָתוֹ — נוֹחַ לוֹ בְּסוּפוֹ, וְאִין לָךְ מְצַטְעֵר בְּתַחֲלָתוֹ יוֹתֵר מֵאַבְרָהָם, וְכֵן יִצְחָק נְצַטְעֵר בְּנַעֲרוֹתוֹ וְכוּ' וְכוּ', וְכֹל הַצְּדִיקִים עָבְרוּ בִימֵי נַעוּרֵיהֶם צְרוֹת וּמְכַאוּבִים רַבִּים. וְעַל-כֵּן רָאָה לְהִתְחַזֵּק, כִּי סוּף כֹּל סוּף תִּרְאֶה נְסִים נִגְלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אָמְרוּ (תְּנָא דְבֵי אֱלֹהֵי רַבָּה, פֶּרֶק יח): אָמַר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּכֹל צַעַר וְצַעַר וְשִׁישׁ לְיִשְׂרָאֵל, כִּבְיָכוֹל אָנִי עִמָּהֶם, שְׁנֵאמַר: לוֹ צָר, כִּי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא בְּתוֹךְ הַצְּרוֹת, כְּדֵי לְנַסּוֹת אוֹתָנוּ אֶל מִי נִפְנָה בְּעֵת צָרָה. וְלָכֵן כְּדָאֵי לְבָרוּחַ רַק אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְרָאָה לְחַזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּיוֹתֵר לְדַבֵּר עִמּוֹ תִּבְרַךְ, אֲשֶׁר כֹּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמֻדְבְּרִים עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתָאֵר וְאִין לְשַׁעַר כִּלְלַל. יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תּוּכַל לְבִשֵׁר לִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת.

רָאָה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ שְׂעוֹר קְבוּעַ בְּכֹל יוֹם בְּלִמּוּד מְקַנָּא, כְּמָה פְּסוּקִים חֲמֵשׁ וְרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאֶפֶן שְׁתַּזְכֶּה לְסִיִּם בְּכֹל שְׁבוּעַ אֶת פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ חֲמֵשׁ וְרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, שְׁדָבֵר זֶה מְבִיא לְאָדָם יְרֵאת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וְכֵן תִּגְרַס הַרְבֵּה פְּרָקִים מְשֻׁנְיּוֹת, כִּי בְּזֶה שְׂאָדָם חוּטָא, הוּא נוֹפֵל לְעַמְקֵי דְתַהוּמָא רַבָּה, וּמְאֹד מְאֹד קָשָׁה לוֹ לְצִיאַת, אֲבָל עַל-יְדֵי אֲמִירַת מְשֻׁנְיּוֹת נְזַדְכַּכְתּ נִפְשׁוֹ, וְזוֹכֶה לְעֵלוֹת מִהֶשְׁאוּל תַּחֲתִית, וְלָכֵן מ'שְׁנִי'ה' רָאשֵׁי תְבוֹת: ה'עֵלִית מ'ן ש'אוֹל נ'פְּשִׁי, כִּי דִיקָא עַל-יְדֵי לְמוּד מְשֻׁנָּה, מַעֲלִים אֶת הַנֶּפֶשׁ מִהֶשְׁאוּל. וְאִם הָיוּ בְּנֵי אָדָם יוֹדְעִים אֶת מַעֲלַת הַגְּרָסָא בְּמְשֻׁנְיּוֹת, הָיוּ מִתְחַזְּקִים בְּזֶה מְאֹד

מאד. וְלִזְמַת אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֲלֵא בְּכָל יוֹם תִּגְרַס הַרְבֵּה פְּרָקִים מִשְׁנֵינֹת, מֵהַתְחַלָּה דִּיקָא, וְאִז תִּהְיֶה לָךְ הַצְּלָחָה גְּדוּלָה מְאֹד.

וּמִי יִתֵּן, שְׁתּוּכַל גַּם-בֵּן לְגֵרִס כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא, אֲשֶׁר לְמוֹד גְּמָרָא עוֹלָה עַל הַכֹּל, כִּי גְּמִ'ר'א' רֵאשִׁי תְבוּת: גְּבִרְיָאֵל מִיְכָאֵל ר'פֶּאֶל אִוְרִיָאֵל, שְׁהֵם מְלֹאכֵי הַשְּׂמִירָה הַשּׁוֹמְרִים אֶת הָאָדָם, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׁחֻזָּק בְּזֶה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

גַּא וְנָא אֵל תִּפְּל בְּדַעְתָּךְ כָּלֵל, וְאִךְ שְׁמַר לָךְ מְאֹד, וְעוֹבְרַת עֲלֶיךָ מְרִירוֹת דְּמְרִירוֹת, כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וְרוּשְׁלָמִי בְּרַכּוֹת, פֶּרֶק ט', הַלְכָה א'): אִם בָּאָה עַל הָאָדָם צָרָה, לֹא יִצּוּחַ לֹא לְמִיכָאֵל וְלֹא לְגַבְרִיָאֵל, אֲלֵא לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּלָבָד; כִּי בְּאַמַּת הָאָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְעֹזֵר לָךְ, אֲלֵא רַק יָכוֹל לְקַלְקֵל לָךְ, וְלָכֵן אֲשֶׁרִי מִי שְׁמַקְרֵב אֶל הַצְּדִיק, שְׁמַעוֹרֵר אֶת הָאָדָם לְבוֹא אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלִסְפֹּר לוֹ אֶת כָּל מַה שְּׁעוֹבֵר עָלָיו בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, אֲשֶׁרִי מִי שְׁאֵינוֹ מְטַעֵה אֶת עַצְמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו פח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ הָאָרְךָ עִם כָּל הַתְּכַנִּיּוֹת מֵה שְׁיָכוּלִים לְעֹזֵר לָנוּ וְכוּ' וְכוּ', הַכֹּל טוֹב וַיִּפֶּה, אִךְ כְּבָר הַעִיד עַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ וְאָמַר (עֵין חַיִּימוֹהֶר"ן, סִימָן רנז): "אַתֶּם אַנְשִׁים כְּשָׂרִים, אֲבָל אַתֶּם שְׁלִימָאזְלִנְיָקִים גְּדוּלִים", וּבִשְׂבִיל זֶה אֵין הַרְבֵּה מַה לְסַמֵּךְ עַל אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הָעֶקֶר רַק תִּתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, כִּי אַתָּה לֹא יוֹדֵעַ אֵיפֹה הִישׁוּעָה שְׁלָךְ, יֵשׁ דְּבוּר מִרְבֵּנוּ ז"ל: לְפַעְמֵים הָאָדָם צָרִיךְ לְגַסֵּעַ לְמַרְחָקִים,

אֲשֶׁר   כּו פט   בְּנַחֵל   קסא

כְּדֵי לְמַצֵּא אֶת יְשׁוּעָתוֹ, וּמִי יוֹדֵעַ אִם זְוֹנְגָךְ לֹא בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית וְכוּ'
וְכוּ', וּכְדֵאי לָךְ לְצֵאת לְחוּץ-לְאַרְץ רַק בְּשִׁבִיל מְצִיאַת הַזְּוֹג.

אִם תְּבוֹא, מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתָךְ אִם אַתָּה יְכוּל לְהַשִּׁיג
לִי סֵט שֶׁל "קִהְלוֹת יַעֲקֹב" שֶׁל הַגָּאוֹן הַצַּדִּיק הַסְטִיִּיפֶלֶר זצ"ל, וְכֵן
יֵשׁ מִמֶּנּוּ סֵפֶר "בְּרַכַּת פֶּרֶץ" עַל הַתּוֹרָה, וְאַהֲיָה לָךְ אֶסִיר תּוֹדָה, כִּי
אֶת הַסְּפָרִים הָאֵלּוּ אֵי אֶפְשָׁר לְקַנּוֹת רַק אֶצֶל בְּנוֹ הַצַּדִּיק שְׁלִיט"א.

הַעֲקֹר רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיַּנִּי אֶפְנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ
וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְקָרוֹב מְאֹד תִּרְאֶה נְסִים נְגִלִים שְׁיַעֲשֶׂה עִמָּךְ
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

עַל-כָּל-פָּנִים אֵיפֹה שְׁאַתָּה רַק נוֹסֵעַ, וְאֵיפֹה שְׁאַתָּה רַק תִּהְיֶה,
אֵל תִּשְׁכַּח לְצֵאת מִהַחֹבוֹת שְׁלִי, כִּי אֲנִי חַיֵּב בְּבִנְיַת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ
וְלְאוּלָם שְׁמַחוֹת הוֹן תּוֹעֲפוֹת, וְנִשְׁאַרְתִּי תְּקוּעַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו פט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כֶּסֶלּו ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל אֵל הַיָּקָר ... גֵּרו
יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתָךְ, שְׁתִּבְדֵּק אֶת הַתְּפִלִּין שְׁלֶךְ, וְתַעֲשֶׂה
כָּל מִיַּנִּי פְּעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִתְחַתֵּן מֵה שְׁיִוִּתֵר מֵהָר, כִּי אֶצֶלוּ יִתְבָּרַךְ
מְאֹד מְאֹד שְׁנוֹא פֶּלַג גּוֹף, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא רוֹצֵה שְׁיִתְחַתְּנוּ, וְלִכֵּן
אֵל תִּהְיֶה בְּרִנּוֹ, אֲלֹא אֶת הַשְּׂדוּף הַרְאֵשׁוֹן שְׁיַצִּיעוּ לָךְ — תִּתְחַתֵּן
לְשֵׁם שָׁמַיִם.

אֲנִי נִקְלָעְתִּי בְּצָרָה גְדוֹלָה, הַתְּחַלְתִּי לְבָנוֹת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ גְּדוֹל
וְאוּלָם שְׁמַחוֹת לְעֻנְיִים, בְּאִפְן שְׁיִהְיֶה לָהֶם בַּחֲנָם, וְהַקְּבִלֵן פֶּשֶׁט רַגְלִי,
וְאֲנִי תְּקוּעַ בַּחֹבוֹת שְׁלוֹתִי מְעֻנְיִים, שְׁאַנִּי צָרִיךְ לְהַחְזִיר אֶת זֶה

עֲכָשׁוּ וְכוּ' וְכוּ', וְצָר וּמָר לִי שֶׁהִגַּעְתִּי לְמַצֵּב כְּזֶה, וְעַל-כֵּן אִם אַתָּה יָכוֹל לְעֹזֵר לִי, לְמַצְנֵה רַבָּה יִחַשְׁבֵּנִי, כִּי אֲנִי מְאֹד מִפְּחָד, שְׁלֹא יֵצֵא חַס וְשְׁלוֹם חִלּוּל ה', אִם לֹא אוֹכַל לְשֵׁלֵם אֶת הַחֻבוֹת שֶׁלָּהֶם נִקְלַעְתִּי, שֶׁמְעוֹלָם לֹא בִקְשָׁתִי מֵאֲדָם אֶפְלוּ פְרוּטָה אַחַת וְכוּ' וְכוּ', וּמִי יִתֵּן, שֶׁבְזָכוֹת הַמַּצְנָה הַזֹּאת לְהוֹצִיא אוֹתִי מִהַחֻבוֹת הַקָּשִׁים, יַעֲזֹר לְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁגַם אַתָּה תֵצֵא מִהַחֻבוֹת הַרוּחָנִיִּים, וְתִמְצָא אֶת בַּת זִוְגָךְ.

איפה שאתה רק יכול לעשות מגבית, יהיה לנו לעזור גדול מאד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו צ.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י' כֶּסֶלוֹ ה'תשנ"ח.

8שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה אֶל כָּל־לִיּוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְרֶסֶלֶב", הַגָּרִים בְּאַשְׁדּוֹד, הַיְיָ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָמִיד.

מָה אֵמַר לָכֶם! אֵין מְלִים בְּפִי לְסַפֵּר לָכֶם אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שִׁישׁ לִי, שְׁסוּף כָּל סוּף בְּאַתֶּם אֶל הַמְּנוּחָה וְאֶל הַנַּחֲלָה, וּפְתַחְתֶּם בֵּית הַמְּדָרֶשׁ "הַיְכַל-הַקְּדוֹשׁ" עַל שֵׁם רַבֵּנוּ ז"ל, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּתְקַבְּצוּ שָׁם יַחַד עַל-כָּל-פָּנִים פַּעַם אַחַת בְּשָׁבוּעַ, וּלְדַבֵּר מִנְפְּלָאוֹת נוֹרְאוֹת דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר גַּם הַדְּבוּר מִרַבֵּנוּ ז"ל מְכַנִּיס בְּאֲדָם הַרְהוּרֵי תְשׁוּבָה, וּמִי יִתֵּן, שֶׁתִּזְכּוּ גַם-כֵּן לְהַתְחִיל לְהַתְפַּלֵּל בְּכָל שַׁבָּת אֶת הַשְּׁלֹשׁ תְּפִלוֹת שָׁם, וְכָל זְמַן שֶׁאַנְחֵנוּ בְּגוֹף הַגִּשְׁמִי, אֵין אַנְחֵנוּ יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֻלַּת רַבֵּנוּ ז"ל, וְאֵת גְּדֻלַּת בֵּית-הַמְּדָרֶשׁ הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבֵּנוּ ז"ל, וְשֵׁם הוּא מְשַׁכֵּן הַשְּׁכִינָה.

לְזַאת אֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, תְּחִזְיֶנּוּ אֶת עֲצֻמְכֶם בְּיַחַד, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֵאמַר חֲזוּק, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שֶׁתִּתְנוּעְדוּ יַחַד,

אֲשֶׁר   כו צא   בַּנְחָל   קסג

וּתְדַבְּרוּ מִרְבֵּנוּ ו'ל, והוא ו'ל הַבְּטִיחַ לָנוּ, כִּי בְּמִקּוֹם שֶׁיְדַבְּרוּ מִמֶּנּוּ,
נִמְשָׁיֵךְ אוֹתוֹ לְשֵׁם. וְלָכֵן רָאוּ לְדַבֵּר בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ רַק מִרְבֵּנוּ ו'ל,
וְעַל-יְדֵי-זֶה תִּמְשָׁיְכוּ אֶת רַבֵּנוּ ו'ל אֲלֵיכֶם.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׂאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּהֲיֶה לָכֶם הַצְּלָחָה מְרֵבָה בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ
הַקְדָּשׁ.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו צא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"א פְּסָלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עֲצָמְךָ, כִּי זוֹ כָּל שְׂמַחְתִּי, שְׂאַתָּה תַּהֲיֶה
תְּמִיד חֲזָק.

אֵין אַתָּה צָרִיךְ לִפְחֹד מֵאַף אֶחָד, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ,
שְׂתַזְכֶּה לְצֵאת מִכָּל צָרוֹתֶיךָ וְחֻבוֹתֶיךָ.

אֲנִי מְחַזֵּק בְּשָׁלִי, לֹא כְּדַאי לְךָ לְמַכּוֹר אֶת הַדִּירָה, קוֹרֵת גָּג לֹא
מוֹכְרִים, כִּי סוֹף כָּל סוֹף קַבְּלַתְּ אֶת הַדִּירָה הַזֹּאת בְּגִסֵּי גִסִּים, מַה
שֶׁכֵּן תִּמְכּוֹר זֶה יִהְיֶה לְמַטָּה הַשְּׁתֵּי דִירוֹת — הֵן הַפְּעוֹן וְהֵן הַדִּירָה
מִהַצַּד, וּבְזֶה תּוּכַל לְצֵאת מִצָּרוֹתֶיךָ וְחֻבוֹתֶיךָ. רַק חֲזָק וְאַמֵץ, וְאִז
טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׂתַשְׁתַּדֵּל שְׂיִהְיֶה בְּעַל תְּפִלָּה בְּשִׁבְתְּךָ,
וְלֹא שְׂהִילְדִים יִתְפַּלְלוּ לְפָנַי הַתְּבָה, כִּי כִּף כְּתוּב בְּשִׁלְחֹן עֲרוּף,
שְׂפָחוֹת מְגִיל שְׁלֹשׁ-עֶשְׂרֵה שָׁנָה, שְׂלֹא יַעֲבֹר לְפָנַי הַתְּבָה, כִּי אֵין זֶה
כְּבוֹד הַצְּבוּר, וְלָכֵן לֹא כְּדַאי לְשַׁלַּח יְלָדִים לְפָנַי גִּיל בְּרִמְצוֹה, כִּי
זֶה נִגְדַּת הַהֲלָכָה.

ובכלל רצייתי לעשות תקנה, שלא לגשת אל התבה, אלא עם בגד עליון, ועם כובע עליון במנחה ובערבית, כי אינו כבוד לצבור להתפלל בלי כובע עליון ובלי מעיל עליון לפני התבה.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, פי גדול אדוננו ורב להושיע, ועוד תראה כל־כף הרבה נסים נגלים, שהקדוש־ברוך־הוא יעשה עמך, העקר 'גנב' בכל יום כמה דבורים אליו ותברך, כשאתה הולך מביתך בכל יום לבית־המדרש, ומבית־המדרש אל ביתך, אז תדבר אליו ותברך, אשר כל דבור ודבור שמדברים אליו ותברך, עושה רשם בשמים, אשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים!

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו צב.

בעזרת השם ותברך, יום רביעי לסדר וישלח, י"א פסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, בני ותלמידי ... גרו יאיר ויזרח.

מאד מאד רצייתי, שתתחזק להיות בשמחה על החסד תנם שעשה עמך הקדוש־ברוך־הוא, שזכית להתחתן בגיל צעיר, ואתה צריך לזכר איזו מסירות נפש היתה לי עד שחתנתי אותך. ולכן מאד מאד אני מבקש אותך, תשתדל שיהיה ביניכם שלום ואהבה גדולה, ותכבדו אחד את השני, כי כך אמרו חכמינו הקדושים (ראש השנה ו:): אשה — בעלה משמחה; ואמרו (בבא מציעא נט.): לעולם יהא אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין ברכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא בשביל אשתו; ולכן תעשה כל מיני פעולות שבעולם לכבד ולתקן ולשמח את אשתך, ואז תראה שהיא גם־כן תשמח ותכבד ותתקן אותך. ואמרו חכמינו הקדושים (בבא מציעא פד.): מה יעשה אדם, ויהיו לו בנים זכרים? שמח אשתו לדבר מצוה; שאתה צריך לראות שתהיה בבית אונתה של שמחה, ואז כשתהיה שמחה בבית,

הכל יהיה בבית. ולכן תשמר מאד מאד על האהבה ושמחה בתוך ביתך. ואמרו חכמינו הקדושים (יבמות סב): האוהב את אשתו כגופו, והמכבדה יותר מגופו, עליו הכתוב אומר: "וידעתי כי שלום אהליך"; וזה היה רצון רבנו ז"ל (שיחות הר"ן, סימנים: רסג, רסד) — לכבד ולקַר את האשה מאד מאד. ואמר, שהסמ"ך-מ"ם עושה כל מיני פעולות שבעולם להפריד בין הזוגות, כדי להכשילם בעברות; ועל-כן תצית אותי, אהובי, בני, בזה שתכבד ותקַר את המתנה שנתן לך הקדוש-ברוך-הוא, ומה היית עושה בלי אשה; ועל-כן אמרו חכמינו הקדושים (נדרים מא): בחסר כל — בלא אשה; ואתה צריך לתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא בכל יום על גדל החסד חנם שעשה עמך.

מה אמר לך, ידידי הקַר! אהובי, בני, חביבי ותלמידי יקירי, עוברים עלי עכשו הרבה יסורים, שנתקעתי בחובות קשים ומרים מאד בענין בנית בית-המדרש הגדול, ובענין בנית האולם לשמחות, ואני מקוה להקדוש-ברוך-הוא, שאזכה לצאת מזה, והייתי מניעך לך, שתלך ותמכר הגרלות, וחצי תקח בעבור פרנסת ביתך, וחצי תתן בעבור בית-המדרש, וכך נוכל לצאת מהחובות, וזה יהיה טוב לשמים וטוב לבריות, והעקר תצא מעצמך, ותצליח דרכך.

נא ונא ראה להתפלל ערב ובקר וצהרים במנין דיקא, פי מי שזוכה להתפלל תפלה בצבור, יהיה בטוח שתפלתו תתקבל. וכמאמר ז"ל (ברכות ח): אימתי עת רצון? בשעה שהצבור מתפללין; וצריכים למסר את נפשו בעבור תפלה בצבור, ולשמר מאד לא להתפלל בבית ביחידות, עדיף לבוא להתפלל בבית-הכנסת ביחידות מלהתפלל בבית ביחידות, אבל צריכים לעשות כל מיני מאמצים להתפלל במנין דיקא, ועל-ידי-זה יהיה לך דבר שבמנין, שהוא פרנסה ברוח. ואם היו בני-אדם יודעים את מעלת הזוכה להתפלל בבית-הכנסת במנין, היו רצים ורודפים להתפלל במנין, פי למעלה בשמים זה עושה רעש גדול מאד. ורבנו ז"ל אמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נה): צ'ב'ר' ראשי תבות: צ'דיקים, בינונים, ר'שעים, שדיקא על-ידי תפלה בצבור, אפלו שאדם הוא

רָשַׁע גָּמור, תְּפִלָּתוֹ מִתְעַלֶּית עִם תְּפִלַּת הַצַּדִּיקִים. וְעַל-כֵּן תִּזְהַר מְאֹד
בְּתַפְלָה בְּצַבּוֹר.

נָא וְנָא אַל תִּהְיֶה בְּטָלָן, אֲלֵא 'תִּגְנַב' עֵתִים לַתּוֹרָה, וּבְכָל יוֹם
תִּלְמַד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, רַמְבַּ"ם, טוֹר וְשִׁלְחַן עָרוּף, זֶהר
וְתַקוּנִים, וּמְכַל לַמּוֹד וְלַמּוֹד תִּלְמַד אֶפְלוּ קִצַּת דְּקִצַּת, כִּי זֶה מַה
שְׂאָדָם צָרִיף לְקִנּוּת לְעִצְמוֹ, וְזֶה מַה שְׂאִישָׁאֵר אֵתוֹ, וְזֶה מַה שְׂיִקַּח
אֵתוֹ. וְזָכוֹר גַּם תִּזְכֹּר אֵת כָּל הַדְּבָרִים שֶׁדִּבְרָנוּ זֶה כְּמָה שְׁנִים מִזֶּה,
וּחֻבֵל מְאֹד עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שְׁעוֹבֵר בְּלִי לַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאַף
שְׁבָנֵי-אָדָם צוֹחֲקִים מִזֶּה, אֲבָל צוֹחֵק מִי שְׁצוֹחֵק אַחֲרוֹן, יָבוֹא הַיּוֹם,
שְׁנֵצָא מִזֶּה הָעוֹלָם, אֲזַי נִרְאֶה מִי הַצְּלִיחַ וּמִי לֹא.

מְצִינוּ, שְׂיַעֲקֹב אָבִינוּ בִּקְשׁ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא (בְּרֵאשִׁית כח, כ):
"וְנִתֵּן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֵּשׁ", וְשׂוֹאֲלִים הַמְּפָרְשִׁים, אִיזוֹ תְּפִלָּה
זוֹ, בְּוֹדָאֵי לֶחֶם הוּא לֶאֱכֹל, וּבִגְד הוּא לְלַבֵּשׁ? אֲלֵא יֵשׁ לוֹמֵר עַל-פִּי
מֵאֲמָרָם ז"ל (חֲגִיגָה יד.): "וּבִבִּיתִי אֵין לֶחֶם וְאֵין שְׂמֵלָה", שְׂאֵין בְּיַדִּי
לֹא מִקְרָא וְלֹא מִשְׁנָה וְלֹא גְמָרָא, הֲרִי שְׂיַעֲקֹב אָבִינוּ בִּקְשׁ: "וְנִתֵּן לִי
לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבִגְד לְלַבֵּשׁ", שְׂיִהְיֶה לִי מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, וְהִבֵּן
לְמַעֲשֵׂה.

נָא וְנָא הֲרַגְל אֵת עֲצָמָךְ לְהַתְּבוֹדֵד לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל
דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמִדְבָרִים אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — הוּא הַצְּלָחָה
נְצַחִית, וְאֵל תִּזְלָזֵל בְּזֶה, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמִדְבָרִים — נִשְׁמַע
וְנִתְקַבֵּל בְּעוֹלָם, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂחֻזַּק בְּזֶה, וְאֲזַי טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

תִּשְׁתַּדֵּל לְבוֹא לְבֵית-הַכְּנֶסֶת עִם כּוֹבַע עֲלִיוֹן וְעִם חֲלִיפָה, לֹא
כְּמוֹ אֵלוֹ עַמֵּי הָאֶרֶץ, שְׂבָאִים לְהַתְּפַלֵּל רַק בְּחֻלְצָה וּבְכַפָּה וּסְנַדְלִים
... בֵּית-הַכְּנֶסֶת הוּא מְקוֹם קְדוּשָׁה, מְשַׁכֵּן הַשְּׂכִינָה, וְצָרִיכִים לְשֹׁמֵר
לֹא לְדַבֵּר בְּאֲמִצָּע הַתְּפִלָּה, כִּי גְדוֹל עוֹנוֹ מִנְשׂוּא, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמְכַבֵּד
אֵת בֵּית-הַכְּנֶסֶת וּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, שֶׁהוּא מְקוֹם הַשְּׂכִינָה.

מָאד אָשְׁמַח אִם תִּכְתֵּב לִי מִכְתָּב, וְאֵת הַמִּכְתָּב הַזֶּה אֲנִי כּוֹתֵב
לְכָל הַחֲבָרִים.

הַמֵּאַחַל לָךְ בְּרֻכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו צג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּשְׁלַח, י"א כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲנִיָּה.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

בְּיִדְאֵי אִם אֶת תּוֹכְלִי לְצִיר תְּמוֹנוֹת יְפוֹת לְבֵית-סֵפֶר, זֶה יִהְיֶה
לְהַפְלִיא פְּלֵאֵי פְּלֵאִים, לֹא אֲכַפֵּת אֵילוּ צִיּוּרִים, הֶעֱקַר שְׂיִהְיוּ צִיּוּרִים
שְׂיִמְשְׁכוּ אֶת הַלֵּב, צִיּוּרִים שֶׁל שְׂמֻחָה, כִּי בְּאַמַּת כְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ב, ז
) : "וַיִּצֶר הַנְּיָ"ה אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם" וְגו', וְדַרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים
(זֶהר ח"ג קיא.) : "וַיִּצֶר" — לְשׁוֹן צִיר, כִּי הָאָדָם הוּא צִיר, כִּי יֵשׁ בּוֹ
שְׁנֵי יִצְרִים : יֶצֶר טוֹב וַיִּצֶר הָרַע, אִם אָדָם זוֹכֶה, הוּא מְצִיר אֶת הַחַיִּים
בְּצוּרָה מָאד יָפָה — שְׂמֵשׁ זוֹרַחַת, יְלָדִים רוֹקְדִים, פְּנִים שְׂמַחוֹת
וְכוֹ' וְכוֹ', וְאִם אָדָם אֵינּוּ זוֹכֶה, הוּא מְצִיר עֲנָנִים שְׁחוּרִים, גְּשָׁם,
בָּרָד, בַּתִּים מִתְּהַפְּכִים וְכוֹ' וְכוֹ', הֶרֶג וְרֻצַּח וְכוֹ' וְכוֹ', וְזוֹ הַבְּחִינָה,
וְלָכֵן אֲשַׁרִּי מִי שְׂזוּכָה לְצִיר תְּמוֹנוֹת יְפוֹת, וְכָךְ צְרִיף לְצִיר אֶת הַחַיִּים
בְּצוּרָה יָפָה.

נָא וְנָא רְאֵי לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ
וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבִעַת צְרָה צְרִיכִים מָאד מָאד לְזַכֵּר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא.

כָּל מָה שְׂאֵת יְכוּלָה לְתַרַם בְּעִבּוּר קְהֵלְתָנוּ, מָאד מָאד נְשַׁמַּח,
הֵן בְּלִמּוּד עִם הַבְּנוֹת, שְׂזָה דְּכָר גְּדוֹל מָאד, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לְהַתְּדִיר
בְּהֵן אַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, שְׂתַדְעָנָה, אֲשֶׁר אֵין בְּלַעְדֵּיּוֹ יִתְבָּרַךְ

קסח אֲשֶׁר כו צד — כו צה בַּנְחַל

כָּלֵל, וְהֵן בְּמִדּוֹת טוֹבוֹת מְאֹד, וְהֵן הַשְּׁקֵפָה תּוֹרְנִית בְּחַיִּים, אֲשֶׁר־מִי שְׁזוֹכָה לְהַחֲדִיר בְּזוּלָתוֹ יֵרָאֵת שָׁמַיִם.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו צד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַב־יְעִי לְסִדְר וּיְשֻׁלָּה, י"א כְּסֻלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבֻלָּתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב מִמֶּךָ.

בְּעֶנְיֵן הַשְּׂדוּף — תְּצִיֵּת אֶת הָאִמָּא, וְדִי לְחִפְיָמָא.

רְאֵה 'לְגַנְב' בְּכֹל יוֹם זְמַן לְלַמֵּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ, אֲשֶׁר הָאֲרַבְעָה לְמוֹדִים הָאֵלּוּ הֵם כְּנֶגֶד אֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת, וְאֲשֶׁר־מִי שְׁזוֹכָה לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם תּוֹרָה, כִּי אֵין לְאָדָם יוֹתֵר טוֹב מִתּוֹרָה.

רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד עֲצָמְךָ עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׂמִדְבָרִים עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ — הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתַאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי שְׂאִנִּי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפִלָּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו צה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַב־יְעִי לְסִדְר וּיְשֻׁלָּה, י"א כְּסֻלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

רְאֵי לְהַתְּחַזֵּק בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׂבַעֲוֹלָם לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי

השְׂמִיחָה היא רְפוּאָה לְכָל, בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי חַיִּים, וְתִשְׁתַּדְּלִי מְאֹד לְצִיּוֹת אֶת בְּעֵלְךָ. וְחֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אָמְרוּ (תָּנָא דְבֵי אֱלִיהוּ רַבָּה, פְּרָק ט'): אִיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? כָּל שְׂעוֹשָׂה רְצוֹן בְּעֵלָהּ; וְרָאִי לְקַבֵּל אֶת בְּעֵלְךָ תָּמִיד בְּסֹבֵר פָּנִים יְפוֹת, וְתִשְׁמְרֵי עָלְיוֹ כְּמוֹ שְׁשׂוּמְרִים עַל מְלָךְ, וְאִז תִּרְאִי אִיךָ שֶׁבְּעֵלְךָ יֵאָהֵב אוֹתְךָ מְאֹד, וְיִשְׁמַר עָלֶיךָ וְיִכְבְּדֶךָ כְּמוֹ שֶׁמְכַבְּדִים מְלָכָה, כִּי זֶה תְּלוּי בְּזוּהַ, כְּפִי שֶׁהָאִשָּׁה מְקַבֵּלֶת אֶת בְּעֵלָהּ, כִּי הִבְעֵל מְקַבֵּל אֶת אִשְׁתּוֹ. וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, רְאִי לְהִיּוֹת בְּיַחַד עִם בְּעֵלְךָ בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרַעוּת, וְלִכְבְּדוֹ וְלִיְקָרוֹ מְאֹד, וְזִכְרֵי הַיֵּטֵב אֶת גְּדֹל הַמְּסִירוֹת נִפְשׁ שֶׁהִיְתָה לִי עַד שֶׁחֲתַנְתִּי אִתְּכֶם, וְזֶה לֹא בָּא לִי קָל, וְעַדִּין אֲנִי מִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם עָלֶיךָ, שִׁיְהִיָּה בְּיַנִּיכֶם קָשֶׁר שֶׁל קִימָא לְנִצַּח נְצִיחִים.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדְּלִי מְאֹד לְהִיּוֹת צְנוּעָה בְּבֵית, כִּי כִּי אָמְרוּ חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּמִדְבָּר רַבָּה, פְּרָשָׁה א', סִימָן ג') עַל פְּסוּק: "וְעַשִׂיתְּ מִשְׁבָּצוֹת זָהָב", אִשָּׁה שֶׁהִיא מְצַנְעַת עַצְמָהּ, אֶפְלוּ הִיא יִשְׂרָאֵלִית, רְאוּיָה הִיא שֶׁתִּנְשָׂא לְכַהֵן, וְתַעֲמִיד כְּהֵנִים גְּדוֹלִים, שֶׁנֶּאֱמַר: "מִמִּשְׁבָּצוֹת זָהָב לְבוּשָׁה", וְאֶצְלוֹ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד יִקְרָה מִדַּת הַצְּנִיעוּת, וְתִשְׁתַּדְּלִי לֹא לְהִסְתַּוְּבַב בֵּין גְּבָרִים, שְׂזוֹ חֲצִיפוֹת וְעִזּוֹת גְּדוֹלָה מְאֹד, וְנִדְרָךְן שֶׁל בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְהִיּוֹת בּוֹשׁוֹת לְהִתְרַאֲוֹת בַּחוּץ, וְכִּי אָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ, עָלְיוֹ הַשְּׁלוֹם (תְּהִלִּים מֵה, יד): "כָּל כְּבוֹדָה בַּת מְלָךְ פְּנִימָה", וְרוֹאִים, שֶׁהַדּוֹר הַזֶּה הוּא דוֹר פְּרוּץ, שֶׁהַנְּשִׁים מְסִתּוֹכְבוֹת בַּחֲצִיפוֹת וּבְעִזּוֹת גְּדוֹלָה בֵּין הַגְּבָרִים, וּמְדַבְּרוֹת וּמְפַטְפְּטוֹת עִמָּהֶן, וְדַבְּרָה זֶה מְבִיא אַחֲרֵי-כֵן לְרַעוּת רַבּוֹת, עַד שֶׁנֶּהְרַס כָּל הַבַּיִת. וְלִכֵּן בַּת יִשְׂרָאֵל הַכְּשֶׁרָה, תָּמִיד חוֹשֶׁבֶת רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְיִוָּדַעַת אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וּבְלַעֲדֵיו אֵין שׁוּם נִמְצָא. וְלִכֵּן הֵן מִתְנַהֲגוֹת בְּדֶרֶךְ-אֶרֶץ גְּדוֹלָה מְאֹד.

רְאִי לְשִׁמּוֹר מְאֹד לֹא לְלַכֵּת בְּגִלּוּי שְׂעַר כָּלָל, כִּי חֻכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים הַקְּפִידוּ עַל זֶה בְּאִשָּׁה נְשׂוּאָה מְאֹד מְאֹד. וְאֵל תִּחְשְׁבֵי שְׂזוֹ חֲמִירָה בְּעֵלְמָא, אֲלֹא זֶה אִסּוּר חֲמוּר עַד מְאֹד, שֶׁאִשָּׁה נְשׂוּאָה תִלְךָ בְּגִלּוּי שְׂעַר, אֶפְלוּ בְּבֵית, כִּי (בְּרִכּוֹת כד): שְׂעַר בְּאִשָּׁה עֲרוּהָ; וְאָמְרוּ (פְּתוּבוֹת עב): אִזְהָרָה לְבָנוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁלֹּא תִצְאָנָה בְּפְרוּעַ רֵאשׁ; וּבִזְהָרָה

מחמיר מאד על אשה שהולכת אפלו בביתה בגלוי שער, וקללה תבוא על אשה ששערות ראשה נראות בחוץ. ועל-פן צריכים להזהר בזה מאד מאד. ולכן אני מאד מאד מבקש אותך, בתי היקרה! שתשמרי שלא יראו את שערות ראשך בחוץ, שזהו עון חמור מאד, וכל הענין ללכת עם פאה התירו רק כי אצל האשפנזיות הולכות הנשים בתגלחת לגמרי (הינו קרחת), וכדי שלא תתגננה על בעלה — התירו פאה, אבל כף צריכים מאד מאד להזהר, ולכן אם את רוצה להוליד בנים חיים וקיימים, בריאים בשכלם ובדעתם, תשמרי מאד מאד על מדת הצניעות, לא להסתובב בין גברים, ולא להרבות בדבורים עמהם, ומכל שפן לא ללכת בגלוי שער, ובזכות זה תראי ברכה והצלחה במעשה ידיך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי דרכך, ותשרה ביניכם תמיד אהבה ואחווה ורעות, והיה זה חלקי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

ראי לכתב לי מכתב, וממש תחייני.

כו צו.

בעזרת השם יתברך, ערב-שבת-קדש לסדר וישלח, י"ג כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה אל כלליות אנשי שלומנו "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוי"ה עליהם ישרה שכונתו תמיד.

באתי לבקש אתכם, שתזהרו ותקפידו מאד מאד ללמד הלכה, כי בלי למוד הלכה, האדם אינו יכול להיות יהודי, ולא בחננם שהזהירנו רבנו ז"ל כל-כף על למוד הלכה (שיחות-הר"ן, סימן כט); כי על למוד פוסקים הזהירנו רבנו ז"ל מאד מאד, יותר מכל הלמודים, והוא תקון גדול מאד מאד, כי על-ידי החטאים נתערב

טוב ורע, ועל-ידי למוד פּוֹסֵק, שְׁמֵבֶרֶר הַפֶּשֶׁר וְהַפְּסוּל, הַמְּתָר וְהָאֶסוּר, הַטְּהוֹר וְהַטְּמֵא, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבָּרַר וְנִפְרָשׁ הַטּוֹב מֵהָרַע, כְּמוֹבָא (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן ח'); וְדָבָר זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת יְסוּד גְּדוּל לְכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, כִּי בְּלִי לַמּוֹד שְׁלַחַן עָרוּף וְהִלְכָה, הָאָדָם הוּא עִם הָאָרֶץ גָּמוּר, וַיְכוּל לְבֹא לִיְדֵי מְכַשׁוּלוֹת רַבּוֹת.

וְהִנֵּה מֵאַחַר שֶׁשִּׁמְעֵתִי, שְׁלֹא-חֲרוּנָה עוֹמְדִים לְפָנַי הָעַמּוּד שְׁלִיחַ צְבוּר בְּלִי בְּגַד עֲלִיוֹן, וְכֵן מְעַמִּידִים גַּם קָטָן, אֲמַרְתִּי לְהַעֲתִיק לָכֶם כְּמָה סְעִיפִים מִשְׁלַחַן עָרוּף, וְתִרְאוּ אֶת הַהִלְכָה.

כְּתַב ה' מִגֵּן אַבְרָהָם' (ארח חיים, הלכות ציצית, סימן יח, סעיף ב'), דְּכָל הָעוֹבֵר לְפָנַי הַתְּבָה, צָרִיף לְהִתְעַטֵּף, וְהִינּוּ מִפְּנֵי כְבוֹד הַצְּבוּר, וְכֵן כְּתַב בַּמִּשְׁנָה בְּרוּרָה (ארח חיים, הלכות ציצית, סימן יח, סעיף קטן ד'): מִכָּל מְקוֹם הַשְּׁלִיחַ צְבוּר לְפָנַי הָעַמּוּד, אִם אֵין הוֹלֵף בְּמַלְבוּשׁ הָעֲלִיוֹן, שְׂאִין כְּבוֹד הַצְּבוּר בְּכַף פְּשִׁיטָא דְּלֹא יִסִּיר הַטְּלִית מֵעֲלָיו, הָרִי שְׁלֵף לְפָנָיו, שְׂאִין כְּבוֹד הַצְּבוּר לְהִתְפַּלֵּל לְפָנַי הָעַמּוּד בְּלִי מַלְבוּשׁ עֲלִיוֹן, וּמְכַרְח לְלַכֵּת עַל-כָּל-פָּנִים עִם טְלִית. וְעַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁנִּגַּשׁ לְהִיּוֹת שְׁלִיחַ צְבוּר, מְכַרְח לְהִתְלַבֵּשׁ עִם בְּגַד עֲלִיוֹן, וְעַל-כָּל-פָּנִים שִׁיְהִיָּה מְעַטֵּף עִם טְלִית, וְזוֹ הַהִלְכָה מְפֹרֶשֶׁת.

וְכֵן בְּעֵנֵין קָטָן לְעֹבֵר לְפָנַי הַתְּבָה, כְּתַב בְּשְׁלַחַן עָרוּף (ארח חיים, סימן נג, סעיף ו'): אֵין מִמֵּנִין, אֲלֹא מִי שֶׁנִּתְמַלֵּא זְקֵנוּ מִפְּנֵי כְבוֹד הַצְּבוּר, אֲבָל בְּאַקְרָאֵי מִשְׁהִבִּיא שְׁתֵּי שְׁעֵרוֹת, יוֹכֵל לִירֵד לְפָנַי הַתְּבָה, וּבְלִבְד שְׁלֹא יִתְמַנֶּה מִפִּי הַצְּבוּר, אוֹ מִפִּי שְׁלִיחַ צְבוּר הַמְּמַנֶּה אוֹתוֹ לְהַקֵּל מֵעֲלָיו לְהִתְפַּלֵּל בְּעֵדוֹ לְעֵתִים יְדוּעִים, וּבְסְעִיף ז' — אִם אֵין שָׁם מִי שִׁיּוּדַע לְהִיּוֹת שְׁלִיחַ צְבוּר, כִּי אִם בֵּין י"ג וְיוֹם אֶחָד, מוּטָב שִׁיְהִיָּה הוּא שְׁלִיחַ צְבוּר, מִשִּׁיבְטָלוֹ מִלְשִׁמְעַ קְדָשָׁה וְקִדְיֵשׁ. הָרִי שְׁלֵף לְפָנָיו, שְׁקֵדָם שֶׁהוּא בֵּין י"ג וְיוֹם אֶחָד, אֵין לוֹ לְעֹבֵר לְפָנַי הַתְּבָה, לְהִיּוֹת שְׁלִיחַ צְבוּר, וְזוֹ עִם אֲרָצוֹת גְּמוּרָה. וּבְכָלֵל כָּל אָדָם צָרִיף לְהִתְבַּיֵּשׁ לְגִשֵׁת אֶל הַתְּבָה לְהִיּוֹת שְׁלִיחַ צְבוּר, כִּי כָּף מוֹבָא בְּסְעִיף ד': שְׁלִיחַ צְבוּר צָרִיף שִׁיְהִיָּה הַגּוֹן, וְאִיזְהוּ הַגּוֹן? שִׁיְהִיָּה רִיקָן

מַעֲבֵרוֹת, וְשֵׁלֵא יֵצֵא עָלָיו שֵׁם רַע אֶפְלוּ בִּילְדוֹתוֹ, וְשִׁיְהִיָּה עָנּוּ וּמְרֻצָּה לְעַם, וַיֵּשׁ לוֹ נְעִימָה, וְקוּלוֹ עָרֵב, וְרָגִיל לְקָרוֹת תּוֹרָה, נְבִיאִים וּכְתוּבִים, וּמִי יָכוֹל לְהִתְפָּאֵר שֶׁהוּא הִגִּיעַ לְמַדְרָגָה זוֹ?! וְעַל-כֵּן מְאֹד מְגִנָּה הַדְּבָר, שְׁכָל מָאן דְּהוּ דוּחַף אֶת עֲצָמוֹ לְעַמּוֹד לְפָנֵי הַתְּבָה לְהִיּוֹת שְׁלִיחַ צְבוּר. וּבְסֵעִיף י"א אֵיתָא: שְׁלִיחַ צְבוּר שְׁמֵאֲרִיף בְּתַפְלָתוֹ, כְּדִי שִׁישְׁמְעוּ קוּלוֹ עָרֵב, אִם הוּא מַחְמַת שִׁשְׁמַח בְּלָבוּ עַל שְׁנוֹתָן הַדְּבָרָה לְהַשְׁמִיעַ יְתִבְרֵךְ בְּנְעִימָה — תְּבוּא עָלָיו בְּרָכָה, וְהוּא שִׁיתְפַּלֵּל בְּכַבֵּד רֹאשׁ וְעוֹמֵד בְּאֵימָה וּבִירְאָה, אַבְל אִם מְכוּן לְהַשְׁמִיעַ קוּלוֹ, וְשִׁמַּח בְּקוּלוֹ — הָרִי זֶה מְגִנָּה, וּמְפַל מְקוֹם, כֹּל שְׁמֵאֲרִיף בְּתַפְלָתוֹ — לֹא טוֹב עוֹשֶׂה, מְפָנִי טָרַח הַצְּבוּר. הָרִי שְׁלֵף לְפָנֶיךָ, מֵה וְאֵיךְ צָרִיף לְהִיּוֹת שְׁלִיחַ צְבוּר, וְכָל זֶה הִלְכָה מְפַרְשֶׁת, וְאִין עַל זֶה שׁוֹם חוֹלְקִים, וְעַל-כֵּן כְּדָאִי לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד, וְלֹא לְזַלְזַל בְּהִלְכָה מְפַרְשֶׁת בְּשִׁלְחָן עָרוּף. וּמְנַהֵג חֲסִידִים, שֶׁלֹּא יִגַּשׁ שְׁלִיחַ-צְבוּר אֶל הַתְּבָה, אִם לֹא טָבֵל בְּמִקְנָה, וְאִם אִין לוֹ חֲגוּרָה, וְאֲשֶׁרִי קַהֲלָה שִׁיכוֹלָה לְהִרְאוֹת אֶת זֶה, וְתְבוּא עֲלֵיהֶם בְּרָכָה מִן הַשָּׁמַיִם.

וּבְעֵנִין שִׁיחָה בְּטֵלָה בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת בְּכָלֵל, וּבְאֲמָצַע הַתְּפֵלָה בְּפָרְט, כְּכֹר הָאֲרִיף הַצְּדִיק הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יִיב"י זי"ע בְּקִנְטְרִס "מוֹרָא מְקַדְשׁ", אֶת חֲמַר הָעוֹן, וּכְדָאִי לְכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְעֵין שָׁם, כְּדִי שִׁיתְעוֹרֵר לְשֹׁמֵר מְאֹד לֹא לְדַבֵּר בְּאֲמָצַע הַתְּפֵלָה, כִּי מִי שֶׁמְדַבֵּר בְּאֲמָצַע הַתְּפֵלָה, מוֹכִיחַ בְּעֵלִיל, שֶׁהוּא בְּעַל עֲבָרָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, וְאִין לוֹ שׁוֹם יִרְאֵת שָׁמַיִם, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד לֹא לְדַבֵּר בְּאֲמָצַע הַתְּפֵלָה, וּבְפָרְט מִהִתְחַלֵּת "בְּרוּךְ שְׁאֲמַר" עַד סוּף "שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה" עֲבָרָה גְּדוּלָה לְהַפְסִיק, וּמִי שֶׁמְפַסֵּיק, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, נְפִסְקַת לוֹ חַיּוּתוֹ וּפְרִנְסָתוֹ, וְסוּבֵל יְסוּרִים וְעֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת גְּדוּלָה.

נָא וְנָא, אַחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רְאוּ וְגַם רְאוּ אֵיזוֹ קַהֲלָה יְפָה זְכִינוּ לְהִקִּים — עַל אֵף הַצְּרוֹת וְהַיְסוּרִים, הַמְּרִירוֹת וְהַעֲגָמַת נְפֶשׁ, וְהַמְּסִירוֹת שֶׁל הַסְּמ"ך-מ"ם הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, תַּפַּח רוּחוֹ, שֶׁהוּא מְצִיק לָנוּ מְאֹד שֶׁהִגְעֵנוּ לְכָאן, וְאֵף-עַל-פִּי-כֵן הַתְּגַבְּרָנוּ וְהַקְּמָנוּ מוֹסְדוֹת פְּאָר, בְּלִי שׁוֹם תְּקַצִּיבִים, וּבְלִי שׁוֹם עֲזָר מִבְּחוּץ, אֲשֶׁר בְּמִקְוֹמוֹת אַחֲרִים רַבִּים וּשְׁלָמִים מֵאֲתָנוּ לֹא הִצְלִיחוּ, וְזָכִינוּ

פֿכּוּר, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, לְחַתֵּן אֶת הַתְּלַמִּידִים וְהַתְּלַמִּידוֹת — בְּגִינוּ וּבְנוֹתֵינוּ מֵהַפְּתָה הָרֵאשׁוֹנָה, אֲשֶׁר זֶה בְּעֶצְמוֹ צָרִיף לֵהִיֹּת הַשְּׂמִיחָה הַכִּי גְדוּלָה שְׁלֵנוּ, וְנִרְגִיל אֶת עֶצְמֵנוּ לַתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל כָּל הַחֶסֶד חַנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וְלִכֵּן רָאוּ לְהַחְזִיק אֶת עֶצְמָכֶם בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְאִישׁ אֶת רַעְהוּ יֹאמֵר חֲזוּק, וְתִשְׁתַּדְּלוּ לְדוֹן אֶחָד אֶת הַשְּׁנַי לְכַף זְכוּת, וּבְזֶה תוֹסִיפוּ לִי מִמֶּשׁ חַיִּים, כִּי כָּל זֶה הַנַּחַת רוּחַ שְׁלִי, שְׁאֲנִי רוֹאֶה שֶׁעֲבוֹדְתִי לֹא הִלְכָה לְרִיק, אִף שָׂרַק הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ אֶת לְבָבִי הַנִּשְׁבָּר וְהַנִּדְכָּא, בְּאִיזָה מַעֲמָד וּמַצָּב אֲנִי נִמְצָא, מְסַבֵּב בְּחֹבוֹת וְצָרוֹת וְיִסּוּרִים וְעִגְמוֹת נֶפֶשׁ מִבֵּית וּמִבְּחוּץ, סוֹבֵל עֲלֵבוֹנוֹת וּבְזִיוֹנוֹת, חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין וְכוּ' וְכוּ', עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁאֲנִי רוֹאֶה, שְׂפוּף כָּל סוּף יְגִיעוֹתִי וְטִרְחוֹתִי לֹא הִלְכוּ לְרִיק, דְּבָר זֶה תוֹפֵר אֶת שְׂבָרוֹן לְבִי, וּמְכַנֵּס בִּי קֶצֶת חַיּוֹת, יַעֲזוּר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁכָּבֵר אֲזֻכָּה לְצֵאת מֵהַגְּלוּת הַמְּרָה הַזֹּו, וְלָבוֹא לְגוּר אֶתְכֶם בְּיַחַד, וְלִשְׂמַח בְּשִׂמְחַתְכֶם.

מָאד מָאד אַבְקֵשׁ אֶת כְּלַכֶּם, אִם תּוּכְלוּ לְאַרְגֵּן יוֹם תְּפִלָּה בְּמִקּוּמוֹת הַקְדוּשִׁים אֲצֵל הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי שְׂמֵעוֹן בֵּר יוֹחֵאִי בְּמֵרוֹן, וְאֲצֵל הַתְּנָא הָאֱלֹקִי רַבִּי מֵאִיר בְּעַל הַנֶּס בְּטַבְרִיָּה, וְלִבְקֵשׁ וְלִהְתַּחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ עָלֵי הָעַנִּי וְהַנִּבְזָה, שֶׁאֲזַכָּה לְצֵאת מִכָּל חֹבוֹתַי וְצָרוֹתַי וְיִסּוּרֵי הַמְּרַבִּים, וְיִתְרַחֵב לִי בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחֵי חַיּוֹת, וְאֲזַכָּה לְבְרִיאוֹת הַשְּׁלֵמָה, וְלִרְאוֹת בְּקִרְוֹב מָאד בְּבִנְיַן בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַגְּדוֹל, וְכֵן אוּלַם שְׂמִחוֹת, וְאַהֲיָה לְכֶם אֶסִּיר תּוֹדָה בְּעִבּוּר זֶה.

מָה אִמַּר לְכֶם! אֵין לִי בְּזֶה הָעוֹלָם אֶת אִף אֶחָד, רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַכְשָׁו שׁוֹם דְּבָר אֵינוֹ יְכוּל לְהַצִּיל אֶת הַמַּצָּב — רַק תְּפִלָּה, לְבְקֵשׁ וְלִהְתַּחַנֵּן מִלְּפָנָיו יִתְבָּרַךְ, וּבִפְרָט תְּפִלַּת תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, הַכֵּל פֶּה שֶׁאֵין בְּהֶם חֲטָא, זֶה יִקָּר מָאד בְּשָׂמִים, וְאֶת הַחֶסֶד הַזֶּה שֶׁתְּפִלְלוּ בְּעִבּוּרֵי, לֹא אֶשְׁפַּח לְעוֹלָם, כִּי נִקְלַעְתִּי בְּחֹבוֹת עֲצוּמִים לְמַעְלָה מִכְחוֹתִי, וְאוּי וְאַבּוּי לִי אִם לֹא אוּכַל לְשַׁלֵּם אֶת הַחֹבוֹת הַרְבִּים, בְּאִיךְ אֲנִפִּין אֵיעוֹל קַמִּיה מְלִפְא, בְּאִילוֹ פָּנִים אֲעֵלָה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כְּשֵׁישׁ בְּיַדִּי כֶּסֶף שֶׁל אַחֲרִים, הֲלֹא אֵין עוֹד בּוֹשָׁה וְחִרְפָּה יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֹּו, כִּי אוּי לוֹ לְאָדָם שְׂגוֹנֵב

וגוֹזֵל מִמוֹן זוֹלָתוֹ, וְכָל יָמַי אֲנִי רַק מְעוֹרָר עַל נִקְדָּה זוֹ, וְלִבְסוֹף, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, רְאוּ לְאִיזָה מַצָּב אֲנִי נִקְלָעְתִּי, חוּסוּ וְחַמְלוּ עָלַי, וְתַעֲשׂוּ מַה שֶׁתַּעֲשׂוּ לְהוֹצִיאֲנִי מֵהַפֶּחַ יְקוּשׁ הַזֶּה, כִּי בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל וְהָאוֹלָם שְׂמַחוֹת מְכַרְחִים לְהַבְנוֹת.

חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (תוֹסֵפֶתא בְּבֵא קָמָא, פֶּרֶק י', מִשְׁנֵה ח'): הַגּוֹזֵל אֶת הַרְבִּים חַיִּב לְהַחְזִיר לְרַבִּים, חֹמֵר גּוֹזֵל הַרְבִּים מִגּוֹזֵל הַיְחִיד, שֶׁהַגּוֹזֵל אֶת הַיְחִיד יָכוֹל לְפַיְסוֹ וְלְהַחְזִיר לוֹ גּוֹזְלוֹ, וְהַגּוֹזֵל אֶת הַרְבִּים אֵין יָכוֹל לְפַיְסוֹ וְלְהַחְזִיר לָהֶן גּוֹזְלָתָן. וְעַל-כֵּן מִי שֶׁיּוֹדֵעַ שְׂיֵשׁ אֲצִלוֹ אִיזוֹ גּוֹזֵל רַבִּים, חַס וְשָׁלוֹם, אוֹ שְׂגָנֵב וְגוֹזֵל מִמִּישֵׁהוּ, וְאֵינוֹ יוֹדֵעַ לְמִי, יַעֲשֶׂה מְזֵה צָרְכֵי רַבִּים, וְיִמְסֹר אֶת נַפְשׁוֹ לְעֹזֵר לְבָנוֹת אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל, וְיִמְכֹר הַגְּרָלוֹת, וְתַהֲיֶה זְכוּתוֹ גְּדוֹלָה בְּשָׂמַיִם, שֶׁהַחְזִיר מַה שֶׁלָּקַח.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעַדְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כו צו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרִיב-שֶׁבֶת-קַדְשׁ לְסֹדֵר וְיִשְׁלַח, י"ג כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיֵימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוֹ זְאִיר.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי שֶׁתִּקְבֹּץ אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲשֶׁר צָרִיכִים לְלַכֵּת אֶל הַדִּין תּוֹרָה, וְתִדְבֹר אִתָּם בְּפִרְטִיּוֹת מַה וְאֵיךְ וְכֹי' וְכֹי', כִּי צָרִיכִים לְתַאֵם עִמָּהֶם מַה שֶׁכָּל אֶחָד יְדַבֵּר, אֲבָל כְּדֹאֵי שֶׁיִּקְחוּ כַּמָּה אֲנָשִׁים שֶׁמְכִירִים אֶת הַרְשָׁע הַזֶּה וּמְמַרְמְרִים עָלָיו, כְּגוֹן ר' ... גְּרוֹ זְאִיר, וְ... גְּרוֹ זְאִיר, וְ... גְּרוֹ זְאִיר, כִּי אִם תִּלְךָ מְשֻׁלַּחַת גְּדוֹלָה, וְכָל אֶחָד יִשְׁפֹּף אֶת מְרִירוֹת לְבוֹ, זֶה יַעֲזֹר, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-

הוא, שְׁהִרְשַׁע הַזֶּה, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, תִּהְיֶה לוֹ מַפְלָה, וַיַּעֲזֹב אוֹתוֹנוּ כְּבָר.

אם יהיו חֲדָשׁוֹת עם ... גֵּרוֹ יֵאִיר, רְאֵה לְכָתֹב לִי, כִּי אֲנִי מְאֹד מְאֹד דּוֹאֵג, שְׁבִאָמֶת יִהְיֶה כְּמוֹ שֶׁהוּא אָמַר, שְׁבִשְׁבוּעַ הֵבֵא נוֹכַל כְּבָר לְהִתְחִיל לְבָנוֹת, כִּי כָּל הָעֲנִיָּן הַזֶּה הֵרֵס אוֹתִי לְגַמְרִי, לֹא חִלַּמְתִּי שְׂאֲגִיעַ לְמַצֵּב כְּזֶה, לְהַפְסִיד הוֹן תּוֹעֲפוֹת, וְגַם שְׁיַעֲצְרוּ אֶת הָעֲבוּדָה, וְעוֹד הוּא יִתְבַּע אוֹתִי לְמִשְׁפָּטִים וְכוּ' וְכוּ', וְהִנְרָאָה שְׁזֶה חֵלֶק מִכִּפְּרֵת עוֹנוֹת, יִתֵּן הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאֲזַכֶּה כְּבָר לְצֵאת מִכָּל הַצָּרוֹת.

מֵה שֶׁהֵכִי חָשׁוּב בְּכָל הָעֲנִיָּנִים עֲכָשׁוּ, זֶה צוֹ הַשְּׁעָה בְּעֲנִיָּן הַדִּירוֹת, שְׂאִתָּה צְרִיךְ לְלַכֵּת אֶל ... אוֹ אֶל מִי שֶׁהוּא שָׁלַח אוֹתְךָ וְכוּ' וְכוּ', וְלִהְלַחֵץ אוֹתָם, כִּי עֲכָשׁוּ הֵם יוֹשְׁבִים בְּמִשְׁרַד הַשְּׁכוּן, וּמִי יוֹדֵעַ מֵה יִהְיֶה אַחֲרֵי-כֵן, וְהַשְׁכִּינָה הַרִי הִיא מְאֹשְׁרֵת, וְלִכֵּן חֵבֵל שֶׁלֹּא יִבְנוּ לָנוּ, וּבְרַגְעַ שְׁמִתְחִילִים לְהִרְשֵׁם, אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים כְּבָר יְכוּלִים לְהִיּוֹת עַל הַרְשִׁימָה, וְזֶה צְרִיךְ לְהִיּוֹת לָנוּ הַדְּבָר הֵכִי חָשׁוּב עֲכָשׁוּ.

הַעֲקֵר תַּחֲזֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְסוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה שְׁיִהְיֶה לְךָ מִכָּל זֶה פְּרִנְסָה בְּשִׁפְעַ וְכוּ'.

הַעֲקֵר רְאֵה לֹא לְשִׁפְחַ מְנַשְׁמֵתְךָ, כִּי יִמִּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כְּאֵן, וְעוֹד מְעַט כְּבָר נִצָּא מִפֶּה, וּמֵה יִשְׂאָר מֵאֲתָנוּ? פְּלוּם, רַק מֵה שְׁזָכְנוּ לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמִנְיָן, וְלַעֲנוֹת 'אֲמֵן יֵהֵא שְׁמִיָּה רַבָּה', קְדָשָׁה וּבְרָכוּ וְכוּ' וְכוּ', וְכֵן מֵה שְׁזוֹכִים לְחֹטֵף בְּכָל יוֹם מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְּרָשׁ, אֲשֶׁר הָאֲרַבְעָה לְמוֹדִים הָאֵלוּ הֵם כְּנֶגֶד אֲרַבְעָה עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה עֲשִׂיָּה. וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂאִינוּ מְטַעַה אֶת עֲצָמוֹ כָּלֵל, אֶלֹא בְּכָל יוֹם לוֹמְדֵ אֶפְלוֹ קֶצֶת דְּקֶצֶת, כִּי רַק זֶה מֵה שְׁיִשְׂאָר מֵאֲתָנוּ. וְעַל כָּלֵם — רְאֵה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ בְּפִרְטֵי פִרְטֵיּוֹת, וְאִז תִּהְיֶה מְקַשֵּׁר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ שִׁבְתַּ שְׁלוֹם...

כו צח.

בְּעֵזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרֵב־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסֹדֵר וּיְשַׁלַּח, י"ג כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

אֵין אֶת יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַעֲרֵכָה שִׁישׁ לִי כְּלָפִי מִי שְׁמַחְדִּיר אֲמוּנָה בְּבִנּוֹת יִשְׂרָאֵל, כִּי זֹו כָּל חַיּוּתִי, וְזֹו כָּל תְּקִנּוֹתִי, וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְכַבֵּד אוֹתְךָ, וּמַעֲרִיף אֶת פְּעֻלָּתְךָ שְׂאֵת עֲזֻרַת לִי לְהַחְדִּיר בְּבִנּוֹת שֶׁל בֵּית סִפְרָנוֹ הַקְּדוֹשׁ אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, אֶת צְרִיכָה לְהִבִּין, כִּי בַחֲנוּךְ אֲסוּר לְהִסְתַּכֵּל עַל כְּבוֹד, אֶלָּא עֲלִינוּ לְהַחְדִּיר בְּהֵם יִרְאֵת שָׁמַיִם שְׁלֵמָה, וְתַמִּיד לְדַבֵּר רַק מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, רַק מִירְאֵת שָׁמַיִם, רַק מִתְּפִלָּה, רַק מִקִּיּוֹם הַמְּצֻוֹת, רַק לְלֶהֱבֹ אֶת לִבִּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי סְפוּרֵי צְדִיקִים, כִּי הִנֵּה אֲנַחְנוּ כֹּאן, וְעוֹד מְעַט אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִפֶּה, וְיָמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הִבְּלָה, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (קֹהֶלֶת א, ב): "הִבְּלָה הִבְּלִים הַכֹּל הִבְּלָה", כִּי הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם הוֹלְכִים, הִנֵּה הָאָדָם פֶּה, וְהִנֵּה כָּבֵד יִהְיֶה בְּעוֹלָם הַבָּא, וְאִזּוֹ שֶׁם כָּבֵד לֹא עוֹשִׂים חֲשׁוֹבוֹנוֹת, אֶלָּא שֶׁם נִמְדָּד מֶה פְּעֻלוֹ, מֶה עָשׂוֹ לְנִשְׁמוֹת, וְעַל־כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שֶׁאִינוּ מְטַעֶה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, אֶלָּא עוֹסֵק לְהַחְדִּיר אֲמוּנָה בְּנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, תְּעַשֵּׂי כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם, שְׁכָּל הַמּוֹרוֹת תִּלְכְּנָה עַל אוֹתוֹ קוֹ, שְׂאֲנִי מִנְחָה אֶתְכֶן, וְתִהְיֶינָה מְעַרְבוֹת בְּכָל הַפְּתוּת, שְׁלֹא יִהְיֶה הַפְּרָשׁ בֵּין כְּפֹתָה לְכְתָתָה, אֶלָּא כְּלָן תִּקְבְּלֶנָה אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְיִדְבְּרוּ רַק מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְרַק הָאוֹר הַזֶּה יִשְׁרֹף אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת, כִּי אִם מְדַבְּרִים מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, מִמִּילָא מִתְּבַטְּלוֹת הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא, וְלִכֵּן צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל מְגַמְתְּךָ — לְהַחְדִּיר אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּבִנּוֹת, וְכֵן תְּחַדְּרִי אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בְּמּוֹרוֹת וּבְמַחְנֻכוֹת, אֵל תְּתַבְּיִשִׁי מֵאִף אֶחָד, אֶת תְּדַבְּרֵי מִהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְתִדְבְּרֵי אֶת הַדְּבוּרִים

שְׁלֵנוּ, אֵל תִּסְתַּכְּלִי עַל אֶף אֶחָד, וְאֵל תִּתְיַחֲסִי לְאֶף אֶחָד, אֲנִי עוֹשֶׂה אוֹתָךְ שְׁלִיחָה, שְׁתַּחֲדִירִי בְּבָנוֹת אֲמוֹנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלֹא צָרִיכִים לְהִסְתַּכֵּל אִיזוֹ מוֹרָה תִּכְנַס כָּאֵן וְכוּ', וְאִיזוֹ מוֹרָה תִּכְנַס שָׁם וְכוּ', כִּלְכֵן צָרִיכוֹת לִהְיוֹת מְעוֹרְבוֹת רַק בְּכַרְט אֶחָד — אֵיךְ לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֵת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יְתַבְרֵךְ, וּלְהַחֲדִיר בְּהֵן מִדוֹת טוֹבוֹת וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם, וְרַק מִזֶּה לְדַבֵּר, לֹא לְהִכְנַס בְּוִפּוֹחִים, חַס וְשָׁלוֹם, לֹא עִם הַמּוֹרוֹת, וּמִכָּל שִׁפְן לֹא עִם הַבָּנוֹת.

מִסְפָּרִים עַל הַ"בַּעַל הַתְּנִיָּא" זי"ע, שְׁלַעַת זְקֵנוֹתוֹ לֹא שָׁמַע, וְתַלְמִידָיו הַגְּדוֹלִים בִּקְשׁוּ מִמֶּנּוּ שְׁיִתְפַּלֵּל עַל עֲצָמוֹ שְׁיִשְׁמַע וְכוּ', עָנָה וְאָמַר בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "מָה אֲנִי צָרִיךְ לְשָׁמַע? מָה שֵׁישׁ לִי לְהַגִּיד, הֲרִי אֲנִי אוֹמֵר ... וּמָה שֶׁאַתָּם אוֹמְרִים — זֶה לֹא אִכְפַּת לִי ... וְאִם כֵּן מָה אֲנִי צָרִיךְ לְשָׁמַע?"... וְלִכֵּן גַּם אֵת תַּלְכִּי בְּצוּרָה כְּזוֹ — רַק לְדַבֵּר וּלְגַלוֹת אֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְכָל הַמּוֹרוֹת וּלְכָל הַתַּלְמִידוֹת, וְאֵל תִּתְיַחֲסִי אֵל אֶף אֶחָד, אֲנִי מְנִיתִי אוֹתָךְ, שֶׁאַתָּ תִּהְיִי הַשְּׁלִיחָה שְׁלִי, וְכֵן אֵת צָרִיכָה לְהַחֲדִיר לְשָׁאֵר הַמּוֹרוֹת וּלְכָל הַתַּלְמִידוֹת רַק דְּבַר אֶחָד — אֲמוֹנָה בּוֹ יְתַבְרֵךְ וּלְדַבֵּר אֵלָיו יְתַבְרֵךְ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁתַּעֲבְרִי אֵת הַהֲרִיִן בְּקַלּוֹת, וְתוֹלִידִי בְּנִקְל, רַק תִּהְיִי רְגִילָה לְהַגִּיד "שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים", הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁבִאֲמַת גִּזְפָּה לְהַקִּים גְּדוּד שְׁלָם שֶׁל בָּנוֹת יִרְאוֹת שְׁמַיִם, כִּי עַד עַכְשָׁו הִיָּה חֶסֶר הַרְבֵּה מְאֹד מְאֹד, כִּי לֹא הִיָּתָה לִי בְּרָרָה, כִּי הַצְּרִכָתִי לְרְאוֹת אִם הַהוֹרִים מְסִכִּימִים אִתִּי, וְלִכֵּן הִיָּה מְדַבֵּר אִם כֵּן לְקַבֵּל בְּגָרוֹת וְכוּ', אוֹ לֹא לְקַבֵּל בְּגָרוֹת וְכוּ' וְכוּ', אִם כֵּן לְקַבֵּל תַּעֲדָה אוֹ לֹא לְקַבֵּל תַּעֲדָה וְכוּ' וְכוּ', אִזּוֹ הַצְּרִכָתִי לְשַׁחַק אִתָּן כְּמוֹ שֶׁהֵן רוֹצוֹת, אֲבָל מֵאַחַר שְׁזָכִיתִי שְׁנִתְקַבְּלוּ דְבָרֵי אֲצֵל הַהוֹרִים, אִזּוֹ עַכְשָׁו אֲנִי רוֹצֶה לְהַקִּים אֵת הַבָּנוֹת בְּצוּרָה כְּזוֹ, שְׁיִחֲדִירוּ בְּהֵן יִרְאֵת שְׁמַיִם שְׁלָמָה, הֵן בְּעֵנִין הַפְּאוֹת וְכוּ', וְהֵן בְּעֵנִין הַצְּנִיעוּת וְכוּ', שֶׁהַכֵּל יִהְיֶה עַל טְהַרַת הַקְדָּשׁ, וְאֲשֶׁרֵי הָאִשָּׁה שְׁיִכּוֹלָה לְגַלַּח אֵת שְׁעָרוֹת רֵאשָׁה, כִּי אֵינִי לְמַעַלָּה מִזֶּה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליחי במשימתך הקדושה.

המאחל לך שבת שלום...

כו צט.

בעזרת השם ותברך, ערב-שבת-קדש לסדר וישלח, י"ג כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

אל תהיה בטלן! כל פעם שיש לך מה לכתב, תכתב לי תכף-ומיד, כי אני צריך לדעת כל פרט ופרט מה קורה בקהלתנו כדי לתקן, ואל תחשב שאני מקפיד עליך וכו', אדרבה, זו שמחתי שאני יכול להקים קהלה נפלאה מאד.

תעשה לעצמך חשבון, שלא יקח הרבה זמן, והנה בנך כבר בר-מצוה, והנה הוא כבר יבוא וילמד אצלי, והנה יהיה בגיל חתונה, ולכן כבר עכשו צריכים להסתפל על הילדים כמו שמסתפלים על אברכים, ומהפכה הגדולה שהתחתנו, אני לומד הרבה על העתיד, כי באמת לא ידעתי אם אזכה לפעל אצל ההורים לחתן אותם סמוך לפרקם וכו', ולכן התרשלנו בהרבה דברים, הן עם הבנים, והן עם הבנות וכו', ולא קבלו את ההקדמות שאלו התלמידים והתלמידות מתחילים לקבל, כי אז לא היה מי שיציית אותי וכו', אבל עכשו אני רואה שכלם בדעה אחת עמי, ברוך הוא וברוך שמו, אז ההקדמות הולכות כבר בצורה אחרת לגמרי, כי אני רוצה לבנות חבורה שלמה של עובדי ה'. בודאי צריכים הרבה מסירות נפש, יגיעות וטרחות וכו' וכו', אבל זה משתלם, כי סוף כל סוף מאלה הקטנים יהיו נעשים גדולים מאד, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא,

אָשֶׁר   כּו צט   בְּנַחֵל   קעט

שְׁנֹזֶכֶה לְרֵאוֹת מֵאוֹת אַבְרָכִים חֲסִידִים אֲנֹשִׁי מַעֲשֵׂה בִּיבְנָאֵל בְּשָׁנִים
הַקְּרוּבוֹת, וְזֶה לֹא חֵלוֹם, אֲלֵא מְצִיאוֹת, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְלַמֵּד עִם
הַתְּלָמִידִים בְּצוּרָה כְּזוֹ — לְהַסְתַּכֵּל עַל הָעֵתִיד שְׁלֵהֶם, כְּאֵלוֹ הֵם
כְּבָר אַבְרָכִים צְעִירִים.

וְלִכֵּן כָּל פֶּעַם כְּשֵׁיִשׁ לָךְ מִשְׁהוֹ לְהַעִיר מֵהַ שְׁקוּרָה בְּקַהֲלָה, אֵל
תִּהְיֶה בְּטָלָן, וְאֵל תִּתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנִּי, וְאֲנִי לֹא אֶצְעַק עֲלֶיךָ וְכוּ', וְאֶפְלוּ
אִם אֲנִי אֶצְעַק וְכוּ', אֵין פְּנֹנְתִי לְרַע... כִּי אַתָּה צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי
לְטוֹב כָּל הַיָּמִים.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַקָּרִי! הַחַיִּים שֶׁל הָאָדָם כָּל-כָּף קִצְרִים,
הֵנָּה הָאָדָם פֹּה וְעוֹד מְעַט הוּא יוֹצֵא מִפֹּה, וְלִכֵּן צְרִיכִים לְדַבֵּר בְּכָל
יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמַדְבְּרִים אֵל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, הוּא הַצִּלְחָה נְצִיחִית, שְׂאִין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל, וּבְגִי-אָדָם
לֹא יוֹדְעִים מָה זֶה תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, כִּי אִם הֵיוּ יוֹדְעִים אֵיזוֹ
חֲשִׁיבוֹת יֵשׁ לְמַעַלָּה לְמִי שְׁמַדְבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, הֵיוּ רְגִילִים בְּזֶה כָּל
הַיּוֹם כָּלוּ, פֹּה דְבוּר וְשָׁם דְבוּר, וְעוֹד הַשְׁתוֹקְקוֹת וְעוֹד כְּסוּפִים וְעוֹד
רְצוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְהַכֹּל לְהוֹצִיא מִהַפֶּה, וְדַבֵּר זֶה גוֹרֵם לְמַעַלָּה
שְׁעִשׂוּעִים גְּדוֹלִים מְאֹד, אֲשֶׁר בֵּר יִשְׂרָאֵל שְׁנִמְצָא בְּפִחַ יְקוֹשׁ וְכוּ'
וְכוּ', מְלַכְלֵךְ בְּחֻטָּאִים וְעוֹנוֹת וְכוּ' וְכוּ', וְעוֹבֵר עָלָיו מֵהַ שְׁעוֹבֵר,
אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא מְנַתֵּק אֶת עֲצָמוֹ מִהַגְּשָׁמִיּוֹת, וְרָץ וּבֹרַח אֵלָיו
יִתְבַּרְךָ, אֵין לְתֵאָר וְאִין לְשַׁעַר מֵהַ שְׁזָה גוֹרֵם לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת,
אֲשֶׁרִי מִי שִׁיְהִיָּה חֹזֵק בְּזֶה!

רָאָה לְהַרְגִיל אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁשִׁי עִם
הַתְּרַגּוּם, וְכֵן 'לְגַנֵּב' כְּמָה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת וְכְמָה דְפִים גְּמָרָא,
וְעַל-כָּל-פָּנִים דֵּף הַיּוֹמִי, כִּי דֵּף גְּמָרָא לְיוֹם — זֶה חַיּוֹת לְנַפְשׁ, וְחֻבֵּל
מְאֹד עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שְׁעוֹבֵר בְּלִי דֵּף גְּמָרָא, כִּי הֵנָּה עוֹד מְעַט וְכוּ',
מְעַט מְאֹד וְכוּ', אֲנַחְנוּ כְּבָר יוֹצֵאִים מִזֶּה הָעוֹלָם וְכוּ' וְכוּ', לֹא יִקַּח
הַרְבֵּה זְמַן וְכוּ' וְכוּ', וְעַל-כֵּן חֻבֵּל עַל כָּל יוֹם שְׂאֲנַחְנוּ לֹא מְדַבְּרִים
דְּבוּרֵי אֲמוּנָה וְהַשְּׁגָחָה פְּרֻטִית אֶחָד עִם הַשָּׁנִי, חֻבֵּל מְאֹד שְׂאֲנַחְנוּ

לא מדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, חבל מאד שאנחנו לא לומדים תורה, חבל מאד שאנחנו לא שמחים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

העקר תחדיר בילדים אמונה פשוטה בו יתברך, אל תלך בקטנות המחין וכו', ואל תדקדק וכו' על קטנוניות וכו', אלא תדבר עם כלם רק אמונה והשגחה פרטית, ותחדיר בהם אמונת חכמים, אשר זה עולה על הכל, כי אם יש אמונת חכמים, יש כבר אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, ואם אין אמונת חכמים, ממילא חסרה אמונה בהקדוש-ברוך-הוא, וזה ברור. ובכל מקום שהיתה אמונת חכמים, הצליחו מאד מאד להקים דור של יראים ושלמים, ולכן ראה לחזק ולעורר הן את ... והן את ... והן את עצמך, ותסדרו עוד ספורים, כדי ש... יוכל להדפיס את זה מה שיותר מהר, כי חבל מאד, אין זמן להסתפל מה שאחרים יצחקו וכו', או מה שאחרים יגידו וכו', אנחנו צריכים לרחם על ילדינו, תהלה לאל, יש לנו קבוץ גדול של ילדים יותר משלש-מאות וחמשים ילדים במוסדות שלנו, וחבל מאד, הקטנים האלו יהיו בקרוב גדולים, וחבל מאד שלא יהיה בדם שלהם אמונת חכמים.

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שתבין דבר מתוך דבר, ועל זה צריכה להיות כל מגמתנו.

תזכר היטב איזה נחת-רוח תהיה בעוד כמה שנים — לך ולאשתך, כשתראה בנך לומד תורה בהתמדה גדולה, והוא מלא אמונה פשוטה בו יתברך, והוא מלא אמונת חכמים, ועל-כך מה אתה צריך לעשות חשבונות, והקדוש-ברוך-הוא יעזר שתצית אותי, ואז תצליח מאד.

המאחל לך שבת שלום...

כו ק.

בעזרת השם יתברך, ערב־שבת־קדש לסדר וישלח, י"ג כסלו ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... שְׂיַחֲיוּ נֹצַח.

מָה אָמַר לָכֶם ! אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הָאֱהָבָה וְהַהֲעֲרָכָה שֵׁישׁ לִי כְּלַפֵּיכֶם, כִּי סוּף כָּל סוּף אַתֶּם עוֹזְרִים לִי לְהוֹצִיא מֵהַכַּח אֶל הַפַּעַל כְּסוּפֵי וּרְצוֹנֵי וְחֻשְׁקֵי שֵׁישׁ לִי, לְמַלֵּא אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוּ עִם אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם לְכֻלָּם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אֵיךְ שֵׁאִין שׁוֹם מְצִיאֹת בְּלַעֲדָיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֹצֵם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, וְעַקֵּר הַתְּכַלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם הוּא רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הָאָדָם נִמְצָא בְּזֶה הָעוֹלָם בְּסַפְּנָה גְדוֹלָה מְאֹד, הֵנָּה הוּא פֹה, וְהֵנָּה הוּא יְכוּל לְפַל בְּנוֹקְבָא דְתַהוּמָא רַבָּה וְכוּ', וְלִכֵּן אֲשֶׁרֵי וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְכֹל הַחַיִּים הֵם נְסִיּוֹן אֶחָד קָשָׁה, מְצַד אֶחָד הוּא צָרִיף לְהִיּוֹת מְצִיאֹתֵי, וְגַם לְחַיּוֹת בְּגִשְׁמִיּוֹת, אֲשֶׁה עִם יְלָדִים וּפְרָנְסָה וְכוּ', חוֹבוֹת עֲלִיּוֹת וַיִּרְיָדוֹת וְכוּ', וּמְצַד שְׁנֵי הוּא צָרִיף לְהִמְשִׁיף אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְנַתֵּק אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי מֵהַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה, וְשֵׁלֵא תַהֲיָה לוֹ שׁוֹם מִחֻשְׁבָּה מֵהַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה, רַק יְהִיָּה דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּחַי הַחַיִּים, וַיְבָרַח תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וַיִּלְמַד תּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

כָּל הַחַיִּים הֵם מְשַׁחֵק אֶחָד גְּדוֹל, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהַצְלִיחַ בְּמִשְׁחָק.

רְצִיטֵי שְׁתַּחֲלֵקוּ אֶת הַזְּמַן וְכֹף תַּצְלִיחוּ, דְּהֵינּוּ לְהִמְשִׁיף לְהַדְּפִיס כְּרֵף אַחַר כְּרֵף "אֲשֶׁר בְּנַחַל", לְהִמְשִׁיף לְהַדְּפִיס קוֹנְטְרַסִים, וּלְסַדֵּר "אוֹצֵר הַקּוֹנְטְרַסִים", וְכֹף יֵצֵא כְּרֵף אַחַר כְּרֵף, וּלְהִמְשִׁיף עִם הַשִּׁיחוֹת לְסַדֵּר כְּרֵף אַחַר כְּרֵף וּלְהַדְּפִיסֵם, וְכֹף אֶת הַ"שְּׁפַת הַנַּחַל" עַל כָּל הַ"לְקוּיֵי-מוֹהַר"ן, וְאֲנִי מְקַנְהָ לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁעַכְשׁוֹ זֶה יִלְךְ מֵהַר.

כל הזמן שלי אני רוצה לנצל רק על הסדור, כי זה יהיה חדוש שבחדושים, הן סדור בעבור אחינו בני ישראל הספרדים, והן סדור בעבור אחינו בני ישראל האשכנזים, ואם נזכה להוציא את זה מהכח אל הפעל רק בשביל זה בלבד, כדאי לרדת אל זה העולם, כי דבר זה יחזר וינדפס עד סוף כל הדורות.

מה אמר לכם, ידידי היקרים! אני כל-כף תקוע בחובות, שאני לא זוכר מתי הייתי כל-כף בצרות ובסורים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שאזכה לעבר על הכל.

אודות הטשעקים וכו', תשואות חן לך על זה, כי פשוט הם הפסידו לי הון תועפות, אבל אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, לבוא בארצנו הקדושה, ואז אשלם לך הכל בשקלים.

בענין המשלוח, תכתב לי איך שלחת, והקדוש-ברוך-הוא יתן לנו שפע, ונזכה להצליח דרכנו.

המאחל לכם שבת שלום...

כו קא.

בעזרת השם יתברך, ערב-שבת-קדש לסדר וישלח, י"ג בסלו התשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וינדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

שלחתי לך מכתבים קלילים, את זה תמסר לאנשי שלומנו באשדוד, כדי שיתלו את זה על לוח המודעות בבית-המדרש, באפן שיתעוררו גם-כן לשוב אליו יתברך, כי ימינו כצל עובר, ואנחנו כאן ועוד מעט יוצאים מפה, ועל-כן חבל על כל יום שעובר שלא מתחזקים.

עליך לדעת, כי הנסיונות הם קשים ומרים על כל אחד ואחד, ועקר גדלת בר ישראל כשזוכה להחזיק מעמד ולהתחזק, כי בזה

אֲשֶׁר   כו קב – כו קג   בנחל   קפג
נמדדת גדלת כל בר ישראל. ועל-כן ראה לחזק את עצמך,
והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפילתי
שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך שבת שלום...

כו קב.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וישלח, י"ד כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
מך, ותראה לזנח לי איך עבר היום, יעזר הקדוש-ברוך-הוא,
שהתפלות תתקבלנה לרחמים ולרצון לפני אדון כל.

אודות הפרסומות, תכתב לי מה קרה בסוף, כי זה מאד מאד
נחוץ, כי אם תצא מפח אל הפעל התכנית, אזי בשבוע הזה כבר
יכולים לבנות, ונצטרך כסף לתת לקבלנים, ומאין יבוא עזרי וכו'
וכו'.

העקר ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם,
והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קג.

בעזרת השם יתברך, מוצאי-שבת-קדש לסדר וישלח, י"ד כסלו ה'תשנ"ח.

שלום רב אל ... תחיה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמָאד מָאד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק וְלִהְיוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְׂמִיחָה הִיא רְפוּאָה לְכָל —
בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת.

בְּעֵינַי הַלְמוּדִים בְּבֵית־הַסֵּפֶר, לְדַעְתִּי, כָּל הַמּוֹרוֹת בְּיַחַד צְרִיכוֹת
לְהִיּוֹת מְנַהֲלוֹת, הֵינּוּ אַחַת תַּעְזוֹר לְשִׁנְיָה, וּבְנֵה יְהִיָּה לָנוּ בֵּית־סֵפֶר
טוֹב, שְׁלֹא יִחְפְּשׂוּ חֶסְרוֹנוֹת אַחַת בְּשִׁנְיָה, אֲלֵא תַעְזוֹרְנָה אַחַת לְשִׁנְיָה
בְּכָל מָה שְׂאֶפְשֶׁר, כִּי אֲנִי רוֹצֵה לְהַשְׁרִישׁ בְּתוֹךְ הַבְּנוֹת אֶהְבֵּת יִשְׂרָאֵל
וְאֶהְבֵּת הַזּוּלָּת וּכְבוֹד הַזּוּלָּת, יַעְזוֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁנִזְכֶּה
לְהַצְלִיחַ לְגַדֵּל בְּנוֹת צְנוּעוֹת וּכְשֵׁרוֹת.

אוֹדוֹת הָאֶפּוֹר וְכוּ' וְהַצְּבָעִים וְכוּ', בַּת יִשְׂרָאֵל לֹא צְרִיכָה אֶת
כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ וְכוּ', כִּי בְנוֹת יִשְׂרָאֵל נָאוֹת הֵן בְּלִי זָה, כִּי
הַצְּנִיעוּת שֶׁל הָאִשָּׁה זֶה עֵקֶר הַיְפִי שְׁלָה.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעְזוֹר, שְׂיִתְרַחֵב לָךְ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְלֹא
תַצְטַרְכִי כָּכֵר שׁוּם דְּבָר, הַעֲקֹר רְאֵי לְהִתְחַזֵּק, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
יַעְזוֹר, שְׁנִשְׁמַע אֶצְלָכֶם בְּשׁוֹרוֹת מְשִׁמְחוֹת.

הַעֲקֹר רְאֵי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֶפְנִים שְׁבַעוּלָם, וּלְדַבֵּר בְּיַחַד עִם
נְשׁוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּלְחַזֵּק אוֹתָן בְּאֶמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ תִּבְרָךְ,
וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יַעְזוֹר לָךְ, שְׁגַם אֶת תּוֹכִי לְזֶה.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחֵי דְרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי־שִׁבְת־קֹדֶשׁ לְסִדָּר וַיִּשְׁלַח, י"ד כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

אָשֶׁר   כו קה – כו קו   בְּנַחֵל   קפה

עֲכָשׁוּ קִבְלָתִי הוֹדְעָה מֵ... גֵּרוֹ יָאִיר, שְׂבַע־הַבַּיִת שֶׁל ... אָמַר לוֹ, שֶׁהוּא מוֹכֵן לְקַחַת אֶת כָּל הַמְשָׁלוֹחַ, אַף שָׁזָה כַּמָּה מְשֻׁטָּחִים, וְלָכֵן תִּתְקַשֶּׁר אֶל הַמּוֹבִיל, שְׂיַעֲבִיר אֵלָיו אֶת כָּל הַסְּפָרִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁהַסְּפָרִים יִתְפָּשְׁטוּ בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַפְּעֻלוֹת, בְּאִפְּן שְׁנֹזְכָה לְתַקוּן נִצְחִי, לְנַפֵּשׁ, רוּחַ וּנְשָׁמָה מִכָּל הַגְּלִגּוּלִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, מוֹצְאֵי-שִׁבְת-קֹדֶשׁ לְסִדְר וַיִּשְׁלַח, י"ד כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל ... גֵּרוֹ יָאִיר.

אֲנִי מְאֹד מְקַנָּה, שֶׁתּוֹךְ שְׁבוּעִים יִהְיֶה לָךְ כָּל הַכֶּסֶף שְׂאֲנִי חַיֵּב לָךְ, וְהַכֵּל יִסְתַּדֵּר עַל הַצַּד הַכֵּי טוֹב.

שִׁמְעֵתִי עֲכָשׁוּ שְׁלַקְחָתָ לְ... גֵּרוֹ יָאִיר, אֶת הַטְּלִית וְתַפְלִין לְמִשְׁפּוֹן עַל הַחֹב שְׁחָיֵב לָךְ וְכו', לְדַעֲתִי, אֶת הַכֵּל אֲתָה יְכוֹל לְקַחַת, אֲבָל לֹא טְלִית וְתַפְלִין, כִּי זֶה גּוֹרֵם, שְׂאָדָם יַחְסִיר, חֵס וְשְׁלוֹם, מְלֶהֱנִיחַ יוֹם אֶחָד תַּפְלִין, כִּי מְגִיעַ יוֹם, שְׂאֵף אֶחָד אֵינּוּ מְלוֹה לוֹ אֲפִלוֹ אֶת הַתַּפְלִין, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וּכְשֵׁאִין מְנִיחִים תַּפְלִין, נַעֲשִׂים קַרְקַפְתָּא דְּלֹא מִנַּח תַּפְלִין.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסִדְר וַיִּשָּׁב, ט"ו כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה לְ... וְל... וְל... וְל... שְׂיַחֲיוּ נִצְחָה.

עֲכָשׁוּ קִבְלָתִי "הַסֵּכֶם שְׁלוֹם", וְאֲנִי מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם וּמְזַהֵר אֶתְכֶם,

קפו אשר כו קז בנחל

אל תחתמו על זה בשום פנים ואפן, זה תרגיל מהסמ"ד-מ"ם, ימח שמו, הוא מפחד מדין תורה, אנתנו ממשיכים עם הדין תורה ביום רביעי, ואני רוצה שכלכם תלכו, אהיה אתכם בקשר, למען טובת הקהלה — לא לחתם על שום מסמכים, אפלו שיבטיח כל הון דעלמא, הכל שקר וכזב, השלום שלו זה בדיוק כמו השלום של "עראפת", ואולי עוד יותר גרוע, זה רשע מרשע, ימח שמו וזכרו, תפח רוחו לגמרי.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנזכה כבד להפטר מהרשע מרשע הזה פעם ולתמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

מאד מאד רציתי, שתחתמו לי שאתם לא חותמים על הסכם שלום עם הסמ"ד-מ"ם, ימח שמו, תפח רוחו.

כו קז.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשנ"ח.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך כבד כמה פעמים, אף מרב טרדותי בעתים הללו, לא היה לי הפנאי אפלו לרגע אחד לענות למכתבים, מרב צרותי וטרדותי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שהכל יתהפך לטובה בזכות תפלת רבים.

לדעתי, אם את יכולה עוד לקבל חמשת אלפים דולר על הסכום — כדאי למכור, כי עכשו יש המון דירות בשוק, כי בונים שכונות חדשות, ועירות חדשות וכו' וכו', ועל-כן עכשו הוא הזמן למכור, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שפבר תהיה לכם דירה משלכם, שלא תצטרכו בשום פנים ואפן לגור בשכירות אצל אחרים.

אֲשֶׁר   כּו קח   בְּנַחֵל   קפז

ראי להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ואל תסתכלי על שום בקרת, כי כל מי שעוסק בצרכי רבים, ההכרח לו לסבל בקרת, ואשרי מי שאינו מתפעל מבקרת.

עקר הכוונה צריכה להיות רק לשם שמים, אם אדם עובד לשם שמים, לשם אל עולם, אין לא מה לפחד מאף אחד, האדם צריך להיות שלם עם עצמו, ואם הוא שלם עם עצמו, הוא לא יסתכל על שום בריה שבעולם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

מאד רציתי שתכתבי לי דו"ח מה שקורה במעון.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, ט"ו כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך.

טוב שאמרת בענין ההגדרות וכו' וכו', מספיק שלוקחים חצי וכו' וכו', ומה רוצים עוד לאכול את כל העגה...

אתה צריך לדעת, אשר כל מי שעוסק בצרכי צבור, עליו להיות מוכן לקבל בקרת, כי זה חלק מהטבע של בני האדם, שהם תמיד חושדים בזולתם, ואשרי האדם שאינו מתיאש, אלא עוסק בצרכי צבור באמונה, ואינו מתפעל מאף אחד.

אתה צריך לדעת, שכל מה שאתה עושה, אתה עושה לשם

רַבְּנוּ ו"ל, שְׁיִהְיֶה לָנוּ בֵּית־הַכְּנֶסֶת מְהֵרָה, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּנוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, אִתָּהּ רַק תַּחֲזִיק מֵעַמֶּד, וְאֵל תִּשָּׁבֵר מִשׁוּם דְּבָר, וְזֶה חֵלֶק מִצָּרְכֵי צְבוּר, לְסִבֵּל מִבִּקְרַת שְׁל אַנְשִׁים, אֲבָל אִתָּהּ אֵל תַּתִּיחֶס לְזֶה, וְדִיקָא עַל־יְדֵי־זֶה תִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה גְדוֹלָה מְאֹד.

נָא וְנָא תַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, לְהַתְּבוּדָד עֲצָמָךְ עִמּוּ יִתְבְּרֶךְ, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטִי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן נט), מִי שְׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר וּמְקַרֵּב אַחֲרֵים, הוּא צָרִיךְ לְהַתְּבוּדָד, כְּדִי לִשְׂרֹף אֶת הַמְּקַטְרָגִים עָלָיו, כִּי הוּא צָרִיךְ לְעוֹרֵר אֶת אֵשׁ הַמִּשְׁפָּט, וּמֵאַחֵר שְׁאִתָּהּ בּוֹנֶה "הַיִּכַּל־הַקֹּדֶשׁ" יָפֵה, עָלֶיךָ לְהִיּוֹת מוֹכֵן לְזֶה. יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתַּעֲבֹר עַל זֶה, וְתַמִּיד תִּבְשֹׂר לִי בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבְּרֶךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּשָּׁב, ט"ו כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲיֶיהָ.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתְּבֶךָ, וְהִנֵּה אֲנִי כּוֹתֵב לְבַעֲלֶךָ וְגַם לְךָ, אִתָּם צָרִיכִים לְדַעַת — מִי שְׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, הֵהֱכִיחַ שְׁתִּהְיֶה עָלָיו בִּקְרַת, וְעַקֵּר גְּדֻלַּת בֵּר יִשְׂרָאֵל — כְּשֵׁאִינוּ מִתְּפַעֵל מִשׁוּם בִּקְרַת שְׁבַעֲוֹלָם, אִם הוּא מְכּוֹן לְשֵׁם שָׁמַיִם, הוּא אֵינוֹ צָרִיךְ לְהַתְּפַעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה כָּלֵל, וּבְרוּךְ הַשָּׁם, מֵאֲזוּ שְׁבַעֲלֶךָ נִכְנָס בְּתוֹךְ הַעֶסֶק שֶׁל צָרְכֵי צְבוּר, הַתְּחִילוּ לְזוּז עֲנִינֵים, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁבַאֲמַת וְצְלִיחַ לְבָנוֹת הֵן אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַקָּדִים, לְשַׁפֵּץ אוֹתוֹ וּלְיַפּוֹתוֹ, וְהֵן אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַחֲדָשׁ לְהַמְשִׁיךְ וּלְבָנוֹת אוֹתוֹ.

אֶת רְאִי לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְשׁוּם דְּבָר

אָשֶׁר   כּוּ קִי   בְּנַחֵל   קִפְט

שְׁבַעֲוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אֶתְכֶם, וְאֵל תִּסְתַּכְּלִי עַל אֶף אֶחָד, וְאִז
תִּהְיֶה לְךָ הַצְּלָחָה גְּדוֹלָה מְאֹד.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחֵי דְרַכְךָ תָּמִיד.

אוֹדוֹת הַבַּת, שְׁצָרִיכָה רְפוּאָה שְׁלֵמָה, דְּבַר רֵאשׁוֹן לְבָדֵק אֶת
הַמְּזוּזוֹת, כִּי כָּךְ כָּתוּב בַּזֵּהָר, מְזוּזוֹת אוֹתִיּוֹת זְוִמָּוֹת, וּבְכָל מְקָרָה
רַע, חַס וְשְׁלוֹם, צָרִיכִים תִּתְּקֶן־וּמַיֵּד לְבָדֵק אֶת הַמְּזוּזוֹת אִם הֵן
כְּשֵׁרוֹת, כִּי הַרְבֵּה פְּעָמִים סוּבְלִים בְּחַנָּם, רַק מִפְּנֵי שֶׁהַמְּזוּזוֹת אֵינָן
תְּקִינּוֹת וּכְשֵׁרוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ קִי.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ו כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, לְךָ לְהַבְדִּיק אֶצְל רופֵּא, כִּי יְכוּל לְהִיּוֹת שְׂאִיזָה עֶצֶב
וְשָׂרִיר בְּגַב וְכֵן בְּרַגְלֵי יֵצֵא מִהַמְּקוֹם.

הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְּפַלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה — רְפוּאָת
הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאָת הַגּוּף.

מָה טוֹב וּמָה נְעִים לְלַכֵּת גַּם לְחַמֵּי טְבָרְיָה, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
יִשְׁלַח לְךָ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קיא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר וישב, ט"ו פסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך זה כמה פעמים, ומאד מאד שמחתי
לשמע הטוב ממך, ואת הדיו"ח שאתה מדווח לי, יעזר הקדוש-ברוך-
הוא, שתמיד תוכל לדווח בשורות משמחות, העקר ראה לעזר לי
לבנות קהלה יפה. חסדי השם יתברך, אנחנו משקיעים המון
בילדים, וזה כל רצוני וכסופי, שנזכה לחנוך את ילדינו על טהרת
הקדש, ולא יחסר לנו שום דבר, ונזכה לחתן אותם סמוך לפרקם.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ועקר ההתחזקות הוא
בתפלה והתבודדות, שתהיה רגיל לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא,
ועל-ידי-זה יהיה לך טוב ברוחניות ובגשמיות גם יחד.

ראה להתחזק ולחזק את אחרים, כי צריכים תמיד להחזיר
באחרים שמחה וישוב הדעת, פי על כל אחד עובר מרירות
דמרירות עד אין סוף, וצריכים רחמים רבים להתחזק מעמד ולא
להשבר, וזו כל החכמה העמקה, שאנחנו לומדים אצל רבנו ז"ל,
להחזיק מעמד בכל המצבים, ולא להשבר בשום פנים ואפן.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפילתי
שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו, ותהיה לכם סוף כל סוף
דירה משלכם, ולא תצטרכו לגור בשכירות אצל אחרים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

מאד מאד רציתי, שתשמר שטרונקים לא יסתובבו, או שילכו
להפיץ, או שילמדו, סתם כך להסתובב, אין בשבילם מקום ביבנאל.

כו קיב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ו כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל ... שְׂיַחֲיוּ נִצָּח.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתְּבְּכֶם, אֶךְ מֵרֵב צְרוּתִי וְטִרְחוּתִי לֹא הָיָה
לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְכֶם תִּכְף־וּמִיד.

עָלִי לְהִצְהִיר לָכֶם, שְׁבִשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן אֵינִי רוֹצֶה אֶת הַכֶּסֶף
שְׁלוּיֹתִי מִכֶּם, אֲנִי רוֹצֶה לְהַחְזִיר לָכֶם, זֹו הַיְתָה רַק הַלְוָאָה, וְאֵינִי
רוֹצֶה לְקַבֵּל אֶת זֶה בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן בְּמִתְנָה, אַתֶּם צְרִיכִים עוֹד
לְקִנּוּת דִּירָה, וְלִכֵּן אֵל תִּנְדְּבוּ אֶת הַכֶּסֶף וְכו', וְכו', אַתֶּם עֲדִין לֹא
בְּמִצַּב כְּזֶה שְׂאִתֶּם יְכוּלִים לְנָדֵב סְכוּם כֹּה גָדוֹל, וְלִכֵּן אֲנִי לֹא מְקַבֵּל
אֶת הַכֶּסֶף בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן בְּמִתְנָה, אֲלֹא כְּהַלְוָאָה, וּבְעֶזְרַתוֹ יִתְבָּרַךְ
שְׁמוֹ, אֲשַׁלֵּם לָכֶם אֶת זֶה חֲזָרָה אֵימָתִי שְׂתִצְטָרְכוּ, וּמִתִּי שְׂתִהִי
מוֹכְנִים לְקִנּוּת דִּירָה, הַעֲקֹר רְאוּ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם
לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתִדְעוּ שֶׁהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְנַהֵג אֶת הָעוֹלָם
בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קיג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלִמִּידֵי "הַיִּכְל־הַקֶּדָּשׁ" דֵּי בְּכָל
אַתֵּר וְאַתֵּר, הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׂכִינָתוֹ תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם מִכָּל
צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נִגַע וּמִחֲלָה, וַיִּשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל
מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! רַבְּנוּ ו'ל אֹמֵר (סִפְר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן

נה): טוב לבלות זמן רב בשביל שעה אחת שיתקרב אל הצדיק. מה זה שיף בדימונו? אלא ידוע, שרבנו ז"ל רצה שתמיד נדבר ממנו, ומהרנ"ת ז"ל רצה שנתקבץ יחד, ואמר שבמקום שמדברים מרבנו ז"ל — שם נמצא רבנו ז"ל, ולכן אם מתקבצים פעם בשבוע, ומדברים שעה אחת מרבנו ז"ל, זו לנו זכות גדולה, שאנו ברוך השם, נמצאים אצל רבנו ז"ל.

אני מכרח להחיות ולחזק את אנשי שלומנו, תלמידי "היכל-הקדש" בהתחזקות פרטית, שברוך השם, אנו נמצאים אצל רבנו ז"ל, ומדוע? כי ידוע, אשר ר' נחמן טולטשינער, תלמיד מהרנ"ת ז"ל אמר פעם, שצריכים הרבה לבקש רחמים גם אצל רבנו ז"ל, שלא נטעה עצמנו, כי יכולים לחיות כל השנים, ולחשב שאנו מקרבים אל רבנו ז"ל, ולבסוף זה היה דמיון אחד גדול, לא היינו מקרבים אל רבנו ז"ל כלל.

נשאלת השאלה, הלא כלם אוהזים שהם חסידי ברסלב, תלמידי רבנו ז"ל, ובמה יכולים לדעת אם כן מקרבים לרבנו ז"ל אם לאו, הלא כל אחד זועק וצועק, שהוא מקרב אל רבנו ז"ל, ומהו באמת הסימן? אלא הסימן פשוט בתכלית, ואני חוזר על זה פעמים אין מספר; לפי דעתי, עקר ההתקרבות אל רבנו ז"ל תלויה כפי שאדם לומד ספרי רבנו ז"ל, כי כך אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצב), אשר פניו, שכלו וחקמתו נמצאים בתוך הספר. נשמתו של רבנו ז"ל נמצאת בספר. וכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קעג), אשר בתוך הכתב נמצאת הנפש ופנימיות הנפש. ולכן כשאדם לומד "לקוטי-מוהר"ן" עד ששגור על לשונו, וכן לומד "ספורי-מעשיות" ו"ספר-המדות" עד ששגורים על לשונו, וכן לומד שיחות רבנו ז"ל ב"שיחות-הר"ן" וב"חי-מוהר"ן", בזה מתבטאת ההתקרבות אל רבנו ז"ל, וזה היסוד בהתקרבות — ללמד את ספרי רבנו ז"ל פעמים אין מספר, עד שידע אותם בעל-פה ממש. עם כל זאת יש הטוענים כך, ויש הטוענים כך, עד שיש הטוענים, שאם ישירי: נ' נח' נחמ' וכו', בזה הם מקרבים אל רבנו ז"ל, אשר כלנו יודעים

אָשֶׁר   כּוּ קִיג   בְּנַחֵל   קִצְג

שׁוֹ שְׁטוֹת אַחַת גְּדוֹלָה, דְּמִיּוֹן וְהֵבֵל הֵבֵלִים וְלִיָּצִי לִיָּצְנוֹת, וּבְזֶה מִתְלוֹצְצִים מִרְבֵּנוּ ז"ל. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סְפָר־הַמִּדּוֹת, אוֹת צְדִיק, סִימָן ט): מִי שְׁאוּהֵב אֶת הַצְּדִיק, צָרִיף לְשֹׁמֵר אֶת הַצְּדִיק, שְׁלֹא יֵצֵא עָלָיו שֵׁם רַע.

צְרִיכִים לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל מִדַּת הַדֶּרֶךְ אֶרֶץ, לִילֵף בְּבַגְדִים נְקִיִּים, אוֹמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קכז), שֶׁהַבְּגָדִים שֶׁל הָאָדָם תּוֹבְעִים מִמֶּנּוּ אִם אֵינְנוּ שׁוֹמְרִים לִילֵף בְּנִקְיּוֹת וּמְתַקְנִים, אֲשֶׁר אִזּוֹ אוֹבְדַת מִמֶּנּוּ הַשְּׂמִירָה. וְכֵן רָצָה שְׁנַלֵּף מְסֻדְרִים עִם הַפְּאוֹת וְלֹא מְפֻזָּר, וְאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז), שֶׁלְּפַעֲמִים יְהוּדֵי מְסַלְּסֵל עִם הַפְּאוֹת, וְגוֹרֵם נַחַת־רוּחַ לְמַעַלָּה בְּשָׂמִים. וְיִדּוּעַ אֲצֵל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁהִבְחִינוּ בְּכָל פַּעַם שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל יֵצֵא מִבֵּיתוֹ, קֹדֵם הֵרְטִיב אֲצַבְעוֹת יָדָיו וְסִדָּר אֶת הַפְּאוֹת, כְּדֵי שִׁיְהִיו מְסֻדְרִים. וְכֵן אוֹמַר רַבֵּנוּ ז"ל (תַּיִי־מוֹהַר"ן, סִימָן תקז), שֶׁבְּפְּאוֹת תְּלַתְּלִים יֵשׁ בְּזֶה סוּדוֹת עֲצוּמִים. וְדַבֵּר אִזּוֹ מִהַפְּסוּק "קְרוּצוֹתֵי תְּלַתְּלִים" (שִׁיר הַשִּׁירִים ה, יא); לְמִדֵּים מְכֻאָן, שֶׁרַבֵּנוּ ז"ל שֹׁמֵר מְאֹד עַל הַדֶּרֶךְ אֶרֶץ, עַל הַלְּבוּשׁ וְהַנְּקִיּוֹן. וְאָמַר פַּעַם, שֶׁאִם הָעוֹלָם הָיוּ יוֹדְעִים אֵיךְ אֲנִי מְלַמֵּד אֲנָשֵׁי דֶרֶךְ אֶרֶץ, הָיוּ קִיסְרִים וּמְלָכִים שׁוֹלְחִים יְלָדֵיהֶם לְלַמֵּד אֶצְלִי. עִם כָּל זֹאת, יֵשׁ לְכָל אֶחָד דְּעוֹת מְשֻׁנוֹת, כִּי כְּבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת נח.): כְּשֵׁם שֶׁפָּרְצוּפִיהֶם שׁוֹנִים כֵּן דְּעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת; וְלִכֵּן בְּאַמַּת יְכוּל לַחֲשֹׁב כָּל אֶחָד כְּאוֹת נִפְשׁוֹ, וְאִם הוּא אוֹמֵר שֶׁהוּא מְקַרֵּב לְרַבֵּנוּ ז"ל — אֲשֶׁרֵיוּ וְאֲשֶׁרֵי חֶלְקוֹ, כִּי אִם אָדָם קוֹרֵא עֲצוּמוֹ עַל שֵׁם הַצְּדִיק, וְאֵינּוּ מִתְבַּיֵּשׁ בְּזֶה, לוֹמֵר שֶׁהוּא חֲסִיד בְּרַסְלָב, זֶה גַם טוֹב. אָבֵל לְפִי דְּעַתִּי — עַקֵּר הַהִתְקַרְבוֹת תְּלוּיָהּ אֵף וְרַק כְּפִי שְׁלוֹמֵדִים סִפְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל!

וְאִם בְּאַמַּת מְקַרְבִּים לְרַבֵּנוּ ז"ל, אִזּוֹ רַבֵּנוּ ז"ל מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה. כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵיו ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ס), שֶׁהַצְּדִיק מְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, כִּי הַמַּחֲזִין יִשְׁנִים, וְכִשְׁאָדָם מִתְעוֹרֵר מֵהַשְּׁנָה, הוּא מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. כִּי כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ אֶת קוֹל הַצְּדִיק, הוּא מִתְעוֹרֵר וּמְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא. כְּמוֹ שֶׁמְפָרֵשׁ רַבֵּנוּ ז"ל אֶת הַמְּשָׁנָה בְּתֵרוּמוֹת: סֵתָם חֲרַשׁ — אֵינּוּ שׁוֹמֵעַ וְאֵינּוּ מְדַבֵּר; מִי שֶׁאֵינּוּ שׁוֹמֵעַ

את קול הצדיק, אינו מדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. כשאדם מתבודד בכל יום, זה מכניס בו ישוב הדעת אחר, הוא חי עם חשבון הנפש, קמתי בבקר — הייתי במקנה? לאו, למה? שואל את עצמו. ויש לו יום שלם לתקן את זאת. מוהרנ"ת ז"ל הבטיח, שכל מי שילך בכל יום למקנה בשביל הקדוש-ברוך-הוא, יש לו תקנה לתקן את הכל. הנה אחד מאנשי שלומנו שאמר: אני הולך בכל יום למקנה, פי אני חושב אולי היום הזה הוא יומי האחרון, אז מה אני צריך שהחברא קדישא יטבלו את גופי, אני אטבל בעצמי בחיים חיותי. וממשיך האדם בחשבון הנפש: האם התפללתי במנין אם לאו? האם דברתי בתפלה? וכו', וכך עושים חשבון הנפש כל שעה ושעה ומדברים אל הקדוש-ברוך-הוא: מנחה — איך התפללתי, במנין אם לאו? מה עשיתי, היכן הלכתי, התפללתי ערבית, תקון חצות, למדתי מקרא, משנה, גמרא, מדרש וכו', מה אתי?! כשאדם מתבודד להקדוש-ברוך-הוא, חזיו אחרים לגמרי, הוא חי עם הקדוש-ברוך-הוא, עם חשבון הנפש. ולכן אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן טו): כשאדם דן ושופט עצמו בזה העולם, אין עליו דין ומשפט בעולם הבא; פי כשיש דין למטה, אין דין למעלה, שזה ענין של התבודדות, אשר היא מביאה הכל. כי אדם שואל את עצמו: למה אני בעצבות ובדכאון, וכי יעזר לי? ומתחיל להתפלל: רבנו של עולם, זכני להיות בשמחה. ובאמת מגיע לשמחה, וכן בכל פרט ופרט. ולכן כשאדם לומד ספרי רבנו ז"ל, רבנו ז"ל מעוררו מהשנה, ומתחיל להתבודד ולהתפלל אל הקדוש-ברוך-הוא. עם כל זאת יש אחרים הטוענים — לאו, לא בזה ההתקרבות לרבנו ז"ל, ולא בזה וכו'. אז הבה נראה מה שרבנו ז"ל בעצמו אומר — מי מקרב אליו ומי לאו?!

וספר רבנו ז"ל ספור (בסוף ספורי מעשיות), שיש שני מיני פלטיין, שני ארמונות, ושניהם דומים זה לזה. באחד דר בו מלך ובשני דר בו עבד. אומר רבנו ז"ל, שבודאי יש הפרש בין ארמון המלך לבין ארמון העבד, אבל יכולים לטעות ביניהם, פי דומים מאוד מאד, ונראים כמעט זהים. בפלטיין של אמת יש אנשים, ובפלטיין של שקר

יֵשׁ אַנְשִׁים. וּמֵאִין אָנוּ יוֹדְעִים, שְׁאָנוּ בְּפִלְטִין שֶׁל מֶלֶךְ אוֹ שֶׁל עֶבֶד?
אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל, יֵשׁ מְצוּה אַחַת, שֶׁהִיא פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, וְעַל יָדָהּ
יְכוּלִים לִידַע אִם מְקַרֵּב לְפִלְטִין שֶׁל מֶלֶךְ אוֹ שֶׁל עֶבֶד. וְאִם-כֵּן רַבְּנוּ
ו"ל נִתֵּן לָנוּ סִמָּן — אִם אָדָם עוֹסֵק בְּמִצְוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, סִמָּן
שֶׁהוּא נִמְצָא בְּפִלְטִין שֶׁל מֶלֶךְ.

וְלָכֵן אֲנִי רוֹצֶה לְחַזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אֶת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ תְּלַמִּידֵי
"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", תִּהְיוּ שְׂמֵחִים שְׂאֵתֶם נִמְצְאִים בְּפִלְטִין שֶׁל אֲמַת, כִּי
לְפִי דִבְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, מִי שֶׁעוֹסֵק בְּפְדִיּוֹן שְׁבוּיִים, הוּא בְּפִלְטִין שֶׁל
אֲמַת. בְּרוּךְ הַשֵּׁם, לְקַחְנוּ עַל עַצְמָנוּ מְצוּה גְּדוּלָה מְאֹד, שְׁבִנִי-אָדָם
מִזְלִזְלִים בָּהּ, יְהוּדֵי כָּשֶׁר שֶׁהוּא נִמְצָא בְּשָׂבִי, וּמְחַזֵּיק מֵעַמֵּד. וְכָלֵנוּ
יוֹדְעִים שֶׁהוּא חָף מִפְּשַׁע, וְאֲשֶׁר פָּעַל רַבּוֹת רַבּוֹת לְמַעַן עִם יִשְׂרָאֵל.
הִבָּה נְדַבֵּר בְּלִי נְגִיעוֹת, נִסְתַּפֵּל מִן הַצַּד, הוּא הַקִּים רֶשֶׁת תּוֹרֵנִית,
שְׁלוֹמֵדִים שֶׁם חֲמָשִׁים אֶלֶף יְלָדִים, הוּא אֶחָד בֵּין דְּתִיִּים לְחִילוֹנִים,
כִּי הַתְּנוּעָה שֶׁהִקִּים — שְׁנֵי שְׁלִישׁ מִמֵּנָה חִילוֹנִים, אֲזִי הוּא אֶחָד
אוֹתָם. לְאָדָם זֶה יֵשׁ כַּחוֹת בְּלִתֵּי רַגְלִים, וְכִבֵּר לֹא מְדַבֵּר מִמֶּה
שֶׁפָּרַסְסָם אֶת רַבְּנוּ ו"ל, אֵיזָה קְדוּשׁ שֶׁם שְׁמִים עֲשֵׂה קָדָם רֹאשׁ הַשָּׁנָה,
וְקְדוּשׁ שֶׁם רַבְּנוּ ו"ל, שֶׁכָּלֵם דִּבְרוּ מִרַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר זוֹ זְכוּת בְּפִנֵּי
עַצְמָהּ. וּמְלַבֵּד זֹאת אֶפְלוּ אֵין לוֹ כָּל הַזְּכִיּוֹת הָאֵלוּ, אֲבָל יְהוּדֵי נִמְקֵי
בְּפִלְא. וְהִנֵּה לְקַחְנוּ עַל עַצְמָנוּ מִצְוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, וּבְזֶה עָלֵינוּ
לְשַׂמַּח מְאֹד וּלְהַתְחַזֵּק בְּיַתֵּר שְׂאֵת וְעוֹ, וּלְהַמְשִׁיךְ בַּמַּאֲבָק כְּדֵי
לְשַׁחֲרוּ. אוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת, אוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, סִמָּן ד'):
עַל-יְדֵי פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, נִתְקַבֵּץ נְדָחָיו שֶׁל הַפּוֹדָה; כְּשֶׁאָדָם חוֹטֵא,
וּבְכַרְט בְּפָגַם הַבְּרִית, הוּא מְפֹזֵר נְשָׁמוֹת (כְּמוֹבָא לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֵלֶק א',
סִמָּן קמא), וְעַל-יְדֵי פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים זוֹכֵה לְקַבֵּץ נְדָחָיו. כְּבִיכּוֹל
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְקַבֵּץ חֲזָרָה אֶת הַנְּצוּצוֹת שֶׁנִּפְּלוּ, אֶת הַנְּשָׁמוֹת
שֶׁנִּתְפָּזְרוּ. וְלָכֵן כְּדָאֵי לְעַסֵּק בְּמִצְוָה זוֹ. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת,
אוֹת פְּדִיּוֹן שְׁבוּיִים, סִמָּן ז'): מִי שֶׁמְרַחֵם עַל הַשְּׁבוּיִים, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא מְצִילוֹ מִמִּיתָה. בְּעֵתִים הִלְלוּ צָרִיכִים רַחֲמִים רַבִּים, הִנֵּה, רַחֲמָנָא
לְצַלֵּן אוֹטוֹבוּס נּוֹסֵעַ וּמִתְהַפֵּף, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבֵן, וַיִּשְׁנֵם פְּצוּעִים
וְהָרוּג, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן. אָדָם נּוֹסֵעַ וַיּוֹרִים עָלָיו וְכוּ', לֹא יוֹדְעִים מֶה

יֵלֵד יוֹם. וְהִנֵּה רַבְּנוּ וְ"ל נֹתֵן לָנוּ עֲצָה: עַל-יְדֵי פְדִיּוֹן שְׁבוּיִים הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְצִילוֹ מִמִּיתָה. וְלָכֵן אָנוּ צְרִיכִים לְהַמְשִׁיךְ בַּמַּאֲבָק הַזֶּה, וְלַעֲסֹק בְּפְדִיּוֹן שְׁבוּיִים.

גַּם רְצִיתִי, הֵיּוֹת שְׁמֹחֵר, הֲלֹא יוֹצְאִים אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִיַּבְנָאֵל לְהַפְצֵה מְרֻכּוֹת, הַלּוֹאֵי שְׁיֻכְלוּ לְהִרְאוֹת דְּבַר זֶה גַּם בְּשֶׁאֵר הַעֲוֵרוֹת, לְצֵאת לְהַפְצֵה מְרֻכּוֹת, אֲשֶׁר זֶה מִתְחַלֵּק לְשִׁלְשָׁה שְׁלִישִׁים: שְׁלִישׁ לְאָדָם לְפָרְנִסָּה, שְׁלִישׁ לְקֶרֶן הַדְּפֻסָּה, כִּי קוֹנִים אֵת הַקּוֹנְטְרָסִים אוֹ הַסְּפָרִים, וְצְרִיכִים לְשַׁלֵּם אֵת זֹאת, וְשְׁלִישׁ הוֹלֵךְ לְהוֹצֵאת בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ שְׁלֵנוּ, כִּי אָנוּ נִמְצָאִים בְּמַצָּב חָמוּר מְאֹד. הִנֵּה שׁוֹב יֵשׁ לָנוּ מִשְׁפָּט, אֲתָמוּל הִיָּה מִשְׁפָּט שְׁעֵלָה לָנוּ שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים דוֹלָר, וַיֵּשְׁבוּ וְדָנוּ, וְלִבְסוּף דְּחוּ אֵת זֹאת לְעוֹד שְׁבוּעִים, וַיַּעֲלֵה עוֹד חֲמֵשׁ-מֵאוֹת דוֹלָר, וּמִמֶּשׁ רוֹצִים לְחַנֵּק אוֹתָנוּ, אֲבָל אָנִי מְקַוֶּה, שְׁמַהֲצֵרָה הַזֶּה תִּצָּא לָנוּ הַרְוָחָה גְדוֹלָה. וְנִרְאֶה עוֹד בְּמוֹ עֵינֵינוּ אֵת הַיְשׁוּעָה.

וְלָכֵן אֲבַקֵּשׁ אֵת כָּל אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּעֵנִין זֶה, וּמִי שְׁאַיִנוּ נִמְצָא עֲתָה, יִמְסְרוּ לוֹ אֵת הַמָּסֵר. רְצִיתִי שְׁיֵצְאוּ יַחַד לְהַפְצֵה מְרֻכּוֹת כָּל אֲנֹשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְתִצְאוּ לְאִיזוֹ עִיר שְׁאַתֶּם בּוֹחֲרִים, וַיַּעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׁבֻכּוֹת שְׁנַפְיִין אֵת אוֹר רַבְּנוּ וְ"ל — נִזְכָּה לְרֵאוֹת יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת. כִּי אָמַר רַבְּנוּ וְ"ל: הַסְּפָר שְׁלִי הוּא 'אֲתַחֲלָתָא דְגֵאֲלָה', וּפְעַם שְׁאַלוּ אֵת תַּלְמִיד רַבְּנוּ וְ"ל ר' נַפְתָּלִי וְ"ל, תֵּאמַר מִשְׁהוּ מִהֲכַתוּב בְּמַגְלַת הַסְּתָרִים, [שְׁהָרִי רַבְּנוּ וְ"ל גְּלָה לוֹ וּלְמוֹהַרְנֵי ת' וְ"ל אֵת הַמַּגְלַת סְתָרִים, מֵה יִקְרָה וְאִיךָ תִּהְיֶה הַגֵּאֲלָה]. עֲנֵה וְאָמַר, שְׁאַיִנוּ יְכוּל לְגַלוֹת, אֲבָל דְּבַר אֶחָד יְכוּל לֹאמַר, שְׁכַפְּשֵׁפְרִי רַבְּנוּ וְ"ל יִכְנָסוּ בְּעוֹלָם, יְכוּלִים לְהַכִּין עֲצָמָם לְגֵאֲלָה. וְהִנֵּה בְּרוּךְ הַשֵּׁם, דְּבַר רַבְּנוּ וְ"ל מְאֹד מְפָרָסָם בְּעוֹלָם, כֻּלָּם שׁוֹתִים בְּצָמָא אֵת הַהִתְחַזְקוֹת שֶׁל רַבְּנוּ וְ"ל, כֻּלָּם קוֹנִים אֵת הַחוֹבְרוֹת, וְזֶה מוֹשֵׁף אוֹתָם, וְאַחֲרֵי-כֵן קוֹנִים סְפָרֵי רַבְּנוּ וְ"ל.

הִנֵּה אָנוּ מְדַפְּסִים מְחֻדָּשׁ אֵת הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַרְנֵי וְ"ל", בְּפוֹרְמַט בִּינוּנִי, וְכֵן "סְפוּרֵי-מַעֲשִׂיּוֹת", "סְפָר-הַמְּדוֹת", "שִׁיחוֹת-הַרְנֵי וְ"ל", "תִּי-מוֹהַרְנֵי וְ"ל", בְּהַדְּפָסָה חֲדָשָׁה, וְסְפָרֵי מוֹהַרְנֵי ת' וְ"ל, שְׁהֵם

ה"לקוטי-הלכות", אָנוּ מוֹצִיאִים עֲכָשׁוּ עוֹד שְׁלֹשָׁה כְּרָכִים, וְה"לקוטי-תפלות" וְה"לקוטי-עצות", וְהַסֵּפֶר "עֲלִים לְתִרוּפָּה", שְׁמֵדְפִיסִים עֲכָשׁוּ. וְכֵן אֶת סִפְרֵי "הַשְּׁתַּפְּכוֹת הַנֶּפֶשׁ" ו"מְשִׁיבַת נֶפֶשׁ" שְׁמֵדְפִיסִים עִתָּהּ. וַיֵּשׁ עַל זֶה בְּקוֹשׁ, אֲזַי רְצִיתִי מְאֹד מֵאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, עָשׂוּ כָּל מָה שְׁבִיכְלִתְכֶם לְעֹזֵר לְקַרְןֵי הַדְּפָסָה "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", מִי שְׁיָכוֹל לְהוֹסִיף עוֹד הוֹרָאוֹת קָבֵעַ, אֲשֶׁרֵי לוֹ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקוֹ! יֵשׁ עוֹד הַמּוֹן סִפְרִים בְּכֹתֵב יָד, וְכֵן אֲנִי רוֹצֶה מְאֹד לְהַמְשִׁיךְ אֶת פְּרוּשׁ "שְׁפַת הַנַּחֵל" עַל ה"לקוטי-מוֹהַר"ן, וְלְהַדְפִּיס כְּרֹךְ שְׁנֵי, וְכֵן יֵשׁ לִי עוֹד סֵפֶר עַל אֲבוֹת "מְגַן אֲבוֹת", וְעוֹד אֵין סֵפֶר קוֹנְטְרָסִים, וְיִדוּעַ שְׁהַקוֹנְטְרָסִים וְהַחוֹבְרוֹת זֶה נִתְחַבֵּר מִמֶּשׁ בְּסִיעֵתָא דְשְׁמַיָא, עַל-יְדֵי שְׁדַבְּרָתִי בְּרַבִּים, וְזִכּוֹת הַרְבִּים נִמְצְאוֹת בְּקוֹנְטְרָסִים הַלְלוּ, וְזֶה מְעוֹרֵר אֶת הָאֲנָשִׁים, מְסַקְרֵן אוֹתָם, וּמוֹשֵׁךְ אֶת לְבָבָם אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְעַל-יְדֵי הַקוֹנְטְרָסִים הַלְלוּ הַתְּקַרְבוּ הַמּוֹן אֲנָשִׁים. וְלִכֵּן זֶה דְּבַר גְּדוֹל, שְׁאֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ יִתְחִילוּ לְהַפִּיץ בִּיְתֵר שְׂאֵת וְעֹז, וְאֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ, שְׁכָּל מִי שְׁחָיֵב כֶּסֶף בְּעֵבֹר הַסִּפְרִים — שְׁיִשְׁלֵם, כִּי אָנוּ תְּקוּעִים בְּחוֹבוֹת, צְרִיכִים לְשַׁלֵּם לַמְּדַפֵּסִים, וְהוּא דוֹחֵק עָלֵינוּ מְאֹד מְאֹד, וּבְצִדְקָה וּבִישָׁר. וְהִנֵּה הָעֵקֶר שְׁבָכָל הָעֵקָרִים, תוֹף שְׁבוּעִים אוּ מְקַסִּימוֹם עַד חֹדֶשׁ לְכָל הַמְּאַחֵר, יֵצֵא, בְּעֹזֶרֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, הַסְּדוּר "עַת רְצוֹן", הוֹצֵאָה הֵן לְסִפְרֵי וְהֵן לְאֲשַׁכְּנִזִּים, כָּל אֶחָד וְנִסְחָו, סְדוּר נִפְלָא מְאֹד, לִימּוֹת הַחַל וְלִרְאֵשׁ חֹדֶשׁ, בְּתַכְלִית הַהֲדוּר וְהִיפִי.

וְלִכֵּן אֲנִי פּוֹנֶה לְכָל אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, הֲלֹא מוֹהַרְנֵי תוֹ"ל הַשְּׂאִיר לָנוּ צְנוּאָה קֹדֶם שְׁנִסְתַּלַּק וְאָמַר: הָעֵבֶדְהָ שְׁלָכֶם יְהִיָּה יְפּוּצוּ מְעִינּוֹתֶיךָ חוֹצֶה, שְׁנַעֲסֵק בְּהַפְּצַת הַסִּפְרִים, לְגַלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת רַבְּנוּ ו"ל בְּעוֹלָם, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, תְּלַמִּידֵי "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ" עוֹשִׂים אֶת זֹאת, וְאֲנִי שְׁמַח שְׂגָם בְּשֵׁאֵר מְקוֹמוֹת עוֹשִׂים כֵּן, אֲשֶׁרֵיהֶם וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקָם, אֲשֶׁרֵינוּ וְאֲשֶׁרֵי חֵלְקֵנוּ! עָלֵינוּ לְרְאוֹת רַק שְׁתַּהֲיֶה אֲהָבָה וְאַחֲדוּת בֵּין אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ תְּלַמִּידֵי "הֵיכַל הַקֹּדֶשׁ", וְכֵן בֵּין שְׂאֵר אֲנָשִׁי שְׁלוֹמְנוּ, רַבְּנוּ ו"ל אָמַר: אֲנִי אֶעֱשֶׂה מִכֶּם כְּתוּת כְּתוּת, יֵשׁ הַרְבֵּה כְּתוּת, אֵינְנִי מְתִימֵר וּמְתַנְּשָׂא שְׁהַפְּתָה שְׁלָנוּ הִכִּי טוֹבָה וְכוּ', זֶה כְּבָר יָמִים יְדַבְּרוּ, מְעַשִּׂינוּ יוֹכִיחוּ, אֲבָל בְּזֹאת בְּרוּךְ הַשֵּׁם, אָנוּ יְכוּלִים לְהַתְּפָאֵר,

שנכנסנו בענין פדיון שבויים בראש ובראשונה, וראשנו ורבנו נמצאים בזה, אין בכל ארץ ישראל מקום מלכד כל-כף בעבור מצות פדיון שבויים, והקדוש-ברוך-הוא יודע, שאין לנו שום פגנה ואנטרס, אלא להציל יהודים! ורק זכות המצוה, זה יועיל לנו להפטר אחת ולתמיד מכל המציקים ומצרים לנו, ושורפים לנו את היסודות, באשר כל דבר שאנו רוצים לעשות ביבנאל, לבנות עיר על שם רבנו ו"ל, זה בא לנו קשה מאד מאד, אבל עלינו להתחזק, כי כן אמר מוהרנ"ת ו"ל לאדל בת רבנו ו"ל: דבר רבנו ו"ל — יש על זה מניעות הרבה מאד, ואין רואים רק את הפסיעה הראשונה. ועל כל פסיעה ופסיעה יש מניעות חדשות. ולכן עלינו להתחזק ביותר ושאת וביתר עז, ולא להתפעל משום מניעות, כי אם אנו נהיה חזקים, אותיות מניעות יתהפכו לאותיות נעימות.

הכפל הדבר, אני מבקש מכל אנשי שלומנו בלי יוצא מן הכלל, עזרו ככל יכולתכם, ואקנה מאד להקדוש-ברוך-הוא, שאהיה שליח טוב להוציא יהודי מבית-סוהר, אף שזה נראה חלום, אבל הרבה חלומות שלנו נתגשמו. יש דבור מרבנו ו"ל שאמר: אני רוצה שיזכרו ממני, אפילו לא יזכירו את שמי, מה אכפת לי, שיהודי יברך "ברכת-המזון", ולא ידע שמהתעוררות באה ממני; כמו-כן אני אומר בענין הפדיון שבויים, מה אכפת לי שיאמרו, שזה עשה וזה פעל וזה עזר להוצאתו וכו', שיהיו בריאים, העקר שיהודי יצא מהכלא, ומי באמת עזר ומי עומד תחת זאת, זה רק הקדוש-ברוך-הוא יודע. אבל אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שנעשה התעוררות.

ואבקש מכם אנשי שלומנו היקרים די בכל אתר ואתר, שתבואו ותפיצו את הקונטרס: "פדיון שבויים", ביתר שאת ועז, ותהיה התעוררות גדולה. אני מאד מקנה שנוקה לקדש שם שמים, שגדבר פתוח מהקדוש-ברוך-הוא, ונוקה לראות בגאולה השלמה, שעם ישראל יגאל, כי באמת עם ישראל צדיקים, כמו שכתוב (ישעיה ס, כא): "ועמך כלם צדיקים", ואפילו אלו שרחוקים עדין, מסכנים, אנו ביבנאל יכולים להבין היטב היטב ממה יהודים התרחקו מן

הדת, לְדַאבּוֹנְנוּ הַרְבֵּי. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר פַּעַם: לְסַמֵּי־דִי־מִ"ם מְאֹד מְאֹד קָשָׁה הַעֲבוּדָה, אֲזַי הָקִים מְפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר, 'רַע־בְּנִים' בְּרוּחָנִיּוֹת וְרוֹפְאִים בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְלָכֵן כָּמוֹ שְׁצָרִיכִים לְהִשְׁמַר מְאֹד לְאִיזָה רוֹפֵא הוֹלְכִים, כִּי רַבְּנוּ ז"ל הִזָּה מְאֹד נִשְׁמַר בְּעֵגֶן רוֹפְאִים, כָּמוֹ שְׁמוּבָא (שיחות־הַר"ן, סימן נ'), שֶׁהֵם סֵתָם רוֹצְחִים, וְאָמַר, שְׂאֵם כָּבֵר הוֹלְכִים לְרוֹפֵא, צָרִיכִים לִילֵךְ לְרוֹפֵא הַכִּי גְדוֹל, רַחֲמָן גְּדוֹל, מִתְחַשֵּׁב בְּבִגְי־אָדָם, לֹא שֶׁחֲצֵן וְיִהִיר, וְלֹא סֵתָם אִיזָה רוֹפֵא שֶׁהִלְבִּישׁ עֲצָמוֹ בְּחֵלּוֹק, וְהוּא רוֹצֵחַ בְּעֵלְמָא. כְּמוֹ־כֵן בְּרוּחָנִיּוֹת — צָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְהִשְׁמַר מִ'רַע־בְּנִים', שֶׁרַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מוֹלִיכִים אֲנָשִׁים שׁוֹלֵל, עַד כְּדֵי כֶּף, שֶׁיְכוֹלִים לְגַרֵם לְאֲנָשִׁים שֶׁלֹּא יְקוּמוּ בְּתַחֲתֵת הַמַּתִּים. רַבְּנוּ ז"ל אָמַר עַל אֶחָד, שֶׁהוּא גֵרָם, שְׂאֵלָךְ אֲנָשִׁים לֹא יְקוּמוּ בְּתַחֲתֵת הַמַּתִּים בְּעֵטִיו. עַד כְּדֵי כֶּף יְכוֹלִים לְהַטְעוֹת אֶת הַבְּרִיּוֹת. וְצָרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמֵּר עֲצָמוֹ לְאִיזָה רַב הוֹלְכִים, כִּי הַדְּבָר מְסַפֵּן מְאֹד. וְאֲנִי רוֹאִים אֶת זֹאת מוֹחֲשִׁית פֶּה בְּיַבְנָאֵל, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מִי גֵרָם שְׁכַל־כֶּף הַרְבֵּה יְהוּדִים יִתְרַחֲקוּ מֵהִיָּהֲדוּת? לֹא הַחִילוּנִים. לְדַאבּוֹנְנוּ הַרְבֵּי, ה'רַע־בְּנִים'. וְלָכֵן אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (ספֶר־הַמִּדּוֹת, אוֹת בּוֹשָׁה, סימן ב'): מִתֵּר לְבִישׁ אֶת הַרְבָּנִים שֶׁשׁוֹכְרִין אֶת הַרְבֵּנוֹת לְשֵׁם גְּאֹה, וְרֹאוּי לְבַזּוֹתָן וְלַהֲקַל בְּכַבּוּדָן, וְאִין עוֹמְדִין בְּפִנְיָהֶם, וְאִין קוֹרִין אוֹתָם רַבִּי, וְהַטְלִית שְׁעֲלִיָּהֶם כְּמַרְדְּעַת שֶׁל חֲמוֹר. כֶּף קוֹרֵא אוֹתָם רַבְּנוּ ז"ל, וְלָנוּ אִין רַק דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְלָכֵן צָרִיכִים לְהִשְׁמַר מְאֹד בְּזֵה, וְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִשְׁמְרֵנוּ וְיִצְלֵנוּ מֵהַסַּמֵּי־דִי־מִ"ם, הֵן בְּרוּחָנִיּוֹת — כָּלֵל הַמְּפָרְסָמִים שֶׁל שְׁקָר, ה'רַע־בְּנִים', וְהֵן בְּגִשְׁמִיּוֹת — מֵהַרוֹפְאִים. גַּלְיָה רַק לְרַבָּנִים יִרְאִי ה' וְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ, שֶׁיְכוֹלִים לְקַרְבְּנוּ לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁמְחַזְּקִים אוֹתָנוּ לְקַיֵּם אֶת הַמְצוּוֹת. וְכֵן, חַס וְשְׁלוֹם, כְּשֶׁצָּרִיכִים לִילֵךְ אֶל רוֹפֵא, צָרִיכִים לְלַמֵּד קִדְּם אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקְוִיטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סימן ג', וְלוֹמַר עַל זֶה הַתְּפִלָּה וְלַתַּת עַל פְּדִיוֹן, וְאַחֲרֵי־כֵן מִתְבּוֹדְדִים וְהוֹלְכִים לְרוֹפֵא מְפָרְסָם וּמְמַחָה, וְהַמְלֵאךְ רְפָאֵל יַעֲמֵד עַל יְמִינוֹ. וְיַעֲזֹר הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שֶׁלֹּא נִצְטַרֵּךְ לְרוֹפְאִים. אוֹמַר רַבְּנוּ ז"ל (לִקְוִיטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב', סימן א'), שֶׁהַרְפּוּאוֹת שְׁלָנוּ יִהְיוּ לְחֵם וּמִים, הֵינּוּ עַל־יְדֵי שְׁאוּכְלִים לְחֵם וְשׁוֹתִים מִיָּם, בְּתוֹךְ זֶה יִהְיוּ כָּל הַרְפּוּאוֹת שְׁלָנוּ.

אֲנִי מְקַוֶּה מְאֹד לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר בְּשׁוּרוֹת
מִשְׁמַחוֹת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לָנוּ אֶת הַחַיִּים, וְנִתְרַאֶה בְּיַחַד
בְּקָרוֹב.

הַמֵּאחַל לָכֶם וּבִרְכָה וְהִצְלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קיד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, ט"ז כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל אֶהוּבֵי יְדִידֵי וְתַלְמִידֵי ... גִּירוֹ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שֶׁתִּקַּח אֶת עֲצֻמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִמְשֵׁךְ אֶת
עֲצֻמְךָ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וְתִהְיֶה רְגִיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ בְּכָל יוֹם וַיּוֹם,
כִּי סוּף כָּל סוּף יִמְיֵנו כְּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כְּאֵן, וְעוֹד מְעַט אֲנַחְנוּ
יוֹצְאִים מִפֶּה, וְאֵף אֶחָד אֵינּוּ יוֹדֵעַ מִתִּי הוּא צָרִיךְ לְעֹזֵב אֶת זֶה
הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְהִמְשִׁיךְ אֶת עֲצֻמוֹ מְאֹד מְאֹד אֵלָיו יִתְבַּרַךְ.
וְעַקֵּר הַהִמְשָׁכָה לְהִמְשִׁיךְ אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, הוּא רַק עַל-יְדֵי הַדְּבֹוֹר,
שֶׁהָאֵדָם צָרִיךְ לְדַבֵּר הַרְבֵּה אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִהְיֶה רְגִיל בְּכָל
יוֹם וַיּוֹם לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ כְּאֲשֶׁר יְדַבֵּר עִם חֵבֵר טוֹב. וְרַבְּנוּ ז"ל
הַקַּפִּיד עַל דְּבַר זֶה מְאֹד מְאֹד, וּבִקְשׁ מְאֻנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שְׁנִדְבֹוֹר בְּכָל
יוֹם אֵלָיו יִתְבַּרַךְ, וּמִמֶּשׁ לֹא הֵיטֵה שִׁיחָה שֶׁשָּׂח וְדַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, שֶׁלֹּא הִזְכִּיר אֶת כָּל הָעֲגִינֵן שֶׁל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת,
שֶׁאֵדָם יְדַבֵּר תָּמִיד אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְכָל מֵה שֶׁהוּא צָרִיךְ
בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, הוּא מְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרַךְ. הָעַקֵּר אֵל תִּהְיֶה
בְּטוֹלָן, אֲלֹא תִקַּח אֶת עֲצֻמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִצָּא מִהַחֲלִישׁוֹת הַדַּעַת שְׁנִלְכַדְתָּ
בָּהּ, וְכֵן תִּתְעוֹרֵר מִהַשְׁנָה שֶׁאֵתָּה יֵשֵׁן בָּהּ, וְתִתְחִיל לְדַבֵּר אֵלָיו
יִתְבַּרַךְ.

וְאֵל זֶה יְכוּלִים לְהַגִּיעַ רַק כְּשִׁמְתִּמִּידִים בְּסִפְרוֹ הַקְדוּשׁ שֶׁל רַבְּנוּ
ז"ל "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד הִזְהִירָנוּ לְלַמֵּד אֶת סִפְרוֹ,
וְאָמַר, שְׁרֵאוּי לְלַמֵּד אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה עַד שִׁיִּהְיֶה שְׁגוּר עַל פִּיו, כִּי
הַסֵּפֶר יִפְתַּח אֶת קִשְׁיוֹת גִּידָיו, וְיִהְיֶה נַעֲשֶׂה עַל-יְדֵי הַסֵּפֶר בְּעַל

תְּשׁוּבָה גְדוּל, וַיַּעֲוֹרֵר לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. וְלִכְּנֹן רָאָה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ שְׁעוֹר קָבוּעַ בְּכָל יוֹם בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, וְאֲשָׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְהִתְמִיד בְּכָל יוֹם בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, בְּאַפֵּן שְׂיִזְכֶּה לְסִיִּים בְּכָל שָׁנָה כַּמָּה וְכַמָּה פְּעָמִים אֶת הַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא הַזֶּה שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מוֹהַרנ"ת ז"ל אָמַר פְּעַם לְאַבְרָהָ אֶחָד: "חֲזוֹר חֲזוֹר בְּ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, כִּי בְּגוֹף שְׂיִהְיֶה בּוֹ "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" הַתּוֹלְעִים בְּקָבֶר לֹא יִגְשׁוּ", וְעַל-כֵּן כְּדַאי לְהִתְמִיד בְּיֹתֵר בְּלִמּוּד "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן. וְרַבְּנוּ ז"ל אָמַר, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי הַסֵּפֶר הַזֶּה הָאָדָם יְכוּל לְהִיּוֹת בְּעַל מַח גְּדוּל וּבְעַל הַשָּׂגָה נִפְלָא, כִּי הַסֵּפֶר הַזֶּה כָּלוּל מֵהַפֵּל, וְהוּא מִפְתַּח לְכָל כְּתָבֵי הָאֵר"י ז"ל וְלְכָל סוּדוֹת הַתּוֹרָה, אֲשָׁרֵי מִי שְׁזוּכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת סֵפֶרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן" וְלֹא יִתְחַרֵּט, וְכָל שָׁכֵן כְּשִׁזְכֶּה לְעֲשׂוֹת מֵהַתּוֹרוֹת תְּפִלוֹת, הֵינּוּ בְּעֵת שֶׁבָּא לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְאִין לוֹ מַה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרְךָ. תְּמִיד יִזְכִּיר אֶת עֲצָמוֹ מֵהַתּוֹרוֹת הַנּוֹרָאוֹת וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, וַיִּבְקֹשׁ וַיִּתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבַּרְךָ, שְׂיִזְכֶּה לְקִיִּים אֶת דְּבוּרָיו שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר כָּל תּוֹרָה וְתוֹרָה הִיא מְרָשָׁם לְמַחְלָה אַחֲרֵת, אֲשָׁרֵי מִי שֶׁחִזַּק בָּזֶה!

נָא וְנָא רָאָה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, בְּאַפֵּן שְׁתַּסִּיִּים בְּכָל שָׁבוּעַ פְּרִשְׁתָּ הַשְּׁבוּעַ עִם פְּרוּשׁ רִשְׁ"י, וְתִהְיֶה חֲזַק בָּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי רַב הַצָּרוֹת שְׁעוֹבְרוֹת עַל הָאָדָם, הֵן רַק מִחֲמַת שְׂאִינּוֹ לִוְיֵד חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י וְהַתְּרַגּוּם בְּכָל שָׁבוּעַ, וּכְשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם אֶת פְּרִשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַ, עַל-יְדֵי-זֶה הוּא מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ אֹרֵז וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, כִּי כָּל פְּרִשְׁתָּהּ וּפְרִשְׁתָּהּ הִיא אוֹרוֹת עֲלִיוֹנִים, וּמְקַשְׁרֵת וּמְחַבֵּרֵת בְּעוֹלָמוֹת הָעֲלִיוֹנִים, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צִמְצַם אֶת עֲצָמוֹ בְּיָמִים וּבְמַדּוֹת, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נו), כָּל יוֹם וְיוֹם יוֹנֵק מִפְּרִשְׁתַּת הַשְּׁבוּעַ, כִּי כָּל שָׁבוּעַ וְשָׁבוּעַ זֶה פְּרָצוּף עוֹלָם אֶחָד, כִּי יוֹם רִאשׁוֹן הוּא חֶסֶד, וְיוֹם שֵׁנִי הוּא גְבוּרָה, וְיוֹם שְׁלִישִׁי הוּא תְּפָאֶרֶת, וְיוֹם רְבִיעִי הוּא נְצִיחַ, וְיוֹם חֲמִישִׁי הוּא הוֹד, וְיוֹם שֵׁשִׁי הוּא יְסוּד, וְיוֹם שְׁבִיעִי הוּא מְלָכוּת, מְטְרוֹנִיתָא כְּלָה עֲלִיוֹנָה, וּבָזֶה נִשְׁלַם הָעֶשֶׂר

ספירות עם הג' ראשונות, שהם המחין והרצונות של האדם, פי חכמה ובינה הוא אבא ואמא — המחין, וכתר הוא הרצון — רעוא דרעוין, וזה נקרא עולם אחד, ועל-כן כפי שהאדם מתנהג בשבוע, כך יש לו שבוע למעלה, ועל-כן אשרי מי שמתמיד בכל שבוע ושבוע בלמוד חמש ורש"י עם התרגום, וכן מעין גם ברמב"ן הקדוש, ובאור החיים הקדוש, ובשאר מפרשי התורה, שאז ימשיך על עצמו אור וזיו וחיית ודבקות הבורא יתברך שמו.

נא ונא התמד בלמוד משניות, כאשר הרגלתי אתכם מנעורייכם, להיות רגיל לומר פרק אחר פרק משניות, ואשרי מי שזוכה לסיים בכל יום ח"י פרקים משניות, וזה צריכים רק הרגל, כי הפרגיל לומר בכל יום פרק אחר פרק, מרגיש כל מיני ערבות שפעולם, כי באמת "משנה" אותיות "נשמה", ומי שרגיל באמירת משניות, על-ידי-זה מוצף את נשמתו, ומגביה את נשמתו לגבהי מרומים, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל, ולומד בכל יום כמה וכמה פרקים משניות, ואז טוב לו כל הימים.

נא ונא ראה להתמיד בלמוד גמרא, כי מי שזוכה ללמוד גמרא, ממשיך על עצמו ד' מלאכי השמירה, פי גמרא — ראשי תבות: גבריאל מ'כאל ר'פאל א'וריאל, ובני-אדם אינם יודעים את מעלת למוד גמרא, כי רבנו ז"ל אמר (לקוטי-מוה"ר, חלק א', סימן ריד): תלמוד גימטריה שמה של הקלפה המחטאת את האדם בפגם-הברית, ועל-כן כשאדם מתמיד בלמוד גמרא, על-ידי-זה הוא מקרר את תבערת המדורה של תאות נאוף הבוערת בו. ועל-כן תהיה רגיל לומר בכל יום כמה דפים גמרא, וזה יוצף אותך לגמרי.

נא ונא התמד בלמוד שלחן ערוך, אשר בלי למוד הלכה האדם אינו יכול להיות יהודי. ורבנו ז"ל הקפיד מאד על למוד שלחן ערוך, וראוי לה ללמד בעצמך, וכן ללמד עם חבר טוב, וכן ללכת אל שעור בהלכה, ומוהר"ת ז"ל היו לו י"ג שעורים בהלכה בכל יום, ולכן תקח את עצמך בידיך, ותתחיל ללמוד הלכה. ובאמת אם האדם מסדר, הוא יכול ללמד הרבה מאד, כגון: לעשות לעצמו

אֲשֶׁר   כּו קטו   בַּנְחַל   רג

סֵדֶר בְּרַמְבַּ"ם, לְלַמַּד בְּכָל יוֹם פָּרָק אוֹ שְׁנַי פָּרָקִים אוֹ יוֹתֵר, וְכֵן לְלַמַּד טוֹר וְשִׁלְחָן עֲרוּף, וְכֵן לְלַמַּד בְּקִצּוֹר שִׁלְחָן עֲרוּף, וְשֶׁאֵר סִפְרֵי הַפּוֹסְקִים, בְּאִפְסָן שִׁיְהִיָּה בְּקִי בַּהֲלָכָה.

וְאֵל תַּחֲשׁוּב, אֶהוּבִי, יְדִידִי, בְּנֵי וְתַלְמִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, הַחֲקוּק בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים, שְׂאֲנִי מְקַשֶּׁה עֲלֶיךָ, אֶלֶּא זָכֹר, כִּי יִמִּינֹו כָּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה הַתַּחֲתָנָה, וְעוֹד מְעַט תִּזְכֶּה כָּבֹר לְהִיּוֹת אָבֵא, וְלָכֵן תִּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיַדֶּיךָ, כִּי חָבֵל עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שְׁעוֹבֵר בְּהֶבֶל וְרִיק.

הַעֲקֵר תַּחֲזֹק אֶת עֲצָמְךָ לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתַכְבֵּד וְתִיַקֵּר אֶת אִשְׁתְּךָ כְּמוֹ שְׁלַמְדָּתִי אוֹתָךְ, כִּי רַבְּנוּ ו"ל הַקָּפִיד מְאֹד מְאֹד עַל שְׁלוֹם־בֵּית, כְּמוֹכָא בְּדִבְרֵי ו"ל (שִׁיחוֹת־הַר"ן, סִימָנִים רסג, רסד), וְהַשִּׁיחוֹת הָאֵלוֹ צְרִיכוֹת לְהִיּוֹת יְסוֹד גְּדוֹל אֶצֶל כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְמִי שְׁמַדְבֵּר נֶגְדַּ זֶה, צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁהוּא פָּגוּם, כִּי רַבְּנוּ ו"ל אָמַר, שֶׁהַעֲקֵר הוּא קַדְשָׁת וְטְהֵרַת הַבְּרִית, וְשִׁיְהִיָּה לְאָדָם מִחַ נְקִי, וְזֶה אִי אֶפְשָׁר אֶלֶּא כְּשִׂמְחָתָנִים, וְחַיִּים בְּיַחַד בְּקַדְשָׁה וּבְטְהָרָה, אִזּוֹ אֵין לְאָדָם כָּבֹר שׁוֹם מִחֲשָׁבָה אֶל שׁוֹם טְמֵאָה, וְלָכֵן הַדְּבָר הַרְאִשׁוֹן — שְׂצָרִיכִים לְהַתְחַתֵּן, וְלַחֲיוֹת בְּקַדְשָׁה וּבְטְהָרָה, וְאִזּוֹ יִזְכֶּה לְמַחֲשָׁבוֹת קְדוּשׁוֹת וְטְהוֹרוֹת.

מְאֹד מְאֹד אֶשְׂמַח אִם תִּכְתֵּב לִי, כִּי נִפְשִׁי קְשׁוּרָה בְּנִפְשֶׁךָ, וְאֶף שְׂאֵת הַמְּכַתֵּב הַזֶּה אֲנִי כוֹתֵב גַּם לְשֶׁאֵר הַחֲבֵרִים, אֲכַל בְּאֵמַת כְּוִנָּתִי רַק אֶלֶיךָ, יְדִידִי וְיַקִּירִי, כִּי אֵינִי שׁוֹכַח מִמֶּךָ אֶף פֶּעַם, וְתַמִּיד מִתְפַּלֵּל עַל הַצְּלַחְתְּךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו קטו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, ט"ז כֶּסֶלּוֹ הַיְתִשְׁנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ... גְּרוֹ יֵאִיר.

מקדם דְּבַר עַמִּי ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְאָמַר שְׁעַכְשָׁו צוֹ הַשְּׁעָה לְהַדְפִּיס
 קוֹנְטְרָסִים נִגְדַּד הַמְסִיוֹן, יִמַּח שְׁמֵם, שֶׁהֵם מִתְּשַׁטְּטִים בְּאַרְצֵנוּ
 הַקְּדוּשָׁה, וְאִמְרָתִי לוֹ שֵׁשׁ לִי קוֹנְטְרָס "הַזְהָרוֹ מִהַמְסִיוֹן", וְאָמַר,
 שְׂאֵתָה אִמְרָתָ לּוֹ, שְׂאִין לְךָ אֶת זֶה, וְאֲנִי יוֹדֵעַ שְׁמִסְרָתִי לְךָ אוֹתוֹ,
 וְעַל-כֵּן אֲנִי שׁוֹלְחוֹ עוֹד פַּעַם, וְכֵן עוֹד קוֹנְטְרָס נִפְלָא "מַעֲלַת
 הַתְּפִלָּה", תִּרְאוּ לְתַקְתֶּק אֶת זֶה וּלְהַדְפִּיסֶם.

אֲנִי מִקְנֶה שְׂתַקְתֶּקְתֶּם אֶת הַשְּׁעוֹר, וּמֵאֵד רְצִיתִי לְרְאוֹת אִיךָ זֶה
 יֵצֵא.

אִין אַתֶּם יְכוֹלִים לְתַאֲר אֶת זְכוּתְכֶם, שֵׁשׁ לְכֶם בְּזַפּוּי הַרְבִּים.
 הַמֵּאֲחַל לְכֶם בְּרִכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קטז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיִּקָּר לִי
 מֵאֵד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵרַב טְרִדוֹתִי לֹא הָיָה לִי הַזְּמַן
 לְהַשִּׁיבְךָ.

דְּבַרְתִּי כְּבָר כַּמָּה פְּעָמִים עִם ... גֵּרוֹ יְאִיר, וְהוּא יִקְנֶה מִמֶּךָ אֶת
 הַדִּירָה, אֲבָל אֵל תִּכְנִיס בְּדַעְתְּךָ מִחֲשָׁבָה כְּזוֹ לְמַכּוֹר אֶת הַדִּירָה
 הַפְּרָטִית שְׁלֶךָ, דִּירָה לֹא מוֹכְרִים, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹצִיא אוֹתְךָ
 מִכָּל הַחֻבוֹת שְׁלֶךָ, רַק תִּתְחַזֵּק.

מֵאֵד מֵאֵד רְצִיתִי שְׂתַלְּךָ מִחַר אֶל הַדִּין תוֹרָה, וּתְסַפֵּר שָׁם,
 שְׁהַרְשַׁע הָיָה קִלְקַל לְךָ אֶת הַפְּרִנְסָה עַל לֹא דְבָר, וְהוּא רָשַׁע מְרָשָׁע,
 וְאֲנִי מִקְנֶה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂתִהְיֶה לוֹ מִפְּלָה גְדוֹלָה פַּעַם
 וּלְתַמִּיד, כִּי הִגִּיעוּ מִיָּם עַד נִפְשׁ.

בְּנֶךָ ... גֵּרוֹ יְאִיר מִצְּלִיחַ אֲצַלְנוּ מֵאֵד, בְּרוּךְ הַשֵּׁם, וְהוּא בְּעַל

אֲשֶׁר כּוֹ קִיז בְּנַחַל רַה
דִּרְךְ אֶרֶץ גְּדוֹל מְאֹד, וְהוּא אוֹהֵב לִהְיוֹת פּוֹה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
יַעֲזֹר לָךְ, שְׁתַּרְוֶה נַחַת מִמֶּנּוּ וּמִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיךָ.
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.
הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קיז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאֵר.
מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֶשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת בְּדִין תּוֹרָה מְחַר.
הַעֲקָר תִּטְעֵן טְעָנוֹת לְעִנְיָן, אִיךָ שְׁהֲרַשַׁע הִזָּה הַפְּסִיד לָנוּ כְּסָפִים
וְכוֹ', עַל-יְדֵי שְׁהֲצַרְכָנוּ לְבָנוֹת מְקֻנָּה וְכוֹ', כִּי הוּא סָגַר אֶת הַמְקֻנָּה
בְּפָנֵי הַנָּשִׁים וְכוֹ', וַתִּסָּפֵר בְּדִיוֹק מֵהַ קְנָה וְכוֹ', שְׁהֲצַרְכוּ לְעַמֹּד
הַנָּשִׁים בְּאִמְצַע הַמוֹשָׁבָה לְעִנְיָי כָּל כְּשִׁפְחוֹת, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן,
וְאַחֲרֵיכֶן בָּא רָכַב שֶׁל הַחֲבֵרָה קְדִישָׁא וְכוֹ', וְאֵת כָּל תַּעֲלוּלָיו סָבִיב
הַמְקֻנָּה, וְכֵן בְּעִנְיָן שְׁבִאוֹצָר לֹא הָיוּ מֵיִם, וְהַכְּשִׁיל אֶת כָּלֵם בְּאִסּוּר
כְּרִיתוֹת הַחֲמוּר מְאֹד, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, וְכֵן בְּעִנְיָן הָעֵרוּב וְכוֹ', וּבְפִרְט
בְּעִנְיָן הַתְּכַנּוּיֹת שְׁהַפְּסִיד לִי אוֹתָן, וְאֲנִי תוֹבֵעַ מִמֶּנּוּ כְּסָף שְׁיִשְׁתַּדֵּל
לְשַׁלֵּם אֶת הַהַפְּסָדִים שְׁלִי, וּבְפִרְט שְׁהֲצַרְכָנוּ לְשַׁלֵּם עֲשֶׂר שָׁנִים
בְּעִבּוּר הַמוֹסְדוֹת שְׁלָנוּ.

הַעֲקָר תִּהְיֶה חֲזָק וְאֵל תִּפְתַּח.

רְאֵה לְהַתְּבוּדָה עֲצָמָךְ בְּכָל יוֹם עֲמוּ יִתְבָּרַךְ, כִּי הַתְּפִלָּה
וְהַהַתְּבוּדוֹת מְזַכְּכֹת אֶת הַנֶּפֶשׁ, וְרַבְּנוּ ו"ל הַקָּפִיד מְאֹד עַל אֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, שְׁיִתְבוּדוּ עֲצָמָם בְּכָל יוֹם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כְּשֶׁאָדָם
מִתְבוּדָה אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֶפְלוּ עֲשָׂרִים דְּקוֹת, אֲזַז זֹכָה בְּסוֹף

שְׁנֵדֶפֶךָ מִחוּ, וְזֹכֶה לְאַמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת, וּמְרַגֵּשׁ אֶת הַקְּדוּשָׁ-
בְּרוּךְ-הוּא עַל עֲצָמוּ.

רְאֵה 'לְגַנֵּב' בְּכֹל יוֹם זְמַן לְלַמֵּד, מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא, מִדְרָשׁ,
אִפְלוּ מְעַט דְּמַעַט מִכָּל הַלְמוּדִים הָאֵלֶּה, כִּי מְעַט דְּמַעַט מִצְטָרֵף
אֲחֵר-כֶּף לְחֻשְׁבוֹן גָּדוֹל.

אֲחֵר שְׁתַּגְּמְרוּ אֶת הַדִּיּוֹן בְּדִין תּוֹרָה, תִּרְאֶה לְהִיּוֹת אִתִּי בְקִשְׁרָה.
הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרִכָּה וְהִצְלַחַת מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קיח.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרִכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.
מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְקֵשׁ אוֹתְךָ, שְׁתִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת מְחַר בְּדִין תּוֹרָה.
אֲתָה תִטְעֵן אֶת כָּל הַטְּעֵנוֹת בְּעֵינֵי הַמִּקְוֶה, שְׁלֵא הָיוּ מִיָּם בְּאוֹצָר
וְכו'.

כְּפִי שְׁנִירָאָה לִי, הִרְשַׁע הִזָּה לֹא יָבוֹא, הוּא יִשְׁחַק תִּרְגִּיל מְלַכְלֵךְ
שֶׁהוּא חוֹלָה וְכו', עִם כָּל זֹאת לֹא יְכוּלִים לְדַעַת, וְאַנְחֵנוּ צְרִיכִים
לְהִיּוֹת מוֹכְנִים, הֶעֱקַר רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים
שְׁבַעוּלָם, וְאַנִּי מְקוּהָ לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁסוּפוּ שֶׁל הִרְשַׁע הִזָּה
קָרוֹב מְאֹד, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִתְפַּטֵּר מִמֶּנּוּ, וְנִזְכֶּה לְבָנוֹת
אֶת כָּל הַמוֹסְדוֹת שְׁלֵנוּ, וְעוֹד לְבָנוֹת דִּירוֹת, שְׁיִכְנָסוּ מֵאוֹת מְשֻׁפָּחוֹת
מֵאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְגוֹר בִּיבְנָאֵל.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּו
יִתְבַּרֵךְ, כִּי הַמֵּאֲמִין הָאֱמֵתִי, צְרִיךְ לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִינֵי אֲפָנִים
שְׁבַעוּלָם, אֲשֶׁר בְּכֹל תְּנוּעָה וְתַנּוּעָה שֶׁם אֵלּוּפוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּמִי שְׁחִזּוֹק
בְּאַמוּנָה, עַל-יְדֵי-זֶה יַעֲבֹר עַל כָּל צְרוּתָיו. וּבְאֵמֶת עַל-יְדֵי שְׁאֵדָם
פּוֹגֵם בְּבְרִית, עַל-יְדֵי-זֶה נִחְלָשֶׁת הָאַמוּנָה שְׁלוֹ, כִּי הָאַמוּנָה הִיא

בְּחִינַת מְלָכוּת, וּכְשֶׁהָאָדָם פּוֹגֵם בְּבְרִית, בְּזֶה הוּא פּוֹגֵם בְּמְלָכוּת
 שֶׁהִיא הָאֱמוּנָה, וּמִשָּׁם בָּאוּת לוֹ כָּל הַצָּרוֹת, אֲבָל אִם הָאָדָם חָזַק
 בְּאֱמוּנָה, זֶה עֶקֶר תִּקּוּן הַבְּרִית — רַק לְהִתְחַזֵּק בְּאֱמוּנָה, וְזֶה מֵה
 שְׂמוּכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו'), שְׂמִי
 שְׂמִתְגַּבְּרַת עָלָיו תִּצְאוֹת נְאוּף, עָלָיו לְקָרָא קְרִיאַת שְׁמַע וְלִבְכוֹת אָז,
 וְכֵן מוּכָא בְּדַבְרֵי מוֹהַרְנ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קְרִיאַת שְׁמַע, הַלְכָה ה'),
 אֲשֶׁר הַכּוֹנֵה שֶׁל קְרִיאַת שְׁמַע הִיא אֱמוּנָה, כִּי כָּל מֵה שְׂאָדָם מִתְחַזֵּק
 יוֹתֵר בְּאֱמוּנָה, הוּא נִצַּל מִתִּצְלוֹת זֶה, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂחָזַק בְּזֶה, וְאָז טוֹב
 לוֹ כָּל הַיָּמִים!

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

נֵא לְדוֹחַ לִי מִיָּד לְאַחַר הַדִּין תּוֹרָה מֵה קָרָה.

כּוּ קִיט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶל ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכוּן קַבְלָתִי אֶת מַכְתְּבֶךָ.

אוֹדוֹת שְׁעוֹר הַכְּנָה לְלֶדָה וְכוּ', וְהַנְקָה וְכוּ', אֲנִי מְסַכֵּם בְּתַנְאֵי
 אַחַד, שְׁלֵא יְהִי שֵׁם גְּבָרִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאֶפֶן, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁלֵא יְהִי
 שֵׁם בְּנוֹת, שְׁעֵדִין לֹא הִתְחַתְּנוּ, רַק גְּנֵשִׁים הָרוֹת, לְפָנֶיהֶן אֶת יְכוּלָה
 לְהַעֲבִיר אֶת הַשְּׁעוֹר, אֲבָל הַכֹּל שִׁיְהִי חֶדֶר לְפָנִים חֶדֶר, בְּצַנִּיעוֹת
 גְּדוּלָה מְאֹד, וְאֶת יְכוּלָה לְהִרְאוֹת אֶת הַמַּכְתָּב הַזֶּה לְכָל אֵלָה
 שְׂמַעֲנִינוֹת, וְשֶׁהַקְדוּשָׁ-בְרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂתַרְבִּינָה הַשְּׂמֵחוֹת בֵּין אֲנִשֵּׁי
 שְׁלוֹמֵנוּ, וְיוֹלִידוּ בְּנֵקֶל.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קכ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֹדֵר וַיֵּשֶׁב, י"ז כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ וַיֵּאִיר.

שִׁכַּחְתִּי לִדְבַר לְךָ, כִּי ל... אֵין מְזֻמָּן רַק טְשָׁעַק, וְהוּא יִשְׁאִיר אֶת
זֶה פְתוּחַ, וְאִם אַתָּה יָכוֹל לְהַחְלִיף אֶת זֶה אֲצַל מִיִּשְׁהוּ, וְלִהְפֹּכּוֹ
לְמְזֻמָּן — מַה טוֹב וַיִּמָּה נְעִים, וְאִם לֹא — תִּתֵּן כֶּף לְעוֹרֶךָ דֵּינָ, וַאֲנִי
מִקְנָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁלֹא יִקְפִיד, וְתִשְׁתַּדֵּל לְפִיִּסוֹ.

הַעֲקֹר מַה שְׁבִית-הַדֵּינָ צְרִיף לְדַעַת, שְׂזוֹ תְבִיעָה כִּסְפִית, כִּי זו
הִיְתָה כָּל הַצָּרָה שְׁלָנוּ כְּשֶׁבֵּא הַשָּׁר וְכוּ', וְשָׂאֵל מַה אַתָּם רוֹצִים וְכוּ',
וְלֹא הָיָה מַעֲנָה לְהַשִּׁיב לוֹ וְכוּ', כֵּן יִקְרָה עִם הַבֵּית-דֵּינָ, שֶׁהֵם יִשְׁאֲלוּ
מַה אַתָּם רוֹצִים? וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לְדַעַת מַה לְתַבְעַ, לֹא סֶתֶם לְדַבֵּר
בְּאִוִיר.

הָיָה טוֹב מְאֹד, שֶׁתִּלְמַד אֶת הַתּוֹרָה בְּלִקְוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א',
סִימָן ר"פ, וְתֹאמַר עָלֶיךָ אֶת הַתְּפִלָּה מְלִקְוּטֵי-תְפִלוֹת, כִּי בְּיַדֵּי אִם
אָדָם צְרִיף לְלַכֵּת לְדֵינָ תּוֹרָה, סִימָן שְׁפָגָם בְּמִקּוֹם שְׁפָגָם, כְּמוֹכָא
בְּאִרְיִכוֹת בְּדְבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל, וְעַל-כֵּן הָיָה רָאוּי שְׁכָל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ שֶׁמְצַטְרֵף אֶל הַדֵּינָ תּוֹרָה, שֶׁיִּלְמַד קִדְּם אֶת הַמֵּאֲמָר
בְּלִקְוּטֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן ר"פ, וְלִדְבַר עָלָיו אֶת הַתְּפִלָּה בְּלִקְוּטֵי-
תְּפִלוֹת, סִימָן קמח, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹצִיא אוֹתְנוּ מִהַפֶּח הַזֶּה
שֶׁנִּפְלָנוּ אֵלָיו, וְנִזְכָּה לְרִאוֹת בְּמַפְלְתּוֹ שֶׁל הַסֵּמ"ך-מ"ם, וְלִבְנוֹת אֶת
כָּל הַמוֹסְדוֹת שְׁלָנוּ, וְנִזְכָּה שְׁיִבְנוּ לָנוּ מֵאוֹת דִּירוֹת, שְׁיִכְנָסוּ עוֹד
מֵאוֹת מְשֻׁפְחוֹת מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים לְגוֹר בִּיבְנָאֵל.

רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד עֲצָמְךָ בְּכָל יוֹם, כִּי חָבַל עַל יוֹם שְׁעוֹבֵר בְּלִי
הַתְּבוֹדָדוֹת וּבְלִי יֵשׁוּב הַדַּעַת, הַעֲקֹר צְרִיכִים לְזַכֵּר אֵל מַה בָּאֵנוּ אֵל

אֲשֶׁר   כו קכא   בַּנְחַל   רט

זֶה הָעוֹלָם וְכוּ', כָּל עֲנִיָּנָנוּ הוּא רַק לְהִיּוֹת דְּבוּקִים בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּלְגַלוֹת
וּלְפָרְסֵם אֶת הָאֱמוּנָה לְכָל עַם יִשְׂרָאֵל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קכא.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרְךָ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ח כֶּסֶלּו ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מֵהַיּוֹם כְּשֶׁאֲשַׁלַּח פָּקֵס לְכָל־לִיּוֹת אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמָנוּ, תִּרְאֶה שִׁיתְלוּ
אֶת זֶה בְּלוּחַ הַמוֹדְעוֹת בְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ, כִּי כְתַבְתָּ לִי שֶׁאֲעוֹרֵר עַל
שְׁלוֹם, וְזֶה דְּבַר מְאֹד מְאֹד שְׂכִיחַ, שֶׁבְּבֵית-הַמִּדְרָשׁ גּוֹרְמִים מִחֻלְקַת,
כְּמֵאֲמָרְם ו'ל' (בְּרִכוֹת ו.): הֵאֵי דוֹחֻקָא דְהָוִי בְּכֹלָה מְנִיָּהּ, בְּבֵית-
הַמִּדְרָשׁ נִמְצְאִים תְּמִיד שְׂדִים וְרוּחוֹת, שְׂרוּצִים לְהִתְאַחֵז, וּמִזֶּה בָּאָה
מִחֻלְקַת, כִּי חֲכָמֵינוּ הִקְדוּשִׁים אָמְרוּ (שֵׁם נח.): כְּשֵׁם שֶׁפְּרָצוּפִיָּהֶם
שׁוֹנִים, כִּי דְעוֹתֵיהֶם שׁוֹנוֹת; וְלִכֵּן צְרִיכִים לְהִיּוֹת חֲכָם כְּשֶׁלְמָה
הַמְּלִךְ, וְלִדְעַת אִיךָ לְהִתְנַהֵג עִם בְּנֵי אָדָם, וְאֲנִי אֲשַׁתְּדֵל לְשַׁלַּח לְהֵם
מִכְתָּב, וְאִתָּה תִשְׁתְּדֵל לְתִלוֹת אֶת זֶה בְּלוּחַ מוֹדְעוֹת.

מָה אָמַר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! הָעֶרְב־רַב עָשׂוּ חֲרָבָן בְּאַרְץ יִשְׂרָאֵל,
וְאֲנִחְנוּ רוּאִים בְּעֵינֵינוּ, אִיךָ הַמְּצַב גְּרָאָה בְּכִשְׁרוֹת, וּבְצָנִיעוֹת,
וּבִיְהוּדוֹת בְּכָלֵל, מִמָּשׁ שְׁמוֹ שְׁמִים, קַל שֶׁבְּקָלִים שִׁישׁ בִּיבְנָאֵל, שֶׁהִיָּה
מְקוּהָ בְּלִי מִים בְּאוֹצָר, שְׁזָה פָּשוֹט אֲמִמְבִּטָּה וְכוּ', וְלֹא הִיָּה עָרוּב,
שְׁזָה חִלוּל שְׁבַת וְכוּ' וְכוּ', וְגַם הִהְכָּשֵׁר שְׁלוֹ, הוּא גַּתָּן לְמַחְלָל שְׁבַת
שְׁמוּכָר בְּשׂוֹר, וְלֹא פָּעַם אַחַת צָעַק לוֹ הַמוּכָר: מָה שְׁזָה הִהְכָּשֵׁר
שְׁלָךְ, אִם אֲנִי רוּצָה אֲנִי יְכוֹל לְקַחַת בְּשׂוֹר אֲצֵל הָעֶרְבִים וְכוּ'. וַיְדוּעַ
מָה שֶׁאֲמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הִקְדוּשׁ זי"ע, אִם אָדָם רַק אוֹמֵר מֵהַפָּה
דְּבַר כְּזוֹ, סִימָן שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אֶת זֶה וְכוּ', וְלֹאֲדָם כְּזוֹ הוּא נוֹתֵן

הַכָּשֶׁר, שְׁמֵבִיא בְּשֵׁר מִנְצֶרֶת, רַחֲמָנָא לִישִׁיזְבֵן, וְלֹא בְחָנֶם שְׁהַעֲבִירוּ
עַל הַדָּת כָּל-כָּף הַרְבֵּה אַנְשִׁים, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנֹפֶטֶר כָּבֵר
מִן הַצָּרָה הַזֹּה.

אֵין אַתָּה יְכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת הַחֶסֶד הַגָּדוֹל שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה
אִתִּי, שְׁאַתָּה מְבִיא לִי אֶת סִפְרֵי "קֹהֲלוֹת יַעֲקֹב", כִּי אֶת הַסִּפְרִים
הָאֵלוּ אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּחֲנִיּוֹת, אֲלֹא עַל-יַדֵּי שְׁהוֹלְכִים אֲלָיו הַבִּיטָה,
וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִכִּיר לָךְ תּוֹדָה, אִם תִּשְׁיֵג לִי אֶת הַסִּפְרִים, וְהִכִּי
טוֹב שְׁתַּמְסֹר אֶת זֶה לְ... גֵּרוֹ יְאִיר, שֶׁהוּא יִמְסֹר אֶת זֶה לְ... גֵּרוֹ יְאִיר,
כִּי כִפִּי הַנְּרָאָה יִהְיֶה לִי שְׁלִיחַ מִירוּשָׁלַיִם שְׁיָבִיא אֶת זֶה אֵלַי,
וּתְשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה, וְאִם יֵשׁ לָךְ עוֹד סִפְרִים תִּכְתֹּב לִי, וְגַם אֶת
הַמְדָּרֵשׁ רַבָּה עַל בַּמְדָּבָר כֶּרֶךְ שְׁנִי, תּוֹכַל לְשַׁלַּח, כִּי פֶה עֲדִין אֵינֹו
בְּנִמְצָא, וְאֲנִי אֲשַׁלַּח עִם הַשְּׁלִיחַ חֲזָרָה אֲלֶיךָ אֶת כָּל הַכֶּסֶף שְׁאֲנִי חִיָּב
לָךְ בְּעִבּוֹר הַסִּפְרִים, וְכִפִּי הַנְּרָאָה הַשְּׁלִיחַ יִסַּע סוּף שְׁבוּעַ הַבָּא,
לְכַבּוֹד שְׁבַת חֲנֻכָּה, הַעֲקֹר רְאֵה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּיוֹתֵר, וְאֲנִי מִבִּין
אֶת צַעֲרְךָ הַקָּשָׁה מֵה שְׁאַתָּה סוֹבֵל בְּבֵית, כִּי אֵין עוֹד צַעַר יוֹתֵר גָּדוֹל
מִצַּעַר שֶׁל יְלָדִים, כִּי צַעַר גָּדוֹל בָּנִים זֶה הַצַּעַר הִכִּי קָשָׁה שָׂרָק יְכוֹל
לְהִיּוֹת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעִדְךָ וּבְעֵד יְלָדֶיךָ, שְׁיִצְלִיחוּ וְיִהְיוּ קְדוּשִׁים
וְטַהוּרִים.

הַמְּאַחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצִּלָּחָה מִן הַשָּׂמַיִם...

כו קכב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ח כֶּסֶלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל הַרְבָּנִים הַגָּאוֹנִים, חֲבָרֵי בֵית-דִין "בֵּית יוֹסֵף",
הַנּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתָא.

הַרְיֵנִי מִיָּפֶה כַחוֹ שֶׁל ר' ... גֵּרוֹ יְאִיר, שְׁיִצְג אוֹתִי בְּדִין תּוֹרָה,

אֲשֶׁר   כו קכג — כו קכד   בַּנְחַל   ריא

שִׁיתְקִים הַיּוֹם בְּעִנְיַן הַתְּבִיעוֹת כַּסְפִּיּוֹת שִׁישׁ לִי נֶגֶד הַבַּעַל-דִּין,
שֶׁהַפְּסִיד לִי הוּן תּוֹעֲפוֹת, כֹּאֲשֶׁר יִטְעַן הַמִּיפָּה כֹּחִי.

וְעַל זֶה בָּאתִי עַל הַחַתּוּם...

כו קכג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, י"ח כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ח.

הַרְיֵנִי מִיפָּה כֹּחוֹ שֶׁל ר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר, לְיִצְג אוֹתִי בְּבֵית-דִּין "בֵּית
יוֹסֵף" גַּם בַּתְּבִיעוֹת שֶׁהִגִּישׁ נֶגְדִי הַרְשָׁע ... שֵׁם רְשָׁעִים יִרְקֵב,
שֶׁהִכְשִׁיל אֶת עֲדוֹתִי בְּאֶסוּר כְּרִיתוֹת הַחֲמוּר, וְכֵן אֲנִי מִיפָּה כֹּחוֹ שֶׁל
הַנ"ל לְיִצְג אוֹתִי בְּעִנְיַן כָּל הַתְּבִיעוֹת הַכַּסְפִּיּוֹת שִׁישׁ לִי נֶגֶד הַנ"ל.

וְעַל זֶה בָּאתִי עַל הַחַתּוּם...

כו קכד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁשֵׁי עָרְב־שַׁבַּת-קֹדֶשׁ לְסֵדֶר וַיֵּשֶׁב, כ' כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בַּפְּנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד אֲנִי מִצְטָעֵר בְּצַעֲרְךָ
הַקָּשָׁה מֵה שְׁאֵתָה סוּבַל מִבְּנֶךָ. מָה אִמַּר לָךְ! זֶה נִקְרָא צַעַר גְּדוֹל
בָּנִים, וְעַקֵּר הָעֲצָה לְכָל זֶה הוּא מֵה שְׁרַבְנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן קמ"א): כְּשֶׁאָדָם נִתְעוֹרֵר בַּתְּשׁוּבָה בְּאַמֶּת, הוּא מְכַנְּס
הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה גַּם בִּילְדוֹ; וְעַל-כֵּן הָיִיתִי מִצִּיעַ לָךְ עֲצָה טוֹבָה,
שֶׁתִּלְמַד אַרְבָּעִים יוֹם אֶת הַתּוֹרָה הַזֹּאת, וְתֹאמַר עָלֶיךָ אֶת הַתְּפִלָּה
בְּ"לְקוּיטִי-תְּפִלוֹת", וְזֶה בּוֹדָאֵי יַעֲזֹר לָךְ, שֶׁבְּנֶךָ יִשְׁתַּנֶּה, כִּי אִם הוּא
כָּל-כּוֹף מִפְּרַע, סִימָן שְׁצָרִיכִים לַעֲשׂוֹת מִשְׁהוֹ רְצִינִי, וְהָעֲצָה הַיְחִידָה
הִיא תְּפִלָּה, וְכָל תְּפִלָּה בְּ"לְקוּיטִי-מוֹהֲר"ן" הִיא מְרָשָׁם אַחֵר, וְעַל-כֵּן

ריב אָשֶׁר כּו קכה בַּנְחַל

הַמְרָשֶׁם לִילָדִים טוֹבִים הוּא — לֹאמַר אֶת הַתְּפִלָּה מִ"לְקוּטֵי-תְּפִלוֹת"
אַחַר שְׁלוֹמֵי־מֵדִים אֶת הַמְּאָמֵר הַזֶּה.

אֵין מַלִּים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל הַחֶסֶד שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה אֵתִי בְּעֵינַיִן
הַשְּׂגַת הַסְּפָרִים, כִּי זֶה אֵי אֶפְשֶׁר לְהַשִּׁיג בְּשׁוּם מְקוֹם שֶׁבְּעוֹלָם, וּמְאֹד
רְצִיתִי שֶׁתִּקְנֶה אֶת זֶה מִיָּד בְּתַחֲלַת הַשָּׁבוּעַ, כִּי אַחֲרַי שְׁבַת בָּא אֵלַי
שְׁלִיחַ, וְלָכֵן תִּשְׁלַח אֹתוֹ.

אֶת הַמְּדַרְשׁ רַבָּה פָּרָךְ ג' יֵשׁ לִי, רַק פָּרָךְ ב' אֵין לִי, וּמִסְתַּמָּא
עֲדִין לֹא הִדְפִּיסוּ אֶת זֶה.

פֶּה תִּקְבַּל מִכְּתָב פְּלִילִי לְמִסֵּר לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, לְתַלוֹת אֶת זֶה
בְּלוֹחַ הַמּוֹדְעוֹת.

הַמְּאַחַל לָךְ שְׁבַת שְׁלוֹם...

כו קכה.

בְּעֵזְרַת הַשֵּׁם יִתְפַּרֵּךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מַקְזָן, כ"ב כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלֹתִי אֶת מִכְּתָבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! כָּל הַשָּׁבוּעַ אָנִי נִמְצָא תַּחַת לְחֻצִּים
כָּל-פָּךְ קָשִׁים, שְׂאִין מַלִּים לְפָרֵט לָךְ, מָה לַעֲשׂוֹת?! כָּל הַחֻבוֹת
פְּשׁוּט הוֹרְסִים לִי אֶת הַבְּרִיאוֹת, וְאָנִי לֹא יוֹדֵעַ מָה לְחַשֵּׁב מִרַב צָעַר
וְעִגְמוֹת נֶפֶשׁ שְׂיֵשׁ לִי, אָנִי לֹא יוֹדֵעַ אֶל מָה זֶה יָבִיא אוֹתִי.

אַתָּה צָרִיךְ לְהִבִּין, שְׁעַם מְשֻׁפַּחַת ... שְׂיִחְיוּ, אַתָּה לֹא יָכוֹל
לְהַתְּעַקֵּשׁ, כִּי סוּף כָּל סוּף הֵם עָשׂוּ אֵתִי חֶסֶד חֲנֻם, הֵם הִלוּ לִי אֶת
הַכֶּסֶף, וּמָה גַם, שְׁכּוֹאֵב לִי מְאֹד, שֶׁהִבְטַחְתִּי לְ... וְגִיסוֹ ... שְׂיִחְיוּ,
שְׁעַד חֲנֻכַּה אֲשֶׁלֶם לָהֶם חֲזָרָה אַרְבָּעִים וְחֲמֵשֶׁה אֶלְפֵי ש"ח, וְאָנִי אֲנִי
אָנִי בָּא וְכו', וְזֶה הוֹרֵס לִי פְּשׁוּט אֶת הַחַיִּים, וְאִם אָנִשִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הָיוּ

יודעים באיזה צער אני נמצא, היו חושבים אחרת, אבל מה לעשות, כל אחד חושב רק לטובת עצמו, שכחו את כל הטובות שעשיתי אתכם וכו' וכו'.

אודות הצבע לצבע בבית-הכנסת, אתה צריך לקחת מישהו רציני, שרוצה לעבוד, אבל מי שסתם מבטיח, חבל אפלו להכנס בדבורים אתו, חבל מאד מאד.

נא ונא ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, פי גדול אדוננו ורב להושיע, וסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב, ואני מקנה מאד להקדוש-ברוך-הוא, שעוד אזכה לראות בבנין בית-המדרש, פי עכשו אני נמצא בצער גדול מאד ובכאב נורא, כואב לי הלב, איך באתי לחובות כאלו וכו', ובשביל מי באתי לחובות כאלו וכו', ומעיק לי מאד מאד על כל מה שעבר עלי וכו', ולא האמנתי שיכול לעבר עלי דבר כזה וכו', עם כל זאת לה' התשועה, אני מתחזק בדברי רבנו ז"ל, שאמר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצה): "בצור הרחבת לי", שדוד המלך למד את עם ישראל דרך כזו, שצריכים למצא הרחבות בתוך הצרות, ומי שזוכה למצא הרחבות בתוך הצרות, לבסוף גם הצרות יתבטלו ממנו, וכן גלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שאדם צריך למצא בעצמו נקדות טובות, ואפלו בתקף הצרות והיסורים והמרירות שעוברים עליו, גם שם ימצא רק נקדות טובות, איך שהקדוש-ברוך-הוא גדול מאד, ואין בלעדיו יתברך כלל, וכשאדם דן את עצמו לכה זכות, ומוצא בעצמו את הטוב, ורואה שסוף כל סוף יעזר לו הקדוש-ברוך-הוא, ויקא על-ידי-זה יכולים לעבר את זה העולם בשלום. ולכן צריכים להחיות את עצמו, שיש לו את שתי הטובות האלו תמיד.

ראה לכתב לי מה בענין הפרסמת, האם שנו את הפרסמת או לא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קבו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב בסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך —
אין לתאר ואין לשער כלל, וממש חיים חדשים נפתח בי, בפרט
עכשו, שעובר עלי כל-כף הרבה צרות ויסורים ומרירות ומכאובים
וכו' וכו', שנפלתי בפח של חובות, ואיני יודע איך לצאת מזה, ואני
שומע בשורות משמחות מה שקורה בכלל, זה ממש מחדש את
החשק.

אין עוד דבר יותר גדול אצלו יתברך מזכות הרבים, לזכות את
הרבים, ובפרט בלמוד תלמוד תורה דרבים, שזה עולה על הכל,
אשרי מי שיהיה חזק בזה, שילמד בכל יום תורה, כי סוף כל סוף
ימינו כצל עובר, ולא ישאר מאתנו רק את התורה שאנחנו זוכים
ללמד, וכן אשרי מי שזוכה להחזיר באחרים שילמדו תורה
הקדושה.

מי יתן, שיהיה איזה שפע לתת לאברכים, כי הם מסכנים, כי
עם שש-מאות שקלים קשה לעבר את החדש, וזה ממש מגנה, כי
בדרך כלל מקבלים אברכי הפולל למעלה מאלף שקל, שזה "כולל
עניים", אבל סכום פשוט כמו, שאנחנו נותנים — זה ממש צחוק,
שבקשי יכולים להתפרנס מזה, ולקנות לחם פשוט, ומים לחץ,
כידוע לך.

אני אשתדל מאד לכתב לאנשי הפולל, ראה לכתב לי רשימה
מי הם תלמידי הפולל, ואכתב לכל אחד מכתב.

אשר   כו קבו   בנחל   רטו

הקדוש־ברוך־הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קבו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

בענין הספר תורה וכו', אתה צריך לצית את המשפחה, כי לא כדאי לך להסתכסך עם המשפחה, ואם הם אומרים שהם יכולים לקבל אותו מחיר — תקח אותם, כי סוף כל סוף תצטרך גם את הכסף שלהם, ולכן שיעשו הטוב בעיניהם, ומה שהכי זול והכי טוב, לא כדאי לעשות מחלוקת, העקר לכתב ספר תורה על שם האבא, שזו תהיה זכות גדולה מאד, ובפרט להכניס אותו לבית־המדרש הנקרא על שם רבנו ז"ל — זה עולה על הכל. יעזר הקדוש־ברוך־הוא, שתמיד נוכל לעשות מצוות ומעשים טובים, וזה כבוד אב אפלו לאחר ההסתלקות, וזה דבר גדול מאד, אשרי מי שזוכה לעשות דברים טובים בשביל אביו, שהוא עכשו בשמים.

גא ונא ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ותלמד בכל יום מקרא, משנה, גמרא, מדרש, אשר אין עוד למעלה מזה, אשר הארבעה למודים האלו הם כנגד ארבעה עולמות: אצילות, בריאה, יצירה, עשיה, אשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

גא ונא ראה לדבר אל הקדוש־ברוך־הוא, כי אין עוד יותר טוב מהדבור אליו יתברך, אשרי מי שחזק בזה, ואז טוב לו כל הימים.

בַּנְחַל

כו קכח

אֲשֶׁר

רטז

מרב הטרדות והדחקות והצרות וכו' וכו', ההכרח לי לקצור,
ועוד חזון למועד להאריך לך.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קכח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב פסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב
ממך.

עבר עלי שבוע מאד מאד קשה ברוחניות ובגשמיות, ובפרט
בענין החובות, שקשה לי מאד מאד לשאת עלי על כזה של חובות,
הבטחתי לאנשים לשלם להם עד חנפה, ואין בידי לפרטה אפלו
שנה פרוטה, וכלם באים אלי עכשו עם החובות, ואני לא יודע איך
לשלם את זה, ויצא חלול ה' מאד מאד גדול, וזה הורס אותי
לגמרי.

אודות הבחור ... גרו יאיר, לדעתי, היה טוב מאד להתחיל
לשלח אותו מיבנאל, כי אין זו עצה שבחור יסתובב לבד בלי
חברה, וההורים שלו יבואו השבוע וכו'. ולכן תתחיל להגיד לו
שזה לא המקום שלו, ותוציא אותו משם מה שיותר מהר.

העקר ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, כי גם זה מה
שאני עושה בתוך תקף הצרות והדחקות, אני משתדל להתחזק עם
דברי רבנו ז"ל שאמר (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן קצה): "בצר הרחבת
לי", שגם בתוך הצרות מוצאים הרחבות, פה תקבל מכתב בשביל
הבחור הנ"ל, ותראה להוציא אותו מפה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קכט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מַקְצָן, כ"ב כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, אֵין לְךָ מְקוֹם בְּיַבְנָאֵל, כִּי אֵין לָנוּ מִסְגֵּרַת בְּעֵבוֹר
בְּחוּרִים בּוֹדְדִים, וְחֻבֵּל שְׁתַּבְּלָה אֶת יְמֵי נְעוּרֶיךָ פֶּה לְבַד, וּבִפְרֹט
שְׂאֵנִי יוֹדֵעַ, שְׁהַהוּרִים גַּם-כֵּן לֹא מִסְפִּימִים, וְגַם אֲנַחְנוּ לֹא מִסְפִּימִים
שְׂרוּק יִסְתּוּבֵב לְבַד שְׂמָה, לְעַת עֵתָה אֵין לִי שְׂדוּף בְּשִׁבְלֶךָ, וְעַל-כֵּן
טוֹב מְאֹד שֶׁתִּכְנַס בְּמִסְגֵּרַת לְלַמֵּד, וְאַחַר-כֵּן תִּחְזֹר.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתִּקְּיִים אֶת דְּבָרֵי, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל
הַיָּמִים.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קל.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר מַקְצָן, כ"ב כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב
מִמֶּךָ, אֵיךְ שְׂאַתָּה מְחַזֵּק אֶת עֲצָמֶךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵין לָנוּ בְּזוּה הָעוֹלָם רַק אֶת דְּבָרֵי
רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר גָּלָה לָנוּ, שְׂאֵין בְּעוֹלָם הַזֶּה רַק הַתְּחַזְּקוֹת, וְאֵלוּ
צְרִיכִים לְהִיּוֹת כָּל הַרְצוּנוֹת שְׁלָנוּ, לְהַתְּחַזֵּק וּלְחַזֵּק אֶת אַחֲרִים,
וְעַל-כֵּן רְאֵה לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד.

תְּלַמֵּד בְּכֹל יוֹם מִקְרָא — חֲמֵשׁ וְרִשְׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וְכֵן מִשְׁנָה

— כמה פרקים משניות, וכן גמרא — דף גמרא ליום, שזה הארה לנשמה, כי בזה שאדם לומד דף גמרא, בזה הוא מאיר על נשמתו אורות צחצחות, וכן תלמד בכל יום קצת מדרש פסדון, אשרי מי שאינו מטעה את עצמו כלל. ועל כלם — ראה לדבר אליו ותברך, ואז טוב לך כל הימים.

המאחל ברכה והצלחה מן השמים...

כו קלא.

בעזרת השם ותברך, יום ראשון לסדר מקץ, כ"ב כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו ואיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך — אין לתאר ואין לשער כלל.

בענין הספר תורה וכו', כפי הנראה אבוא בסוף טבת ולא בסוף שבט, כי אני רוצה להיות על שתי החתנות, הן של משפחת ... שיחיו, והן של משפחת ... שיחיו, וזה יהיה בסביבות כ' טבת, כי עד אז אני צריך לחכות, כי בתי שתחיה, מחכה ללדת בשעה טובה ומצלחת.

נא ונא תעשה כל מיני מאמצים להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל, ואני רואה בעצמי שעובר עלי עכשוו כל-כף הרבה צרות ויסורים וחובות, אשר מימי לא עברו עלי משברים וגלים כאלו, ובפרט שאני חייב לאנשים כסף, ואיני יודע איך לשלם את זה, וכל החובות זה רק בשביל בית-המדרש, דבר שלא חלמתי בחלום הכי שחור שאקלע לדברים כאלו.

נא ונא תעשה כל מיני פעולות שבעולם להתחזק, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אותך.

אֲשֶׁר   כּו קלב   בְּנַחֵל   ריט

מָאד מָאד אֲשַׁמַּח אִם תִּכְתֵּב לִי מְדֵי פַעַם מִכְתָּב, כִּי נִפְשִׁי
קְשׁוּרָה בְּנִפְשָׁךְ, וְתִמִּיד אֲנִי דוֹאֵג לָךְ.

מָה אִמַּר לָךְ, יְדִידִי הַיְקָר! כְּשֶׁאַדָּם לֹמֵד עִם נְעָרֵי יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה
הַקְדוּשָׁה, אֵין עוֹד דְּבַר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, כְּשֶׁאַדָּם מְכַנִּיס אָמוּנָה בֵּין
בְּנֵי הַנְּעוּרִים — אֵין לְמַעַלָּה מִזֶּה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּבוֹדֵד אֶת עֲצָמְךָ עִמוֹ יְתַבְּרֵךְ, וְלִשְׁיֵת וְלִסְפֹּר
אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבַבְךָ אֵלָיו יְתַבְּרֵךְ, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

תִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמְךָ הָאֵרֶת הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְתִמִּיד תִּצְוֶי
בְּדַעְתְּךָ אֵיךְ שֶׁהוּא יְתַבְּרֵךְ מְחִיָּה וּמְהִיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה,
וְדוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יְתַבְּרֵךְ,
וְהַזֹּכָה לְחֶשֶׁב מִמֶּנּוּ יְתַבְּרֵךְ, לְבִסוּף זוֹכָה לְהַתְּגַלּוֹת, אֲשֶׁרֵי הַמְּחַכָּה
וְיִגִיעַ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קלב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יְתַבְּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר מַקָּץ, כ"ג כֶּסֶלּוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּלִּיּוֹת אֲנִשִּׁי
שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרִסְלָב", תִּלְמִידֵי "הַיְכָל-הַקִּדְּשׁ" דֵּי בְּכָל
אֶתֶר וְאֶתֶר, הַיְוִ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצְּלֵם מִכָּל
צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נִגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל
מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! הִנֵּה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֹשֶׂה אֶתְנוּ גְּסִי
גְּסִים, כְּאֲשֶׁר כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֶתְנוּ יוֹדַע, אֶת גְּדֹל הַזְּכוֹת שֶׁזָּכִינוּ
לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר יִשָּׁנָם כָּל-כַּף הַרְּבֵה אֲנָשִׁים טוֹבִים וְיְקָרִים
מֵאֶתְנוּ, וְלֹא זָכוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל, וְהִנֵּה אָנוּ הַעֲנִיִּים, הַשְּׁבוּרִים
וְהַרְּצוּצִים, כֵּן זָכִינוּ לְהִתְקַרֵּב. זוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת לָנוּ הַשְּׁמִחָה הַכִּי
גְּדוֹלָה. כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, יְכוּל לְסַפֵּר סְפוּרִים

אין ספר מה רבנו ז"ל עשה בשבילו, ומה רבנו ז"ל בעבורו. ובפרט מי שזכה להיות בציון רבנו ז"ל, אפלו פעם אחת בחייו, ומכל-שכן וכל שכן מי שזכה להיות בראש השנה בציון רבנו ז"ל, הוא יכול להזכיר לעצמו מה שעשה רבנו ז"ל בשבילו; איזה טעם בחיים הרגיש כשזכה להיות אצל ציון רבנו ז"ל! ומכל שכן מי שזכה להיות כמה פעמים אצל ציון רבנו ז"ל, ומכל שכן מי שזכה להיות בראש השנה כמה וכמה פעמים, איזו שמחה היא לו! ובאמת למה אנו רואים, שאחר שזכינו להיות אפלו פעם אחת אצל רבנו ז"ל, ומכל שכן וכל שכן שזכינו להיות בראש השנה אצל רבנו ז"ל אפלו רק פעם אחת, איננו שמחים בזה, איננו רוקדים מרב שמחה על הזכות הזו. ועדין אנו מסתובבים כמו בעולם התהו והדמיון, אנחנו שבורים ורצוצים, כל אחד מהפעיות שלו ומהצרות שלו. הרי רבנו ז"ל אמר (סיי-מורה"ן, סימן תג): מי שזכה להיות אצלו בראש השנה, צריך לשמח כל השנה. ולמה איננו שמחים כל השנה? סימן שעדין חסרה לנו האמונת חכמים ברבנו ז"ל. כי אם הייתה לנו אמונת חכמים בשלמות, היינו רוקדים כל השנה. פי כף אמר רבנו ז"ל בפרוש: מי שהיה אצלי בראש השנה, ראוי לו לשמח כל השנה כלה. אנשים שפבר היו בזה העולם בכמה גלגולים, אשר ענש הגלגול הוא הענש הקשה ביותר, רחמנא לישזבן; יש אנשים שמתגלגלים ברשעים ארורים, שהנשמה מתיסרת מאד מאד, ובמקום לתקן היא עוד מקלקלת; אבל עדין יש תקנה, פי פעם תחזר בתשובה ותתקן את עצמה. אבל יש נשמות המגלגלות בחיות, רחמנא לישזבן, איזה ענש הוא זה? איזה צער לנשמה שמכרחה להסתובב בחיות טמאות? וכשהנשמה זוכה ומתגלגלת בבהמה טהורה, שיכולים לאכלה; בעגל, פרה, תרנגול, דגים וכו', יש לה עדין תקנה לתקן עצמה. אבל אם היא נמצאת בחיות טמאות, רחמנא לישזבן, מי יודע מתי יהא תקונה?! יש נשמות המגלגלות, רחמנא לצלן, בפרות, וגם בזה יש לה תקנה לתקן, אם אדם יאכל את הפרי, ויעשה עליו ברכה בכונה, אזי יהיה לנשמה תקון. אבל יש אנשים המתגלגלים בקוצים, איזה צער זה?! ויש אנשים המתגלגלים בדומם, שמי יודע מתי יזכו פעם לתקון?!

וְהִנֵּה הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא חָמַל עַל עַם יִשְׂרָאֵל, וְשָׁלַח לָנוּ אֶת רַבְּנוּ ז"ל, שֶׁהוּא הַבְּטִיחַ, שְׂיִתְקַן אֶת כָּל הַנְּשָׁמוֹת. וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עֲזָרְנוּ בְּזִכְיוֹת חַנּוּם, שְׁאַנְחָנוּ זְכִינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, אֲזִי רָאוּי לָנוּ מְאֹד מְאֹד לְשַׁמַּח בְּזֵה. מְכַל שְׂכָן שְׂזָכִינוּ לְהִיּוֹת אֶצְל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, וְלוֹמַר שֵׁם אֶת הַעֲשָׂרָה מְזֻמּוּרֵי תְהִלִּים, שְׂזֵה תִקּוּן גְּמוּר. וּמְכַל שְׂכָן וְכָל שְׂכָן שְׂזָכִינוּ לְהִיּוֹת שֵׁם בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, שְׂאִין עוֹד תִּקּוּן יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֵּה. וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ רוֹאִים, שְׂיֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂכָן זָכוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל, וְכֵן זָכוּ לְהִיּוֹת אֶצְלוֹ בְּרֵאשׁ הַשָּׁנָה, וְהֵם כָּל-כָּף מְדַבְּאִים בְּדַבְּאוֹן פְּנִימִי, וּבְמִרְרוֹת וּבְעֻצְבוֹת, עַד שְׂחוֹשְׁבִים לְאָבֵד עֲצָמָם לְדַעַת. מֵאִין בָּא דְבַר זֶה? אֵלָּא תַסְרָה לָהֶם אֲמוּנַת חַכְמִים. אִם הִיְתָה לָהֶם אֲמוּנַת חַכְמִים, הָיוּ שְׂמַחִים וְשָׂשִׁים כָּל הַיּוֹם וְכָל הַלַּיְלָה, וְשָׂרִים: "בְּךָ רַבְּנוּ נִגְיְלָה, בְּךָ רַבְּנוּ וְנִשְׂמַחָה", הַיֵּשׁ שְׂמַחָה גְּדוֹלָה מֵהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל?! רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רַכָּב), שְׂעוֹר הוֹלֵךְ אַחַר הַמַּקָּל שָׁלוּ, וְכִי הַמַּקָּל מוֹלִיכוֹ?! אַף-עַל-פִּי-כֵן הָעוֹר הוֹלֵךְ אַחַר הַמַּקָּל. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, לְמָה אָדָם לֹא יֵלֵךְ אַחַר עֲצָמוֹ, וְיִזְכִּיר לְעֲצָמוֹ, שְׂפַעַם הָיָה לוֹ אִיזָה טוֹב, פַּעַם הִרְגִישׁ אִיזוֹ שְׂמַחָה, אִיזוֹ הַתְּעוֹרְרוֹת, פַּעַם שְׂפָף לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְבוֹ בְּכִכּוּיּוֹת, וְהִרְגִישׁ עֲצָמוֹ מְאֹשֶׁר. וְיַחֲשַׁב: "אִם עֲכָשׁוּ מֵר לִי, בָּא נִזְכֵּר בְּיָמִים הַטּוֹבִים שְׁלִי, שְׂפַעַם הִיְתָה לִי הַתְּעוֹרְרוֹת, הִרְגִישְׁתִּי שְׂמַחָה בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ז"ל, הִרְגִישְׁתִּי כָּל מִינֵי טַעַם בְּהִתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, וְאִם נִתְחַשֵּׁף עֲתָה, אֵלָּף אַחַר הַתְּעוֹרְרוֹת שְׂהִיְתָה אֲזוֹ". וּבְכַאֲמַת, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סב), שְׂצָרִיכִים לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק בְּכָל פַּעַם מְחֻדָּשׁ, בְּכָל פַּעַם כְּשִׁבְאִים אֶל הַצְּדִיק, שְׂלֹא תִהְיֶה הַהִתְקַרְבוֹת בְּאִפְן הַזֶּה — שְׂפֹכֵר הָיִינוּ פַּעַם מְקַרְבִּים, אֵלָּא בְּכָל פַּעַם נַעֲשֶׂה הַתְּחִלָּה חֻדָּשָׁה. כִּי כָּף אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל: הַהִתְחִלָּה הִיא מְאֹד מְאֹד קָשָׁה; וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (מְכִילֵתָא וְרַשִׁי יְתֵרוֹ יט, ה): כִּי כָּל הַהִתְחִלּוֹת קָשׁוֹת. כִּי יוֹצֵא מֵהַפֶּךָ לְהַפֶּךָ, הִרְגִיל עֲצָמוֹ לָרַע גְּמוּר, וְעֲתָה רוֹצֵה לְהִגְיעַ לְהִיּוֹת צְדִיק גְּמוּר, אֲזִי קָשָׁה לוֹ מְאֹד, אֲבָל אִם מִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק, אֲזוֹ נִכְנָס בְּכַח גְּדוֹל, וּכְכֹל שְׂמַתְחִיל בְּהִתְחִלָּה חֻדָּשָׁה, אֲזִי נִכְנָס בְּכַח חֻזַּק יוֹתֵר. לְכֵן הַהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּכָל פַּעַם מְחֻדָּשׁ.

מספר בין אנשי שלומנו, שהיה לרבנו ז"ל תלמיד — הרב הקדוש רבי יודל מעיר דאשיב. הוא היה תלמיד של הרב הקדוש רבי פנחס מקוריץ, והיה מבגור יותר מרבנו ז"ל, וזכה להגיע למדרגות עליונות כאלו, ובפרט אחר ההתקרבות אל רבנו ז"ל, עד שרבנו ז"ל מסר את כל הענין של פדיונות אליו. ואחר הסתלקות רבנו ז"ל, כשרצו לדעת — מה רבנו ז"ל אומר על ענין פלשהו, היו שולחים את רבי יודל אל ציון רבנו ז"ל, והיה מגלה הכל כאורים ותמים, ומגלה אחר-כך מה רבנו ז"ל אומר. יש מדרגה כזו בכתבי האר"י ז"ל, שיכולים ליחד יחודים, ולדבר עם נשמת הצדיק, ורבי יודל זכה לזה. [פעם מוהרנ"ת ז"ל ר' נפתלי רצו להשתדף ביניהם, לר' נפתלי היה בן — ר' אפרים, ולמוהרנ"ת ז"ל הייתה בת בשם חנה צירל, ורצו להשתדף, אזי שלחו את רבי יודל לציין רבנו ז"ל לשאל. כשחזר מציין רבנו ז"ל, ענה ואמר: רבנו ז"ל אומר, יש לי שני ידידים טובים, עתה אאבד אותם! כאומר, שרבנו ז"ל איננו מספים]. תתארו לעצמכם, איזו מדרגה זו? מוהרנ"ת ז"ל זכה למה שזכה, לגלויים בספרי רבנו ז"ל, אשר שום תלמיד לא זכה אליהם. ולרבי נפתלי רבנו ז"ל מסר ענין כזה, שיאמר תורה לפני מלאכי מעלה; שניהם זכו למדרגות כאלו, ואף-על-פי-כן שניהם הצרכו ללכת אל רבי יודל ולשאלו. רבי יודל — עד שהתקשר אל רבנו ז"ל ארף לו הרבה זמן, אבל משהתקשר, היה בקשר כל ינתק. ובכל שנה ושנה כשנסע לאומן לראש השנה, הצרף לעבר דרף עיר ברסלב, ושם בקר אצל מוהרנ"ת ז"ל, והתועדו אנשי שלומנו ביחד. ובכל שנה ושנה ספר להם באריכות את ההתקרבות אל רבנו ז"ל. וכשסיים את הספור, ענה ואמר: מה אתם חושבים, שזה ספור ישן אצלי? זהו ספור חדש, עכשוו התקרבותי! והוא החזיק בזה, שעתה מתקרב מחדש לרבנו ז"ל. ולכן זכה למה שזכה.

היוצא מן הספור הזה, למדים מכאן איך תלמידי רבנו ז"ל, החיו עצמם עם רבנו ז"ל, איך הייתה להם שמחה בזה שמקרבים אל רבנו ז"ל, ההתקרבות אל רבנו ז"ל הייתה אצלם חדשה בכל

אָשֶׁר   כּו קלב   בַּנְחַל   רכג

פֶּעַם, וּמִמֶּלֶא הָיוּ שְׂמֵחִים. וְאִם שְׂמֵחִים עִם רַבְּנוּ ז"ל, מִשְׂתַּמְּשִׁים עִם עֲצוּתוֹ הַקְּדוֹשׁוֹת, וְאִז כָּל הַחַיִּים שׁוֹנִים לְגַמְרֵי.

יֵשׁ דְּבוּר מֵרַבְּנוּ ז"ל: עֲכָשׁוּ שְׂאֵתָם יוֹדְעִים מִמּוֹנֵי, עֲבָרָה שְׂאֵתָם עוֹשִׂים עֲבָרָה. כְּאוֹמֵר, יֵשׁ לָכֶם עֲצוֹת כְּאֵלוֹ, הַתְּחִזְקוֹת וְדְבוּרִים כְּאֵלוֹ, וְעֲדִין אַתֶּם נוֹפְלִים בְּדַעְתְּכֶם וּבְאִים לְחֶטָא? ! זֶה כְּבָר עֲבָרָה! וְכֵן יְכוּלִים לוֹמֵר עַל עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת וְדְכָאוֹן, אִם אָנוּ יוֹדְעִים מֵרַבִּי אֲמַת פְּזָה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא שְׂמַחֲזֵק וּמְחִיָּה אוֹתָנוּ, אֵיךְ אָנוּ יְכוּלִים לְהִיּוֹת לְרַגַע בְּדְכָאוֹן וּבְעֲצָבוֹת? ! אוֹ לְחֶשֶׁב מַחֲשָׁבוֹת: "אֲנִי הִכִּי אֲמַלְל, אֲנִי כִשְׁלוֹן בַּחַיִּים, אֲנִי שְׁוָה לְכֵלָוִם, נִסְכַּם בְּדַעְתִּי לְאֵבֶד עֲצָמֵי לְדַעַת" וְכִדּוּמָה, אֵיךְ אָדָם יְכוּל לְהוֹצִיא מְלִים כְּאֵלוֹ מִפִּיו? ! הֵן אֲמַת שְׁעוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, אֲבָל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַקְּדוּמִים רְפוּאָה לְמַכָּה, אֵינן זֶה כִּי אִם כָּל הַהַתְּחִזְקוֹת שֶׁל רַבְּנוּ ז"ל נִסְתַּרְתָּ מִמּוֹנֵי. כִּי כִּף אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יז), שְׁלִפְעָמִים נִחַשְׁוּ מִמִּישֵׁהוּ הָאוֹר שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא מְכַנֵּס בְּאָדָם אֲהָבָה וְיִרְאָה. הֵינּוּ כַּמּוּבָא בְּתַקּוּנֵי זֵהר (תְּקוּנָה י', דָף כה:): וְאוֹרֵיָתָא בְּלֹא דְחִילוֹ וּרְחִימוֹ לֹא פִרְחַת לְעִילָא; כָּל מַצָּנָה שְׂאִין לָהּ כְּנַפְיָם אֵינָה פּוֹרְחַת לְמַעְלָה, אֲלֵא נִשְׁאַרְתָּ לְמַטָּה; מֵהֶם כְּנַפֵּי הַמַּצָּנָה? אֲהָבָה וְיִרְאָה; מֵצַד אֶחָד אָדָם צָרִיף לְאַהֲבָה מְאֹד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁלֹּא יוּכַל לְעֹזֵב אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ מֵרַב תְּשׁוּקָה, וּמֵצַד שְׁנֵי צָרִיף לְפַחַד מֵהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלְדַעַת שְׂעֲדִין אֲנִי רְחוּק מִמּוֹנֵי יִתְבַּרֵךְ. מֵצַד אֶחָד — אָדָם צָרִיף לְשִׂמְחָה שְׂזוּכָה לְהַנִּיחַ תְּפִלִּין, שְׁוָה הַכְּתוּר שֶׁל הַמְּלָךְ, וּבְכָל יוֹם נוֹתְנִים לִי רְשׁוֹת לְהַנִּיחַ אֶת כְּתוּר הַמְּלָךְ עַל רֵאשִׁי, וְכַתּוּב בָּהֶם: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל הַנְּיָה אֱלֹקֵינוּ הַנְּיָה אֶחָד". אֲבָל מֵצַד שְׁנֵי צָרִיף לְהַתְּבַיֵּשׁ מְאֹד מֵרַב יִרְאָה וְפַחַד, שֶׁהוּלָף לְהַלְבִּישׁ עֲצָמוֹ עִם כְּתוּר הַמְּלָךְ. לְכֵן אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב), שְׂרָאוּי לְאָדָם שְׂתַפַּל עָלָיו בּוֹשָׁה גְדוּלָה בְּשַׁעָה שְׂמַנִּיחַ תְּפִלִּין — אֵיךְ מְגַשֵּׁם כְּמוֹנֵי יְכוּל לְזַכּוֹת לְהַלְבִּישׁ כְּתוּר הַמְּלָךְ? ! כְּשֵׁישׁ לְאָדָם שְׂתֵי מְדַרְגּוֹת אֵלוֹ — אֲהָבָה וְיִרְאָה; מֵצַד אֶחָד אוֹהֵב אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּאֲהָבָה גְדוּלָה מְאֹד, וּמֵצַד שְׁנֵי מִתְיָרָא וּמִתְפַּחַד מִמּוֹנֵי יִתְבַּרֵךְ, מַצָּנָה כְּזוֹ עוֹלָה לְמַעְלָה, וְעוֹשָׂה רֶשֶׁם בְּשָׂמִים. אוֹמֵר

רַבְּנוּ ז"ל, שְׁלֹפְעָמִים נַעֲלַמְת מֵהָאָדָם הָאָרְהָ זו, כִּי נַחֲשָׁף לוֹ אֹרֶץ הַצְּדִיק, אֵינּוּ מְרַגֵּישׁ אֶת הַצְּדִיק.

לְזֹאת אֲנִישִׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים! עָלִינוּ לְדַעַת, שְׂאֵי אֲפָשֶׁר לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצְּדִיק, אֲלֵא עַל-יְדֵי נִקְדַת הַחֶבֶר. צְרִיכִים לְחֻזַק אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי, כְּמוֹ שְׂאוֹמֵר הַנְּבִיא (יִשְׁעִיָּה מ, ו): "אִישׁ אֶת רַעְהוּ יַעֲזֹרוּ וּלְאַחֲיוּ יֵאמֶר חֻזַק". נִקְדַת הַחֶבֶר זֶה הַיְסוּד בְּהִתְקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק. אֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לד), שֶׁהַצְּדִיק הוּא הַנִּקְדָּה הַכְּלָלִית — שְׁזָהוּ נִקְדַת הַרֵב, וְאַחֲר־כֵּן צְרִיכִים לְקַבֵּל מִחֶבֶר, לְקַבֵּל דִּין מִן דִּין, וְאַחֲר־כֵּן נִקְדַת עֲצָמוֹ. מְסַבֵּיר מוֹהֲרַנ"ף ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, בְּרֶפֶת-הַמְּזוּן, הַלְכָה ד'), שְׁצְרִיכִים לְלַמֵּד הַרְבֵּה סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וְאַחֲר־כֵּן לְלַמֵּד עִם אֲחֵרִים, כִּי כָּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ מִחַ וְדַעַת אֲחֵר, וּמִתְחַלְפִים עִם הַנִּקְדוֹת; אֲנִי קִבַּלְתִּי אֶת זֹאת וְאֶתָּה אֶת זֹאת, וּמִתְחַלְפִים בְּדַעוֹתֵיהֶם וְכוּ', וְהָאֶחָד מְקַבֵּל מִזְוֹלָתוֹ הַתְּחִיבִית וְכוּ'. וְאַחֲר־כֵּן בָּאִים אֶל נִקְדַת עֲצָמוֹ, שְׂיִכּוֹל בְּעֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, לְקַשֵּׁר עֲצָמוֹ אֶל הַנִּקְדָּה הַשְּׂיִכָּת אֵלָיו בְּעֵת הַזֹּאת. וּבְזֶה פִּרְשֵׁתִי מִדְּרַשׁ פְּלִיאָה, שְׂאָמְרוּ: מָה רָאָה אָדָם לְחֻטָּא? לְפִי שְׂרָאָה בְּשֵׁתִים, אִם הָיָה רוֹאֶה בְּשֵׁלֶשׁ — לֹא הָיָה חוֹטָא; וְעַל-פִּי דְבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל נִבִּין אֶת זֹאת; אָדָם הִרְאִישׁוֹן הָיָה לוֹ שְׂתֵי נִקְדוֹת: נִקְדַת הַרֵב וְנִקְדַת עֲצָמוֹ. נִקְדַת הַרֵב — הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שְׂפָרַשׁ רַש"י: דְּבָרֵי הַרֵב וְדְבָרֵי הַתְּלִמִיד — דְּבָרֵי מִי שׁוֹמְעִים?! הֵינּוּ מְדוּעַ שְׂמַעְתָּ לְקוֹל הַנְּחָשׁ? הַצְּרִכְתָּ לְשִׁמְעַת לְקוֹל הַרֵב — הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאָמַר: לֹא לְאָכַל מֵעֵץ הַדַּעַת. נִקְדַת עֲצָמוֹ הֵיטָה לוֹ, שְׂהָיָה יְכוּל לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲבָל הֵיטָה חֲסֵרָה לוֹ נִקְדַת הַחֶבֶר. הֵן אֲמַת, שְׂאָדָם יֵשׁ לוֹ רַבִּי גְדוֹל, אֲבָל לְפַעְמִים נוֹפֵל מִהַרְבֵּי, נִתְרַחַק מֵהַצְּדִיק, אָדָם נוֹפֵל מִהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נִתְרַחַק מִמֶּנּוּ, כְּאָדָם הִרְאִישׁוֹן, שְׂבָאוּ קְלָפוֹת וְחֲמֻמוֹהוּ, וְנִפֵּל בְּעַמְקָא דְתַהוּמָא רַבָּה, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (עֲרוּבֵין יח:): כָּל אוֹתָן הַשְּׂנִים שְׂהָיָה אָדָם הִרְאִישׁוֹן בְּגִדּוּי, הוֹלִיד רוּחִין וְשַׁדִּין וְלִילִין; אִם הֵיטָה לוֹ נִקְדַת הַחֶבֶר, הָיָה אֹמֵר לוֹ: "אָדָם, מָה אֶתָּךְ?! קוּם הַתְּעוֹרֵר, וְרוּץ אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲפִלּוּ שְׂחֻטָּאתָ, אֵין שׁוּם יְאוּשׁ בְּעוֹלָם כְּלָל". אִז הָיָה רֵץ וְשָׁב

אֲשֶׁר   כּוּ קֵלֶב   בְּנַחֵל   רַכָּה

בְּתִשׁוּבָה. כְּמֵאֲמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לקוטי מוה"ר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן מח), שְׁשִׁמְעֵ
מִצְדִּיק אֶחָד שְׁאָמַר: אִם הָיָה לוֹ מִיִּשְׁהוּ שִׁיגִיד לוֹ: אַחֵי חֲזַק! הָיָה
רֵץ אֲלֵפֵי אֲלֵפִים פְּרָסָאוֹת, אַף גַּם אֶת זֹאת לֹא הָיָה לוֹ. לְמִדִּים מְכַאֵן,
שְׁנִקְדַת הַחֶבֶר זֶהוּ יְסוּד גְּדוֹל. וְזֶהוּ פְרוּשׁ הַמְדַרְשׁ פְּלִיאָה: מָה רָאָה
אָדָם לַחֲטֹא? לְפִי שְׂרָאָה בְּשִׁתִּים — נִקְדַת הָרֵב וְנִקְדַת עֲצָמוֹ,
אֲלֵמְלָא רָאָה בְּשִׁלֵּשׁ — נִקְדַת הַחֶבֶר, לֹא הָיָה חוּטֵא.

זֶה הַיְסוּד בַּחֲסִידוֹת בְּרֶסֶלֶב, שְׁצָרִיכִים לְדַבֵּר בְּכָל יוֹם עִם חֶבֶר
טוֹב, לַחֲזֹק וּלְעוֹדֵד וּלְשִׂמְחָה אוֹתוֹ, וְזוֹ הַמְצָנָה הִכִּי גְדוֹלָה. וְיִדוּעַ עַל
מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, שְׁמָסַר נִפְשׁוֹ בְּכָל יוֹם לְדַבֵּר עִם חֶבֶר טוֹב, וְאִם לֹא
הָיָה לוֹ עִם מִי לְדַבֵּר, הִינּוּ שְׂאָף אֶחָד לֹא בָּא לְבֵיתוֹ לְהִתְחַזֵּק, יֵצֵא
לְבַחוּץ לְחַפֵּשׂ מִיִּשְׁהוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ מְדַבְּוֵרֵי רַבֵּנוּ ו"ל. כִּי זֶה יְסוּד גְּדוֹל
— לַחֲזֹק אַחֲרִים, וּבְזֶה מִתְחַזְּקִים גַּם-כֵּן. כְּמוֹ שְׂאוּמֵר רַבֵּנוּ ו"ל
(לקוטי מוה"ר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קפד), שִׁישׁ אוֹר יִשְׂרָאֵל וְאוֹר חוֹזֵר, כְּשֶׁאֶחָד
מְדַבֵּר עִם חֶבְרוֹ בִּירְאֵת שָׁמַיִם, נַעֲשֶׂה אוֹר יִשְׂרָאֵל וְאוֹר חוֹזֵר; הִינּוּ אֲנִי
מְדַבֵּר אֲלֵיוֹ, וְהַדְּבֻרִים חוֹזְרִים בְּחוֹזְרָה אֵלַי, שְׂאֲנִי גַם-כֵּן מִתְחַזֵּק.
וּלְפַעֲמִים הֵהוּא אֵינוֹ מִבִּין אֶת אֲשֶׁר אֲנִי מְדַבֵּר, אֲבָל לְכָל הַפְּחוֹת
הַדְּבֻרִים חוֹזְרִים אֵלַי, הִינּוּ כִּי הַדְּבֻרִים שְׂכָבוּ אֲצִלִי בְּכַח, אֲבָל
כְּשֶׁאֲנִי מְדַבֵּר וְאוֹמְרָם לְאַחֲרִים, הֵם עוֹשִׂים אֲצִלִי רֶשֶׁם וּמִתְעוֹרְרִים
בִּי, וּמִעוֹרְרִים אוֹתִי בַּפְּעַל.

לְזֹאת, אֲנִישִׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִתְאַחַד יַחַד, וּבְכָל יוֹם
וְיוֹם לְדַבֵּר עִם הַשְּׁנִי מִרַבֵּנוּ ו"ל, וּלְחֲזֹק וּלְעוֹדֵד אֶת הַזּוֹלָת, וְלֹא
לְהִמָּתִין שֶׁהוּא יְדַבֵּר אִתְּכֶם, אֲלֵא אַתֶּם תִּתְחַלְלוּ. כִּי עוֹבְרִים עַל כָּל
אֶחָד כָּל-כָּף הַרְבֵּה מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, עַד שְׂאִם אָדָם הָיָה שׁוֹמֵעַ מֵהַ
קוֹרָה אֲצִל הַשְּׁנִי, הָיָה שֵׁשׁ וְשִׂמְחָה בְּחֶלְקוֹ. אַף גְּדָמָה לוֹ, שְׂאֲצִלוֹ הִכִּי
גְרוּעַ, וְעָלְיוֹ עוֹבְרִים נְסִיוֹנוֹת הִכִּי קָשִׁים וּמְרִים, עַל-כֵּן נִשְׁבָּר, אֲבָל
אִם הָיָה רוּאָה וְשׁוֹמֵעַ מֵהַ שְׁעוֹבֵר עַל אַחֲרִים, הָיָה נוֹתֵן תּוֹדָה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, יִשְׁתַּבַּח שְׁמוֹ לְעַד
וּלְנֶצַח וְנֶצַחִים, שְׂבִצֵר הַרְחֲבַת לִי (לקוטי מוה"ר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קצח);
אֲשֶׁר זֶה הָיְתָה עֲבוֹדַת דָּוִד הַמְּלֶכֶךְ, שְׁתַּמִּיד אָמַר: "בִּצֵר הַרְחֲבַת לִי".
וּכְמֵאֲמָרָם ו"ל (מְדַרְשׁ שׁוּחַר טוֹב תְּהִלִּים ד'), אָמַר דָּוִד: נִכְנַסְתִּי בְּצַרְתָּהּ

שָׁל בַּת שֶׁבַע, נִתְּתָ לִי אֶת שְׁלֹמֹה; כִּי דָוִד הַמֶּלֶךְ תָּמִיד הִתְחַזַּק בְּכָל מֵה שֶׁעָבַר עָלָיו, וְלֹא נִתַּן שִׁישְׁבְּרוֹ אוֹתוֹ, וְזֶה סוֹד הַקְּיוּם שֶׁל הָאָדָם, אִם מִתְחַזַּק וְאִינוֹ נוֹתֵן לְשׁוּם בְּרִיָּה שֶׁבְּעוֹלָם שֶׁתִּפְּסִיל אוֹתוֹ, וְאִזּוֹ זֹכָה לְעֵבֶר עַל הַכֹּל. אָבֵל אֵיךְ זֹכִים לָזֶה? רַק עַל-יְדֵי שְׁמִתְקַרְבִּים יוֹתֵר וְיוֹתֵר אֶל רַבְּנוֹ ו"ל, וְלוֹמְדִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים.

רַבְּנוֹ ו"ל הִזְהִיר מְאֹד לֹא לְלַמֵּד סֵפֶר "מִוְרָה נְבוֹכִים", כִּי זֶהוּ סֵפֶר מְלֵא קִשְׁיוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאַחֲרֵי-כֵן מְתַרְץ תְּרוּצִים, אָבֵל אָדָם יֵשׁ לוֹ מִח וְשָׁכַל קֶטֶן, וְאִינוֹ זֹכָה לְהַבִּין אֶת הַתְּרוּצִים, בְּקִשְׁיוֹת מְמֵלֵא עֲצָמוֹ, וְאֵין לוֹ תְּרוּצִים, עַד שֶׁבָּא לְכַפִּירוֹת וְאִפְּיִקוֹרְסוֹת, וְאִזּוֹ הוּא אָבוּד מִשְׁנֵי הָעוֹלָמוֹת. לְכֵן הִזְהִיר עַל כֵּן רַבְּנוֹ ו"ל — לֹא לְלַמֵּד אֶת הַסֵּפֶר הַזֶּה. וְהִיָּה בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יְהוּדֵי צְדִיק קְדוּשׁ — ר' אֲבָרְהָם, הַבֵּן שֶׁל ר' נַחֲמָן טוֹלְטְשִׁינְעֵר, תַּלְמִיד מוֹהֲרֵנִי ו"ל, וְאָמַר: יְהוּדֵי שְׁאִינוֹ מִתְּבוֹדָד לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִינוֹ מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ בְּכָל יוֹם, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם לוֹמֵד עִמּוֹ בְּעַל-פֶּה "מִוְרָה נְבוֹכִים", וְאִינוֹ צָרִיךְ לְהַסְתַּכֵּל בַּסֵּפֶר, אֲלֵא נִכְנָסִים לוֹ בַּמַּח קִשְׁיוֹת וּסְפִיקוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְזֶה מֵה שֶׁהוֹרֵס אוֹתוֹ לְגַמְרֵי; כִּי יֵשׁ לוֹ קִשְׁיוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁמִּשְׁתַּגַּע, רַחֲמָנָא לְצַלָּן; כִּי כִּשְׁאָדָם אִינוֹ שְׁלֵם עִם עֲצָמוֹ, הוּא מִשְׁתַּגַּע. לְזֹאת, אָמַר הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע, שֶׁכָּל הַמְּשַׁגְּעִים לֹא נִשְׁתַּגְּעוּ, אֲלֵא עַל-יְדֵי הַגְּאֹנָה שֶׁבָּהֶם; בְּכָל אֶחָד טְמוּנָה גְּאֹנָה, רוֹצֵה לְהִיּוֹת מִשְׁהוּ: רַב, רַבִּי, רֹאשׁ יְשִׁיבָה, רֹאשׁ הַקְּהֵל, מְנַהֵיג וְכוּ', וְאִם אֵין זֶה הוֹלֵךְ לוֹ, יוֹצֵא מִדַּעְתּוֹ. אָבֵל אִם אָדָם אִינוֹ רוֹצֵה כְּלוּם — רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִזּוֹ אֵף פַּעַם לֹא יִשְׁתַּגַּע. וְזוֹ הִיָּתָה מַעֲלַת דָּוִד הַמֶּלֶךְ, כְּמֵאמָרָם ו"ל (תְּנֵא דְבֵי אֲלִיהוֹ רַבָּה, פָּרָק ב'): דָּוִד הַמֶּלֶךְ לֹא הָיָה יוֹשֵׁב לֹא עַל הַכֶּר וְלֹא עַל הַסִּפְסָל, אֲלֵא יוֹשֵׁב עַל הָאָרֶץ וּמְלַמֵּד תּוֹרָה לְשֵׁם שָׁמַיִם; שֶׁלֹּא רָצָה שׁוּם דָּבָר, רַק לְגַלוֹת אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְיִשָּׂר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְקוֹנוֹ, נִתַּן תּוֹנָה וְהוֹדָאָה לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ תָּמִיד, אֵף שֶׁעָבְרוּ עָלָיו כָּל-כֵּף הַרְבֵּה צָרוֹת וְיִסּוּרִים וּמְרִירוֹת, וּבְזוֹ אוֹתוֹ כְּאֶחָד הַרִּיקִים, רַחֲמָנָא לְצַלָּן. וְכְמֵאמָרָם ו"ל (מְדֻרָשׁ שׁוּחַר טוֹב תְּהִלִּים ז'): כָּל מִי שֶׁשׁוּמַע קִלְלָתוֹ וְשׁוֹתֵק, נִקְרָא חֲסִיד, וְדוֹד שְׁמַע קִלְלָתוֹ וְשִׁתֵּק,

אֲשֶׁר   כו קלב   בַּנְחָל   רכז

בְּדִין הוּא שִׁיקְרָא חֲסִיד; הִינּוּ שֶׁקָּלְלוּ אֶת דָּוִד, אָבֵל שְׂתַק, כְּמוֹ שֶׁמֶסֶפֶר עַל שְׂמֵעִי בֶן גֵּרָא, שִׁיָּצָא וְקָלְלוּ קָלְלָה נְמַרְצָת; וְכֵן הָיָה לוֹ בְּזִיוּנוֹת מִכָּל מִינֵי לִיָּצְנִים, כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (יְרוּשָׁלַיִם, שְׁקָלִים, פָּרָק ב'), אֵין דָּוִד שְׂאִין בּוֹ לִיָּצְנִים כְּדוּרוֹ שֶׁל דָּוִד; מָה הָיָה פְּרִיָצִי הַדָּוִד עוֹשִׂין? הָיָה הוֹלְכִין אֶצֶל חֲלוֹנוֹתָיו שֶׁל דָּוִד, וְאוֹמְרִים לוֹ: דָּוִד, אֵימָתִי יִבְנֶה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ? אֵימָתִי בֵּית ה' גִּלְיָהּ? וְהָיָה דָּוִד אוֹמֵר: אֶף־עַל־פִּי שְׂמַתְפוֹנִים לְהַכְעִיסֵנִי, יָבֵא עָלַי, שְׂאֵנִי שְׂמַח בְּלִבִּי: שְׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית ה' גִּלְיָהּ; כִּי יִדְעוּ שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא אָמַר לְדָוִד, שֶׁהוּא לֹא יִבְנֶה אֶת בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, כִּי אִם בְּנוֹ שְׁלֹמֹה, אֲזִי בְּבֹאֵם לְשֹׂאֲלוֹ מָתִי יִבְנֶה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, כְּוִנָּתָם לְהִרְאוֹתוֹ שֶׁחֲפָצִים בְּמוֹתוֹ. אָבֵל דָּוִד הִמְלִיךְ, מִצָּא הִרְחִיבָה בְּתוֹךְ הַצָּרָה שְׁלוֹ, וְאָמַר: שְׂמַחְתִּי בְּאוֹמְרִים לִי בֵּית ה' גִּלְיָהּ; כִּי אֲסוּר לִפְלֵ בִיאוּשׁ כָּלֵל, אֶף שְׂעוֹבָרִים מִשְׁבָּרִים וּגְלִים.

לְזֹאת, אֲנָשִׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים! רְאוּ לְחִזְק עֲצֻמְכֶם, רְאוּ לַעֲשׂוֹת הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה בְּהַתְקַרְבוֹת לְרַבְּנוּ ז"ל, לְשִׂמְחַ שְׂזִכְיֹתָם לְהַתְקַרֵּב לְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, שֶׁהַבְּטִיחַ שִׁיתְקַן אֶתְכֶם, וְלִקַּח שְׁנֵי עֲדִים וְאָמַר, שְׂמִי שְׂיָבוֹא לְקַבְּרוֹ, וְיִתֵּן פְּרוּטָה לְצַדִּיקָה, וְיֹאמֵר שֵׁם הַעֲשָׂרָה מְזֻמְרֵי תְהִלִּים הַנִּקְרָאִים 'תְּקוּן הַכְּלָלִי', הוּא מְבִטִּיחַ שְׂיַעֲשֶׂה לוֹ טוֹבָה נְצִיחִית. וְלִכֵּן מִי שְׂזָכָה לְהִיּוֹת אֶצֶל צִיּוֹן רַבְּנוּ ז"ל, צָרִיךְ לְרַקֵּד וְלִשְׂמַח בְּשִׂמְחָה אֵין סוֹפִית, שְׂזָכָה לְתִקּוּן גְּדוֹל בְּפִגְם הַבְּרִית. וּמִדּוּעַ הוּא עֹתָה בְּעֲצָבוֹת וּבְמִרְרוֹת? אֵלָּא חֲסִדָּה לוֹ אֲמוּנַת חֲכָמִים, וְצָרִיךְ לַעֲבֹד עַל זֶה הַרְבֵּה. וְכִמוֹ שֶׁאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב'), סִימָן סא): כְּשֶׁאֵין לְאָדָם אֲמוּנַת חֲכָמִים, מַחוּ, רַחֲמֵנָא לְצַלְן, מְלֵא קִיא וְצוּאָה, וְיִוצֵא לוֹ מִשְׁפֵּט מְעַקֵּל. שְׂזָה אוֹתִיּוֹת עֲמֵלֵק, וְנִכְנָסִים בּוֹ סְפָקוֹת "הַיֵּשׁ הַיּוֹי" אִם אֵין", וּמְמַרְרִים אֶת חַיָּיו. וּמִדּוּעַ יִמָּרֵר אָדָם חַיָּיו, הֲלֹא הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נִמְצָא אִתּוֹ, עִמּוֹ וְאֶצְלוֹ? אֶף זֶה בָּא מִפְּגָם אֲמוּנַת חֲכָמִים. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב'), סִימָן פו), שֶׁאֶפְלוּ צַדִּיקִים צָרִיכִים אֲמוּנָה בְּעֲצָמָם, כְּמֵאֲמָרָם ז"ל (סוֹטָה מח): עַל הַפְּסוּק (זְכַרְיָה ד, י'): "כִּי מִי בַז לְיוֹם קִטְנוֹת", מִי גָרַם לְצַדִּיקִים שִׂיתְבַּזְּבוּ שְׁלַחְנָם לַעֲתִיד לְבוֹא? קִטְנוֹת [אֲמוּנָה] שְׂהִיתָה בָּהֶם; שְׁלֹא

רכח   אָשֶׁר   כּו קלב   בּנְחָל

הָאָמִינוּ שְׂיִכּוּלִים לַעֲלוֹת עוֹד וְעוֹד. אָדָם חוֹשֵׁב עַל שְׂטִיּוֹת, עַל אִיזוֹ מִשְׁרָה, כְּבוֹד, אִם הִיָּה רוֹצֵה רַק אוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, הִיָּה נוֹתֵן תְּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, וְהִיָּה שְׂמֵחַ בַּחֲלָק שְׁלוֹ; כִּי לְכָל אֶחָד יֵשׁ חֵלֶק שֶׁל עֲצָמוֹ, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (רוֹת רַבָּה ג, ד; שְׁבֵת קנב.): כָּל צַדִּיק וְצַדִּיק יֵשׁ לוֹ מְדוֹר בְּפָנָי עֲצָמוֹ; מֵה צָרִיף לְהִתְבַּלְבֵּל מִהַשְׁנִי, מֵה אַתָּה יוֹדֵעַ מִי גְדוֹל וּמִי קָטָן. מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל אָמַר: קָטָן וְגְדוֹל שֵׁם הוּא; פֹּה בְּזֶה הָעוֹלָם אֵין יוֹדְעִים מִי קָטָן וּמִי גְדוֹל, רַק לְמַעְלָה בְּעוֹלָם הָעֲלִיּוֹן, כִּי שֵׁם אֵין קִנְיָאָה וְשִׁנְיָאָה, תַּחֲרוּת וְכְבוֹד, שֵׁם הָאֲמַת לְאֲמַתָּה, הָאֲמַת הַצְּרוּפָה.

הַיּוֹצֵא מִדְּבָרֵינוּ, שְׁעָלֵינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכֹּל עַל כָּל הַחֹסֵד שְׁעָשָׂה אִתָּנוּ, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ו"ל, וְאָנוּ יוֹדְעִים מִלְּמוּדִים כְּאֵלוֹ. לְזֹאת תַּתְּחִילוֹ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הָאוֹצְרוֹת שֶׁהַשָּׂאִיר לָנוּ רַבְּנוּ ו"ל יִרוּשָׁה. וּכְמוֹ שְׂמֵסֶפֶר רַבְּנוּ ו"ל (מַעֲשֵׂה יג, בְּסִפּוּרֵי מַעֲשִׂוֹת, מִהַשְׁבָּעָה קַבְּצָנִים), שְׂבִיּוֹם הָרֵאשׁוֹן בָּא הַנֶּשֶׁר הַגְּדוֹל וְדָפַק עַל הַמַּגְדָּל, וְצָעַק: הַפְּסִיקוּ לְהִיּוֹת עֲנִיִּים, הַתְּחִילוּ לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הָאוֹצְרוֹת שֶׁלְכֶם; וְדַרְשׁוּ אֲנִשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: הַנֶּשֶׁר הַגְּדוֹל זֶה הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂנֵאֲמַר עָלָיו (דְּבָרִים לב, יא): "כִּנְשֵׁר יַעִיר קִנּוּ", וּבָא וְדוֹפַק עַל הַמַּגְדָּל, שָׁזָה כָּל יְהוּדֵי וְיְהוּדֵי, וְצוּעַק: הַפְּסִיקוּ לְהִיּוֹת עֲנִיִּים! יֵשׁ לָנוּ אוֹצְרוֹת הַתְּחִיָּנוּת שֶׁל סִפְרֵי רַבְּנוּ ו"ל, בָּאוּ נִתְחִיל לְהַשְׁתַּמֵּשׁ עִם הָאוֹצְרוֹת; נִחְזַק זֶה אֵת זֶה, נִתְחִיל לְתַת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּכְמוֹ שְׂאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרַ"ן, חֵלֶק ב', סִימָן ב'), אָשֶׁר יְמִי הַחֲנֻכָּה אֵלוֹ יְמֵי הוֹדָאָה, שָׁזָה שְׁעָשׂוּעַ עוֹלָם הַבָּא, שְׂאָדָם נוֹתֵן תּוֹדָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַחֹסֵד חֲנֻם שְׂזָכָה לְהִיּוֹת יְהוּדֵי, שְׂזוֹכָה לְהַגִּיחַ תְּפִלִּין, יֵשׁ לוֹ מְזוּזָה עַל פֶּתַח. מֵה אֲתָכֶם?! לְמָה לְכֶם לְהִסְתּוֹכֵב בְּמִרְיוֹת וּבְעֲצָבוֹת?! לְמָה אֲתָם כָּל-כָּף קִטְנִים בְּעֵינֵיכֶם, בְּשַׁעַת שֵׁישׁ לְכֶם רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה. מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל מְבִיא בְּהַקְדָּמָה לְסִפּוּר "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת": הֵן אֲמַת שְׂאָנִי קָטָן שְׂבַקְטָנִים, אֲבָל אָנִי יוֹשֵׁב עַל הַגְּדוֹל שְׂבַגְדוֹלִים; כִּי יֵשׁ גַּנְס, אִף הוּא מְתִישֵׁב עַל עֵנֶק גְּדוֹל, אֲזִי גַם הוּא גְדוֹל. אָנוּ בְּאֲמַת אֲנָשִׁים קִטְנִטְנִים עִם בְּעִוְתֵינוּ, צְרוּתֵינוּ, עִם הַמְּרִירוֹת שְׁלָנוּ, עִם הַמְּרָה שְׁחוּרָה שְׁלָנוּ, עִם

הַעֲבֹרוֹת שֶׁלָנוּ, אֲבָל אָנוּ יוֹשְׁבִים עַל אֲדָם גְּדוֹל מְאֹד, אָזִי אָנוּ יְכוּלִים לְהִסְתַּכֵּל לְמַרְחוֹק. עַל-כֵּן בָּאוּ נִתְיָשֵׁב עַל רַבְּנוּ ז"ל, בָּאוּ נִתְּן תּוֹדָה שֶׁזָּכִינוּ לְהִתְקַרֵּב לְרַבְּנוּ ז"ל.

בְּשֵׁעָה שֶׁהִיְתָה מְלַחֶמֶת גְּלִית, וּבָא לְהִתְנַוֵּת בְּיִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים יוֹם עָרַב וּבִקֵּר, עָקַר רְצוֹנוֹ הָיָה לְבַטֵּל אֶת עַם יִשְׂרָאֵל שְׁלֵא יֵאמְרוּ קְרִיאַת שְׁמַע; גְּלִית זֶה הַסֵּמ"ךְ-יָמ"ם שֶׁבְּכָל דּוֹר וָדוֹר, אֲשֶׁר מְאֹד מְאֹד מִפְּחָד מִהֶאֱמוּנָה, חוֹשֵׁשׁ מְאֹד שְׂאָדָם יְהִיָּה חֶזֶק בְּבוֹרְאוֹ, וַיֹּאמֶר: "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַיְיָ אֶחָד" — שְׁזֵה יַחֲוֹד עֲלֵאָה, וּ"בְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד" — שְׁזֵה יַחֲוֹד תַּתְּאָה (לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יא); כִּי כְּשֶׂאָדָם אוֹמֵר "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל", הוּא מְגַלֵּה וּמְפָרְסֵם אֶת הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, וּמְקַבֵּל עַל עֲצָמוֹ עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם, עַל-כֵּן חוֹשֵׁשׁ מִכֶּף הַסֵּמ"ךְ-יָמ"ם מְאֹד. וּכְמֵאֲמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּיטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לו): כְּשֶׁעַל הָאָדָם מִתְגַּבֵּר הַיֵּצֶר הָרַע שֶׁל נַאֲוָף, הַעֲצָה הִיא — לוֹמֵר "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְיָ אֱלֹהֵינוּ הַיְיָ אֶחָד", וּ"בְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ" עִם דְּמַעוֹת, אִזּוֹ יְבַטֵּל אֶת הַקְּלִפָּה שֶׁל נַאֲוָף. לְכֵן הַסֵּמ"ךְ-יָמ"ם מִפְּחָד שְׂאָדָם יֵאמֶר קְרִיאַת שְׁמַע שֶׁהִיא הֶאֱמוּנָה, כְּמֵאֲמַר מוֹהַר"ן ז"ל (לְקוּיטִי-הַלְכוּת, קְרִיאַת שְׁמַע, הַלְכָה ד'), וְאִזִּי שׁוֹבֵר אֶת הָאָדָם לְבַל יֵאמֶר קְרִיאַת שְׁמַע בְּכָל יוֹם, שְׁזֵה הָיָה פֶּגַם גְּלִית, שְׂפָא עָרַב וּבִקֵּר לְהַפְרִיעֵם. וּבָא כְּנִגְדּוֹ דּוֹד הַמְּלִיךָ וַאֲמַר: אֵינְנִי מִפְּחָד מְמֻנּוֹ, אֲנִי מוֹכֵן לְצִאת לְלַחֵם כְּנִגְדּוֹ. (שְׁמוּאֵל-א יז, לַגִּיד-לֵה-לו): "וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֶל דָּוִד, לֹא תוּכַל לְלָכֵת אֵל הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה לְהִלָּחֵם עִמּוֹ, כִּי נֵעַר אַתָּה, וְהוּא אִישׁ מְלַחֶמָה מִנְעוּרָיו". [דָּוִד, דָּוִד, אֵל תִּלְךָ, גְּלִית יוֹתֵר חֶזֶק מִכָּד; הַיֵּצֶר הָרַע בָּא אֶל הָאָדָם כְּשֶׁהוּא עֲדִין יָלֵד קֶטֶן — דָּוִד'ל דָּוִד'ל אֵל תִּלְךָ, גְּלִית יֵטֵרף אוֹתָךְ]. "וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל שְׂאוּל: רַעַה הִנֵּה עֲבָדְךָ לְאָבִיו בְּצֹאֵן וּבָא הָאָרִי וְאֵת הַדּוֹב וְנִשְׂא שָׁה מִהַעֲדָר וַיִּצְאָתִי אַחֲרָיו וְהִכְתִּיו וְהִצְלִיתִי מִפְּיּוֹ, וַיִּקָּם עָלַי וְהִחֲזַקְתִּי בְּזַקְנוֹ וְהִכְתִּיו וְהִמִּיתִיו, גַּם אֶת הָאָרִי גַם הַדּוֹב הִכָּה עֲבָדְךָ. וְהִנֵּה הַפְּלִשְׁתִּי הָעַרְל הַזֶּה כְּאֶחָד מֵהֵם" וְגו'; "וַיֹּאמֶר דָּוִד, הַיְיָ אֲשֶׁר הִצִּילָנִי מִיַּד הָאָרִי וּמִיַּד הַדּוֹב, הוּא יִצִּילָנִי מִיַּד הַפְּלִשְׁתִּי הַזֶּה"; דָּוִד הַמְּלִיךָ אוֹמֵר: אֵינְנִי מִפְּחָד, אָרִי וְדָב רְצוֹ לְטֵרֵף אֶת צֵאֲנִי,

והַחֲזִיקָתִי בְּזַקְנָם וְהִצַּלְתִּי אֶת הַשָּׂה. אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לקוטי מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ד'), שֶׁהָאָרִי וְהַדָּב כְּמִשְׁלַל לְגַלִּית, זֶה מְרַמֵּז עַל הַטָּבַע; בָּא דְּוֹד הַמְּלֶךְ וְנִלְחָם בָּהֶם, וְעָקַר אֶת הַטָּבַע, תָּפַס בְּזַקְנוֹ וּבִטְלוֹ, לוֹמֵר שְׂאִין טָבַע, יֵשׁ רַק הַשְּׂגָחָה. וְכַתּוּב: הַקָּרִי 'שָׂה' וְהַפְּתִיב הוּא 'זֶה'; אֲלָא כִּף אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מִדְּרַשׁ שְׁמוּאֵל), שְׂבָאוּ אָרִי עִם שְׂנֵי גוּרִים, בָּא דָּב עִם שְׂנֵי גוּרִים וְתָפַסוּ בִּיחַד שָׂה מִהַעֲדָר שֶׁל דְּוֹד, אֲבָל דְּוֹד הַמְּלֶךְ לֹא פָּחַד מֵהֶם, וְהִכְנִיעַ אֶת כָּלָם וְהִרְגָם וְהִצִּיל אֶת הַשָּׂה. נִטַּל אֶת הַשָּׂה וּשְׁחָטוּ, בְּדַק אִם אֵינְנוּ טְרַפָּה, וְרָאָה שֶׁהַשָּׂה כָּשֶׁר לְמַהֲדָרִין, עָשָׂה מְזָה סְעֵדָה לְעַנְיִים, סְעֵדַת הוֹדְיָה שְׁנִצַּל מִהָאָרִי וּמִהַדָּב. וּמַעוֹר הַשָּׂה עָשָׂה לְעֲצָמוֹ מְעִיל, כְּדִי שְׂיִזְכֹּר תָּמִיד בְּנֶס שְׂעֻשָׂאוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהִכְנִיעַ אֶת הָאָרִי וְהַדָּב. לְכֵן כָּתוּב: הַקָּרִי הוּא 'שָׂה' וְהַפְּתִיב 'זֶה', שֶׁתָּמִיד הָרָאָה עַל הַמְּעִיל שְׁלוֹ. וְזֶה שְׂאֵמֵר לְשָׂאוֹל: וְנִשָּׂא זֶה מִהַעֲדָר. לְמִדִּים מִכָּאן, שְׂאָדָם צָרִיף לְתַת תָּמִיד תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּנִדְאֵי הִיָּה פְּעַם בֵּין אָרִי וְדָב, כִּי מִי מֵאֲתָנוּ לֹא הִיָּה בְּצָרָה אִי פְּעַם?! מִי מֵאֲתָנוּ לֹא יֵצֵא מִהַפֶּחַ שְׁלוֹ עַל-יְדֵי רַבְּנוּ ז"ל?! מִי מֵאֲתָנוּ לֹא הִרְגִישׁ בִּימֵי חַיּוֹ טַעַם וְנַעֲיֵמוֹת?! זֶה צָרִיכִים לְזַכֵּר, וְלֹא לוֹמֵר: "מִרְ לִי נֶאֱפַע פְּעַם לֹא הִיָּה לִי טוֹב", אֵל תִּגִּידוּ כִּף, תִּתְחַזְּקוּ בְּכַח רַבְּנוּ ז"ל, וְתִרְאוּ לְאֵילוֹ מִדְּרַגּוֹת תְּגִיעוּ.

לְזֹאת אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ, רָאוּ לְהִתְחַזֵּק אַחַד עִם הַשְּׂנֵי, וְתִכְבְּדוּ זֶה אֶת זֶה. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר הַמִּדּוֹת, אוֹת כְּבוֹד, חֶלֶק ב', סִימָן א'): בְּנִי-אָדָם הַמְּכַבְּדִים זֶה אֶת זֶה, בְּיָדוּעַ שֶׁהֶם מְהַגְנִים, וְאִם, חַס וְשָׁלוֹם, מְזַלְזָלִים זֶה בְּזֶה, סִימָן שֶׁהֶם אֵינָם מְהַגְנִים.

לְזֹאת, הִנֵּה יָמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים נִכְנָסִים וּבָאִים, עָלֵינוּ לְשִׁמְחָה מְאֹד, כִּי אֲזוּ מִתְעוֹרְרַת הָאֵרֶת הַמְּשִׁיחַ, הָאֵרֶת עוֹלָם הַבָּא. לְכֵן מְשִׁיחַ' — רָאשֵׁי תִבּוֹת: מִדְּלִיקִים שְׂמוֹנָה יָמִים חֲנֻכָּה. וְכֵן רָאשֵׁי תִבּוֹת מְשִׁיחַ' — מְזוּזָה יָמִין חֲנֻכָּה שְׂמָאל, וְלִדְעַת הַשְּׂאִילֵתוֹת צָרִיכִים לְהַדְּלִיק בְּאֶפֶן שֶׁתְּהִיָּה הַמְּזוּזָה מִיָּמִין, וְנִרְ חֲנֻכָּה מְשָׂמָאל, וְצָרִיכִים לְהַדְּלִיק בְּפֶתַח הַבַּיִת. וּבְאֵמֶת מְצֵאתִי מִדְּרַשׁ חֲדָשׁ שְׁלֹא רָאִיתִיו אֶף פְּעַם, וְהַדְּפִיסוּ אוֹתוֹ מִכְּתָבִי יָד. אֲשֶׁר בְּמִדְּרַשׁ

אֲשֶׁר   כּוּ קִלֵּב   בְּנַחֵל   רֵלָא

בְּרֵאשִׁית רַבָּה מוּבָא עַל הַפְּסוּק "וַחֲשׂוּף זֶה יוֹן", שֶׁהַחֲשִׁיכּוֹ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְאָמְרוּ: כְּתָבוּ לָכֶם עַל קַרְן הַשּׁוֹר, שְׂאִין לָכֶם חֶלֶק בְּאֵלְקֵי יִשְׂרָאֵל. וּבַמְדַּרְשׁ מִכְּתַב הַיָּד רְאִיתִי: בִּיּוֹן שְׁהֵינִים גְּזֵרוֹ לְכַתֵּב עַל קַרְן הַשּׁוֹר וְכוּ', כְּדֵי לְעַקֵּר אֶת הָאֱמוּנָה, עַל-כֵּן כָּל מִי שֶׁהָיָה לוֹ שְׁוֹרִים, אוֹ כְּבָשִׂים — מְכָרֵם, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיוּ אֶצְלוֹ חַיּוֹת עִם קַרְן, שֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ לְכַתֵּב עַל הַקַּרְן מְלִים אֵלוֹ, אֲזִי גְזֵרוֹ הֵינִים, שֶׁיִּכְתְּבוּ עַל הַצִּירִים שֶׁל הַדֶּלֶת, עַל-כֵּן הִלְכוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהוֹרִידוּ אֶת הַדֶּלֶתוֹת, כָּל-כַּף מְסֵרוּ נַפְשָׁם. עַל-פִּי זֶה חֲשַׁבְתִּי שֶׁמִּתְיָשֵׁב הָעֲנָן כְּדַבְרֵי הַשְּׂאֵלֹתוֹת, שֶׁנֶּר חֲנִנְפָה מִמּוֹל הַמְזוּזָה בְּפֶתַח הַדֶּלֶת, דִּיקָא בְּמִקּוֹם הַצִּיר; כִּי מִמּוֹל הַמְזוּזָה זֶה הַצִּיר, שְׂוֵהוּ אוֹר מִ'שִׁיח' — מְזוּזָה יְמִין חֲנִנְפָה שִׁמְאֵל. זֶה לְעֻמַּת זֶה בְּאוֹת מְצַנֵּת מְזוּזָה וּמְצוֹת נֶר חֲנִנְפָה, וּמְכַנְיַעוֹת אֶת גְּלִית, אֶת הָאֲרִי וְהַדָּב, וְאֵת כָּל הַקְּלָפוֹת וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא וְהַסְמִ"ן-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, שֶׁרַק מִסִּית וּמִדִּיחַ זֶה כְּנֶגֶד זֶה בְּלִשׁוֹן חֲלָקְלָקָה, כְּאֵלּוֹ רוּצָה רַק שְׁלוֹם וְאַהֲבָה, אֲבָל הוּא מְלֵא טְמֵאָה וְזִהְמָה, וּבְזֵה שְׂאָדָם חֲזַק בְּאֱמוּנָה בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שׁוּם בְּרִיָּה לֹא יִכּוּלָה לוֹ.

לְזֹאת, אַחֲרֵי הַיְקָרִים! רְאוּ לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאַחַד יֵאמָר אֶת זוּלְתוֹ, וְתִשְׁתַּדְּלוּ שֶׁפַּעֵם אַחַת בְּשָׁבוּעַ תִּתְקַבְּצוּ יַחַד, וְתִדְבְּרוּ מִדְּבַרֵי רַבְּנֵי ז"ל. וְזֶה חוֹב קְדוּשׁ עַל כָּל חֶסֶד בְּרִסְלָב, לְהִתְקַבֵּץ פַּעַם בְּשָׁבוּעַ בְּיַחַד עִם שְׂאֵר אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וּלְדַבֵּר יַחַד מִעֲצוֹתָיו הַקְדוּשׁוֹת שֶׁל רַבְּנֵי ז"ל. וְאֵל תֹּאמְרוּ: אָנוּ יוֹדְעִים כָּבֵר, כִּי כָּבֵר אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (חֲגִיגָה ג): אֵין בֵּית-הַמְדַּרְשׁ בְּלֹא חֲדוּשׁ, תְּמִיד תִּשְׁמְעוּ חֲדוּשִׁים חֲדָשִׁים; אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁזוֹכֵה לְהִתְקַבֵּץ יַחַד, וּלְדַבֵּר מִדְּבַרֵי רַבְּנֵי ז"ל, לְחַזֵּק אֶת זוּלְתוֹ, וּבִזְכוּת זֶה גִּזְפָּה לְעַבֵּר עַל הַצִּירוֹת וְהַיְסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שֶׁלָּנוּ, וְנִזְכָּה לְשִׂמְחָה וְלִרְקוּד בְּכָל יוֹם עַל נַעַם חֲלָקְנוּ, עַל אֲשֶׁר בְּנַחֵל שָׁם חֲלָקְנוּ וְגוֹרְלָנוּ, וְנִשְׁרִי: כִּי רַבְּנֵי נְגִילָה, בְּךָ רַבְּנֵי וְנִשְׁמְחָה; טוֹב לְהוֹדוֹת לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל כָּל הַחֲסֵד חֲנָם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ בְּתַפְלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי

רלב אָשׁוּר כּו קלג בַּנְחַל

שְׁאֲנֵי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ בְּמַעֲשֵׂה יְדֵיכֶם, וְתִרְוּ נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצֵיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קלג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ג כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּאֵמַת אֲנִי נִמְצָא עֲכָשׁוּ בְּמִצָּב כְּזֶה, שֶׁרַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יוֹדֵעַ, כִּי הַלַּחֲץ וְהַדְּחַק מְאֹד מְאֹד מְעִיקִים עָלַי, וּבְפָרֵט שֶׁנִּפְלָתִי בְּפַח כְּזֶה, שֶׁשְׁלֵמָתִי כְּבָר הִרְבֵּה יוֹתֵר מִמָּה שֶׁהֵיִתִּי חַיֵּב, וְלִבְסוּף עֲדִין הוּא תוֹבֵעַ מִמְּנִי, וְעוֹזְרִים לוֹ וְכו' וְכו', זֶה מֵה שֶׁהוֹרֵס לִי אֶת הַבְּרִיאוֹת לְגַמְרֵי וְכו' וְכו', יַעֲזֹר לִי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתִּהְיֶה לִי רְפוּאָה שְׁלֵמָה בְּרוּחָנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת גַּם יַחַד.

בְּעֵנֵן הַבְּחוּר ... גְּרוֹ יְאִיר, לְדַעְתִּי, עַד שֶׁהַהוֹרִים שָׁלוּ לֹא יִחְתְּמוּ שֶׁהֵם מוֹכְנִים שֶׁהוּא יִשְׁאַר שָׁם, לֹא כְּדַאי לְהַחְזִיק אוֹתוֹ בְּכֻלּוֹ, כִּי מֵה לָנוּ וְלַצָּרָה הַזֹּאת, תִּאֲמִין לִי, שֶׁיֵּשׁ לָנוּ כְּבָר מִסְפִּיק צְרוֹת וְיִסוּרִים וּמְכַאוּבִים מִכָּל הַצְּדָדִים, מֵה אֲנִי צָרִיף לְהַכְנִס בְּצַעַר חֲדָשׁ וּבְמִסִּירוֹת וְכו' וְכו'.

נָא וְנָא רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ, שֶׁאֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קלד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ג כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִצְטָעֵר לְהַגִּיד לְךָ, עַד שְׁאַנְחֵנוּ לֹא נִקְבַּל בְּכֹתֵב מֵהוֹרֵיךָ שֶׁהֵם מְסֻפִּימִים שֶׁתִּשְׁאַר שָׁם, אֲתָה לֹא יָכוֹל לְהִשְׁאַר אֲצִלְנוּ בְּשׁוֹם פְּנִים וְאִפְּסָן, זֶה לֹא מִקְבָּל שְׂרוּק יְסֻתוֹבֵב שָׁם, וַיִּהְיֶה מְבֻדָּד מִבְּנֵי-אָדָם וְכוּ' וְכוּ', וְזוֹ לֹא דְרָכְנוּ, אֲצִלְנוּ הֶעָקַר תּוֹרָה וּתְפִלָּה, כִּי יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ הֶבֶל, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאֵן, וְעוֹד מְעַט יוֹצְאִים מִזֶּה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁמִבְלָה אֶת יְמֵיוּ בְּטוֹב וּבְנֻעִימִים, בְּתוֹרָה וּבְתְפִלָּה, בְּמִצְוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים.

אִם אֶקְבַּל מִכְתָּב מֵהוֹרֵיךָ כְּתוֹב וְחֲתוּם שֶׁהֵם מְסֻפִּימִים, אֶזְ אֲתִישֵׁב בְּדָבָר אִם לְהַחְזִיק אוֹתָךְ אִם לֹא, אֶבֶל לְפָנַי כֵּן אֵין מֵה לְדָבָר. וְעַל-כֵּן הוֹרֵיךָ בָּאִים בְּעוֹד כְּמָה יְמִים, תִּרְאֶה לְקַבֵּל מֵהֶם מִכְתָּב כְּתוֹב, אַחֲרַת נְצִיטָרְךָ לְשַׁלַּח אוֹתָךְ לְגַמְרִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קלה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ג כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סְלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל כָּל מֵה שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה בְּשִׁבְלִי, וְאִם אֲנִי כוֹתֵב אֶת זֶה אֵינִי מַגְזִים, כִּי אֲנִי מְרַגֵּישׁ בְּעֻצְמֵי מְאֹד מְאֹד מְשָׁפֵל,

רלד אָשר כו קלו בנחל

כי אם הבטחתי לבני-אדם, שאשלם להם בחנפה, ואין לי מהיכן לשלם, זה הדבר הכי גרוע אצלי, כי אם הייתי יודע שאגיע למצב כזה, אף פעם לא הייתי לוקח את עצמי לעשות דבר כזה, ובפרט שאחרי כל מה שעשיתי זה לא חשוב אצלם כלום, ואינו מזיז אותם כלל, ולכן מה שאתה עושה בשבילי יעזור לך הקדוש-ברוך-הוא, שאוכל לשלם לך חזרה חטיבה נגד חטיבה, ועוד אזכה לשמח בשמחתך.

העקר להתחיל לשלם, כי אם יראו שהתחלתי לשלם, אפלו עשר אלף בפעם אחת, זו כבר תהיה ישועה גדולה, כי הם יראו שאני באמת משלם, ואיני בכלל 'לוה רשע ולא שלם', רחמנא לישזבן, אשר העון הזה הוא מאד חמור, ולכן תעשה עמי חסד, והכסף הראשון שיכנס — תעביר אליהם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

אודות הפרסמת וכו', ראה שישנו את זה כפי שדברתי אתך.

כו קלו.

בעזרת השם ותפריך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, וגדל שמחתי לשמע הטוב ממך ומאת הפתה שלך — אין לתאר ואין לשער כלל.

מה אמר לך, ידי היקר! בעתים הללו עוברים עלי צרות ויסורים ומכאובים רבים, מרב התלאות והחובות, וכל חיותי היא

אָשֶׁר   כּו קלז   בְּנַחֵל   רְלָה

רק ילדי חזן שלומדים תורה הקדושה, ומדברים דבורי אמונה, ובפרט הכתה שלך, זה עולה אצלי על הכל, כי הם מכינים את עצמם לבר-מצוה, ואני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהם יהיו עובדי השם באמת, וצריכים לדבר אתם, וכן ללמד אתם בצורה כזו, כאלו הם כבר אברכים, ואם לומדים עם התלמידים בצורה כזו כאלו הם כבר גדולים, זה מרחיב להם את הדעת והמח והשכל.

נא ונא ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ושום דבר לא יוכל לשפר אותך, כי גדול אדוננו ורב להושיע, וסוף כל סוף אחר הרע יבוא הטוב.

אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי, שאתה מחזיק את המתמידים, אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שגנזה לשמע בקרוב בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קלז.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויךדפו אל תלמידי ישיבה קטנה "בית שלמה", הוי"ה עליהם ישרה שכינתו תמיד.

אין אתם יכולים לתאר ולשער את גדל השמחה והתענוג שיש לי, ששמעתי מהמלמד שלכם, שאתם מתמידים בדפי גמרא, ואתם עושים תחרות אחד עם השני כמה דפי גמרא ילמד כל אחד בכל יום.

מה אמר לכם! אין עוד דבר יותר גדול מלמוד גמרא, ובפרט עכשו בימי הנעורים, אז הוא הזמן הכי טוב לזה, כי כן מובא בזהר (וישב קעט:): היצור הרע בא אל האדם מהרגע שנולד עד גיל בר-מצוה, ואז כשנכנס בעל המצוות, בא אליו היצור טוב, ולכן היצור טוב נקרא מספן וחקם, כי הוא מספן, שהיצור הרע יותר מבגר

מִמְּנוּ, וּמְאֹד מְאֹד קָשָׁה לוֹ לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיִּצָּר הַרַע. וְלִזְאֵת מְקַדִּימִים עִם יְלָדִים לִפְנֵי גֵיל הַבְּר־מִצְוָה לְלַמֵּד הַרְבֵּה תוֹרָה, כְּדֵי לְשַׁבֵּר אֶת הַיִּצָּר הַרַע הַגָּדוֹל שֵׁישׁ בּוֹ, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל יֵלֵד הוּא שׁוֹכֵב גָּדוֹל מְאֹד, וְרוֹצֵה לְעֲשׂוֹת הַרְבֵּה דְבָרִים רָעִים וְכוּ' וְכוּ', וּבִפְרָט שֵׁישׁ לוֹ נִטְיָה לְבָלוֹת אֶת הַזְּמַן הַיְקָר שֶׁלּוֹ בְּהִבָּל וְרִיק וּבְמִשְׁחָקִים שֶׁל יְלָדִים קִטְנִים, וְלִכֵּן אִם מְקַדִּימִים לִפְנֵי הַבְּר־מִצְוָה לְלַמֵּד תוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמְתַקְנִים אֶת הַמַּדּוּת, זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב אֲצֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַנִּחְתָּ-רוּחַ שֵׁישׁ לִי, שְׂאֵתֶם לּוֹמְדִים בְּכָל יוֹם דְּפִים גְּמָרָא. עֲלֵיכֶם לִזְכֹּר, כְּשֶׁרַבְּנוּ וְ"ל הִיָּה יֵלֵד קִטָּן, נִתֵּן שְׁלֵשׁ מְטַבְּעוֹת לְמַלְמֵד שֶׁלּוֹ עַל כָּל דָּף וְדָף גְּמָרָא שֵׁיִלְמֵד עִמוֹ, וְרַבְּנוּ וְ"ל רָצָה לְלַמֵּד הַמּוֹן דְּפִים בְּיוֹם, וְשִׁלְּם לְמַלְמֵד שְׁלֵשׁ מְטַבְּעוֹת, וְהַמְּלַמֵּד מִחֲמַת שְׁהִיָּה עֲנִי גָדוֹל מְאֹד, הַשְׁתַּדֵּל שֶׁרַבְּנוּ וְ"ל יִלְמַד עִמוֹ הַרְבֵּה דְּפִים, וְעַל כָּל דָּף וְדָף הוּא קָבַל שְׁלֵשׁ מְטַבְּעוֹת, אֵךְ לְסוּף הַיּוֹם נִשְׁבַּר הַמְּלַמֵּד, וְלֹא הִיָּה יְכוּל לְלַמֵּד יוֹתֵר, כִּי הִיָּה עֵינֵי מְאֹד, לֹא-כֵן רַבְּנוּ וְ"ל הִיָּה עֵינֵי וְכוּ', וְהִיָּה מְלֹא תְּשׁוּקָה לְלַמֵּד עוֹד דְּפִים גְּמָרָא, אֵךְ הַמְּלַמֵּד כָּל-כָּף הַתִּיגַע, עַד שֶׁנִּפְּלַ בְּשִׁנָּה עַל הַשְּׁלִחָן, וְרַבְּנוּ וְ"ל הִצְטַעַר מְזָה. רוֹאִים מִפָּאן יֵלֵד קִטָּן מְגִיל שֵׁשׁ אוֹ שְׁבַע יֵשׁ לוֹ חֶשֶׁק וְרִצּוֹן יוֹתֵר מֵאָדָם מְבַגֵּר, וְהוּא מוֹכֵן לְשִׁלְּם עַל כָּל דָּף גְּמָרָא שְׁלֵשׁ מְטַבְּעוֹת. וְלִכֵּן רְאוּ גַם אַתֶּם לְהִתְמִיד בְּיוֹתֵר בְּלַמּוּד גְּמָרָא, כִּי אֲנִי מְאֹד רוֹצֵה שְׁתַּסִּימוּ אֶת כָּל הַש"ס עַד הַבְּר־מִצְוָה, כִּי כָּף מְקַבֵּל מִרַבְּנוּ וְ"ל: מִי שֶׁזוֹכֶה לְסִיִּם ש"ס, מִמְּשִׁיף עַל עֲצָמוֹ צֵלֶם אֱלֹקִים, וְאֲשַׁרִּי הַיֵּלֵד שֶׁזוֹכֶה לְגִרְסַת אֶת כָּל הַש"ס לִפְנֵי הַבְּר־מִצְוָה שֶׁלּוֹ.

אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֶתְכֶם, שְׁתַּצִּיטוּ אֶת הַמְּלַמֵּד, כִּי שְׁקוּל כְּבוֹד רַבּוֹ כְּכַבוֹד הַמְּקוֹם בְּרוּךְ הוּא, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְאֹד מְאֹד מְקַפִּיד עַל זֶה, וּבִפְרָט, שְׁתַּהֲלֵה לְאֵל, יֵשׁ לְכֶם מְלַמֵּד יָרָא שְׁמִים גָּדוֹל מְאֹד, וְלַמֵּד אֲצֵלִי כְּמָה שְׁנִים, וְאֲנִי מַעֲיֵד עָלַי, שֶׁזֹּכֶה לְלַמֵּד אֲצִלְנוּ בְּהִתְמַדָּה רַבָּה וּבִתְשׁוּקָה עֲצוּמָה, וְלִכֵּן אַתֶּם צְרִיכִים מְאֹד מְאֹד לְשַׁמַּח עַל מְלַמֵּד כְּזֶה שְׁנַתִּי לְכֶם.

אָשֶׁר   כּו קלח   בְּנַחַל   רלז

אין אתם יכולים לתאר ולשער את גדל השמחה שיש לי, שאתם באים אל ה"מתמידים", וזו כל חיותי, פי אני נמצא עכשו בצרה גדולה מאד, הסתבכתי בחובות בשביל בית-המדרש, ולכן אני מאד מאד מבקש אתכם, שתתפללו בעדי, והקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל — ישמע תפלתכם, ותבשרו לי תמיד בשורות משמחות.

כשאתם נמצאים בבית-המדרש, תענוו 'אמן' יהא שמייה רבא', קדשה וברכו, בקול רם מאד, ותשמרו מאד על קדשת בית-המדרש, לא לדבר בבית-הכנסת ובבית-המדרש, פי חמור מי שמדבר בבית-הכנסת ובבית-המדרש. וחקמינו הקדושים אמרו (ברכות סד): כל מי שונכנס בבית-הכנסת בעולם הזה, נכנס לבית-הכנסת בעולם הבא. ועל-כן ראו לשמר מאד על קדשת בית-המדרש, ותמיד תשבו בבית-המדרש, ותלמדו שם בקול גדול, וכן תתפללו שם, והקדוש-ברוך-הוא בודאי לא יעזב אתכם.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כו קלח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג פסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו נצח.

אני מקווה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל על נכון, ותהלה לאל, היתה לה הצלחה.

באתי לבקש אותך, היות ואני נמצא בצרה גדולה מאד מאד, ואף פעם לא בקשתי מאף אחד, אבל עכשו באו מים עד נפש, ליותי מאנשים כסף עד חנכה, ועכשו אני תקוע, ואיני יכול לשלם, ואין בידי לפרטה אפלו שנה פרוטה, ועל-כן מה שאתם יכולים לעזור לי — תבוא עליכם ברכה, ותתברכו מפי אל עליון.

רלח אָשֶׁר כּו קלט בַּנְחַל

נא וְנָא רָאוּ לְשֹׁמֵר מְאֹד עַל שְׁלוֹם בֵּיתְכֶם, וְאֵל תְּרִיבוּ בֵּינְכֶם,
כִּי סוּף כָּל סוּף הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא זָכָה אֶתְכֶם בְּכַנִּים וּבְנֹת חַיִּים
וְקַיִמִים, וְהִתְהַלֵּךְ לְאֵל, זְכִיתֶם כְּכֹר לְנֹכְדִים חֲמוּדִים, יַעֲזֹר הַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁהִבִית שְׁלֹכֶם יְתִרְבֶּה בְּצִאֲצָאִים וְצִאֲצָאִי צִאֲצָאִים,
וּבֵיתְכֶם יִהְיֶה בֵּית וַעֲד לְחֻכְמִים, וְתוֹרָה וּגְדֻלָּה יִהְיוּ עַל שְׁלַחְנֹכֶם
תָּמִיד, וְתָרוּ רַב נַחַת מִכָּל יוֹצְאֵי חֲלָצִיכֶם.

נא וְנָא רָאָה ... הַיְקָר, גֵּרוּ יְאִיר, לְקַבֵּעַ עֲתִים לְתוֹרָה, כִּי מָה
יִשְׁאַר מִהָאָדָם? רַק הַתוֹרָה שְׂזוּכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ
מִטְעָה אֶת עַצְמוֹ כְּלָל, אֲלֵא לֹמֵד תוֹרָה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאִנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דַרְכְּכֶם תָּמִיד, וְתִבְשְׂרוּ לִי
תָּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קלט.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יְתִבְרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר מַקֵּץ, כ"ג כֶּסֶלּו הַיְתִשְׁנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְכַבִּי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנֹכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ מֵעֶרֶב שַׁבַּת-קִדְשׁ, אֲבָל תֵּאֲמִין לִי,
שֶׁכָּל הַזְּמַן לֹא יִכְלָתִי לְהַשִּׁיבְךָ מֵרַב צְרוּתִי וְטִרְדוּתִי וְיִסוּרֵי הַמְּרִים,
שְׂאִנִי עוֹבֵר עֲכָשׁוּ עִם חוֹבוֹת, שֶׁהִסְתַּבְּכָתִי עֲכָשׁוּ בְּעַנְיָן בְּנִית
בֵּית-הַמְּדַרְשׁ, וְהִבְטַחְתִּי לְבִנְי-אָדָם שְׂאֲשֵׁלֵם לָהֶם בִּימֵי חֲנֻפָּה
הַקְּדוּשִׁים, וְהִנֵּה עוֹד יוֹם יִהְיֶה חֲנֻפָּה, וְאִין לִי מִהִכָּן לְשֵׁלֵם, וְלָמִי
עֲשִׂיתִי אֶת כָּל הַחוֹבוֹת הָאֵלֶּה? רַק לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמִנוּ, וְהִנֵּה עֲכָשׁוּ
נִפְלָתִי בְּפַח כְּזָה, שְׂרַע וְמַר לִי מְאֹד, וְאִנִּי יוֹדֵעַ לְתַת עֲצָה לְנִפְשִׁי.

אֲשֶׁר   כו קמ   בְּנַחֵל   רַלֵט

רֵאָה לְחִזּוֹק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׂבַעְעוֹלָם, כִּי אֵין בְּפִי מַלִּים לְהוֹדוֹת לְךָ עַל כָּל הַחֶסֶד חָנָם שְׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי, שְׁאַתָּה מְדַפֵּיס אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ וְ"ל וְאֶת סִפְרֵינוּ, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּמִּיד תַּעֲסֵק בְּעִבּוּדָה הַקְּדוֹשָׁה הַזֹּאת.

אִם הֵייתָם יוֹדְעִים אֶת גְּדֹל הַזְכוֹת שְׁאַתָּם עוֹשִׂים, אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, זֶה מִמֶּשׁ מִצִּיל נַפְשׁוֹת, מִמֶּשׁ רַבְּכוֹת רַבְּכוֹת נַשְׁמוֹת מְקַבְּלוֹת חַיּוֹת מְזֵה, בְּלִי שׁוּם גְּזָמָא כָּלֵל, וְזוֹ כָּל חַיּוֹתָם, וְזֶה עֵקֶר הַשְׂמִיחָה שְׁלִי, וְזוֹ צְרִיכָה לְהִיּוֹת גַּם הַשְׂמִיחָה שְׁלָכֶם, שְׁאַתָּם זוֹכִים וּמְזוֹכִים אֶת הַרְּבִים, וְרֵאוּי לָכֶם לְרַקֵּד בְּיַחַד מְרַב שְׂמִיחָה, שְׂחַבְּלִים נִפְלוּ לָנוּ בְּנַעֲיָמִים, שְׂזַכֵּינוּ לְזְכוֹת כְּזוֹ.

מְאֹד מְאֹד אֲבַקֵּשׁ אוֹתְךָ טוֹבָה אִישִׁית, ... גְּרוּ יְאִיר, קְנֵה בְּשִׁבְלִי סִפְרִים נְחוּצִים מְאֹד מְאֹד, תְּבַקֵּשׁ אוֹתוֹ, שְׁיַעֲבִיר אֶת זֶה אֵלֶיךָ, וְ... גְּרוּ יְאִיר, נוֹסֵעַ לְכָאן בְּסוֹף הַשָּׁבוּעַ עַל שְׂבַת חֲנֻכָּה, תִּשְׁלַח אֶת זֶה אוֹתוֹ, כִּי זֶה מְאֹד מְאֹד נְחוּץ לִי, וְאַהֲיָה לְךָ אֶסִיר תּוֹדָה.

הַמְּאַחַל לָכֶם בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קמ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ג כִּסְלוּ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה אֶל ר' ... גְּרוּ יְאִיר.

קְבַלְתִּי אֶת מַכְתָּבְךָ.

לְדַעֲתִי, זֶה בְּכֹלֵל מַה שְׁאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים: בְּכֹל חֲתֻנָּה צְרִיכָה לְהִיּוֹת עֲגֻמַת נַפֶּשׁ, לִיכָא כְּתָבָה דְּלֵא רַמְיָא בֵּיה תִּיגְרָא.

דְּבַרְתִּי עִם ... גְּרוּ יְאִיר, וְהַכֵּל עַל נְכוּן, אֵין מַה לְדַאָּג, לֹא שׁוֹבְרִים שְׁדוּף, יְתַחַתְּנוּ בְּשַׁעַה טוֹבָה וּמְצַלַחַת עַל צַד הַכִּי טוֹב, וְכֹל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ מִיִּבְנָאֵל יִשְׁתַּתְּפוּ, וְיִהְיֶה מְאֹד שְׂמֵחַ.

רמ אָשֶׁר כּו קמא — כּו קמב בְּנַחֵל

רק תתפלל, שאזכה לבוא גם-כן, כי כפי הבריאות שלי אני
מאד חלש, וצריך רחמי שמים מרבים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

הכל כבר מסדר אל תדאג.

כו קמא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה אל ... גרו יאיר.

את מכתבך לנכון קבלתי, אבל לא יצא כל-כך טוב.

מה אמר לך! "פדיון נפש" "פדיון שבויים" — זו לא מלה
כנגד מה שאני עובר, אם אזכה לעבור על הכל, זה יהיה גם חנכה,
כל-כך אני בצרה, אבל לה' התשועה, לא האמנתי, שאצטרף להגיע
פעם בחיי למצב כזה.

המצפה לרחמי שמים מרבים...

כו קמב.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר מקץ, כ"ג כסלו ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד, צמוד בפנימיות לבכי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

עליך לדעת, כי אסור לשאל שום קשיות על הקדוש-ברוך-
הוא, ועל זה צריכים ללמד הרבה את המאמר בלקוטי-מוהר"ן, חלק
א', סימן נה, ששם רבנו ז"ל מבאר, אפלו שהרשע זוכה בדין וכו'.

אֲשֶׁר   כּוּ קמב   בְּנַחַל   רמא

וכו', צְרִיכִים לְהִסְתַּתֵּר בְּסִתָּר צַל כְּנַפְיֵי יִתְבַּרֵּךְ, וּלְהַמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ יַד הַיְיָ, וְעַל-יַדֵּי-זֶה יִהְיֶה מְכֻסָּה וּמִסְתָּר וְכוּ' וְכוּ', כִּי בְּאַמַּת אֲסוּר לְשָׂאֵל שׁוּם קְשִׁיּוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי (תְּהִלִּים קמח): "צְדִיק וְהוֹי"ה בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו", וְכֵן (דְּבָרִים לב): "הַצּוֹר תָּמִים פָּעְלוּ כִּי כָל דְּרָכָיו מִשְׁפָּט, אֵל אֱמוּנָה וְאִין עוֹל, צְדִיק וְיֵשֶׁר הוּא"; וְלָכֵן אִין מַה לְשָׂאֵל שׁוּם קְשִׁיּוֹת עַל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲדַרְבָּה, צְרִיכִים לְדַעַת, כִּי הַכֹּל בְּהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וּכְפִי רַבּוּי הַמְּנִיעוֹת, כָּף גְּדֻלַּת הָעֲנָן, כַּמּוּבָא (לְקוּטֵי-מִוְהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סו), וְאַנְחֵנוּ רַק צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה, לִידַע שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּה אוֹתָנוּ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קְשִׁים וּמְרִים, וְאִם נִחְזִיק בְּנִסְיָנוּן, נִזְכֶּה לְרַב טוֹב הַצָּפוֹן וְהַגְּנוּז, וְלָכֵן צְרִיכִים לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַע עוֹלָם, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר וְלֹא לְהִסְתַּכֵּל שְׁאַחֲרֵים עוֹשִׂים יוֹתֵר כֶּסֶף וְכוּ' וְכוּ', כִּי הַכֹּל הֶבֶל וְרַעוּת-רוּחַ, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאֵן וְעוֹד מַעֲט אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִפֶּה.

אודות החשבונות, תִּאֲמִין לִי, שֶׁשְׂכַחְתִּי אִיפֹה אֲנַחְנוּ אוֹחֲזִים, כִּי אִם אֵינִי טוֹעֶה, כְּכֹר נִתְתִּי לִ... 4.000 דוֹלָר, וְכַמְדַּמְנִי שְׁפַל הַתְּכַנִּית עוֹלָה עוֹד 6.000 דוֹלָר אוֹ 10.000 דוֹלָר, זֶה צְרִיכִים לְבַרֵּר, וְלָכֵן אִם צְרִיכִים לְתַת לוֹ, נָא תֵן לוֹ שְׁנֵי צִ'קִּים דְּחוּיִים, אַחַד עַל שְׁבֻעִים בְּעֶרְךָ, עַד שֶׁנִּשְׁיֵג אֶת הַכֶּסֶף, וְאַחַד עַל חֹדֶשׁ, עַד שֶׁנִּשְׁיֵג אֶת הַכֶּסֶף.

תִּאֲמִין לִי, יְדִידֵי הַיְיָ! כִּי אֲנִי רוֹאֶה, שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְנַסֶּה אוֹתָנוּ לְרֵאוֹת אֵל מִי נִפְנָה בְּעַת צָרָה, וְלָכֵן רֵאֵה לְהִתְחַזֵּק מִמֶּדָּה, וְלֹא לְהִשָּׁבֵר בְּשׁוּם פָּנִים וְאֶפֶן.

עוֹד פָּעַם, אִין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לָךְ עַל הַחֶסֶד שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי, כִּי אֲנִי בְּעֲצָמִי שְׂבוּר כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבֵּר, לֹא הֵאֱמַנְתִּי שֶׁאֲגִיעַ לְמַצְבִּים כְּאֵלוֹ, אֲבָל עִם כָּל זֹאת, אֲנִי מְקוּוֶה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי סוּף כָּל סוּף כְּכֹר נִרְאֶה אִיךָ שֶׁהַעֲנִינִים מִתְחִילִים לְזוּז וּמִתְחִילִים לְבָנוֹת, כִּי מַה שֶׁחָכּוּ עַד עַכְשָׁיו, זֶה רַק עַל הַתְּכַנִּיּוֹת, כִּי בְּלִי תְּכַנִּיּוֹת אִי אֶפְשָׁר אֶפְלוּ לְהִתְחַיֵּל לְעַבֵּד, וְעַכְשָׁיו הוּא הוֹלֵךְ אֵל קְבָלָנִים לְקַחַת

הַצָּעַת מְחִיר, וְאִם יִמָּצָא קִבְּלָן זוֹל, אֲזִי אֲנַחְנוּ צָרִיכִים לְהִתְחִיל לְגִיֵּס
 כֶּסֶף כְּדֵי לְבָנוֹת, וּמָה לַעֲשׂוֹת? אֲנַחְנוּ מְצַפִּים לִישׁוּעָה, כִּי כְּמוֹ
 שְׂגִיֵּסְנוּ עַד עַכְשָׁיו אֶת הַסְּכּוּם, אֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שְׂנַגִּיס,
 וְאִיךָ אָמַר מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל? בְּדַבַּר רַבְּנוּ ז"ל לֹא רוֹאִים רַק אֶת הַפְּסִיעָה
 הַרְאִישׁוֹנָה.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! כָּל יְמֵי חַיֵּי אֲנִי רוֹאֶה לְפָנַי קִיר מְלֹא
 זְכוּכִיּוֹת וְדוֹקְרָנִים וְחֲרָבוֹת, וְאֲנִי צָרִיךְ לְדַחֵף אֶת הַקִּיר פְּסִיעָה אַחַר
 פְּסִיעָה עִם הַיָּדַיִם בְּלִי כֹפֶפּוֹת, וְאַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר אִיךָ הַדָּם שׁוֹתֵת
 מִכָּל הַצְּדָדִים, עִם כָּל זֹאת לֹא מִתְפַּעְלִים, רַק דּוֹחֲפִים אֶת הַקִּיר
 קְדִימָה עוֹד פְּסִיעָה וְעוֹד פְּסִיעָה וְכוּ' וְכוּ'.

חֲזוּק וְאַמֵץ, וְאֵז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קמג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר מַקֵּץ, כ"ג כֶּסֶלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכוּן קִבְּלַתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! כְּתִבְתָּ לִי רַק שְׁתֵּי שׁוּרוֹת, וּמִמֶּשׁ הַחֲיִיתָנִי, כִּי
 בְּעֵתִים הִלְלוּ אֲנִי מְאֹד מְאֹד שְׁבוּר, כִּי לֹא חָלַמְתִּי בְּחִלּוֹם הַכִּי שְׁחוֹר,
 שְׂאֵבוֹא לְמַצְבִּים כְּאַלְהָה, שֶׁהַבְּעָלִי חוֹבוֹת יִרְדְּפוּ אַחֲרַי, וְאֲנִי צָרִיךְ
 לְשָׁלֵם, וְהַבְּטַחְתִּי לְשָׁלֵם עַד חֲנֻכָּה, וּבְזֶה שְׁכַתְּבָתָּ לִי קִצַּת הַתְּחִיבּוֹת,
 מִמֶּשׁ הַחֲיִיתָנִי, יַחֲזִיחַ אוֹתָךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹ שֶׁהַחֲיִיתָ אוֹתִי.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלַתִּי
 שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קמד.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר מִקֶּץ, כ"ג כְּסֵלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

בְּעֵנִין הַסְּפָרִים, בְּקִשְׁתִּי אֶת יְדִידֵינוּ ... גֵּרוֹ יְאִיר, שְׂיִקְנֶה לִי סֶעֶט
"קְהֵלוֹת יַעֲקֹב" עַל הַשֵּׁם, וְהָיִיתָ שָׁ... בָּא לְפָנָי עַל שַׁבַּת חֲנֻכָּה,
לְזֹאת רָאָה לְמַסֵּר לוֹ אֶת זֶה, בְּקִשְׁתִּי שָׁ... יָבִיא לְךָ אֶת זֶה, כִּי זֶה
מְאֹד מְאֹד נְחוּץ לִי.

רָאָה לְבָרֵךְ לִי מָה ... גֵּרוֹ יְאִיר עוֹשֶׂה, וְהָאֵם זֶה מְתַקְּדִים וְכוּ',
הָאֵם זֶה מְצִיאֹת וְכוּ', אוֹ זֶה חֲלוֹם וְכוּ'.

מָה אָמַר לְךָ! כָּל מַחֵי נִעְתַּק מִמֶּנִּי לְגַמְרִי, וְאֵינִי יוֹדֵעַ מָה יֵלֵד
יוֹם, כִּי נִסְתַּבְּכְתִּי בְּצָרוֹת וּבְחֻבוֹת כְּאֵלוֹ, שְׁמִי יוֹדֵעַ אֵיךְ אוֹכֵל
לְהַחְזִיק מִעַמֵּד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קמה.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישֵׁי לְסֵדֶר מִקֶּץ, כ"ד כְּסֵלוֹ עֶרֶב חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל כָּל לַיּוֹת אֲנֹשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים, "חֲסִידֵי
בְּרִסְלָב", הַגְּרִים בִּיבְנָאֵל "עִיר בְּרִסְלָב", הַיּוֹ"ה עֲלֵיהֶם יִשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ
תָּמִיד, וַיִּשְׁמְרֵם וַיַּצִּילֵם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּמְשִׁיף עֲלֵיהֶם בְּרָכָה
וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

בְּאֵתִי לְפָרֵשׁ שִׁיחֲתִי וְלִבִּי אֲלֵיכֶם, שְׁמְעוּ נָא אֵלַי, וַיִּשְׁמַע אֲלֵיכֶם
הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. לְהַיּוֹ יְדוּעַ, שְׁהַיּוֹם הַזֶּה אֲצִלִּי יוֹם שְׁמֻחָה גְדוֹלָה
מְאֹד, כִּי הִתְחַלַּת סְפָרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְחַל" הִתְחַלֵּל בְּעֶרֶב חֲנֻכָּה

תשכ"ד, זאת אומרת שלשים וארבע שנים שאני מתכתב עם בחורים ואברכים, וכבר נדפסו אלפי אלפים מכתבים, ויש עוד בכתב יד יותר מעשרים וששה אלף מכתבים (מלבד כמה אלפים שנאבדו), יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שאזכה לראות את כל המכתבים מדפסים, ומה שעבר עלי בכל השנים האלו, רק הקדוש-ברוך-הוא יודע, כי אם ארצה לרשום על פני הפתב, הזמן יכלה והם לא יכלו, גדל הבזיונות והשפיכות דמים, המחלקת, החרופין והגדופין שסבלתי כל השנים, אך ורק מפני שאני עוסק לגלות ולפרסם את דעת רבנו ז"ל בעולם, במסירות נפש הכי גדולה, שהפקרתי את עצמי ואת אשתי ואת ילדי לגמרי, רק יודע תעלומות יודע זאת.

והנה זכני הקדוש-ברוך-הוא זה עשר שנים למצא מקום מנוחה לצאת אל המדבר כאן ביבנאל, ולבנות קהלה על טהרת הקדש, וחסבתי שאזכה להגיע אל המנוחה והנחלה, לצאת חוץ לישוב, ולעשות עגול סביבותינו, כמו שעשה החכם (ספורי-מעשיות, מעשה ג), אבל לצערי הרב, נתקיים בי (איוב ג, כו): "לא שלותי ולא שקטתי ולא נחתי, ויבא רגז", שהנה צץ לו הסמ"ך-מ"ם, ימח שמו בעצמו, ואת גדל הצרות והיסורים והמרירות שאנחנו סובלים מהרשע הזה, מפרסם לכל, את המסירות שמסר אותנו על ימין ועל שמאל, בגלוי ובסתור, ואת הרשעות לשם רשעות שעשה, הן בענין המקרה שזה בכריתות, והן עם הילדים בענין החנוף, שגזל מאתנו מה שמגיע לנו על-פי חק — מקום לתלמוד-תורה ולבית-ספר, ואת גדל המרירות שסבלו ילדינו, שהיו זרוקים שנים על גבי שנים במקומות שונים, בתנאים הכי קשים, את כל זאת למדנו על בשרנו, וכמדומה שלא נשפח את זה כל זמן שנחיה, כל-כך רב הכאב והפצע פתוח אצלנו, אך בודאי הפל היה לטובה, כמו שדיקא על-ידי שאבותינו היו במצרים תחת פרעה, וסבלו מה שסבלו על-ידי הנוגשים, זה מה שאחד את נשמות ישראל, ועשה אותם לעם מגבש, כמו-כן קהלתנו הקדושה, שסבלו ועדין סובלים מהרשע המרשע הזה הסמ"ך-מ"ם וחרביו הרשעים, תרבות אנשים חטאים, דיקא על-ידי זה אחד את כלל קהלתנו, ותהלה לאל, החדרתי בכם מדת החסד

אֲשֶׁר   כּוּ קָמָה   בְּנַחֵל   רִמָּה

וְאַהֲבָה וְהַעֲזֹר, שְׂאָחַד יַעֲזֹר לְשֵׁנִי לְהַשְׁתַּדֵּל לַעֲשׂוֹת חֶסֶד זֶה לְזֶה, אֲשֶׁר דָּבָר זֶה עֲדִין לֹא רוֹאִים בְּשׁוּם מְקוֹם, כִּי דִיּוּקָא הַסֶּבֶל שְׂסַבְּלָנוּ וְאַנְחָנוּ סוֹבְלִים, זֶה מָה שְׂגַבֵּשׁ אוֹתָנוּ בְּיַחַד, וּתְהִלָּה לְאֵל, הַתְּחַלְנוּ לְרֵאוֹת אֶת הַפְּרוֹת הַנִּפְלְאִים שֶׁל הַחַנוּךְ הַטְּהוֹר וְהַקְּדוֹשׁ שֶׁל יְלִדֵינוּ, אִף שֶׁפָּה וְשֵׁם יֵשׁ בַּקֶּרֶת, מֵאִילוֹ אֲנָשִׁים וְכוּ', אֲבָל בְּכָל־יְמֵי שְׂיִישׁ לֹא רַק עֵינַיִם פְּקוּחוֹת, וַיִּוֹדַע מָה שְׂקוֹרָה הַיּוֹם בְּעֵצֵרוֹת הַגְּדוּלוֹת, וְאִילוֹ נְסִיווֹת יֵשׁ לְבַנֵּי הַנְּעוּרִים, וּתְהִלָּה לְאֵל, אֲצַלְנוּ מִצִּילִים אוֹתָם מִחֻטָּאִים וְעוֹנוֹת, וְנִכְנָסִים לַחֲפָה בְּכַתְּנַת נִקְיָה, בְּשִׁבְלֵי זֶה בְּעֶצְמוֹ כְּדַאי לְסַבֵּל כָּל הַסֶּבֶל, וְאַנְחָנוּ מְקוּיִם לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂסוּף כָּל סוּף נַעֲבֹר גַּם עַל זֶה, וַיִּתְרַחֵב לָנוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת גַּם יַחַד.

וְהִנֵּה הַתְּחִיל לְהַתְּגַשֵּׁם חֲפָצֵי וּרְצוֹנֵי, תְּפִלְתִּי וּבִקְשָׁתִי, שְׂאֲנִי מִבְּקֵשׁ יָמִים וְשָׁנִים, שְׂיִהְיֶה לָנוּ מְקוֹם מְיֻחָד לְיְלִדֵינוּ, שְׂיִהְיוּ מְבַדְּדִים מִהַחֲלוּנִים, וַיִּלְמְדוּ בְּמְקוֹם נִפְרָד לְגַמְרֵי, וּתְהִלָּה לְאֵל, אַחֲרֵי הַרְבֵּה צְרוּת וְיִסוּרִים, מִשְׂפָּטִים עִם בְּגִצִּי"ם וְהוֹצָאוֹת מְרֻבּוֹת, עֲזָרָנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְהַשִּׁיג עֲשֵׂרָה דִּינָם אֲדַמָּה, שְׂשֵׁם זְכִינוּ לְהַקִּים "קֶרֶת חַנוּךְ" לְתַפְאֶרֶת, כְּדַאי אֲנַחְנוּ עוֹד צְרִיכִים הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת, שְׂיִהְיוּ לָנוּ מְבַנִּים שֶׁל קָבַע, וְכֵן שְׂתִהְיֶנָּה מְשֻׁכָּרוֹת טוֹבוֹת לְמַלְמְדִים וְלַמּוֹרוֹת, וַיִּהְיֶה לָנוּ צְרוּת מְבַחֵר, שְׂיִבְיֵנוּ אֶת הַיְלָדִים, אֲבָל גַּם עַל זֶה שְׂיִישׁ לָנוּ, רְאוּי לָנוּ לְשִׂמְחָה, וְלִתֵּן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַל הַחֶסֶד חָנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וּבְדַאי כְּשֵׁם שְׂעֲזֹר לָנוּ עַד עַכְשָׁו, נִזְכָּה עוֹד לְרֵאוֹת הַרְבֵּה יְשׁוּעוֹת וְנִסִּים נִגְלִים, וְעַל אִף אִפֹּם וְחֻמָּתָם שֶׁל שׁוֹנְאֵינוּ וּמִתְנַגְּדֵינוּ, תְּבַנֶּה פֶּה שְׂכוּנָה חֲדָשָׁה עִם מְאֵתִים וְעֶשְׂרֵי יַחֲדוֹת דִּיּוּר, סְמוּךְ וְנִרְאָה אֶל כָּל הַמוֹסְדוֹת.

וְגוֹיֵלֵת הַכּוֹתֶרֶת שְׂלִי הִיְתָה לְבָנוֹת בֵּית-הַמְּדִרָשׁ גְּדוֹל וְרַחֵב יָדַיִם, שְׂיִכִּיל אֶלֶף מְקוֹמוֹת יְשִׁיבָה, וְעֲזָרַת נָשִׁים רַחֲבָה, וְעַל כָּלֵם — "אוֹלָם שְׂמֻחוֹת" לְכָל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ, לַעֲשׂוֹת שֵׁם כָּל הַשְׂמֻחוֹת שְׂמִתְרַבּוֹת, תְּהִלָּה לְאֵל, בְּלִי עֵינַי הַרְעָה, בְּכָל שְׂבוּעָה אֲצַלְנוּ, כֵּן יִרְבוּ, אִף דָּא עָקָא, שְׂהַסְמִ"ךְ-מ"ם שְׂבַר אוֹתִי לְגַמְרֵי, וְנִפְלְתִי בְּחֻבוֹת

עצומים, כי לוייתי כספים מאנשים פרטיים, והבטחתי להם להחזיר להם בחנפה, והנה הגיעו ימי חנפה הקדושים, ובעוונותי הרבים, ולצערי וחרפתי, אין אני יכול לעמד בדבורי, אשר דבר זה הורס לי את כל החיים והבריאות, כי סהדי במרומים, שבדבר זה הייתי נזהר כל ימי חיי, לא לגע בכסף של השני בשום פנים ואפן, אדרבה, תמיד מסרתי את נפשי רק לתת ולהשפיע לזולתי, ועכשו שקרה מקרה כזה, שבא קבלן ערבי מלכלך, גנב רוצח, ופשוט גזל ממני בלי רחמנות ובלי שום טפת רגש לאור יום — רבע מליון שקל, שהוציא ממני במרמה על מנת לבנות קומה שנייה, ולבסוף רמה אותי וברח, ועוד תובע ממני רבע מליון דולר, בלי שום טפת בושא, אז התחלתי להבין באיזה פח נפלתי, ואיזו צרה נחתה על ראשי, וזה מה שאמר איוב (איוב יד, א): "אדם ילוד אשה קצר ימים ושבע רגז", כי מעולם לא חשבתי שאסתבך בסבוך כזה שנסתבכתי בו, ועתה אנה אני בא, ואיך אשא פני לפני אבי שבשמים, שנשארת בעל חוב לאנשים עניים, ואיך אשא פני לפני בעלי חובותי. ודבר זה הורס לי לגמרי את בריאותי, וכחותי אוזלים מדי יום ביומו, ואני מאד מבקש אתכם, שתתפללו בעדי, שאזכה לאריכות ימים ושנים טובות, ועוד אזכה לראות בבנין בית-המדרש ואולם השמחות, ולשמוח בשמחתכם יחד.

והנה אני בטוח, שכל מה שקרה עם הקבלן, הכל ממנו יתברך, כדי לזכך אותנו יותר ויותר, ולקרבנו אליו יתברך, והוא יתברך רוצה לראות אל מי נפנה בעת צרה, אך ידוע, שבכל צרה, תמיד מחפשים איזה קרבן לתלות את הפשלוך בו. ולכן באתי כאן בשורותים אלו לבקש ולהתחנן מלפניכם, אל נא תתלו את הפשלוך בשום בריה, אף אחד מאתנו לא אשם בדבר, פשוט התמימות והאמת שבנו הביאה אותנו להיות נאיביים, שלא נאמין שיש רמאים וצבועים, גנבים ושקרנים, ולכן אני מאד מבקש אתכם, שאף אחד לא יאשים את זולתו, כאלו הוא חייב, כאלו הוא אשם, כאלו הוא הפשלוך, לא! לא! הכל ממנו יתברך, כדי שיהיה לנו שברון לב, ונבוא אליו בתפלה ובקשה, שיחוס וירחם עלינו, שיבנה לנו

אֲשֶׁר   כו קמה   בַּנְחָל   רמז

אֶת בֵּית-הַמִּדְרָשׁ וְאוֹלָם הַשְּׂמֵחוֹת, וְאֲנִי בְּטוֹחַ, שְׁעוֹד יִתְהַפֵּף הַכֹּל לְטוֹבָה, וְנִזְכָּה לְרֵאוֹת אֶת הַבְּנֵי עוֹמֵד עַל תְּלוֹ בְּיָפְיוֹ וּבְתַפְאֲרוֹ, יֵרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לְבָנוּ, וְתִגַּל נַפְשֵׁנוּ בִישׁוּעָתוֹ יִתְבָּרַךְ.

וְכַאֵן הַמְקוֹם לְתַת תּוֹדָה לְכֹל אֱלוֹ אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר מִחֲזִיקִים וּמְעוֹדְדִים וְעוֹזְרִים לִי בְּעַת צָרָתִי הַגְּדוֹלָה, וּמְשַׁתְּדָלִים לְהוֹצִיא אוֹתִי מֵהַבֶּץ וְהַבּוֹר הַעֲמֵק שֶׁנִּפְלַתִּי לְשֵׁם, בְּעוֹנוֹתֵי הַרְבִּים, וּבְיַדָּאֵי אֲזַכְרֵם תָּמִיד כֹּל יְמֵי חַיֵּי לְטוֹבָה, וְאֵין מְלִים בְּפִי לְהוֹדוֹת לְכֹל אֱלוֹ מַאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַמְשַׁתְּפִים לְעֹזֵר לִי לְהַתְגַּבֵּר וּלְצַאת מֵהַחֹבוֹת הַמְעִיקִים לִי, וּמוֹכְרִים הַגְּרָלוֹת, יַעֲזְרֵם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ שְׁעוֹזְרִים לִי.

וְהִנֵּה יַעַן שֶׁנִּכְנְסוּ עִכְשָׁו יְמֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוֹשִׁים, אֶמְרָתִי לְרֵשֶׁם לָכֶם בְּפִשְׁיטוֹת אֵיךְ רַבְּנוּ ז"ל מְפָרֵשׁ כְּפִנְת גֵּר חֲנֻכָּה, וְהוּא בְּסִפְרוֹ הַקְּדוֹשׁ וְהַנּוֹרָא "לְקוֹטֵי-מוֹהַר" (חֶלֶק א', סִימָן יד): מְצוֹת גֵּר חֲנֻכָּה לְהַדְלִיק סְמוּךְ לְפֶתַח הַבַּיִת, וְזִמְנָה מְשַׁעַת יְצִיאַת הַכּוֹכָבִים עַד שְׁתַּכְּלָה רָגַל מִן הַשּׁוּק (שְׁבַת כ"א, וּבְשַׁלְחַן עֲרוּךְ תַּרְע"ב), וּפְרָשׁ רַבְּנוּ ז"ל, גֵּר חֲנֻכָּה הִיא הָאֶרֶת הַכְּבוֹד, שְׁצָרִיכִים לְהַאִיר אֶת כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרַךְ, וּלְהַחֲזִיר בְּנֵי אָדָם בְּתִשׁוּבָה, וּמְצוֹתָהּ לְהַנִּיחוֹ סְמוּךְ לְפֶתַח הַבַּיִת, שֶׁהוּא פֶתַח הַפֶּה, הֵינּוּ גֵר חֲנֻכָּה, שֶׁהוּא אוֹר הַכְּבוֹד הָעֲלִיּוֹן, צָרִיכִים לְשִׁים אוֹתוֹ לְפָנָי פֶתַח פִּי, לְשִׁמֵּר מְאֹד אֵיךְ מְדַבְּרִים אֶחָד עִם חֲבֵרוֹ, לֹא לְזַלְזֵל וְלֹא לְחַרֵּף וּלְגַדֵּף אֶת זוּלָתוֹ, וְזִמְנָה מִיְצִיאַת הַכּוֹכָבִים, שֶׁזֶה עֲנִיָן קָרוֹב רְחוֹקִים, בְּכַחֲנִית (דְּנִיָּאל י"ב, ג'): "וּמְצַדִּיקֵי הַרְבִּים כְּכּוֹכָבִים", דִּהְיֵנוּ שֶׁהֵם מְצַדִּיקֵי הַרְבִּים, וְעוֹשִׂין בְּעֲלֵי תִשׁוּבָה, עַד שְׁתַּכְּלָה רָגַל מִן הַשּׁוּק, שֶׁהֵם מְקוֹמוֹת הַחִיצוֹנִים, רָגַל זֶה בְּכַחֲנִית נִרְגָן מִפְּרִיד אֱלוֹהֵי, דִּהְיֵנוּ בְּעֲלֵי לְשׁוֹן-הַרְעָ וּמִחֲלֻקָּתָהּ הַהוֹלְכִים וּמְרַגְלִים וּמְדַבְּרִים רְכִילוֹת וּלְשׁוֹן-הַרְעָ, וְעוֹשִׂים מְרִיבָה וּמִחֲלֻקָּתָהּ בֵּין אָדָם לְחֲבֵרוֹ וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, בְּכַחֲנִית (תְּהִלִּים טו, ג'): "לֹא רָגַל עַל לְשׁוֹנוֹ", הֵינּוּ שֶׁכֹּל עֲנִיָן גֵּר חֲנֻכָּה צָרִיךְ לְהִבִּיא אֶת הָאָדָם לְאַמֵּת כְּזוֹ, עַד שִׁיאִירוּ בְּפִיו דְּבוּרִים כְּאֵלוֹ, שִׁיכֹל לְקַרֵב רְחוֹקִים, וְלַעֲשׂוֹת בְּעֲלֵי תִשׁוּבָה, וּלְהַצְדִּיק בְּנֵי-אָדָם, וְלְשִׁמֵּר מְאֹד

מְלִשׁוֹן הַרְעָה וּרְכִילוֹת, שְׂגוּרִים פְּרוּדִים בֵּין אָדָם לַחֲבֵרוֹ וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ, וְזֶה פְּשׁוּת כְּפִנְת הַדְּלָקָת נֶר חֲנֻפָּה.

וְלִדְעוּתִי, עֲכָשׁוּ בַּמַּצָּב שֶׁאֲנִי נִמְצָאִים בּוֹ, עָלִינוּ לַחֲזֹר עַל דְּבָרֵי רַבֵּנוּ ז"ל הָאֱלוֹהִים, וְלִקְיָמָם בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת, כִּי בְּעוֹנוֹתֵינוּ הַרְבִּים, מְרַב צְרוּתֵינוּ, הַתְּחִילָה לְהַכְנִס בֵּינֵינוּ הַמַּדְּהָ רָעָה שֶׁל צְדִיקִים מְשֻׁעָעִים, שֶׁכָּל אֶחָד מֵהֵם לֹא מֵתְחִיל לֹאמֹר: אֵתָּה אֲשֶׁם, וּבִשְׂבִילֵךְ נִגְרַמוּ כָּל הַצְּרוּת (סְפִירֵי-מַעֲשִׂוֹת, מַעֲשֵׂה ג' מִהַחֲגֹר), וְעַל דְּבָר זֶה אֲנִי בָּא לְמַחֲוֹת בְּמַחְאָה גְלוּיָהּ, וְלִהְיוֹדִיעַ הַדְּעָה מִפְּרִשְׁת לְכָלֵּל אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים — אֲנִי חוֹסֵי וְרַחֲמוּ וְחַמְלוּ עָלַי, תְּפָסִיקוּ לְזֶרֶק אֵת הָאֲשָׁמָה אֶחָד עַל הַשְּׂנִי, וְאִם אֶחָד שֶׁלֹּא יִתְפָּאֵר שֶׁהוּא מְסוּר אֵלַי יוֹתֵר מִזְּוֹלָתוֹ, וּכְאִלוֹ אֲנִי חָפֵץ בּוֹ יוֹתֵר מִכֶּלֶם, עָלַי לְגַלוֹת לָכֶם, כִּי הַכֹּל צְבִיעוֹת וְשִׁקָּר, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, אַתֶּם כֻּלְּכֶם חַקוּקִים בְּתוֹךְ לְבָבִי, וְאַתֶּם כֻּלְּכֶם בְּנִים אֶצְלִי, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ, וְכֻלְּכֶם מְסֻרָתִים אֵת נַפְשְׁכֶם בְּעַבְדוּרִי, כִּי יִצְאֶתֶם לְגוֹר בְּמַדְבָּר שָׁמַם, מְקוֹם רֵיק, מְקוֹמוֹ שֶׁל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, וְכֻלְּכֶם בְּאֵתֶם לְגוֹר לְכָאן רַק בְּשְׂבִילִי, הֵן אֲמַת, שֶׁתִּהְיֶה לְאֵל, מִי שֵׁיֵשׁ לוֹ עֵינַיִם לְרֹאוֹת, רוֹאֵה אֵת הַפְּרוֹת הַרְאֵשׁוֹנִים שֶׁל הַחֲנוּךְ שֶׁלֵּנוּ, שֶׁתִּהְיֶה לְאֵל, הַבְּנִים וְהַבְּנוֹת שֶׁלֵּנוּ הַתְּחַתָּנוּ קְדוֹשִׁים וְטְהוֹרִים סְמוּךְ לְפָרְקֶם, וְחַיִּים בְּאַהֲבָה וּבְכַבּוֹד הַדְּדִי, כְּמוֹ שֶׁלְמַדְתִּי אוֹתֶם, עִם כָּל זֹאת כָּל אֱלוֹהֵי שְׂגָרִים בֵּיבְנָאֵל, הֵם מְסוּרִים אֵלַי לְגַמְרִי, כִּי אֲחֵרֵת לֹא הָיוּ גָרִים פֹּה, וְכָל אֶחָד וְאֶחָד בָּא וְגָר כָּאן בְּמִסִּירוֹת נַפְשׁ הַכִּי גְדוּלָּהּ, וְהַרְבֵּה גַם זָרְקוּ פְּרִנְסָה בְּעִיר, הֶעָקֵר לְצֵאת לְגוֹר כָּאן, וְעַל-כֵּן אֵל יִתְפָּאֵר אִם אֶחָד כָּאֵלֹהֵי אֲנִי אוֹהֵב אוֹתוֹ יוֹתֵר, אוֹ מְכַבֵּד אוֹתוֹ יוֹתֵר, זֶה בָּא מִגְּאֻנָּה וְיִשׁוּת, וְלִכְוֹנֵת עֲצָמוֹ הוּא מִתְכַּוֵּן, וְדִי לְחַכִּימָא.

וְלִכֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ אֵת אֲנִישֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, תְּפָסִיקוּ לְרִיב בֵּינֵיכֶם, תְּפָסִיקוּ שִׁיחֵי חֲלוּקֵי דְעוֹת אוֹ קְנָאָה אוֹ שְׂנָאָה אוֹ תַּחְרוֹת אוֹ כְּבוֹד בֵּינֵיכֶם, כֻּלְּכֶם אֲהוּבִים בְּעֵינַי, וְאַתֶּם כֻּלְּכֶם חֲשׁוּבִים אֶצְלִי, וְאֲנִי מְאֹד מְבַקֵּשׁ, הַגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁתְּפָסִיקוּ עִם הַהֶבְלִים הָאֵלֶּה, שֶׁזֶה גוֹרֵם פְּרוּדִים וּמְחַלְקֵת בְּחַנְּנָם, וְלֹא מְסַפִּיק לָנוּ הַסֵּבֶל שֶׁאֲנִי מְבַקֵּשׁ מִהַסֵּמ"ךְ-מ"ם מִבְּחוּץ, עוֹד אֲנִי צָרִיכִים לְהַכְנִיס אֵת

הַסֵּמ"ך־מ"ם בַּפְּנִים? חוּסוּ וְחַמְלוּ עַל כְּבוֹד הַשְּׂכִינָה, וְתִשְׁלִימוּ בִּינֵיכֶם, וְאַנִּי לֹא רוֹצֵה לְרֹאוֹת אֶפְלוּ אַחַד שְׂיִהְיֶה מְסַכֵּסָךְ עִם הַשְּׂנִי, כִּי בְּזֶה מְגַרְשִׁים אֶת הַשְּׂכִינָה מִמְחַנְנוּ, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְן, וְזָכְרוּ הֵיטֵב, כֹּל זְמַן שְׁנֵהְיֶה מְאַחֲדִים יַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְאִישׁ אֶת רַעְוֵהוּ יַעֲזֹר, נִהְיֶה קַהְלָה לְמוֹפֵת, וְנוֹכָה לְהַשְׁתַּדֵּךְ בִּינֵינוּ, וְנִהְיֶה מְשֻׁפָּחָה אַחַת גְּדוּלָה, בְּעִזְרַתוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, אָבֵל אִם, חַס וְשְׁלוֹם, יִהְיֶה אֵילוּ פְרוּדִים וְאִי תְּבָנוֹת בִּינֵינוּ, אוֹי לָנוּ מִיּוֹם הַדִּין, וְאוֹי לָנוּ מִיּוֹם הַתּוֹכְחָה, שְׁאַנְחֵנוּ מִפּוֹרְרִים קַהְלָה שְׁלֵמָה. וְלָכֵן עָשׂוּ כָּל מַה שְׁאַתֶּם רַק יְכוּלִים לְהַחֲזִיר אֶת הָאַהֲבָה וְהַבְּנָה הַדְּדִית בִּינֵינוּ, לֹא מִנִּיתִי אֶת אַף אַחַד בְּשִׁבִיל גְּבִית כֶּסֶף בְּנִית בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַגְּדוֹל וְהָאוּלָם שְׁמַחוֹת, אֲלֵא אֶת יְדִידֵנוּ ... גֵּרוּ יְאִיר, שֶׁהוּא עוֹשֶׂה אֶת מְלֵאכְתּוֹ בְּאַמוּנָה, וְהוּא נָקִי כַפִּים, וְאֵינוֹ לוֹקַח אַגוּרָה בְּשִׁבִיל טְרַחְתּוֹ, וְאַנִּי חוֹזֵר וּמְדַגֵּישׁ פַּעַם אַחַר פַּעַם, שְׂאֵף אַחַד לֹא יִדְבַר בְּשָׁמַי, וְכָל זְמַן שְׁלֹא רוֹאִים אֶת זֶה בְּכַתֵּב יְדִי, תִּדְעוּ שֶׁהוּא שְׁקָרָן, וְהוּא מְעַנְּנֵן לְסַכֵּסָךְ בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, הוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא עוֹשֶׂה לִי טוֹבָה, וְגוֹרֵם לִי רַק עֲגָמַת נֶפֶשׁ וְצַעַר גְּדוֹל.

נָא וְנָא רְאוּ לְפָקַח אֶת הָעֵינַיִם, וְתִרְאוּ אֵיךְ שְׂיִמֵּינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כָּאֵן, וְעוֹד מְעַט אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִפֶּה, וּמַה יִּשְׁאַר מֵאַתָּנוּ? כְּלוּם, הַגּוֹף לְקָבֵר יוֹבֵל, וְהַנְּשָׁמָה תַעֲלֶה לְמַעְלָה, וּבְאֵילוּ פְּנִים תַעֲלֶה לְמַעְלָה כְּשֶׁבִידוֹ אֵין מְקַרָא, וְאֵין מְשָׁנָה, וְאֵין גְּמַרָא, וְאֵין מְדַרְשׁ, וְאֵין מְצוּוֹת וּמְעַשִׂים טוֹבִים, וְלָכֵן רְאוּ לְהִיּוֹת חֲכָמִים, תִּשְׁתַּדְּלוּ מְאֹד לְקַבֵּעַ עֵתִים לְתוֹרָה, לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מְקַרָא, מְשָׁנָה, גְּמַרָא, מְדַרְשׁ, הַלְכוֹת וְאַגְדוֹת, בְּרִיתוֹת וְתוֹסֵפְתוֹת, לַעֲשׂוֹת לְעֲצָמוֹ קְבִיעוֹת חֲזָקָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מְעַט וְעוֹד מְעַט וְכוּ' וְכוּ' מְכַל שְׁעוֹר וְשְׁעוֹר, אֲשֶׁר אֵין עוֹד נְעִימוֹת כְּמוֹ נְעִימוֹת הַתּוֹרָה, וּמִי שְׂזוֹכָה לְהִתְמַיֵּד בְּתִשְׁוִקָה לְלַמֵּד תּוֹרָה, מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וּמֵאִיר עָלָיו אוֹרוֹ יִתְבַּרֵךְ בְּגִלּוּי נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. חוּסוּ וְחַמְלוּ עַל נְשַׁמְתְּכֶם, וְתִתְּנוּ לָהּ לְאַכֵּל בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא מְזוֹן לְנִשְׁמָה, וְכֵן תִּמְסְרוּ אֶת נַפְשְׁכֶם לְהַתְּפַלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמִנְיַן דִּיקָא, עָרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ, וְאַשְׁרֵי מִי שְׂזוֹכָה לְהַתְּפַלֵּל

תפלת הַנְּתִיקִין, וְכֵן תַּעֲשׂוּ כָּל מִינֵי מַאֲמָצִים לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה
 עֲצוּמָה, וְתִרְקְדוּ בְּכָל יוֹם אַחֵר כָּל תְּפִלָּה וְתַפְלָה זְמַן אַרְבֵּי מָאד בְּכָל־
 זָמַר, כִּי תִהְיֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ בְּמָה לְשִׂמְחָה, שְׂזַכֵּינוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבִּי
 אֲמֵת כְּזֶה, רַבִּי נוֹרָא וְנִפְלָא כְּזֶה, רַבִּי הַמְּחִזֵּק וּמַעוּדָד וּמְשַׂמַּח אוֹתָנוּ,
 רַבִּי שְׁלוֹמֵד אֲתָנוּ הַנְּהַגוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלָאוֹת כְּאֵלוֹ, וְזָכְרוּ הַיֵּטֵב, אֲשֶׁר
 כָּל קְלַפְת הַיּוֹנִים הִיְתָה לְהוֹצִיא מִנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשָׁה עֲקָרִים,
 שֶׁהֵם רְאִשֵׁי תְבוֹת שְׁמִ"ח: שְׁבֵת, מִיְלָה, חִדְּשׁ, כִּי כָּל עֲנִינָם הוּא
 לְטַמָּא אֶת הַבְּרִית, שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מְחַלְלִים אֶת הַשְּׁבֵת, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 נוֹפְלִים בְּכַפִּירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, וְאִינָם מַאֲמִינִים בְּחֵדוּשׁ הָעוֹלָם, וְזֶה
 מֵה שְׁמַכְנִים בְּאָדָם עֲצָבוֹת וּמְרִירוֹת. וְלָכֵן כְּשֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל שֵׁשׁ וְשִׁמְחָה
 עַל נַעַם חֶלְקוֹ, שְׂזַכָּה לְהַבְּרָאוֹת מְזַרַע יִשְׂרָאֵל, וְרוֹקֵד בְּכָל יוֹם, זוֹכָה
 לְשִׂמְרֵת הַבְּרִית, כִּי עַל-יְדֵי שִׂמְחָה וְרוֹקוּדִין, נִשְׁמָר בְּרִיתוֹ שֶׁל הָאָדָם,
 שְׁלֹא יִכָּשֶׁל בּוֹ, חֵס וְשָׁלוֹם, וְזוֹכָה לְקַבֵּל אֶת שְׁבֵת-קִדְּשׁ בְּקִדְּשָׁה
 וְטָהֳרָה, וְזוֹכָה לְהַגִּיעַ אֶל הַדַּעַת הַזֶּה שֶׁל חֵדוּשׁ הָעוֹלָם, שְׂיִוָּדַע
 שֶׁהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם מַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, כִּי הַמַּאֲמִין
 הָאֱמֵתִי, שְׁמַאֲמִין אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדָיו יִתְבַּרֵּךְ כָּלֵל, וְדָבָר גְּדוֹל וְדָבָר
 קָטָן אֵינוֹ נַעֲשֵׂה מַעֲצָמוֹ, אֶלָּא מֵהַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְהַכֹּל מְשַׁנָּח
 בְּהַשְּׁנָחָה פְּרֻטִית, וּמְחַדֵּשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל פַּעַם, כִּי בְּכָל יוֹם וּבְכָל
 שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע נַעֲשִׂים עֲנִינִים חֲדָשִׁים בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן הַזְּהִירָנוּ רַבֵּנוּ
 ז"ל לְהִתְחַדֵּשׁ בְּכָל פַּעַם, וְלִשְׁכַּח אֶת הָעֶבֶר שֶׁלָּנוּ, וְלַעֲשׂוֹת בְּכָל פַּעַם
 הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה.

לְזֹאת אֲבַקֵּשׁ אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים, אֲנָשֵׁי
 קְהֵלָתָנוּ, נָא וְנָא, תִּשְׁכַּחוּ אֶת הָעֶבֶר, וְתִשְׁלִימוּ אֶחָד עִם הַשְּׁנֵי כְּבָר
 עֲכָשׁוּ, וְתִכְףּ-וּמִיד כְּשִׁתְּגַמְרוּ לְקַרְא אֶת מִכְתָּבֵי זֶה, שְׂיִבְקֵשׁ אֶחָד
 מֵהַשְּׁנֵי מַחִילָה וּסְלִיחָה וּכְפָרָה, וְאֵף אֶחָד שְׁלֹא יִהְיֶה אֲכֹזֵר, אֶלָּא
 יִמְחַל לְחֻבְרוֹ, וְתִתְחִילוּ לְרַקֵּד בְּרַקוּדִים וְהַמְּחָאֵת פְּפִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה
 נִזְכָּה לְהִמְתִּיק אֶת הַדֵּינִים מֵעֲלֵינוּ, וְנִזְכָּה לְרָאוֹת קְהֵלָה מְשֻׁשְׁגָת,
 קְהֵלָה שְׁעוֹזְרִים אֶחָד לְשָׁנִי, וּמְסוּרִים אֶחָד לְשָׁנִי, יוֹתֵר מֵאֲחִים, וּבְזֶה
 נִגְרָם נַחַת-רוּחַ גְּדוֹל לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא יִתְפָּאֵר בְּנוֹ.

נָא וְנָא, שְׁהַמְקוֹם שֶׁלָּנוּ יִהְיֶה מְקוֹם תּוֹרָה, אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְבַקֵּשׁ

אָשֶׁר   כּו קמו   בְּנַחַל   רנא

שְׁאָחַד יַחֲזֹק אֶת חֲבֵרוֹ, וְאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמֶר חֲזֹק, וְאֲנִי רוֹצֶה שֶׁהֲרֹב ... גֵּרוֹ יֵאִיר, יִלְמַד בְּכָל יוֹם הַלְכוֹת, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְצַטְרֵף אֶל הַשְּׁעוֹר הַזֶּה, וְכֵן ר' ... גֵּרוֹ יֵאִיר, יִלְמַד בֵּין מְנַחָה לְעֶרְבִית "לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן", וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְצַטְרֵף אֶל הַשְּׁעוֹר הַזֶּה, וְכֵן רְצִיתִי שֶׁעוֹד אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים הַיְכוֹלִים לְמַסֵּר שְׁעוֹרִים, שְׁלֹא יִתְבַּיֶּשׁוּ, וְיַעֲשׂוּ חֲבוּרוֹת חֲבוּרוֹת, וְיִמְסְרוּ שְׁעוֹרִים, וְזֶה יִשְׁפִיעַ מְאֹד עַל הַיְלָדִים, כְּשֵׁיֶרְאוּ שְׂאֵבוֹתֵיהֶם מְצַטְרֵפִים אֶל שְׁעוֹרֵי תוֹרָה, חֲמְלוּ עַל נַפְשׁוֹתֵיכֶם וְעַל נַפְשׁוֹת בְּנֵיכֶם, וְאֵל תִּסְתַּוְּבֻּכוּ מִשְׁעַמְמִים, אוֹ שֶׁתִּקְבְּעוּ עֵתִים לַתּוֹרָה לְעֶצְמְכֶם, שְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן, אוֹ שֶׁתִּלְכוּ לְשִׁמְעַ שְׁעוֹר אֲצֵל אֶחָד מֵאֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמְנוּ, אוֹ שֶׁתִּצְאוּ לְהַפִּיץ אֶת אֹר רַבְּנוּ וְ"ל, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹב אֶתְכֶם, וְתִתְבָּרְכוּ מִפִּי אֵל עֲלִיּוֹן.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם חֲנֻכָּה שְׂמֵחַ...

כו קמו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֻדְרַ מַקֵּץ, א' דְּחֲנֻכָּה, כ"ה כִּסְלוֹ ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל ... שְׂיַחֲיוּ.

בְּאִתִּי לְבָרַךְ אֶתְכֶם בְּבִרְכַת "מִזֵּל טוֹב" חֲמָה וּלְכַבֵּית עַל הַלְדָּת בְּנֵיכֶם, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיַכְנֵס הַיּוֹם לְבְרִיתוֹ שֶׁל אֲבִרְהָם אֲבִינוּ בְּעֵתוֹ וּבְזִמְנוֹ, וְתָרוּ רַב גִּחַת דְּקִדְשָׁה מִמֶּנּוּ וּמְכַל יוֹצֵאֵי חַלְצִיכֶם.

רְאוּ לְשִׁמְרַת אֶת תּוֹרַת ה', וּלְקַיֵּם אֶת הַהֲלָכוֹת כְּמוֹ שֶׁצִּוִּיתִיכֶם, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ צוֹפֵה וּמַבִּיט בְּבֵית כָּלֶם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעוֹשֶׂה אֶת מְשַׁכֵּן הַשְּׂכִינָה.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם חֲנֻכָּה שְׂמֵחַ...

כו קמז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ה כִּסְלוֹ, א' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אֹדוֹת מֵה שִׁשָּׁאֲלֶת וְכוּ' וְכוּ', עַל זֶה אֵינִי יְכוּל לְדַבֵּר אִתְּךָ רַק
דְּרָךְ הַטְּלָפוֹן וְכוּ' וְכוּ'.

אֹדוֹת תְּפִלַּת עֲרַבִית וְהַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה, עָלֵי לֹמֵר לָךְ, שִׁישׁ
בְּזֶה מִחֲלָקַת גְּדוּלָה — מִתִּי לְהַדְּלִיק גֵּר חֲנֻכָּה, וַיֵּשׁ הַרְבֵּה שְׂאוּחִזִּים
כְּפִי שִׁיטַת הַגֵּר"א — לְהַדְּלִיק תְּכֵף-וּמִיד בְּתַחֲלַת הַלֵּילָה, וְכֵן אֲנִי
נוֹהֵג לְהַתְּפַלֵּל עֲרַבִית מִקֵּדָם, כְּדֵי שְׂאוּכַל לְהַדְּלִיק מִקֵּדָם, וְעַל-כֵּן
לֹא צְרִיכִים לְהַתְּבַלְּבֵל, אֲלֵא כָּל אֶחָד כְּפִי מִנְהַגוֹ, וְאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל,
אֵף שְׂאֵינָם נְבִיאִים, בְּנֵי נְבִיאִים הֵם, וְכָל אֶחָד שִׁילָךְ בְּדַרְכּוֹ, וְאֲשֶׁרִי
מִי שְׂזוּכָה בְּכָל יוֹם לְהַדְּלִיק גֵּר חֲנֻכָּה, וַיִּמְשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו
שְׂכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרַךְ.

תַּעֲמַד חֲזֵק עַל ... גֵּרוֹ יְאִיר, שְׂיִנְקָה וַיִּסְדֵּר הַכָּל, כְּמוֹ שְׂרָאוּי
לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וּבֵית-הַמִּדְרָשׁ שֶׁהוּא מְשַׁכֵּן הַשְּׂכִינָה, וְכֵן לְרֵאוֹת
שֶׁהָאוֹצֵר סְפָרִים יִהְיֶה מְסֻדָּר, וְכֵן שְׂנֵי הַמְּשֻׁרְדִים לְמַעְלָה, שְׂיִהְיוּ
דְּלֵתוֹת טוֹבוֹת, כִּי הִגִּיעַ הַזְּמַן שֶׁלֹּא נִהְיֶה בְּטִלְנִים, אֲלֵא נִקַּח אֶת
עֲצָמֵנוּ בְּיַדֵּינוּ, וְאֲנִי רוֹצֶה שֶׁהַמְּקוֹם שֶׁלָּנוּ יִהְיֶה נָקִי וּמְהַדָּר, וְלֹא
נִתְבַּיֵּשׁ מֵאֵף אֶחָד.

רַק חֲזֵק וְאַמֵץ, וְשׁוּם דְּבָר שֶׁבְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתְךָ, כִּי
גְּדוּל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְזֶה מֵה שֶׁאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַחְדִּיר בֵּין
אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, שֶׁאֶחָד יִחֲזֵק אֶת הַשָּׁנִי, וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נִצְלִיחַ
לְעֵבֵר עַל הַכָּל.

בְּעֵינֵי הַחֲשָׁמַל וְהַמְּקַנָּה לְ ... גֵּרוֹ יְאִיר, צְרִיכִים לְהַשְׁתַּדֵּל בְּכָל

אֲשֶׁר   כו קמח   בַּנְחַל   רנג

מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַע עוֹלָם לְשָׁלֵם לוֹ, אֲבָל לְהַקְפִּיד לְקַחַת מִמֶּנּוּ אֶת
הַחֲשׁוֹבוֹנִיּוֹת, וְלֹא בְּצַרְרָךְ וְכוּ', אֲלֵא כְּפִי שְׁכָתוֹב בְּחֲשׁוֹבוֹנִיּוֹת וְכוּ', כִּי
חָבַל לְהַפִּיל אוֹתוֹ בְּחוֹבוֹת שְׂאִינָם שְׂיָכִים אֵלָיו.

הַמֵּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קמח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ה כֶּסֶלּוֹ, א' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל יְדִידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גִּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב
מִמֶּךָ.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידֵי הַיְקָר! אַתָּה צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב
כָּל הַיָּמִים, וְאִין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַהַעֲרָכָה שְׂאֵנִי
מְעַרְיָךְ אוֹתְךָ, עַל זֶה שְׂאֵתָה מְזַכָּה אוֹתִי עִם סְפָרִים קְדוּשִׁים, אֲשֶׁר
זוֹ כָּל חִיּוּתִי, וְאֵנִי שׁוֹלַח עִם הַשְּׁלִיחַ כְּמָה שְׂאֵנִי חֲזֵב לְךָ, גֵּא
לְהוֹדִיעֲנִי, וּבְשִׁבוּעַ הַבָּא בְּיוֹם שְׂשִׁי יִהְיֶה לְךָ הַכֶּסֶף.

פֹּה תִקְבַּל מִכְתָּב כָּלְלִי שְׁכָתְבִתִּי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בִּיבְנָאֵל, וְרֵאוּ
שְׁתַּתְּלוּ אֶת זֶה גַם בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת אֲצִלְכֶם בְּאֲשֵׁדוֹד, כִּי הַמְּחַלְקֵת
וְהַמְרִיבוֹת, זֶה עוֹשֶׂה הָרֶס וְכוּ', וּבְפָרֵט שְׂיָמִינוּ כְּצֵל עוֹבֵר, וְחָבַל
לְהַתּוֹפֵחַ עַל שְׂטִיּוֹת, עֲכָשׁוּ צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל מְגַמְתָּנוּ לְמִלְאָ כָּל
אַרְצָנוּ הַקְּדוּשָׁה עִם הַחוֹבְרוֹת הַמְדַבְּרוֹת מְאֻמוֹנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ,
כִּי יִמַּח שְׁמֵם, הַעֲרַבְרַב מִתְּפִשְׁטִים עֲכָשׁוּ מְאֹד בְּאַרְץ עִם כָּל
הַכּחוֹת שֶׁל הַטְּמָאָה, וְגוֹזְרִים בְּכָל יוֹם גְּזוּרוֹת חֲדָשׁוֹת, עַד שְׁרוּצִים
לְסַגֵּר אֶת כָּל הַיְשִׁיבוֹת וְכוּ', הִיָּה לֹא תִהְיֶה, וְעֲלִינוּ לְמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹנוּ
לְהַפִּיץ אֶת סְפָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, וּלְהַמְשִׁיךְ הַלְּאָה וְהַלְּאָה, וְלֹא לְהַתְּפַעֵל
מֵאַף אֶחָד.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרָכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פֶּה תִקְבַּל כְּפֹה מִכְתָּבִים, וְתִמְסַר אוֹתָם לְיַעֲדֵם.

כו קמט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ה כִּסְלוֹ, א' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה ...
גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ זֶה כְּפֹה פְּעָמִים.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיָּקָר! אִם אַתָּה צָרִיךְ הַתְחַזְּקוֹת, עֲלֶיךָ
לְהַרְגִיל אֶת עֲצֻמְךָ לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם בְּשׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְחַל", וְשֵׁם תִּמְצָא
מְרֻגָּע לְנַפְשְׁךָ, כִּי כָּל הַמִּכְתָּבִים נִכְתְּבוּ גַם בְּשִׁבְלֶיךָ. וּבְאַמַּת כְּפִי
הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד, מָה שֶׁיֵּךְ לַעֲנוֹת
לְכָל אֶחָד וְאֶחָד, וּבִפְרָט שְׂאֵין הַזְּמַן בְּיָדִי בְּעֵתִים הַלֵּלוּ, אֲנִי מְאֹד
טְרוּד, כִּי נִפְלָתִי בְּצָרוֹת וּבְחֻבוֹת מְאֹד גְּדוֹלִים, הַשֵּׁם יִשְׁמַר, וְיִוְצִיאֵנִי
מִה שְׁיֹתֵר מִהָר מִשָּׁם.

אוֹדוֹת שְׁגָנְבוּ לָכֶם וְכו', הִיָּה טוֹב מְאֹד שְׁתַּתְּיַעֲצוּ עִם עוֹרְךָ-דִּין
וְכו'.

הַעֲקֵר רְאֵה לְחֻזַּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְתִדַּע,
אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מִחַיָּה וּמִהוּיָה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלֵה, וְדוּמָם, צוּמָת,
חֵי, מְדָבֵר, הֵם עֲצָם עֲצָמִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאֲשֶׁרֵי מִי
שְׁמִכְנִים יְדִיעוֹת אֵלּוּ בְּתוֹךְ לְכַבּוֹ וְדַעְתּוֹ, וְאִזּוּ יַעֲבֹר עַל הַכֹּל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קנ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ה כִּסְלוֹ, א' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כֹּל הַיָּמִים, הָרַב ... גֵּרוֹ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּגְדֹל שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ —
אֵין לְתֵאָר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, כִּי זֶה כַּמָּה נִכְסֵף נִכְסֵפָתִי לְרֵאוּתְךָ,
וְעַל-כֵּן לְרֵאוּת אֶת פְּתִיבַת יָדְךָ.

אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתֵאָר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצְּרוּת וְהִיסוּרִים שֶׁאַנְחֵנוּ
סוֹבְלִים מִהַסְמֵ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, וּכְפִי הַנְּרָאָה
מִהַשְּׂמִים מְזַכְכִּים אוֹתָנוּ זְכוּף אַחַר זְכוּף וְכו', וּבְרוּר אַחַר בְּרוּר וְכו',
וְדִיקָא עַל-יְדֵי-זֶה אֲנִשִּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים נַעֲשִׂים מְאַחֲדִים בְּיַחַד,
וּכְעֵין שְׁהִיָּה בְּמִצְרַיִם, שְׂדִיקָא עַל-יְדֵי פְרַעֲהַ הַרְשָׁע, שְׁהַכְּבִיד אֶת
הַעֲבוּדָה עַל עַם יִשְׂרָאֵל בְּמִצְרַיִם, וְהַנּוֹגְשִׁים הָיוּ אֲצִים אֶת עַם
יִשְׂרָאֵל, דִּיקָא עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשׂוּ לְעַם הַרְאוּיִים לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה.
כְּמוֹ-כֵן עוֹבֵר עָלֵינוּ בְּיִבְנָאֵל מִשְׁבָּרִים וּגְלִים זֶה עֲשׂוֹר שָׁנִים, כְּפִי
שְׂדִדוּעַ לָךְ, וְלִפְנֵי שְׂבוּעַ הִיָּה דִין תּוֹרָה בְּבֵית-דִין "בֵּית יוֹסֵף",
וְהַסְמֵ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע דְּבַר עֲלִיף הַרְבֵּה, כְּאֵלוֹ הוּא הִבִּיא אוֹתְךָ, וְהוּא
עֲשָׂה אוֹתְךָ לְרַב וְכו' וְכִדּוּמָה, וּכְפִי הַנְּרָאָה בְּהַמְשָׁךְ הַדִּיּוּנִים, אִם
יְהִיָּה נִצְרָף, אִז תְּבוֹא לְהַעִיד מַה שְּׂאֵתָה זוֹכֵר — הֵן מִהַעֲרוּב, וְהֵן
מִשָּׂאֵר הַמַּעֲשִׂים 'טוֹבִים' שֶׁל הַרְשָׁע הַזֶּה.

מַה אִמַּר לָךְ, יְדֵי הַיְקָר! יְמֵי שְׁנוּתֵינוּ הֶבֶל, הִנֵּה אֲנַחְנוּ כְּאֵן,
וְהִנֵּה אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים מִזֶּה הָעוֹלָם, מַה לַּעֲשׂוֹת? אֲשֶׁר בֵּין כֶּף אֲנַחְנוּ
מְסֻבְבִים עִם נַחֲשִׁים וְעַקְרָבִים וְכו', אֵלוֹ הַרְשָׁעִים וְהַקְּלִים, רְשָׁעֵי
יִשְׂרָאֵל, אֲשֶׁר דִּיקָא עַל-יְדֵי רְשָׁעִים כְּאֵלָה הַנְּקָרָאִים 'רַע-בְּנִים',
הַעֲבִירוּ עַל הַדַּת רַב רַבָּם מֵאַחֲזֵינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּנֵי עֲדוּת הַמְזֻרָח, כִּי
הַסְמֵ"ךְ-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, שְׂתַל אֶת שְׁלוּחָיו בְּכֹל עֵרָה וְעֵרָה
— תְּכַשִּׁיט כְּמוֹ הַתְּכַשִּׁיט שֵׁשׁ לָנוּ.

נא וְנָא רֵאָה לְהִתְחַזֵּק בְּכֹל מִיְּנֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וּבִפְרָט עֲכָשׁוּ
בִימֵי הַחֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, שְׁתַּרְגִּיל אֶת עֲצָמֶיךָ לְתֵן תּוֹדָה וְהוֹדָאָה עַל
כָּל הַחֹסֵד שֶׁעָשָׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מֵעוֹדְךָ וְעַד הַיּוֹם הַזֶּה,
וּבִפְרָט שְׂזִכִּיתָ לְחַתֵּן אֶת בִּתְּךָ, אֲשֶׁר זֶה הַמַּתָּנָה הַכִּי יִקְרָה שֶׁהַקְּדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא נוֹתֵן לְאָדָם, שְׂיֻכַּל לְחַתֵּן אֶת יְלָדוֹ בְּגִיל צָעִיר, וּבִפְרָט
לְבֵן תּוֹרָה, וּבְזֶה אַתָּה צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְשַׁמְחָת.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שֶׁתְּצַלִּיחַ דְּרַכְּךָ תָּמִיד.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קנא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ה כֶּסֶל, א' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה נִגְיַעוּ וַיְרַדְפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמוּת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, אִךְ מֵרַב הַצָּרוֹת
וְהַתְּלָאוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלַי בְּעֵתִים הַלָּלוּ, שְׂאֵנִי סוֹבֵל יְסוּרֵי תַּפְתּ מַעֲנִין
הַחוֹבוֹת שְׂאֵנִי חַיֵּב לְבְנֵי-אָדָם, וְאֵין בְּיָדִי לְפָרְטָה אֶפְלוּ שָׁנָה פְּרוּטָה,
לֹא הִזָּה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ.

הִנֵּה בִימֵי חֲנֻכָּה הַקְּדוּשִׁים, יֵשׁ לָנוּ, תְּהִלָּה לְאֵל, תְּלִי תְּלִים שֶׁל
חֲדוּשֵׁי תּוֹרָה, וּמִי יִתֵּן שְׂאֲזוּכָה לְהַדְפִּיסָם.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי נִהְנֶה מֵהַחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה שְׁלָךְ, כִּי בְּפִרְוֵשׁ גְּלָה לָנוּ
רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רה), אֲשֶׁר הַחֲדוּשֵׁי תּוֹרָה הֵם
תְּקוּנָה לְפָגַם הַבְּרִית, תְּקוּנָה לְפָגַם הַמִּחָה, כִּי תִכְף כְּשֶׁאָדָם הִרְהֵר
הִרְהוּרִים רָעִים, תִּכְף יְכַנִּיס בְּדַעְתּוֹ אֶת אֲמַתּוֹ מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וַיַּחֲדֵשׁ חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים, וְהַכֹּל שֶׁיְהִיָּה עַל יְסוּד חֲזָק. וּכְבָר אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירושלמי פָּאָה ב' ו'): אֶפְלוּ מַה שֶׁתְּלַמִּיד וְתִיק עֲתִיד
לְהוֹרוֹת לְפָנָי רַבּוֹ, כְּבָר נֶאֱמַר לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, כִּי כָּל הַחֲדוּשִׁים שְׂאָדָם

אֲשֶׁר   כו קנב   בַּנְחַל   רנז

מַחֲדָשׁ, כָּכֵר נֶאֱמָרוּ בְּסִינִי, וְעַל-כֵּן חִילָּךְ לְאוֹרֵיטָא, וּתְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם
חֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֲמַתִּיִּים. וְעַקֵּר הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה צְרִיכִים לֵהִיּוֹת לְעַבְדָּא
וּלְמַעֲשָׂה.

מֵאֵד מֵאֵד אָנִי מִבְּקֵשׁ אוֹתָךְ, שְׁתַּעֲשֶׂה הַתְּעוֹרְרוֹת בֵּין אֲנִשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, שְׁיִלְכוּ לְהַפְיֵץ בְּכָל יוֹם אֶת הַקּוֹנְטְרַסִּים הַמְּגֻלִּים
אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ בְּעוֹלָם, כִּי נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל נִמְצְאִים עִכְשָׁו
בְּמִצָּב מֵאֵד קָשָׁה, וְצְרִיכִים לְהַחֲיוֹת אוֹתָם, כִּי הָעֶרְב־רַב מִתְּפַשְׁטִים
עִכְשָׁו בְּעוֹלָם, עַל-יְדֵי נֶאֱוָף וּכְפִירוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסוֹת, וְרוֹאִים שְׁהִינְנִים
גָּזְרוּ עַל שְׁלוֹשׁ מְצוּוֹת, שְׁהֶרְאֵשִׁי תְּבוֹת שְׁלֵהֶם שְׁמִ'ח': שִׁבַּת,
מִיָּלָה, ח'דָּשׁ, כִּי כְּשֶׁנִּפְגַּם הַבְּרִית, עַל-יְדֵי-זֶה מְחַלְלִים שִׁבַּת,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נוֹפְלִים לְיָאוֹשׁ, וְלֹא-כֵן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֵה לְשִׁמּוֹר שִׁבַּת-קֹדֶשׁ,
זוֹכֵה לְשִׁמִּירַת הַבְּרִית, וְאִזּוּ אֵף פַּעַם אֵינּוּ נוֹפֵל בְּיָאוֹשׁ, אֲלֹא אֲדַרְבֵּה
מַחֲדָשׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל יוֹם, וְהַכֵּל תְּלוּי כְּפִי מִדַּת הַשְּׂמִחָה שְׁאָדָם
שִׂמַּח. וְלָכֵן הֵינְנִים הֵם בְּחִינַת טֵיט הַיּוֹן, שְׁאָדָם נוֹפֵל בְּטֵיט עֲבָה
שֶׁל הַמְּרִירוֹת וְהַעֲצָבוֹת שְׁמֻסְבָּבִים אוֹתוֹ, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים לַעֲשׂוֹת כָּל
מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׂמְחָה, וּכְשֶׁאָדָם בְּשִׂמְחָה, אִזּוּ טוֹב
לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קנב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רְבִיעִי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ה כֶּסֶלּוֹ, א' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.
שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל כָּל־לִיּוֹת אֲנִשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, "חֲסִידֵי בְּרֶסֶלֶב", תְּלַמִּידֵי "הַיְכָל-הַקֹּדֶשׁ" דִּי בְּכָל
אֲתֵר וְאֲתֵר, הַיּוֹי"ה עֲלֵיהֶם יִשְׂרָה שְׁכִינָתוֹ תָּמִיד, וְיִשְׁמְרֵם וְיִצִּילֵם מִכָּל
צָרָה וּמִכָּל צוּקָה, מִכָּל נֶגַע וּמַחֲלָה, וְיִשְׁלַח בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל
מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, אָמֵן.

אֲחֵי וְרַעֲי הַיְקָרִים! יֵשׁ דְּבוּר מְרַבְּנוּ ז"ל שְׁאָמַר: כָּל זְמַן שְׁאֲתֵם
אֲצִלִּי — אָנִי מֵאֲמִין לָכֶם, בְּרַגַּע שְׁאֲתֵם יוֹצְאִים מִמִּנִּי, אֵינְנִי מֵאֲמִין

רנח   אֲשֶׁר   כו קנב   בַּנְחָל

לְכֶם. מַה פְּרוּשׁ הַדְּבֹר הַזֶּה? כִּי אִם הָיָה אֲצֵל רַבְּנוּ ז"ל וְשָׁמְעוּ דְּבָרָיו, הָיָה בְּטוֹל הַבְּחִירָה, רַבְּנוּ ז"ל גָּלָה אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּגִלּוּי פְּזָה, עַד שֶׁנִּתְבַּטְּלָה הַבְּחִירָה, וְלֹא יָדְעוּ אִם אָנוּ נִמְצָאִים בְּעוֹלָם הַזֶּה אוּ בְּעוֹלָם הַבָּא.

פַּעַם אַחַת רַבְּנוּ ז"ל אָמַר לְאִמּוֹ הַצְּדִקָּת מֵרַת פִּיּוּגָא ע"ה, בְּשַׁעֲה שְׁדַחְקָה עָלָיו לְמָה אֵינְךָ אוֹכֵל? עָנָה וְאָמַר לָהּ: אֲנִי חֵי עַם "הַחֲכָמָה תַּחֲיָה אֶת בְּעַלְיָה", וְאֲנִי יָכוֹל לְהַחְזִיק אֶת הָאֲנָשִׁים שְׁלִי שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלוֹת וְלֹא יִצְטָרְכוּ לְאָכֹל, כִּי כְּשֶׁאָדָם מְכַנֵּס בְּעִצְמוֹ גִּלּוּי אֱלֻקוֹת, שֶׁהַכֹּל זֶה אֱלֻקוֹת וְאֱלֻקוֹת זֶה הַכֹּל, הוּא שׁוֹכֵחַ לְגַמְרֵי בְּאִיזָה עוֹלָם נִמְצָא וְשִׁצְרִיף לְאָכֹל, הוּא נִהְנֶה מִזִּיּוֹ הַשְּׂכִינָה, וְזֶה אֵי אֶפְשָׁר לְהִסְבִּיר אֲלֵא לְמִי שְׁלוּמֵד דְּבָרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר מְגַלֵּה לָנוּ גִלּוּי פְּזָה, שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֵל, עַד שֶׁאֶפְלוּ פְּגוּמִים וּמְרַחֲקִים כָּמֵנוּ, גַּם עָלֵיהֶם יֵאִיר הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא.

חֲנֻכָּה, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ב') אֵלוּ יְמֵי הַוּדָאָה, שְׁאָנוּ מוֹדִים וּמְהַלְלִים וּמְשַׁבְּחִים אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַנְּסִים וְהַנִּפְלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ בְּיָמֵים הָהֵם וּבְזִמְנֵי הַזֶּה, אֵין עוֹד דְּבַר הַמְּקַרֵּב אֶת הָאָדָם יוֹתֵר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ הַתּוֹדָה וְהַהוֹדָאָה שֶׁנּוֹתְנִים לְפָנָיו, כִּי בְּזֶה שְׁאָדָם נוֹתֵן תּוֹדָה, בְּזֶה הוּא מְרַאָה שֶׁהוּא מַחְשִׁיב אֶת הַדְּבַר. חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים אוֹמְרִים (מְנַחוֹת מַג): עַל הַפְּסוּק (דְּבָרִים י, יב): "מָה הַיְי"ה אֱלֹקֵיךָ שׁוֹאֵל מֵעַמְּךָ", אֵל תִּקְרֵי 'מָה' אֲלֵא מֵאָה, שְׁצִרִיכִים לוֹמַר מֵאָה בְּרָכוֹת בְּכָל יוֹם לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְחֶלֶק גְּדוֹל מִהַבְּרָכוֹת זֶה הַוּדָאָה, שְׁאָנוּ מוֹדִים לְפָנָיו וְתַבְרָךְ, וּבְזֶה אָנוּ מְרַאִים שְׁאָנוּ מְעִרִיכִים אֶת אֲשֶׁר נוֹתֵן לָנוּ; הֵינּוּ כְּשֶׁאָדָם נוֹתֵן תּוֹדָה, סִימָן שֶׁהוּא יוֹדֵעַ לְהַעֲרִיף אֶת אֲשֶׁר נִתְּנוּ לוֹ. וְלִכֵּן הַפְּרַת הַטּוֹב הִיא הַמְּדָה הַכִּי יָפָה שֶׁיְכוּלָה לְהִיּוֹת, אָדָם עָשָׂה לָךְ טוֹבָה, תֹּאמַר לוֹ תּוֹדָה. וּבְזֶה אִתָּה מְגַלֵּה הַעֲרִכְתָּךְ לְכָל אֲשֶׁר עָשׂוּ לָךְ. אַךְ לְדַאֲבוּנָנוּ הָרַב, בְּנִי-אָדָם אֵינֶם כָּךְ, וְהֵם כְּפוּיֵי טוֹבָה, בְּמִקּוּם שִׁיאֲמָרוּ תּוֹדָה, עוֹד שׁוֹפְכִים כְּלֵי עַם מִיָּם מְזֻהָמִים עַל רֹאשׁ הַזֵּיוֹלַת בְּלֵי בּוֹשָׁה. זוּ נִקְרָאת כְּפִיּוֹת טוֹבָה.

וְלִכְּנָן בְּכָל יוֹם וַיּוֹם אָנּוּ נוֹתְנִים תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא:
 "פּוֹקֵחַ עוֹרִים", שְׁנַתֵּן לָנוּ עֵינַיִם לְרֵאוֹת, בְּזֶה שְׁאָנוּ אוֹמְרִים בְּרַכָּה
 זו, אָנוּ מְרֵאִים שְׁאָנוּ מְעַרְיָכִים אֶת הַמַּתְנֶה הַיְקָרָה הַזֶּה, כִּי אוֹי לוֹ
 לְאָדָם אִם הִיָּה עוֹר, מְגַשֵּׁשׁ בַּחֲשָׁף, עַד כְּדֵי כֶּף שְׁאוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ
 הַקְדוּשִׁים (נְדָרִים סד): סוּמָא נְדָמָה לְמַת, רַחֲמָנָא לִישְׁזֹכֵן מְסַתּוּבָב
 בְּאַפְלָה. בְּנִי-אָדָם מְסַתּוּבָבִים מְלֵאֵי טְעֵנוֹת עַל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 וְשׁוֹכְחִים שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ נוֹתֵן לָהֶם עֵינַיִם לְרֵאוֹת, עִם כָּל הַצְּרוֹת
 שְׁלָהֶם, הֲלֹא הָיוּ יְכוֹלִים לְהִיּוֹת גַּם עוֹרִים, וְלִכְּנָן לָמָּה שְׁיִתְלוֹנְנוּ
 כָּל-כֶּף עָלָיו יִתְבָּרַךְ, בְּשַׁעַה שְׁנַתֵּן לָהֶם עֵינַיִם לְרֵאוֹת?! "הַמְכִּין
 מִצְעָדֵי גִבּוֹר", אָנִי יְכוֹל לְלַכֵּת, אֵינֶנִּי צָרִיךְ לִישֵׁב בְּכֹסֶס גְּלִגְלִים וְכוּ',
 מַה לָּךְ לְהִיּוֹת קוֹבֵל עָלָיו יִתְבָּרַךְ, בְּשַׁעַה שְׁנַתֵּן לָךְ רְגִלִים לְלַכֵּת?!
 וְכֶךָ בְּכָל פֶּרֶט וּפְרֵט מִחֻלְקֵי הַגּוֹף, אָדָם צָרִיךְ לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְפָנָיו
 יִתְבָּרַךְ, שְׂזוֹ בְּרַכַּת "אֲשֶׁר יֵצֵר", שְׁאָדָם צָרִיךְ לוֹמַר אוֹתָהּ בְּכָל יוֹם
 אַחֲרֵי שֶׁהַתְּפִנָּה וְעֲשֵׂה צְרָכָיו וְנוֹטֵל יָדָיו, וְכָכָל שׁוֹפִיר יוֹתֵר בַּחֲסֵד
 שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, נֹאמַר אֶת הַבְּרָכָה יוֹתֵר בְּכוֹנָה, כִּי נִדְעַ שְׁאָם
 יִפְתַּח אֶחָד מֵהֶם אוֹ יִסְתֵּם אֶחָד מֵהֶם, אִי אֶפְשָׁר לְהַתְקִים וּלְעַמֵּד
 לְפָנָיִךְ אֶפְלוּ שַׁעַה אַחַת, אֲזִי אוֹמְרִים אֶת הַבְּרָכָה בְּכוֹנָה גְּדוּלָּה. זו
 נִקְרָאת הַפֶּרֶט הַטּוֹב, וְזוֹ נִקְרָאת תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שְׁמוּדָה וּמְהִלָּל
 לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַחֲסֵד שֶׁעָשָׂה לָנוּ.

כְּמוֹ-כֵן אִם אָדָם עָשָׂה לָךְ אֵיזָה טוֹב בַּחַיִּים, גָּמַל עִמָּךְ חֲסֵד,
 תֵּן לוֹ תּוֹדָה, אֵל תִּהְיֶה כְּפוּי טוֹבָה, כִּי זוֹ הַמַּדָּה הַמְּגַנָּה בְּיוֹתֵר, וְזֶה
 מְרָאָה אֶת הַשְּׁחִיתוֹת שֶׁבְּאָדָם. וְלִכְּנָן לֹא בַחֲנָם שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל, שְׁיָמִי
 חֲנֻכָּה הֵם יָמֵי הוֹדָאָה, שְׁעַם יִשְׂרָאֵל נוֹתְנִים תּוֹדָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וּמַתְחִילִים לְהַתְּבוֹנֵן מַה רָצוּ מִעֲמָנוּ הַיּוֹנִים הָאֲרוּרִים הָאֵלוּ.

חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים אוֹמְרִים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה ב', סִימָן ד'),
 שֶׁהַיּוֹנִים גָּזְרוּ שְׁלֹא לְהַזְכִּיר שֵׁם שָׁמַיִם עַל פִּיהֶם, לֹא רַק שְׁלֹא נִחְשָׁב
 מְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וְלֹא נִקְיָם מִצְּוֹת, אֲלֵא אֶפְלוּ לֹא לְהַזְכִּיר בְּפֶה
 אֶת שֵׁם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְכֵן אוֹמְרִים חֲכַמֵּינוּ הַקְדוּשִׁים עַל
 הַפְּסוּק: "וַחֲשָׁף" — זֶה יוֹן, שֶׁהִחֲשִׁיכוּ עֵינֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְגָזְרוּ
 גְּזֵרוֹת, וְאָמְרוּ: כְּתָבוּ לָכֶם עַל קֶרֶן הַשּׁוֹר, שְׁאִין לָכֶם חֵלֶק בְּאֵלֵקִי

ישראל; רשעים ארורים, רצו להשפית את שם ה'. והנה עם ישראל זכו והתגברו עליהם, ואנו נותנים תודה להקדוש-ברוך-הוא על הנסים ועל הפרקן ועל הגבורות וכו' שעשית לאבותינו בימים ההם בזמן הזה, נותנים תודה לפניו תברך, זה עקר התנקה. חנכה מראה לנו את הענין של תודה, הכרת הטוב להקדוש-ברוך-הוא, שעשה לנו טוב ויעשה לנו טוב. ואם מדבר להודות ולהלל ולשבח את הקדוש-ברוך-הוא, על הנסים והנפלאות שעושה אתנו, כמו-כן אנו צריכים להודות לבשר ודם שעושה לנו טובה, אנו צריכים להפיר טובה לפלוני שגמל עמנו חסד.

מה אמר לכם, כשהייתי בגיל חמש-עשרה וחצי, זכיתי אז בפעם הראשונה להתנדע מרבנו ז"ל, על-ידי ספר קטן "משיבת נפש", וזה הפך לי את כל החיים לטובה, הינו שהתחלתי ללמד ספרי רבנו ז"ל, ונכנסה בי תשוקה עצומה ללמד בכל הספרים כרצונו של רבנו ז"ל, כמו שאמר (שיחות-הר"ן, סימן כח), שרוצה שנהיה בכל חלקי התורה. ומאז ארבעים וחמש שנים שאני לומד ספרי רבנו ז"ל בלי עזר משום ברך שבעולם. ושואלים אותי — מהו כח הדחיפה שלי, משך ארבעים וחמש שנים שאני מחזיק מעמד, אחר שעברו עלי כל-כף הרבה משברים וגלים, כל-כף הרבה מריבות ומחלקות, כל-כף הרבה שונאים, מה הסוד שמחזיק אותי, עד כדי כך שבאים אנשים ורוצים לחזקני, חושבים שאני שבור ואני זקוק לחזוק? אזי אני עונה: אינני זקוק לחזוק שלכם, תאמינו לי, יש לי חזוק בעבור כל עם ישראל וכל אמות העולם. ושואלים אותי: מהיכן הכח הזה? ואני עונה להם: הכח הזה קבלתי ממדת הכרת הטוב, שברגע שהחילותי להתקרב לרבנו ז"ל, וראיתי את המהפכה בחיים שעשה לי רבנו ז"ל, התחלתי ללמד בהתמדה עצומה, ועזבתי הכל, ודבקתי בתורה. וכל ענין ההתבודדות לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, והתפללות: שחרית, מנחה, ערבית, חצות, זה מהכרת הטוב שאני מפיר טובה לרבנו ז"ל. וזה החזוק הכי גדול שלי, אף אחד בעולם לא יוכל להפריד אותי מרבנו ז"ל, ולא יועיל שום דבר. ולמה? כי אני מעריך את רבנו ז"ל, אני יודע מה רבנו

וְלֹא עָשָׂה בְּעֵבוּרַי, וְזֶה אֵף אֶחָד לֹא יוּכַל לְבַטֵּל, וְלֹא יוּכְלוּ לְהַפְרִידֵנִי — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בְּעוֹלָם הַבָּא בְּשׁוּם פְּנִים וְאָפֶן. אוֹמֵר רַבְּנוּ וְי"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, צְדָקָה, סִימָן יג): צְרִיף לְהַחְזִיק טוֹבָה לְמִיטִיב, וְאֵל תֹּאמַר שְׂלֵא נָתַן לְךָ מִשְׁלוֹ. הֲלֹא מִצְוַת צְדָקָה הִיא הַמִּצְוָה הַיְפָה וְהַיְקָרָה בְּיֹתֵר, וְזוֹ הַמִּתְּנָה שְׂאֵדָם נוֹתֵן לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא יִתְּבַרֵךְ אוֹהֵב מְאֹד לְעֲנִיִּים, וְלִכֵּן אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (זֶהוּ וְאָרָא קד.): הַדּוֹרוֹן שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא צְדָקָה, הַנּוֹתֵן צְדָקָה, אֲפֹלוּ הַיְתָה בְּיָדוֹ עֲבָרָה, וְנִחַתְּמָם דֵּינוֹ לְאַבֵּד, יְכוּל לְהִיּוֹת מְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה בְּכָל יוֹם, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְמַלְאָךְ שֶׁל פְּרַעְנוֹת אֵל תִּגַּע בּוֹ. אָדָם חֲטָא וְעָשָׂה עֲבֵרוֹת חֲמוּרִים, עַד כְּדֵי כֹף שֶׁנִּחַתְּמָם דֵּינוֹ לְאַבֵּד, אָדָם זֶה מְסַפֵּן, אֵינֶן לוֹ תִּקְוָה בְּחַיִּים, וְצְרִיף לְקַבֵּל עֲנֹשׁ. אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים: הַמִּתְּנָה שְׁנוֹתְנִים לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — צְדָקָה לְעֲנִיִּים, אֲפֹלוּ יֵשׁ בְּיָדוֹ עֲבָרָה, יְכוּל לְקַבֵּל פְּנֵי שְׂכִינָה, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹמֵר לְמַלְאָךְ הַמִּשְׁחִית שְׂלֵא יִגַּע בּוֹ, כִּי הוּא נוֹתֵן צְדָקָה. וְלָמָּה זֶהוּ הַדּוֹרוֹן שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא? כִּי הוּא יִתְּבַרֵךְ אוֹהֵב אָדָם שְׁעוֹזֵר לְזוּלָת, בְּזֶה שְׂאֵדָם בְּעַל נְכָסִים, וְאֵינוֹ מַחְזִיק כְּסָפוֹ בְּכִסּוֹ, אֲלֵא אוֹמֵר: פְּלוֹנִי בְּמִצְוָקָה כְּסָפִית, אֵלַי וְאֶעֱזֹר לוֹ, אֵף שֶׁהַכֶּסֶף חָשׁוּב לִי מְאֹד, וְאֲנִי יְכוּל לְשַׁמְרוֹ בְּתַכְנִיּוֹת חֲסָכוֹן, בְּבִנְיָן, אוֹ לְהַשְׁקִיעוֹ בְּאִיזָה עֵסֶק וְיִצְמַח וְיִצְמַח וְכוּ', אֲבָל אֲנִי מִשְׁלִיף מִנְּגִידָת אֵת כָּל הַחֲשָׁבוֹנוֹת הַפְּרָטִיִּים וְהַרְוּחִים הָאִישִׁיִּים, וְאֲנִי זוֹרֵק אֵת הַכֶּסֶף לְזוּלָת, זֶה הַמִּתְּנָה לְפָנָיו יִתְּבַרֵךְ, זֶה הַכֶּרֶת הַטּוֹב, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לִי כֶּסֶף, אֲזִי אֵלַי וְאֶעֱזֹר לְעֲנִיִּים, לְמִי שְׂאִין לוֹ.

בִּימֵי חֲנֻכָּה, כְּתוּב בַּפּוֹסְקִים, שְׁנוֹהֲגִים הַנְּעָרִים לְלַכֵּת עַל פְּנֵי הַבָּתִּים לְצְדָקָה. מַה הַקֶּשֶׁר בֵּין צְדָקָה לְחֲנֻכָּה? אֲלֵא חֲנֻכָּה הוּא הַזְּמַן שֶׁל תּוֹדָה וְהוֹדָאָה, שֶׁל הַכֶּרֶת הַטּוֹב, חֲנֻכָּה הוּא הַזְּמַן לְהוֹדוֹת וּלְהִלָּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא עַל הַחֲסָד חָנּוּם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ. וְאֵז יִפְתַּח לָנוּ הַמַּח וְהַדַּעַת וְהַשְׂכָּל, לְהַפִּיר בְּגִדְלַת הַזּוּלָת וּלְעֲזֹרוֹ. וְלִכֵּן עֲלֵינוּ לְרִאוֹת דִּיקָא בִּימֵי חֲנֻכָּה לְתַקֵּן אֵת מַעֲשֵׂינוּ יוֹתֵר וְיֹתֵר בְּעֲנִינִים שֶׁל בֵּין אָדָם לְחֻבְרוֹ, לְהַרְבּוֹת בְּגִמְלוֹת חֲסָדִים, וּבְזֶה שְׂאֵנוּ עוֹזְרִים לְזוּלָת, בְּזֶה אָנוּ יוֹדְעִים שְׂאֵנוּ אוֹהֲבִים אֵת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. רוֹאִים

הרבה בני-אדם אומרים: אני אוהב את הקדוש-ברוך-הוא, אני חוזר בתשובה וכו', ומי אמר שזה נכון, אולי אתה שקרן גדול? אף אם אתה עוזר לזולת, סימן שאתה אוהב את הבורא יתברך שמו. מי אמר שנתקבלה תשובתך בשמים? אם אתה אוהב את הזולת, סימן שאתה בעל תשובה אמתי. ודבר זה קשה מאד להסביר לבני-אדם, כי הם בטבעם אנוכיים: אני ואני וכו', אומר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פב): למה הולך לאנשים שלא פסדר? כי אומרים: אנא אמלך, אני רוצה להיות מלך. ולכן אין הולך להם פסדר. אבל כשאדם מבטל את ה'אני' שלו, אין פה 'אני', יש רק הקדוש-ברוך-הוא, ומתהפך את אותיות אג"י לאי"ן, אזי הולך לו פסדר. רבנו ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן י'), שעל-ידי שאדם נותן צדקה, נמשכת עליו השגחת הקדוש-ברוך-הוא. כי בדרך כלל אדם אוהב את עצמו, כמאמרם ז"ל (ויקרא רבה, פרשה טו, סימן ח'): כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו. אדם יראה את כל החסרונות של כלם, אבל לא את חסרונות עצמו, זה טבע האדם, אדם אוהב את עצמו, כמאמרם ז"ל (סנהדרין ט:): אדם קרוב אצל עצמו. אבל השלמות היא לאהב את הזולת גם-כן כמו שאוהבים את עצמם. לעזר לזולת כמו שאתה רוצה שיעזרו לך. ומספרים חכמינו הקדושים, שבא גוי אל הלל ורצה להתגייר, ובקשו ללמד את כל התורה על רגל אחת, ואמר לו: מה דעלך סאני לחברך לא תעביד, זו כל התורה כלה. והלך והתגייר. כי באמת זה היסוד ביהדות, מה שאינה רוצה שיעשו לה, אל תעשה לאחרים. ובזה מגלה את טהר לבבו. וזה למדנו אצל רבנו ז"ל, רבנו ז"ל הוא טוב עין, ומגלה לנו (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נד), שמשיח יהיה טוב עין, אוהב את כלם, רוצה לעזר לכלם. מוהרנ"ת ז"ל אומר (לקוטי-מוהר"ן, השפמת הבקר, הלכה א'), שמשיח יכבש את העולם על-ידי שימצא אצל כלם נקודות טובות, וזה סימן שאדם זה מצד הקדשה. אבל אם אדם רוצה רק אנוכיות, אני ושוב אני, אני והחברים שלי ורק החברים שלי, זהו רשע מרשע, ואין לו אמונה, והוא רחוק מהקדשה לגמרי.

ולכן אנחנו, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, דיקא בימים אלו

יְמֵי חֲנֻכָּה, עָלֵינוּ לְהִרְגִיל עֲצָמָנוּ לְהוֹדוֹת וּלְהַלֵּל וּלְשַׁבַּח וּלְפָאֵר אֶת הַבוֹרֵא יִתְבָּרַךְ שָׁמוּ עַל הַחֶסֶד חָנּוּם וְעַל הַנְּסִיִּים וְהַנְּפִלְאוֹת שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁזָכְנוּ לְדַעַת מִרְבָּנוּ ו"ל. וְעַל כָּלֵם — שְׁאָנוּ שׁוֹמְעִים אֶת הַדְּבוּרִים הַלְלוּ.

הַהִכָּרַח לִי לֹאמֵר לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמָנוּ הַיְקָרִים! אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁיֵּשׁ לָכֵם קִשְׁיוֹת וּסְפִקוֹת עָלַי; הַגַּעַתִּי לְמִסְקָנָה לֹאמֵר לָכֵם, שְׁאִינְנִי מְתַפְעֵל עִתָּה מֵאַף אֶחָד. בְּשָׁבוּעוֹת אֵלּוּ נִסּוּ אוֹתִי בְּנִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, אִף שֶׁבְּמִשְׁךָ אַרְבָּעִים וְחָמֵשׁ שָׁנִים עָבְרוּ עָלַי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, מִחֻלְקֵת וּמְרִיבוֹת, צָרוֹת וְיִסּוּרִים, שְׁאִינְנִי יְכוֹל אֶפְלוּ לְהִתְחִיל לְהִסְבִּיר לָכֵם, וּבְרוּךְ הַשֵּׁם עֲמַדְתִּי בְּנִסְיוֹן, אֲבָל מֵה שֶׁלְּמַדְתִּי בְּשָׁבוּעוֹת הָאֶחָדָנִים, זֶהוּ הַנְּסִיֹּן הַכִּי גָדוֹל, וְהַנְּסִיֹּן הָאֶחָדוֹן. וּבְרוּךְ הַשֵּׁם, עֲמַדְתִּי בְּנִסְיוֹן. הָאֵמֶת שֶׁל רַבְּנוּ ו"ל הִיא אֵמֶת אֶחָדָת לְגַמְרִי, רַבְּנוּ ו"ל אָמַר פַּעַם: אֲנַחְנוּ אִינְנוּ מִהַעוֹלָם הַזֶּה, לְכֵן אֵין יְכוֹלִים לְסַבֵּל אוֹתָנוּ, כָּל מִי שֶׁדְּבוֹק בְּהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא וּמִקְרָב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, יוֹתֵר אֵמֶת נִכְנָסֶת בּוֹ, וְלְכֵן לֹא יְכוֹלִים לְסַבֵּל אוֹתוֹ. אֲנָשִׁים אוֹהֲבִים כֶּסֶף פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמָעוֹ, כָּל הָרֹאשׁ שֶׁלָּהֶם מְמוֹן וּמְמוֹן, אִיךָ מִשְׁיָגִים כֶּסֶף וְשׁוֹב כֶּסֶף, וְיֵשׁ אֲנָשִׁים שְׂרוּצִים כְּבוֹד, וְיֵשׁ כְּאֵלוּ הַרוּצִים תַּאֲוֹת אַחֲרוֹת, וְרַבְּנוּ ו"ל, שֶׁהוּא הַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁהוּא יְכַבֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם, כְּמוֹבֵא בְּדַבְּרֵי ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ב'), שֶׁעַקֵּר כָּלִי זֵינוּ שֶׁל מְשִׁיחַ זֶה הַתְּפִלָּה, הוּא דְבַר נִגְדַּת כֶּסֶף, נִגְדַּת הַתַּאֲוָה שֶׁל מְמוֹן — מִכֶּסֶף אֵל תְּדַבְּרוּ אִתִּי, הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן — הֲיֵה לָנוּ כֶּסֶף, וְאִם לֹא — גַּם-כֵּן נִחְזִיק מֵעַמֵּד. יְמֵי שְׁנוֹתֵינוּ בְּהֵם שְׂבָעִים שָׁנָה. וְכַמָּה עָבְרוּ מִהַשְּׂבָעִים שָׁנָה?! רֹאִים אֲנָשִׁים שֶׁבְּשִׁבִיל כֶּסֶף, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, יַעֲשׂוּ הַכֹּל. וְאוֹמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק ב'): חֲמוֹר נוֹעֵר — זֶה נִגְדַּת תַּאֲוֹת מְמוֹן. נִשְׁאַלְתָּ הַשְּׂאֵלָה, לָמָּה דִּיקָא חֲמוֹר הוּא נִגְדַּת תַּאֲוֹת מְמוֹן? אֵלָּא חֲמוֹר נִשְׁאַר חֲמוֹר, וְאִינוּ מְתַבְּיֵשׁ לְעֵשׂוֹת צְרָכֵינוּ בְּרָחוּב, מְנִיחִים עָלָיו מִשָּׂא כְּבֵד, וְנוֹשֵׂא אֶת הַמִּשָּׂא עִם אֲזִנָּים גְּדוֹלוֹת וְנוֹתֵר חֲמוֹר, הַכֹּל בְּעִבּוֹר כֶּסֶף, נוֹתְנִים לוֹ אֶת שְׁקוֹ בְּתוֹךְ פְּרָצוּפוֹ וְאוֹכֵל תְּבֵן וְקֶשׂ, כִּי הוּא מְנַח בְּתַאֲוֹת מְמוֹן. בְּגִי-אָדָם שׁוֹמְעִים דְּבוּרִים כְּאֵלוּ, וְאִינָם מְסַגְּלִים לְשִׁמְעָם, זֶה חֲרִיף יוֹתֵר

מִדְּאִי. זֶה מֵה שֶׁלְּמִדְּנֵנו אֶצֶל רַבְּנֵנו ז"ל. וְלִכֵּן אֵינִי מִתְּפַעֵל, אִם יִשְׂאָר אֶצְלִי רַק מִנֵּיִן אֶחָד, כִּי כְּתוּב (שְׁמוֹת יח, כא): "וְאִתָּה תִּחְזָה מִכָּל הָעַם אֲנָשֵׁי חֵיל, יִרְאִי אֱלֹקִים, אֲנָשֵׁי אֲמֶת, שׁוֹנְאֵי בְּצַע, וְשִׁמְתָּ עֲלֵיהֶם שְׂרֵי אֲלָפִים, שְׂרֵי מְאוֹת, שְׂרֵי חֲמִשִּׁים, שְׂרֵי עֶשְׂרוֹת" וְגו'; וּפְרָשְׁתִּי פַעַם: הֲלֹא זֶה דְּבַר פְּלֵא, אֲנָשֵׁי חֵיל, לָהֶם יֵשׁ אֲלֵפֵי אֲנָשִׁים, יִרְאִי אֱלֹקִים — יֵשׁ לָהֶם מְאוֹת אֲנָשִׁים, אֲנָשֵׁי אֲמֶת — יֵשׁ לָהֶם חֲמִשִּׁים אֲנָשִׁים, שׁוֹנְאֵי בְּצַע — לָהֶם יֵשׁ רַק עֶשְׂרֵה אֲנָשִׁים, נִמְצָא, שֶׁשׁוֹנְאֵי בְּצַע הֵם יוֹתֵר מֵאֲנָשֵׁי אֲמֶת, וְאֲנָשֵׁי אֲמֶת יוֹתֵר מִיִּרְאֵי אֱלֹקִים, וְיִרְאֵי אֱלֹקִים יוֹתֵר מֵאֲנָשֵׁי חֵיל, בְּיָדָאֵי צְרִיכִים אֶת הָאֲרָבָעָה, לְהִיּוֹת אֲנָשֵׁי חֵיל, לֹא לְפָחַד מְאֹף אֶחָד בְּעוֹלָם, וְכֵן יִרְאֵי אֱלֹקִים — לְפָחַד רַק מִהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲנָשֵׁי אֲמֶת — לְלָכֵת רַק אֶל הָאֲמֶת, וְאַחֵר כָּל זֶה בָּאִים אֶל שׁוֹנְאֵי בְּצַע, עִם כֶּסֶף לֹא תִקְנֶה אוֹתִי, בְּכֶסֶף עוֹזְרִים לְזוּלָת, וּמִחֲלָקִים אוֹתוֹ לְעֲנִיִּים, וְזוֹ הַמְּדַרְגָּה הִכִּי עֲלִיוֹנָה. זוֹ הַפְּרֵת הַטּוֹב.

וְלִכֵּן אֲנִי מִבְּקֵשׁ מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנו הַיְקָרִים, אִם אַתֶּם רוֹצִים לְהַחְזִיק בְּ"הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", זְכְרוּ הַיֵּטֵב, שֶׁיֵּשׁ תּוֹרָה בְּלִקְוּטֵי-מוֹהַר"ן, שְׂרָצִיתִי שֶׁפֶל אֶחָד יִלְמַד תּוֹרָה זוֹ, עַד שֶׁתִּהְיֶה שְׂגוּרָה עַל לְשׁוֹנוֹ, בְּחֵלֶק א', סִימָן נט, וְכֵן יֹאמֵר עֲלֶיהָ אֶת הַתְּפִלָּה בְּלִקְוּטֵי-תְּפִלוֹת, שְׂנִקְרָאת: "הֵיכַל-הַקֹּדֶשׁ", שֶׁם מְדַבֵּר רַבְּנֵנו ז"ל אִיךָ הִרְעֵ רוֹצֵה לְהִתְאַחֵז בְּאֶדָם, וְצְרִיכִים לְרְאוֹת לְהוֹרִיד מֵעֲצָמוֹ אֶת הִרְעֵ הַזֶּה, וְעַל-יְדֵי הַתְּבוּדוֹת שֶׁאֶדָם מִתְּבוּדֵד לְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִיךָ נִמְצָא בְּסִפְּנֵה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רֵגַע, שֶׁלֹּא יִרְחֲקוּ אוֹתוֹ, מִתְּחִזֵּק וּמִתְחַשֵּׁל, וְיִוֹדַע שֶׁאוֹתוֹ לֹא יוֹכְלוּ לְשַׁנּוֹת. וְזֶה מֵה שֶׁלְּמִדְּתֵי אֶצֶל רַבְּנֵנו ז"ל אֲרָבָעִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים, וְהִקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יְרַחֵם עָלַי, וְיִתֵּן לִי הַדַּעַת וְהַשְׁכָּל לְגַמֵּר אֶת הַחַיִּים עִם הַלְמוּד הַזֶּה שֶׁאֲנִי לוֹמֵד כְּבָר אֲרָבָעִים וְחֲמִשׁ שָׁנִים, וְאִךָ אֶחָד לֹא יוֹכֵל לְהַזִּיז אוֹתִי כִּהוּא זֶה. כִּי כָל הַמְחַשְׁבָּה שְׁלִי הִיא רַק עוֹלָם הַבָּא, הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁאֵין שׁוּם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵי הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מֵה הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֹאמֵר, מֵה הַרְצוֹן שֶׁל הַקֹּדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מֵה הַתּוֹרָה אוֹמְרָת, שֶׁזֶה רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְכִף הוֹלֵךְ לִי בַחַיִּים לַחַיּוֹת כֶּף, וְלְהַמְשִׁיךְ אֶת זֹאת

אֲשֶׁר   כו קנב   בַּנְחָל   רסה

בַּתְּלִמִּידִים. מִי שְׂרוּצָה לְקַבֵּל אֶת זֹאת — אֲשֶׁרִיו וְאֲשֶׁרִי חָלְקוּ! וּמִי שְׂאִינוּ רוּצָה לְקַבֵּל אֶת זֹאת, זוּ הַבְּעֵיָה שְׁלוֹ, וְיַעֲשֶׂה לִי טוֹבָה וְיַעֲזֹב אוֹתִי.

לְרַבְּנוּ ז"ל הָיָה תִּלְמִיד בְּשֵׁם ר' יַעֲקֹב הַנֶּפֶחַ, וְהָיָה גֵר בְּאוּמָן הַרְבֵּה שָׁנִים, הוּא זָכָה לְאַרְיֵכוֹת יָמִים וְשָׁנִים, וְחִי יוֹתֵר מִמָּאָה שָׁנָה בְּזִכּוֹת הַבְּרָכָה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל בְּרָכוּ. כְּשֶׁנִּסְעוּ פַּעַם בְּעֵגְלָה, וְדָהְרוּ הַסּוֹסִים בִּירִידָה חֲדָה וַחֲלוּלָה, וְר' יַעֲקֹב שֶׁהָיָה גָבוּר, מִשְׂרָאָה אֶת הַסִּפְּנָה הַמְּרוֹחֶפֶת, שֶׁהֵעֲגִלָה עוֹמְדָת לְהַתְּהַפֵּף, קָפֵץ מֵהֵעֲגִלָה, וְעָמַד מוּל הַסּוֹסִים, שָׁזָה הָיָה מִמֶּשׁ פִּקּוּחַ גִּפְשׁ, וְעָצַר אוֹתָם, וְהִחֲזִיק אֶת הֵעֲגִלָה בְּכָל כַּחוֹתָיו, וְכִף הִצִּיל אֶת רַבְּנוּ ז"ל. וּבְרָכוּ אֹז רַבְּנוּ ז"ל: בְּזִכּוֹת שֶׁהִצִּיל אוֹתִי, תִּהְיֶה לְךָ אַרְיֵכוֹת יָמִים וְשָׁנִים, וְחִי יוֹתֵר מִמָּאָה שָׁנִים. אֵף שֶׁהָיָה נֶפֶחַ בְּמַקְצוּעוֹ, אֲבָל אֲנָשִׁי שְׁלוּמָנוּ הָיוּ מְסַפְּרִים אֶת הַאֲמַת שֶׁהִיְתָה בּוֹ. תִּמְיֵד דְּבַר רַק מִרַבְּנוּ ז"ל, רַק מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִיזוֹ אֲמַת הִיְתָה בְּאָדָם זֶה! וּבְאֲמַת זֶה מָה שֶׁרַבְּנוּ ז"ל רוּצָה לְהַחֲדִיר בְּנוֹ, לֹא לְחַנֵּף בְּנֵי-אָדָם בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּזָן, אֵל תִּסְתַּכְּלוּ שְׁבִמְקוֹמוֹת אַחֲרֵים יֵשׁ הַרְבֵּה יוֹתֵר אֲנָשִׁים. מָה אֲכַפֵּת לִי מָה שֶׁקוֹרָה בְּמְקוֹמוֹת אַחֲרֵים, אֲפֹלוּ שִׁיְהִיוּ עֲשָׂרָה אֲנָשִׁים, מְנִיֵּן אֶחָד — מִסְּפִיק, וְהַעֲקָר — שִׁיְהִיוּ שׁוֹנְאֵי בְּצַע, שֶׁהָרֵאשׁ שְׁלֵהֶם לֹא יִהְיֶה מְנַח בְּכֶסֶף וְכֶסֶף, זֶהוּ מוֹסֵר הַשֶּׁפֶל.

הַתְּבוֹנָנוּ עַל הַסֵּמ"ף-מ"ם, יִמַּח שְׁמוֹ, כָּל הָרֵאשׁ שְׁלוֹ תִקְצִיבִים וְתִקְצִיבִים, וְאִיךָ גּוֹנְבִים, גּוֹזְלִים וְחוֹמְסִים, רַק אִיךָ לְהַשִּׁיג תִּקְצִיב וְכוּ', הָאֵלוּ הֵם חַיִּים?! לְמֵלֵא אֶת הַבְּנֵקִים וְכוּ'?! זוֹ הַתְּכַלִּית בְּחַיִּים?! הַגְּמָרָא אוֹמֶרֶת עַל הָעֶכְבְּרִים: עֶכְבְּרִי דְשָׁכִיב עַל דִּיגְרִי, וְכֵן אֲנִי עֶכְבְּרָא רְשִׁיעָא, כִּי הָעֶכְבְּרִים רְשָׁעִים אַרוּרִים, מִיֵּלֵא חֲזָה אַחֲרָת אוֹכְלָת כֶּשֶׁהִיא רַעְבָּה, אֲבָל עֶכְבְּרִים מְכַרְסְמִים בְּגָדִים וְכוּבְעִים וְכוּ', אֲשֶׁר זוֹהִי רְשָׁעוֹת.

וְלָכֵן אָנוּ צְרִיכִים לְלַמֵּד מוֹסֵר הַשֶּׁפֶל, רְאוּ אִיזָה זֶכֶל וְלְכַלּוֹף, שְׂאִין מִתְּבִישִׁים לוֹמֵר שֶׁהֵם רְאשֵׁי עַם, מְנַהֲיֵי עֲדָה, בְּשַׁעָה שְׁפֶל רְאשָׁם רַק כֶּסֶף וְכָבוֹד. תִּקְצִיבִים וְעוֹד פַּעַם תִּקְצִיבִים, וְעוֹד פַּעַם

תִּקְצִיבִים, לְגֹזֵל וְלַרְמָס אֶת הַשְּׁנִי בַּעֲבוּר מְמוֹן. אֶצְלָנוּ לֹא לּוֹמְדִים אֶת זֹאת. מִי שְׂרוּצָה כֶּסֶף, מִי שְׂרוּצָה כְּבוֹד, צָרִיף לִידַע, שְׂאָנוּ לֹא הַכְּתַבַּת הַנְּכוּנָה, וּבּוֹדָאֵי טְעוֹת בְּיָדוֹ, וְאַבְקָשׁוּ שִׁילָף לְחִיִּים וּלְשִׁלוֹם, וְלֹא יִפְרִיעַ לְזוּלְתוֹ, אֶצְלָנוּ לֹא לּוֹמְדִים אֶת זֹאת, אֶצְלָנוּ לּוֹמְדִים דְּבַר אֶחָד בְּלִבָּד: אֶחָד יַחֲדֵי וּמִיַּחַד, הִיָּה, הוּא וַיְהִיָּה, אֵינֶנּוּ לָנוּ רַק הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵינֶנּוּ צָרִיכִים כָּלוּם, רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא! אוֹתוֹ אָנוּ אוֹהֲבִים. וּמֵאֵינֶנּוּ אָנוּ יוֹדְעִים אֶת זֹאת? כִּי אָנוּ יוֹדְעִים שְׂעֲלִינוּ לְאַהֲבַת כָּל יְהוּדֵי בְּלֵי יוֹצֵא מִן הַפֶּלֶל, וְלַעֲזוֹר לְכָל יְהוּדֵי, אֲבָל מַה לַּעֲשׂוֹת? שְׂאֵלוֹ הַרְשָׁעִים מִהַהֲפֹךְ אֶל הַהֲפֹךְ, כְּמוֹ שְׂאוּמֵר הַנְּבִיאֵי יִשְׂרָאֵל (ה, כ): "הוֹי, הָאֲמָרִים לָרַע טוֹב וְלַטּוֹב רַע, שְׂמִים חֲשָׁף לְאוֹר וְאוֹר לְחֲשָׁף, שְׂמִים מֵר לְמֵתָק וּמֵתָק לְמֵר" וְגו'. מַה אָנוּ יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת? אֵלּוֹ הַרְשָׁעִים מִצְּלִיחִים, אֲבָל זֶה הַצְּלִיחָה מְדַמָּה, כִּי הֵימִים וְהַשְּׁנִים פּוֹרְחִים, וְאַחֲרֵי-כֵן מַה נִּשְׂאָר בְּיָד?!

הִיָּה אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהַתְּפִלָּה שְׁחֲרִית, וּבְאֲמֻצֵּי הַתְּפִלָּה עָשָׂה אֶתְנַחֲתָא, וְחֹזֵר כְּמָה פְּעָמִים: "בֵּיּוֹם הַהוּא, בֵּיּוֹם הַהוּא אֶבְדוּ עֲשִׂתוֹנוֹתֵינוּ", אַחֲרֵי הַתְּפִלָּה שְׂאֵלוֹ אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: לְמָה עֲצַרְתָּ בְּמַלְיָם אֵלּוֹ: "בֵּיּוֹם הַהוּא בֵּיּוֹם הַהוּא" וְכוּ', וְעָנָה וְאָמַר: הַגְּעַתִּי לְאֲמֻצֵּי הַתְּפִלָּה, וְנִזְכַּרְתִּי שֶׁיְּבוֹא הַיּוֹם שְׂאֵעֹזֵב אֶת זֶה הָעוֹלָם — בֵּיּוֹם הַהוּא, בֵּיּוֹם הַהוּא וְכוּ', וְאֵז נֶעְלְמוּ כָּל הַתְּכַנּוּיּוֹת, אֶחָד רוּצָה לְהִיּוֹת שֶׁר, חֶבֶר, כֶּסֶף וְכוּ', יְבוֹא הַיּוֹם שֶׁיֵּאבֵד אֶת כָּל הַמְחֻשְׁבוֹת וְהַתְּכַנּוּיּוֹת. מִי שְׂמוּכֵן לְקַבֵּל דְּבוּרִים אֵלּוֹ — יִמְשִׁיף וַיִּמְשִׁיף. בּוֹדָאֵי עוֹבְרִים בְּחִיִּים מִשְׁבָּרִים וְגַלִּים, כִּי עַל כָּל אֶחָד עוֹבֵר מַה שְׂעוֹבֵר, וְאֵינֶנּוּ אָדָם שְׂאֵינֶנּוּ עוֹבְרִים עָלָיו צָרוֹת, וּמִי שְׂאוּמֵר אַחֲרָת, הוּא שְׂקַרְנֵן גְּדוֹל, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן קִיט), שְׂאֵינֶנּוּ עוֹלָם הַבָּא, יֵשׁ אוֹ גֵּן-עֵדֵן אוֹ גֵּיהֵנוֹם, כִּי עַל כָּלֵם עוֹבֵר מַה שְׂעוֹבֵר, אָדָם לְעֵמֶל יוֹלֵד, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂעֵמְלוֹ בַּתּוֹרָה. אוּמֵר רַבֵּנוּ ז"ל, מֵאַחֲרֵי שְׂעֵמְלוֹ עֵמֶל, הֵינּוּ שְׂאָדָם צָרִיף לְעֵמֶל, לְכָל הַפְּחוֹת יְהִיָּה עֵמְלוֹ בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, בַּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, זֶה צָרִיף לְהִיּוֹת כָּל עֵמְלוֹ.

וְלִכֵּן אֲבַקֵּשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, תַּעֲשׂוּ כָּל

אֲשֶׁר בִּיכְלַתְכֶם לְהִתְאַחַד יַחַד, אֲצַלִּי הֶעֱקָר אַחֲדוּת, אֵינְנִי יְכוּל לְסַבֵּל מִחֻלְקָתָהּ. וְאָמַר מִזְהַרְנִי ו'ל, שְׂאֵינְנוּ יְכוּל לְסַבֵּל שְׂשֹׁנֵי יְהוּדִים רַבִּים בִּינֵיהֶם. וְאָמַר: כְּשֹׁאֲנִי רוּאָה שְׁנֵי סְבָלִים מִתְקוּטְטִים, דוֹקֵר לִי בְצַדָּדִים, כִּי הִיָּה אוֹהֵב אֶת כָּל יְהוּדֵי. וְתֹאמִינוּ לִי, שְׂגַם אֲנִי אוֹחֵז כָּךְ, כִּי כָל-כָּךְ הִרְבֵּה סְבָלְתִי בַחַיִּים, וְרֵאִיתִי אֶת הַשְּׂנֵאָת חֲנַם שְׂיֵשׁ, וּבִפְרָט כְּפִי שְׂעוּבָדִים עַל בְּנֵי-אָדָם בְּשִׂטָּה מִתְחַכְּמָת.

וְאֲנִי רוּצָה לְתֵת לְכֶם עֲכָשׁוּ כָּלֵל אֶחָד בַּחַיִּים — דְּעוּ לְכֶם, צְדִיק אֵינְנוּ מִי שְׂקוּפֵץ וְצוּהֵל וְעוֹשֶׂה תְּנוּעוֹת מְשֻׁנוֹת, כִּי זֶה סֶתֶם מְשֻׁנָּע, אוֹ שְׂמַחֲפֵשׁ תְּשׁוּמַת לֵב, כִּי רַבְּנוּ ו'ל אוֹמַר (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִמֵּן קצו), שְׂעֲנֹה צְרִיכָה לְהִיּוֹת עִם חֲכָמָה, כִּי עֲנֹה בְּלִי חֲכָמָה אֵין זֶה כְּלוּם, כִּי בְּנֻדָּאֵי אֵין זֶה מַעֲלָה לְהִיּוֹת עֲנוּ, לְהִרְאוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּכַפִּיפַת רֹאשׁ בְּדֶרֶךְ שְׂטוּת כְּאֵלוֹ הוּא עָנוּ, כִּי זֶה עֲנֹה פְּסוּלָה, עֵקֶר הָעֲנֹה זֶה חֲכָמָה, אָדָם צְרִיךְ לְהִיּוֹת חֲכָם, הוּא הוֹלֵךְ בְּרִישׁ גְּלִי, וְאֵינוֹ מְפַחַד מֵאֶפֶס אֶחָד, הוֹלֵךְ יִשְׂרָע עִם קוּמָה זְקוּפָה, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא שְׂבוּר בְּפָנִימִיּוֹתוֹ לְגַמְרִי, לְבוֹ שְׂבוּר כְּחָרָס הַנְּשֻׁבָר, נְעַתֵּק לְבוֹ, בַּחוּץ נִדְמָה עָלָיו כְּבַעַל גְּאֹהָה, מְלֵא יִשׁוּת. וְאֵלוֹ עַל מִי אוֹמְרִים שֶׁהוּא צְדִיק? מִי שֶׁהוֹלֵךְ כְּפוּף, וְעוֹשֶׂה כָּל מִינֵי תְּנוּעוֹת שֶׁל שְׂקָר, אֲנָשִׁים מִתְּפַעֲלִים — זֶה צְדִיק! אֵךְ אוֹמַר רַבְּנוּ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִמֵּן כב): בְּעֲנִין הַכְּנַעַה טוֹעִים הָעוֹלָם, כְּשֹׁאֲדָם הוֹלֵךְ כְּפוּף — הוּא חוֹנֵף אֶת כָּלָם, אוֹמַר רַבְּנוּ ו'ל, אֵין זֶה עָנוּ, אֵלֵא חֲנַפֵּן, זֶה הַגָּדֵר שֶׁהַגְּדִיר לָנוּ רַבְּנוּ ו'ל מֵהוּ צְדִיק וְחֲכָם. אֶת הָאֵמֶת הַזֶּה קִבְּלָנוּ מִרַבְּנוּ ו'ל! מִי שְׂלוּמֵד "לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן", יֵשׁ לוֹ אֵמֶת אַחֲרַת, מִי שִׂיּוּדַע אֶת הַ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן" בְּעַל-פֶּה, יֵשׁ לוֹ אֵמֶת יוֹתֵר גְּדוּלָה, מִי שִׁחִי עִם הַ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן", מִי שֶׁהַ"לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן" זוֹרֵם בְּתוֹךְ דָּמוֹ, יֵשׁ לוֹ אֵמֶת אַחֲרַת, וְאֵינוֹ מִתְּפַעֵל מֵהַ שְׂכָל הָעוֹלָם אוֹמְרִים: זֶה חֲכָם, חֲכָם גְּדוּל, אֵינֶה עָנוּ, הוֹלֵךְ כְּפוּף וְכוּ', אֵין לוֹ עֶסֶק עִם אֲנָשִׁים, לֹא יְדַבֵּר עִם אַחֲרִים, וְחוֹשְׁבִים — זֶה בְּנֻדָּאֵי צְדִיק גְּדוּל, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת זֶהוּ שְׂקָרָן גְּדוּל. אוֹמַר רַבְּנוּ ו'ל: כָּל מֵה שְׂאָדָם יוֹתֵר גְּדוּל, יְכוּל לְהוֹרִיד עֲצָמוֹ יוֹתֵר לְכַנִּי-אָדָם. וְכֵן אָמַר, שְׂבִנֵי-אָדָם חוֹשְׁבִים שֶׁצְדִיק זֶהוּ מִי שֶׁנִּעְתֵּק לְגַמְרִי מִהָעוֹלָם

רסח   אֲשֶׁר   כו קנג   בַּנְחָל

הַזֶּה, וְאֵין לוֹ מִשְׁגַּג מַה קוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה, אוֹמֵר רַבְּנוּ ז"ל, בְּדִיוֹק לְהַפְּךָ, צְדִיק — כָּכֵל שֶׁהוּא יוֹתֵר גְּדוֹל, הוּא מְפִיר אֶת הַרְמָאִים וְהַצְּבוּעִים יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וּמְבִיא דְגָמָא: רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זַפְּאִי אָמַר: אוֹי לִי אִם אִם אִמֵּר, אוֹי לִי אִם לֹא אִמֵּר, אֲנִי יוֹדֵעַ אֵיךְ לְרַמּוֹת אֶת הַרְמָאִים עַד כְּדֵי כֶּף, שְׂאֲנִי מִפְּחָד לֹאמֵר לָהֶם, כִּי יִלְמְדוּ מִמֶּנִּי רַמָּאוֹת. לְמַדִּים מִכָּאן, מַה וְאֵיךְ רַבְּנוּ ז"ל מְגַדִּיר מַהוּ צְדִיק וְקְדוֹשׁ. וְלִכְּנָן מִי שְׂרוּצָה לֵידַע מִיְהוּ צְדִיק וְכוּ', יִלְמַד הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-מוֹהָרִין".

יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂבָאָמֶת גְּזָכָה לְשִׁמְעַע בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת. הַחֲזִיקוּ עֲצֻמְכֶם בְּיַחַד, וְאִזּוּ יִהְיֶה לָנוּ טוֹב בַּחַיִּים, וְשׁוּם דְּבָר בְּעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר אוֹתָנוּ.

הַמֵּאחֵל לָכֶם וּבִרְכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קנג.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ו כֶּסֶל, ב' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ וְאִיר.

לְנִכּוֹן קְבִלְתִּי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטוֹב — אֵיךְ שְׂאֵתָה מִתְאַסֶּף יַחַד עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שְׂחַנְכוּ אֶצְלִי וְהִתְחַתְּנוּ סְמוּךְ לְפָרְקִים.

מַה אִמֵּר לָךְ, יְדִידִי הַיָּקָר! אֵין עוֹד מִצְוָה יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזֹּו, מְלַעְזוֹר לָהֶם, כִּי סוּף כָּל סוּף הֵם עֲדִין צְעִירִים, וּצְרִיכִים הַרְבֵּה הַדְּרָכָה, וּבְפָרֵט בְּעִקְרֵי הַהֲלָכוֹת שֶׁל טְהוֹרַת הַמְּשֻׁפָּחָה, וְזֶה מְאֹד מְאֹד גְּחוּץ, כִּי הַדְּבָר גּוֹבֵל עִם כְּרִיתוֹת. וְלִכְּנָן תְּשׁוּאוֹת חֵן לָךְ עַל זֶה, וְתִתְאַמֵּץ מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר עִמָּהֶם דְּבוּרֵי יִרְאַת שָׁמַיִם, וְזֶה מְאֹד מְאֹד גְּחוּץ, וּבְפָרֵט בְּעֵתִים הַלְלוּ, שְׂעוּבֵר עַל כָּל אֶחָד מִה שְׂעוּבֵר —

אָשֶׁר   כּו קנר   בְּנַחֵל   רסט
צרות ויסורים ומכאובים, אשרי מי שמחזיר אמונה פשוטה
בנשמות ישראל.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, והקדוש-ברוך-הוא
יעזר לך, שנשמע ונתבשר בשורות משמחות.

ראה לכתב לי את שם בתך הנולדה לך למזל טוב.

הקדוש-ברוך-הוא ישלח רפואה שלמה והחלמה מהירה
לאשתך, ותרוו רב נחת מכל ילדיכם.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קנר.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו, ב' חנכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

עכשו הגעתי לחדרי, ומצאתי את הפקס בענין הבת של אחיך
... גרו יאיר, נא להודיעני תכף-ומיד מה המצב, תמיד צריכים לצאת
את הרופא בענין זרוז, פי, חס ושלום, יכולה להיות התיבשות,
ורציתי לשמע כבר בשורות משמחות. כל השבוע הייתי תחת לחץ
מאד מאד גדול בענין החזרת חובות שהבטחתי עד חנכה, ולא
יכלתי לעמד בזה, וזה עקר לי לגמרי את המוח וכו' וכו', אבל עכשו
אני מתחיל לסדר המשך הסדור, וכן כבר גמור כל הפרק הראשון
של אבות, ואני אשלח את זה חזרה בסוף השבוע עם ... גרו יאיר,
וכן את כל ההגהות של ה"שפת הנחל", ויכול להיות גם-כן תורה
י"ד, והקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנזכה להדפיס את זה בשיא ההדור
והיפי.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קנה.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו, ב' חנכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, אבל לא הייתי בבית, פי הלכתי להלויה של אביו של ... גרו יאיר, האם יש לך דבר נחוץ לדבר, אזי אצלצל אליך.

הקדוש-ברוך-הוא יעזר, שנוזקה לעלות בדרךנו מעלה מעלה, ונצליח דרכנו.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קנו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו, ב' חנכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד שמחתי לשמע הטוב ממך, איך שאתה מחנך את הילדים, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתזכה תמיד לחנך את הילדים בקדושה ובטהרה, ותחדיר בהם אמונה, פי העקר הוא אמונה. ורבונו ז"ל מאד מאד דבר מאמונה, ורצה שנתחדיר אמונה בעולם כלו, ובפרט בבית עם הילדים. ובפרוש אמר: אצל בני-אדם אמונה הוא דבר קטן, ואצלי העקר הוא אמונה. וידוע שהיונים, ימח שמם, כל הענין שלהם היה רק לעקר את האמונה מנשמות ישראל, ולכן אנחנו צריכים למסור את נפשנו, לגלות את האמונה הקדושה לנשמות ישראל, ובפרט אתה עם התלמידים, תראה רק לדבר דבורי אמונה, וכן תחדיר בהם אמונת חכמים, ועל-ידי-זה תצליח דרכך תמיד.

אָשׁוּר   כּו קנז   בְּנַחֵל   רעא

נָא וְנָא רָאָה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעֵוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ
וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתִּרְאֶה נְסִים נְגָלִים
שְׂעִשְׂעָה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו קנז.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ו כֶּסֶל, ב' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... וְ... שְׂיַחֲיוּ.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, שְׁתִּשְׁתַּדְּלוּ לְדַבֵּר עִם יְלָדֵיכֶם,
וְלְהַשְׁפִּיעַ עֲלֵיהֶם בְּצוּרָה יָפָה וְעֵדִינָה שְׂשִׂישְׁתָּפוּ פְּעֵלָה, וְאֲנִי מְקַוֶּה
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂיִהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּלֵל כָּל אֱלוֹ
הַשׁוֹכְבִּים, כְּשֹׁגְדָלִים — הֵם נַעֲשִׂים חֲדוּשִׁים גְּדוֹלִים. וְלִכֵּן הָעֶקֶר
רַק סִבְלָנוּת, וְלְדַבֵּר אִתָּם בְּעֵדִינּוֹת.

נָא וְנָא רָאוּ לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אַפְּנִים שְׁבַעֵוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ
וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבּוֹדְאֵי סוּף כָּל סוּף תִּרְאוּ נְסִים נְגָלִים שְׂעִשְׂעָה עִמָּכֶם
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

אֲסוּר לְוַתֵּר לִילָדִים שְׂיִלְכוּ לִישֵׁן מְאַחֵר, כִּי זֶה גּוֹרֵם אַחֲרֵי-כֵן
מֵה שְׂגוּרָם, כְּשִׁילָד הוֹלֵךְ לִישֵׁן מְאַחֵר, הוּא אֵינוֹ יְכוֹל לָקוּם, וְזֶה
גּוֹרֵם אַחֲרֵי-כֵן לְהַרְבֵּה צָרוֹת וְהַרְבֵּה יְסוּרִים, הֵן בְּבֵית וְהֵן בַּפֶּתַח,
וְלִכֵּן תַּעֲמְדוּ מְאֹד חֲזָק עַל כֵּן, שְׂהִילָדִים יִלְכוּ לִישֵׁן מְקַדָּם, אֲבָל לֹא
בְּיָדִים תִּקְיֹפוּת, וְלֹא בְּאֵלִימוֹת, כִּי עִם זֶה לֹא פּוֹתְרִים בְּעִיּוֹת, וְלֹא
יְכוֹלִים לְהַשְׁפִּיעַ עַל הַיְלָדִים בְּאִפְּן כְּזֶה וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַל כֵּלָם — צְרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלָּה לְבַקֵּשׁ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׂיִזְכּוּ לְהַצְלִיחַ עִם הַיְלָדִים, כִּי מֵה שְׂתִּפְלָה פּוֹעֵלָת, שׁוֹם דְּבַר בְּעוֹלָם

ערב אֲשֶׁר כו קנח — כו קנט בַּנְחַל

אינו פועל, וְלִכְּנֵן רְאוּ לְהִתְפַּלֵּל הַרְבֵּה, שְׁתַּצְלִיחוּ עִם יְלְדֵיכֶם,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם, שְׂיִהְיֶה לָכֶם הַרְבֵּה נַחַת מִכָּל יְלְדֵיכֶם.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

פֹּה תִקְבְּלוּ מִכְּתָב גַּם לַבֶּן, גְּרוּ יְאִיר.

כו קנח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ו כֶּסֶל, ב' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מְבַקֵּשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּקַּח אֶת עֲצֻמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִתְחִיל
לְגַרֵס הַרְבֵּה דְפִים גְּמָרָא, כִּי אֲנִי מְאֹד מְאֹד מְקַנֶּה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, שְׁתִּזְכֶּה לְסִיִּם ש"ס עַד הַבְּרִ-מְצוּה שְׁלֶךָ, וְתִתְחִיל לְהִיּוֹת יֶלֶד
רְצִינִי, כְּדֵי שְׁתּוּכַל לְבוֹא אֶצְלִי לְלַמֵּד. בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ,
הַבַּחֲוָרִים שְׁבָאוּ לָפֹה בְּגִיל בְּרִ-מְצוּה מְאֹד שְׂמֵחִים וּמְאֹד עֲלִיזִים,
וּמְאֹד מְצַלִּיחִים, וְאֲנִי רוֹצֶה שְׁגַם אִתָּה תִּהְיֶה כְּמוֹתָם.

רְאֵה לְכָתֵב לִי, וּמִמָּשׁ תַּחֲיִנִי.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קנט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ו כֶּסֶל, ב' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל הַיָּקָר וְהַנְּעֻלָּה,
אִישׁ חַי רַב פְּעֻלִים, עוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר בְּאַמוּנָה, הֵרֵב ... גְּרוּ יְאִיר.

בִּימֵי חֲנֻכָּה הָאֵלוּ בְּאִתִּי לְתַת לְכַבּוּדוֹ תוֹדָה רַבָּה מְאֹד עַל
שְׁפָעַל, שְׁהִתְלַמּוּד-תוֹרָה שְׁלָנוּ בְּיַבְנָאֵל יִקְבַּל כְּתוּת לַמּוּד בְּמִבְנֵים
קָבַע, תְּשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה.

אֲשֶׁר   כו קס   בַּנְחַל   רעג

מה אמר לך, ידידי היקר! אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל המצוה והחסד שעשית עמנו, עד שקבלנו את הקראונים, הילדים שלנו (המונים בשלש-מאות וחמשים בן ירבו), הלכו גולה אחר גולה במבנים פּרטיים, במצבים הכי קשים, ואחר מאבק נמשך וכינו אל הקראונים, זו היתה לנו כְּבֵר ישועה גדולה, אבל הצרה היתה צרה גדולה, ועדין אנחנו בצרה, כי הגשמים נוזלים דרך גגות הקראונים, והנה עכשו עשית אתנו חסד חנם, שנתת פתות למוד למוסדותינו היקרים, אין אתה יכול לתאר ולשער את גדל המצוה שעשית, ואם לא באת למשרה הגבוהה הזו, אלא לעזור לילדי חן ללמד תורה בהרחבת הדעת, כְּבֵר הִיָּה מספיק, וכנודאי אתה עושה עוד ועוד מצוות, יעזר לך הקדוש-ברוך-הוא עם בריאות השלמה, ותרוה רב נחת מפל ילדיך, והשכינה תשרה תמיד במעשה ידיך, ותבשר לי תמיד בשורות משמחות.

בנודאי אנחנו צריכים עדין ישועה, כדי להכשיר לנו את הקרקע שתהיה מוכנה לבניה.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך חנכה שמח...

כו קס.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו, ב' חנכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אֶל כבוד קדשת הרב גאון ... שליט"א.

בימי חנכה האלו באתי לברך את הוד מעלתו בבריאות השלמה, יגדיל תורה ויאדיר, ויאריך ימים על ממלכתו.

באתי לתת תודה להוד כבוד מעלתו, על אשר, תהלה לאל, שלוחיו היקרים, הרב ... שליט"א פעל בשביל התלמוד-תורה

והבית-ספר והמעון והגנים שלנו, אשר בו מתחנכים יותר משלש-מאות וחמשים ילדים, ילדי חזן, ופעל בשבילנו, שיהיו לנו לכבוד שנת הלימודים הבאה מבנים של קבע אחרי הצרות והתלאות והיסורים והמרירות שסבלו הילדים שלנו, שהיו זרוקים בדירות שכורות, במקלטים ובמרתפים וכו', והשגנו ברוך ה' קראונם, ועכשו זכה אותנו הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי שלוחיו היקרים, למבנים של קבע, וכן הנה בעזרנו מר ... גרו יאיר, וכן הרב ... גרו יאיר, אשריכם שהקמתם מפעל כזה, להחזיר העטרה לישנה, ויש לכם שלוחי דרבנן כל-כף יקרים ומסורים לשם שמים, אשריכם!

מה אמר להוד כבוד מעלתו, אלמלא לא פעל אלא להחזיר עטרה לישנה של אחינו בני ישראל מעדות המזרח, שיהיו מוסדות בשבילם, כבר הנה כדאי כל הטרחה והגיעה והעגמת נפש, שאני יודע שהוד כבוד מעלתו סובל מאנשי דלא מעלי, ולכן באתי בשורותיים אלו להודות לכם, ולברך אתכם בבריאות השלמה, ולחזק ולעודד ולאמץ את הוד כבוד מעלתו, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שתעלו מעלה מעלה, וסוף הפכוד לבוא, שתזכו עוד לראות רבבות רבבות נשמות ישראל מאחינו בני ישראל הספרדים חוזרים חזרה אל השרשים, ונזכה להכניסם תחת כנפי השכינה, והכל הודות זכות הוד כבוד מעלתו, אשר בנדאי יקר הוא בשמים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע בתפילתי שאני מבקש ומתפלל בעדכם תמיד.

המאחל לכם חנכה שמחה...

כו קסא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר מקץ, כ"ו כסלו, ב' חנכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ידי היקר לי מאד, איש חי רב פעלים, עוסק בצרכי צבור באמונה, הרב ... גרו יאיר.

בימי חַנּוּכָּה אֵלּוּ בָּאתִי לְתַת לָךְ תּוֹדָה רַבָּה מְאֹד עַל שְׁפָעֶלְתָּ, שֶׁהַתְּלִמּוּד תּוֹרָה שְׁלָנוּ בִּיבְנָאֵל יִקְבַּל פְּתוּת לְמוֹד, מְבָנִים שֶׁל קִבְע.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיְקָר! אִם לֹא עָלִיתָ לַגְּדֵלָה רַק לְעֶזֶר לְשֵׁל־מֵאוֹת וְחֻמְשֵׁים יְלָדִים, כֵּן יִרְבוּ, שִׁיְהִיָּה לָהֶם מְקוֹם הַיְכָן לְלַמֵּד, כְּכֹר הִיָּה פְּדָאֵי כָּל הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַשְׁפִּיכוֹת דְּמִים וְהַטְּרָחוֹת וְהַטְּרָדוֹת שֶׁעָבְרוּ עָלֶיךָ, וּמִכָּל שְׁפָן שֶׁלְזָכוּתְךָ יֵאָמֵר מָה שִׁזְכִּיתָם לְעֵשׂוֹת מִהַפְּכָה אֲצֵל אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֲדוֹת הַמְּזֻרָח, שֶׁתְּהִלָּה לָּאֵל, אַתָּם בּוֹנִים תְּלִמּוּד־תּוֹרָה וּבְתִי סֶפֶר בְּכָל הָאָרֶץ, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, יַגְדִּיל תּוֹרָה וַיֵּאדִיר, וְהַזְכוּת הַזֹּאת תַּעֲמֹד וְתִשְׁמַר אוֹתָךְ תָּמִיד, וְלֹא יוּכְלוּ לְעֵשׂוֹת לָךְ שׁוּם רַע, חַס וְשְׁלוֹם.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי סוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, וּבּוֹדָאֵי קַדָּם שְׁרוּאִים פְּעֻלוֹת וְכוּ', צְרִיכִים לְעַבֵּר מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים, וְאִם מִחְזִיקִים מֵעֵמֶד, אֲזִי רוּאִים נְסִים נְגִלִים שֶׁהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹשֶׂה עִם כָּל אָדָם, כִּי בְּאַמַּת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְנַסֶּה אֶת כָּל אָדָם בְּכָל מֵינֵי נְסִיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַזֵּיק מֵעֵמֶד, וְאִינוּ נִשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְסוּף הַכְּבוֹד לְבוֹא, כְּשִׁיתְּחִילוּ אַחִינוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵעֲדוֹת הַמְּזֻרָח לְחֹזֶר בְּתַשׁוּבָה, וַיַּעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שֶׁתְּמִיד תַּעֲסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר בְּאַמוּנָה, וּבְזָכוּת זֶה הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִתֵּן לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֶיךָ, וְתִשָּׂא חֵן בְּעֵינֵי כָּל רוּאֵיךָ, וְתִזְכֶּה אַתָּה וְאֲשֶׁרְךָ לְרוּוֹת רַב גַּחַת מִלְּדִיךָ.

עָלֶיךָ לְדַעַת, כִּי בְּזֶה שְׁפּוֹעֲלִים בְּשָׁבִיל צְרִיכֵי צְבוּר, הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁלֵּם חֲזָרָה כְּפֹל כְּפֹלִים, וּמִכָּל שְׁפָן כְּשֶׁעוֹזְרִים לְתִינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, זֶה מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב בְּשָׁמַיִם, וְהַזְכוּת הַזֹּאת נִשְׁאָר לְדוֹרֵי דוֹרוֹת.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְּלוֹתַי שְׁאֲנִי
מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדָךְ, שְׁתַּצְּלִיחַ דְּרַכְּךָ תְּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ חֲנֻכָּה שְׂמֵחַ...
...

כו קסב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מִקֵּץ, כ"ו כֶּסֶלּוֹ, ב' חֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכֹל טוֹב סָלָה נִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

פֹּה תִקְבַּל שְׁלִשָּׁה מִכְתָּבִים לְמִסֵּר אֶת זֶה לִיעֲדָם, וְאֲנִי מְאֹד
מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁהַכֵּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה.

אֵין אַתָּה יָכוֹל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַצַּעַר וְהַעֲגָמַת נַפְשׁ
שְׁהִיְתָה לִי כֹל הַשְּׁבוּעַ, וְכֵן שְׁבוּעַ שְׁעֵבֶר, וְלִכֵּן לֹא יִכְלַתִּי לְכַתֵּב
מִכְתָּבִים כְּמוֹ שְׂרָצִיתִי, עִם כֹּל זֹאת סוּף כֹּל סוּף הַתְּגַבְּרָתִי וְכַתְּבָתִי
כְּמֵה שׁוֹרוֹת, וּבְיַדָּאֵי הֵם יַעֲשׂוּ אֶת הַפְּעֻלָּה, כִּי בְּאַמַּת אֵין לִי שׁוֹם
כְּנֻגָה אַחֲרַת, רַק שְׁנֻנְזָה לְהַקִּים קְהֵלָה קְדוּשָׁה כְּזוֹ, שְׁהֵילָדִים לֹא
יִדְעוּ מְאוּם — רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וַיִּדְבְּרוּ רַק מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹזֵר לָזֶה.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַחֲזִיק מַעֲמָד, וְשׁוֹם דְּבַר שְׁבַעוֹלָם לֹא יוּכַל לְשַׁבֵּר
אוֹתָךְ. אֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁסוּף כֹּל סוּף אַחַר הָרַע יָבֹוא
הַטוֹב.

וְגַם אַתָּה רְאֵה לְהַתְחַזֵּק לְלַמֵּד בְּכֹל יוֹם בְּמִקְרָא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא,
מִדְּרָשׁ, אֲפֵלוֹ קִצַּת דְּקִצַּת, וְאֲזוֹ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

נָא וְנָא רְאֵה לְדַבֵּר בְּכֹל יוֹם אֲלֵיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַדְּבוּר שְׁמִדְּבָרִים
עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׁאֵין לְתַאֵר
וְאֵין לְשַׁעַר כֹּלֵל.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בִּרְכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...
...

כו קסג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְפָּרוּךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר מַקֵּץ, כ"ו כֶּסֶל, ב' דִּחְנָפָה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל אֱהוֹבֵי תַלְמִידֵי הַיֶּקֶר לִי מְאֹד ... וְאִתּוֹ עִמּוֹ ... שְׂיַחֲיוּ נִצַּח.

אֵין אַתֶּם יְכוּלִים לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שֵׁישׁ לִי, שְׂאִתֶּם מִתּוֹעֲדִים יַחַד בְּכָל מוֹצָאֵי שַׁבָּת, וּבָאִים אֶצֶל ר' ... גְּרוּ יְאִיר, זֶה כָּל הַחַיִּים וְהַשְּׂמֵחָה שְׁלִי, שְׂאִתֶּם מִתְקַבְּצִים וְלוֹמְדִים הַלְכוֹת טְהָרַת הַמְשַׁפָּחָה, וְכֵן מְדַבְּרִים מִרְבֵּנוּ ו"ל, וְזֶה הַנְּחִת רוּחַ הַכִּי גְדוֹל שְׁלִי, כִּי סוּף כָּל סוּף מְסִרְתִּי אֶת נַפְשִׁי בְּעִבּוּרְכֶם שְׂתַחַחְתֵּנוּ, וְעַל-כֵּן אֲנִי מְאֹד מְאֹד מִבְּקֵשׁ אֶתְכֶם, שְׂתַתְּנֵהֲגוּ בְּקִדְשָׁהּ וּבְטְהָרָהּ, וּבְצַנִּיעוּת הַכִּי גְדוֹלָהּ.

אַתָּה ... הַיֶּקֶר לִי מְאֹד, רְאֵה 'לְגַנְב' עֵתִים לַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, לְלַמֵּד חֻמֵּשׁ וְרַש"י עִם הַתַּרְגוּם, וְכֵן לְלַמֵּד כַּמָּה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְכֵן לְגַרֵם כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא, וְהַעוֹלָה עַל הַכָּל שְׂתַהֲיָה בְּשְׂמֵחָה, וְתַכְבֵּד אֶת אֲשֶׁתְּךָ, וְזוֹ תַהֲיָה אֶצְלִי כָּל הַשְּׂמֵחָה בַּחַיִּים, כִּי נַפְשִׁי קְשׁוּרָה בְּנַפְשֶׁךָ, וְאַתָּה חָשׁוּב אֶצְלִי כְּמוֹ בֵּן מִמֶּשׁ.

אַתָּה ... תַחֲיָה, רְאֵי לְשִׁמּוֹר מְאֹד עַל מִדַּת הַצַּנִּיעוּת, וְתַכְסִּי אֶת הַשְּׁעָרוֹת, שְׁלֹא יִרְאוּ בַחֻץ כָּלֵל, וְגַם הַפֶּאֶה שְׂתַהֲיָה מְאֹד צְנוּעָה וְלֹא נְלוֹזָה, וּבְכָלֵל כָּל הַעֲנִיָּן שֶׁל הַפֶּאֶה בְּאֵזֶה שְׂתַהֲיָה הַשְּׂנֵשִׁים הַאֲשֶׁכְּנִיּוֹת עוֹשׂוֹת קְרַחַת לְגַמְרִי, וּכְדִי שְׁלֹא תַתְּנִינָה עַל בְּעַלְיָהּ, הֵן הוֹלְכוֹת עִם פֶּאֶה, וְאֶצֶל סְפָרְדִים מְאֹד מְקַפִּידִים לֹא לְלַכֵּת עִם פֶּאֶה, וְעַל-כָּל-פָּנִים אִם אַתָּה הוֹלְכֵת עִם פֶּאֶה, שְׂתַהֲיָה פֶּאֶה צְנוּעָה וְלֹא נְלוֹזָה.

אֵין אַתָּה יְכוּלָה לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת גְּדֹל הַשְּׂמֵחָה שֵׁישׁ לִי, בְּזֶה שְׂאִתָּה מְכַבֵּדַת אֶת בְּעַלְךָ, כִּי כָּךְ אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבִי אֱלִיהוּ רַבָּה, פְּרָק י'): אִיזוּהִי אִשָּׁה כְּשֶׁרָה, הַעוֹשָׂה רְצוֹן בְּעַלָּהּ; וְעַל-כֵּן

רְאֵי לְכַבֵּד אֶת בְּעַלְךָ, וְתִגְוְרוּ בַיַּחַד בְּאַהֲבָה, אַחֲוָה וְרַעוּת, וְתַעֲזְרוּ
אֶחָד לְשֹׁנֵי, וּבִזְכוּת זֶה שְׁתַּלְכִי בְּצַנִּיעוּת, הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָךְ,
שִׁיְהִי לָךְ בְּנִים חַיִּים וְקַיָּמִים.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְלִיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד, וְתִשְׁרָה
בֵּינֵיכֶם אַהֲבָה גְדוֹלָה עַד מְאֹד, וְתַעֲזְרוּ אֶחָד לְהַשְׁנִי, וְאַף פַּעַם לֹא
לְהִתּוֹכַח, חַס וְשָׁלוֹם.

נָא וְנָא תְצִיְתוּ אוֹתִי, כִּי נִפְשֵׁי קְשׁוּרָה בְּנַפְשְׁכֶם עַד מְאֹד, וְאֵנִי
מְאֹד חָפֵץ לְרֹאוֹת בְּטוֹבַתְכֶם הַנְּצַחִית.

הַמֵּאחֵל לָכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קסד.

בְּעִזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיֵּשֶׁשׁ, ה' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ח.

שָׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל תְּלַמִּידֵי הַיְקָר לִי
מְאֹד, צָמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי ... גֵּרוּ יְאִיר.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֶשׁ אוֹתְךָ, שְׁתַּקַּח אֶת עֲצָמְךָ בְּיָדֶיךָ, וְתִתְפַּלֵּל
עָרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים בְּמַגֵּן דִּיקָא, כִּי זֶה יְסוּד גְּדוֹל בִּיְהוּדוּת, וְאִיךָ
מִתְחִילִים לְהִתְדַרְדֵּר וְכו', רַק עַל-יְדֵי שְׁמִתְחִילִים לְחַסֵּר אִיזוּ תְּפִלָּה,
חַס וְשָׁלוֹם, אִיזוּ מְנַחָה אוֹ אִיזוּ עֲרֻבִית וְכו', שְׁלֹא בָּאִים לְבֵית-
הַכְּנֶסֶת, וְלֹאט לֹאט נוֹפְלִים בְּבוֹר וְכו', וְעַל-כֵּן תִּרְאֶה מְאֹד לְהִזְהַר
לְהִתְפַּלֵּל בְּכָל יוֹם בְּמַגֵּן דִּיקָא, וְאַף שָׁנָה בָּא לָךְ קֶשֶׁה, כְּבָר אָמְרוּ
חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (אָבוֹת ה, כב): לְפּוֹם צַעֲרָא אֲגָרָא; לְפִי הַצַּעַר
שְׁבַדְכָר — כָּף הַשְּׂכָר.

נָא וְנָא רְאֵה לְמִסֵּר אֶת נַפְשְׁךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי כָּל דְּבוּר
וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶה הַצְלָחָה נְצַחִית,
הַצְלָחָה כְּזוֹ, שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלָל, וְאִם הָיוּ בְּנֵי-אָדָם יוֹדְעִים
אֶת מַעֲלַת הַשִּׁיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנֵו, אִפְלוּ חֲמֵשׁ דְּקוֹת בַּיּוֹם, הָיוּ

עוֹסְקִים בְּזֶה כָּל הַיּוֹם כְּלוּ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמֹדְבָרִים עִם
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה הַצְּלָחָה נְצַחִית גְּדוּלָה מְאֹד.

נָא וְנָא רְאֵה לְקַבֵּעַ לְעֲצָמָךְ שְׁעוּרִים כְּסִדְרָן בְּמִקְרָא, חֲמֵשׁ וְרֵשׁ"י
עִם הַתְּרַגּוּם פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ, שְׁבִל יַחְסֹר לְךָ שְׁבוּעַ אֶחָד, שְׁלֹא תִגְמֹר
פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ, וְכֵן תִּגְרַס בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת, אֲשֶׁר זֶה
מְשֻׁנָּה אֶת טִבֵּעַ הָאָדָם, כִּי מְשֻׁנָּה אוֹתִיוֹת מְשֻׁנָּה, וְאֲשֶׁר מִי שְׁזוּכָה
לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם כַּמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנּוּת. וְעַל כֵּלָם — רְאֵה לְגִרְסַת הַרְבֵּה
דְּפִים גְּמָרָא, וְתִדַּע כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם מְאֹד מְפַחַד מְלֵמוּד גְּמָרָא, כִּי מִי
שְׁגוֹרַס דְּפִים גְּמָרָא, זֶה מֵה שְׁשׁוּרְף אֲצִלוּ אֶת כָּל הַקְּלָפוֹת, וּבִפְרָט
הַעֲצָבוֹת וְהַמְרִירוֹת וְהַדְּפָאוֹן וְכוּ' וְכוּ', הַבָּא עַל-יְדֵי פִגְם הַבְּרִית,
רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, עַל-יְדֵי לְמוּד גְּמָרָא נְשַׁרְפַת הַקְּלָפָה, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי
רַבְנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִמֵּן רִיד): תְּלַמוּד עוֹלָה כַּמְסַפֵּר שְׁמָה
שֶׁל הַקְּלָפָה הַמְּחַטָּאֵת אֶת הָאָדָם בְּפִגְם הַבְּרִית לִילִית. וְעַל-כֵּן
צָרִיכִים לְהִזְהַר מְאֹד מְאֹד בְּכָל יוֹם לְגִרְסַת כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא כְּסִדְרָן,
לְסִים מְסַכְתָּא אַחַר מְסַכְתָּא עַד שְׁיִסִּים אֶת כָּל הַשִּׁס כְּלוּ.

נָא וְנָא רְאֵה לְהִיּוֹת צְנוּעַ עִם אֲשֶׁתְּךָ, וּבִפְרָט עַל הַדְּרָךְ, וְאִין
הַשְּׂכִינָה שׁוֹרְהָ אֵלָא בְּמִקּוֹם הַצְּנִיעוּת, וְתִבְקַשׁ מְאֹד מְאֹד אֶת אֲשֶׁתְּךָ
בְּשֵׁמִי, שְׁתִּלְךָ בְּכַסּוּי רַאשׁ, כִּי אֲסוּר לְרֵאוֹת אֶת שְׁעֵרוֹת הָאִשָּׁה בַּחוּץ,
וְכָל הַצְּרוֹת שְׁאָדָם סוּבֵל, הֵן רַק מִחֲמַת שְׁמַנִּיחַ אֶת אֲשֶׁתוֹ לְלַכֵּת
בְּגִלוּי שְׁעַר, אֲשֶׁר הוּא עוֹן חֲמוּר מְאֹד מְאֹד, וְכֵן שְׁהִיא תִשְׁמַר לֹא
לְהַסְתוּבָב בֵּין גְּבָרִים, כִּי מִדַּת הַצְּנִיעוּת — שְׁאִשָּׁה תִלְךָ עִם בַּעְלָהּ,
וְלֹא תִסְתוּבָב בְּשׁוּם מְקוֹם לְבַד.

אֲנִי מְאֹד מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּצִּית אוֹתִי, וּבְנֹדְאֵי לֹא
תִתְחַרֵּט — לֹא בְּעוֹלָם הַזֶּה וּמִכָּל שְׁפָן לֹא בְּעוֹלָם הַבָּא.

זְכוּר וְגַם תִּזְכֹּר כִּי בְּזֶה שְׁתַּתְּנֶהג בְּדְרָךְ אֶרֶץ וּבְמִדּוֹת טוֹבוֹת,
תִּגְרַם לִי נַחַת-רוּחַ גְּדוּל מְאֹד, וְאֲנִי לֹא רוֹצֶה שְׁיִצֵּא עָלַי שֵׁם רַע,
וְאִדְרָבָה, יִרְאוּ אֵיךְ שְׁאִתָּה וְחַבְרִיךָ מִתְּנַהֲגִים, זֶה יִהְיֶה לִי שֵׁם טוֹב.

וְתִזְהַר מְאֹד מְאֹד לְהִתְפַּלֵּל אֶת הַשֵּׁלֶשׁ תְּפִלוֹת בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ

דִּיקָא עִם כּוֹבֵעַ עֲלִיּוֹן וּמַעִיל, וְאֵל תּוֹכְנִס לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ רַק עִם חֲלָצָה, כִּי זֶה קָלוֹת גְּדוּלָה מְאֹד, וְאֲנִי רוֹצֵה לַעֲקֹר אֶת הַתּוֹפְעָה הַזֹּו.

הַמֵּאחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קסה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ה' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תַּחֲוִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי הַיְלָדִים שֶׁלָּךְ וְכו', הִיָּה טוֹב מְאֹד לְבַדֵּק אֶת הַמְזוּזוֹת בְּבֵית, אִם הַכֹּל תַּקִּין.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁמַר אוֹתָם מִכָּל רָע, וְתַהֲיֶה לָהֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה בְּכָל מַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם, וּבְרִיאוֹת הַשְּׁלָמָה, וְתִרְוֵו מֵהֶם רַב נַחַת בְּזָכוֹת הַרְבִּיּוֹת שֶׁאֵת עוֹסְקֵת בָּהֶם.

מָה אֵמַר לָךְ! אֵין מַלִּים לְהַסְבִּיר לָךְ אֶת גְּדֹל הַזְכוֹת הַזֹּו שֶׁמְחַדִּירִים אֲמוּנָה פְּשוּטָה בְּבִנּוֹת יִשְׂרָאֵל, וְזֶה תַקוּן עַל הַכֹּל וְכו', וּבְפֶרֶט עַל הָעֵבֶר וְכו', כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרַךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב מִי שְׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר בְּאֲמוּנָה, וּבְפֶרֶט בְּעֵינַי חֲנוּךְ, זֹו עֲבוּדָה הַקְדוּשָׁה בִּיְהוּדוּת, בְּבַחֲיִנַת קִדְשׁ הַקְדָּשִׁים, וּבְזָכוֹת זֶה שֶׁאֵת מְחַדִּירָה אֲמוּנָה פְּשוּטָה בְּבִנּוֹת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן אֲמוּנַת חַכְמִים, בְּזָכוֹת זֶה תִרְאִי נַחַת גַּם מִיְלֻדִיךָ. וְעַל-כֵּן תִרְאִי לְהַתְמִיד בְּזֶה, וְהַעֲקֹר לְהַחְדִּיר אֶהְבָּה וְאַחַדוֹת בֵּין הַמּוֹרוֹת, וְלֹא לְהַשְׁתַּלֵּט עַל אֶף אֶחָד, אֲדוּרְבָה, לְהַסְבִּיר לְכָלֵן, שֶׁכָּל הַתַּכְלִית אֶצְלָנוּ זֶה דְבַר אֶחָד — לְחַנּוּךְ אֶת הַבְּנוֹת בְּצוּרָה כְּזוֹ, שֶׁהֵן תַּהֲיִינָה הָאֲמֵהוֹת שֶׁל דוֹר הָעַתִּיד, וּכְבָר עֲכָשׁוּ צָרִיכִים לְהַסְתַּכֵּל עֲלֵיהֶן כְּאֵלוֹ הֵן כְּבָר נְשׂוֹאוֹת, וּבְצוּרָה כְּזוֹ לְדַבֵּר אִתָּן, לְהַגְדִּיל אֶת מַחֲן, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שֶׁבְּאֲמַת נִזְכָּה לְרִאוֹת מֵהֵן אֲמֵהוֹת כְּשֵׁרוֹת.

אֲשֶׁר   כּו קסו   בְּנַחֵל   רפא

הייתי בהלִוּיָהּ אֶצֶל חֲמִידָה, עָלְיוּ הַשְּׁלוֹם, וּמִסְתַּמָּא אֵלֶיךָ מְחַר
לְנַחֵם אַבְלִים, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שְׁנִשְׁמַע וְנִתְבַּשֵּׁר
בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת תְּמִיד.

הַעֲקֹר וְהִסּוּד בְּבֵית-הַסֵּפֶר, מֵה שְׁאֲנֵי רוּצָה, שְׁתַּהֲיֶה אֲוִירָה שֶׁל
אַהֲבָה, אַחֲדוּת וְרַעוּת, וְתִלְמַדְנָה הַרְבֵּה "סִפְרֵ-הַמִּדּוֹת" עִם הַבְּנוֹת,
וְלִסְפֹּר לָהֶן סְפוּרֵי צְדִיקִים, וְשְׁתַּהֲיֶה אֲוִירָה שֶׁל שְׂמִיחָה, וְשְׁתַּשְׁמַעְנָה
תְּמִיד קוֹל זְמֵר, בְּפֶרֶט בְּעֵת הַהַפְּסָקוֹת, כִּי כְּשֵׁי שְׂמִיחָה בַּפִּתּוֹת, וְכֵן
אֲוִירָה שֶׁל שְׂמִיחָה בֵּין הַבְּנוֹת, זֶה עוֹזֵר מְאֹד מְאֹד. יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שְׁנִרְאֶה מִהֵן נַחַת.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קסו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ה' דַּחֲנֻכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ כְּכֹר כְּמָה פְּעָמִים, אִךְ מֵרַב טְרוּדוֹתֵי
וְצָרוֹתֵי וּבִלְבוּלֵי בְּעֵתִים הַלְלוּ, לֹא הָיָה הַפְּנָאֵי לְהַשִּׁיבְךָ.

מֵה אָמַר לָךְ! בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל יוֹם
כְּפִי כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל הָאָדָם, מְכַרְחִים
לְהַתְּחַזֵּק, וְאֵין יַעֲזֶה אַחֲרָת, רַק לְהַתְּחַזֵּק, וְעוֹד פַּעַם לְהַתְּחַזֵּק וְכוּ'.
וּבְאֵמַת רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹתֵרִין, חֶלֶק א', סִימָן קו): יַעֲזֶה לְהַגִּיעַ
לְגַדְלוֹת הַמַּחֲיִין — לְחַזֵּק אֶת אַחֲרִים; וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת
שְׁבַע עוֹלָם לְחַזֵּק אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי זוֹ זְכוּת גְּדוֹלָה מְאֹד לְדַבֵּר עִם
אַחֲרִים, וְלְחַזֵּקֵם וְלְאַמְצֵם וְלְעוֹדְדֵם וְלְשַׂמְחֵם, וְלְהַבִּיא אוֹתָם תַּחַת
כְּפִי הַשְּׂכִינָה, וּבְפֶרֶט עֲכָשׁוּ בִימֵי חֲנֻכָּה הַקְדוּשִׁים, שְׁמַאִיר הָאוֹר
הַגָּנוּז, עָלֵינוּ לְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵאַמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבַּרַךְ, אֲשֶׁר זֶה
הִיסּוּד.

וְהִנֵּה הַיְחִוּדִים שְׂמֻכְוֵנִים בְּחִנְכָּה הֵם הַיְוֵ"ה אֶקִּי"ק, הַיְוֵ"ה
 אֶלְקִי"ם, הַיְוֵ"ה אֲדֹנָי, הַעֲוִלִים גַּ'ר, שְׁזָה כְּנִגְד 'אֲנִי' אֶתְהָ 'הוּא'
 כְּפִדוּעַ, כִּי אֲנִי הוּא בְּמִלְכוּת, אֶתְהָ הוּא בְּתַפְאֲרָת, 'הוּא' בְּכַתֵּר,
 וּבִימֵי חִנְכָּה הַקְּדוּשִׁים נִתְגַּלָּה גְלוּי אֶלְקוּת כְּזָה, שֶׁהוּא אֹר הַגְּנוּז,
 שְׂצַפָּה בּו אָדָם הֶרְאִשׁוֹן מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ, וּמָה הַפְּרוּשׁ מִסּוֹף
 הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ? הֵינּוּ שְׂרָאָה רַק אֶלְקוּת, וְאִין הַתְּחַלָּה וְאִין סוֹף,
 מִסּוֹף הָעוֹלָם וְעַד סוֹפוֹ, זֹאת אוֹמְרָת — אִין סוֹף, זֶה אֶלְקוּת גָּמוּר.
 וְלָכֵן כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל כְּזָה, זֶה עָקֵר הָאֹר הַגְּנוּז
 שֶׁהָאִיר לְאָדָם הֶרְאִשׁוֹן, וְעַל-כֵּן כְּשֶׁאָדָם מְדַבֵּר מֵעַצְמוֹ וְאוֹמֵר 'אֲנִי'
 — זוֹ הַנְּשֻׂמָּה, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִמֵּן
 כב), וּכְשֶׁאָדָם מְדַבֵּר 'אֶתְהָ', לְשׁוֹן נוֹכַח, זֶה אֶלְקוּת, הוּא מְדַבֵּר אֲז
 אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֵף שֶׁהוּא חוֹשֵׁב שֶׁהוּא מְדַבֵּר אֵלָיו, אֲבָל
 אֲז הוּא מְדַבֵּר אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנוּ ו"ל
 (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִמֵּן ה'), וּכְשֶׁאָדָם מְדַבֵּר מֵהַזִּילָת וְאוֹמֵר 'הוּא',
 זֶה סוֹכֵב נֶגֶד הַכְּתוּר, עֲתִיק, רְצוֹן שְׂפָרְצוֹנוֹת. וְהַפְּלָל הוּא, שְׂבִימֵי
 חִנְכָּה הַקְּדוּשִׁים צְרִיכִים רַק לְדַבֵּר עִם הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְלְהַמְשִׁיךְ
 עַל עַצְמוֹ אֶת הָאֹר הַגְּנוּז הַזֶּה עַל כָּל הַשְּׁנָה, וְזֶה עָקֵר הַשְּׁלֵמוֹת,
 כְּשֶׁאָדָם זוֹכֶה לְהַגִּיעַ אֶל בְּטוּל כְּזָה, אֲז נִתְרַפָּא מְכָל הַמַּחְלוֹת שְׁלוֹ.
 בְּשֶׁבִיל זֶה גְרוֹת חִנְכָּה הֵם רְפוּאָה בְּגִשְׂמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי
 שְׂזוֹכָה לְהַגִּיעַ לְזָה, וְאֲז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא תִשְׁתַּדַּל מְאֹד לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאֵף שְׂאֲנִי יוֹדַע שְׂעוֹבֵר
 עָלֶיךָ מִבֵּית וּמְחוּץ צְרוֹת וְיִסוּרִים וּמְכַאוּבִים, עִם כָּל זֹאת תִּרְאָה
 לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְאֲז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קסז.

בְּעִזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, ה' דְּחִנְכָּה הַתְּשַׁנְּחָה.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
 מְאֹד, צְמוּד בְּפִנִּימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גְרוֹ יֵאִיר.

מאד מאד אני רוצה שתדבר עם כל האברכים הצעירים בכל מוצאי שבת קדש, ועקר הדבורים יהיה מדברי רבנו ז"ל ומעצותיו הקדושות, ותספר להם ספורים מה ששמעת בהיותך כאן, ותעין הרבה בשיחות שזכינו לדבר ולשיח במשך כל השנים, וכבר נדפסו בי"ב פרכים בספרי "שיחות-מוהרא"ש", על אף שפה ושם יש טעויות, וצריכים לתקן את הטעויות, עם כל זאת עקרונית זה יצא מאד מאד יפה.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם, כי אחר הרע יבוא הטוב, ועוד יהיה לך טוב בזה העולם — טוב הנגלה, וטוב הגנוז, ובפרט עכשו בימי חנכה הקדושים, צריכים לשמח מאד מאד, שזכינו למצוה קדושה כזו, שהקדוש-ברוך-הוא בעצמו בא אל תוך ביתנו ומבקר אותנו, כאשר מובא בדברי מוהרנ"ת ז"ל, אשר ימי חנכה הקדושים הם בחינת בקור חולים, שהקדוש-ברוך-הוא בא לבקר אותנו, ובשביל זה מצוה להניחו תחת עשרה טפחים, כי השכינה יורדת עד מטה מטה.

מה אמר לך! האור הגנוז הזה הוא האור של הצדיק. ולכן פתוב מגדל עז שם השם בו ירוץ צדיק ונשגב, וכבר מובא (אמרי נעם חנכה): ב"ו ירוץ צדיק, עולה להדליק ג"ר חנכה, הינו באמצע הדלקת גר חנכה אדם צריך לחשב, אשר עכשו מתגלה האור של הצדיק, שזה ב"ו ירוץ צדיק, עולה להדליק ג"ר חנכה, ואשרי מי שזוכה להחדיר בעצמו דבר זה, ואז טוב לו כל הימים.

נא ונא ראה להחזיק מעמד, ושום דבר שבעולם לא יוכל לשבר אותך, כי גדול אדוננו ורב להושיע, ועוד תראה הרבה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפילתי שאני מבקש ומתפלל בערך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קסח.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ה' דְּחַנְכָּה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה וְכֹל טוֹב סָלָה וַיִּגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

בְּאֵתִי לְחִזֵּק וּלְעוֹדֵד וּלְשַׂמַּח אוֹתָךְ, תַּחֲזִיק מֵעַמֵּד וְאֵל תִּשְׁבֵּר, עַל אֵף כָּל הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת שְׁעוֹבֵר עֲלֵינוּ בְּעֵתִים הֵלֵלוּ.

עֲדִין לֹא מִתְקַדֵּם שׁוֹם דְּבַר, אֲכַל אֲנִי מְצַפֶּה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגְעַ לִישׁוּעָה, וְסוּף כָּל סוּף הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, אֵף שֶׁהִנְסִיוֹנוֹת מְאֹד קָשִׁים, עִם כָּל זֹאת אֲנִי בְּטוֹחַ, שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לֹא יַעֲזֹב אוֹתִי, כְּמוֹ שֶׁלֹּא עֲזַב אוֹתִי כָּל הַשָּׁנִים.

אִתָּה תִּרְאֶה לְהִתְבוֹדֵד בְּכָל יוֹם אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, חֵק וְלֹא יַעֲבֹר שָׁעָה שְׁלֵמָה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְחַלֵּק אֶת הַשָּׁעָה לְשִׁלְשָׁה חֻלְקִים: עֲשָׂרִים דְּקוֹת אִם אֶפְשָׁר בְּבִקְרָה קִדְּם תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, שְׂאֵז הוּא הַזְּמַן הַכִּי טוֹב, כְּמֵאמְרָם ו'ל (בְּרִכּוֹת ג.): אִשָּׁה מְסַפֶּרֶת עִם בַּעְלָהּ, שֶׁהוּא סוֹד קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתָּא, שְׁקִדְּם אוֹר הַיּוֹם, אֵז הוּא הַזְּמַן שֶׁמִּתְיַחֲדִים קִדְּשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשִׁכְיִנְתָּא, וְאֵז הוּא הַזְּמַן הַכִּי טוֹב לְהִתְבוֹדֵד עִם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, קִדְּם תְּפִלַּת הַנְּתִיקִין, וְעֲשָׂרִים דְּקוֹת לְפָנֵי שְׁהוֹלְכִים לִישׁוֹן, וְעֲשָׂרִים דְּקוֹת בְּאֶמְצַע הַיּוֹם, וְזוֹ הַשָּׁעָה שֶׁל הַתְּבוֹדוּת, שְׁפַל-כַּף רְצָה רַבְּנוּ ו'ל מֵאֲתָנוּ.

נָא וְנָא תַעֲשֶׂה עִכְשָׁו כָּל מִינֵי מֵאֲמָצִים לְשִׁקֵּד בְּלַמּוּד גְּמָרָא, לְסִיּוּם הַרְבֵּה דְּפִים גְּמָרָא, שְׂיִזְכֵּךְ לָךְ אֶת הַמַּחֲזִין, וְאֲנִי מְקַוֶּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁהַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה. רַק תּוֹזַק וְאֶמְץ, וְשׁוֹם דְּבַר שֶׁלֹּא יִחְלִישׁ אֶת דַּעְתָּךְ.

תִּתְאָר לְעֲצָמְךָ מָה עוֹבֵר עָלֶי בְּכָל יוֹם מִרְבּוּי אֲנָשִׁים וְכו', וְכֹל

אֲשֶׁר   כו קסט   בַּנְחַל   רפה

הַדְּאָגוֹת וְהַצְּרוֹת שְׁלֵהֶם שְׁשׁוּפְכִים עָלַי וְכוּ', וּמִמָּה שְׁעוֹבֵר עָלַי וְכוּ', וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן עֲקַר הַתְּחִיבִי, תְּהִלָּה לְאֵל, מִסְּפָרַי רַבְּנוּ וְכוּ', וְעַל-כֵּן אֵל תְּהִיָּה בְּטָלָן, אֲלֵא תִתְחִיל לְלַמֵּד סְפָרַי רַבְּנוּ וְכוּ' לְבַהֲתַמְדָּה רַבָּה מְאֹד.

תִּשְׁתַּדֵּל לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, וְתוֹצִיא מֵהַלֵּב שְׁלֵף כָּל מִינֵי שְׂנְאָה וְקִנְיָה וְקִפְדוּת עַל שׁוּם בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּוֹדַי יַעֲזֹר לְךָ, שְׂבֹדַי הַכֹּל יִתְהַפֵּךְ לְטוֹבָה, וְאֲנִי מְקַוֶּה, שְׁפִתָּאִם הִישׁוּעָה תָּבוֹא, וְנִקְבַּל אֶת כָּל הָאֲשׁוּרִים וְנִתְחִיל לְבָנוֹת, וְאַתָּה תַעֲזֹר לִי, וְעוֹד פְּעַם תִּזְכֹּר, אַתָּה תַעֲזֹר לִי, אַתָּה לֹא תִתְחַמֵּק...

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלִיתִי שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפִּלָּל בְּעִדְךָ, שְׁתַּצְלִיחַ דְּרַכְךָ תְּמִיד.

הַמְּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קסט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רֵאשׁוֹן לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ה' דְּחִנְכָה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

מְאֹד מְאֹד אֲנִי מִבְּקֶשׁ אוֹתְךָ, אִם שִׁיף שְׁתַּכְנִסִי בְּחַנוֹךְ, וְתִהְיֶי מוֹרָה בְּבֵית-הַסֵּפֶר, כִּי חֲסָרוֹת לָנוּ מוֹרוֹת, הָעֵקֶר רְאִי לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים שְׁבַעוּלָם, וְשׁוּם דְּבָר לֹא יוּכַל לְשִׁבֵּר אוֹתְךָ, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבְזָכוֹת זֶה שְׁתִּלְמְדִי עִם בָּנוֹת יִשְׂרָאֵל, יַעֲזֹר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁגַם לְךָ יְהִיָּה טוֹב בְּחַיִּים, הָעֵקֶר תְּחִיבִי וְתִתְחַזְּקִי וְתִתְחַזְּקִי אֶת עַצְמְךָ בְּאַמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּבְוֹדַי לֹא יַעֲזֹב אוֹתְךָ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמְּאֲחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קע.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ה' דחנכה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ זֶה כַּמָּה פְּעָמִים, אִף מְרַב צְרוּתִי
וּטְרֵדוֹתִי לֹא הָיָה לִי הַפְּנָאִי לְהַשִּׁיבְךָ, הַעֲקָר צְרִיכִים לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה,
וְכָל הַעֲבוּדָה שֶׁל הָאָדָם הִיא רַק לְהַמְשִׁיךְ אֶל הַשִּׁמְחָה, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ, שְׂיִזְכֶּה לְבוֹא לְשִׁמְחָה, כִּי הַתְּפִלָּה שְׂאָדָם צְרִיךְ לְבַקֵּשׁ הִיא
— אִיךָ לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְאִיךָ לְשַׁמַּח אֶת עַצְמוֹ, וְזֶה צְרִיךְ לְהִיּוֹת
הַדְּבָר הַרְאִשׁוֹן אֲצֵל הָאָדָם, לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, וּכְשֶׁהוּא בְּשִׁמְחָה,
אָז נִתְרַחֵב לוֹ מַחוּ וְדַעְתּוֹ, וְיִכּוֹל לְהִנְהִיג אֶת דַּעְתּוֹ כְּרְאוּי, כַּמּוּבָא
בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵר"ן, חֵלֶק ב', סִימָן י'): מַה שֶּׁהַעוֹלָם רְחוּקִים
מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא רַק מִחֲמַת שְׂאִין לָהֶם יָשׁוּב הַדַּעַת, וּמִפְּנֵי
מַה אֵין לָהֶם יָשׁוּב הַדַּעַת? מִפְּנֵי שְׂאִינָם בְּשִׁמְחָה, וְעַל-כֵּן צְרִיכִים
לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבַּעוֹלָם לְהִיּוֹת רַק בְּשִׁמְחָה תָּמִיד.

אָדָם צְרִיךְ לְהִיּוֹת מְסֻדָּר בְּסֻדָּר נְכוֹן, וְאָז הוּא מְצָלִיחַ מְאֹד,
וְיִכּוֹל לְלַמֵּד אֶת כָּל הַתּוֹרָה כְּלָה בְּזִמָּן קָצֵר מְאֹד, אֲבָל רַק כְּשֶׁהוּא
מְסֻדָּר בְּסֻדָּר מְאֹד מְסֻדָּר, וְאֵינוֹ מִתְבַּלְבֵּל מִשׁוּם דְּבָר שֶׁבַּעוֹלָם.

אוּלַי טוֹב שְׁתַּנְּסֶה לְהִיּוֹת מְלַמֵּד, כִּי סוּף כָּל סוּף תִּקְבַּל פְּרִנְסָה
מְזָה, וְתִחַשֵּׁב עַל זֶה וְתִתְיַעַץ עִם אֲשֶׁתְּךָ, וְאַחֲרֵי-כֵן תִּכְתֹּב לִי מַה
דַּעְתְּךָ לְהִיּוֹת מְלַמֵּד.

עֲלִיךָ לְדַעַת, שֶׁהַעֲבוּדָה שְׂעוֹשִׂים בִּימֵי בְחֵרוּתוֹ, לֹא יְכוּלִים
לַעֲשׂוֹת בְּיָמִים כְּשֶׁהוּא נַעֲשֶׂה אַבְרָהָ, וּבְכַפְרֵט שְׂיֵשׁ לוֹ יְלָדִים, הַעֲקָר
הוּא לֹא לְשַׁכַּח מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אִף פְּעַם, וְאִפְלוּ שְׂעוּבֵר עַל
הָאָדָם צְמֻצוּמִים וּבְלִבּוּלִים, אֲסוּר לְגַתֵּק אֶת עַצְמוֹ מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-
הוּא אִפְלוּ כִּהוּא זֶה.

עקר יגיעת התפלה הוא רק לקשר את המחשבה אל הדבור, וזה נקרא יגיעה, אבל לא לנענע את עצמו בכל הכחות, זה לא תורם כלום, רק מחליש את הכחות, ולכן איפה שרק כתוב תפלה בכת, זה רק קשור המחשבה אל הדבור, שצריכים לקשר את המחשבה אל הדבור בכת גדול מאוד, פי בדרך כלל כשאדם בא להתפלל, המחשבו עף וחושב כל מיני שטיות, והדבור מדבר את דבורי התפלה, זאת אומרת שהמחשבה נעתקה מן הדבור, וצריכים כחות עצומים לקשר את המחשבה אל הדבור, כאלו הוא מדבר בנוכח אל חבר טוב: "אתה חונן לאדם דעת, ומלמד לאנוש בינה, וילכן רבונו של עולם], חננו מאתך חכמה בינה ודעת", זאת אומרת התפלה צריכה להיות כמו שמדברים בלשון נוכח אל חבר טוב, כי אדם צריך תמיד לציר בדעתו, אשר אין שום מציאות בלעדיו יתברך כלל, והוא לבדו נמצא, ואין בלעדיו שום נמצא, ואסור להתבלבל משום דבר שבעולם, וצריכים להיות מאד מאד חזק בזה, שלא להתבלבל משום דבר שבעולם, אשרי מי שזוכה להגיע לזה, ואז טוב לו כל הימים.

הכפל הדבר — אם טוב בעדך להיות מלמד, תודיע לי מיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כּוּ קַעֵא.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ה' דחנכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וינדפו אל ... ו... שיחיו
נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם עם הדבורי חזוק, ותשואות חן לקם על זה, ומאד מאד שמחתי לקראת זה, פי באמת עובר עלי עכשו צרות ויסורים, חובות ומכאובים, שאני לא יודע איך אני אצא מזה, ובנדאי כל תפלה ותפלה שאנשי שלומנו מתפללים עלי, זה חסד גדול ממנו יתברך.

רפח אָשֶׁר כו קעב בַּנְחָל

ראו להתחזק מאד באמונה פשוטה, ותראו אילו נסים נגלים
שעשה עמכם הקדוש-ברוך-הוא, יעזר השם יתברך, שתמיד תראו
ישועות, העקר תשתדלו שיהיה בינכם שלום ואהבה, ועל-ידי-זה
תצליחו בחייכם.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפלת
שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו דרככם תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כו קעב.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ה' דחנכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידי היקר לי
מאד, הרב ... גרו יאיר.

כבר כתבתי לך מכתב, ושלתתיו לפני כמה ימים.

העקר ראה לחזק את עצמך מאד להיות בשמחה, כי השמחה
מרחבת את הדעת, וצריכים לשמר מאד לא להיות בחלישות הדעת,
ולתת תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא בכל יום, על גדל החסד
שהוא עושה עמנו בכל יום, והחסד הכי גדול — שזכינו להתקרב
אל רבי פנה, רבי המגלה לנו גלוי אלקות במדרגה הכי גדולה,
אשרינו ואשרי חלקנו, וטוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל
החסד חנם שעשה עמנו.

נא ונא תזכיר את עצמך בכל יום ובכל עת ובכל שעה ממנו
יתברך, ואז טוב לך כל הימים.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפלת
שאני מבקש ומתפלל בעדך, שתצליח דרכך תמיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קעג.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ה' דחנכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

באתי לביתי מאחר, ומצאתי את מכתבך.

מה אמר לך, ידידי היקר! צריכים בזה העולם כל מיני
התחזקות, ולא צריכים להשבר משום דבר שבעולם, כי הנסיונות
הקשים והמרים עוברים על כל אחד בזה העולם, ואשרי מי
שמחזיק מעמד ואינו נשבר, כי זו גדלתו של בר ישראל, שאינו
נשבר משום דבר. אשרינו מה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, שיש
לנו רבי כזה, ומה היינו עושים בלי רבנו ז"ל.

עכשו ימי חנכה הקדושים, אשר בהם צריכים לתת תודה
והודאה להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמנו, כי מה
היינו עושים בלי רבנו ז"ל, וזה החסד הכי גדול, שרק הקדוש-
ברוך-הוא היה יכול לעשות עמנו.

ומכל שכן שאלו פינו מלא שירה כים, ולשוננו רנה כהמון
גליו, ושפתותינו שבח כמרחבי רקיע, אי אפשר לפרש את גדלתו
יתברך על גדל החסד חנם שעשה עמנו, שאנחנו בריאים וילדינו
בריאים, וצריכים לתת על זה תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא על
כל יום ועל כל שעה ועל כל רגע, ועל כל נשימה ונשימה תהלה
י"ה.

פה תקבל מכתבים נחוצים, שתמסר אותם תכף-ומיד.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קעד.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ה' דחגכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וינדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... נרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך, ולא הייתי בביתי, ולכן לא עניתי לך
עד עכשו.

בימים האלו אני מאד טרוד, אבל אני מקנה להקדוש-ברוך-
הוא, שבסוף השבוע נוכל לשבת ביחד, ולדבר ולטכס עצה כדת
מה לעשות.

בין כך ראה לחזק את עצמך באמונה פשוטה בו יתברך, ואתה
צריך להבין, שבכל צער וצער לו צר, שבכיכול, הקדוש-ברוך-הוא
יש לו צער לראות שהאב רב עם הבן, והבן רב עם האבא, ואין
עוד צער יותר גדול מזה, ועל-כן ראה להתחזק בכל מיני אפנים
שבעולם, ותראה מה עשה דוד המלך בצרתו, שאבשלום קם עליו
וכו' וכו', אילו בזיונות ושפיכות דמים סבל וכו' וכו', ואיזה צער
ועגמת נפש סבל וכו', ואף-על-פי-כן החזיק מעמד, אשרי מי
שזוכה להחזיק מעמד, ואז טוב לו כל הימים.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קעה.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויגש, ה' דחגכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה אל כלליות אנשי שלומנו היקרים, "חסיד
ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב", הוי"ה עליהם ישרה שכינתו
תמיד, וישמרו ויצילים הקדוש-ברוך-הוא, וימשיך עליהם ברכה
והצלחה בכל מעשה ידיהם, אמן.

אחי ורעי היקרים! ראו להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ועקר ההתחזקות היא על-ידי שמחה, שתשתדלו מאד שאחר כל תפלה ותפלה תרקדו, פי על-ידי המחאת כף ורקודים, נמתקים הדינין (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן י'), ובפרט עכשו בימי חנכה הקדושים, עלינו לשמח מאד מאד, שזכינו להתודע מרבי אמת כזה, רבי המחזק ומאמץ ומעודד ומשמח אותנו, ומה היינו עושים בלי רבנו ז"ל? ובשביל זה עלינו לתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא בכל יום ובכל שעה על גדל החסד חנם שעשה עמנו, שזכינו להתקרב אל רבנו ז"ל, וימי חנכה הם ימי הודאה, כמו שאנו אומרים: "וקבעו שמונת ימי חנכה אלו להודות ולהלל לשמך הגדול" (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ב'), וכשאדם מרגיל את עצמו לתן תודה והודאה להקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה נתרחב לו לבו, ויכול לבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך. כי עקר המניעה שבא לאדם כל-כף קשה לדבר אליו יתברך בתפלה והתבודדות, הוא רק מחמת שגזפר בכל הצרות והיסורים והמרירות שעוברים עליו, וזה מביא אותו שקשה לו לפתח את הפה לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, אבל אם אדם ירגיל את עצמו לתת תודה והודאה לפניו יתברך על כל החסד חנם שעשה עמו, אז יתרחב לבו, ויוכל לשיח ולספר את כל אשר עם לבבו אליו יתברך.

נא ונא, אחי ורעי היקרים! אל תהיו בטלנים, תשתדלו שיהיה ביניכם שלום ואהבה גדולה מאד, ותוציאו את הקנאה והשנאה והקפידה מהלב שיש לכם אחד על השני, כי כל זה מעשה הסמ"ך-מ"ם, שיהיו פרודים וחלוקי דעות בינינו, חס ושלום, ואנחנו צריכים למסר את נפשנו, שתהיה אהבה, אחוה ורעות בינינו, ואיש את רעהו יאמר חזק במסירות נפש הכי גדולה, ואף שיש בלב איזו טינה וקנאה מאחד על השני, עקר העבודה לעקר את זה מהלב, ולאהב את חברו, ולבקש ממנו יתברך, שיהיה לו שלום ואהבה ואחוה ורעות עם כל אחד ואחד, וזה מאד מאד חשוב אצלו יתברך, ואם נתאחד יחד, נזכה לראות נסים נגלים שיעשה עמנו הקדוש-ברוך-הוא, אף שבאמת עדין אנחנו נמצאים בצרה

גדולה מאד, ושום דבר עדין לא יז בענין הבניה, אדרבה, נראה למראה עינינו הכל להפך וכו', עם כל זאת אני מאמין באמונה שלמה, שאם תרקדו בכל יום ותהיו "משנה פרייליך" כלשוננו של רבנו ז"ל, אז בודאי נפעל ישועות גדולות, על-ידי המחאת כף ורקודים, בלי שום חכמות והשכלות של הכל, ולכן אני מאד מבקש אתכם, שתעשו כל מיני פעולות שבעולם לרקד אחר כל תפלה ותפלה עם כלי זמר, ותשמחו איש את רעהו, ותראו איך שהכל יתהפך לטובה. וכמו שאמר רבנו ז"ל: "יש ענין שיתהפך הכל לטובה", ובודאי סוף כל סוף הכל יתהפך לטובה, ונראה בעין גלויה, שכל עכבה היתה לטובה, וכל הצרה היה גנוז בה חסד גדול ממנו יתברך.

ראו לשמור מאד לבוא לבית-הכנסת להתפלל במנין דיקא את השלש תפלות: שחרית, מנחה, ערבית, עם בגד עליון ועם כובע עליון, כי זו קלות גדולה לבוא לבית המלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא רק עם חלצה ועם כפה וכו', ומפל שפן וכל שפן שצריכים לשמור מאד לא לדבר באמצע התפלה, כי זה עון חמור עד מאד, ומקבלים על זה ענש מאד קשה, וכמעט שכל העניות והדחקות שעוברת על האדם, היא רק מחמת שהוא מזולזל בדבר זה, ומדבר באמצע התפלה, וכתב בספר "ווי העמודים" (מבן השל"ה) פ'ק י', כתב הרמב"ם בהלכות תפלה, פ'ק י"א, הלכה ט': מי שצריך להפגס לבית-הכנסת לקרות תינוק או חברו, יפגס ויקרא מעט או יאמר שמועה, ואחר-כך יקרא חברו, כדי שלא יפגס בשביל חפציו בלבד, ואם אינו יודע יאמר לתינוק מן התינוקות: קרא לי הפסוק שאתה קורא בו, או ישהה מעט בבית-הכנסת ואחר-כך יצא, שהישיבה שם מעסקי המצוות היא, שנאמר (תהלים קמה): "אשרי יושבי ביתך" וגו' (מוכח בדברי הרמב"ם, שהישיבה בבית-הכנסת ואפלו שאינו עושה כלום מצוה היא), אם כן משמע מתוך דבריו, שהישיבה בבית-הכנסת מצוה היא, ומאחר שהיא מצוה, מפאן אתה למד מה שכתב הרמב"ם (שם הלכה ו'), והטור אורח חיים, סימן קנ"א: בתי פגסיות ובתי מדרשות אין נוהגין בהם

קלות ראש, כגון: שחוק והתול ושיחה בטלה וכו', שלא לדבר שיחה בטלה בבית-הכנסת, אף שלא בשעת התפלה, קל וחומר בשעת התפלה וקריאת התורה, ונראה שהישיבה בבית-הכנסת למצוה יחשב, והמדבר שיחה בטלה וכאלה, עברה מכבה מצוה, ומזה למד כל איש ואשה שיושבים בבית-הכנסת, אף שלא בשעת התפלה, שאין לדבר שום שיחה בטלה, ומכל שכן בשעת התפלה או קריאת התורה, שלא לדבר דבר של חלין, ובעוונותינו הרבים, עד מתי יהיה זה לנו למוקש, שבכל עיר ועיר אין יכולין למחות להעם, ונעשה להם כהתר בעוונותינו הרבים, וי להם וי לנשמותיהם, ואיך יעלה תפלותיהם למעלה, והיא מלכלכת במיני חטאים, ואין קטגור נעשה סגור, על-כן מן הראוי, שכל קהלה וקהלה, מקום אשר דבר המלוך מלכו של עולם ודתו מגיע, יעמדו אנשים על זה קורא תגר על האנשים המדברים בעת התפלה, ורצונו שכל עיר ועיר ימנו אנשים על זה להוכיחם על פניהם, אשר ישגיחו באיומים רבים על המדברים, ויבישו אותם ברבים, ובזה נראה כבוד הו"ה בארץ, וכל העם ישמעו וייראו, ולא יזידון עוד, ויתנו במתג ורסן עדים לכלם את פיהם בבית-הכנסת לדבר דבר של חל ושיחה בטלה, אין לומר תחנונות ובקשות בעת שחוזר השליח צבור תפלת י"ח, גם בזה רגיל אני למחות לאותן אנשים המתפללים תחנונות ובקשות בעת שהשליח צבור חוזר ומתפלל תפלת י"ח, כי בנדאי מה שבקשו לא נתן להם, ומה שבקדם נטלה מהם, רצוני לומר, כי המסכם מכל הפוסקים, כששליח צבור חוזר ומתפלל י"ח, יש להקהל לשתק ולענות 'אמן', ולכונן לברכות שמברך הסגן, ומי שאינו נזהר בזה, מה שבקדו נטלה הימנו, ומה שבקש בשאר תחנונות, לא נתן לו, כי בא זה ואבד את זה, עד כאן לשונו.

והדברים מדברים בעצמם, ומה יש להוסיף על דברי הקדושים, ואל יקל דבר זה בעיניכם, כי רואים שעובר על כלל ישראל כל-כף הרבה צרות ויסורים, ואף אחד אינו שם לב, שזה בא לו מפני שאינו נזהר מלדבר באמצע התפלה, כי בזה שאדם מדבר באמצע התפלה, הוא מבזה, רחמנא לישזבן, את הקדוש-

ברוך-הוא, וגורם לעצמו או לאשתו או לילדיו קצור ימים, רחמנא לצלן, וכבר כתבו דורשי רשומות: ש'תיקה י'פה ב'שעת ה'תפילה, ראשי תבות ש'י'ב'ה', היינו מי שנוזק לשתק בשעת התפלה ואינו מדבר, על-ידי-זה זוכה הוא ואשתו וילדיו לשיבה טובה. והנה, לצערנו הרב, אנו שומעים בכל יום מקרים מרים, מה שקורה לנשמות ישראל, זה קבל שטף דם במח וכו', זה קבל התקף לב וכו', זה קבל סרטן וכו', זה קבל מחלת כליות או ראות וכו', והוא עומד ומתבונן על מה ולמה מגיע לו מחלה כזו?! ואף אחד אינו יודע, שהוא מפני שאינו נכנס לבית-הכנסת, כי כל מי שנוכנס לבית-הכנסת, זוכה לאריכות ימים ושנים טובות, ואם כבר נכנס לבית-הכנסת, עליו לכבד את בית-הכנסת מאד, וישתדל לנקות את בית-הכנסת, שהוא משפן השכינה, ולסדר את הספרים, וישתדל מאד לענות 'אמן' יהא שמיה רבה' בקול גדול, ועל אחת כמה וכמה שצריכים להזהר לא לדבר שיחות חלין באמצע התפלה, שהוא עון חמור עד מאד, ומגיע על זה כל מיני ענשים קשים ומרים, רחמנא לצלן.

אחי ורעי הקרים! באו ונתאחד יחד, ונעשה משפן להקדוש-ברוך-הוא, ונשתדל מאד שבבית-המדרש שלנו לא ידברו באמצע התפלה בשום פנים ואופן, ואם אחד צריך לדבר עם זולתו דבר נחוץ, שיצא בחוץ, אבל בשום פנים ואופן לא לדבר בבית-המדרש, כי הוא עון חמור, באו ונראה להקדוש-ברוך-הוא, שיש לו בית-הכנסת אחד, ששם שורה אהבה, אהבה ורעות בין המתפללים, ואין שום גזענות וכו', ואוהבים אחד את השני יותר מאחים, ומשתדלים לעזר אחד לשני וכו', אל תשכחו כי אתם צריכים להיות דגמא חיה לילדיכם, ולא יקח הרבה זמן, והנה הילדים שלכם כבר בר-מצוה וכו', והנה הילדים שלכם כבר מתחננים וכו', ואם הם רואים שההורים שלהם מדברים באמצע התפלה, למה שהם לא ידברו?! ועל-כן שלא תבואו בטענות אליהם! ולכן הבה ונתאחד יחד, ונקבל על עצמנו עכשו בימי חנכה הקדושים, שבבית-המדרש שלנו לא מדברים בשום פנים ואופן באמצע התפלה, ודיקא

על-ידי-זה ישפע על כל אחד ואחד מאתנו פרנסה ובריאות ונחת מהילדים.

נא ונא ראו לקבע לעצמכם קביעות חזקה ללמד בבית-המדרש דיקא, איזה שעור במקרא ובמשנה ובגמרא, ביזהר ובתקונים, ובשליחן ערוף וכו', ובאמירת תהלים ובלקוטי-תפלות וכו', כי כף מוכא ברמב"ם (הלכות תלמוד תורה, פרק ג', הלכה יב), וכן הוא בשליחן ערוף (יורה דעה הלכות תלמוד תורה, סימן רמו, סעיף כב): אמרו חכמים, ברית כרותה, שכל היגע בתורתו בבית-המדרש, לא במהרה הוא משבח, וכל היגע בתלמודו בצנעה — מחכים, שנאמר: "ואת צנועים חכמה", וכל המשמיע קולו בשעת תלמודו — תלמודו מתקים בידו, אבל הקורא בלחש במהרה הוא שוכח, אשרי מי שמקיים את זה בכל יום, שבורח מכל הצרות שלו אל תוף בית-המדרש, וקובע עתים לתורה, וכן מתפלל בצבור, אז אל רב טוב הגנוז יזכה, ומה גם שינצל מהרבה צרות, כי כף אמר התנא הקדוש (אבות א, ה): כל המרבה שיחה עם האשה, גורם רעה לעצמו ובוטל מדברי תורה, וסופו יורש גיהנום, כי לא ימלט, כשאדם יושב בבית, ואין לו מה לעשות, והבטלה מביאה לידי שעמום, והוא מצער את אשתו, ורב אהה, ומוצא בה כל מיני חסרונות של מה בכך, ומתופח עמה וכו', שדבר זה מביא אחר-כך אל מריבות וקנאה ושאה, מחלקת וקללות, ורחמנא לישזבן, ומי סובל? רק הילדים! ועל-פן כשאדם בורח לשעה או לשעתים ביום לבית-המדרש, מלבד זמני התפלות הקבועות, אז ינצל מכל מיני צרות ויסורים. וזכרו היטב, אשר כל מי שנכנס בבית-הכנסת ובבית-המדרש בעולם הזה, זוכה להכנס לבית-הכנסת ולבית-המדרש בעולם הבא (ילקוט תהלים, רמז תונט), ואמרו (פסיקתא דרב פהנא): כל זמן שישראל מעצרים בבתי כנסיות ובתי מדרשות, הקדוש-ברוך הוא עוצר שכנינתו עמם; ואמרו (ילקוט בלק, רמז תשעא): מה נחלים הללו בני אדם יורדין לתוכן כשהן טמאין, וטובלין ועולין טהורין, כף בתי כנסיות ובתי מדרשות, בני-אדם נכנסים לתוכן כשהם מלאים עוונות, ויוצאין מלאין מצוות.

והנה אנחנו סובלים פה ביבנאל מהסמ"ך-מ"ם הרשע, ימח שמו וזכרו, שהוא מסית ומדיח את כמה רשעים עלינו, שהם מוסרים אותנו, ומבערים לנו את הפסיעות, וכל דבר קטן שאנחנו רק רוצים לעשות בשביל הקדוש-ברוך-הוא, בא לנו מאד קשה, ולכן עלינו לקיים את מאמר חכמינו הקדושים (גטין ז): "שלח ליה מר עוקבא לרבי אלעזר, בני אדם העומדים עלי, ובדי למוסרם למלכות, מהו? שרטיט וכתב ליה (תהלים לט, ב): "אמרתי אשמרה דרבי מחטוא בלשוני אשמרה לפי מחסום בעוד רשע לנגדי", אף-על-פי שרשע לנגדי אשמרה לפי מחסום. שלח ליה, קא מצערי לי טובא, ולא מצינא דאיקום בהו, שלח ליה (תהלים לו, ז): "דום לה' והתחולל לו", "דום לה' והוא יפיל לך חללים חללים", השפם והערב עליהן לבית-המדרש והן פלין מאליהן; הרי שגם מר עוקבא סבל מאינשי דלא מעלי, ונתן לו רבי אלעזר עצה להשפם ולהעריב לבית-המדרש, והם פלין מאליהן. ולכן גם לנו זו העצה, רק נבוא לבית-המדרש להתפלל במנין וללמד שם תורה הקדושה, וזכרו היטב, כי בית-המדרש הוא גן-עדן לצדיקים וגיהנום לרשעים, צדיקים אוהבים לשבת בבית-המדרש, ולהתענג שם מזיו השכינה, והרשעים מספנים, לא יכולים לשבת אפלו חצי שעה בבית-הכנסת, הם מכרחים לברח משם, רחמנא לצלן, או שהם מפריעים לאחרים, מתלוצצים מזה או מזה וכו', מדברים עם זה ועם זה וכו', אוי להם ואוי לנפשם. ולכן הבה ונהיה מפת הצדיקים, ונאהב לשבת בבית-המדרש.

אשרינו ומה טוב חלקנו, ומה נעים גורלנו, שזכינו להתנדע מרבי אמת כזה, טוב להודות להקדוש-ברוך-הוא על כל החסד חנם שעשה עמנו, חבלים נפלו לנו בנעימים, אשר בנחל שם גורלנו, אשרינו.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כו קעו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, א' דְּרֵאשׁ-חֹדֶשׁ טַבַּת, ו' דְּחִנּוּכָה ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכוּן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וְכֵן אֶת הַסְּפָרִים "קֵהלוֹת יַעֲקֹב", וּתְשׁוּאוֹת חֵן לְךָ עַל זֶה, וְזוֹ מִמֶּשׁ לִי מִתְּנָה יְקָרָה, וַיְחַיֶּה אוֹתְךָ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כְּמוֹ שֶׁחַיֵּיתָ אוֹתִי, וְאֲנִי שׁוֹלַח לְךָ עִם הַשְּׁלִיחַ שֶׁהֵבִיא לִי אֶת הַסְּפָרִים סֵף 400 ש"ח, וְאֲנִי מְקַנָּה שְׁתַּשִּׁיג לִי עוֹד סְפָרִים, וְהִיָּה זֶה שְׂכָרִי, כִּי מַה יֵּשׁ לִי בַּחַיִּים אִם לֹא הַתּוֹרָה, זֹאת נִחְמָתִי בְּעֵנָיִי, כִּי אִמְרַתְךָ חַיֵּיתָנִי, זָדִים הִלִּיצְנִי עַד מְאֹד, מִתּוֹרַתְךָ לֹא נִטִּיתִי, כָּל מַה שֶּׁאֲנִי עוֹבֵר זֶה יָמִים וְשָׁנִים מִפּוֹשַׁע יִשְׂרָאֵל, סִמ"ך-מ"ם רָשַׁע מְרָשָׁע, מְאָכִיל טְרַפּוֹת וּנְבִלוֹת, אִין מְקַנָּה טְהָרָה, מִכְּשִׁיל בְּאִסּוּרֵי כְּרִיתוֹת וְכוּ', רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן, וְעוֹד צָרָה עַל גְּבִי צָרָה, הַקִּבְלָן הָעֲרָבִי פָּשַׁט אֶת הַרְגֵּל, וּבִרַח עִם הַכֶּסֶף שֶׁהִיָּה כִּסְפֵי הַלְוָאוֹת, וְאֲנִי אָנָּה אֲנִי בָּא. וְעַל-כֵּן הַחֶסֶד הַכִּי גְדוֹל שֶׁאַתָּה עוֹשֶׂה עִמִּי הוּא בְּהַשְׁגַּת הַסְּפָרִים, וּתְשׁוּאוֹת חֵן חֵן לְךָ עַל זֶה.

פֶּה תִקְבַּל מִכְתָּב כָּלְלִי לְתֵלוֹת בְּבֵית-הַכְּנֶסֶת שֶׁל אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּאֶשְׁדּוֹד, וְהַלְוֵאֵי שֶׁאִפְעַל לְהַכְנִיס יְרֵאת שָׁמַיִם בְּאֲנָשִׁים, שֶׁיָּבִיאוּ לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ, כְּמוֹ שֶׁיְהוּדֵי צָרִיף לְבוֹא בְּדֶרֶךְ אֶרֶץ גְּדוֹל, וְכֵן שֶׁלֹּא תִהְיֶה מִחְלָקַת וּפְרוּדִים וְכוּ', וְכֵן שֶׁלֹּא יִדְבְּרוּ בְּאִמְצַע הַתְּפִלָּה וְקִרְיַאת הַתּוֹרָה, שֶׁהוּא עוֹן חָמוּר מְאֹד מְאֹד.

אֲנִי מְקַנָּה לְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁיִּתְרַחֵב לְךָ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחֵי-חַיִּים גַּם יַחַד, בְּעֶזְרַתוֹ תִּתְבָּרֵךְ.

הַמֵּאחַל לְךָ חִנּוּכָה שְׂמַח...

כו קעז.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ב' דְּרֹאשׁ-חֹדֶשׁ טַבַּת, ז' דַּחֲנֻכָּה
ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל הַחֲתָן הַיְקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, עִם הַהִזְמָנָה שֶׁל הַחֲתָנָה.

מָה אִמַּר לְךָ, יְדִידִי הַיְקָר! אֵינְךָ אֶתָּה יְכוּל לְתַאֵר וּלְשַׁעַר אֶת
הַשְּׂמֵחָה שֶׁיֵּשׁ לִי, שְׂתֵּהֲלָה לְאֵל, אֶתָּה הוֹלֵךְ לְהַתְחַפֵּן, וְזוֹ כָּל
שְׂמֵחָתִי.

רְאֵה לְעֵבֶר הַיֵּטֵב עַל הַקּוּנְטֵרס "יוֹם הַנְּשׂוּאִינ'", וּתְקַיֵּם אֶת כָּל
מָה שֶׁנֶּאֱמַר שָׁם — בְּיוֹם חֲתֻנָּתְךָ, כִּי יְכוּלִים לְפַעַל בְּיוֹם הַחֲפָה כָּל
מָה שְׂצָרִיכִים, אַךְ עַל-פִּי-רַב בְּנֵי-אָדָם מְבַלִּים אֶת הַזְּמַן, וְלֹא יוֹדְעִים
אִיךָ לְנַצֵּל אֶת הַיּוֹם הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה, וּבְקוּנְטֵרס הַזֶּה מְבַאֵר הַיֵּטֵב כַּדַּת
מָה לְעִשׂוֹת.

נָא וְנָא רְאֵה לְהַתְחַזֵּק, כִּי הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נָתַן לְךָ מִתְּנָה מְאֹד
יְקָרָה, וְתִשְׁמַר מְאֹד עַל הַמִּתְנָה הַזֹּאת, וְאַנִּי מְאֹד מְאֹד רוֹצֵה שְׂתֵּתַחֲזֵק
לְהַיּוֹת תָּמִיד בְּשְׂמֵחָה, וְתִשְׁתַּדֵּל לְשִׂמְחָה אֶת אֲשֶׁתְךָ, בְּעֶזְרַת ה' יִתְבָּרֵךְ,
כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקָּדוֹשִׁים (רֹאשׁ הַשָּׁנָה ו.) אִשָּׁה בְּעִלְיָה מְשִׂמְחָה;
וְתִשְׁתַּדֵּל מְאֹד מְאֹד, שְׂתֵּהִיָּה בְּבֵית אֲוִירָה שֶׁל שְׂמֵחָה.

הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֲנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂתִצְלַיְחוּ בְּנְשׂוּאֵיכֶם, וְעוֹד רְצִיטִי
לְדַבֵּר אִתְּךָ לְפָנַי שְׂאֶתָּה נִכְנָס לְחֲפָה.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קעח.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, ב' דראש-החדש טבת, ז' דחנכה
ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל הַפֶּלֶא ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ עִם הַהִזְמָנָה לְנִשְׁוֹאִין, וּמֵאֵד מֵאֵד
שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמְּכֶם.

מָה אָמַר לְךָ! רְאֵי לְעֵינַי בְּקִנְטֵרִים "יוֹם הַנִּשְׁוֹאִין", וְתִשְׁתַּדְּלִי
לְקַיֵּם אֶת מָה שְׁכָתוּב שָׁם — בְּיוֹם חֲפְתָּךְ, כִּי יְכוּלִים אֲזוּ לַפְּעַל אֲצֹל
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מָה שְׁרוּצִים. וְיָדוּעַ, שְׁבַת רַבָּנוּ ז"ל אֲדַל,
עָלֶיךָ הַשְּׁלוֹם, בָּאָה פֶּעַם לְאַבִּיָּה לְהַתְּלוֹנֵן, שְׂיֵשׁ לָהּ צַעַר מִהַמְּשַׁרְתָּת
שְׁלָה וְכוּ', עָנָה וְאָמַר לָהּ רַבָּנוּ ז"ל: לָמָּה לֹא הַתְּפַלְּלִתְּ מִתַּחַת לַחֲפָה
גַּם עַל דְּבַר זֶה?! וְהִבִּינוּ מְזֵה אֲנִשֵּׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, אֲשֶׁר בְּיוֹם
הַחֲפָה יְכוּלִים לַפְּעַל אֲצֹל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא כָּל מָה שְׁצָרִיכִים. לְזֹאת
רְאֵי לְנִצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיְקָר הַזֶּה, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָכֶם,
שְׂתַבְּנוּ בֵּית גְּאָמֵן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִשְׁרָה בֵּינָכֶם אֱהָבָה גְּדוּלָּה וְהַבְּנָה
הַדְּדִית, וְתִתְחַתְּנוּ לְשֵׁם שְׁמַיִם, וְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְהַצְּלִיחַ
בְּדַרְכְּכֶם.

מִחֲמַת שְׂאֵנִי מְחַכָּה בְּכָל יוֹם, שְׂבַתִּי תְּחִיָּה תִלְדַּד, לְזֹאת נִמְנָע
מִמֶּנִּי לְהִיּוֹת בַּחֲתֻנְתְּכֶם, אֲבָל תֵּאֱמִינוּ לִי, שְׂאֵנִי אֶהְיֶה בְּרוּחִי אֲצֹלְכֶם.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׂתַצְּלִיחוּ דַרְכְּכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשְּׁמַיִם...

כו קעט.

בעזרת השם יתברך, יום שלישי לסדר ויגש, ב' דראש-חדש טבת, ז' דחנכה
ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וְכֵל טוֹב סֵלָה יִגְיַעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... גְּרוֹ יְאִיר.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות
בשמחה, ותשתדל מאד לרקוד בכל יום בבית-הכנסת עם אנשי
שלומנו, כי העקר בזה העולם הוא להיות בשמחה, ולא לפל
ולהשבר משום דבר, כי באמת פשאדם מכניס בעצמו אמתת
מציאותו יתברך, שום דבר שבעולם אינו יכול לשבר אותו. ולכן
תעשה כל מיני מאמצים להיות בשמחה, כי כן אמרו חכמינו
הקדושים (מדרש פנחומא שמיני): אין השמחה ממתנת לאדם, לא מי
ששמח היום שמח למחר, וזה רואים בחוש, הנה מאיר באדם אור
נורא ונפלא מאד, דבקות הבורא יתברך שמו, ומרגיש שהקדוש-
ברוך-הוא אתו עמו ואצלו וכו' וכו', ומרגיש כל מיני נעם וערכות,
והנה הכל נחשף ממנו, ונעשה עצוב ומדכא, ועל-כן צריך להתחזק
בכל יום ובכל רגע, להיות בשמחה, כי השמחה היא רפואה לכל
— בין בגשמיות ובין בברוהניות.

נא ונא הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך, ותדע אשר כל דבור
ודבור שמדברים אל הקדוש-ברוך-הוא, וכל רצון וכסופין
שמוציאים מהפה, נעשה מזה ענינים גדולים בכל העולמות, כמובא
בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימנים לא, סו): בשעה שהאדם
משתוקק אליו יתברך, ובפרט כשמוציא את הרצונות והכסופין שלו
דרך הפה, על-ידי-זה נארגים עולמות חדשים, ואם היו בני-אדם
יודעים את מעלת הרצונות והכסופין, היו עוסקים בזה תמיד. וראוי
לך לעיין בדברי מוהרנ"ת ז"ל (לקוטי-הלכות, אמנין, הלכה ד', וכן ערב
הלכה ג'), ששם מרבה לדבר ממעלת הרצונות והכסופין שאדם יש
לו להקדוש-ברוך-הוא, שדבר זה מוציא אותו מכל השאול תחתיות
ומתחתיו שנפל לשם, ועל-כן הרגל את עצמך לדבר אליו יתברך,

אֲשֶׁר   כּוּ קַעֵט   בְּנַחֵל   שֶׁא

כִּי כָל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמֵדְבָרִים אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, בְּזֶה הוּא מִמְּשִׁיךְ עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזִיו וְחַיּוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂיֵאחֲזוּ בְּזֶה, יֵאָז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

נָא וְנָא תְּדַקְדֵּק לְהַתְפַּלֵּל עָרֵב וּבִקֵּר וְצַהֲרִים בְּמַנְיָן דִּיקָא, כִּי מַעֲלַת הַמַּתְפַּלֵּל בְּמַנְיָן — אֵין לְתַאֲר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְיוֹצְאִים כְּרוּזִים בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וְכַאֲהָהּ הָאֵי בַר נִשׁ בְּרִיָּה דִקְדָּשָׁא בְּרִיָּה הוּא, דְּאֵתִי לְהִיכְלָא, וּמַצְטַרֵף עִם בְּנוּהֵי וְכוּ' וְכוּ', וְאֵם הָאָדָם הֵיָהּ יוֹדֵעַ אֶת מַעֲלַת הַזּוֹכָה לְהַכְנִס לְבֵית-הַמְדַרְשׁ וּלְבֵית-הַכְּנֶסֶת בְּעוֹלָם הַזֶּה, תְּמִיד הֵיָהּ נִכְנֵס לְבֵית-הַכְּנֶסֶת וּלְבֵית-הַמְדַרְשׁ, לְלַמֵּד וּלְהַתְפַּלֵּל.

נָא וְנָא תִקַּח אֶת עֲצָמָךְ בְּיַדֵּיךָ, וְתַרְגִּיל אֶת עֲצָמָךְ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם קִצַּת מְקַרָא, קִצַּת מְשֻׁנָה, וְקִצַּת גְּמָרָא, וְקִצַּת הַלְכָהּ בְּשַׁלְחָן עָרוּף, וְקִצַּת זֶהָר, וְקִצַּת תְּקוּנִים, וְזֶה יוֹעִיל לָךְ מְאֹד לְזִכּוּף הַנַּפְשׁ, וְאֵל תַּחֲשֵׁב שְׁזָה דְּבָר קִשָּׁה, אֵל תֵּאמַר זֹאת, כִּי אִם בְּכָל יוֹם וְיוֹם תִּלְמַד מְעַט, וְעוֹד מְעַט וְכוּ' וְכוּ', עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיָּם פְּרָק אַחַר פְּרָק, מְסַכְתָּא אַחַר מְסַכְתָּא, עַד שֶׁתִּזְכֶּה לְסִיָּם אֶת כָּל הַשָּׁ"ס, וְהַשְּׁלַחָן עָרוּף, וְהַזֶּהָר וְהַתְּקוּנִים. וְעֲלִיף לְדַעַת, שֶׁהַכֹּל מִתְחִיל עִם כַּמָּה שְׁוֹרוֹת, וְזֶה לֹא קִשָּׁה לְאָדָם לְלַמֵּד, וְאַחַר-כֵּן הוּא חוֹשֵׁב אוּלַי אֲנִי אֶלְמַד עוֹד כַּמָּה שְׁוֹרוֹת, וְאַחַרֵי זֶה אוּלַי אֶלְמַד עוֹד כַּמָּה שְׁוֹרוֹת, עַד שֶׁהוּא רוֹאֶה שֶׁזֶכָה לְסִיָּם כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא, וְכַמָּה סִימָנִים שְׁלַחָן עָרוּף, וְכַמָּה דְּפִים שֶׁל זֶהָר וְתְּקוּנִים, אֲשֶׁרֵי וְאַשְׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעָה אֶת עֲצָמוֹ בְּזֶה הָעוֹלָם כָּלֵל.

נָא וְנָא בְּרַח לָךְ מִכָּל מִיָּנִי חֲמֵרוֹת שֶׁל הֶבֶל, שֶׁהַכֹּל זֶה סֶתֶם דְּמִיָּנוֹת וּפְתוּי הֵיָצֵר, שְׁמוֹסִיף עַל הַצּוּוֵי, כְּדִי לְהַפִּיל אוֹתָךְ לְשִׂאוֹל תַּחֲתִיּוֹת וּמִתַּחֲתִיו.

רְאֵה לְחִזֵּק אֶת עֲצָמָךְ בְּכָל מִיָּנִי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וּבּוֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְסוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה נְסִים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קפ.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, זֹאת חֲנֻכַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְדִידֵי ... גֵּרוֹ יְאִיר.

רְצִיתִי לְדַבֵּר אִתְּךָ.

הַעֲנִין הוּא כָּךְ, אִיךָ שְׁדַבַּרְתִּי עִם ... כִּדְאִי בְּשֵׁלֶב זֶה שְׁאַתָּה תִּלְךָ עִם ... וְכוּ', וְהוּא יִלְךָ עִם ... וְכוּ', וּמִמִּילָא בְּרוּיַח וְלֹא יִהְיוּ לָהֶם טְעָנוֹת וְכוּ', וְאַתָּה תְּמִיד תַּעֲמִד חֲזָק עַל מַה שְּׁנִגַּד הָאֵינְטֶרְסִים שֶׁל הַיְלָדִים שְׁלֵנוּ, וְלִכֵּן אִף אֶחָד אֵינּוּ יָכוֹל לָבוֹא אֵלֶיךָ בְּטְעָנוֹת.

אֲנִי מְקַנְהָ שְׁתִּלְךָ בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, וְהִיא תַּחֲתֶם לָךְ עַל הַבְּנֵיהָ. הָאֲמַת אֲגִיד לָךְ, אִם ... יִתְעַקֵּשׁ, שְׁתִּצְטָרֵף אֵלָיו לְחַתֵּם עִמוֹ, אַתָּה צָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֵת זֶה, כִּי אֲנִי חָנוּ צָרִיכִים לְדַאֵג עִכְשָׁו רַק בְּעִבּוּרָנוּ, בְּעִבּוּר הַיְלָדִים, בְּעִבּוּר הַקְּהָלָה.

הַמְצַפָּה לְשִׁמְעַ הַטּוֹב מִמֶּךָ...

כו קפא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, זֹאת חֲנֻכַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל יְדִידֵי הַיְקָר לִי מְאֹד, עוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר בְּאֲמוּנָה ... גֵּרוֹ יְאִיר וַיִּזְרַח לְנִצְחָה.

דַּבַּרְתִּי עִם ... וְהוּא אָמַר כְּפִי מֵיטֵב יְדִיעַתוֹ, אֵין לָנוּ עִכְשָׁו בְּטוֹחַ, וְעַל-כֵּן כִּדְאִי לְבָרַר בְּבִנְיָן מְדוּעַ מוֹרִידִים לִי כֹל חֲדָשׁ 500 ש"ח, וּבְאֲמַת אָנוּ צָרִיכִים בְּטוֹחַ, חֵס וְשְׁלוֹם, חֵס וְשְׁלוֹם, שְׁלֹא יִקְרָה שׁוֹם מְקָרָה. גַּא לְבָרַר בְּבִנְיָן לְמָה מוֹרִידִים וְעַל מַה זֶה.

מְאֹד מְאֹד הֵייתִי שְׂמֵחַ, אִם תִּכְתֹּב לִי כִּמְהָ יֵשׁ עִכְשָׁו, וּלְמִי

אֲשֶׁר   כּו קפב   בְּנַחֵל   שג
יְכוּלִים עֲכָשׂוּ לְשֵׁלֶם, כִּי אֲנִי מִפְּחַד מְחֻבּוֹת יוֹתֵר מֵאֵימַת הַמּוֹת, כִּי
מֵעוֹלָם לֹא נִשְׁאַרְתִּי חַיֵּב לְאַף אֶחָד.

נָא לְדוּחַ לִי מֵה חַדְשׁוֹת.

הַמְצַפָּה לְשִׁמְעַ מִמֶּךָ...

פֹּה תִקְבַּל הַמְלָצָה בְּעֶבֶר ...

כו קפב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם רַבִּיעִי לְסֵדֵר וַיִּגַּשׁ, זֹאת חֲנֻכַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָּה לְכֹל נְדִיבֵי עַם ה'.

הַכְּתָב וְהַמְּכַתֵּב הַזֶּה בְּיַדֵּי הַגְּבֻרֹת ... תַּחֲיָה, הִיא לְאוֹת וּלְרֵאָיָה
שֶׁהִיא אוֹסֶפֶת צְדָקָה בְּעֶבֶר בְּנִין בֵּית־הַמְּדֻרָשׁ בְּיַבְנָאֵל בְּגָלִיל,
שְׁבִית־הַמְּדֻרָשׁ הַזֶּה הוּא יְחִיד בְּמִינוֹ, בּוֹ מִתְפַּלְּלִים יָחַד מְכַל הַעֲדוֹת
וּמְכַל הַנְּסֻחָאוֹת, וּפְתוּחַ עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע שְׁעוֹת לְתוֹרָה וּלְתַפְּלָה, שָׁבוּ
לְזִמְדִים יְרֵאֵי ה' וְתִינּוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, וְגַדְל הַזְּכוֹת אֵין לְתֵאָר
וּלְשִׁעַר כָּלֵל לְמִי שָׂרַק יַעֲזוֹר לְבָנוֹת אֶת בֵּית־הַמְּקֻדָּשׁ מַעַט, שְׁבֹדֵדֵי
יְהִיו לוֹ זְכוֹת גְּדוּלוֹת בְּשָׁמַיִם, וּבְזְכוֹת הַעֲזוֹר שִׁיעֲזוֹר לְבָנוֹת אֶת
בֵּית־הַמְּדֻרָשׁ, יִתְבָּרֵךְ הַתּוֹרֵם בְּשִׁפְעַ דְּקֻדְשָׁהּ, פְּרֻנְסָה בְּקִלּוֹת בְּבְרִיאוֹת
הַשְּׁלֵמָה. וְמִי שִׁצְרִיף לְהַפְקֵד בְּזֵרַע שֶׁל קִימָא, יִזְכֶּה שְׁיִמְלֵא לוֹ
הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁאֲלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה, וְכֵן רֵוַק אוֹ רֵוָקָה שִׁיתְרָמוּ
בְּעֶבֶר בֵּית־הַמְּדֻרָשׁ, יִזְכּוּ לְמִצָּא אֶת זְוִיגָם, יַעֲזוֹר הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא
לְכֹל הַתּוֹרָמִים, שִׁיתְבָּרְכוּ מִפִּי עֲלִיּוֹן.

הַגְּבֻרֹת ... תַּחֲיָה, מוֹסְרֵת נִפְשָׁה לְשֵׁם שָׁמַיִם, תִּקְבְּלוּ אוֹתָהּ
בְּסֶבֶר פָּנִים יְפוֹת.

הַפּוֹתֵב וְהַחֻתֵם לְמַעַן הַמְצֻוָּה...

כו קפג.

בעזרת השם יתברך, יום רביעי לסדר ויגש, זאת חנכה ה'תשנ"ח.

שלום וברכה אל ידידי היקר לי מאד ... ועמו זוגתו היקרה ...
שיחיו נצח.

באתי לברך אתכם בברכת גמר חותם, הקדוש-ברוך-הוא יעזר
לכם בשפע דקדושה, וכן תזכו לרוות רב נחת מכל יוצאי חלצייכם,
ותראו בנים ובני בנים חיים וקיימים ובריאים, ויגדלו תלמידי חכמים
יראי ה', בזכות מה שאתם עוזרים לי להדפיס את הספרים הקדושים
המחיים נפש כל חי.

מאד רציתי לדעת אם הרב ... הפקיד את הפסך בחשבון שלך,
הפסך הזה הוא תמורת הטשעקים שלי שקרעת, תכתב לי אם זה
מספיק.

... לא התקשר, ואיני יודע מה לחשב ואיפה זה עומד.

האם שמעתם את השעור?

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כו קפד.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל אהובי, ידידי,
יקירי, הרב ... גרו יאיר.

אין מלים בפני להודות לך על כל החסד שאתה עושה עמי,
ובפרט בענין ההלואה שהלגית לי, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שבזכות
זה שאתה עוזר לי לצאת מכל הצרות והחובות, שגם אתה כבר תצא
מצרותיך וחובותיך, ותבשר לי תמיד בשורות משמחות.

אָשֶׁר   כּו קפּה   בּנַחֵל   שֶׁה

רְאֵה לְהַדְבִּיק אֶת עֲצָמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵל תִּפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאָדָם צָרִיךְ תָּמִיד לְחַשֵּׁב רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאָסוּר לִפְחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, וּבְיַד־אֵי אִם תִּהְיֶה דְבוּק בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וּתְבַקֵּשׁ כָּל דְּבַר שְׂאֵתָה צָרִיךְ, סוּף כָּל סוּף תִּרְאֶה יִשׁוּעָה גְדוֹלָה שְׂיַעֲשֶׂה עִמָּךְ הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

רְאֵה לְהַחֲדִיר בְּאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים לַמּוֹד הַלְכָה, שְׂיִלְמְדוּ תָּמִיד רַק הַלְכָה, כִּי הַלְכָה זֶה יְסוּד בִּיְהוּדוּת, כִּי בְּלִי לַמּוֹד הַלְכָה, אָדָם, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, יְכוּל לְעַבֵּר עַל אָסוּר דְּאוֹרֵי־תָא, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְעַל אָסוּר כְּרֵת, וְאָסוּר סְקִילָה, רַחֲמָנָא לְצֻלָּן, וְעַל-כֵּן צָרִיכִים לְלַמֵּד עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים תָּמִיד הַלְכוּת, וְלַעֲוֹרֵר אוֹתָם עַל הַלְכוּת, וְזֶה הַחֲסֵד הַכִּי גְדוֹל שְׂיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת עִם בְּנֵי אָדָם — לְלַמֵּד אֹתָם הַלְכוּת.

רְאֵה לְהַתְּבַרְדַּד עֲצָמְךָ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מָה שְׂאֵתָה צָרִיךְ, וְסוּף הַיִּשׁוּעָה לְבוֹא.

הַמְּאַחַל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו קפּה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיַּגֵּשׁ, ג' טַבַּת הַיְתַשְׁנִי"ח.

שְׁלוֹם רַב אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מַכְתָּבְךָ.

רְאֵי לְהַתְּחַזֵּק בְּכָל מִיּוֹנֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וּלְקַיֵּם אֶת רְצוֹן בְּעֻלְךָ, כִּי אִיזוֹ הִיא אִשָּׁה כְּשֶׁרָה? הַעֲוֹשָׂה רְצוֹן בְּעֻלָּה; וְתִשְׁתַּדְּלִי מְאֹד שְׂתִהְיֶה בִּינֵיכֶם אֶהְבֶּה גְדוֹלָה מְאֹד, וְתִדְוֵנוּ אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי לְכַף זְכוּת, וְכַתְּבָתִי לְבַעֲלֶךָ, אִם הוּא רוֹצֵה לְהִיּוֹת אֲצֻלָּנוּ מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן, אֵין לְמַעְלָה מְדַבֵּר זֶה, וְכֵן תִּהְיֶה לוֹ גַם פְּרָגְסָה בְּגִשְׁמִיּוֹת, וְסְפוּק בְּרוּחֲנִיּוֹת.

אני מאד מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שעוד מעט יתחילו לבנות לנו דירות, ואז תהיה לכם דירה משלכם, העקר רק תשתדלי לשמח את בעלך, ואת תהיי שמחה ועליזה, ועל-ידי-זה תולידי בנקל, כי השמחה מרחבת את הדעת, וגורמת לאדם ישוב הדעת, ולברכה והצלחה בכל מעשה ידיו.

נא ונא אל תריבי אף פעם עם בעלך, אדרבה, תשתדלי מאד להמציא את עצמך אל בעלך וכו' וכו', ושתהיה ביניכם אהבה גדולה מאד מאד, כי זה היסוד בבית ישראל, כי השכינה אינה שורה אלא במקום שיש אהבה, אהבה ורעות, וצריכים לשמור מאד מאד מהנהגות של הסמ"ך-מ"ם, שרוצה להכשיל ולהפריד בין בני הנעורים, ולכן ראי תמיד להיות ביחד עם בעלך, והקדוש-ברוך-הוא יעזור לך, שלא יחסר לך כלום, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קפו.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיחיו
נצח.

באתי לברך אתכם בברכת "מזל טוב" חמה ולבבית על הברית שהכנסתם את בנכם היום בבריתו של אברהם אבינו, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שזה הקטן גדול יהיה, ותרוו ממנו רב נחת דקדושה, ויהיה צדיק וקדוש בקדשת הברית, ולכם יבוא שפע, כי בא תינוק — בא כפר בידו, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שמהשמחה הזאת יהיו כפר תמיד שמחות בתוך הבית שלכם.

נא ונא ... היקרה תחיה, ראי להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם ותתאוששי, כי באמת גדול אדוננו ורב להושיע, והקדוש-

אָשֶׁר   כּו קפּו   בְּנַחֵל   שׁוּ

בְּרוּךְ־הוּא עֲשֵׂה לָךְ גְּסִי גְסִים, גְּסִים נְגָלִים וְגְסִים נְסִתָּרִים, וְיִלְדֶתָּ בְּקָלוֹת, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׁתַּרְוֵי רַב נַחַת מִכָּל יְלָדֶיךָ.

אָתָּה ... גֵּרוֹ יְאִיר, רְאֵה לְהִתְחַזֵּק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, כִּי הַשְּׂמֵחָה טוֹבָה לְכָל — בֵּין בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבֵין בְּרוּחָנִיּוֹת, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁתָּמִיד שְׂמֵחַ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים, וְאִז יִתְרַחֵב לוֹ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, וְתִשְׁתַּדֵּל מְאֹד שְׂיִהְיֶה תָּמִיד שְׂמֵחַ, וְיִהְיֶה לָךְ טוֹב בְּשָׁנֵי עוֹלָמוֹת.

רְאֵה 'לְגַנּוּב' זְמַן לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אֲפִלוּ בְּעַת הָעֵבוּדָה, תִּשְׁתַּדֵּל לְדַבֵּר אִז אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְתִשְׁיַח וְתִסְפֹּר לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבְךָ.

מָה אָמַר לָךְ! אֶת הָעֵבוּדָה הַקְּדוּשָׁה שְׂאֵתָּה עוֹבֵד לְמַעַן תִּינּוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, זֶה אֵי אֲפֹשֶׁר לְשַׁלֵּם כָּלֵל, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁעוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר בְּאַמוּנָה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלַחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו קפּו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג' טַבַּת ה'תּשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי מְאֹד, צְמוּד בְּפָנִימִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יְאִיר.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמֵחָתִי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ, יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, שְׂתִּהְיֶה לָךְ רְפוּאָה שְׁלֵמָה, רְפוּאַת הַנֶּפֶשׁ וְרְפוּאַת הַגּוּף, וְתָמִיד תִּבְשָׂר לִי בְּשׂוֹרוֹת טוֹבוֹת, שְׂאֵתָּה בְּרִיא וְשָׁלֵם, כִּי צָרִיכִים אוֹתָךְ מְאֹד מְאֹד, וְאֵתָּה עוֹזֵר לִי מִשְׁהוּ מִיַּחַד יוֹצֵא מִן הַכָּלָל וְכוּ' וְכוּ', וּמָה שְׂאֵתָּה מְקַבֵּל דְּקִירוֹת מִפֶּה וּמִשֵּׁם וְכוּ' וְכוּ', תִּאֲמִין לִי, שְׁכַל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר, צָרִיךְ לַעֲבֹר עַל הַנְּסִיּוֹן הַקָּשֶׁה הַזֶּה, שְׂיִחְשְׁדוּ בּוֹ וְכוּ' וְכוּ', כִּי גַם בְּיָמֵי הַתְּנַאֲיִם וְהָאֲמוּרָאִים חֲשְׁדוּ בְּגַבְאֵי צְדָקָה, וְהִשְׁפִּילוּ אוֹתָם וְכוּ' וְכוּ', אֲבָל זֶה לְכַפֵּרַת

עוֹנוֹת, יַעֲזֹר הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁתַּעֲסֵק תָּמִיד בְּצַרְכֵי צְבוּר
בְּאֲמוּנָה.

אוֹדוֹת פֶּרְעוֹן הַחֹבֹת, זֶה אֶצְלֵי דָבָר גָּדוֹל מְאֹד, אֵת ... גֵּרוֹ
יָאִיר, אֲנִי אֲשַׁתְּדֵּל לְרֹאוֹת אִם מִשְׁהוּ זֶה, אִזּוּ מְגִיעָה לוֹ מִשְׁפָּרַת, אֲבָל
אִם לֹא נֶעְצַר אֵת הַמִּשְׁפָּרַת, נִרְאֶה עוֹד שְׂבוּעַ אֵיךְ יִפֹּל דָבָר, כִּי בֵּין
כָּף אֲנִי לֹא רוֹאֶה עֲבָדוֹת בְּשֵׁטַח.

אוֹדוֹת ... גֵּרוֹ יָאִיר, צָרִיכִים לְהַגִּיד לוֹ חֵד מִשְׁמַעִית, אִם הוּא
אֵינוֹ מְנַקֵּה, שְׂיִלְךָ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם, תִּאֲמִין לִי, שְׂיִשׁ הַרְבֵּה מֵאֲנָשֵׁי
שְׁלוֹמֵנוּ שֶׁהֵיוּ רוֹצִים לְקַבֵּל אֵת הָעֲבוּדָה, אִם יֵשׁ לוֹ עֲבוּדָה, הוּא
צָרִיךְ לְהִיּוֹת מִמְשַׁמֵּעַ, וְלֹא יְכוּלִים שְׂיִהְיֶה הַפָּקֵר.

רֹאה לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׂבַעוּלָם, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנֵנוּ וְרַב
לְהוֹשִׁיעַ, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֹדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

חֹזֵק וְאֲמֵן וְתִהְיֶה בְּשִׂמְחָה, וּבְזִכּוֹת זֶה תִּהְיֶה לְךָ רְפוּאָה, כִּי כָּף
גָּלָה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל, שְׂעַל-יָדֵי הַשְּׂמִיחָה בָּאָה רְפוּאָה.

הַמֵּאֲחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלַחַת מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קפח.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיִּגַּשׁ, ג' טַבַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרַכָּה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוֹ יָאִיר.

מְאֹד מְאֹד רְצִיתִי לְשַׁאֵל אוֹתָךְ, אִם אַתָּה רוֹצֶה לְהִיּוֹת מְלַמֵּד
תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, אֲשֶׁר אֵין לְמַעְלָה מִזֶּה, כִּי כָּף דָּרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוֹשִׁים: וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים — אֵלוֹ מְלַמְּדֵי תִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן,
וְיָדוּעַ, כְּשֶׁרַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּר יוֹחָאֵי נִכְנַס לְעִיר, אָמַר לְתַלְמִידָיו: בֵּאוּ
וְגַלְּךָ וּנְבַקֵּר אֵת פְּנֵי הַשְּׂכִינָה, וְלִשְׁאַלֵת תַּלְמִידָיו אֵיפֹה? אָמַר: גַּלְּךָ

לְקַבֵּל אֶת פְּנֵי תִינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן, רוֹאִים מִזֶּה אֶת הַמַּעֲלָה שֶׁל הָעֲבוּדָה הַזֶּה, הֵן אֲמַת רוֹאִים שֶׁלֹּא כָּל אֶחָד מֵתְאִים לָזֶה, עִם כָּל זֹאת זו עֲבוּדָה קְדוּשָׁה מְאֹד, כִּי מְלַמְּדִים אוֹתָם אֲמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, תְּפִלָּה וְיִרְאַת שָׁמַיִם וְהִלְכוּת, וּמֵה גַם שִׁמְתָן שְׂכָרָה בְּצַדִּיקָה, שֶׁתְּהִיָּה לָךְ פְּרֻנְסָה, וְתוּכַל לִהְיוֹת מְסֻדֶּר.

אִתָּה צְרִיף לְהִבִּין, שֶׁבְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צְרִיף לְצַמְצֵם אֶת עֲצָמוֹ, כַּמּוּכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן מט), וְרֹאוּי לָךְ לְלַמֵּד אֶת הַתּוֹרָה הַזֶּה, כִּי שֵׁם מְדַבֵּר רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר הִנָּפֵשׁ שֶׁל הָאָדָם מֵתְלַהֶבֶת בְּהִתְלַהֲבוֹת גְּדוּלָּה עַד אֵין סוּף, וְצְרִיכִים לְצַמְצֵם אֶת הַהִתְלַהֲבוֹת, וְלִכֵּן גַּם בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ צְרִיכִים צְמִצּוּם, לֹא לְהִתְלַהֵב יוֹתֵר מְדִי, וְזוֹ כָּל הָעֲבוּדָה שֶׁל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל בְּזֶה הָעוֹלָם, לְצַמְצֵם אֶת עֲצָמוֹ וְלֹא לְהִשְׁכֵּר, כִּי עֵקֶר הַשְּׂכִירָה בָּא רַק מִרְבוּי אוֹר, שֶׁנִּגְרַם מִזֶּה שְׂכִירַת הַפְּלִיָּם. וּבְאֲמַת אָדָם צְרִיף לִהְיוֹת כָּל-כֶּף דְּבוּק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, עַד שֶׁלֹּא יוּכַל לְהַפְרֵד מִמֶּנּוּ, כִּי הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִמְצָא, וְאֵין בְּלַעֲדָיו נִמְצָא, וְזוֹ כָּל הַתְּכַלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם, לְהַכִּיר אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא פָּנִים אֶל פָּנִים, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁמְחַדִּיר בְּעֲצָמוֹ אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאֵה לִהְיוֹת מְסֻדֶּר בְּכָל הָעֲנִינִים, וְתִרְאֶה אִיךָ שֶׁתִּפְעַל הַרְבֵּה יוֹתֵר אִם תִּלָּךְ בְּצַמְצוּם וּבְסֻדֶּר, מֵאֲשֶׁר אִם תִּלָּךְ בְּדֶרֶךְ לֹא דֶרֶךְ, בְּלִי צְמִצּוּם.

רְאֵה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם מִקְרָא פְּרִשְׁתַּת הַשָּׁבוּעַ — חֲמֵשׁ וְרִשׁוּי עִם הַתְּרַגּוּם, מְשֻׁנָּה כַּמָּה פְּרָקִים מְשֻׁנִּיּוֹת, גְּמָרָא כַּמָּה דְּפִים גְּמָרָא, מְדַרְּשׁ כַּמָּה פְּרִשְׁיּוֹת מְדַרְּשׁ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּנֻדְאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ, הָעֵקֶר תִּלְמַד הִלְכוּת. וְעַל כָּל־כֵּן — רְאֵה לְהִתְבּוֹדֵד עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאִז טוֹב לָךְ כָּל הַיָּמִים.

הַמְּאֵחַל לָךְ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קפט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ג' טַבַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלֵתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמְאֹד מְאֹד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַת הַטוֹב מִמֶּךָ.

אֹדוֹת ... תַּחֲיָה, אֲדַרְבֶּה אִם הִיא מְעַנִּינָת לְהַכְנִס בְּבֵית-הַסֵּפֶר לְהִיּוֹת מוֹרָה — מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְבַדֵּק כָּל הַצָּעָה, וּלְבַרֵּר אֶת הַכְּשָׁרוֹנוֹת וְהַגִּישָׁה וְכוּ', כִּי בְּאֵמֶת יֵשׁ הַרְבֵּה נָשִׁים שֵׁישׁ לָהֶן כְּשָׁרוֹנוֹת מְאֹד טוֹבִים, וְהֵן בְּעֶצְמָן לֹא יוֹדְעוֹת מִהַכְּשָׁרוֹנוֹת שֶׁלָּהֶן, וְלָכֵן עֲלִינוּ לְקַחַת קֶדֶם אֶת כְּלֵן, וּמִי שֵׁישׁ לָהּ כְּשָׁרוֹנוֹת טוֹבִים — נִשְׁאִיר אוֹתָהּ.

הַעֲקָר מַה שְׁצָרִיכִים לְהַחְדִּיר בְּכַנּוֹת זֶה אֲמוּנָה פְּשוּטָה, וְלִלְמַד אֶתֶן הַלְכוֹת, שְׁזֵה יְסוֹד לְבַת יִשְׂרָאֵל, וְכֵן מְדוּת טוֹבוֹת וְהַנְּהֻגוֹת טוֹבוֹת, וּבְנֻדָּאֵי זֶה בָּא מְאֹד קָשָׁה, אֲבָל מְצַד שְׁנֵי אֶת צְרִיכָה לְדַעַת, שְׁבֻזָּה שְׂמֵלֵמְדִים אֶת כַּנּוֹת יִשְׂרָאֵל תּוֹרָה וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם, זֶה מַה שֵׁישְׁאָר מֵאֲתָנוּ, כִּי אֶת רוּאָה שְׂאָדָם יְכוּל לְצַבֵּר הוֹן תּוֹעֲפּוֹת, וְלְהִיּוֹת עֲשִׂיר, וּלְבִסוּף הוּא מְנִיחַ אֶת הַעֲשִׂירוֹת לִילְדֵיו, וְכֵן עַל-פִּי-רַב אָדָם פּוֹשֵׁט אֶת הַרְגֵל, וְלֹא נִשְׁאָר לוֹ כְּלוּם, וְעַל-כֵּן כְּדָאֵי לְבַלוֹת אֶת הַזְּמַן רַק לְחַנוּף הַבְּנִיִם וְהַכַּנּוֹת, לְהַחְדִּיר בָּהֶם תּוֹרָה וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם, וְאֲשֶׁרִי מִי שְׁעוֹסֵק בְּזֵה.

צְרִיכִים לְתַת מַחְמָאוֹת לְכֹל מוֹרָה, וּלְשַׁבַּח אוֹתָהּ וּלְפָאֵר אוֹתָהּ, כִּי מַחְמָאוֹת כָּל אֶחָד אוֹהֵב, וּבִכְפֻרַת מוֹרָה אוּ מְלַמֵּד, שְׂמַמְאֵד סוֹבְלִים מִהִילְדֵים, וְלֹא מִסְפִּיק הַסְּכֵל הַזֶּה, גַּם יֵשׁ עֲלֵיהֶם בְּקֶרֶת מֵהוֹרִים, אֲזוּ נִמְאָס לָהֶם מִלְחַנּוּף, אֲבָל אִם הֵם מְקַבְּלִים מַחְמָאָה, זֶה עוֹזֵר לָהֶם

אֲשֶׁר   כּו קצ   בְּנַחֵל   שִׂיא
מֵאֵד, וְלִכְּנֵן תִּשְׁתַּדְּלִי מֵאֵד לְלֶכֶת בְּדַרְךְךָ זֶה, לְקַרֵב אֶת כָּלֵם,
וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לְךָ, שְׁתַּצְלִיחִי בְּמִשְׁמִימָה הַקְדוּשָׁה הַזֶּה.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו קצ.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרַךְ, יוֹם חֲמִישִׁי לְסֵדֶר וַיְגַשׁ, ג' טַבַּת הַיְתַשְׁנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֵל ... תַּחֲיָה.

לְנִכּוֹן קַבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, וּמֵאֵד שְׂמַחְתִּי לְשִׁמְעַע הַטּוֹב מִמֶּךָ.

אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת גְּדֵל הָאֱהָבָה שֶׁיֵּשׁ אֵל בְּעֵלְךָ ... גְּרוּ
יְאִיר, כִּי הוּא מְלַמֵּד בְּחֶסֶד עֲלִיוֹן, וְהוּא מוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּעִבּוּר
הַיְלָדִים שְׁלָנוּ, וְזֶה מֵאֵד מֵאֵד חָשׁוּב בְּעֵינַי, כִּי סוּף כָּל סוּף אֲנִיחָנוּ
רוֹצִים לְחַנּוּךְ אֶת הַיְלָדִים שְׁלָנוּ עַל טְהֻרַת הַקֶּדֶשׁ.

נָא וְנָא רְאֵי לְשִׁמּוֹר עַל הַבְּרִיאוֹת שְׁלָךְ, וְאִם אַתְּ מְרַגֶּשֶׁה חֲלָשָׁה
וְכוּ', תַּחֲכִּי עוֹד חֲדָשׁ, וְתַגִּידִי לְבַעֲלֶךָ בְּשִׁמִּי, שְׂאֵת צְרִיכָה לְנוּחַ, כִּי
זוֹ לֹא חֲכָמָה לְהִתְאַמֵּץ יוֹתֵר מְדִי, וּבְכַפְרֵט אַחֵר לָדָה, אֲשֶׁה צְרִיכָה
לְנוּחַ, כְּדֵי שְׁתַּחֲזֹר אֵל הַכּוּחוֹת שְׁלָה.

בְּעֵנִין הַנִּתְּוּחַ לֵילֵד בְּאַצְבָּע, לְדַעְתִּי, תְּמִיד כְּדֵי לְלַכֵּת אֵל רוּפָא
מִמְּחָה, וְאֵנִי לֹא יוֹדַע אִם בְּבֵית-חֹלִים שְׂאֵמְרַת יֵשׁ רוּפָאִים כְּאֵלוֹ,
כִּי סֵתֵם לְקַחַת אֵינָה רוּפָא מִתְּלַמֵּד וְכוּ' וְכוּ', שְׂיִתְלַמֵּד עַל גּוּיִים וְלֹא
עֲלִינוּ, וְעַל-כֵּן טוֹב שְׂתַּהֲיִי בְּקֶשֶׁר עִם ... וְלִשְׂאֵל אֶת הַרֵב ... מֵה
דַּעְתּוֹ, וְאִם הוּא יָכוֹל לְהַמְלִיץ עַל רוּפָא, כִּי כִּף אָמַר רַבְּנּוּ ו'ל: אִם
כְּבָר הוֹלְכִים לְרוּפָא, צְרִיכִים לְלַכֵּת אֵל הַרוּפָא הַכִּי גְדוֹל. תַּקְיָמִי
זֹאת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר שֶׁהַכֵּל יַעֲבֹר בְּקִלּוֹת, וְתִבְשְׂרִי לִי תְּמִיד
בְּשׂוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת, וְאֵל תַּפְחָדִי, כִּי זֶה דְּבַר שֶׁיַּעֲבֹר.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו קצא.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אָל ... גרו יאיר.

חשבת הירבה, ובאתי לידי החלטה, שהחודש הזה אל תשלם לעורף-דין, עד שאתן לך הוראה, כי יש כמה דברים שלא נראים לי, ועל-כן אל תשלם לו וכו'. וכן רציתי לדעת מה בענין ... תחיה, עד כמה נשלם לה? כי הרי היא אמרה שהיא רוצה לקחת איזה סכום, והשאָר היא מנדבכת לבנין בית-המדרש, אולי תברר לי כמה חיבים לה, וכמה היא תרמה, וכן מה בענין החוב של ... האם שלם לו כבר הכל, או שעוד חיבים לו.

העקר תראה, אם לוקחים פועל שינקה את בית-המדרש, ויסדר את הספרים, ויתקן את מה שטעון תקון, ואם הוא אינו עוסק בזה, אז צריכים להגיד לו שילך לחיים ולשלום, כי זה כספי צדקה, ואי אפשר לשחק עם כספי צדקה.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם באמונה פשוטה בו יתברך, והקדוש-ברוך-הוא יעזר לך, שתצליח בדרך תמיד, ותבשר לי בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קצב.

בעזרת השם יתברך, יום חמישי לסדר ויגש, ג' טבת ה'תשנ"ח.

שלום רב אָל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ומאד מאד אני מצטער בצערך

אֲשֶׁר   כּוּ קַצַּג   בְּנַחֵל   שִׁיג
הַקִּשָּׁה, מֵה שְׁעוֹבֵר עָלֶיךָ וְכוּ', אֲנִי אֲדַבֵּר אִתּוֹ, וְאֲנִי מְקַנְהָ
לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁאֵפְעַל אֲצִלוּ.

אַתֶּם צְרִיכִים לְבָנוֹת אֶת הַבַּיִת שְׁלָכֶם עַל יְסוּד קִדְשָׁה, וְלֹא
בְּקִלּוֹת וְזִלְזוּל, וְכָל הַצְּרוֹת בְּבַיִת מִתְחִילוֹת כְּשֵׁי שֵׁ קִלּוֹת וְזִלְזוּל, אֲבָל
אִם שׁוֹמְרִים עַל קִדְשַׁת הַבַּיִת, קִדְשַׁת יִשְׂרָאֵל, אִף פְּעַם לֹא בָּאִים
לְמַחְלָקַת וּמְרִיבוֹת, וְלִכֵּן צְרִיכִים מְאֹד לְשׁוֹמֵר עַל יְסוּד הַקִּדְשָׁה
וְהַצְּנִיעוּת בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְהָאִשָּׁה צְרִיכָה לְלַכֵּת מְאֹד צְנוּעָה, וְלִהְיוֹת
עַל הַמְּצוּוֹת יוֹתֵר מִהַבְּעַל, כִּי אִם הָאִשָּׁה תִּקְפִּיד עַל הַמְּצוּוֹת
בְּמִסְרֵי נַפְשָׁה, אֲזַי בְּעֵלָה יִתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנָּה. וְלִכֵּן תִּשְׁתַּדְּלִי מְאֹד לְשׁוֹמֵר
עַל צְנִיעוּת הַבַּיִת, וְעַל טְהוֹרַת הַבַּיִת, וּמִמִּילָא בְּעֵלֶיךָ יִתְבַּיֵּשׁ מִמֶּנָּה,
וְיִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שְׁתַּצְּלִיחוּ.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּוּ קַצַּג.

בְּעִזְרַת הַשָּׁמַיִם יִתְבַּרַךְ, עֲרֵב-שַׁבְּתֵי-קִדְשׁ לְסֹדֵר וְיִגֵּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֵל ... נְרוּ יְאִיר.

מָה אָמַר לָךְ! יֵשׁ סְבִרוֹת לְכָאן וְיֵשׁ סְבִרוֹת לְכָאן, אִם אֲקַנְהָ אֶת
כָּל הַשְּׁטִח לְבַד שָׁם בְּאוֹמֵן, וְנִקִּים בֵּית-הַמִּדְרָשׁ, מִי יִשְׁמַר עַל זֶה
כָּל הַשָּׁנָה?! וְאִם אֲקַנְהָ בְּשִׁתְפוּת עִם הַגּוֹי, מִי יֹאמֵר שְׁלֹא יַעֲשֶׂה
כְּמוֹ בְּשָׁלוֹ?! וְאֲפֹלוּ אִם גִּלְף בְּדֶרֶךְ שֶׁהֲצַעַתָּ אִתָּהּ, שְׂאֲנַחְנוּ נִקְנָה אֶת
זֶה וְנִשְׁפִּיר לוֹ אֶת זֶה, מִי אוֹמֵר שְׁיִכּוּלִים דְּבָר כְּזֶה, וּבְפָרֵט כְּשֶׁאִתָּהּ
רוּאָה אֵילּוּ חֲקִים אֲצֵל הַרוֹסִים, שֶׁהֵם יִכּוּלִים לְהַאֲלִץ אֶזְרַח שְׁלֵהֶם
לְצִאת וְלִמְכֹר אֶת הַבַּיִת, הֲרִי זֶה מֵאִפְּיָה גְדוּלָה, וְעַל-כֵּן מִחֲשָׁבוֹתֵי
הוֹלְכוֹת לְכָאן וּלְכָאן, אֲבָל זֶה בְּטוֹחַ, שְׂאֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְקַנּוֹת מֵה
שִׁיּוֹתֵר מִהֵר שְׁטַח קִרְקַע, כְּדִי שְׁיִהְיוּ לָנוּ ד' אֲמוֹת מְשָׁלְנוּ, וְאֲנִי

מחכה בכל יום, שבתית תחיה תלד, בשעה טובה ומצלחת, ואז תכף ומיד אסע אתך ביחד לשם, ונסדר על הצד הכי טוב, ולה' הישועה, שבודאי לא יעזב אותנו.

בענין העורך-דין, אתה צריך ללכת בחכמה גדולה מאד, מצד אחד בפניהו וחסדהו וכו' וכו', כי על כל דבר הוא אומר: "היה בסדר" וכו' "היה בסדר" וכו', נותן לך פדורי הרגעה, אבל מצד שני עדין לא זז כלום, ובפרט יצא חוכא ואטלולא ממה שהוא אומר: "אתם רואים שהראש המועצה קבל את כל הכסף"... אשר אתה יודע, שהוא לא עשה בזה כלום, הכסף הזה ממילא היה צריך לעבר בלעדיו, ולכן אני לא יודע אם יכולים כל-כף לבטח בו, כבר עברו חדשים, ועדין אין לנו עמותה, ומזה יכולים להבין גם דברים אחרים, ודי לחכימא.

גם בענין צרפת, תלוי מתי אני אסע מפה, כי אני עכשו במצב מאד מאד דחוק, והסתפקתי מאד עם חובות, ואני לא יודע איך לצאת מזה, וכמעט שאין כבר אדם שאני לא תיב לו חובות, ולכן גם עם זה אתיעץ אתך אחר שבת.

לדעתי, כל ההוצאות שבזבזת לבוא לכאן לשבת חנכה, היה לך כדאי, כי אם לי היה מקום בזה לנסע, הייתי נוסע מסוף העולם ועד סופו, כי לדעתי למדת הרבה מאד אם רק שמת עין וכו', ואם רק שמעת טוב וכו', אז היית לומד הרבה הרבה דברים איך החיים, כי אין אתה יכול לתאר ולשער מה עובר עלי בכלליות ובפרטיות, ובפרטי פרטיות וכו' וכו', ובפרט עכשו, ותהלה לאל, אני מתחזק, כמו שכתוב אצל דוד (שמואל א' ל'): "ויתחזק דוד בהג' אלהיו" וגו', דוד המלך, שעבר עליו כל-כף הרבה מרירות ורדיפות מאבשלום בנו, ומאמנון ותמר ילדיו, משאול המלך חמיו, וממיכל אשתו וכו' וכו', ומהשר צבא שלו יואב וכו', ומשמעי בן גרא וכו', וממי לא וכו', ואף-על-פי-כן לא התפעל מאף אחד, אלא התחזק בהקדוש-ברוך-הוא, ובשביל למודים כאלו כדאי לנסע מסוף העולם ועד סופו, ואני מסתפל חזרה מה שעבר עלי בימי חיי, ממש

אֲשֶׁר   כּוּ קַצַּד   בְּנַחֵל   שְׁטוּ

פָּתַח נוֹרָא, וְעָקַר הַתְּחִיבֵי הָיָה רַק שְׁבִימֵי נְעוּרַי לְמִדְתֵי הַרְבֵּה
הַרְבֵּה "לְקוּטֵי-הַלְכוֹת", וְאֲנִי דְבוּק בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, אֲנִי יוֹדֵעַ
הֵיטֵב הֵיטֵב מֵה שְׁעֵבֵר עַל מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל, וְאֶף-עַל-פִּי-כֵן הִחֲזִיהָ אֶת
עֲצָמוֹ מִכָּל נִקְדָּה וְנִקְדָּה טוֹבָה שֵׁשׁ בּוֹ, וְהַעוֹלָה עַל הַכֹּל שְׂזָכָה
לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוֹ ו"ל.

אֲנִי מִבִּין הֵיטֵב אֶת צַעֲרָךְ הַקָּשָׁה, שֶׁהִסְתַּוְּבַבְתָּ פֹה, וְלֹא עֲשִׂיתָ
כְּלוּם וְכוּ', הֵינּוּ שְׂלֵא נִכְנָס לְךָ שׁוּם שְׁפַע, עִם כָּל זֹאת תִּתְחַזֵּק רַק
בְּדַבָּר זֶה, שֶׁלְמַדְתָּ עִכְשָׁו לְמוֹדִים כְּאֵלוֹ, שְׂלֵא לְמַדְתָּ כָּל יָמֵי תַיִדָּה,
אֶת הַסְּבָלָנוֹת וְכוּ', וְאֶת הַחֲכָמָה וְכוּ', אֵיךְ לְהִסְתַּדֵּר בְּבֵית וּבְחוּץ,
תִּאֲמִין לִי, אֲנִי הֵייתִי מְשַׁלֵּם כָּל הוֹן דְּעַלְמָא, אִם הָיָה לִי מְקוֹם כְּזֶה
לְבוֹא אֶל שַׁבַּת חֲנֻכָּה, עִכְשָׁו אֲנִי מִבִּין אֶת דְּבַרֵי מוֹהֲרַנְ"ת ו"ל,
כְּשֶׁהָיוּ אֶצְלוֹ רַק שְׁנֵי אֲנָשִׁים לְשִׁמְעַ תּוֹרוֹת כְּאֵלוֹ, הָיוּ צָרִיכִים לְבוֹא
לְכָל הַפְּחוֹת אֶלפֵי אֲנָשִׁים, וְלִכֵּן חִזַּק וְאָמַץ, וְאֲנִי מְקַנְיָה לְהַקְדוּשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁעוֹד תִּקְבַּל שְׁפַע גְּדוֹל, וְתִצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

אַחַר שַׁבַּת אֶהְיֶה אִתְּךָ בְּקֶשֶׁר, וְנִדְבַר כְּכֹר אֲזוּ.

רְצִיתִי מְאֹד שֶׁתִּזְדַּרְזוּ לִילָךְ עִם ... גֵּרוֹ יְאִיר, בְּיוֹם רֵאשׁוֹן בְּבִקְרָה
אֶל ... שִׁיחַתָּמוֹ, אֲבָל הַכֹּל בְּדַרְכֵי נֵעַם, וְלֹא מְרִיבוֹת, כִּי עִם דְּרַכֵי
נֵעַם יוֹתֵר מִצְּלִיחִים מֵאֲשֶׁר בְּתַקִּיפוֹת, וְהִבֵּן לְמַעֲשֵׂה.

הַמֵּאחֵל לְךָ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כּוּ קַצַּד.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרַב־שַׁבַּת־קִדְשׁ לְסִדְרֵי וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד ... גֵּרוֹ יְאִיר.

פֹּה תִקְבַּל רְצוּף מִכְתָּב שֶׁקִּבַּלְתִּי מֵעוֹרֶךְ-דִּין, שֶׁעוֹבֵד בְּמִשְׁמַר
הַגְּבוּלוֹת פֹּה בְּאַרְצוֹת-הַבְּרִית וְכוּ', וְזֶה אָבִיו שֶׁל ... וְיַדְעֵתִי מֵרֵאשׁ
מֵה יִהְיֶה בְּסוּף, וְלִכֵּן שֶׁבִקְשָׁתִי אוֹתְךָ וְהִזְהַרְתִּיךָ, שֶׁצָּרִיכִים לְהוֹצִיא

שטז אָשר כּו קצה בנחל

את הבחור מה שיותר מהר, והנה בא מה שצפיתי וכו', ועל-כן ראה תכף-ומיד להגיד לבחור, שיארו את הדברים שלו, וביום ראשון בבקר שיסע לחיים ולשלום, לאיפה שהעינים שלו יוליכו אותו, ואני מאד מאד חזק בזה, כי אני לא רוצה להסתבך, אף שדברתי עם האבא, והוא מתחיל כבר להתכופף ולהסכים, ואני אמרתי לו חד משמעית — אנחנו לא רוצים להחזיק ילדים נגד ההורים וכו', ומה לנו ולצרה הזו. ולכן תהיה חכם, ואני מאד מבקש אותך, שתמסר את זה גם למשפחת ... שיחיו, שזה רצוני, להגיד לו חד משמעית שיסע משם.

אדם צריך לדון את עצמו תמיד לכף זכות, ומפל שכן את אחרים, אבל חכמינו הקדושים אמרו: אדם קרוב אצל עצמו, ובמקום להסתבך עם החק, עדיף להיות חכם, ולראות מראש מה יהיה בסוף. ועל-כן אנחנו צריכים תכף-ומיד לשלח אותו בלי שום רחמנות, כי אם אנחנו נרחם עליו — תאכזרו עלינו, ותהלה לאל, הקדוש-ברוך-הוא עזר לנו לצאת מפל המשברים והגלים, ואנחנו לא צריכים להפגס בגל ובמשבר חדש.

המאחל לך שבת שלום...

כו קצה.

בעזרת השם תברך, ערב-שבת-קדש לסדר ויגש, ד' טבת ה'תשנ"ח.

שלום רב אָל ... תחיה.

באתי לבקש אותך מאד, שתכף-ומיד תגידי לבחור ששכר אצלכם דינה, שביום ראשון בבקר יפנה את החדר ויסע, כי אביו אינו מסכים וכו', ואני לא רוצה בשום פנים ואפן להחזיקו נגד רצון הוריו, ואני מבקש אותך מאד מאד חד משמעית, להגיד לבחור שיסע.

אֲשֶׁר   כּוּ קִצּוֹ   בְּנַחֵל   שִׁיז

רְאֵי לְהִתְחַזֵּק מְאֹד בְּעִנְיַן הַבֵּית-סֵפֶר, וְלִכְתֹּב לִי תְּמִיד דּוּחֹת מֵהַ קוֹרֵה שָׁם, וְאַהֲיָה לָךְ אֲסִיר תּוֹדָה.

עִם תְּלִמִּידוֹת בְּבֵית-סֵפֶר צְרִיכִים סְבֻלָּנוֹת מְאֹד גְּדוֹלָה, לְדַעֲתִי, תִּקְחִי אֶת הַיְלָדָה, וּתְדַבְּרִי אִתָּהּ אִישִׁית, וְלִהְסָבִיר לָהּ אֶת חֲמֵר הָעוֹן שֶׁל חֲלוּל שַׁבַּת וְכוּ', וְהַכֹּל בְּדַרְכֵי נֶעֱם, כִּי לֹא יִכּוֹלִים בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן בְּדוֹר הַזֶּה לְלַכֵּת עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּיַד קָשָׁה, כִּי כִּף מְאֻבָּדִים לְגַמְרֵי אֶת הַיְלָדִים, וְצְרִיכִים לִהְיוֹת פְּקָחִים, כִּי לִהְרֵס בְּנִיזֵן זֶה מְאֹד מְאֹד קָל, בְּגַפְרוֹר אֶחָד כָּל הַבְּנִיזֵן נִשְׂרָף, וְעַקֵּר הַחֲכָמָה הִיא אִיף לְהִתְחַזֵּק בְּנִיזֵן, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׂיִהְיֶה בְּמַחְנֵנוּ רַק טוֹב תְּמִיד, וְשְׁלוֹם וְאַהֲבָה וְאַחֲדוּת.

הַמְּאַחֵל לָכֶם שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כּוּ קִצּוֹ.

בְּעִזְרוֹת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, עֲרַב-שַׁבַּת-קִדְשׁ לְסִדְרֵי וַיִּגַּשׁ, ד' טַבַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבִרְכָה אֶל הַבַּחּוֹר ... גֵּרוּ יֵאִיר.

כָּבֵד כְּתִבְתִּי לָךְ פֶּעַם, וְעַכְשָׁיו אֲנִי כּוֹתֵב לָךְ עוֹד פֶּעַם, וְזֶה הַמְּכַתֵּב הָאֲחֵרוֹן, אֲנִי רוֹצֵה בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן שֶׁתִּשָּׂאֵר בְּיַבְנָאֵל, עַדִּיף לָךְ שֶׁתִּחְזֹר לְאַרְצוֹת-הַבְּרִית אֶל הוֹרֵיךָ, וְאַתָּה יִכּוֹל לְבֹא לְשַׁמֵּעַ שְׁעוּרִים בְּבֵית-הַמְּדֻרָשׁ שְׁלִי, אָבֵל בְּיַבְנָאֵל אֲנִי לֹא מְסַפֵּים שְׂיִסְתּוֹכְבוּ רְוָקִים, זְכוֹר וְגַם תִּזְכֹּר מֵה שְׂאֲמַרְתִּי לֹא פֶּעַם אַחַת — "יַבְנָאֵל זֶה לֹא עָרִי מְקַלֵּט לְאַף אֶחָד", וְלִכֵּן אֵין לְשׁוּם רְוָק מְקוֹם בְּיַבְנָאֵל, וְתַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי מְאַמְצִים, שְׂבִיּוֹם רֵאשׁוֹן תִּלְךָ מְרַצוֹנָךְ הַטוֹב, וְאֵם לֹא תִרְצֶה לְלַכֵּת מְרַצוֹנָךְ הַטוֹב, נִאֲלֵץ לְקַחַת אוֹתָךְ שְׁלֹא בְּרַצוֹנָךְ.

הַמְּאַחֵל לָךְ שַׁבַּת שְׁלוֹם...

כו קצו.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך עם המכתב באנגלית, וזה טוב מאד,
ותחזיק את זה על כל צרה שלא תבוא, פי באמת אני לא רוצה
להסתבך עם החק, וזו כל הצלחתי, שאני לא מסתבך עם החק,
מספיק שיש לנו את הצרות שלנו, אנחנו לא צריכים צרות מבחוץ.

אני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהוא עזב את המקום, ואם לא,
צריכים תכף-ומיד שייעזב את המקום, אין לנו זמן לשטיות
ולמשחקים.

ראה להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, פי גדול אדוננו ורב
להושיע.

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפילתי
שאני מבקש בעדך תמיד, שיהיה לך טוב בחיים, ותבשר לי תמיד
רק בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו קצח.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו ויירדפו אל ידידי היקר לי
מאד ... גרו יאיר.

אל תפחד לענות שאלות, אדרבה תראה ללמד, וכן תפסק

אֲשֶׁר   כּו קצט   בְּנִחָל   שֵׁיט

שאלות להלכה ולמעשה, כי זה דבר גדול מאד, ומה טוב ומה נעים אם תקח שמוש, זה יועיל לך על כל פרט ופרט.

העקר ראה לדבק את עצמך בו יתברך, ולידע אשר אין בלעדיו יתברך כלל, והוא יתברך מחיה ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ואשרי מי שמכניס את עצמו בעבודה הקדושה הזו של אמונה, שאז יתברך מפי עליון.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כּו קצט.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ח.

שלוש וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ... ו... שיהיו נצח.

לנכון קבלתי את מכתבכם, ומאד מאד אני מצטער בצערכם הקשה וכו', ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא עוד כמה ימים לבוא, ואז אדבר עמכם בפרטיות איך להתנהג בענין וכו' וכו' שפתבתם, וכמוכן שבענין כזה אי אפשר לכתב בכתב.

אודות הדירה, בודאי כדאי לקחת דירה יותר מרוחת, שתביא לכם הרחבת הדעת.

ראה להקפיד שהבית-הפנסת יהיה נקי תמיד ומסדר, כי מלבד השכר שאתה מקבל ותקבל, המצוה עולה על הכל.

העקר ראה 'לגנב' זמן לתורה הקדושה, אשר אין עוד דבר יותר גדול מלמוד התורה הקדושה, ואשרי מי שאינו מטעה את עצמו, אלא מתמיד בלמוד התורה הקדושה.

ועל כלם — תשתדל מאד לבוא להתפלל במנין ובזמן, וזה עולה על הכל.

שכ אשר כו ר – כו רא בנחל

הקדוש-ברוך-הוא השומע תפלות ישראל, ישמע את תפילתי
שאני מבקש ומתפלל בעדכם, שתצליחו ודרככם תמיד.

המאחל לכם ברכה והצלחה מן השמים...

כו ר.

בעזרת השם יתברך, יום ראשון לסדר ויחי, ו' טבת ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל ... גרו יאיר.

ראה להתחזק מאד מאד, ולצאת בכל יום להפצה, ואני מבטיח
לך, שאני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שנמצא לך שדוך טוב, רק
תקבע עתים לתורה, ותבוא להתפלל במנין ערב ובקר וצהריים,
ועל-ידי-זה בעצמו יהיה לך מאד קל למצא זיווג.

אני מאד מאד מקנה, שתקח את עצמך בידיך, ואז תראה את
הנסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו רא.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה גיעו וירדפו אל פלליות אנשי
שלומנו היקרים "חסידי ברסלב", הגרים ביבנאל "עיר ברסלב",
הנ"ה עליהם ישרה שכנתו תמיד, וישמרם ויצילם מפל צרה
וצוקה, ומפל נגע ומחלה, וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם,
אמן.

אחי ורעי היקרים! חסדי השם יתברך, שמתרבות בקהלתנו
השמחות, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד תהיינה בקהלתנו רק
שמחות, ותהיה אהבה ואחדות בין אחד לשני, כי זה רצונו יתברך,

שְׂאִישׁ אֶת רֵעֵהוּ יֹאמֶר חֲזוּק, וְאָחַד יֵאָהֵב אֶת זֻלָּתוֹ; כִּי אֶצְלוּ יִתְבָּרֵךְ מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב כְּשֹׁנְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אוֹהֲבוֹת זֶה אֶת זֶה, וְאֶהְבֶּה צְרִיכָה לְהִיּוֹת בְּמִסִּירוֹת נֶפֶשׁ מִמֶּשׁ. וְאַף שֶׁלְּפַעֲמִים אֶהְבֶּה בָּאֵה קָשָׁה, מֵאִיזוֹ סִבָּה שְׁלֵא תִהְיֶה, עִם כָּל זֹאת צְרִיכִים לְהִתְגַּבֵּר וּלְהִשְׁתַּדֵּל שֶׁתִּשְׁרַר אֲחֻנָּה וְרַעוּת. וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (אֲבוֹת דְּרַבִּי נְתָן, פָּרָק כג): אִיזְהוּ גִבּוֹר? הָעוֹשֶׂה שׁוֹנְאוֹ אוֹהֵבוֹ; וְזֶה נֹאמֵר עַל כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּבִפְרָט עַל תַּלְמִידֵי הַצַּדִּיק, שֶׁצְרִיכִים לְהִחְזִיק אֶת עֲצָמָם יַחַד בְּאֶהְבֶּה וּבְאֲחֻדוּת. וְעַל דְּבַר זֶה הִזְהִירָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל יוֹתֵר מֵהַכֵּל. וּבִפְרוּשׁ גָּלָה לָנוּ, בְּעֵת שֶׁנִּסְעַע לְהַסְתַּלֵּק לְאוֹמֵן, בְּשַׁעַת שֶׁעָמַד אֶצֶל מְזוּזַת הַבַּיִת בְּעִיר בְּרֶסֶלֶב, וְאָמַר בְּזוֹ הַלְּשׁוֹן (חֲיֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן קפז): "אִם תִּחְזִיקוּ עֲצָמְכֶם בְּיַחַד, תּוּכְלוּ לְהִמָּשִׁיךְ אוֹתִי אֲלֵיכֶם"; לְמַדִּים מִכָּאן, שֶׁזֶה הִיְתָה הַצְּנוּאָה הָאֲחֻרֹנָה שֶׁל רַבֵּנוּ ז"ל, בְּעֵת שֶׁנִּסְעַע לְאוֹמֵן, שָׂאֵם אָנוּ רוֹצִים לְהִמָּשִׁיךְ אֶת רַבֵּנוּ ז"ל עָלֵינוּ, שֶׁנִּרְאָה לְהִחְזִיק עֲצָמָנוּ בְּיַחַד בְּאֶהְבֶּה. וּבְאֲמַת אוֹמְרִים חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (תָּנָא דְּבִי אֲלֵהוּ רַבָּה, פָּרָק כו): כִּף אָמַר לָהֶם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא לְיִשְׂרָאֵל: בְּנִי, מָה אָנִי מְבַקֵּשׁ מִכֶּם? אֲלֵא שֶׁתִּהְיוּ אוֹהֲבִים זֶה אֶת זֶה, וּמְכַבְּדִים זֶה אֶת זֶה; וְלִכֵּן אִם אֲנַחְנוּ נִקְיָם אֶת זֹאת, כְּכִיכּוֹל, נִשְׁמַח אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי זֶה רְצוֹנוֹ יִתְבָּרֵךְ.

אֵךְ מָה לַעֲשׂוֹת?! לַעֲצֵרְנוּ הָרַב, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם זֹרֵעַ שְׁנֵאָה וְהִסְתוֹת וְכוּ' וְכוּ', וּמִזֶּה נִגְרָמוֹת לָנוּ כָּל מִינֵי צָרוֹת וְיִסּוּרִים, וּמוֹסֵר אוֹתָנוּ בְּכָל מִינֵי מִסִּירוֹת, עַד שֶׁנִּמְשָׁךְ עָלֵינוּ עֲכָשׁוּ כָּל מִינֵי דִינִים, וְאִין עֲצָה אַחֲרַת, אֲלֵא לְרַקֵּד וּלְהַכּוֹת כִּף אֶל כִּף, וְלְהִיּוֹת "מְשֻׁנָּה פְּרִיילִיךְ" (בְּמִיחַד בְּשִׁמְחָה); וְדִינָא בְּזָה שְׁנִרְקֵד, וְנִמְחָא כִּף אֶל כִּף, נִזְכָּה לְהִמָּתִיק אֶת כָּל הַדִּינִים. כְּמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן י'): כְּשֵׁישׁ, חֵס וְשְׁלוֹם, דִּינִים עַל יִשְׂרָאֵל, עַל-יְדֵי רְקוּדִים וְהִמָּחָא כִּף אֶל כִּף, נַעֲשֶׂה הַמְתַּקַּת הַדִּינִים; וְלִכֵּן בָּאוּ וְנִרְאָה שֶׁהִיּוֹם הַזֶּה רַק נִרְקֵד וְנִשְׁמַח, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר לָנוּ, שֶׁנִּזְכָּה לְהִמָּתִיק אֶת כָּל הַדִּינִים מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל קַהֲלָתָנוּ וּמֵעַל כָּל כָּלֵל יִשְׂרָאֵל.

נָא וְנָא זְכָרוּ הַיֵּטֵב, אֲשֶׁר אָנוּ עוֹמְדִים לְפָנֵי הַהִלּוּלָא שֶׁל מוֹהַרְנ"ת ז"ל, וְאֵל תִּשְׁכַּחוּ אֶת הַצְּנוּאָה שֶׁהִנִּיחַ לָנוּ מִמֶּשׁ לְפָנֵי

הַסְתַּלְקוּתוֹ, וְאָמַר לְאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּזוֹ הַלְשׁוֹן: "הַעֲבֹדָה שְׁלָכֶם יְהִיָּה — יְפוּצוּ מֵעִינֹתַיָּךְ חוּצָה". וְלִכְּן כָּל מִי שֶׁדִּבְרֵי מוֹהֲרֵי"ת ז"ל חֲשׂוּבִים בְּעֵינָיו, יִקְבַּל עַל עֲצָמוֹ מַעֲשֵׂה בְטִבַּת, שְׁמַעְתָּה כָּל הַשָּׁנָה יַעֲסֹק בְּהַפְצָה, לְהַפִּיץ אֹר רַבּוֹ ז"ל לְנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. כִּי לְצַעֲרָנוּ הָרַב, הָעֶרְכָּרֵב מִתְּפַשְׁטִים מְאֹד, וְעוֹשִׂים שְׁמוֹת בְּנַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, מְעַרְבִים גּוֹיִים וְגוֹיּוֹת בִּיְנֵיהֶם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְרוֹצִים רַק לְהַשְׁפִּיחַ אֶת הַתּוֹרָה מֵעַם יִשְׂרָאֵל, וְשֵׁלָא יִזְכִּירוּ אֶת שֵׁם הַשָּׁם, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבְּן, וְלִכְּן הַחֹב מִנְחָ עַל כָּל אִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכֶּלֶל, שֶׁבְּכָל יוֹם יֵצְאוּ לְהַפְצָה, לְהַפִּיץ בֵּין כָּלֵל נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶת הַחֹבְרוֹת וְהַקּוֹנְטְרַסִּים, שֶׁהֵם תְּמַצִּית דִּבְרֵי רַבּוֹ ז"ל בְּלְשׁוֹן קְלָה, כְּדִי לְקַרֵּב אֶת נַשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבְזָכוֹת זֶה שְׁאַנְחָנוּ נִקְרַב אֶת אַחֲרִים, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִמְחַל לָנוּ.

בֵּאוּ וְנִתְחִיל הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְנִשְׁתַּדֵּל מְאֹד, שֶׁכָּל אֶחָד מֵאִנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ יֵצֵא בְיוֹם אֶו בְּלִילָה לְהַתְּבוֹדֵד בֵּין הַהָרִים, אֲשֶׁר אֵין עוֹד דִּבֵּר יוֹתֵר גְּדוֹל מִזֶּה, שְׁאָדָם יוֹצֵא בַּחוּץ — הֵן בְּיוֹם, וּמִכָּל שָׁפָן בְּלִילָה, וּמִתּוֹדָה לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִבְּקֵשׁ מִמֶּנּוּ יִתְּבַרֵּךְ כָּל מֵה שְׁצָרִיךְ, כִּי מַעֲלַת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוֹדָדוֹת עוֹלָה עַל הַכֶּלֶל, שֶׁכָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָּרִים אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא — זֶו הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ שְׁאֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כֶּלֶל. וּבְכַרֵּט בְּנֵי הַנְּעוּרִים צָרִיכִים מְאֹד לְהִזְהַר בְּעִבּוּדָה הַקְּדוּשָׁה הַזֹּו, לְהַתְּבוֹדֵד בְּכָל יוֹם לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי חָבַל עַל כָּל יוֹם וְיוֹם שְׁהוֹלֵךְ לְהִבָּל וְלָרִיק. עַקֵּר כָּל הַצְּרוֹת הַבָּאוֹת בְּבֵית, הֵן מִחֲמַת שְׂרָבִים, וּמִדּוּעַ רָבִים? כִּי בְּמִקוֹם לְבָרַח אֶל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְּבַרֵּךְ כָּל צָרְכֵינוּ, אֲזִי מוֹצִיאִים אֶת כָּל הַעֲצָבִים בְּבֵית. וְלִכְּן מֵה טוֹב וּמֵה נְעִים לְהַתְּעוֹרֵר עַכְשָׁו, וְלִזְכֹּר מֵה שְׁכַתּוּב (בְּרֵאשִׁית מֵד, ל): "וְעַתָּה כְּבֹאֵי אֶל עַבְדְּךָ אָבִי, וְהַנְּעֵר אֵינְנוּ אֶתְנוּ, וְנִפְשׁוּ קְשׁוּרָה בְּנַפְשׁוֹ" וְגו'; שְׁאָדָם צָרִיךְ לְנִצֵּל אֶת יְמֵי הַנְּעוּרִים שְׁלוֹ, כִּי בָּהֶם יְכוּלִים לְפַעַל הַרְבֵּה הַרְבֵּה אֲצִלוּ יִתְּבַרֵּךְ. וּכְמוֹ שְׁאָמַר רַבּוֹ ז"ל (סִפְרֵי-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּשׁוּבָה, סִימָן עג): הַעֲבוּדוֹת שְׁאָדָם עוֹבֵד אֶת הַשָּׁם יִתְּבַרֵּךְ בְּכַתְרוֹתוֹ, כָּל יוֹם עֶרְפוּ יָקָר מִשְׁנַיִם רַבּוֹת שֶׁל עֲבוּדָה לְעַת זְקָנָתוֹ; וְלִכְּן רָאוּ לְהַתְּעוֹרֵר

אֲשֶׁר   כּו רב   בְּנַחֵל   שֶׁכַּג

מָאד מָאד מִחֲדָשׁ בְּעֵבֹדֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, לְעֵסֶק בְּתַפְלָה וְהִתְבּוֹדְדוּת, וְתִצְאוּ לַשָּׂדֶה אוֹ לְהָר לְהִתְבּוֹדֵד אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּבִפְרֹט כָּל בְּנֵי הַנְּעוּרִים, וּלְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל אֲשֶׁר צְרִיכִים, וְהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמֵן, רַק מְחַכָּה וּמְצַפֶּה שְׂיִבּוֹאוּ וּיְבַקְשׁוּ מִמֶּנּוּ, וְאֵז לֹא יִהְיֶה דָבָר שֶׁלֹּא יִתֵּן לָכֶם. וְלִכֵּן לְמָה צְרִיכִים לְרִיב בְּבֵית? ! יוֹתֵר טוֹב לְבַקֵּשׁ אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהוּא יִתֵּן לָנוּ.

רְאוּ לְקַבֵּעַ עֵתִים לַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם, וְאֵל יַחֲסֹר לָכֶם יוֹם אֶחָד בְּלִי לְמוּד מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, גְּמָרָא, מְדֻרָּשׁ, אֲשֶׁר אַרְבָּעָה לְמוּדִים אֵלּוּ הֵם כְּנֶגֶד ד' עוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יְצִירָה וְעֲשִׂיָּה. מִי שְׁלוּמֵד בְּכָל יוֹם הָאֲרָבָעָה לְמוּדִים אֵלּוּ כְּסֻדְרָן, יִהְיֶה בְּטוֹחַ שֶׁלֹּא יַחֲסֹר לוֹ שׁוּם דָּבָר, כִּי הַתּוֹרָה מְעַשְׂרֶת גַּם בְּגִשְׁמִיּוֹת, וּמְכַל שִׁפְן בְּרוּחָנִיּוֹת.

בְּאוֹ וְנִתְחִיל לְהַחְזִיק עֲצָמֵנוּ בְּיָתֵר שְׂאֵת וּבְיָתֵר עֵז בְּיַחַד בְּאַהֲבָה וּבְאַחֲדוּת, וְנִשְׁתַּדֵּל שֶׁהַקְּהֵלָה שֶׁלָּנוּ תִּהְיֶה קְהֵלָה מְיַחֲדֶת בְּמִינָה, וְאֵל נְאֻמִּים לֵב אֶל הַהֶסְתּוֹת שְׁמִסִּיתִים נִגְדָנוּ, כִּי כָּל זֶה מִפְּנֵי שְׂאֲנַחְנוּ אֵינְנוּ בּוֹרְחִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן רְאוּ לַעֲשׂוֹת כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבָעוּלָם, לְהִשְׁתַּדֵּל שִׂיְהִיו שְׁעוּרֵי תּוֹרָה בֵּין נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְשְׁעוּרֵי תּוֹרָה בֵּין אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ.

הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלָתִי שְׂאֲנִי מְבַקֵּשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שִׂיְהִיו תְּמִיד שְׂמֵחוֹת בְּיַנְיָנוּ, וְיִתְרַחֵב לָנוּ בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת.

הַמֵּאֲחֵל לָכֶם שֶׁבֶת שְׁלוֹם...

כּו רב.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֻדְרֵי וַיְחִי, ז' טֵבֵת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סְלָה יִגִּיעוּ וְיִרְדְּפוּ אֶל הַחֶמֶן וְהַפְּלָה ... וְ... שִׂיְחִיו נְצַח.

הִנֵּה אֲנִי מְבַרֵךְ אֶתְכֶם בְּבְרַכַת "מִזֵּל טוֹב" חֲמָה וּלְבָבִית, יַעֲזֹר

שכד אָשֶׁר כּו רג בּנְחָל

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שֶׁתְּהִיָּה לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה כָּל יְמֵי חַיֵּיכֶם, וְתִכְנֹוּ בֵּית גְּאָמֶן בְּיִשְׂרָאֵל, וְתִחְיֹו וְתִגְוֹרוּ בְּיַחַד בְּאַהֲבָה, אַחְוָה וְרַעוּת, וְאַחַד יְבִין אֶת הַשָּׁנִי, וְלַעְזֹר אַחַד לַשָּׁנִי, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִתֵּן לְכֶם בְּנֵי חַיֵּי וְקִיָּמִי, וּפְרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ, וְתִזְכּוּ לְכַנּוֹת בֵּית גְּאָמֶן בְּיִשְׂרָאֵל.

הַגְּנִי גְּמִצָּא אֶתְכֶם בְּיַחַד בְּחַתְנָה.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע בְּתַפְלַתִּי שְׁאֵנִי מִבְּקֶשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְכֶם, שֶׁתְּצַלִּיחוּ דְרָכְכֶם תָּמִיד.

הַמֵּאֲחֵל לְכֶם בְּרַפְת מְזֵל טוֹב חֲמָה וּלְכַבִּית...

כּו רג.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ז' טַבַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכֹל טוֹב סָלָה יִגְיַעוּ וַיְרַדְפוּ אֵל ... גְּרוּ יְאִיר.

רְאֵה לְחִזֹּק אֶת עֲצָמְךָ בְּכֹל מִיָּנִי אֶפְנִים שְׁבַעוּלָם, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְאַנְחָנוּ צְרִיכִים לְהִיּוֹת מְאֹד מְאֹד חֲזָקִים בְּזֶה הָעוֹלָם, וּבְפִרְט מִי שְׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, הוּא צָרִיף לְהִיּוֹת מְאֹד חֲזָק לֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוּם דְּבָר, כִּי כָּל אַחַד וְאַחַד שְׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, יֵשׁ עָלָיו בְּקִרְת, וְאַשְׁרֵי הָאָדָם שְׁאִינוּ מִתְפַּעֵל מְזָה, כִּי זֹו עֵקֶר גְּדֻלַּת בַּר יִשְׂרָאֵל, שְׁאִינוּ מִתְפַּעֵל מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַעוּלָם, כִּי בְּאַמַּת רוּצִים לְשִׁבֵר אֶת הָאָדָם, וְהָאָדָם צָרִיף לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד בְּזֶה הָעוֹלָם וְלֹא לְהַשְׁבֵּר. וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (אָבוֹת ב, ב): וְכֹל הָעַמְלִים עִם הַצְּבוּר, יִהְיוּ עַמְלִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם; וּבְאַמַּת מַהוּ שָׁמַיִם? אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (רַש"י בְּרַאשִׁית א, ח): אֵשׁ וּמִים, הֵינּוּ שְׁנֵי הַפְּכִים, מֵצַד אַחַד אֵשׁ, וּמֵצַד אַחַד מִים, וּצְרִיכִים לְחַבֵּר אֶת זֶה, וְלַעֲשׂוֹת מְזָה שָׁמַיִם, אַחַד מְקַרֵּר אוֹתוֹ עִם מִים, וְאַחַד שׁוֹרֵף אוֹתוֹ עִם אֵשׁ, וְאַף-עַל-פִּי-כֵן צְרִיכִים לְהַחְזִיק מֵעַמֵּד וְלֹא לְהַשְׁבֵּר. זֹו פְּנוּתָם וְ"ל, שֶׁיְהִיוּ עַמְלִים עִמָּהֶם לְשֵׁם שָׁמַיִם. וְעַל-כֵּן כָּל מִי שְׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר בְּאַמוּנָה,

אֲשֶׁר   כּו רד   בַּנְחַל   שְׁכָה

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יִשְׁלַם לּוֹ אֶת שְׁכָרוֹ, וַיִּמְלֵא לּוֹ כָּל מִשְׁאָלוֹת לְבוֹ לְטוֹבָה.

רָאה לְכַתֵּב לִי מֵה חֲדָשׁוֹת, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יַעֲזֹר, שְׁנֹזְפָה וְנִתְבַּשֵּׁר תָּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

... גֵּרוּ יֵאִיר, כְּתֹב לִי, שֶׁהֵם הוֹרִידוּ אֶת הַחֲשִׁבוֹן מִחַמְשִׁים וְאַרְבַּע אֶלֶף ש"ח לְשִׁמוֹנֶה-עָשָׂר אֶלֶף ש"ח, וְזוֹ יְשׁוּעָה גְדוֹלָה מְאֹד, וְאַתָּה יָכוֹל לָתֵת לָהֶם צ'קִים דְּחֹוִיִּים כְּמוֹ שֶׁדִּבְרַנּוּ וְכוּ' וְכוּ'.

הַמֵּאחַל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו רד.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבַּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טֵבֵת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם אֵל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ, אֲשֶׁר בּוֹ אַתָּה מִתְלַוֶּנֶת עַל כָּל הַמְּצַבִּים הַקָּשִׁים שֶׁעוֹבְרִים עָלֶיךָ.

מָה אָמַר לָךְ! אַתָּה צְרִיכָה לְהִתְחַזֵּק מְאֹד מְאֹד, תִּרְאֵי מֵה שְׁקוּרָה אֲצֶל אַחֻוֹתֶיךָ, אֵילוּ צָרוֹת וַיְסוּרִים, אֵילוּ בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם הֵם עוֹבְרִים, אֵיזוֹ עֲגָמַת נֶפֶשׁ וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן הָאָדָם אֲסוּר לּוֹ לְהִתְלוֹנֵן, כִּי כָּל מֵה שֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם — הַכֹּל לְטוֹבָה, וְתִאֲמִינִי לִי, יוֹתֵר טוֹב לְהִיּוֹת מֵהַחֹוֹשְׁדִים בּוֹ וְאֵין בּוֹ, מִלְּעֵבֵר בְּזִיוּנוֹת וּשְׁפִיכוֹת דְּמַיִם וְעֲגָמַת נֶפֶשׁ כְּמוֹ שֶׁאַחֻוֹתֶיךָ עוֹבְרֶת וְכוּ' וְכוּ', וְלִכֵּן רְאֵי לְדוֹן אֶת כָּלֶם לְכַף זְכוּת, כִּי זוֹ דִּרְכָם שֶׁל בְּנֵי אָדָם, שֶׁהֵם מִכְרָחִים לְדַבֵּר, וּבִפְרֹט מִי שֶׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, הוּא מְקַבֵּל הַרְבֵּה בַקֶּרֶת, וְלִכֵּן אֵל תְּשִׁימִי לֵב, בְּרוּךְ הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא נִתֵּן לָךְ בְּעַל פִּנּוּ, שֶׁהוּא אֲצִלִי אִישׁ נֶאֱמָן מְאֹד, וְאֲנִי מֵאֲמִין לּוֹ עַל כָּל פְּרוּטָה וּפְרוּטָה שֶׁאֵינּוּ מְבֻזָּו לְרִיק, וְהוּא מִחֲזִיק חֲשִׁבוֹן צֶדֶק בְּכִסְפֵי צְדָקָה, וּבְזְכוּת זֶה יִהְיוּ לָכֶם בְּנִים תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים, וְחֲתָנִים תְּלִמִּידֵי חֲכָמִים.

שכו אָשֶׁר כו רה — כו רו בַּנְחָל

נָא וְנָא רְאִי לְשִׁמְחָא אֶת נְשׁוֹת אַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, וְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
בְּיָדָי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָךְ.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו רה.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טֵבֶת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

אוֹדוֹת הַבֵּן שְׁלֹךְ ... גֵּרוֹ יְאִיר, הוּא, תְּהִלָּה לְאֵל, מְאֹד מְצַלִּיחַ
אֶצְלָנוּ, לוֹמֵד טוֹב, הוּא מִתְמַיֵּד בְּלִמּוּד, וְהוּא בְּעַל דְּרָךְ אֶרֶץ גְּדוֹל,
וְאִינוּ רַב עִם אֶף אֶחָד, וְאוֹכֵל טוֹב, וְיֹשֵׁן טוֹב, וְהוֹלֵךְ נְקִי וְכוּ' וְכוּ',
כִּי אֲנִי מְאֹד מְקַפֵּיד עַל דְּבָרִים כְּאֵלוֹ, וְאִין לְךָ מָה לְדַאָּג.

בְּעֵנִין שְׂיִחְזֹר הַבֵּיתָה, כְּפִי הַנִּרְאָה, הַבְּחוּרִים יִחְזְרוּ עַל חַג
הַפֶּסַח, עֲדִין זֶה לֹא בְּרוּר, אֲבָל אִם הֵם חוֹזְרִים, הֵם יִסְעוּ מִכָּאן
בְּרֵאשׁ-חֲדָשׁ נִיסָן, וְהֵם יִחְזְרוּ לְכָל הַמְּאָחֵר בְּל"ג בְּעֶמֶר, כְּמִקְבֵּל בְּכָל
הַיְשִׁיבוֹת, שְׁנוֹסְעִים רַק חֲדָשׁ אֶחָד, חֲדָשׁ נִיסָן וְלֹא יוֹתֵר בְּשׁוּם פְּנִים
וְאֶפְּן.

אוֹדוֹת הַבְּחוּר ... גֵּרוֹ יְאִיר, בְּאַמַּת הוּא בָּא אֵתִי, אֲבָל כְּפִי
הַנִּרְאָה הַהוֹרִים שְׁלוֹ עוֹמְדִים בְּאֵיזָה שְׂדוּךְ אַחֵר, וְזֶה לֹא תְלוּי בִּי,
וְעֲדִין אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ בְּדִיוֹק עִם מִי וְכוּ'.

הַמֵּאחֵל לְכֶם בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו רו.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טֵבֶת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה יִגְיעוּ וַיְהִדְפוּ אֶל הַרֵב ... גֵּרוֹ יְאִיר
וַיִּזְרַח לְנִצָּח.

גִּיסָף הַיָּקָר כָּתַב לִי קִצֵּת מִכָּל הַצָּרוֹת וּמִכָּל הַיִּסּוּרִים וּמִכָּל
הַמְרִירוֹת שְׁעוֹבָרִים עָלַי בְּעֵתִים הֵלְלוּ וְכוּ' וְכוּ', שְׁאַתָּה סוֹבֵל
בְּזִיוֹנוֹת וְחֲרוּפִים וְגִדּוּפִים וְשְׁפִיכוֹת דָּמִים, מֵאֵינְשֵׁי דָּלָא מַעְלֵי.

מָה אָמַר לָךְ, יְדִידֵי הַיָּקָר! אִם לְחִזְקָךְ וּלְאַמְצָךְ בְּאַתִּי, אֶפְלוּ כָּל
הַיָּמִים דְּיוֹ, וְכָל הַרְקִיעִים גְּוִילִים, וְכָל עֲצֵי הַשָּׁדָה קְלָמוּסִים, אִי
אֶפְשֶׁר לְחִזֵּק אֶת הָאָדָם שְׁעוֹבָרִים עָלָיו בְּזִיוֹנוֹת וְשְׁפִיכוֹת דָּמִים,
וְחֲרוּפִים וְגִדּוּפִים כְּאֵלוֹ, אֵךְ זֹאת אֶעֱשֶׂה, אֲסַפֵּר לָךְ סִפּוּר מֵה שְׁאַנְשֵׁי
שְׁלוֹמְנוּ מְסַפְּרִים: בְּעִיר פְּרִמִּישְׁלָאן הָיָה חֲזִט אָחִד, וְשֵׁם הָיָה דָּר
גַּם-בֶּן הָרַב הַקְּדוֹשׁ ר' מַעֲנַדְלִי, הַנִּקְרָא בְּפִי כָּל: רַבִּי מַעֲנַדְלִי
פְּרִמִּישְׁלָאנֶעֶר זי"ע, וְהָיָה תְּלִמִּיד הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע,
וְהַחֲזִט הָיָה תְּמִיד מְחַרֵּף וּמְבַזֶּה אֶת הָרַב הַקְּדוֹשׁ ר' מַעֲנַדְלִי
בְּלֵי הַפְּסָקָה, בְּבִזְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים בְּלֵי שְׁעוֹר, וְהָיָה הָרַב הַקְּדוֹשׁ ר'
מַעֲנַדְלִי מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ תְּמִיד הַבְּזִיוֹנוֹת וְהַקְּלָלוֹת שֶׁשָּׁמַע מִמֶּנּוּ בְּאַהֲבָה,
כִּי כִּף לְמַד מִרְבוּ רַבְּנוּ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, וּפְעַם אַחַת
הִגִּיעַ רַבּוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע לְעִיר פְּרִמִּישְׁלָאן, וְהָרַב
הַקְּדוֹשׁ ר' מַעֲנַדְלִי עָשָׂה סְעֵדָה גְּדוֹלָה בַּעֲבוּרוֹ, וְקָדַם הַסְּעֵדָה אָמַר
הָרַב הַקְּדוֹשׁ ר' מַעֲנַדְלִי לְחֲזִט: עֲתָה בְּקִשְׁתִּי מִמֶּךָ, שְׂאֵל תְּבַזֶּה אוֹתִי
בְּפָנַי רַבִּי הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע, וְאִם אֵין אֲתָה שׁוֹמֵעַ לִי, אֲזִי
אֶסְגֹּר הַדֶּלֶת בַּעֲדֶךָ, וְלֹא תוּכַל לְבוֹא לְכָאן, וְרָאָה הָרַב הַקְּדוֹשׁ ר'
מַעֲנַדְלִי שֶׁהַחֲזִט אֵינוֹ רוֹצֶה, אֶלָּא בָּא דוֹקָא לְבִזּוֹת אוֹתוֹ בְּפָנָיו רַבּוֹ,
וְהֵלֵךְ וְהִשְׁלִיכוֹ מִבֵּיתוֹ, וְתַכְךָ כְּשִׁישְׁבוּ לְאַכֵּל, הָיָה הַחֲזִט מְסַבֵּב
הַבֵּית לְמִצָּא אֵיזָה חִלּוֹן פְּתוּחַ, עַד שֶׁמִּצָּא חִלּוֹן קָטָן פְּתוּחַ בְּמִקּוֹם
שֶׁהָיוּ יוֹשְׁבִים בְּסַעֲדָה, וּמִיד הָרִים קוֹלוֹ בְּקָלְלוֹת וּבְבִזְיוֹנוֹת גְּדוֹלִים
עַל הָרַב הַקְּדוֹשׁ ר' מַעֲנַדְלִי, עַד שֶׁשָּׁמַע הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב זי"ע, וְשָׂאֵל:
מִי הוּא זֶה וְאֵיזָה הוּא? הִשִּׁיב הָרַב הַקְּדוֹשׁ: ר' מַעֲנַדְלִי לְרַבּוֹ
הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ זי"ע: מָה אֶעֱשֶׂה, תְּמִיד הוּא מְבַזֶּה אוֹתִי
בְּבִזְיוֹנוֹת כְּאֵלֶּה, וְתְּמִיד אֲנִי מְקַבֵּל בְּאַהֲבָה, אֲבָל עֲתָה בְּפָנַי אֲדוֹנֵי
מוֹרֵי וְרַבֵּי, לֹא רְצִיתִי שִׁיבַזֶּה אוֹתִי, הִשִּׁיב לוֹ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב הַקְּדוֹשׁ
זי"ע: הֲלוֹאֵי שֶׁהָיָה לִי אָדָם כְּזֶה שֶׁמְבַזֶּה אוֹתִי בְּכָל יוֹם, כְּמוֹ שְׁאַתָּה
זוֹכָה, כִּי מַעֲלַת הַבְּזִיוֹנוֹת שְׁאָדָם סוֹבֵל מְזוּלָתוֹ — אֵין לְתַאֵר וְאֵין

לְשַׁעַר כָּלֵל. וְרַבְּנוּ ז"ל גָּלָה לָנוּ, כִּי דוֹקָא עַל-יַדֵּי הַבְּזוּיוֹנוֹת
וְהַמַּחֲלָקֶת עוֹלָיִם בְּכָל פַּעַם בְּמַדְרָגוֹת יוֹתֵר עֲלִיוֹנוֹת, כִּי כָּל מֵה
שְׁמַחְרַפִּין וּמְבַזִּין וּמְדַבְּרִים עַל הָאָדָם, מְגַבִּיהִין וּמַעֲלִין אוֹתוֹ מַדְרָגָה
אֲחֵר מַדְרָגָה, וְר' אַבְרָהָם בֶּר' נַחֲמָן ז"ל הִתְבַּטָּא פַּעַם, שְׂאָדָם הָיָה
צָרִיף לְלַכֵּת לַמַּקְנָה קָדָם שְׂסוּבֵל בְּזוּיוֹנוֹת, כְּדָרְךָ שְׁהוֹלְכִין לַמַּקְנָה
לְפָנַי שְׂמַקְבְּלִין אִיזוֹ מַצָּוָה גְּדוּלָה, אִף מַחֲמַת שְׁהַבְּזוּיוֹנוֹת בָּאִים
פְּתָאם, וְלִכְן לֹא יוֹדְעִין מְתֵי לְלַכֵּת, אֲשֶׁרֵי מִי שְׂמַחְזִיק מַעֲמַד
כְּשֶׁבָאִים עָלָיו חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין מְזוּלָתוֹ.

עֲלִיף לְזַכּוֹר, כְּשֶׂאָדָם נִכְנָס בְּצָרָה, מְכָרַח שְׂתַבּוּא אֱלֹו יִשׁוּעָה
גְּדוּלָה, רַק אִם יַחֲזִיק מַעֲמַד, כִּי כֶּף אָמַר דּוֹד הַמְּלֶךְ, עָלָיו הַשְּׁלוֹם
(יְרוּשְׁלָמִי תַעֲנִית יֵא.) : כָּל צָרָה שְׁהֵיִיתִי נִכְנָס אֵלֶיָהּ, אַתָּה הֵיִיתְ מַרְחִיבָהּ
לִי, נִכְנָסְתִּי לְצָרְתָהּ שֶׁל בַּת שֶׁבַע, וְנִתְתָּ לִי אֶת שְׁלֵמָה, נִכְנָסְתִּי לְצָרְתָן
שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְנִתְתָּ לִי אֶת בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ; וּבּוֹדָאֵי בַעֲת צָרָה מָרָה כְּזוֹ,
שְׁעוּבָרִים עָלֶיךָ חֲרוּפִין וְגִדּוּפִין, בּוֹדָאֵי תַבּוּא אֱלִיךָ יִשׁוּעָה גְּדוּלָה,
רַק חֲזִיק וְאַמֵּץ, כִּי סוּף כָּל סוּף אַחַר הַרַע יָבּוּא הַטּוֹב.

הַעֲקָר תַּרְגִּיל אֶת עֲצֻמָּךְ לְדַבֵּר אֱלֹו יִתְבַּרְךָ, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ
אֶל רֵעֵהוּ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו, וְכָל מֵה שְׂאַתָּה צָרִיף בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת
תְּדַבֵּר אֱלֹו יִתְבַּרְךָ, כִּי מַעֲלַת הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, עוֹלָה עַל הַכֹּל,
וּמִי יוֹדֵעַ אִם לֹא עוֹבְרִים עָלֶיךָ מִשְׁבָּרִים וְגִלִּים כְּאֵלוֹ, בְּגִלְל
שְׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אוֹהֵב לֵב נִשְׁבֵּר, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (יִשְׁעִיָה נז, טו) :
"אֲשַׁכּוֹן אֶת דִּכָּא", וְאַמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (סוֹטָה ה.) : "אֲנִי אֶת
דִּכָּא", וּכְשֶׂאָדָם בָּא אֱלֹו יִתְבַּרְךָ בְּלֵב נִשְׁבֵּר וְנִדְכָּא, אַז זוֹכָה לְכָל
טוֹב.

הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֲנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בַּעֲדֶךָ, שְׂתַצְלִיחַ דְּרַכְךָ תָּמִיד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרַכָּה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו רו.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טַבַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סֵלָה יִגִּיעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדֵי הַיָּקָר לִי
מֵאֵד ... נֵרוֹ יֵאִיר.

קִבְּלָתִי מִכְּתָב מֵאַחֻתְךָ ... תַּחֲיָה, וְהִיא מֵאֵד מִבְּקִשָּׁת לְהַשְׁאִיר
לְכָל הַפְּחוֹת פְּעֻמִּים בְּחֻדְשׁ אֶת ... תַּחֲיָה לְמַחְלִיפָה, כִּי אַחֲרַת הִיא
לֹא תוּכַל לְהַחֲזִיק מֵעֵמֶד בְּדֵאֵר, וּבְאַמַּת הַדֵּאֵר — אִם נִסְתַּכַּל לְטוּחַ
אֲרֹף, זֶה גַם-כֵּן חִלַּק מִהַמוֹסְדוֹת שְׁלָנוּ, כִּי אֲנַחְנוּ צְרִיכִים לְהַפְעִיל
מֵה שְׁיֹתֵר עוֹבְדוֹת מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיָּקָרִים בְּכָל הַמְשַׁרְדִּים, וּמִי יִתֵּן,
שְׁגַם יוּכְלוּ לְהַכְנִס לְעֵבֶד בְּמוֹעֶצָה הַמְקוּמִית וְהַדְּתִית וְכוּ', וְזֶה לֹא
יִקַּח הַרְבֵּה זְמַן שְׂיִקְרָה דְבָר כְּזֶה.

אִתָּה צְרִיף לְהַחֲזִיק בְּכָל מִינֵי אוֹפָנִים שְׁבַעוּלָם, וְאֵל תִּסְתַּכַּל
עַל שׁוֹם בִּקְרַת, וְכָל מִי שְׁעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, עָלָיו לְעֵבֶר כָּל מִינֵי
בִּקְרַת, וְאֲנִי מִקְנֶה לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁסוּף כָּל סוּף נְעֵבֶר גַּם עַל
זֶה, כִּי אֲנַחְנוּ עוֹבְרִים עֲכָשׁוּ אֶת הַבְּרוּר הָאַחֲרוֹן וְכוּ', כִּי תַהֲלֶה לְאֵל,
הַסֵּמ"ך-מ"ם מִקְבֵּל אֶת שְׁלוֹ, מֵה שְׁמֻצָּץ לָנוּ אֶת הַדָּם כָּל הַשָּׁנִים,
לְאֵט לְאֵט הוּא נוֹפֵל נְפִילָה אַחַר נְפִילָה, וּכְבָר תַּהֲיָה הַגְּאֻלָּה.

אוֹדוֹת הַמְּעוֹן, מִי יִתֵּן, שְׁנוּכַל כְּבָר לְהִזִּיז אֶת הָעֲנִינִים וְלִכְנוֹת
אֶת זֶה עַל יַד הַגֵּן שֶׁל הַבְּנוֹת, כִּי בְאַמַּת זֶה מֵאֵד צְפוּף שָׁם, וּמֵה
גַּם שְׁנֹכְנָס גָּשָׁם, וְהַתְּנָאִים הֵם לֹא תְנָאִים, וְאֶת יְלָדֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
אֲנַחְנוּ מִכְּרָחִים לְקַחַת וּלְקַבֵּל וְכוּ'.

מֵה אִמֵּר לָךְ, יְדֵי הַיָּקָר! עָלִינוּ לְשַׁבַּח לְאֲדוֹן הַכָּל עַל כָּל
הַחֲסֵד שְׁעֵשָׂה עִמָּנוּ, שְׁבַצָר הַרְחִיב לָנוּ, שְׁתַּהֲלֶה לְאֵל, יֵשׁ לָנוּ כְּבָר
אֶת הַבֵּית-סֵפֶר, וְאֶת הַתְּלִמוּד-תּוֹרָה, וְאֶת הַגְּנִים בְּמָקוֹם אֶחָד, וַיַּעֲזוּר
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׁגַם הַמְּעוֹן יִהְיֶה בְּאוֹתוֹ מְקוֹם, וְנִזְכָּה גַם לְמִכְנֶה

של אשר כו רח בנחל

קבע, ועוד מעט יתחילו לבנות בננים חדשים בעבור אנשי שלומנו, שיפנסו לגור שם, וזו תהיה לנו לישועה גדולה עד מאד.

הדבק את עצמך באין סוף ברוך הוא, ותדע, שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומנה את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, וכונאי אחר הרע יבוא הטוב, ונזקה ונתבשר תמיד בשורות משמחות.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו רח.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשנ"ח.

שלום רב אל ... תחיה.

לנכון קבלתי את מכתבך, ותכף-ומיד כתבתי מכתב לאחריך ... גרו יאיר, ואני מקנה להקדוש-ברוך-הוא, שהכל יסתדר, והוא ישאיר לך את ... למחליפה — פעמים בחדש.

ראי להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, ועל אף שעובר עליך בפית כל מה שעובר — צרות ויסורים, ומכאובים רבים וכו' וכו', עם כל זאת עליך להתחזק, כי בזה העולם אין לאדם רק את הקדוש-ברוך-הוא, אשרי האדם שזוכה להכניס בעצמו ידיעות אלו, שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומנה את כל הבריאה כלה, ודומם, וצומח, חי, מדבר, הם עצם עצמיות חיות אלקותו יתברך, ודבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, אשרי מי שבא לידיעה זו, ואז יעבר את העולם בשלום.

ראי להתחזק מעמד, וסוף הכבוד לבוא, ועוד מעט יבנו לנו כמה מאות דירות לאנשי שלומנו היקרים, ותתרחב הקהלה שלנו פי מאה, פי יפנסו תושבים רבים מאנשי שלומנו היקרים לגור פה,

אֲשֶׁר   כּו רט   בְּנַחֵל   שְׁלֵא

וּמִי יִתֵּן, שְׁאֲזֹכָה גַם אֲנִי לְצֵאת מֵהַגְּלוּת הַמְּרָה הַזֹּאת, וְלָבוֹא לְגוֹר
אֶתְכֶם בְּיַחַד.

הַמֵּאֲחֵל לָךְ בְּרָכָה וְהַצְּלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כּו רט.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֵדֶר וַיְחִי, ז' טֵבֵת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם רַב אֶל ... תְּחִיָּה.

לְנִכּוֹן קִבְּלָתִי אֶת מִכְתָּבְךָ.

בְּעֵינַי הַמְּעוֹן וְכו', אִם אַתָּה יְכוֹלָה לְסֵדֶר מִשְׁהוּ, שְׂיִהְיֶה אֵיזָה
מְבִנָּה עַל יַד הַמּוֹסְדוֹת שְׁלֵנוּ — מַה טוֹב וּמַה נְּעִים, כִּי בְּאַמַּת אֲנִי
מִבְקֵשׁ וּמִתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שְׁכַבְּר נְזֻכָה לְבָנוֹת מְעוֹן עַל יַד הַגָּן
שֶׁל הַבָּנוֹת, וְיִהְיֶה לָנוּ מְקוֹם מְרוּחַ לְכָל יְלָדֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, כִּי אֲנִי
רוֹצֶה שְׁבִמְעוֹן שְׁלֵנוּ יִהְיֶה אִף וְרַק יְלָדֵי אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, וְלֹא
נִצְטָרֵךְ לְהַכְנִיס מִבְחוּץ כָּלֵל, כִּי אֲנִי רוֹצֶה לְחַנֵּךְ אֶת הַיְלָדִים מִגִּיל
פְּעוּטוֹן, שְׂיִדְעוּ מֵהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁר הַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גְּמוּר
הוּא, וְאֵין לָנוּ בְּזֵה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אֲשֶׁרֵי מִי
שְׁחִזַק בְּזֵה, וְאֵז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

רְאִי לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מֵינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם, וְתִחַזְקִי אֶת בְּעֵלְךָ, כִּי
בְּאַמַּת עוֹבֵר עָלֵינוּ מַה שְׁעוֹבֵר, אֲבָל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הוּא הָאֵל
הַטוֹב, וּבְנֵדָאֵי לֹא יַעֲזֹב אוֹתָנוּ, וְסוּף הַכְּבוֹד לָבוֹא, שְׁנֻזְכָּה וְנִתְבַּשֵּׁר
תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמְחוֹת.

אוֹדוֹת הַדִּירָה בְּבִנֵי בְּרַק, בְּנֵדָאֵי יַעֲזֹר לָךְ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
שְׁבַקְרוֹב מְאֹד תּוֹכְלוּ לְמַכּוֹר אֶת זֶה בְּאוֹתוֹ מַחִיר, וְתִתְחִילוּ לְבָנוֹת,
וְלֹא תִצְטָרְכוּ בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן לְצֵאת מִיְבִנְאֵל, כִּי אֲנִי מִכְרַח לְהַגִּיד
לְכֶם, שְׂזֵה לֹא קָל לְהִחַזִּיק אֶת הַיְלָדִים אֲצֵלִי, בְּלִילָה הֵם לֹא נוֹתְנִים
לִישׁוֹן, וּבִיּוֹם הֵם קוֹפְצִים וְצוֹהֲלִים כְּדֶרֶךְ הַיְלָדִים, לְזֵאת הַחֲלֻטָּתִי,
שְׂאֲנִי לֹא מְכַנִּים אֲצֵלִי בְּשׁוּם פָּנִים וְאִפֵּן רַק יְלָדֵי יְבִנְאֵל, אֲשֶׁר עָלִיהֶם

שלב אשר כו רי בנחל

יש לי מחיבות, יעזר הקדוש-ברוך-הוא, שתמיד נשמע ונתבשר בשורות משמחות.

ראי להתחזק בכל מיני אפנים שבעולם, פי גדול אדונינו ורב להושיע, ועליך לדעת, כי מי שעוסק בצרכי צבור, עליו לסבל סבל מרבים, אבל כדאי ומשתלם הסבל הזה, כי דיקא על-ידי-זה אנחנו מורידים מעצמנו על של יסורים, שצריכים להגיע בשביל העוונות. כי באמת הקדוש-ברוך-הוא נותן בזיונות, במקום פפרת עוונות ביסורים, ותאמיני לי, שיותר טוב לקבל בזיונות ושפיכות דמים בעבור פפרת העוונות, מאשר לסבל, חס ושלום, חס ושלום, בגוף עם יסורים נוראים, כמו שאנחנו רואים, שבעוונותינו הרבים, יש בני-אדם שסובלים מחלות וחלאים רעים, רחמנא לישזכן, ואני לא יכול להסביר לך אילו בזיונות ושפיכות דמים יש לי מדי יום ביומו, מהקרובים והרחוקים וכו', אף בהנ"ה בטחתי כי לא יעזבני, ואזפה לבסוף לצאת מהפח יקוש שנפלתי בו.

מה טוב ומה נעים, שתעשי התעוררות בין נשות אנשי שלומנו, שיכינו סעדה בעבור ההלולא של מוהרנ"ת ז"ל ביום רביעי בלילה.

המאחל לך ברכה והצלחה מן השמים...

כו רי.

בעזרת השם יתברך, יום שני לסדר ויחי, ז' טבת ה'תשנ"ח.

שלום וברכה וכל טוב סלה יגיעו וירדפו אל ידידי היקר לי מאוד, צמוד בפנימיות לבבי לטוב כל הימים ... גרו יאיר.

לנכון קבלתי את מכתבך.

ראה לחזק את עצמך בכל מיני אפנים שבעולם להיות בשמחה, ותהלה לאל, יש לנו על מה לשמח, שאנחנו יודעים מרבי אמת כזה, רבי נורא ונפלא כזה, ומה היינו עושים בלי רבנו ז"ל.

לְזֹאת רְאֵה לְחִזָּק אֶת עֲצָמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם בְּסִפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, כִּי זֶה הַחַיּוֹת שְׁלָנוּ.

אֵל תִּדְאָג בְּשִׁבִיל הַזְּווּגִים לִילְדֶיךָ, כִּי בְקָרוֹב מְאֹד תּוּכַל לְשַׁדְּךָ אֶת שְׁנֵיהֶם, הָעֶקֶר הוּא תִּפְלָה, לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי הַכֹּל תְּלוּי רַק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמֵה שֵׁיִשׁ לָנוּ הוּא רַק חֶרֶב הַתִּפְלָה, וְצָרִיכִים לְהִיּוֹת חִזָּק מְאֹד מְאֹד בְּעִבּוּרֵת הַתִּפְלָה, לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן וּלְהַתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּל מֵה שְׁצָרִיכִים — בֵּין בְּגִשְׁמִי וּבֵין בְּרוּחָנִי, וְאִם אָדָם הֵיךָ בּוֹטָח רַק בְּהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהֵיךָ יוֹדֵעַ שְׂאִין בְּזֶה הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּוַדָּאִי הֵיךָ רוֹאֵה יְשׁוּעָה תַּכְּף-וּמִיד, אִךְ הַצָּרָה וְהַבְּעִיָּה שֶׁל הָאָדָם הִיא, שְׁנֹדְמָה לוֹ שֵׁיִשׁ לוֹ אֵיזֶה מְרָאֵה מְקוֹם שֶׁל יְשׁוּעָה אֲצֵל זֶה וְכוּ', אוֹ אֲצֵל זֶה וְכוּ', וּבְשִׁבִיל זֶה אוֹמֵר הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: יֵשׁ לְךָ עֲצָה בְּלַעֲדֵי וְכוּ', בּוֹא נִרְאֵה מִי יִצְלִיחַ וְכוּ', וְלָכֵן הָעֶקֶר לְמַסֵּר אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֵל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, לִידַע אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מְחַיֶּה וּמְהַיֶּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְדוּמָם, צוּמָח, חִי, מְדַבֵּר, הֵם עֲצָם עֲצָמֵי חַיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְדַבֵּר גְּדוֹל וְדַבֵּר קָטָן אֵינּוּ נִעֲשֶׂה מֵעֲצָמוֹ, אֲלֵא בְּהַשְׁגַּחַת הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂם לְבוֹ אֵל הַדְּבָרִים הָאֵלוּ, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

אִתָּה צָרִיךְ לְהִבִּין, שֵׁיִשׁ יְדִיעָה וּבְחִירָה, כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן קא), וְהֵם שְׁנֵיהֶם סוֹתְרִים זֶה אֶת זֶה, אוֹ אֲנִי אוֹמֵר שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, אוֹ שְׂאֲנִי אוֹמֵר שֵׁיִשׁ פֶּה בְּחִירָה, וְאִי אֶפְשֶׁר לְהִבִּין אִיךָ הַיְדִיעָה נִמְצָאת בְּתוֹךְ הַבְּחִירָה. וּבְאָמַת אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן סד), שֶׁעַל-יְדֵי אֲמוּנָה עוֹבְרִים עַל הַכֹּל, כִּי אָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁהַכֹּל מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְאִךְ-עַל-פִּי-כֵן לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵשׁ אֶת הַשְּׁלִיחִים שְׁלוֹ, וְלָכֵן צָרִיכִים תְּמִיד לְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, שִׁישְׁלַח לָנוּ שְׁלִיחִים טוֹבִים, וְשִׁנְזָכָה לְהַתְבַּשֵּׁר תְּמִיד בְּשׁוֹרוֹת מְשֻׁמָּחוֹת.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמְךָ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שְׁמִדְבָרִים אֵל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ,

שלד אשר כו ריא בנחל

שָׁאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְתִכְנִיס אֶת עֲצָמָךְ בְּתוֹךְ לְמוֹד הַתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה, כִּי הַתּוֹרָה הִיא חֻקְּתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְכָל יְדִיעָה וַיְדִיעָה
בְּמִשְׁפָּטֵי הַתּוֹרָה — הִיא הַשְּׁגַת אֱלֻקוֹת, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרִי מִי שְׂמִכְנִיס
אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ לְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְאִז טוֹב לוֹ כָּל הַיָּמִים.

הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַשּׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שָׂאֵנִי מִבְּקָשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעֵדֶךָ, שְׂתִזְכֶּה לְחַתֵּן אֶת יְלָדֶיךָ בְּקָרוֹב מְאֹד,
וַיְהִי לְךָ הַרְבֵּה נַחַת מִיְלָדֶיךָ, וּבְכָר תִּזְכֶּה לְמַח מִיֵּשֵׁב לְחֹשֶׁב רַק
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְאִז טוֹב לְךָ כָּל הַיָּמִים.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

כו ריא.

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, יוֹם שְׁנֵי לְסֹדֵר וַיְחִי, ז' טֵבֶת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה אֶל יְדִידֵי ... גְּרוֹ יְאִיר.

מִקְדָּם דְּבִרְתִּי עִם ... גְּרוֹ יְאִיר, וְהוּא עַל הַדְּרָךְ אֲלֵיכֶם, וְרָצִיתִי
שְׂכַבְּר תִּתְחִילוּ גַם עִם הַסֵּפֶר "זְכוֹת אָבוֹת", כִּי עֲכָשׁוּ זֶה יְרוּץ.

אִין מְלִים בְּפִי לְהַסְבִּיר לָכֶם מַה הַסֵּפָרִים הַקְּדוּשִׁים פּוֹעֲלִים
בְּעוֹלָם, וְעַל-כֵּן לֹא בְּחֻנָּם שְׂהַסְמִ"ךְ-מ"ם כָּל-כֶּף מִפְּחַד מֵאֲתָנּוּ,
וְנִקְלָעֵנּוּ בְּבַעֲיָה פְּסִית, אֲבָל גְּדוֹל אֲדוֹנֵנּוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וּבּוֹדָאֵי לֹא
יַעֲזֹב אוֹתָנּוּ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי כָּל מַה שְׂאָנּוּ עוֹשִׂים זֶה רַק לְמַעַן
כְּבוֹדוֹ יִתְבָּרֵךְ, שְׂתִתְגַּלֶּה בְּעוֹלָם, וְאִין הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִקְפָּח שְׂכַר
שׁוֹם בְּרִיָּה, וּבּוֹדָאֵי נַעֲבֹר עַל הַכֹּל, עַל אִף שְׂעַכְשׁוּ מֵר מְאֹד מְאֹד.

הַמֵּאחֵל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלָחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

רְאֵה לְכַתֵּב לִי חֲדָשׁוֹת.

כו רבי.

בְּעֶזְרַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, יוֹם שְׁלִישִׁי לְסֵדֶר וַיְחִי, ח' טַבַּת ה'תשנ"ח.

שְׁלוֹם וּבְרָכָה וְכָל טוֹב סָלָה נִגְיֵעוּ וַיִּרְדְּפוּ אֶל יְדִידֵי הַיָּקָר לִי
מְאֹד, צְמוּד בְּפִנְיָמִיּוֹת לְבָבִי לְטוֹב כָּל הַיָּמִים ... גֵּרוּ יֵאִיר.

רְאֵה לְהִתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, כִּי
הַשִּׁמְחָה הִיא הִיסוּד בְּדַרְכֵי הָאָדָם, וַצָּרִיכִים לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ לְהִיּוֹת
בְּשִׁמְחָה בְּכָל יוֹם מִחֲדָשׁ, כִּי כָּפִי הַצָּרוֹת וְהִיסוּרִים וְהַמְרִירוֹת
שְׁעוּבָרִים עַל בְּנֵי-אָדָם בְּכָל יוֹם, הַהֲכָרַח לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ עַל מַדַּת
הַשִּׁמְחָה, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי): אֵינן הַשִּׁמְחָה
מִמְתַּנְתָּ לְאָדָם לֹא כָּל מִי שֶׁשָּׂמַח הַיּוֹם שֶׁמַּח לְמַחֵר; וְלִכֵּן צָרִיכִים
לְתַפֵּס אֶת הַשִּׁמְחָה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה, וּבְכָל רִגַע מִחֲדָשׁ,
וּמוֹהַרְנ"ת ז"ל הִבְטִיחַ לְאָחָד מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ: אִם תִּהְיֶה תְּמִיד
בְּשִׁמְחָה, לֹא תִהְיֶה מֵרוּאֵי פָּנֵי גִיּוֹנוֹם, וּבְאֲמַת הַבְּטָחָה זֶה סוֹבְבַת
גַּם עַל הָעוֹלָם הַזֶּה, כִּי בְּפִרוּשׁ גָּלָה לָנוּ רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
ב', סִימָן קִיט): אֵינן עוֹלָם הַזֶּה אֶלָּא יֵשׁ אֹו גִיּוֹנוֹם אֹו גֵּן-עֵדֶן, וּבְאֲמַת
זֶה תְּלוּי בְּזָה, כָּפִי שְׂאָדָם שְׂמַח, כֵּן מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת הָעוֹלָם
הַבָּא וְהַגֵּן-עֵדֶן גַּם יַחַד, וְאִם אָדָם נִמְשָׁף אַחַר הָעֲצָבוֹת, עַל-יְדֵי-זֶה
הוּא מִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ אֶת הַגִּיּוֹנוֹם, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה
כָּל מִינֵי פְּעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וְתְּמִיד תִּצְרִיר בְּדַעְתְּךָ, אֲשֶׁר
אֵינן שׁוֹם מְצִיאוֹת בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהוּא יִתְבָּרַךְ נִמְצָא, וְאֵינן
בְּלַעֲדֵיו נִמְצָא, וְהַכֵּל לְכָל הוּא הָאוֹר אֵינן סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְאֵתָה נִמְצָא
בְּתוֹךְ הָאוֹר. וּכְבָר אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (וְיוֹשְׁלָמִי מוֹעֵד קָטָן, פָּרָק ב',
הַלְכָה ד'): אֵימְתִי יֵשׁ שִׁמְחָה לְאָדָם? בְּשַׁעָה שֶׁהוּא דָר בְּתוֹךְ שְׁלוֹ, כִּי
כְּשֶׁאָדָם מְצִיר בְּדַעְתּוֹ, אֲשֶׁר אֵינן בְּלַעֲדֵיו יִתְבָּרַךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל לְכָל
אֲלֻקוֹתוֹ גָּמוֹר הוּא, וְהֵיכֵן שֶׁהוּא רַק הוֹלֵךְ, וְהֵיכֵן שֶׁהוּא רַק נִמְצָא,
הוּא מוֹצֵא אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי הוּא מְדַמֵּין בְּדַעְתּוֹ אֵיךְ שֶׁהַכֵּל
לְכָל אֲלֻקוֹת גָּמוֹר הוּא, וְהוּא מְסַבֵּב עִם הָאוֹר הָאֵינן סוֹף בְּרוּךְ הוּא,
אֹו אֵינן עוֹד שִׁמְחָה גְּדוּלָה מִהַשִּׁמְחָה הַזֶּה, שְׂאָדָם כְּטַל וּמְבַטָּל אֶל

הַאִין סוֹף בְּרוּךְ הוּא. וְעַל-כֵּן רָאָה לֹא לְהִיּוֹת בְּטָלָן, אֲלֵא תִקַּח אֶת
 עֲצָמָךְ בְּיַדְיךָ, וְתִתְחִיל לְשִׁמְחָה, וְתִשְׂמַח אֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִחֻבְרֶיךָ,
 וּבִפְרָט אֶת אֲשֶׁתְּךָ, אֲשֶׁר בְּפִרוּשׁ אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ראש השנה
 ו'): אִשָּׁה — בְּעֵלָה מְשֻׁמָּחָה; וְתִשְׂתַּדַּל מְאֹד לְהַכְנִיס בְּבֵיתְךָ אֹיְרָה
 שֶׁל שְׂמֻחָה, וְכֵן תִּשְׂמַח אֶת יְלָדֶיךָ, כִּי אִם אָדָם מְכַנֵּס בְּתוֹךְ הַבַּיִת
 שֶׁלוֹ אֹיְרָה שֶׁל שְׂמֻחָה, נִמְשָׁכֶת שָׁם הַשְּׂכִינָה. כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (שַׁבָּת ל'): אִין הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה לֹא מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת, וְלֹא מִתּוֹךְ
 עֲצָלוֹת, אֲלֵא מִתּוֹךְ דְּבַר שְׂמֻחָה שֶׁל מִצְוָה, וְלִכֵּן בְּמָקוֹם שֵׁישׁ
 שְׂמֻחָה, שָׁם הַשְּׂכִינָה שׁוֹרָה, וְכֵן כָּל מִי שֶׁהוּא תָּמִיד שְׂמֻחַ, מִמְּשִׁיךְ
 עַל עֲצָמוֹ אֹר וְזוּי וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ירושלמי
 סָפָה, פָּרָק ה', הִלְכָה א'): אִין רוּחַ-הַקֹּדֶשׁ שׁוֹרָה אֲלֵא עַל לֵב שְׂמֻחַ,
 וְעַל-כֵּן תַּעֲשֶׂה כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שְׁבַעוּלָם, לְהִיּוֹת תָּמִיד בְּשֻׁמְחָה.

הַרְגֵּל אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר
 שְׂמֻדְבָּרִים אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית, הַצְּלָחָה כְּזוֹ,
 שְׂאִין לְתֹאֵר וְאִין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְהַעֲקָר לְהִיּוֹת תָּם וִירָא אֱלֻקִּים,
 וְלִהְשָׁלִיף אֶת הַחֲכָמוֹת מִמֶּנּוּ, וְאַתָּה צָרִיף לְדַעַת, כִּי עִם חֲכָמוֹת אֵי
 אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, כִּי מִי שֶׁהוּא חָכֵם בְּעֵינָי עֲצָמוֹ,
 וְחוֹשֵׁב שֶׁהֵגִיעַ כָּבֵד לְאִיזוֹ דְרָגָה, הוּא לֹא יְדַבֵּר אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וְכֵן יִכְנָסוּ בוֹ סִפְקוֹת וְקִשְׁיוֹת — הַיֵּשׁ הַיְיָ"ה אִם אִין וְכוּ',
 הֵאֵם שׁוֹמְעִים אוֹתִי אוֹ לֹא וְכוּ', הֵאֵם צָרִיכִים אוֹתִי אוֹ לֹא וְכוּ', הֲלֹא
 אֲנִי הֵכִי גְרוּעַ וְכוּ', כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם עוֹשֶׂה עִם הָאָדָם כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת
 שְׁבַעוּלָם, הַעֲקָר לְהַרְחִיקוֹ מִהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, פֶּעַם הוּא מְגַדִּילוֹ,
 וּפֶעַם הוּא מְשַׁפִּילוֹ וְכוּ' וְכוּ', הַעֲקָר שְׁלֹא יְדַבֵּר אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-
 הוּא, וּבִקְאֻמַּת אִם אָדָם מְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא,
 אִז הוּא הֵכִי מְצָלַח, כִּי אִין עוֹד הַצְּלָחָה גְדוּלָה כְּזוֹ, שֵׁישׁ לְאָדָם
 כְּתֻבָּת לְמִי לִפְנוֹת בְּעַת צָרְתוֹ, וְהַכְּתֻבָּת הֵכִי נְכוֹנָה לְמִי לִפְנוֹת בְּעַת
 צָרָה, הִיא — הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְלִכֵּן אֵל תִּהְיֶה בְּטָלָן! אֲלֵא תִרְגֵּיל
 אֶת עֲצָמָךְ לְדַבֵּר אֵל הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְתִפְרָשׁ אֶת כָּל שִׁיחַתְךָ אֵלָיו
 יִתְבָּרַךְ, וְתִגִּיד לוֹ אֶת כָּל מַה שְׂאַתָּה צָרִיף בְּפִשְׁיֹת וּבִתְמִימוֹת
 גְּמוּרָה, כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֵל רַעְהוּ וְהִבֵּן אֵל אָבִיו, וְכִכֵּל שְׂתִהְיֶה

אֲשֶׁר   כו רבי   בַּנְחַל   שֶׁלֹּז

יותר פשוט, כִּף תוכל יותר לְדַבֵּר אֶל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת כט:): אֵין עוֹמְדִים לְהִתְפַּלֵּל — לֹא מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת, וְלֹא מִתּוֹךְ עֲצָלוֹת, וְלֹא מִתּוֹךְ שְׁחוֹק, וְלֹא מִתּוֹךְ שִׂיחָה, וְלֹא מִתּוֹךְ קִלּוֹת רֹאשׁ, וְלֹא מִתּוֹךְ דְּבָרִים בְּטָלִים, אֶלֶּא מִתּוֹךְ שְׂמֵחָה שֶׁל מִצְוָה. הָרִי שֶׁלָּךְ לְפָנֶיךָ, כִּי הַשְׂמֵחָה וְהִתְפַּלְּהָ תְלוּיֹת זו בְּזוֹ. וְעַל-כֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת תְּפִלָּה, סִימָן ע'): עַל-יְדֵי שְׂמֵחָה, תְּבוֹא תְּפִלְתְּךָ בְּהִיכַל-מֶלֶךְ; וְאָמַר (שֵׁם סִימָן פֶּא): תְּפִלָּה שֶׁהִיא בְּשְׂמֵחָה, הִיא עֲרֵבָה וּמִתּוֹקָה לְהֵשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁשָּׂמַח תָּמִיד, וְכֵן עוֹסֵק בְּשִׂיחָה בֵּינוּ לְבֵין קוֹנוֹ, וּמִתְפַּלֵּל לְהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, וּמִבְּקֵשׁ וּמִתְחַנֵּן מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ כָּל מָה שֶׁהוּא צָרִיךְ, וְאִז לֹא יִזוּז מִשָּׁם, עַד שֶׁיַּעֲנוּ לְתַפְלָתוֹ.

נָא וְנָא רֵאה לְנַצֵּל אֶת הַזְּמַן הַיָּקָר שֶׁלָּךְ, וְתִלְמַד בְּכָל יוֹם תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, כִּי מָה נִשְׁאָר מִהָאָדָם? רַק הַתּוֹרָה שְׂזוּכָה לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם, וְיִמֵּינוּ כָּצֵל עוֹבֵר, וְאָמַר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ רַבִּי יוֹסִי בֶּן קֶסְמָא: בְּשַׁעַת פְּטִירְתּוֹ שֶׁל אָדָם, אֵין מְלוּיִן לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב, וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמְרַגְלִיּוֹת, אֶלֶּא תּוֹרָה וְתְפִלָּה וּמִצְוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּלִבְדָּ (אָבוֹת ו, י). וְחֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבֵּה, פֶּרֶשָׁה ל', סִימָן ב'): שְׁבַע שְׂמֵחוֹת שֶׁבָעֵנוּ — בְּחַמְשָׁה שְׂמֵחוֹת: מִקְרָא, מִשְׁנָה, תְּלִמּוּד, תּוֹסֵפְתָא, וְאֲגָדוֹת, וּבִבְאֻמַּת אֵין עוֹד יוֹתֵר שְׂמֵחָה לְאָדָם בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, אֶלֶּא מִי שְׂזוּכָה לְטִיֵּל וְלִהְיוֹת בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה. וְלָכֵן רֵאה לְקַבֵּעַ לְעֲצֻמְךָ לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ וָרִשׁ"י עִם הַתְּרַגּוּם, וְכֵן כְּמָה פְּרָקִים מִשְׁנִיּוֹת, וְכֵן כְּמָה דְפִים גְּמָרָא, וּמְדַרְשִׁים, וְשִׁלְחָן עֲרוּךְ, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׂזוּכָה לֹאמַר בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ דְפִים זֵהָר, וְחַמְשָׁה דְפִים תְּקוּנִים, אֲשֶׁר הָאֲרִיז"ל אָמַר, שֶׁזֶה עֵקֶר הַתְּקוּנָה לְבַר יִשְׂרָאֵל — לֹאמַר בְּכָל יוֹם חֲמֵשׁ דְפִים זֵהָר, וְחַמְשָׁה דְפִים תְּקוּנִים, וְזֶה תְּקוּנָה לְבַעַל תְּשׁוּבָה, אֲשֶׁרֵי מִי שֶׁיִּקְבַּל אֶת הַתְּקוּנָה הַזֶּה!

נָא וְנָא רֵאה לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמְךָ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ-הוא, וְתִמִּיד תִּדַע, אֲשֶׁר אֵתָּה לֹא לְבַד, וְאֵיפָה שֶׁאֵתָּה הוֹלֵךְ, אֵתָּה הוֹלֵךְ עִם הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוא, וְכִפִּי שֶׁתְּכַנִּים בְּעֲצֻמְךָ יְדִיעוֹת אֵלוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה תְּצַלִּית

שלח אשר כו רבי בנחל

דַּרְכֵךְ תָּמִיד, כִּי הִיְדִיעוֹת הָאֱלוֹ מְזַכְכִּים אֶת הָאָדָם, וְזוֹכָה לְהִגִּיעַ
אֲחֵר־כֶּךָ לְכָל טוֹב אֲמַתִּי וְנִצַּחִי.

רְאֵה לְהִתְפַּלֵּל בְּעַדִּי, שְׂאֲזֹכָה לְצֵאת מִכָּל צָרוֹתִי וְחֹבוֹתַי וְיִסוּרֵי,
וְאֲזֹכָה לְבָנוֹת אֶת בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל עִם הָאוֹלָם שְׂמַחֹת.

הַקָּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלוֹת יִשְׂרָאֵל, יִשְׁמַע אֶת תְּפִלָּתִי
שְׂאֲנִי מִבִּקְשׁ וּמִתְפַּלֵּל בְּעַדְךָ, שְׂתַצְלִיחַ דַּרְכֵךְ תָּמִיד.

הַמֵּאֲחִיל לְךָ בְּרָכָה וְהַצְלִיחָה מִן הַשָּׁמַיִם...

בְּרִיךְ רַחֲמָנָא, שְׂזַכְּנוּ לְסִיִּם אֶת כָּל הַחֲבוּר הַנִּפְלֵא הַזֶּה, וְהוּא כְּרֵךְ
קִי"א יִזְכְּנוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לְסִדֵּר עֲכָשׁוּ לְדָפוּס אֶת כְּרֵךְ קִי"ב לְהַגְדִּיל
תּוֹרָה וּלְהַאֲדִירָה.

אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָא, אָנָּה ה' הַצְלִיחָה נָא.

תִּכּוֹן הַעֲנִינִים

חֵלֶק קי"א

- ג . . . . . פֶּתַח דְּבָר . . . . .
- ה . . . . . הַקְדָּמָה . . . . .
- יא . . . . . כה תתקעה . . . . .
יורה לנגד את השעור שדבר ברבים, ויבאר, שאט אט יתוסף לספר
שיקרא "מי הנחל".
- יב . . . . . כה תתקעו . . . . .
יעורר להתחזק בענין הדפסה, ולא לפל בשברון לב, כי כלם חפצים
לעזר להוצאה יפה ולא להפך.
- יב . . . . . כה תתקעז . . . . .
יתן כמה הנחיות בענין עזרה לבניה ונהגרות, ותחזוק בית-הכנסת
וכו'.
- ט . . . . . כה תתקעח . . . . .
ייעץ לנמען שלא יעבר מעירו, כי הוא תורם הרבה ברוחניות דיקא
במקום מושבו.
- יז . . . . . כה תתקעט . . . . .
מכתב למורות ולבנות בית-הספר "בית פיגא", בו יורה להן את תקנון
העניעות.
- יט . . . . . כה תתקפ . . . . .
יורה למורה להקפיד על שפור החנוף ומערכת הלמודים.
- כ . . . . . כה תתקפא . . . . .
יורה לאחת המורות לחנך את הבנות לאהבה ואהבה, ושתקפדנה הן על
מצוות שבין אדם למקום והן על מצוות שבין אדם לחברו.
- כא . . . . . כה תתקפב . . . . .
יעורר על ההתרמה בעבור בנין בית-המדרש.
- כב . . . . . כה תתקפג . . . . .
יורה לנמען על עזרתו הרבה לקהלה, ויברכו בכל מלי דמיטב.

תִּכּוֹן הַעֲנִינִים

- כה תתקפר** . . . . . כד
 יבקש את עזרת הנמען, בענין אשור למבנים של קבע בעבור מוסדות
 הלמוד.
- כה תתקפה** . . . . . כו
 יורה על הדבקות בו יתברך, ויבאר, שאי אפשר להשיג רוחניות אלקות,
 אלא אם הוא נדש בעקב, וסובל חרופין וגדופין.
- כה תתקפו** . . . . . כז
 יבאר, אשר כל השיחות שמתקתקים, לבסוף ידפסו וישארו לנצח, ויחיו
 את נשמות ישראל, ולכן חשוב מאד להעלותם על הפתח ולהוציאם
 לאור.
- כה תתקפו** . . . . . כח
 ינחה אברך צעיר, איך צריך להתנהג בחיים, וכן עם ההורים של אשתו
 וכו'.
- כה תתקפה** . . . . . כט
 יחזק על אמירת 'שמות הצדיקים', וכן קביעת עתים לתורה, ושיחה
 בינו לבין קונו, אשר אין למעלה מזה.
- כה תתקפט** . . . . . ל
 יפליג במעלת למוד התורה הקדושה, אשר אין לנו טוב יותר מתורה,
 ואשרי מי שמחזק עצמו בלמוד התורה הקדושה.
- כה תתקצ** . . . . . לא
 יחזק זוג צעיר לבנות ביתם בקדושה ובטהרה על יסודות התורה
 הקדושה והשלחן ערוך.
- כה תתקצא** . . . . . לב
 יחזק על למוד התורה הקדושה ותפלה והתבודדות.
- כה תתקצב** . . . . . לג
 יפליג במעלת הזריזות, וקביעת עתים לתורה ותפלה במנין.
- כה תתקצג** . . . . . לד
 יחזק לשמר על קדשת בית-הכנסת, ולהקפיד על תפלה במנין, וקביעת
 עתים לתורה, ושיחה בינו לבין קונו, והפצת אור רבנו ז"ל.

תָּכֵן הַעֲנִינִים

3

- כה תתקצר** . . . . . לה
יִוָּרָה עַל הַדְּפֶסֶת הַקּוֹנֵטְרָס "לָמָּה לְדָאג", וַיִּקְנֶה לְהַדְפִּיס בְּכָל יוֹם
קוֹנֵטְרָס חֲדָשׁ, וְכֵן יִשְׁלַח אֶת הַמָּשָׁךְ פְּרוּשׁ עַל הַסְּדוּר.
- כה תתקצה** . . . . . לו
יִתְיַעַץ עִם הַנִּמְעָן בְּעִנְיַן לְקִיחַת אִישׁ תַּחְזוּקָה לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ וְכוּ', וַיַּעֲזֹר
עַל הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא לְהִסִּיחַ דַּעַת מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ כָּרָגַע.
- כה תתקצו** . . . . . לז
יִוָּרָה מֵה אָמור לְהִיּוֹת תַּפְקִידוֹ שֶׁל אִישׁ הַתַּחְזוּקָה, וַיֵּאֱסֹר שְׁלֹא יִשְׁנוּ
בְּנִקְיָם בְּתוֹךְ הַבִּנְיָן, וּבְכֻלָּל לְשֹׁמֵר עַל מַחְנֵנוּ מִטְּפוּסִים מוֹזְרִים וְכוּ'.
- כה תתקצז** . . . . . לח
יִחֲזַק לְעֹבֵר לִפְנֵי הַתְּבָה בְּשֵׁנַת הָאֵבֶל, אֲשֶׁר זֶה עוֹשֶׂה נַחֲת־רוּחַ לְנִשְׁמָה
לְמַעַלָּה בְּכָל הָעוֹלָמוֹת, וַיַּעֲזֹר לְשֹׁמֵר עַל כְּבוֹד הָאֵם, שְׂזָה בְּכֻלָּל מְצֻנָּה
כְּבוֹד אָב וְכוּ'.
- כה תתקצח** . . . . . לט
יַעֲזֹר לְהַחֲדִיר בִּילְדִים אֲמוּנַת חֻכְמִים, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִזְכּוּ לְהַגִּיעַ לְאַמוּנָה
בְּרוּרָה וּמְזֻכָּכַת בּוֹ יִתְבָּרַךְ, כִּי הֵא בָּהָא תְּלִיָּא.
- כה תתקצט** . . . . . מט
יְבָאֵר, אֲשֶׁר אֵי אֶפְשָׁר לְעֹבֵר אֶת זֶה הָעוֹלָם בְּלִי הַתַּחֲזוּקוֹת, שֶׁמְקַבְּלִים
מֵהַצְּדִיק הָאֲמֵת, וַיִּוָּרָה לְדַבֵּר עִם אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ רַק מֵאַמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה
פְּרִטִית וְאַמוּנַת חֻכְמִים, שְׂזָה עוֹלָה עַל הַכֹּל.
- כו אָלְפִים** . . . . . מ
יְבַהִיר, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם עוֹבְרִים הַרְבֵּה נִסְיוֹנוֹת עַל כָּל אַחַד, וְאֲשֶׁרֵי מִי
שְׂזוּכָה לְהַחֲזִיק מַעֲמַד, וַיִּרְגִּיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי אֵין לְאָדָם בְּזֶה
הָעוֹלָם רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.
- כו א** . . . . . מא
יִוָּרָה לְנִמְעָן עַל עֲזָרְתוֹ לְמוֹסְדוֹת הַלְמוּד, וַיְבַרְכוּ בְּכָל מְלֵי דְמִיטָב.
- כו ב** . . . . . מב
יִוָּרָה לְעֹזֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לְשֵׁלֶם בְּעֹבֹר טְבִילַת הַמִּקְוָה, שְׁלֹא יִהְיֶה
טוֹבֵל וְשָׂרֵץ בְּיָדוֹ.
- כו ג** . . . . . מג
יִוָּרָה לְנִמְעָן שֶׁקֶבֶל עַל עֲצָמוֹ עֲבוּדַת תַּחְזוּקַת "הַיְכַל-הַקִּדְשׁ", וַיְבָאֵר
תַּפְקִידוֹ, וַיַּעֲזֹר עַל הַדְּבָקוֹת בּוֹ יִתְבָּרַךְ וְעַל תַּפְלָה וְהַתְּבוּדָּדוֹת.

תְּכֵן הַעֲנִינִים

- כו ד** . . . . . מד
יעורר אשה לחזק ולעודד את בעלה ולשמחו מאד, וכך יגדל מחו
ודעתו, וירצה לישוב ללמד תורה.
- כו ה** . . . . . מה
יעורר על שלום-בית, ולקבע לעצמו שעורים כסדרן בגמרא, ולהרבות
בתפלה והתבודדות.
- כו ו** . . . . . מו
יבאר, אשר החיים מלאים נסיונות קשים ומרים, ואשרי מי שמתחזק
מעמד, והעקר — על-ידי למוד ספרי רבנו ז"ל.
- כו ז** . . . . . מז
יורה למורה להחזיר בפנות יראת שמים וצניעות, ואמונה והשגחה
ואמונת חכמים.
- כו ח** . . . . . מח
יבאר רצונו לחנך את הפנות על יסודות הצניעות והאמונה, יראת שמים
ומדות טובות.
- כו ט** . . . . . מט
יפליג במעלת מחנכת בנות ישראל לאמונה ויראת שמים ומדות טובות,
אשר גורמת בזה נחת-רוח לפניו יתברך.
- כו י** . . . . . נ
יעורר על צניעות ולמוד ב"ספר-המדות" בכל יום, ולמוד הלכות,
ומעלת התבודדות בעת הדלקת נרות שבת ובעת הטבילה, שאז הוא
עת רצון גדול בשמים.
- כו יא** . . . . . נא
יגיל לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית,
שאין לתאר כלל, ויעורר על למוד התורה הקדושה והצטרפות אל כולל
האברכים, ולמוד הלכה, אשר אין למעלה מזה.
- כו יב** . . . . . נב
יעורר על התבודדות עמו יתברך, והתמדה בלמוד גמרא, אשר אין
למעלה מזה.
- כו יג** . . . . . נג
מכתב כללי לאנשי שלומנו הגרים ביבנאל, בו יגנה את הריב

והמתחלקת, וגדל הצער והעגמת נפש שיש לו פֶּאֶשֶׁר יהודים רבים זה עם זה, ויבקש להתאחד יחד, ולעשות ככל יְכַלְתֶּם לעזר לבנית בית-המדרש הגדול והאולם שמחות, כי חיי האדם חולפים כצל עובר, ואשרי מי שזוכה לנצל כל רגע לטוב אמתי ונצחי.

כו יד . . . . .

יחזק על מדת השמחה, ואי אפשר להגיע לשמחה, אלא על-ידי אמונה, לידע אֲשֶׁר "הצור תמים פעלו כי כל דרכיו משפט", ויש הרבה דברים שאיננו מבינים, אף צריכים להתחזק מאד, ולידע כי גדול אדוננו ורב להושיע.

כו טו . . . . .

יעזר להרבות בתפלה, ולילך גם-כן אל המקומות הקדושים, והשם יתברך בודאי יעזר, כי מה שתפלה פועלת, שום דבר אינו יכול לפעל.

כו טז . . . . .

יתנה צערו, על שנפל בפח עם איזה קבֵלֶן שרמהו וכו', עד פי איננו חש בטוב, והוא זקוק לרפואה שלמה ולרחמי שמים מרבים.

כו יז . . . . .

מכתב המלצה להכנסת פלה.

כו יח . . . . .

יפליג במעלת הקונטרסים, ויורה להדפיסם, יתנה סבלו שסובל יום יום, שצריך לשמע צרותיו של כל אחד ואחד, ועקר ההתחזקות לזמן מה "לקוטי-הלכות", שזכה ללמד כל-כף הרבה, עד ששגור על פיו.

כו יט . . . . .

מכתב פללי לאנשי שלומנו היקרים, בו יפליג בגדלת רבנו ז"ל, אשר הוא בחינת אור השמש, אשר אותו אי אפשר להסתיר, ואלו עקר מלחמת הספ"ך-מ"ם היתה על אור הלבנה, שהוא מוהרנ"ת ז"ל וכו', אף מוהרנ"ת ז"ל צמד בנסיון, וגלה ופרסם את אור רבנו ז"ל במסירות נפש הכי גדולה וכו', ויחזק את אנשי שלומנו להתאחד באחדות אחת, ולהתרחק ממחלוקת ומריבות, ולשמור על חנוף הילדים, ולהרבות בשתוף פעלה בין ההורים למלמדים וכו', ועל-ידי בי כנישתא חדא שיחזיקו עצמם ביחד, נזכה להנאל.

כו כ . . . . .

מכתב פללי לנשות אנשי שלומנו, בו יחזקן להתאחד יחד, ואשה תחזק

תִּכְוֵן הָעֲנֻיִים

את רעותה, ותרבינה שלום בינן לבינ עצמן, בינן לבינ בעליהן, ובינן לבינ חברותיהן ושכנותיהן, ויפליג מאד באמירת תהלים בצותא, אשר זה ממשיך אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו, וכל מיני ישועות והרחבות.

כו כא . . . . . עה

יבקש הנמצען לדנוח לו מהנעשה בקהלה, ומה צריך לתקן, על מנת לבנות פלי יקר שתשרה בו השכינה.

כו כב . . . . . עו

יורה על תפלה במנין ועל כבוד האשה, ועל הדבקות בו יתברך, והתמדה בתורה הקדושה שעורים כסדרן.

כו כג . . . . . עח

ישבח הנמצען שמסר שעור ברבים בדברי רבנו ז"ל, ויבארו שזו כל תקנתו, להקים תלמידים שגם הם יצאו בחוץ, ויפרסמו את דעת רבנו ז"ל בעולם.

כו כד . . . . . פ

יחזק באמונה הקדושה, לידע, אשר הכל אלקות גמור הוא, ואין בלעדיו יתברך כלל, ויעורר על כבוד האשה, ולהרבות בשלום-בית.

כו כה . . . . . פא

יעורר לדבר עם הנשים בדבורי אמונה ויראת שמים, וינגיל לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור ודבור הוא הצלחה נצחית, ובפרט אשה המשיחה בינה לבינ קונה, תפלתה נשמעת ונתקבלת בכל העולמות.

כו כו . . . . . פב

יחזק לדבר אליו יתברך, אשר כל דבור הוא הצלחה נצחית, ובפרט תפלת הנשים, אשר רבנו ז"ל הפליג בזה מאד, ויעורר לחזק את נשות אנשי שלומנו ולעודדן מאד.

כו כז . . . . . פג

יורה להקפיד על תשלום למקנה, שלא יהא טובל ושרץ בידו, ויעורר על למוד משניות וגמרא וזהר הקדוש, אשר זה מזכך את הנפש מכל מיני חלדה.

כו כח . . . . . פד

יתן כמה הנחיות בענין תקון העזרת נשים, וכריכת הספרים שהתלישנו וכו', וכן אודות התכניות והקשר עם העורף-דין.

תִּכְנֵן הָעֲנִינִים

7

- כו כט** . . . . . פה
יחזק על מדת השמחה, ויברך על זרע של קימא.
- כו ל** . . . . . פו
יעורר ללמד בכל יום משניות וּגְמְרָא וְזֵהָר הַקְדוּשָׁה, אֲשֶׁר הָאֲמִירָה
בְּעֲצָמָה מְזַכֶּכֶת אֶת הַנַּפֶּשׁ, וְלִהְרַבּוֹת בַּתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת.
- כו לא** . . . . . פז
יְרַוֶּה נַחַת מִן הַתְּלִמִּידִים שְׂמֵתָעֲלִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וַיּוֹדֶה לְמַלְמֵד
שְׂעוֹשֵׂה עִבּוּדָתוֹ נְאֻמָּנָה, וַיְבַרְכּוּ בְּכָל מְלֵי דְמִיטָב.
- כו לב** . . . . . פח
יִשְׁבַּח הַתְּלִמִּידִים עַל הַתְּמַדָּתָם בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְגִדֵּל הַנַּחֲתָרוּחַ
שְׂעוֹשִׂים לוֹ, וַיְדַרְבְּנֵם גַּם עַל לְמוּד "סִפְר־הַמְּדוּת", כִּי הַמְּדוּת הֵן יִסּוּד
הָאָדָם.
- כו לג** . . . . . פט
יִיעֵץ בְּעִנְיַן הַלְּדָה, וְכֵן אֹדוֹת כְּתִיבַת סֵפֶר תּוֹרָה לְעֻלּוֹי נִשְׁמַת הָאָב.
- כו לד** . . . . . צ
יִשְׁבַּח הַסֵּפֶר שֶׁהוֹצִיא הַנִּמְעָן פְּרוּשׁ עַל יְרוּשָׁלַּיִם עִבּוּדָה זָרָה, וַיֵּאחַל
רְפוּאָה שְׁלֵמָה וְכָל טוֹב.
- כו לה** . . . . . צא
יִתְנַה גִּדֵּל צִעְרוֹ שֵׁישׁ לוֹ מִעִנְיַן הַבְּנִיָּה, וְהַסֵּבֶל שְׂסוּבֵל בְּעִבּוּר זֶה, וַיִּבְקֶשׁ
לְגִבּוֹת מֵאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ אֶת פְּנִיקְסֵי הַהַגְרָלוֹת, וַיִּקְנֶה שְׁהַכֵּל יִתְהַפֵּף
לְטוֹבָה.
- כו לו** . . . . . צב
מִכְתָּב כָּלְלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יִבְקֶשׂם לְשָׁמֵר עַל הַקְּהֵלָה כְּמוֹ
עַל בַּבְּת הָעֵינִן וְכוּ', וְלִהְתַּמִּיד בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וְלִהְזַהֵר בְּחֻנוּף הַיְלָדִים,
וְהַעֲקָר — לְהִרְאוֹתָם דְּגָמָא אִישִׁית חַיּוּבִית, כִּי טִבַּע הַיְלָדִים לְחַקוֹת אֶת
הוֹרֵיהֶם, וְחֻנוּף מִתְחִיל בְּבֵית.
- כו לז** . . . . . צז
יעורר על התמדה בכל חלקי התורה הקדושה, וכן על תפלה
והתבודדות.
- כו לח** . . . . . צח
יבאר החלטתו להשאיר עם העורף-דין וכו', ויקנה לפניו יתברך, שאמר
לעולמו די, שיאמר לצרותיו די.

כו לט . . . . . צח

יִוָּרָה לְנֶהֱגַע עִם הַתְּלַמִּידוֹת בְּאַהֲבָה וְחֶם, וְלִהְיֶה דִיר בְּהֵן אֲמוּנָה בְּהַשֵּׁם
וְאֲמוּנַת חֲכָמִים, אֲשֶׁר אֶחָד תְּלוּי בְּשָׁנָי, וְכֵן לִהְיֶה דִיר אַהֲבָה בֵּין הַמּוֹרוֹת
וְהַבְּנָה הַדְּדִית, וְכֵן תִּגְרַמְנָה שְׁבִית־הַסֵּפֶר יִשְׁגֶּשֶׁג וְיִפְרַח, וְיִקְיֵמוּ דוֹרוֹת
יְשָׁרִים יִבְרְכוּ.

כו מ . . . . . צט

יִוָּרָה לְשָׁמֵר עַל אַחְוָה וְאַחֲדוּת בֵּין הַמּוֹרוֹת, כִּי כָּל בֵּית־הַסֵּפֶר זֶה שֶׁתְּפוֹת
אֶחָת גְּדוּלָּה, וְצָרִיף לִהְיֶה דִיר בַּתְּלַמִּידוֹת אֲמוּנָה בְּרוּרָה וּמְזַכֶּכֶת,
וְשֶׁתְּצַלְחָנָה בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

כו מא . . . . . ק

יִחְזַק מוֹרָה, שָׁאֵל לָהּ לִפְל בְּרוּחָהּ, אֲלָא לִהְיֶה דִיר בְּעִצְמָהּ בְּשַׁחוּן עֲצָמֵי,
שֶׁהִיא מוֹרָה לְתַפְאֲרַת, וְגְדוּלָּה תְּרוּמָתָהּ לְעַם יִשְׂרָאֵל.

כו מב . . . . . קא

יִשְׁבַּח מְעַלַת מוֹרָה הַמְּחַדִּירָה בְּכַנּוּת יִשְׂרָאֵל אֲמוּנָה בְּהַשֵּׁם וְאֲמוּנַת
חֲכָמִים, אֲשֶׁר הִזְכּוּת הַזֶּה עוֹלָה עַל כָּל הִזְכִּיּוֹת, כִּי הַתְּלַמִּידוֹת הֵן הַהִמְשָׁף
שֶׁל עַם יִשְׂרָאֵל.

כו מג . . . . . קב

יִזְכִּיחַ הַנִּמְעָן עַל שְׂאִינוֹ שׁוֹמֵר עַל שְׁלוֹם בֵּיתוֹ, וְיִבְאֲרוּ אֲשֶׁר הַמְּדוֹת הֵן
הָעֶקֶר, וְכֵאֲשֶׁר מַעֲבִירִין עַל הַמְּדוֹת, אֲזַי יְכוּלִים לִהְנַהֵיג בֵּית עַל יְסוּדוֹת
הַשְּׁלוֹם וְהַאֲהָבָה.

כו מד . . . . . קג

יִבְאֵר, אֲשֶׁר הָעֶקֶר בְּזֶה הָעוֹלָם לִהְתַּחַזֵּק תְּמִיד וּלְחַזֵּק אַחֲרָיִם, כִּי עוֹבֵר
עַל כָּל אֶחָד מֵה שְׁעוֹבֵר, וְאֲשֶׁרֵי מִי שְׁזוֹכָה לִהְחַזִּיק מֵעַמֵּד.

כו מה . . . . . קד

יִתְנַצֵּל שְׁלֵא עָלָה בְּיָדוֹ לְכַתֵּב חֲדוּשִׁים מִפְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, שֶׁיִּדְפְּסוּ בְּסֵפֶר
"מִי הַנַּחֵל", וְיַעֲזֹר לִהְיֶה דִיר בַּתְּלַמִּידוֹת יִרְאֵת שָׁמַיִם, וְלִהְשִׁרוֹת אֲוִירָה
שֶׁל שְׁלוֹם וְאַחֲדוּת בְּבֵית־סֵפֶר.

כו מו . . . . . קז

מִכְתָּב כְּלָלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יִבְאֲרֵם שְׁכַשְׂאֲנֵשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ
מִתְקַבְּצִים יַחַד, צְרִיכִים לְדַבֵּר רַק מִהַתְּכַלִּית וּמַעֲצוֹת וְדַבּוּרֵי רַבְּנוּ ו"ל,
וְאִם יֵשׁ אֵי מִי הַמְּפָרֵיעַ, צְרִיכִים לְגַרְשׁוֹ מִשָּׁם, וְיִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַפְּצַת אֹר
רַבְּנוּ ו"ל, אֲשֶׁר זֶה תְּקוּן עַל כָּל חֲטָאֵי הָעֶבֶר, וְעַל־יְדֵי הַפְּצָה מְגַלִּים

וּמְפָרְסָמִים אֶת דַּעַת רַבְּנֵי ז"ל בְּעוֹלָם, וּמְבִיאִים מְאוֹת אֲלֵפֵי יְהוּדִים
לְצִיּוֹן רַבְּנֵי ז"ל, וְכֵן מַעֲלֵת הַתְּפִלָּה וְהַתְּבוּדָּה, כִּי אֵין מִי שְׂיָכִין אוֹתָנוּ
רַק הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא.

כּו מִז . . . . . קיב

יִשְׁבַּח הוֹצֵאת הַסֵּפֶר "נֵר לְצַדִּיק", אֲשֶׁר בּוֹדַאי יַעֲשֶׂה פְּעֻלוֹת גְּדוֹלוֹת בֵּין
נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְיִסְפֹּר שְׂאִיפָתוֹ לְהוֹצִיא כָּבֵד אֶת "שְׁפַת-הַנַּחֲל" הַפְּרוּשׁ
עַל הַ"לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן וְ"נִהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן" — הַפְּרוּשׁ עַל הַ"סְפוּרֵי-
מַעֲשִׂיּוֹת", וְ"בְּאוּרֵי-הַמְּדוֹת" — פְּרוּשׁ עַל "סְפָרֵי-הַמְּדוֹת" וְכוּ'.
וְעוֹד הֶרְבֵּה קוֹנְטְרָסִים.

כּו מִח . . . . . קיג

יּוֹרָה אוֹדוֹת פְּלוֹנִי, שְׂאֵם אֵינוֹ רוֹצֶה לַעֲשׂוֹת מְלֹאכְתּוֹ, שְׂיִלְף לְשִׁלּוּם, וְכֵן
לְתֵן לְאֲדָרִיכָל אֶת הַמַּגִּיעַ לוֹ, וְלִהְתַּחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעוֹלָם.

כּו מִט . . . . . קיד

יּוֹרָה לְהִתְחַזֵּק וְלִחַזֵּק אֶת הַבְּנוֹת וְהַמּוֹרוֹת, כִּי זֶה לוֹ בְּנַפְשׁוֹ לְהִקָּים דּוֹר
חֲדָשׁ שֶׁל יְלָדִים נְקִיִּים מִחַטָּאִים וְעוֹנוֹת, וְנִזְכָּה לְהִיּוֹת כְּלִים לְקַבֵּל אוֹר
הַשְּׂכִינָה.

כּו נ . . . . . קטו

יְפַלֵּג בְּמַעֲלַת הַשִּׁיחָה בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנוֹ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה
נִצְחִית.

כּו נֵא . . . . . קטז

יִמְסֹר דְּרִישַׁת שְׁלוֹם מִהֵבֵן הַלּוֹמֵד אֶצְלוֹ, וְיִיעֵץ בְּעֲנַן פְּרָטִי, וְיִשְׁבַּח
נְתִינַת הַשְּׁעוּרִים בְּרַבִּים, אֲשֶׁר זֶה זְכוּת הַרְּבִים נוֹרָאָה מְאֹד.

כּו נִב . . . . . קיז

יֵאחַל בְּרַכַּת "מִזֵּל טוֹב" לְהַלְדֵת הַנְּכֻדָּה, וְיּוֹרָה לְהִתְחַזֵּק עַל כָּל הַיְסוּרִים
שְׂעוּכָרִים, כִּי בּוֹדַאי אַחַר הַרְּע יָבוֹא הַטּוֹב.

כּו נִג . . . . . קיח

יִשְׁבַּח הַנִּמְעָן שְׂמֵדְבָר עִם בְּנֵי הַנְּעוּרִים בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, וְיִסְפֹּר מֵר'
שְׂמִשׁוֹן בְּרִסְקֵי שְׂהִיָּה מִשְׁפִּיעַ בְּאוֹמֵן, וְהָיוּ לוֹ דְּבוּרִים מְתוֹקִים מְאֹד
מִהַתְּכָלִית הַנִּצְחִית וְכוּ'.

כּו נִד . . . . . קיט

יְבַאֵר לְמַתְנַכַּת, שְׂהִקּוֹ שָׁבוּ תְלוּי כָּל הַחַנוּפָה שֶׁל הַבְּנוֹת הוּא אֲמוּנָה, לִידַע

תִּכְן הָעֲנִינִים

אֲשֶׁר אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְצָרִיךְ לְבַקֵּשׁ הַכֵּל מִמֶּנּוּ
יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר זֶה שְׁלֵמוֹת הָאָמוּנָה.

כו נה . . . . . קכא

יִוָּרָה עַל שְׁמִחָה וְאָמוּנָה, וְלִהְיוֹת דִּיר אֲוִירָה שֶׁל שְׁמִחָה בֵּין הַתְּלִמִּידוֹת,
וּבְרִגְעַ שְׂאֵדָם דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, הוּא נִכְנָס בְּגִדְלוֹת הַמַּחֲזִין, אֵךְ כֹּאֲשֶׁר
חֹשֵׁב שֶׁהוּא תְלוּי בִּידֵי בֶשֶׁר וְדָם, אִז הוּא בְּכַעֲרָה רְצִינִית.

כו נו . . . . . קכב

יִבְהִיר לְמוֹרָה, שְׁעַם הַזְּמַן, הַבֵּית־סֵפֶר יִגְדֵל, וְיִהְיֶה לָּהּ יוֹתֵר שְׁעוֹת לְמוֹד,
וְהַעֲקָר הוּא אָמוּנָה, לִיַּדַע אֲשֶׁר אֵין בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַכֵּל צָרִיךְ
לְבַקֵּשׁ רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וְזֶה מְבִיא לִירְאָת שְׁמַיִם.

כו נז . . . . . קכג

יִוָּרָה לְהִתְחַזֵּק אֲשֶׁר זֶה תְּפָקִידְנוּ, אֵךְ שְׁעוֹבֵר צַעַר וְעִגְמַת נֶפֶשׁ וּבְזִיוּנוֹת,
עִם כָּל זֹאת צָרִיךְ לְהִתְחַזֵּק.

כו נח . . . . . קכד

מִכְתָּב כָּלֵלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יִחַזְקֶם לְדוֹן זֶה אֵת זֶה לְכַף
זְכוּת, וְלִהְיוֹת יָד וְשִׁכְּם לְפָרִיחַת הַמְּקוֹם וְלִנְקִיזוֹן בֵּית־הַכִּנְסֵת בְּגִשְׁמִיּוֹת
וּבְרוּחָנוּיּוֹת. וְכֵן לְסִיעַ לְהַדְפָּסֵת וְהַפְּצַת סֵפְרֵי רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר בְּזֶה
מְקִימִים צְנֹאת מוֹהֲרֵינֵי ז"ל שְׂאֵמֵר: יְפוּצוּ מַעֲיִנוֹתֶיךָ חוּצָה.

כו נט . . . . . קכח

יִבְקֵשׁ לְאַסֹּף אֵת הַנְּשִׁים לְשַׁעוֹר שְׁחַפֵּץ לְמַסֵּר וּלְדַבֵּר עִמָּהֶן כַּמָּה דְּבָרִים
נְחוּצִים מִעֲנִינֵי הַקְּהֵלָה.

כו ס . . . . . קכח

יִתְנַה צַעֲרוֹ, וְיִבְקֵשׁוּ יִתְבָּרֵךְ שְׂאֵמֵר לְעוֹלָמוֹ דֵּי, שְׂיֵאמֵר לְצָרוֹתָיו דֵּי.

כו סא . . . . . קכט

יִוָּדָה לְנִמְעָן, שְׁחַפֵּץ לְמַחֲוֹת עַל כְּבוֹדוֹ, וְיִמַסֵּר לוֹ דְרִישַׁת שְׁלוֹם מִן הַבֵּן,
וְיִבְאֵר שְׂצָרִיךְ יְשׁוּעוֹת גְּדוֹלוֹת בְּשִׁבִיל בְּנֵין בֵּית־הַכִּנְסֵת.

כו סב . . . . . קל

יִחַזֵּק מְאֹד שְׁלֵא לְהַשְׁבֵּר בְּשׁוּם אִפְּן, אֵךְ שְׁעוֹבֵר מִשְׁבָּרִים וְחִלְשׁוֹת
הַדַּעַת וְכוּ', כִּי בְּאִמַּת אֵין שׁוּם מְצִיאֹת בְּלַעֲדֵי יִתְבָּרֵךְ כָּלֵל, וְהַעֲקָר
לְהִתְחַיֵּל בְּכֵל פַּעַם הַתְּחִלָּה חֲדָשָׁה, וְלִשְׁכַח אֵת הָעֵבֶר, וְלִהְיוֹת מִיָּד בְּתוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן, וְלִכְבֹּד אֵת הָאִשָּׁה, אֲשֶׁר בְּזְכוּתָהּ כָּל הַשְּׁפַע
שָׁבָא לְאָדָם.

תִּכְנֵן הַעֲנִינִים

11

- כו סג** . . . . . קלג
יִבְקֹשׁ אֶת עֲזֵרַת הַנִּמְעָן בְּעִנְיַן בְּנֵית בֵּית־הַמִּדְרָשׁ הַגָּדוֹל וְכֵן בְּעִנְיַן
הַדִּירוֹת שְׂרוּצִים לְבָנוֹת, וַיַּעֲזְרוּ עַל לְמוֹד הַתּוֹרָה שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן.
- כו סד** . . . . . קלד
יִחֲזֹק עַל שְׂמֻחָה, כִּי גָדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְלִבְסוּף נִזְכָּה לִישׁוּעוֹת
גָּדוֹלוֹת.
- כו סה** . . . . . קלה
יִוְדָה לְנִמְעָן עַל עֲזָרְתוֹ, וַיִּיעֲצוּ בִּיצֵד לְנֶהֱגַע עִם הַיְלָדִים — לְהַגְבִּיהֶם
וּלְשַׁבְּחֵם, וְלֹא לְהַשְׁפִּילֵם, חֵס וְשָׁלוֹם.
- כו סו** . . . . . קלו
יִוְדָה לְנִמְעָנִים עַל עֲזָרְתָם לְבְנֵית בֵּית־הַמִּדְרָשׁ וְהָאוֹלָם שְׂמֻחוֹת, וְאֶצְלָם
נִתְקַיָּם מֵאִמֵּר חו"ל: כֹּל מִי שֶׁעָשָׂה חֶסֶד עִם אֶחָד מִגְּדוּלֵי יִשְׂרָאֵל, מַעֲלָה
עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ עָשָׂה חֶסֶד עִם כָּל יִשְׂרָאֵל וְכוּ'.
- כו סז** . . . . . קלז
יִיעֲזֹר אֲוֹדוֹת הַבֵּן לִילָף עִמוֹ בְּקִרְוֵב וְאֶהְבָּה, וְאִזּוּ בְּנִדְאֵי יִשְׁתַּנֶּה לְטוֹבָה,
וַיַּעֲזֹר לְרַחֵם עַל נַשְׁמָתוֹ, וְלִתֵּן לָהּ אֶכֶל רוּחָנִי: קִצַּת מְקַרָּא, קִצַּת מְשֻׁנָּה,
קִצַּת גְּמָרָא וְכוּ' וְכוּ'.
- כו סח** . . . . . קלח
יִבְקֹשׁ אֶת הַנִּמְעָן לְכַרְף אֶת הַסְּפָרִים שֶׁנִּקְרְעוּ, אֲשֶׁר זֶה כְּבוֹד הַתּוֹרָה,
וַיַּעֲזְרוּ לְהֵיוֹת וּתְרֵן בְּתוֹף בֵּיתוֹ, וְלִקְבֹּעַ לְעֲצָמוֹ שְׁעוּרִים כְּסֻדְרָן בְּתוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה.
- כו סט** . . . . . קלט
יִוְדָה לְעֲמֹד עַל הַמְּשָׁמֵר, מִי וּמָה נִכְנָסִים לְגוּר, וְהַעֲקָר לְשֹׁמֵר עַל הַיְלָדִים
שְׁלֵא יִלְכוּ הַפְּקָר.
- כו ע** . . . . . קמ
יִחֲזֹק עַל אֲמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּפְלִיג בְּלְמוּד הַלְכָה, אֲשֶׁר הִיא יְסוּד
הַכַּל, כִּי בְּלֵי לְמוּד הַלְכָה, יְכוּלִים לְבֹא לְקַלְקוּלִים גְּדוּלִים, חֵס וְשָׁלוֹם.
- כו עא** . . . . . קמא
מִכְּתָב הַמְּלָצָה לְהַכְנִסֵת כְּלָה.
- כו עב** . . . . . קמב
יַעֲזֹר לְהַרְבּוֹת בְּמִצְוֹת וּבְמַעֲשֵׂים טוֹבִים לְעֵלְוֵי נַשְׁמַת הָאָב שֶׁנִּפְטָר,
וּבְפָרְט קְרוֹב רְחוּקִים, אֲשֶׁר יֵשׁ בְּזֶה לְנַשְׁמָה תַּעֲנוּג גָּדוֹל בְּשָׂמִים.

כו עג . . . . . **קמב**

יִיעֵץ אֹדוֹת מְכִירַת הַדִּירָה, וַיַּחֲזֵק לְמִצַּא הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת, וַיִּלְהַרְגֵל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר וְדְבוּר הוּא הַצְּלָחָה נִצְחִית.

כו עד . . . . . **קמג**

בִּקְשׁ לְהִרְתֵּם לְעִזְרַת פְּלוּנִי, שְׁצַרְיָךְ לְעֵבֶר דִּירָה, וְאִין מִי שְׁיִסִּיעַ בְּיָדוֹ וְכוּ', וַיַּחֲזֵק מְאֹד לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי רַבּוּי הַתְּבוּדוֹת, כֵּן מְזַדְּבֵךְ מִחוּ וְנִדְעָתוֹ.

כו עה . . . . . **קמד**

יְעוֹרֵר לְמִצַּא הַרְחָבוֹת בְּתוֹךְ הַצָּרוֹת, אַף שֶׁהֵן כָּל-כָּף גְּדוּלוֹת, וְנִדְמָה כְּאִלוֹ אֶבֶד מְנוּס וְתַקְוָה, עִם כָּל זֹאת אִין עֲצָה אַחֲרַת רַק לְהִתְחַזֵּק.

כו עו . . . . . **קמו**

יַחֲזֵק בַּחֹר לְנַצֵּל אֶת יָמֵי נְעוּרָיו לְתוֹרָה וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם, אֲשֶׁר הָעֵבֹדָה שְׂאֵדָם עוֹבֵד אֶת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ בְּיַנְקוּתוֹ, שָׁנָה יוֹתֵר מִכַּמָּה שָׁנִים לְעַת וְקָנְתוֹ.

כו עז . . . . . **קמו**

יִתְנֶה צַעֲרוֹ מִהַפֶּח שֶׁהַפִּילוּהוּ בְּעִנְיַן הַבְּנִיָּה, וַיָּבִיא מֵאֲמָרָם ו'ל': אָמַר הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אִם רְאִיתֶם שֶׁהַצָּרוֹת מְכַסּוֹת אֶתְכֶם, בְּאוֹתָהּ שֶׁעָה אַתֶּם נִגְאָלִים.

כו עח . . . . . **קמח**

מְכַתֵּב לְמוֹרוֹת בֵּית-הַסֵּפֶר "בֵּית פִּיגָא", בּוֹ יִבְקֶשֶׁן לְהִיּוֹת בְּאַחַדוֹת, וְאִשָּׁה תַעֲזוֹר לְרַעוּתָהּ, וְהַעֲקֵר לְעַמֵּד בְּמִשְׁיֵמָה הַקְּדוּשָׁה לְחַנּוּךְ אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַמוּנָה וַיִּרְאֵת שָׁמַיִם, שֶׁתִּקְמָנָה בְּתַיִם לְתַפְאָרָה.

כו עט . . . . . **קמט**

יַחֲזֵק אִשָּׁה לְהַמְשִׁיךְ לְמִסַּר שְׁעוּרִים עַל אֲמוּנָה, וַיִּתְחַדֵּר בָּהּ בְּטַחֲוֹן עֲצָמֵי בִּכּוּלוֹת שְׁלָהּ, לְהִשִּׁיב וּלְקַרֵּב רְחוּקִים לְצוּר מְחַצְבָתָם.

כו פ . . . . . **קנ**

יְבָאֵר, אֲשֶׁר בְּזוֹ הָעַת צְרִיכִים הַרְבֵּה חֲזוּק, כִּי עוֹבֵר עַל כָּל אֶחָד צָרוֹת וַיִּסּוּרוּם, וְאֲשֶׁרֵי מִי שֶׁחֲזַק בְּסִפְרֵי רַבּוּ ו'ל', וַיִּבְקֶשׁ לְעוֹרֵר אֶת אֲנָשֵׁי שְׁלוּמֵנוּ עַל שְׂמִחָה וְהַתְּבוּדוֹת, שֶׁהֵם שְׁנֵי הַגְּדָרִים לְעֵבֶר אֶת הַגִּזְשׁוֹר צַר שֶׁל זֶה הָעוֹלָם.

תִּכְוֵן הַעֲנִינִים

13

כו פא . . . . . **קנא**
?אחל הריזן קל, וְאִמִּירַת שְׁמוֹת הַצְּדִיקִים, וְיִתֵּן הַנְּחִיָּה אוֹדוֹת הַהִנְהָגָה
בַּכַּתוּת.

כו פב . . . . . **קנב**
יודָה לַנְּמָעָן עַל עֲזָרְתּוֹ, וְיִחְזְקוּ לֵהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה וּלְדוּחַ לוֹ מִכַּמָּה עֲנִינִים.

כו פג . . . . . **קנג**
מִכְתָּב כָּלְלִי לַנְּשׂוֹת אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ, בּוֹ יִחְזְקוּן עַל אֲהֲבָה וְאַחֲדוּת וּלְהַרְבּוֹת
עָלֵינוּ בַּתְּחִנָּה לַפְּנֵי הַיְיֹשֵׁב מְרוֹמִים, שְׂיֵצֵא מִכָּל הַפֶּחַ שֶׁהִפִּילוּהוּ, וְיִוְרָה
לְשִׁמּוֹר מָאֵד עַל מַדַּת הַצְּנִיעוּת וּנְקִיּוֹת הַלְּשׁוֹן, וְלֵהִיּוֹת דְּגָמָא אִישִׁית
חַיּוּבִית לִילָדִים, כִּי חֲנוּף מִתְחִיל בַּבַּיִת.

כו פד . . . . . **קנד**
יֹכִיחַ אָחָד עַל שֶׁהוּא אָדִישׁ כָּלְפִי יְלָדֵינוּ, וְיִבְשְׂרוּ אוֹדוֹת הַצְּלַחַת בְּנוֹ
שְׁלוֹמָד אֲצִלוֹ, וְיִוְרָהוּ לְבַקֵּשׁ הַרְבֵּה מֵאֲתוֹ יִתְבַּרֵּךְ שְׂיִזְדַּכֵּךְ מֵחוֹ וְדַעְתּוֹ.

כו פה . . . . . **קנו**
יודָה לַנְּמָעָן עַל עֲזָרְתּוֹ, וְיִחְזְקוּ אֲשֶׁר בְּנִדְאֵי לְבַסּוֹף יְאִיר הַטּוֹב, וְיִוְרָהוּ
כִּמָּה הַנְּחִיּוֹת בְּעֲנִין בֵּית-הַמְּדַרְשׁ.

כו פו . . . . . **קנז**
?קְנָה לְנִסִּים נְגָלִים שְׂיַעֲשֶׂה עִמּוֹ הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַעֲקֵר לֹא לֵהִיּוֹת
בְּקַטְנוֹת הַמַּחִין, אֲלֹא לְהַתְחַזֵּק בְּכָל מִינֵי אָפְנִים, וְסוּף כָּל סוּף יִזְכּוּ
לִישׁוּעוֹת גְּדוּלוֹת.

כו פז . . . . . **קנח**
?בְּאֵר לַנְּמָעָן מֵאֲמָרָם ז"ל: כָּל הַמְּשַׁתֵּף שֵׁם שְׁמַיִם בְּצַעְרוֹ, כּוֹפְלִים לוֹ
פְּרִנְסָתוֹ; וְלִכֵּן יִשְׁדְּלוּ אֵף שְׁעוֹבֵרַת עָלָיו עֲנִיּוֹת וְדַחְקוֹת וְכוּ', אֵף יִרְאֶה
לְהַכְנִיס אֶת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ בְּתוֹךְ חַיּוֹ, וְאִזּוֹ יִשְׁפַּע עָלָיו שְׁפַע.

כו פח . . . . . **קס**
יֵיעֵץ לַנְּמָעָן בְּעֲנִין מְצִיאַת הַזּוּג, שְׂאוּלֵי יִמְצְאוּנוּ בְּחוּ"ל.

כו פט . . . . . **קסא**
יִוְרָה עַל בְּדִיקַת הַתְּפִלִּין, וְלִרְאוֹת לְהַנְּשֵׂא לְשֵׁם שְׁמַיִם מֵהַ שְׂיִוְתֵר מֵהַר.

כו צ . . . . . **קסב**
מִכְתָּב כָּלְלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמְנוּ הַיְקָרִים, הַגְּרִים בְּאֲשֻׁדוֹד, בּוֹ יִשְׁמַח
בְּשִׂמְחָתָם שְׁפַתְחוּ בֵּית-הַמְּדַרְשׁ "הַיְכַל-הַקֶּדֶשׁ", עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל,

תִּכְן הַעֲנִינִים

וּבִקְשָׁם לְהַחְזִיק עֲצָמָם בְּיַחַד בְּאַחֲדוּת גְּדוּלָּה, וּלְהַתְּעוֹד יַחַד לְדַבֵּר מִרְבָּנוּ ו'ל, אֲשֶׁר הִבְטִיחַ: בְּמָקוֹם שֶׁיִּדְבְּרוּ מִמֶּנּוּ, יִמְשִׁיכוּ אוֹתוֹ אֲלֵיהֶם.

כו צא . . . . . קסג

יִיעֵץ לְנִמְעָן לֹא לְמַכּוֹר דִּירָתוֹ, רַק שְׁנֵי חֻלְקִים אַחֲרַיִם מִהַשְׁטַח, וַיֹּרְהוּ מִי לְקַחַת לְשָׁלִיחַ צָבוּר, וְכִיצַד צָרִיךְ לְגַשֵּׁת אֶל הַתְּבָה וְכו'.

כו צב . . . . . קסד

יְעוֹרֵר זוּג צָעִיר עַל שְׁלוֹם-בֵּית, וּלְהַשְׁרוֹת אַוִּירָה שֶׁל שְׂמֻחָה בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וְאֵז הַכֹּל יִמָּצָא בַּבַּיִת, וְכֵן יִיעָצוּ לְמַכּוֹר הַגְּרָלוֹת, וְכֵךְ יִהְיֶה לוֹ גַּם לְפָרְנָסָתוֹ, וּלְהַקְפִּיד עַל תְּפִלָּה בְּמִנְיָן וְלֹא בִּיחִידוּת.

כו צג . . . . . קסו

יְבַקֵּשׁ הַנִּמְעָנֵת לְצִיר תְּמוּנוֹת בְּעָבוּר בֵּית-הַסֵּפֶר, וְהַעֲקֹר שֶׁיְהִי צִיּוּרִים שֶׁל שְׂמֻחָה, שֶׁיִּמְשְׁכוּ אֶת הַלֵּב.

כו צד . . . . . קסח

יְעוֹרֵר עַל לְמוּד מְקַרָּא, מְשָׁנָה, גְּמָרָא, מְדַרְשׁ בְּכָל יוֹם.

כו צה . . . . . קסח

יִחַזֵּק עַל מַדַּת הַשְׂמֻחָה, אֲשֶׁר הִיא רְפוּאָה לְכָל, וְכֵן עַל שְׁלוֹם-בֵּית, וְצְנִיעוּת הָאִשָּׁה.

כו צו . . . . . קע

מִכְתָּב כָּלְלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַגְּרָיִם בְּיִבְנָאֵל, בּוֹ יְעוֹרְרֵם עַל לְמוּד הַלְּכָה, אֲשֶׁר בְּלִי זֶה אָדָם אֵינוֹ יָכוֹל לְהִיּוֹת יְהוּדִי, וַיַּעֲתִיק כַּמָּה סְעִיפִים מִהַשְׁלֵחַן עָרוּף אוֹדוֹת שְׁלִיחַ צָבוּר הַעוֹמֵד לְפָנָי הַעֲמוּד. וַיִּזְהֵר עַל שִׂיחָה בְּטִלָּה בְּבֵית-הַקְּנֻסָּת.

כו צז . . . . . קעד

תִּנְגַּה צָעֵרוֹ שֶׁעָבַר בְּעִנְיָן הַבְּנִיָּה, וַיִּקְוֶה לְצִאת מִכָּל הַצָּרוֹת בְּמַהֲרָה, וַיִּתֵּן הַנְּחִיּוֹת בְּעִנְיָן הַדִּין תוֹרָה וְכו', וַיְעוֹרֵר לְחַטֵּף בְּכָל יוֹם וַיּוֹם טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, כִּי יִמִּינוּ כָּצֵל עוֹבֵר.

כו צח . . . . . קעו

יִשְׁבַּח הַנִּמְעָנֵת, שֶׁמְחַדִּירָה אֲמוּנָה וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם בְּבָנוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיְבָאָרָה חֲשִׁיבוֹת הַעֲנָנִן — לְלֶהֱב אֶת בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֲלֵיו יִתְבַּרֵּךְ, וּלְהַקִּים גְּדוּד שְׁלֵם שֶׁל בְּנוֹת יִרְאוֹת הַשֵּׁם.

תִּכְן הַעֲנִינִים

15

- כו צט** . . . . . קעח
יִבְקֹשׁ דְּוִיחַ מֵהַ קוֹרָה בְּקִהְלָהּ, וַיִּבְאֵר כִּי הַזְּמַן פּוֹרֵחַ, וּמִהֶקְטָנִים כָּבֵר
יְהִיו נֹעֲשִׂים גְּדוֹלִים, וְהִשְׁאִיפָה לְרֵאוֹת בְּשָׁנִים הַבָּאוֹת מֵאוֹת אַבְרָכִים
חֲסִידִים וְאֲנָשֵׁי מַעֲשֵׂה.
- כו ק** . . . . . קפא
יִשְׁבַּח מֵאֵד אֶת עֲבוֹדַת הַמִּדְּפִיסִים, שְׁעוֹזְרִים לוֹ לְהוֹצִיא מִהַכַּח אֶל
הַפֶּעַל כְּסוּפּוֹ, וְלִמְלֵא אֶת הָעוֹלָם כְּלוּ עִם אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּוְרָה לָהֶם
סֵדֶר עֲבוֹדָה כִּי צִד יוֹכְלוּ לְהִסְפִּיק בְּמִשְׁפָּךְ הַיּוֹם לְעַבֵּד עַל כָּל הַסְּפָרִים
שְׁעֵתִידִים לְצֵאת לְאוֹר.
- כו קא** . . . . . קפב
יִבְאֵר, אֲשֶׁר הַנְּסִיוֹנוֹת שְׁעוֹבְרִים עַל כָּל אֶחָד הֵם קָשִׁים, וְעַקֵּר גְּדֻלַּת בַּר
יִשְׂרָאֵל — כְּשִׁזְכָּה לְהַחֲזִיק מִצְמֵד.
- כו קב** . . . . . קפג
יִבְקֹשׁ דְּוִיחַ מִמָּה שְׁעֹבֵר, וַיִּבְאֵר, שְׂאֵם הַתְּכֵנִית תִּצָּא מִן הַכַּח אֶל הַפֶּעַל,
אֲזַי כָּבֵר יִכּוֹלִים לְבָנוֹת.
- כו קג** . . . . . קפד
יִוְרָה לְהַנְהִיג אֲוִירָה שֶׁל שְׁתוּפָה פְּעֻלָּה בְּצִנּוֹת בֵּית-הַסֵּפֶר, וְאַחַת תִּעֲזוֹר
לְרַעוּתָהּ, וְכִף תִּהְיֶה פְּרִיחָה וְשִׁגְשׁוּג.
- כו קד** . . . . . קפה
יִקְנֶה לְהַתְּפֹשֵׁטוֹת הַסְּפָרִים בְּכָל תְּפוּצוֹת יִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲשׂוּ אֶת פְּעֻלָּתָם
לְתַקּוֹן נְצָחִי.
- כו קה** . . . . . קפז
יִבְקֹשׁ מִהַנְּמַצֵּן לְהַשִּׁיב אֶת הַטְּלִית וְהַתְּפִלִּין שֶׁנִּטְלָה לְמִשְׁכּוֹן עַל חוּב
שְׁחֵיבִים לוֹ.
- כו קו** . . . . . קפח
יִוְרָה שֶׁלֹּא לְחַתֵּם עַל הַסְּכָם שְׁלוֹם עִם הַסְּמ"ך-מ"ם, אֲשֶׁר הוּא רָשָׁע
מְרָשָׁע, וְאֵינוֹ מִתְּפוֹן כָּלֵל לְמָה שְׁמִבְטִיחַ.
- כו קז** . . . . . קפח
יַעֲצֵן אוֹדוֹת מְכִירַת דִּירָה, וַיֵּאחֲלַל עַל דִּירָה מְשֻׁלָּהֶם, שֶׁלֹּא יִצְטָרְכוּ לְגוֹר
בְּשִׁכִּירוֹת.

תִּכְוֵן הַעֲנִינִים

כו קח . . . . . קפז

יבאר, אשר כל מי שעוסק בצרכי צבור, עליו להיות מוכן לקבל בקרת, ואשרי מי שאינו מתפעל מזה, ויעורר על תפלה והתבודדות, אשר בזה שורפים את כל המקטרגים.

כו קט . . . . . קפח

מכתב לאשת הנמען, בו יבארה גם-כן, שמי שעוסק בצרכי צבור, ההכרח שתהיה עליו בקרת, ואם האדם מכון לשם שמים, הוא אינו צריך להתפעל משום דבר, ויורה לבדק את המזוזות עקב איזה מקרה רע שתהיה.

כו קי . . . . . קפט

יאהל רפואה שלמה, ויורה לילך לחמי טבריה.

כו קיא . . . . . קצ

יבאר רצונו לחנך את הילדים על טהרת הקדש, ולחתנם סמוך לפרקם, ויחזק על תפלה והתבודדות, ולהחזיק מעמד בכל המצבים הקשים שעוברים.

כו קיב . . . . . קצא

יסרב לטל את הפסוף בתור מתנה, אלא פהלוואה, ויחזק על שמחה והשגחה פרטית.

כו קיג . . . . . קצא

מכתב כללי לאנשי שלומנו היקרים, בו יחזקם על נעם חלקם, שמקנבים אל רבנו ז"ל, והסימן לידע אם באמת מקנבים אליו ז"ל — אם לומדים את ספריו הקדושים, אשר פניו, שכלו וחקמתו נמצאים בתוך הספר, והם שגורים על לשונו. ויעורר לנהג בדרך ארץ ובבגדים נקיים, ובפאות מסדרות ולא מפזרות, אשר רבנו ז"ל הקפיד על כך מאד מאד, ובכלל לחיות בחשבון נפש — מה עשיתי היום, וכיצד התנהגתי, וכשיש דין למטה אין דין למעלה.

כו קיד . . . . . ר

יבקש את הנמען לקחת עצמו בידיו ולדבר אליו יתברך, כי ימינו כצל עובר, ורבנו ז"ל הקפיד מאד, שנדבר בכל יום אליו יתברך, ואל זה יכולים להגיע, דיקא על-ידי למוד ספרו הקדוש "לקוטי-מזהר"ן, אשר בקשנו מאד, שיהיה הספר הזה שגור על פינו, ועל ידו נעשה בעלי

תִּכְן הַעֲנִינִים

17

תשובה גדולים. ויעורר על למוד מקרא, משנה, גמרא, מדרש, ושלחן ערוך.

כו קטו . . . . . רג

יורה להדפיס קונטרסים המדברים נגד המסיון, וכן קונטרס נפלא "מעלת התפלה".

כו קטז . . . . . רד

יבקש את הנמצאן לילך לדין תורה עם הסמ"ך-מ"ם, ולספר שם מה עשה לו וכו', ויקנה כפר למפלתו, כי הגיעו מים עד נפש.

כו קיז . . . . . רה

יבקש לספר בדין תורה את כל הצרות והתלאות והשחיתות שעשה הסמ"ך-מ"ם, שהכשיל את אנשי שלומנו בכריתות ובעוונות חמורים מאד וכו' וכו', ויעורר על תפלה והתבודדות והתמדה בתורה הקדושה שעורים בסדרן.

כו קיח . . . . . רו

יקנה מאד למפלת הסמ"ך-מ"ם, ושיזכו כפר להפטר ממנו ולבנות את כל המוסדות בלי 'המסירות' שלו והלשנותיו. ויעורר להתחזק באמונה, אשר זהו עקר תקון הברית.

כו קיט . . . . . רז

יורה בענין שעור הקנה ללדה, ויתירו רק בתנאים מסוימים.

כו קכ . . . . . רח

יורה ללמד את התורה בלקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ר"פ, ולומר עליה התפלה מלקוטי-תפלות, המדברת מענין זה, שאם אדם צריך ללכת לדין תורה, סימן שפגם במקום שפגם וכו'.

כו קכא . . . . . רט

יתנה צרת הדור, אשר הערכ-רב עשו חרבן בארץ ישראל, וטמאו כל חלקה טובה — הן בכשרות והן בצניעות וכו' וכו'.

כו קכב . . . . . רי

יתן יפוי כח לנמצאן, שייצגו בדין תורה.

כו קכג . . . . . ריא

יפה את כחו של הנמצאן, ליצגו בדין תורה.

- כו קכד** . . . . . ריא
 יְעוֹדֵד הַנִּמְעָן עַל צֵעַר גְּדוּל בָּנִים שְׁסוּבָל, וְכִמוּ שְׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל:
 כִּשְׂאָדָם נִתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה בְּאַמֶּת, הוּא מְכַנֵּס הֶרְהוּרֵי תִשׁוּבָה גַם בִּילְדָיו.
- כו קכה** . . . . . רבי
 תִּנְהָה גְּדָל צֵעְרוֹ אֹדוֹת חוֹבוֹתָיו שֶׁנִּגְרְמוּ לוֹ, עַל-יְדֵי שֶׁהִפִּילוּהוּ בַּפַּח
 בְּבִנְיָה וְכו', וַיִּוְרָה לְהִתְחַזֵּק, פִּי גְדוּל אֲדוֹנָיו וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.
- כו קכו** . . . . . ריד
 יְבָאֵר, אֲשֶׁר אֵין דְּבָר יוֹתֵר גְּדוּל אֲצִלוּ יִתְבַּרְךָ מְזֻכּוֹת הַרְבִּים, וּבִפְרָט
 בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה.
- כו קכז** . . . . . רטו
 יִיעֵץ בְּעִנְיָן כְּתִיבַת הַסֵּפֶר תּוֹרָה, לְשִׁמְעַ בְּקוֹל הַמִּשְׁפָּחָה, וְלֹא לְעִשׂוֹת
 מִחֲלָקֶת, הֶעֱקָר לְכַתֵּב סֵפֶר תּוֹרָה עַל שֵׁם הָאָבָא, וְזוֹ זְכוּת גְּדוּלָה מְאֹד,
 וּבִפְרָט לְהַכְנִיסוֹ לְבֵית-הַמְדָּרֶשׁ הַנִּקְרָא עַל שֵׁם רַבְּנוּ ז"ל — זֶה עוֹלָה
 עַל הַכֹּל.
- כו קכח** . . . . . רטז
 יוֹרָה לְהִתְחַזֵּק בְּתַקְוָה הַצְּרוּת וְהַדְּחָקוֹת, פִּי "בְּצַר הִרְחַבְתָּ לִּי".
- כו קכט** . . . . . ריז
 יְבַקֵּשׁ מִבְּחוֹר בּוֹדֵד לְעֻזָּב אֶת הַמְּקוֹם, פִּי זֶה לֹא טוֹב שֶׁיִּסְתַּוְּבַב סֶתֶם
 בֵּין אֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ, אֲלֵא יִלְךְ לְלַמֵּד בְּמְקוֹם אַחֵר.
- כו קל** . . . . . ריז
 יְבָאֵר, אֲשֶׁר כָּל רְצוֹנוֹתֵינוּ צְרִיכִים לְהִיּוֹת — לְהִתְחַזֵּק וּלְחַזֵּק אַחֵרִים,
 וַיַּעֲזֹר עַל לִמּוּד מִקְרָא, מִשְׁנָה, גְּמָרָא — כְּסֻדְרָן.
- כו קלא** . . . . . ריח
 יַעֲזֹר עַל שְׂמִחָה, אֲשֶׁר הִיא רְפוּאָה לְכֹל, וְכֵן עַל הַתְּבוּדוֹת וְדִבְקוֹת
 הַבּוֹרָא, וַיִּפְלִיג בְּמַעֲלַת הַלִּמּוּד עִם נְעָרֵי יִשְׂרָאֵל — תּוֹרָה וְאַמּוּנָה.
- כו קלב** . . . . . ריט
 מִכְּתָב כָּלְלִי לְאֲנָשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יְבָאֵר גְּדָל הַשְּׂמִחָה שֶׁלָּנוּ שְׁזָכִינוּ
 לְהִתְקַרֵּב אֶל רַבְּנוּ ז"ל, וְכָל אֶחָד מֵאַתָּנוּ יָכוֹל לְסַפֵּר אֵין סֵפֶר סְפוּרִים
 מִהַ רַבְּנוּ ז"ל עָשָׂה בְּעִבּוּרוֹ, אֲשֶׁר עַל זֶה רָאוּי לָנוּ לְהוֹדוֹת לְפָנָיו יִתְבַּרְךָ,
 עַל גְּדָל הַחֶסֶד חֲנֻם שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁזָכִינוּ לְהִיּוֹת בְּצִיּוּנוֹ
 הַקְּדוֹשׁ, וְלוֹמַר שֵׁם אֶת ה'תְּקוּן הַכָּלְלִי, וּמִכָּל שֶׁכֵּן שְׁזָכִינוּ לְהִיּוֹת בְּצִיּוּנוֹ

הַקְדוּשׁ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה, אֵין תְּקוּן גְּדוֹל מִזֶּה, וַיְדַבֵּר מִנְקֻדַּת הַרֵב, וַיְנַקְדֵת הַחֶבֶר, וַיְנַקְדֵת עֲצָמוֹ, אֲשֶׁר רַק עַל-יְדֵי שְׁלֹשׁ הַנְּקֻדּוֹת הִלְלוּ יְכוּלִים לְהִתְקַרֵב אֶל הַצַּדִּיק בְּשִׁלְמוֹת.

כו קלג . . . . . רלב
 יִתְנַה גְּדֹל צַעְרוֹ מִמָּה שֶׁעוֹבֵר עָלָיו, וְגַם שְׂאִינוֹ חָשׁ בְּטוֹב, וַיַּחֲזֵק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַרֵךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית.

כו קלד . . . . . רלג
 יוֹרָה לְאֵיזָה בַּחוּר רֵוֶק, שְׂאִינוֹ יָכוֹל לְהַחֲזִיקוֹ לִישָׁב בְּקִהְלָתוֹ כִּף בְּדָד בְּלֵי מִסְגָּרָת, וַרְצוֹנוֹ לְקַבֵּל מִכְתָּב מֵהוֹרָיו אוֹדוּתָיו, וְאִזּוֹ יִתְיָשֵׁב בְּדַבָּר אִם לְהִשְׁאִירוֹ.

כו קלה . . . . . רלג
 יוֹדָה לְנִמְעָן עַל עֲזָרְתוֹ הַגְּדוֹלָה, וַיְבָרְכוּ אַגַּב כֶּף, וַיִּקְנֶה לְשֵׁלֶם הַחוֹבוֹת מִהָרָה.

כו קלו . . . . . רלד
 יְבָאָר, אֲשֶׁר הִנְחַת-רוּחַ שְׁיִישׁ לוֹ מִן הַתְּלַמִּידִים, זֶה מִרְפָּא כְּנָגֵד הַצָּרוֹת שֶׁעוֹבְרוֹת עָלָיו, וַיִּשְׂבַּח הַנְּמָעָן שֶׁמַּחֲזִיק אֶת הַמִּתְמַיִדִים, וַיִּקְנֶה בְּקָרוֹב לְבִשׁוּרוֹת טוֹבוֹת.

כו קלז . . . . . רלה
 מִכְתָּב לְתַלְמִידֵי הַיְשִׁיבָה, בּוֹ יִשְׂבַּחֶם עַל הַתְּמַדְתָּם בַּתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וַיִּקְנֵאת סוּפְרִים תְּרַבָּה חֲכָמָה, וְעַל-יְדֵי-זֶה שׁוֹבְרִים אֶת הַיָּצָר הָרַע, שֶׁכָּבַר זְקֵן וְרָגִיל בְּלָבוֹ שֶׁל הָאָדָם, וַיִּסְפֹּר מִרְבֵּנוֹ וְ"ל וְגִדֵּל תְּשׁוּקָתוֹ לְלַמֵּד תּוֹרָה, עַד שֶׁהָיָה נוֹתֵן לְמַלְמֵד בְּכָל יוֹם שְׁלֹשׁ מִטְבְּעוֹת הָעֶקֶר שֶׁיִּלְמְדוּ עוֹד וְעוֹד.

כו קלח . . . . . רלז
 יְעוֹרֵר עַל שְׁלוֹם-בֵּית, וְעַל הַתְּמַדַּת הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, וַיֵּאחָל תּוֹרָה וַיְגַדֵּל בְּמָקוֹם אֶחָד וְהַצְּלָחָה בְּכָל.

כו קלט . . . . . רלח
 יְפַלֵּג בְּמַעֲלַת הַהִדְפָּסָה, אֲשֶׁר גְּדֹל הַזְּכוֹת הַזֶּה אֵין לְתֹאֵר כָּלֵל, כִּי זֶה מִצִּיל נַפְשׁוֹ, פְּשׁוּטוֹ כְּמִשְׁמַעוֹ.

כו קמ . . . . . רלט
 יוֹרָה לְעַרְףֵךְ אֶת הַחֲתָנָה בְּשַׁעַה טוֹבָה וּמְצַלַּחַת, וְלֹא לְדַאֵג כָּלֵל.

- כו קמא** . . . . . רמ
 יתְנַה סְבִלוֹ וְצַעְרוֹ שְׁסוּבֵל כָּל-כָּף, אֲבָל לְהִשָּׁם הַתְּשׁוּעָה.
- כו קמב** . . . . . רמ
 יבָּאָר, אֲשֶׁר אָסוּר לְשַׁאל שׁוּם קְשִׁיּוֹת עָלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי "צְדִיק ה' בְּכָל דְרָכָיו", וְ"הַצּוֹר תְּמִים פְּעֻלוֹ, אֵל אֱמוּנָה וְאֵין עוֹל".
- כו קמג** . . . . . רמב
 יוֹדָה לְנִמְעָן שֶׁהִחִיָּה אוֹתוֹ בְּדַבּוּרֵי הַתְּחִזְקוֹת, עַל כָּל הַעֲגָמַת נַפְשׁ שְׁעוֹבָר.
- כו קמד** . . . . . רמג
 יבְקַשׁ לְשַׁלַּח לוֹ סַט "קְהֵלוֹת יַעֲקֹב", וְיִתֵּן עוֹד כְּפִה הוֹרְאוֹת.
- כו קמה** . . . . . רמג
 מִכְּתָב כָּלְלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ הַיְקָרִים, בּוֹ יִסְפָּרֵם אֵת גְּדֹל הַתְּלָאוֹת שֶׁעָבַר כָּל הַשָּׁנִים, וְחֻלְקָן מוֹבָאוֹת בְּסִפְרֵי שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְּחַל", שֶׁזָּכָה לְהַשִּׁיב תְּשׁוּבוֹת לְבַחֲוָרִים וְאַבְרָכִים שְׁבוּרִים וְרְצוּצִים, וְהִנֵּה הַגִּיעַ לִיבְנָאֵל, לְהִקָּים שָׁם קְהֵלָה נִפְלְאָה שֶׁל עוֹבְדֵי הַשֵּׁם וְחוֹשְׁבֵי שָׁמוֹ, וּמֵה שְׁסוּבְלִים שָׁם מֵהַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע בְּרוֹחֲנִיּוֹת וּבְגִשְׁמִיּוֹת, אִךְ הוּא בְּטוֹחַ, שֶׁעוֹד הַכֹּל יִתְהַפֵּף לְטוֹבָה, וְנִנְזָפָה לְרֵאוֹת בְּנֵי בֵּית-הַמִּדְרָשׁ וְהָאוֹלָם שְׁמַחוֹת עוֹמֵד עַל תְּלוֹ וְתַפְאֲרָתוֹ. וְיִחַזֵּק עַל נְצוּל הַזְּמַן לְתוֹרָה וּמְצוּוֹת וְעִבּוּדַת הַשֵּׁם.
- כו קמו** . . . . . רנא
 יאַחַל בְּרַפְת "מִזֵּל טוֹב" לְהִלְדֹת הַבֶּן, וְיוֹרֶה לְקִים אֵת הַהֲלָכוֹת כְּרֵאוֹי, כִּי הוּא יִתְבָּרַךְ צוֹפֵה וּמְבִיט בְּבֵית כָּלֵם.
- כו קמז** . . . . . רנב
 יבָּאָר הַשִּׁיטוֹת בְּעֲנֵן זְמַן הַדְּלָקַת גֵּר חֲנֻכָּה, וְיִנְחָה בְּעֲנֵן הַתְּחִזּוּקָה שֶׁל בֵּית-הַכְּנֶסֶת וְאוֹצֵר הַסְּפָרִים, וְהַמְקָוָה.
- כו קמח** . . . . . רנג
 יוֹדָה לְנִמְעָן עַל הַסְּפָרִים שֶׁשׁוּלַח לוֹ, וְיבָאָר שֶׁעֲתָה צְרִיכָה לְהִיּוֹת כָּל מְגַמְתָּנוּ לְהַפִּיץ אֵת אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, אֲשֶׁר זֶה כְּתָרִים בְּפָנֵי הָעַרְב־רַב.
- כו קמט** . . . . . רנד
 יוֹרֶה לְנִמְעָן לְלַמֵּד בְּכָל יוֹם שׁו"ת "אֲשֶׁר בַּנְּחַל", וּבְהֵם יִמְצָא מְרֻגָע לְנַפְשׁוֹ, וְכֵן יִחַזֵּק עַל אֱמוּנָה פְּשוּטָה בּוֹ יִתְבָּרַךְ.

כו קנ . . . . . רנה

יבאר גדל הצרות שסובלים מהסמ"ך-מ"ם, וכפי הנראה מן השמים
מוזכים אותנו, כדי לאחדנו יחד, ולקרבו אליו יתברך, כדגמת פרעה
במצרים, שעל-ידי גזרותיו הקריב את בני ישראל אל אביהם שבשמים.

כו קנא . . . . . רנו

ישבח החדושי תורה של הנמען, ויגלה, כי זהו תקוה לפגם הברית, פגם
המת, ויבקש לעורר את אנשי שלומנו על הפצת הקונטרסים המגלים
אמתת מציאותו יתברך.

כו קנב . . . . . רנז

מכתב פללי לאנשי שלומנו היקרים, בו יבארם, אשר רבנו ז"ל מגלה
לנו גלוי כזה, עד שאפלו הכי פגומים, גם עליהם יאיר האור אין סוף
ברוך הוא, ויפליג במעלת ימי החנכה, שהם ימי תודה והודאה, להודות
לפניו יתברך על כל הנסים והנפלאות שגמל וגומל עמנו, ובפרט שזכינו
לידע מרבנו ז"ל, וחשיבות ענין הכרת הטוב בכלל, ומצות צדקה
וגמילות חסדים, ולהתאחד יחד באחדות אחת, ולהתרחק משונאת חנם.

כו קנג . . . . . רסח

יודה לנמען שמנחה את האברכים הצעירים, ומלמדם ההלכות
הנחוצות, ודבורי חזוק ויראת שמים.

כו קנד . . . . . רסט

יבקש לדעת מצבה של היולדת, ויבשר אודות המשך הכנת הסדור
לדפוס.

כו קנה . . . . . ער

יספר שנעדר מביתו, היות שהלך ללונה וכו', ויאחל על הצלחת דרבנו.

כו קנו . . . . . רעא

ישבח מלמד שמדיר אמונה בתלמידים, אשר אצל רבנו ז"ל היה העקר
אמונה, ולכן צריך למסר הנפש על כך, וכן על אמונת חכמים.

כו קנז . . . . . רעא

יבאר, שעם ילדים העקר הוא סבלנות, ולדבר עמהם בנחת ובשלוחה.

כו קנח . . . . . ערב

יאחל לבחור צעיר, שיוזכה לגמר ש"ס קדם הבר-מצוה, אשר זהו דבר
גדול מאד.

תִּכְן הַעֲנִינִים

- כו קנט** . . . . . ערב
 יוֹדָה לְנִמְעָן שְׁסִיעַ בְּנִתְיַנֵּת כְּתוֹת לְמוֹד לְמוֹסְדוֹת, בְּשָׁעָה שְׁקֵדִים לְכֵן הָיוּ
 בְּמִבְנִים רְעוּעִים וּמְזֻנְחִים.
- כו קס** . . . . . רעג
 יוֹדָה לְרַב ... שְׁלִיט"א, עַל שְׁשִׁלוּחָיו פָּעְלוּ בְּשִׁבִיל מוֹסְדוֹת הַלְמוֹד,
 וַיְבָרְכוּ בְּכָל מְלֵי דְמִיטָב.
- כו קסא** . . . . . רעד
 יְבָרַךְ הַנְּמָעָן, וַיּוֹדֶה לוֹ שֶׁעֶזֶר וְסִיעַ בְּעִבּוֹר כְּתוֹת לְמוֹד בְּמִבְנִים שֶׁל קָבַע.
- כו קסב** . . . . . ערה
 יִבְקֹשׁ לְמִסֵּר הַמְּכַתְּבִים לְיַעֲדֵם, וַיַּחֲזֹק שְׂאֵחַר הָרַע יָבֹא הַטּוֹב, וְהַעֲקֹר
 לְהַרְבּוֹת בְּלְמוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן.
- כו קסג** . . . . . רעז
 יִבְיַע שְׁמַחְתּוֹ עַל שֶׁהַנְּמָעָנִים מְתַקְבְּצִים יַחְדָּו אֶצֶל ... בְּכָל מוֹצָאֵי שְׁבֵת,
 וְלוֹמְדִים הַלְכוֹת טְהוֹרַת הַמְּשַׁפְּחָה וְכו', וּמְדַבְּרִים מְרַבְּנֵנוּ ז"ל, וַיּוֹדֶה
 לְבַעַל לְהַתְמִיד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה וּלְכַבֵּד אֶת הָאִשָּׁה, וְלֹאֲשֶׁה יוֹרָה לְשִׁמּוֹר
 עַל מִדַּת הַצְּנִיעוּת וְכו'.
- כו קסד** . . . . . רעח
 יוֹרָה עַל תְּפִלָּה בְּמִנְיָן, וְלְהַרְבּוֹת בְּתְפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת, וְהַתְּמַדָּה בַּתּוֹרָה
 הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן, וְהַקְּפָדָה עַל מִדַּת הַצְּנִיעוּת, וְלִנְהַג בְּדֶרֶךְ אֲרָץ
 בְּכַמְדוֹת טוֹבוֹת, אֲשֶׁר זֶה עוֹשֶׂה קְדוּשַׁת הַשֵּׁם גְּדוֹל.
- כו קסה** . . . . . רפ
 יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַעוֹסְקֵת בְּצִרְכֵי צְבוּר, וּמַחְדִּירָה אֱמוּנָה בְּכַנּוֹת יִשְׂרָאֵל,
 וְזֶה תִּקּוֹן עַל הַכֹּל, וַיְבָרְכָה בְּזִכּוֹת זֶה בְּנִחַת מִכָּל יְלָדֶיהָ.
- כו קסו** . . . . . רפב
 יְבָאֵר, אֲשֶׁר בְּזֶה הָעוֹלָם צְרִיכִים הַתְּחַזְּקוֹת חֲדָשָׁה בְּכָל פַּעַם, וְאֲשֶׁרֵי מִי
 שְׂזוּכָה לְחַזֵּק אֲחֵרִים, אֲשֶׁר עַל-יְדֵי-זֶה מַגִּיעִים לְגִדְלוֹת הַמַּחֲזִין.
- כו קסז** . . . . . רפב
 יִבְקֹשׁ הַנְּמָעָן לְדַבֵּר עִם כָּל הָאֲבָרְכִים הַצְּעִירִים בְּכָל מוֹצָאֵי שְׁבֵת מְדַבּוּרֵי
 רַבְּנֵנוּ ז"ל וְכו', וַיִּפְלִיג בְּמַעֲלַת יְמֵי הַחֲנֻכָּה, אֲשֶׁר בָּהֶם מִתְגַּלָּה אֹר
 הַצְּדִיק, וַיַּחֲזֹק לְהַתְּגַבֵּר עַל הַכֹּל, וְלְהַתְּחַזֵּק מְעַמָּד, כִּי גְדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב
 לְהוֹשִׁיעַ.

כו קסח . . . . . רפד

יחזק על התבודדות בכל יום, ולשקד בלמוד גמרא ובספרי רבנו ז"ל,
אשר מהם שואבים את כל ההתחזקות.

כו קסט . . . . . רפה

בקש הנמנעת לבוא ללמד בבית-הספר, ויברכה ברכ טוב בזכות
שתלמד את בנות ישראל.

כו קע . . . . . רפו

יפליג במעלת השמחה, אשר על ידה נתרחב מחו ונדעתו, ויבאר אשר
בתפלה בכח הינו לקשר את המחשבה אל הדבור, ולא כפי שחושבים
שצריך לנענע עצמו בכל הפחות.

כו קעא . . . . . רפז

יודה לנמענים על דבורי החזיק שחזקהו, ויעורר על אמונה פשוטה בו
ותברך, ובפרט אחר הנסים נגלים שעשה עמם.

כו קעב . . . . . רפח

יעורר על שמחה ותודה והודאה לפניו יתברך על החסד שעושה עמנו
בכל יום, ובפרט שזכינו להתקרב אל רבי גדול וקדוש כזה, המגלה לנו
גלוי אלקות במדרגה הכי גדולה.

כו קעג . . . . . רפט

יבאר, אשר בזה העולם עוברים נסיונות קשים ומרים על כל אחד,
ואשרי מי שמחזיק מעמד, אשר זו עקר גדלת בר ישראל, ויפליג
במעלת ימי חנכה הקדושים, שהם ימי תודה והודאה לפניו יתברך, על
כל החסד שעשה עמנו, והחסד הכי גדול, שזכינו לידע מרבנו ז"ל, כי
מה היינו עושים בלעדיו ז"ל.

כו קעד . . . . . רצ

יחזק על אמונה פשוטה בו יתברך, ולידע אשר בכל צער וצער שיש
לאדם — לו צר, הקדוש-ברוך-הוא נמצא עמו.

כו קעה . . . . . רצ

מכתב כללי לאנשי שלומנו היקרים, בו יחזקם להיות בשמחה, ולרקד
בכל יום אחר התפלה, אשר בזה נמתקים הדינים, ובפרט בימי חנכה
הקדושים צריכים לשמח מאד, שזכינו לידע מרבי אמת כזה וכו', ולתן
הרבה תודה והודאה לפניו יתברך על גדל החסד חנם שעשה עמנו,
שזכינו לידע מרבנו ז"ל, וכן יעוררם על שלום ואהבה, ולהתפלל במנין

תִּכְנֵן הַעֲנִינִים

הַשְּׁלַשׁ תְּפִלוֹת, וְלַהֲזַהֵר בְּשִׂיחָה בְּטִלָּה בְּבֵית־הַכְּנֶסֶת, חֵס וְשְׁלוֹם, אֶף
שְׁלֹא בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְקַל וְחֹמֶר בְּשַׁעַת הַתְּפִלָּה, וְלַהֲתַמִּיד בַּתּוֹרָה
הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן, אֲשֶׁר אֵז לְכָל טוֹב הַצָּפוֹן יִזְכּוּ.

כו קעו . . . . . רצז
יִוָּדָה לְנִמְעָן שֶׁהִשִּׁיג לוֹ אֶת הַסְּפָרִים "קְהֵלוֹת יַעֲקֹב", שֶׁזָּה לוֹ כְּנִחְמָה
כְּלִשְׁהִי, בְּתַקְףָּה כָּל הַצָּרוֹת שֶׁיֵּשׁ לוֹ מֵהַסֵּמ"ךְ-מ"ם הַרְשָׁע.

כו קעז . . . . . רחצ
יִוָּדָה לְחַתֵּן לְעֵינַי בְּקוֹנְטֵרַס "יוֹם הַנְּשׂוֹאִינַי", וְלִקְיָם כָּל הַנְּאָמַר שָׁם, כִּי
יְכוּלִים לַפְעֵל בְּיוֹם הַחֲפָה כָּל מַה שֶׁצָּרִיכִים.

כו קעח . . . . . רצט
יִוָּדָה לְכֻלָּה לְעֵינַי בְּקוֹנְטֵרַס "יוֹם הַנְּשׂוֹאִינַי", וְלִקְיָם אֶת הַנְּאָמַר שָׁם —
בְּיוֹם חֲפָתָהּ, כִּי יְכוּלִים אֵז לַפְעֵל אֲצִלוֹ יִתְבַּרְךָ כָּל אֲשֶׁר רוֹצִים.

כו קעט . . . . . ש
יִחֲזֹק עַל מִדַּת הַשְּׂמֻחָה וְלֹא לְהַשְׁבֵּר מִשׁוֹם דְּבַר, וְעַל הַשִּׂיחָה בֵּינוֹ לְבֵין
קוֹנוֹ, וְלִדְקוּדָק עַל תְּפִלָּה בְּמַגִּין וְלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שְׁעוֹרִים כְּסֻדְרָן.

כו קפ . . . . . שב
יִתֵּן כַּמָּה הַנְּחִיּוֹת בְּעֵינַי הַמְּשִׁיב הַבְּנִיָּה וְכו'.

כו קפא . . . . . שב
יִוָּדָה לְבַדֵּק בְּבִנְיָן לְמִי אֲפָשָׁר עֲתָה לְהַשִּׁיב הַחֻבּוֹת, כִּי אֵינָנו חֲפִיץ
לְהַשְׁאֵר חֲזִיב לְאִישׁ.

כו קפב . . . . . שג
מְכַתֵּב הַמְּלָצָה בְּעַבּוֹר תְּרוּמוֹת לְבִנְיָן בֵּית־הַמִּדְרָשׁ.

כו קפג . . . . . דש
יִבְרַךְ אֶת הַמְּדַפְּסִים בְּרַב נִחַת דְּקִדְשָׁה בְּזָכוֹת שְׁעוֹזְרִים לוֹ לְהַדְפִּיס אֶת
הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, הַמְּחִיִּים נֶפֶשׁ כָּל חַי.

כו קפד . . . . . דש
יַעֲזֹר עַל הַדְּבָקוֹת בְּחַי הַחַיִּים בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וְלַהֲחֲדִיר בְּאַנְשֵׁי שְׁלוֹמֵנוּ לַמּוֹד
הַלְכָה, אֲשֶׁר הִיא הַיִּסוּד בִּיְהוּדוֹת.

כו קפה . . . . . שה
יִוָּדָה לְאַשָׁה לַעֲשׂוֹת רְצוֹן בְּעֻלָּה, וְלִשְׁמַר עַל כְּבוֹדוֹ וְלִשְׂמַחוֹ.

כו קפו . . . . . שו

יְבָרֶךְ בְּרַפְת "מִזֵּל טוֹב" עַל הַלְדַת הַבֵּן, וְהַשְׁמָחָה הַזֹּאת תָּבִיא לָהֶם תָּמִיד שְׂמֵחוֹת בְּתוֹךְ הַבַּיִת, וַיִּחְזַק לְהִיּוֹת בְּשִׂמְחָה, אֲשֶׁר הִיא טוֹבָה לְכָל, וְלִהְיוֹת עַל הַתְּבוּדוֹת לְפָנָיו יְתָבָרֶךְ, וַיִּפְּלֵג בְּמַעֲלַת הַנְּמָעָן, שְׁעוֹסֵק בְּחִנוּף תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן.

כו קפז . . . . . שז

יִוְדָה לְנִמְעָן עַל עֲזָרְתוֹ הַרְבֵּה, וַיִּבְאֲרוּ, שְׂמָה שֵׁשׁ לוֹ פֶּה וְשֵׁם חֲרוּפִין וַגְּדוּפִים, זֶה לְכַפֵּרַת עֲוֹנוֹת, כִּי כָּל הָעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צְבוּר, יֵשׁ לוֹ בְּזִיוּנוֹת וְעֵלְבוֹנוֹת.

כו קפח . . . . . שח

יְבַקֵּשׁ אֶת הַנְּמָעָן לְהִיּוֹת מְלַמֵּד תִּינוּקוֹת, וַיִּפְּלֵג בְּמַעֲלַת עֲבוּדַת קֹדֶשׁ זֶה, וַיִּזְרְהוּ הַדֶּרֶךְ בְּעֲבוּדַת הַשֵּׁם יְתָבָרֶךְ, שְׂצָרִיכִים לְצַמְצֵם אֶת הַהֶתְלַהְבוֹת וְלֹא לְהַשְׁבֵּר כָּלֵל.

כו קפט . . . . . שי

יִיעֵץ בְּעִנְיַן לְקִיַּחַת מוֹרוֹת לְבֵית-הַסֵּפֶר, וַיִּבְאֲרֵהוּ, שֶׁהַעֲקָר לְהַחֲדִיר בְּבָנוֹת אֲמוּנָה וַיִּרְאֵת שְׁמַיִם, הַלְכוֹת וּמַדּוֹת טוֹבוֹת.

כו קצ . . . . . שיא

יִוְרָה לְשָׁמֵר עַל הַבְּרִיאוֹת, וַיִּיעֵץ בְּעִנְיַן נְתוּחַ לִילָד.

כו קצא . . . . . שיב

יִתֵּן כְּפֶה הַנְּרְאוֹת טְכְנִיּוֹת בְּעִנְיַן בֵּית-הַמְּדֻרָשׁ וְנִקְיוֹנוֹ, וַיִּחְזַק עַל אֲמוּנָה פְּשׁוּטָה בּוֹ יְתָבָרֶךְ.

כו קצב . . . . . שיג

יְבְאֲרֵהוּ, אֲשֶׁר עָקַר הַיִּסוּד בְּבֵית הוּא קִדְשָׁה וְטִהָרָה וְצַנִּיעוֹת, וְכָל הַצְּרוֹת מִתְחִילוֹת כְּשֵׁשׁ קְלוֹת וְזִלְזוּל, חֵס וְשְׁלוֹם.

כו קצג . . . . . שיג

יְדַבֵּר מִהַנְּחִיצוֹת לְקִנּוֹת שְׁטַח בְּאוּמָן בְּעִבוּר בֵּית-הַכְּנֶסֶת וְכו', וַיִּבְאֲרֵהוּ הַצְּדָדִים לְכָאן וּלְכָאן, וַיִּחְזַק הַנְּמָעָן, שְׂאֵף שְׁלֵא הַפִּיק תּוֹעֵלַת גְּשָׁמִית מִבּוֹאוֹ, אֵף בּוֹדָאֵי לְמַד הַרְבֵּה לְמוֹדִים וְדֶרֶךְ חַיִּים, וַיִּסְפֹּר מְעַט מַצְעֵרוֹ וְסָבְלוֹ שְׁעוֹבֵר עָלָיו, אֵף הוּא מִתְחַזֵּק בְּהַ' כְּדִגְמַת דְּוֹר הַמְּלָךְ, שְׁסָבַל הַרְבֵּה מְאֹד, וְלֹא הִתְפַּעֵל כָּלֵל, וְכִדְגְמַת מוֹהֲרֵינָא "תּוֹ"ל, שְׁעֵבֵר עָלָיו נוֹרָא נוֹרָאוֹת בִּימֵי חַיָּיו, וְעַם כָּל זֹאת הִחֲיָה עֲצָמוֹ עִם כָּל נִקְדָּה טוֹבָה שֵׁשׁ בּוֹ.

- כו קצד** . . . . . שטו
 יוֹרָה לֹמֵר לְאִינָה בַּחֹר שְׂעִזֹב אֶת הַמָּקוֹם, כִּי הִגִּיעַ בְּלֹא רְשׁוּת הַיּוֹרִי
 וְכו'.
- כו קצה** . . . . . שטז
 יִבְאֵר לְמוֹרָה דְרָכָה עִם הַתְּלִמִּידוֹת, שֶׁתְּהִיָּה בְּסִבְלָנוֹת גְּדוּלָה מְאֹד
 וּבְדַרְכֵי נַעַם, וְלֹא בְּיַד קָשָׁה, אֲשֶׁר עֲלוּלִים לְאַבֵּד לְגַמְרֵי אֶת הַיְלָדִים.
- כו קצו** . . . . . שיז
 יִבְקֹשׁ אֶת הַבְּחֹר לְעֹזֵב אֶת הַמָּקוֹם, וְלָשׁוּב לְהוֹרִי לְאַרְצוֹת-הַבְּרִית, כִּי
 יִבְנֹאֵל אִינָה עִיר מִקְלָט.
- כו קצז** . . . . . שיח
 יִקְנֶה שֶׁהַבְּחֹר צִיַּת לְדַבְּרֵי וְעֹזֵב אֶת הַמָּקוֹם, וְיוֹרָה לְהִתְחַזֵּק, כִּי גְדוּל
 אֲדוֹנָיו וְרַב לְהוֹשִׁיעַ.
- כו קצח** . . . . . שיח
 יוֹרָה לְדַבֵּק עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ, לִידַע אֲשֶׁר הַכֹּל לְכָל עֲצָם עֲצָמֵי חַיִּית
 אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ.
- כו קצט** . . . . . שיט
 יִפְלִיג בְּמַעֲלַת נִקְיוֹן בֵּית-הַכְּנֶסֶת, וְיוֹרָה לְהִתְמַיֵּד בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה,
 וְלִהְיוֹת לְכָל בְּמִנְיָן, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.
- כו ר** . . . . . שכ
 יוֹרָה לְנַמְעֵן עַל תְּפִלָּה בְּמִנְיָן וּקְבִיעַת עֵתִים לַתּוֹרָה, וְלִקְחַת עֲצָמוֹ בְּיַדוֹ,
 וְעַל-יְדֵי-זֶה יִקַּל לְמַצֵּא שְׂדוּף טוֹב.
- כו רא** . . . . . שכ
 מִכְּתָב כָּלְלִי לְאַנְשֵׁי שְׁלוֹמְנוֹ הַיְקָרִים, בּוֹ יִבְאֵר מַעֲלַת הָאֱהָבָה וְהָאֲחָדוּת,
 וְזוֹ הִיְתָה צְנוּאָת רַבְּנוּ ז"ל קִדְּם הַסְּתַלְקוֹתוֹ, שְׁעֵמֵד אֶצֶל הַמְּזוּזָה וְאָמַר:
 אִם תִּחְזִיקוּ עִצְמְכֶם בְּיַחַד, תּוּכְלוּ לְהַמְשִׁיךְ אוֹתִי אֲלֵיכֶם; וַיְדַבֵּר מִצְנוּאָת
 מוֹהֲרֵי ת"ל שְׁאָמַר: הַעֲבָדָה שְׁלָכֶם יְהִיָּה יְפוּצוֹ מְעִינֹתֶיךָ חוּצָה; וְלִכְן
 מִי שְׂדַבְרֵי מוֹהֲרֵי ת"ת חֲשׂוּבִים בְּעֵינָיו, שֶׁיִּקְבַּל עַל עֲצָמוֹ לְעַסֵּק בְּהַפְצַת
 אוֹר רַבְּנוּ ז"ל, וְיַעֲרֹר מְאֹד עַל תְּפִלָּה וְהַתְּבוּדוֹת וּקְבִיעַת עֵתִים לַתּוֹרָה
 שְׁעוֹרִים כְּסִדְרָן, וְלִהְיוֹת לְשִׁיחֵי שְׁעוֹרֵי תּוֹרָה בֵּין כָּלֵל נְשִׁמוֹת יִשְׂרָאֵל,
 אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה מִזֶּה.

כו רב . . . . . **שכג**

יְבָרַךְ חֶזֶן וְכֹלֶה, שְׂיִזְכּוּ לְבָנוֹת בֵּית נְאֻמָּן בְּיִשְׂרָאֵל, וַיְגִירוּ בְּאֶהֱבָה
וְאַחֲוָה, וַיִּתְּבָרְכוּ בְּכַנֵּי חַיֵּי קַיְמִי וּפְרֻנְסָה בְּשִׁפְעַ.

כו רג . . . . . **שכד**

יְבָאָר לְעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צָבוֹר שְׁלֵא יִתְפַּעַל מִן הַבְּקָרָת שְׁעוֹרְכִים עָלָיו, כִּי
זוֹ עָקָר גְּדֹלֶת בַּר יִשְׂרָאֵל, שְׂזוֹכָה לְהַחְזִיק מִמַּעַמְד, וְזוֹ כְּוֹנֶתֶם ז"ל שְׂאֲמְרוּ:
שְׂיִהְיוּ עֲמָלִים עִם הַצָּבוֹר לְשֵׁם שְׁמַיִם, הֵינּוּ כְּדִגְמַת שְׁמַיִם — אֵשׁ וּמַיִם,
שְׂאֲחָד רוּצָה לְשׂוֹפּוֹ, וְאֲחָד חֶפֶץ לְקַרְרוֹ, וְהַעֲקָר לְהַחְזִיק מִמַּעַמְד וְלֹא
לְהַשְׁבֵּר.

כו רד . . . . . **שכה**

יִחְזַק מְאֹד לֹא לְהַשְׁבֵּר עַל אֵף כָּל מָה שְׁעוֹבֵר, וְלִידַע שֶׁהַפֶּל הוּא לְטוֹבָה,
וְלְדוֹן אֶת כָּלֶם לְכַף זְכוּת.

כו רה . . . . . **שכו**

יִמְסֹר דְּרִישֵׁת שְׁלוֹם מִן הַבֵּן שְׁלוֹמֵד אֲצָלוֹ, אֲשֶׁר הוּא מִתְמַיֵד וּמְצַלִּיחַ
מְאֹד בְּלַמוּדָיו.

כו רו . . . . . **שכז**

יִחְזַק הַנְּמַעֵן שְׁלֵא לְהַשְׁבֵּר מִכָּל הַבְּזִיוֹנוֹת שְׁעוֹבָרִים עָלָיו, וַיִּסְפְּרוּ סְפוּר
מִרְבֵּי מַעַנְדְּלֵי פְרִימִישְׁלֵאנְעֵר, וְהַבְּזִיוֹנוֹת שְׁסַפְּג, וְדַבְּרֵי הַבְּעַל-שֵׁם-טוֹב
הַקְּדוּשׁ זי"ע שְׂאֲמַר לוֹ, שֶׁהוּא מְקַנָּא בּוֹ שְׂזוֹכָה שְׂיֵשׁ לוֹ אָדָם הַמְּבַזֶּה
אוֹתוֹ כָּל יוֹם, כִּי מַעֲלַת הַבְּזִיוֹנוֹת — אֵין לְתַאֵר וּלְשַׁעַר כָּלֶל, וְעַל-יְדֵי-זֶה
עוֹלִים בְּכָל פַּעַם בְּמַדְרַגּוֹת יוֹתֵר עֲלִיוֹנוֹת.

כו רז . . . . . **שכח**

יִיעֵץ בְּעִנְיַן הַמְּשֻׁרוֹת בְּמִשְׁרָדִים הַשּׁוֹנִים, וַיִּחְזַק מְאֹד שְׁלֵא לְהַתְּפַעַל
מִדַּבְּרֵי הַבְּקָרָת, כִּי זֶה חֶלְקוֹ שֶׁל הָעוֹסֵק בְּצָרְכֵי צָבוֹר, וַיּוֹדֶה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ
עַל הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה עִמָּנוּ, שֶׁהִרְחִיב גְּבוּלָנוּ, וְהַבֵּית-סֵפֶר וְהַתְּלַמוּד-תּוֹרָה
וְהַגְּנִיּוֹת נִמְצְאִים בְּמָקוֹם טוֹב.

כו רח . . . . . **של**

יּוֹרָה לְהַתְּחַזֵּק מְאֹד, כִּי בְּזֶה הָעוֹלָם אֵין לְאָדָם רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-כְּרוּךְ-
הוּא, אֲשֶׁר הוּא יִתְבָּרַךְ מִחַיָּה אֶת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְהַפֶּל גַּעֲשֵׂה
בְּהַשְׁגָּחָתוֹ וּבְכַרְצוֹנוֹ.

כו רט . . . . . **שלא**

יִדְבֹר מִעִנְיַן הַמַּעוֹן, שְׂרַצוֹנוֹ שְׂיִהְיֶה לוֹ מְבִנָּה עַל יַד שְׂאֵר הַמוֹסְדוֹת,

תִּכְוֵן הָעֲנָנִים

וְהַעֲקֵר לְחִנּוּף אֶת הַפְּעוּטוֹת מִקְטָנוֹת לַיָּדַע מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְהַכֵּל לְכָל אֱלֻקוֹת גָּמוּר הוּא וְכוּ'. וַיִּחְזַק מְאֹד בְּאֲשֶׁר גָּדוֹל אֲדוֹנָנוּ וְרַב לְהוֹשִׁיעַ, וְכָל הָעוֹסֵק בְּצַרְכֵי צְבוּר סוֹבֵל סָבַל מְרַבִּים, אִף כְּדָאֵי וּמִשְׁתַּלֵּם הַסָּבַל הַזֶּה, כִּי עַל יְדוֹ מוֹרִידִים לוֹ הַיְסוּרִים שְׂצָרִיכִים לְהַגִּיעַ בְּשִׁבְלֵי עֲוֹנוֹת.

כו רי . . . . . שלב

יִחְזַק לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, אֲשֶׁר אָנוּ יוֹדְעִים מְרַבֵּי אֲמַת כְּזֶה, וַיֵּאמֶן וַיַּעֲוֹדֵד אֹדוֹת זְוֹגִים לִילָדִים, שְׂבֻדָּאֵי בְּקִרְוֹב יוֹכֵל לְשַׂדְּכָם, הַעֲקֵר הוּא תַּפְלָה וּתְחִנָּה לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ.

כו ריא . . . . . שלד

יִבְקֹשׁ אֶת הַמְדַּפְיִסִים לְהִתְחִיל לְסַדֵּר לְדְפוּס אֶת הַסֵּפֶר "זְכוֹת אָבוֹת", וַיִּפְלִיג בְּמַעֲלַת הַסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים וּפְעֻלָּתָם הַגְּדוֹלָה, וְלֹא בְחִנָּם שֶׁהֵסֵמ"ךְ-מ"ם כָּל-כֶּף מִפְּחַד שִׁיִּצְאוּ לְאוֹר.

כו רבי . . . . . שלה

יִפְלִיג בְּמַעֲלַת הַשְּׂמִחָה, אֲשֶׁר אֵין לְמַעֲלָה הַיְמִנָּה, וּצְרִיכִים לְמַסֵּר נַפְשׁוֹ בְּכָל יוֹם לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה, וּלְתַפְסָּה בְּכָל שְׁעָה וְרִגַע מִחֲדָשׁ, וּלְשַׂמַּח אֶת עַצְמוֹ וְאֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וַיְרַגֵּיל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, אֲשֶׁר כָּל דְּבוּר הוּא הַצְּלָחָה נְצַחִית שְׁאֵין לְתֹאֵר כָּלֵל, וְכֵן לְנַצֵּל הַזְּמַן הַיְקָר לְלַמּוֹד הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי זֶה אֲשֶׁר נִשְׁאָר לְאָדָם לְנַצֵּחַ נְצַחִים.

הספר הקדוש הזה נדפס לעילוי נשמת
זוהרה זהבה בת סוליקה
למשפחת מלכה
אסתר בת סעדה
למשפחת חזן
ת.נ.צ.ב.ה
ולהבדיל להצלחה בריאות ופרנסה טובה,
אהרון רוני בן זהבה זוהרה
אורלי בת אסתר
מאורי בן אורלי.

הספר הקדוש הזה נדפס לעילוי נשמת
האישה החשובה
לטיפה בת מג'ידה
למשפחת נחום
נפטרה כ"ח טבת תשע"ט
ת.נ.צ.ב.ה

הספר הקדוש הזה הודפס להצלחת
ספיר בת כוכבה, יוסף חיים בן ספיר,
נחמן בן ספיר, ובן בן מרים,

וכן לע"נ - אברהם בן פרחיה ונעמה
בת אילנה

ולרפואת-יוסף בן רחל, גל בן אירים,
גלית בת חני.

A decorative border with a repeating floral and leaf motif, framing the central text.

הספר הקדוש הזה הודפס
לזרע קודש בר קיימא בקרוב ומתוך שמחה
לדניאל שלום בן פרליטה
וללינוי בת כרמלה

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות
החפץ בעילום שמו, לבריאות
הנפש והגוף נחת מהילדים, הצלחה
בלימוד התורה, ופרנסה טובה, לכל
המשפחה ולכל עמ"י.

הספר הקדוש הזה הודפס להצלחת
התורמים החפצים בעילום שם שיצליחו
בכל מעשה ידיהם,
ולהצלחת לביא יעקב בן רבקה שימצא את
אבדתו בנסי ניסים במהרה אמן,

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
יעקב בן מרגלית נ"י ומלכה לאה בת דבורה תחי'
וילדיהם

הקב"ה ישפיע עליהם שפע ברכה שמחה והצלחה בכל
מעשי ידיהם וירחיב להם בפרנסתם שיזכו לרוות רוב
נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם,
לזיווג הגון - אליעזר שלמה בן מלכה לאה, ואדל בת מלכה לאה,
וכן להצלחת ורפואת - יעקב בן שרה נ"י, דבורה בת שושנה תחי',
ולהבדיל לעילוי נשמות : יצחק בן קטן וצביה, ידידיה בן
מלכה, שושנה בת שרה, שרה בת חמורה.

הספר הקדוש הזה נדפס לרפואה
שלמה ולהצלחה בחיים

ולזכות
אליעזר שלמה בן מלכה נ"י

כל הקורא כרך זה של הספר הקדוש אשר בנחל הרי שכרך זה לא נתגלגל אליו אלא מידי השם.

דורון ז"ל היה אדם שהיה ללמוד ממנו עוד בחייו וניתן ללמוד ממנו אף לאחר לכתו.

דורון ז"ל היה אדם שמעביר על מידותיו, אדם בעל לב יהודי שאהב כל אדם באשר הוא, שכל אחד מבני עם ישראל היו אחיו ואחיותיו, שאירח בביתו אורחים בכל הזדמנות שעלתה בידו, שעזר ותמך למשפחתו וחבריו בכל עת שהתבקש לכך ואף שלא התבקש אלא רק חש שהאדם מול זקוק לעזרה, לחיוך, לסיוע או לנתינה, שעשה חסדים רבים שאת רוב רובם איש לא ידע לעולם שכן אלו נעשו בסתר למען לא יבוש מקבל החסד, מתוך אהבת הזולת, כזו שלומדים עליה בספרים הקדושים.

המאפיין המרכזי של דורון ז"ל היה השמחה, ועל כך מעידים, ללא יוצא מן הכלל, כל משפחתו ומאות חבריו אשר ליוו אותו בדרכו האחרונה אל הבורא.

שמחת ליבו עמדה בכל מבחני החיים בהדר, בפאר ובעוצמה שלא זוכים לפגוש בכל יום. שמחת לב מעצם היותו יהודי, מעצם החיים עצמם, מידיעת השגחתו הפרטית של הבורא האוהב כל אחד מבני עמו ישראל אהבה שאין האדם יכול לשער לעצמו. שמחתו עמדה לו באותה עוצמה אף כשהחיים הביאו איתם ניסיונות קשים מנשוא ואף כשהחיים נכנסו לעיקולים וקשיים בהם נדמה לאדם שאין טיפת אור, גם אז ידע דורון להיות שמח בלב מלא, בידיעה כי בורא עולם רואה אותו, שומע אותו, מכוון אותו ומלווה אותו בכל צעד ושעל.

שמחתו האירה לאלפי אנשים, חיזקה אותם, והיותה דוגמה לשמחה פשוטה ותמימה הממלאת כל חלק בנשמתו, נפשו וגופו של לב יהודי.

אנו תקווה כי כרך זה אשר התגלגל לידך קורא/ת יקרה/ה יאיר בליבך את כוונת כותבו, הוא הצדיק הרב אליעזר שלמה שיק זצ"ל וכן את שמחת אהובנו, חברנו, אחינו דורון ז"ל.

בעזרת השם יתברך כל הקורא כרך זה בשמחת הלב, שמחה אמיתית, שורשית, כזו שתאיר דרכו במלוא אורה ועוצמתה, תחזק ותשמח את סובביו ואת כל הנקרים בדרכו בנתיבי החיים, כזו המאפיינת כל בן או בת של מלך מלכי המלכים החיים בידיעה, בהבנה ובהרגשה כי הם מושגחים ושמורים בכל רגע נתון ע"י בורא עולם.

כרך זה מוקדש לעילוי נשמת דורון דוידוב בן זלפה ומרדכי ז"ל.

הספר הקדוש הזה נדפס לרפואה שלימה
ולבריאות איתנה בגוף ובנפש
לאיתמר דוד בן ליטל

לרפואה שלימה בגוף ונפש ואריכות ימים ושנים שמחה אמונה
פרנסה בשפע ונחת מכל יוצאי חלציו,

לאברהם אריאל בן מרים

ולרפואה שלימה בגוף ונפש ואריכות ימים ושנים שמחה אמונה
פרנסה בשפע ונחת מכל יוצאי חלציה
למוניקה בת חיה קלרה

ולמאור חיים בן מוניקה ולליטל בת מזל

שיזכו לפרנסה בשפע ובנקל, ישועה והצלחה ברו"ג, רפואה שלימה
בריאות הגוף והנפש. נחת יהודי אמיתי, שלום בית אמיתי, שמחה,
אמונה, תשובה שלימה, ויזכו לעוד בנים זכרים צדיקים בריאים
ושלמים ובנות נקבות צדקניות בריאות ושלימות לעבודתו יתברך
אכ"ר.

וילדיהם: נועם אלימלך, יאיר נתן, איתמר דוד, ואדל מלכה
שהבנים יזכו לשמירת העיניים, להיות חסידים למדנים, בעלי מידות
טובות, ולגדול בתורה מתוך קדושה וטהרה ויהיו נוטרי הברית
בשלימות, ויזכו לזיווגים הגונים.

ושהבנות יהיו צנועות עם מידות טובות, ויזכו לזיווג מן השמיים,
צדיקים ויראי השם וחושבי שמו, בעלי מידות טובות, ויעלה זיווגם
יפה. ובכלליות, שיהיו אהובים למעלה ונחמדים למטה, הצלחה,
שמחת חיים, בריאות, רפואת הנפש והגוף ככל איבריהם וגידיהם,
אמונה וביטחון בהשם. שהקב"ה ימלא כל משאלות ליבם לטובה
לעבודתו יתברך, הצלחה בלימודים, ושהקב"ה ישמור אותם מעינא
בישא.

ולאסף בן פנינה וספיר מלכה סופיה בת מוניקה שיזכו
לתשובה שלימה, שלום בית אמיתי, הצלחה ברו"ג ונחת יהודי אמיתי
מילדיהם **עילאי, נועה ואריאל בני ספיר מלכה סופיה.**

וכן לעילוי נשמת:

חיה קלרה בת סופיה ז"ל, חיים קורט בן סופיה ז"ל, סופיה בת מלי ז"ל,
מרים בת אריה לייב ז"ל, מלי בת יצחק ז"ל, מרדכי בן חממה ז"ל, אליהו בן
חממה ז"ל, מלכה בת חממה ז"ל, סעדיה בן חממה ז"ל, יצחק בן פרחת ז"ל,
יוסף בן מזל ז"ל, שרון בן לינה ז"ל, אירה בת נלה ז"ל, יוסף חיים בן רחל ז"ל,
שרה שרון בת דליה ז"ל.

תהא נשמתם צרורה בצרור החיים.

A decorative border with a repeating floral and leaf motif, framing the central text.

הספר הקדוש הזה הודפס לרפואתו השלימה של

**גבריאל חיים נ"י
בן מזל זרחמים ז"ל.**

בזכות הבטחת הצדיק שיזכו לבשורות טובות וישועות
ולכל ב"ב, אכ"ר.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
כ"ק מהר"אש הקדוש
להצלחת
מש' צמח

לבריאות איתנה והצלחה בפרנסה
שלום בית אמיתי ונחת מהילדים
ולגאולת עם ישראל בקרוב.

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות
ולרפואת הילד
יצחק בן נחמה חנה נ"י
הקב"ה ישלח לו רפואת הנפש
ורפואת הגוף ברמ"ח איבריו ושם"ה
גידיו, ובכל טיפי דמיו בתוך שאר
חולי ישראל אמן.

וברכה והצלחה ברוחניות
ובגשמיות, זיווג אמיתי, בריאות
אושר ועושר לאימו
נחמה חנה בת אסתר מלכה תחי'
ויהיו הילד ואימו שמורים מכל
המזיקים ויהיה עמם תמיד.

הספר הקדוש הזה הודפס ל:

נטע מלאכי בן בתיה מיה
כפיר בן לילך
מיכל בת מרים
שרית בת חווה

זיווג

אודליה חוה בת ליליאנה טרזה
אלישיב יוסף בן ליליאנה טרזה
מרים בת יהודית
עמנואל בן יהודית
הלה בת איריס
אורית בת איריס
מאיר בן רוזיטה
ישראל בן נחמה בילהה
עדי בת דורית
ראובן בן אסתר
מאיר בן אסתר

זרע של קיימא

שרה בת יונה
מורין בת מרסל
הניה בת רוזיטה
אלישבע בת רוזיטה
מעיי בן מאירה
סטפני בת אליס
עליזה בת סמדר
יעל בת לובה
נטלי בת רבקה

לידה קלה -

מרים בת יוכבד
מיכל בת דורית

בריאות פרנסה והצלחה בכל:

קרן אור בת עליזה
ערן בן זיוה
יוסף בן שרה
חיה בת רחל רעכל קרעסל
ישראל מאיר בן פייגה לאה
ליליאנה טרזה בת מלכה
נוריאל בן ליליאנה טרזה
נעמי סימה בת חיה
דב יהושוע בן חיה
לילך בת ציפורה
חיים בן חיה
חופית ליאת בת אסתר
יובל בן אלקה
דבורה בת חיה
רני חנה בת רחל מעיין
יחזקאל חי בן ליליאנה טרזה
אפרת בת אסתר
בתיה מיה בת ליליאנה טרזה
ויויאן בת פייגה לאה
חן הילה בת טובה
יוסף בן שרה רחל
שלי רחל בת נעמי
תמיד בן מזל
טל בן עליזה

רפואה שלמה

שרה בת מרים מאשה
אברהם משה בן רודל
סמי שמואל בן רינה
יובל בן חן הילה
אורי בן נעמי סימה
אביב אברהם בן אורנה אוריאה
יהושע בן זהרי
דניאל בן אילה
פייגה לאה בת בשה
יהודה בן פרחא

הספר הקדוש הזה הודפס לרפואתה
השלימה בלי ייסורים כלל, הצלחה
בבדיקות ותשובות תקינות ל:
רינה תורכיה בת רחל
בריאות הנפש והגוף, אריכות ימים ושנים
שתזכה להזדקן בכבוד.

ולזכות גדולה עבור
לירון אהרון בן סיגלית ורעייתו דיאנה ציאלה
בת חנה, להצלחה ברוחניות ובגשמיות, שלום
בית אמיתי, שיתקרבו להקב"ה מאהבה, פרי
בטן זרע קודש, פרנסה טובה, ושיסתדרו כל
הענינים, הצלחה בבניית הבית, שיעלה מעלה
בדרגות הקדושה והיראה.

וכן לאורי בן רינה תורכיה, ולניר בן רינה
תורכיה- רפואה שלימה, בריאות הנפש
והגוף, הצלחה בכל, פרנסה בשפע, וכל
הברכות.

אביעד בת סיגלית להצלחה בעסק, התקרבות
להשם יתברך וזיווג הגון,
ושיראל בת סיגלית הצלחה בלימודים, רוגע
בריאות, חזרה בתשובה זיווג אמיתי,
ובכלליות, שיהיה נחת מהילדים.

ולע"נ : יעקב בן רינה תורכיה, אהרון בן רינה
תורכיה, רחל בת רינה תורכיה, רחל בת
תורכיה, תאתו בן רז'לה, רז'לה בת מיסה.

הספר הקדוש הזה הודפס
לעילוי נשמת מוהר"אש זיע"א
ולשמירה והצלחה לכל עם ישראל
ולהצלחת ורפואת
יעקב בן מרגלית
ומלכה בת דבורה
וילדיהם

ולעילוי נשמת
חיים בן משה ואסנת בת יעקב, יהזקיהו
בן מנחם, ואסתר מלכה בת יוסף, ידידיה
בן מלכה, ושרה בת חמורה, יצחק בן קטן,
ושושנה בת שרה.

ספר זה נדפס לזכות

מורנו ורבנו רבי אליעזר שלמה בן מלכה זצוק"ל

עלה השמימה בי"ז שבט התשע"ה שיהיה מליץ יושר עלינו בשמיים

ולזכות ולחזרה בתשובה שלמה והצלחה גדולה ברוחניות

ובגשמיות, שמירה גדולה מן השמיים, בריאות הנפש והגוף, שמחת חיים אמיתית, נחת פרנסה בשפע עצום בקלות וברוח, ברכה בהכל שלום בית אמיתי, זוגיות מוצלח, הצלה מכל רעה, להדבק תמיד בטוב ושלעת זקנה נהיה צלולים דשנים רעננים וחזקים ולכלל הישועות ברוחניות ובגשמיות לעבודתו יתברך.

לרב בנימין בן אסתר ומשפחתו, **רינת מרים בת רבקה שירה** ולזיווג הגון ראוי טוב וישר האמיתי המיועד מהשמיים, וילדיה אליעזר שלמה בן רינת מרים ומלכה בת רינת מרים, מנחם בן ג'וליה ורעייתו הדס בת אידית, רבקה שירה בת מרים ובעלה בני בן פאני, אודי יהודה בן רבקה ובת זוגתו אביב בת יהודית, שני בת אולגה לזיווג הגון במהרה, ארי בן אולגה ואיתי בן אולגה, צבי בן מרים, מרים בת פריחה, דב בן אסתר, עופר בן מרים ומשפחתו, גליה בת איילה בעלה וילדיהם, איילה בת מרים לזיווג טוב ישר וראוי, ירדנה בת מרים לזיווג הגון טוב ישר וראוי, וגילה בת ירדנה, רבקה בת מולו מלכה, תקווה בת שפיקה, רמי בן תקווה לזיווג הגון ראוי וישר, יניב בן תקווה ורעייתו עדן בת ציפורה ולכל יוצאי חלציהם וליציאה מהחובות מעל דרך הטבע, עידן דניאל בן רחל לזיווג הגון ראוי וישר, ירון בן דינה ורעייתו רחל חיה בת דינה ולכל יוצאי חלציהם וליציאה מהחובות מעל דרך הטבע.

ולהבדיל לעילוי נשמת ולזכרון עולם. שמחה בת פריחה נפטרה בז' כסלו תשמ"ט, פריחה בת עיישא נפטרה בכ' תשרי תשנ"ו, לאון יהודה בן זוהרה נפטרה בכ"ט ניסן תשס"ז, ג'וליה בת חיה עיישה נפטרה בא' כסלו תשע"ה, יצחק בן רחל נפטר בי"א שבט תשע"ז, סיון בת נינט נפטרה בכ"א טבת תשע"ז, פאני בת בלה נפטרה בכ"ב תשרי תשע"ג.

זכות הדפסת הספר הקדוש יהיה להצלחת

וישועת

רם אברהם בן לויזה

וילדיו אחיותיו ואימו

שיזכו לראות ניסים נגלים

אמכ"ר

הספר הקדוש הזה נדפס לעילוי נשמת
היקרים והאהובים:
ועובדיה בן הרצליה ע"ה. כמוס בן מיסה ז"ל,
רג'ינה בת מינטה ז"ל, ומיסה בת רג'ינה ז"ל, דוד
נוהד בן מרסל ע"ה, עבדאללה בן חביבה ע"ה,
מרסל בת מזלי ע"ה, טירנה בת הרצליה ע"ה,
מרגלית בת ג'ורגיה חוה ע"ה, דוד בן מרגלית ע"ה,
גורגיה חוה בת עזיזה יקירה ע"ה, גו'רי בן גורגיה
חוה ע"ה, מרי בת גורגיה חוה ע"ה
אבנר בן מזל(שרה) ע"ה, כמוס בן מיסה ז"ל,
רג'ינה בת מינטה ז"ל ומיסה בת רג'ינה ז"ל
תיהיה נשמתם צרורה בצרור החיים.
ולהבדיל לחיים ארוכים לרפואה שלמה של
הרצליה בת מרגלית
מזל(שרה) בת רג'ינה
בריאות איתנה בריאות הגוף והנפש

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות
אבי ומורי
יוחנן זבטני בן צדוק וצביה
נלב"ע י"ג טבת תשע"ט

ואימי מורתי
אורה זבטני בת קמר
ומנחם עמרם
נלב"ע כ"ז שבט תשס"ג

ת.נ.צ.ב.ה.

הספר הקדוש הזה מודפס לעילוי נשמת
אסתר בן עזרי בת שמחה ז"ל
שתהא נשמתה צרורה בצרור החיים
י' שבט תשע"ח

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות
יואב יעקב בן נזימה תקווה
ושפרה בת זיזל
להצלחה וזכות
לשרה בת שפרה ואביתר בן בת חן,
לשמירה להצלחה ולזכות: יחזקאל בן שפרה,
הדסה בת שפרה, נחמן בן שפרה, מלכה בת
שפרה.

הספר הקדוש הזה הודפס לזכות
אליעזר שלמה בן שרה (אירית)
לזיווג הגון משורש נשמתו לעליה רוחנית וגשמית
וסיעתא דשמיא.
ולזכות ולהצלחה
אורן אברהם בן ג'קלין
שרה(אירית) בת עדנה
אמונה מלכה בת שרה(אירית)
אביגיל שרה בת שרה(אירית)
פייגא בת שרה(אירית)
נחמן נתן בן שרה(אירית)
רבקה בת שרה(אירית)
מיכל בת שרה(אירית)

הספר הקדוש הזה נדפס לזכות נהוראי בן שולמית ותרצה
בת הדסה שומר וכל ילדיהם יראו רק נחת, בריאות,
ושמחות, ויצליחו ברוחניות וגשמיות, שנזכה לבנות את
ביתנו, ושלא יגיע לנו שם סכנה בגוף ונפש וממון על ידי בנין
בתינו רק אדרבה שנזכה לבנות את בתינו בקדושה ובטהרה
גדולה בחכמה בתבונה ובדעת דקדושה ויקוים מקרא
שכתוב "בחכמה יבנה בית ובתבונה יתכונן ובדעת חדרים
ימלאו כל הון יקר ונעים." ונבנה בתינו לשם הקדוש ברוך
הוא לעסוק בו בתורה ותפילה ולהכניס בו אורחים הגונים
עד שיהיה ביתנו בית תורה ותפילה בית ועד לחכמים ונקרא
שם בשם השם אל עולם. שנזכה לבנות הבית בחכמה
אמתית למען הקדוש ברוך הוא בלבד ויהיה ביתנו בית
שמגדלין בני תורה ותפילה שנזכה לדבר בבתינו הרבה דברי
תורה ותפילה כפי מה שקיבלנו מרבותינו הקדושים, ונזכה
להמשיך בתוך בתינו שפע טובה וברכה ורחמים וחיים וכל
טוב אמת לנצח בגשמיות וברוחניות בזה ובכא. שהקדוש
ברוך הוא ישפיע לנו כל ההוצאות וההצטרפות שצריכים
לבניין בתינו בשפע גדול ולא יגיע לנו שום עניות ולא שום
חוסר על ידי בניין בתינו ולא יטריד אותנו בבניין חס ושלוש
ולא יבלבל אותנו כלל מעבודת הקדוש ברוך הוא באמת.
שהקדוש ברוך הוא יזמין לנו את כל חומרי הבניין המסוגלים
לבית ויהיו מסודרים בהבניין כפי הסדר הראוי להם מששת
ימי בראשית. שהקדוש ברוך הוא יסבב כל הסיבות לטובה
באופן שיהיה הבניין רק לטובה בכל האופנים לנו ולבנינו
ולכל יוצאי חלצינו ושבבית תמיד תהיה רק שימחה ושלוש
וכל טוב אמן ואמן ויתקיים בנו מקרא שכתוב "השם ישמרך
מכל רע ישמור את נפשך השם ישמור צאתך ובואך מעתה
ועד עולם."